

การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมของนักเรียน
บนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติที่ดี: การวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี

นางสาวนันทรัตน์ คงคาเพชร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555
บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

DEVELOPMENT OF A MEDIATION MODEL OF MULTICULTURAL COMPETENCE
BASED ON THEORIES AND GOOD PRACTICES:
MIXED METHODS IN CROSS CULTURAL RESEARCH

Miss Nantarat Kongkapet

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Research Methodology
Department of Educational Research and Psychology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2012
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทาง
พหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและ
การปฏิบัติที่ดี: การวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี

โดย

นางสาวนันท์รัตน์ คงคาเพชร

สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ แกมเกต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมกล ไตรวิจิตรคุณ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

นันทรัตน์ คงคาเพชร : การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติที่ดี: การวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี. (DEVELOPMENT OF A MEDIATION MODEL OF MULTICULTURAL COMPETENCE BASED ON THEORIES AND GOOD PRACTICES: MIXED METHODS IN CROSS CULTURAL RESEARCH) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช, 412 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวคิดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติที่ดีของโรงเรียน (2) พัฒนาและตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านและ (3) ตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภทของโรงเรียน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี ระยะที่ 1 เป็นการศึกษเชิงคุณภาพเพื่อวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรมในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากครูปฏิบัติดีจำนวน 10 คน ที่ปฏิบัติการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะที่ 2 การศึกษาเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน มีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบวัด โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 1,995 คน และครูจำนวน 60 คน ในโรงเรียนสังกัดสพฐ. โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ และโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย วิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างและทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ (1) แนวคิดพื้นฐานที่นำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดีคือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ และ 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1.1) การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การใช้กฎและสัญญาณเสียงในการจัดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน การให้ข้อเสนอแนะและแสดงให้เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน การแก้ไขข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน และการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน (1.2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนต่างกลุ่มวัฒนธรรม มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และการจัดให้นักเรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ทำงานร่วมกัน (1.3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพันอยู่กับงาน มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน และการใช้กลวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนผูกพันอยู่กับงานและ (1.4) ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ถึงทัศนคติของตนเองต่อนักเรียนต่างวัฒนธรรม และการมีความรู้ที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (2) ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนพบว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 36.935$; $df = 27$; $p = 0.096$; $GFI = 0.997$; $AGFI = 0.992$; และ $RMR = 0.016$) โดยตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมส่งอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนสูงสุด เท่ากับ 1.122 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนได้รับอิทธิพลรวมจากสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมในทิศทางลบ มีค่าเท่ากับ -0.158 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (3) โมเดลเชิงสาเหตุสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนมีความไม่แปรเปลี่ยนในรูปแบบโมเดลระหว่างกลุ่มโรงเรียน และค่าพารามิเตอร์ที่ไม่แปรเปลี่ยนได้แก่ ค่าพารามิเตอร์เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายใน และค่าพารามิเตอร์เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยังตัวแปรแฝงภายใน

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....ลายมือชื่อ.....
 สาขาวิชา.....วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2555.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5384226027: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH AND PSYCHOLOGY

KEYWORDS : MULTICULTURAL COMPETENCE / CROSS-CULTURAL RESEARCH

NANTARAT KONGKAPET: DEVELOPMENT OF A MEDIATION MODEL OF MULTICULTURAL COMPETENCE BASED ON THEORIES AND GOOD PRACTICES: MIXED METHODS IN CROSS CULTURAL RESEARCH. ADVISOR: ASSOCIATE PROF. SIRIPAARN SUWANMONKHA, Ph.D., CO-ADVISOR: PROF. SUWIMON WONGWANICH, Ph.D., 412pp.

The purposes of this research were (1) to study the basic concept for developing the causal model of students' multicultural competence based on theories and good practices, (2) to develop and validate the causal model of student multicultural competence, and (3) to validate the measurement invariance of the causal model of multicultural competence between each type of school. In this study, the mixed-method cross-cultural research design was employed. Overall, the research procedures were divided into two main phases. *Phase I* was to conduct the qualitative study of teachers' multicultural classroom competence employing cross-culture qualitative research method to collect samples from 10 good-practice teachers teaching in the lower secondary level (Grade 7-9) from schools in HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn's Projects for the Development of Children and Youth in Isolated and Remote Area (Princess' Projects). *Phase II* was to study the gathered quantitative data to empirically validate the causal model of students' multicultural competence using the measuring data method gathered from 1,995 students and 60 teachers from schools under the Basic Education Commission, the Princess' Projects, and the Bangkok-area international schools. The data were analyzed using descriptive statistics. LISREL program was used to analyze structural equation model and multiple group structural equation model.

The research findings were as follows: (1) Teacher multicultural classroom management competence consisted of four main components and ten subcomponents: (1.1) Monitoring and managing the behavior of students. The four subcomponents were: Using rules and silent signals to manage students' inappropriate behavior; providing feedback and demonstrate awareness for the students' needs; the error correction and punishment without breaking the pride of the students; and the classroom participation of parents. (1.2) Creating and maintaining good relationships between teachers and students, and between students from different cultures. The two subcomponents were: Creating good relationships; and assigning students from different cultures to work together. (1.3) Classroom management for the students' attentions and task commitment. The two subcomponents were: Connecting the teaching contents to the students' cultural backgrounds; and instructional strategies that enable students commit to the tasks. (1.4) Teacher's attitudes and required knowledge. The two subcomponents were: Teacher's awareness and attitudes toward students from different cultures; and knowledge necessary to manage multicultural classroom. (2) The result of the structural equation model analysis of the students' multicultural competence was found that the students' multicultural competence model was valid and fit to the empirical data. ($\chi^2 = 36.935$; $df = 27$; $p = 0.096$; $GFI = 0.997$; $AGFI = 0.992$; and $RMR = 0.016$). The cultural intelligence had a significant positive direct effect on students' multicultural competence at the maximum level of 1.122 with statistical significance at the level of 0.01. The students' multicultural competence was negatively affected by teachers' multicultural classroom management competence at the level of -0.158 with statistical significance at the level of 0.01. (3) The measurement invariance of the structural equation model indicated invariance of *form model* among three types of schools. Moreover, the invariance of the parameters was also found in the causal matrix between endogenous latent variables and the causal matrix from exogenous latent variables to endogenous latent variables.

Department: .....Educational Research and Psychology.....Student's Signature.....

Field of Study: .....Educational Research Methodology.....Advisor's Signature.....

Academic Year: ...2012.....Co-advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์.ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำอันมีประโยชน์ยิ่ง ให้ความช่วยเหลือและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างดียิ่ง รวมถึงให้กำลังใจ เข้าใจและให้โอกาสที่ติดต่อระยะเวลาในการศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณอาจารย์มา ณ ที่นี้ และศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา อีกทั้งเป็นทั้งแรงสนับสนุนและแรงผลักดันที่ดี และพร้อมให้ความช่วยเหลือร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาเสมอเมื่อผู้วิจัยมีปัญหาในการทำวิจัยด้วยความรัก ความเมตตาต่อศิษย์อย่างยิ่งเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ แกมเกตุ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล และศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะอันเฉียบคมและเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ต่างๆให้แก่ผู้วิจัยด้วยจิตเมตตาเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงจนทำให้เครื่องมือวิจัยมีความสมบูรณ์ รวมไปถึงผู้อำนวยการและคณะครูอาจารย์ทุกท่านที่เห็นความสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มอบทุนสนับสนุนการนำเสนอผลงานวิชาการ และการตีพิมพ์บทความจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ในการประชุมนานาชาติ The 5th World Conference on Educational Sciences ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณนายสุรศักดิ์ เก้าเอียน ปิยมิตรผู้คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาผู้วิจัยด้วยน้ำใจ อันทรงคุณค่าเสมอมา และนายณิษฐ์ ศรีเคลือบ ที่ได้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนจูนพี่ รุ่งน้อง และเพื่อนนิสิตดุขุภักดิ์บัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นกำลังใจที่ดีต่อกันเสมอมา อีกทั้งกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ-คุณแม่ของผู้วิจัย รองศาสตราจารย์พินันท์-อาจารย์อมรรัตน์ คงคาเพชร ผู้อบรมเลี้ยงดู คอยสนับสนุน และให้กำลังใจในทุกด้าน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาธร ศรีกรานนท์ ผู้ทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจในการสนับสนุนการเรียนของผู้วิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
1. วัฒนธรรม.....	11
2. พหุวัฒนธรรมศึกษา.....	15
3. ความฉลาดทางวัฒนธรรม.....	34
4. สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม.....	42
5. การวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	50
6. วิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	72
7. การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน.....	106
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
ระยะที่ 1: การวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการ ชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม ของนักเรียน.....	114
1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	115
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	117
3. การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	117

	หน้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม.....	120
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	121
6. นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	122
ระยะที่ 2: การพัฒนาแบบวัดของครูและนักเรียน.....	130
1. ประชากร.....	130
2. ตัวอย่าง.....	131
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	133
4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	143
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	144
6. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลข้ามวัฒนธรรม.....	145
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	146
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน.....	148
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกรณีศึกษาจากการศึกษาภาคสนาม.....	149
1. โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย.....	152
2. โรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่.....	157
3. โรงเรียนบ้านเขาส่องกล้อง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก.....	161
4. โรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	163
ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึก เกี่ยวกับตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม ของครูในบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทย.....	167
1. การติดตามและการกำกับพฤติกรรมของนักเรียน.....	167
2. การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี.....	173
3. การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและ ความผูกพัน.....	177
4. ทักษะคติและความรู้ที่จำเป็นของครู.....	183

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	198
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุ ของสมรรถนะทางพุทธิวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาด ทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน.....	205
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ ที่ใช้ในการวิจัย.....	206
ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุ ของสมรรถนะทางพุทธิวัฒนธรรมของนักเรียน ที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน.....	208
ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพุทธิวัฒนธรรมของนักเรียน ที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภท ของโรงเรียน.....	214
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	224
สรุปผลการวิจัย.....	228
อภิปรายผล.....	233
ข้อเสนอแนะ.....	239
รายการอ้างอิง.....	241
ภาคผนวก.....	249
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	250
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	252
ภาคผนวก ค คู่มือการเก็บข้อมูลภาคสนามและตัวอย่างการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	256
ภาคผนวก ง แบบวัดครูและนักเรียน (ตรวจภาษา).....	305
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือ.....	318
ภาคผนวก ฉ แบบวัดครูและนักเรียนฉบับสมบูรณ์.....	336
ภาคผนวก ช ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต.....	355
ภาคผนวก ซ ผลการวิเคราะห์ โมเดลทางพุทธิวัฒนธรรมของนักเรียน.....	368
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	412

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 2.1	สมรรถนะในการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรม.....	26
ตารางที่ 2.2	ผลจากการศึกษาสมรรถนะในการจัดการชั้นเรียนตามแนวทาง พหุวัฒนธรรม.....	28
ตารางที่ 2.3	ความสามารถและกลยุทธ์ชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม.....	30
ตารางที่ 2.4	องค์ประกอบของสมรรถนะเชิงพหุวัฒนธรรม.....	44
ตารางที่ 2.5	พัฒนาการของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	55
ตารางที่ 2.6	ความแตกต่างระหว่าง emic และ etic approach ที่นำมาประยุกต์ใช้ ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	57
ตารางที่ 2.7	ประเด็นที่มีผู้ทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	66
ตารางที่ 2.8	ประเภทของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	72
ตารางที่ 2.9	สรุปการเลือกใช้เทคนิค DIF.....	88
ตารางที่ 2.10	ประเภทของความลำเอียงที่เกิดขึ้นในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	88
ตารางที่ 2.11	ประเภทของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	93
ตารางที่ 2.12	วิธีการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งตามประเภทของ การวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	98
ตารางที่ 2.13	การวิเคราะห์เปรียบเทียบงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	99
ตารางที่ 2.14	อักษรย่อของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	107
ตารางที่ 3.1	ขั้นตอนและผลลัพธ์ในการดำเนินการวิจัย.....	113
ตารางที่ 3.2	บริบทของโรงเรียนกรณีศึกษา.....	116
ตารางที่ 3.3	ตัวอย่างข้อคำถามการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา.....	118
ตารางที่ 3.4	ตัวอย่างข้อคำถามการสัมภาษณ์ครูกลุ่มเป้าหมาย.....	118
ตารางที่ 3.5	ตัวอย่างข้อคำถามการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย.....	119
ตารางที่ 3.6	ตัวอย่างแผนการลงภาคสนามของผู้วิจัย.....	120
ตารางที่ 3.7	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรม ตามแนวทาง etic-emic approach.....	121
ตารางที่ 3.8	จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน.....	132

ตารางที่ 3.9	โครงสร้างแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทาง พหุวัฒนธรรมของครู.....	134
ตารางที่ 3.10	โครงสร้างแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมและสมรรถนะทาง พหุวัฒนธรรมของนักเรียน.....	138
ตารางที่ 3.11	ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัด.....	144
ตารางที่ 4.1	อักษรย่อที่ใช้ในการวิจัย.....	136
ตารางที่ 4.2	ภาพรวมวิธีปฏิบัติดีของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ.....	150
ตารางที่ 4.3	ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี.....	153
ตารางที่ 4.4	ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม.....	157
ตารางที่ 4.5	ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาส่องกล้อง.....	161
ตารางที่ 4.6	ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว.....	165
ตารางที่ 4.7	ภาพรวมวิธีปฏิบัติดีของครูที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา พหุวัฒนธรรมในบริบทของโรงเรียนในประเทศไทย.....	191
ตารางที่ 4.8	การวิเคราะห์เปรียบเทียบดัชนีชี้วัดสมรรถนะการจัดการ ชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม กับการสังเคราะห์เอกสาร.....	195
ตารางที่ 4.9	ภูมิหลังของผู้ตอบ จำแนกตามเขตโรงเรียนและภาพรวม.....	198
ตารางที่ 4.10	ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรม.....	200
ตารางที่ 4.11	ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม.....	201
ตารางที่ 4.12	ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดการรับรู้สมรรถนะการจัดการ ชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู.....	202
ตารางที่ 4.13	ผลคะแนนจากแบบวัดพหุวัฒนธรรมด้านความฉลาดเชิงวัฒนธรรม (SCQ) ของนักเรียนจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	203
ตารางที่ 4.14	ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดพหุวัฒนธรรมด้านสมรรถนะ เชิงพหุวัฒนธรรม (SMC) จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	204
ตารางที่ 4.15	ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดพหุวัฒนธรรมด้านการรับรู้สมรรถนะ การจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	205
ตารางที่ 4.16	เกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และระดับความสัมพันธ์.....	206

ตารางที่ 4.17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรสังเกตได้.....	208
ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักร่องประกอบของตัวแปรสังเกตได้.....	209
ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปร และค่าสถิติ ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะเชิง พฤติกรรมของนักเรียน.....	213
ตารางที่ 4.20 การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลของสมรรถนะทาง พฤติกรรมระหว่างนักเรียนที่มาจากต่างกลุ่มโรงเรียน.....	217
ตารางที่ 4.21 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลของโมเดลสมการโครงสร้าง โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	220

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 ระดับชั้นของวัฒนธรรมในสังคม.....	14
แผนภาพที่ 2.2 ลักษณะของการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรม.....	20
แผนภาพที่ 2.3 มิติของพหุวัฒนธรรมศึกษา.....	21
แผนภาพที่ 2.4 โรงเรียนในฐานะเป็นระบบของสังคม.....	23
แผนภาพที่ 2.5 โมเดลการวัดความฉลาดทางวัฒนธรรม (Cultural Intelligence).....	40
แผนภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดไตรภาคีของอัตลักษณ์บุคคล.....	47
แผนภาพที่ 2.7 โมเดลพหุมิติในการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม.....	49
แผนภาพที่ 2.8 โมเดลกระบวนการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	77
แผนภาพที่ 2.9 ลักษณะของการทำข้อคำถามที่ไม่มีควมลำเอียง, uniform bias, nonuniform bias และ both uniform and nonuniform bias.....	87
แผนภาพที่ 2.10 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	103
แผนภาพที่ 2.11 โมเดลสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะ ทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรม เป็นตัวแปรส่งผ่านจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	109
แผนภาพที่ 3.1 วิธีดำเนินการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธีโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน.....	111
แผนภาพที่ 4.1 การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนตามแนวพระราชดำริฯ.....	164
แผนภาพที่ 4.2 โมเดลสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะ ทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรม ของนักเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน.....	197
แผนภาพที่ 4.3 โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน.....	212
แผนภาพที่ 4.4 โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน ที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านของนักเรียน ในสังกัดสพฐ.....	218
แผนภาพที่ 4.5 โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน ที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านของนักเรียน ในโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ.....	218
แผนภาพที่ 4.6 โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน ที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านของนักเรียน ในโรงเรียนนานาชาติ.....	219

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาการเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community; AEC) ที่กำลังเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ทำให้การศึกษาของไทยได้พยายามขยายบริบทแห่งการสร้างสรรค์สัมพันธมิตรกับนานาชาติมากขึ้น ตลอดจนมีการส่งเสริมด้านการศึกษาในประเทศไทยเพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Education Hub) เห็นได้จากการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง นอกจากนี้จะให้ความสำคัญในการพัฒนาพลเมืองยุคใหม่ให้เป็นพลเมืองดีในสังคมไทย ยังเน้นการเป็นพลเมืองของโลกที่สามารถอยู่ร่วมกันในประชาคมอาเซียนอีกด้วย นอกจากนี้ในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ก็มีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาพัฒนาความเป็นสากลของการศึกษาเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และในขณะเดียวกันก็สามารถอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข

การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประเทศสมาชิก ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประชากรในอาเซียนสามารถปรับตัวต่อการเข้าร่วมเป็นประชาคมได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2553) ปัจจัยที่สำคัญในการสร้างศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียนนั้น จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาษา วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สภาพภูมิประเทศ ระบบการศึกษา ประวัติศาสตร์ ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในสถานที่แตกต่างกัน รวมทั้งเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ฯลฯ

การส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในประเทศหรือในสังคมที่มีเชื้อชาติที่หลากหลาย จึงควรมีรูปแบบที่สอดคล้องกับลักษณะของสังคมนั้นด้วยเช่นกัน แนวคิดในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมจึงมีความสอดคล้องในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ โดยการจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ซึ่งมีผู้เรียนที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม เช่น เชื้อชาติหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา เพศ ชนชั้นทางสังคม และความต้องการพิเศษอื่นๆ ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยไม่มีอคติต่อกัน ไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ ตลอดจนการลดความขัดแย้งระหว่างกัน การศึกษาพหุวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในอนาคต และสร้างบุคลากรของประเทศที่มีคุณภาพ ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกันในบริบทที่มีความหลากหลายได้

นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคมอาเซียนควรมีการพัฒนาทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการผลิตแรงงานที่มีความพร้อมในการทำงานร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเน้นย้ำถึงการพัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการตระหนักรู้ในระดับโลก (global awareness) ซึ่งในที่นี้ก็คือการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competence) นั่นเอง โดยมีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ในบริบทที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ศาสนา คตินิยม หรือแบบแผนการดำเนินชีวิต ในสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและทุกความแตกต่างได้รับการยอมรับอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งแนวคิดการตระหนักรู้ในระดับโลกนั้นสะท้อนทักษะการสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโลก (Pacific Policy Research Center, 2010)

สำหรับในด้านการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนนั้น เห็นได้ว่าแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม มีความเหมาะสมกับการพัฒนาประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และบริบทของประเทศไทยซึ่งมีลักษณะของพหุวัฒนธรรมอย่างชัดเจน เพราะในลักษณะของสังคมไทย ไม่ได้ประกอบไปด้วยวัฒนธรรมชาติ (macroculture) ที่คนไทยยอมรับปฏิบัติร่วมกันแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังประกอบไปด้วยวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มคน หรือในสังคมย่อยๆ (microculture) (บัญญัติ ยงยวน, 2551) ไม่ว่าจะเป็นชาวไทยพื้นเมือง ชาวไทยเชื้อสายจีน ชาวไทยภูเขา หรือชาวไทยมลายู เป็นต้น ซึ่งต่างก็มีวัฒนธรรมหลักร่วมกัน เช่น การใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร การทำความเคารพโดยการไหว้ การปฏิบัติตามกฎหมาย และมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และในแต่ละชาติพันธุ์ต่างก็มีวัฒนธรรมย่อยของตนเอง เช่น การนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ของคนไทยเชื้อสายมลายู หรือการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การไหว้เจ้า ไหว้บรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีน ส่วนคนไทยภายนอกก็มีการใช้ภาษาไทยเหนือ และมีการแต่งกายเฉพาะของชาวพื้นเมือง เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยมีลักษณะเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างแท้จริง

ดังนั้นการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม จึงมีความเหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่าง ทั้งในด้านเชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ หรือชนชั้นทางสังคม โดยปัญหาที่เกิดจากวัฒนธรรมของทุกกลุ่มต่างก็ได้รับการตีแผ่และเปรียบเทียบ ตลอดจนการปรับสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน เพื่อให้มีการส่งเสริมการยอมรับซึ่งกันและกัน และสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม โดยตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่า อคติ การแบ่งแยก และความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติของกลุ่มชนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งแนวคิดการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม ยังเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการพัฒนาความฉลาดทางวัฒนธรรม (cultural intelligence) อันเป็นความสามารถของบุคคลในการทำงานและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (Earley และ Ang, 2003)

รวมถึงความสามารถของบุคคลในการตรวจสอบ การปรับตัว การให้เหตุผลและการแสดงออกในวัฒนธรรมอย่างเหมาะสมในบริบทที่มีวัฒนธรรมหลากหลายแตกต่างกัน โดยผู้เรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรม ย่อมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลายได้เป็นอย่างดีไม่เพียงแต่ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการปรับตัวให้เหมาะสมเมื่อต้องประสบกับบริบททางวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 อีกด้วย

อย่างไรก็ดี กลับพบว่าการจัดการศึกษาไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ยังเน้นการใช้หลักสูตรเชิงเดี่ยว (monolithic curriculum) มาโดยตลอด เพื่อเป็นการเตรียมคนเข้าสู่กระแสวัฒนธรรมหลัก (mainstream culture) โดยให้ผู้เรียนใช้ภาษาสำเนียงกรุงเทพฯ เป็นภาษาบังคับในทุกระดับชั้นเรียน เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เรียนรู้วัฒนธรรมไทย ประเพณีไทย และทักษะจำเป็นเพื่อเตรียมตัวใช้ชีวิตอยู่ในภาคเมืองเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติ (national solidarity) และการสร้างชาติไปสู่การมีลักษณะเป็นสังคมเดี่ยว (homogeneous society) (ชูพินิจ เกษมณี, 2547) ซึ่งเป็นการละเลยผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากสภาพการณ์ของบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ในทุกภาคของประเทศไทย และแนวโน้มนโยบายการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคต การพัฒนาบุคคลที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม โดยเริ่มตั้งแต่โรงเรียน โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม อันจะเกิดประโยชน์อย่างสูงเมื่อต้องอาศัยอยู่ในบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม หรือต้องประกอบอาชีพในประเทศที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้เรียน การพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน (multicultural competence) เพื่อสอดคล้องกับองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ด้าน คือ สมรรถนะด้านทัศนคติและความเชื่อทางวัฒนธรรม (attitude and belief) สมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge) และสมรรถนะด้านการมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (skill) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของบุคคลให้มีความสามารถในการเข้าถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายของแต่ละบุคคลที่ตนเองต้องสัมผัสด้วย โดยแนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมนั้นมีความสอดคล้องเป็นอย่างยิ่งกับแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานศึกษาในองค์กรวม ตลอดจนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูเพื่อให้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และอยู่ในสังคมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมได้ ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู (teacher's multicultural competence) มีบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก โดยที่ผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้เกิดการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมโดยปราศจากอคติ ไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู ในโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและ

เยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นโรงเรียนชายขอบในพื้นที่ห่างไกลที่มีนักเรียนหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ยังมีแนวทางในการจัดการที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี เพื่อจัดการศึกษาทั้งด้านสาระวิชาการและการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยการปรับให้ผู้เรียนมีความสมดุลระหว่างวิชาการและการปฏิบัติโดยจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในภาคปฏิบัติ การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียน การสร้างกลไกบ่มเพาะลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้นักเรียน ตลอดจนการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแบ่งปัน โดยโรงเรียนจะมีกิจกรรมการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่ ประกอบกับการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินโครงการ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดารได้มีโภชนาการที่ดี สุขภาพแข็งแรง ใฝ่เรียนรู้ มีความรู้และทักษะทางวิชาการและการอาชีพที่เป็นพื้นฐานการดำรงชีวิต ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองและประเทศชาติ (สำนักโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2553) ซึ่งแนวคิดการจัดการสถานศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการสถานศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษาซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของสถานศึกษาในลักษณะองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้เต็มความสามารถ ไม่ได้จำกัดเฉพาะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเท่านั้น (Banks และ Banks, 2010) เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจ มีความร่วมมือร่วมใจ และยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและไม่เกิดความแตกแยก (Cortes, 1996) โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ จึงมีความเหมาะสมในการศึกษาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของสถานศึกษาที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม

ผู้วิจัยทำการศึกษาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติดี และการจัดการชั้นเรียนของครูตามแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษาในประเทศไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competence) ของผู้เรียนอันเป็นทักษะจำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีการวิเคราะห์โมเดลเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่ศึกษาอยู่โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นักเรียนในหลักสูตรปกติของกระทรวงศึกษาธิการและนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรนานาชาติในกรุงเทพมหานคร ผลจากการวิจัยจึงเป็นประโยชน์ในการค้นหาสาเหตุและแนวทางในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้

อย่างครอบคลุมในบริบทของประเทศไทย เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมต่อไป

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มคนที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นในการให้ความสำคัญกับการอธิบายวัฒนธรรม อันหมายถึงระบบการคิด ระบบคุณค่า และอุดมการณ์ที่สังคมได้กลั่นกรองสืบทอดกันมา การตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม หรือความเป็นพหุวัฒนธรรม ตลอดจนวิธีวิทยาการวิจัยที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูลการวิจัยดังกล่าว เพื่อให้ภาพของพฤติกรรมของบุคคลจากวัฒนธรรมอื่นชัดเจนขึ้น ซึ่งนักวิจัยมักให้ความสำคัญกับการพยายามสร้างความเข้าใจวัฒนธรรมที่ศึกษา แต่กลับขาดการออกแบบการวิจัยที่ให้ความสนใจกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Liamputtong, 2008)

การใช้วิธีการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับความเป็นสากลของหลักวิชาการ โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยในวัฒนธรรมหนึ่งไปใช้กับอีกวัฒนธรรมหนึ่ง (Keats, 1997, อ้างถึงใน พรณี บุญประกอบ, 2541) โดยมีการดำเนินการภายใต้วัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไป เป็นการเปิดโอกาสให้นักวิจัยสามารถศึกษาธรรมชาติและผลกระทบของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งเป็นการแก้ไขข้อจำกัดทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในการวิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ นอกจากนี้การวิจัยในลักษณะดังกล่าว สามารถช่วยให้นักวิจัยศึกษาเปรียบเทียบผลการวิจัยในหัวข้อเดียวกันแต่ดำเนินการภายใต้วัฒนธรรมที่แตกต่างกันว่าจะปรากฏข้อสรุปในแนวทางเดียวกันหรือต่างกันได้อีกด้วย (Slater และ Yani-de-Soriano, 2010) ดังนั้นการใช้วิธีการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมในการศึกษาปรากฏการณ์ หรือสภาพที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย ตลอดจนการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม อันจะเป็นการสร้างประโยชน์สูงสุดให้กับงานวิจัยในการสร้างสะพานเชื่อมระหว่างวัฒนธรรมต่างๆ ที่หลากหลายแตกต่างกัน และเกิดแนวทางในการมองวัฒนธรรมของตนผ่านทัศนะของวัฒนธรรมอื่นได้อีกด้วย

คำถามวิจัย

1. แนวคิดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติดีของโรงเรียนมีลักษณะอย่างไร
2. โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีลักษณะอย่างไร และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

3. โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านมีความแปรเปลี่ยนตามประเภทของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติดีของโรงเรียน
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน
3. เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภทของโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ แบ่งขอบเขตประชากรที่ศึกษาออกเป็น 2 ระยะ คือ
  - 1.1 การวิจัยระยะแรก เป็นการศึกษาภาคสนามกับครูที่อยู่ในโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาดัชนีชี้วัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของประเทศไทย
  - 1.2 การวิจัยระยะที่สอง มีขอบเขตประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในปีการศึกษา 2555 โดยประกอบด้วยนักเรียนและครูจำนวน 3 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่โรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ ในกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน (student multicultural competence) และความฉลาดทางวัฒนธรรม (cultural intelligence) โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ทักษะคิดและความเชื่อทางพหุวัฒนธรรม 2) ความรู้เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม และ 3) ทักษะทางพหุวัฒนธรรม

ความฉลาดทางวัฒนธรรม วัดจาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (metacognitive CQ) ประกอบด้วย การวางแผน การตระหนักรู้ และการตรวจสอบ 2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ) ประกอบไปด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม และความรู้เฉพาะบริบท 3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างความแรงจูงใจ (motivational CQ) ประกอบด้วย ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายใน ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอก และการรับรู้ความสามารถของตนเอง 4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ) ประกอบด้วย พฤติกรรมเชิงภาษา พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษา และวัจนกรรม

2.2 ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม วัดจาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การติดตามและการจัดการ (monitoring and managing) 2) การสร้างและการรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship) 3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเกิดความผูกพัน (teaching for student attention and engagement) และ 4) ทักษะทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitude and knowledge)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **การวิจัยข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural research)** หมายถึงการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีวัฒนธรรมเป็นตัวแปรสำคัญของการแสดงออกของพฤติกรรมซึ่งได้ดำเนินการภายใต้วัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไป มีการให้ความสำคัญกับลักษณะเฉพาะของบุคคลในแต่ละวัฒนธรรม ตลอดจนความแตกต่างและความเหมือนในแต่ละวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็น

2. **พหุวัฒนธรรมศึกษา (multicultural education)** หมายถึง การจัดการศึกษาในบริบทที่ผู้เรียนมาจากกลุ่มวัฒนธรรมที่ต่างกัน ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่สนับสนุนให้เกิดความเคารพในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม ตลอดจนเกิดความเสมอภาคในการจัดการศึกษา โดยที่ผู้เรียนได้มีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาตามศักยภาพที่ตนเองมี

3. **ความฉลาดทางวัฒนธรรม (cultural intelligence; CQ)** หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการทำงานและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความสามารถของบุคคลในการตรวจสอบ การปรับตัว การให้เหตุผลและการแสดงออกในวัฒนธรรมอย่างเหมาะสมในบริบทที่มีวัฒนธรรมหลากหลายแตกต่างกัน โดยมี 4 องค์ประกอบหลักคือ (1) ความฉลาดทาง

วัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิง การสร้างแรงจูงใจ และ (4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม

4. สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (multicultural classroom management competence) หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดการสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก โดยที่ผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้เกิด การเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน พร้อมกับเกิดการเรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยปราศจากอคติ และไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติโดยยึดแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษา อันประกอบด้วย (1) การติดตามและการจัดการ (monitoring and managing) (2) การสร้างและ รักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship) (3) การจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge)

5. สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competence) หมายถึง ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลด้านการรับรู้ การประเมิน และการแก้ปัญหาใน หลากหลายวิธี โดยมีเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจ และการเรียนรู้ในการจัดการความหลากหลาย ของวัฒนธรรมทั้งในระดับระหว่างประเทศและภายในประเทศ โดยมีการตระหนักถึงมุมมองของ แต่ละบุคคล รวมไปถึงการรับรู้บริบทของวัฒนธรรมอื่น ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดรูปแบบของ ปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะเชิงพหุวัฒนธรรมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ ทักษะคิด และความเชื่อทางวัฒนธรรม (attitude) ทักษะทางพหุวัฒนธรรม (skill) และความรู้เกี่ยวกับ พหุวัฒนธรรม (knowledge)

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ทางวิชาการ โดยมีจุดประสงค์หลักใน การศึกษาโมเดลของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติดี โดย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยมีดังนี้

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ

1.1 ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลภาคสนามทำให้ทราบองค์ประกอบของสมรรถนะ การจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของโรงเรียนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนเพื่อการพัฒนาครูต่อไป

1.2 นักวิจัย นักการศึกษาสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับโมเดลสมรรถนะทาง พหุวัฒนธรรมของนักเรียนในบริบทของประเทศไทย ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรมต่อไปได้ในอนาคต

1.3 นักวิจัยได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการวิจัยตามวิธี วิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี (mixed-method cross-cultural research) ซึ่งจะเป็น ต้นแบบของการวิจัยในรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในอนาคต

2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและ ผู้เรียนได้ทราบถึงบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียนที่มีความสอดคล้องกับความเป็น พหุวัฒนธรรมศึกษา และเป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการก้าวสู่การเป็นประชาคม อาเซียนของประเทศไทย

2.2 รูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุและผลการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ ทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน เป็นข้อมูลสนับสนุนของสถานศึกษา ให้เห็นถึงความสำคัญและ ประยุกต์ใช้ในการศึกษาและการพัฒนาการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอนได้อย่างครอบคลุมประเด็นที่ จำเป็นและสอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน

2.3 เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้พัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมทั้ง ของตนเองและผู้เรียน

2.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการศึกษา สามารถนำข้อค้นพบเพื่อใช้ เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการ เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อให้สอดคล้องกับทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
ในครั้งนี้ โดยนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. วัฒนธรรม
  - 1.1 ความหมายและลักษณะของวัฒนธรรม
  - 1.2 ระดับชั้นของวัฒนธรรม
2. พหุวัฒนธรรมศึกษา
  - 2.1 ความหมายของพหุวัฒนธรรม
  - 2.2 ความหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษา
  - 2.3 จุดมุ่งหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษา
  - 2.4 การจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม
  - 2.5 สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
  - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรม
3. ความฉลาดทางวัฒนธรรม
  - 3.1 ความหมายของความฉลาดทางวัฒนธรรม
  - 3.2 องค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรม
  - 3.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม
4. สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม
  - 4.1 ความหมายของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม
  - 4.2 องค์ประกอบของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม
  - 4.3 โมเดลพหุมิติในการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม
5. วิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรม
  - 5.1 ความหมายของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม
  - 5.2 แนวคิดของการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม
  - 5.3 บริบททางวัฒนธรรม (the cultural context)
  - 5.4 ความเท่าเทียมกันของการวัดและการเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล
  - 5.5 วิธีการวิจัยที่สามารถพัฒนาให้ข้อมูลจากการวิจัยสามารถเปรียบเทียบกันได้
  - 5.6 แนวคิดในเรื่องการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

6. วิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

6.1 กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural research process)

6.2 การออกแบบการวิจัย (research design)

6.3 การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis design)

1. วัฒนธรรม

1.1 ความหมายและลักษณะของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความเป็นนามธรรมค่อนข้างสูง ดังนั้นการให้คำนิยามของวัฒนธรรมของนักวิจัย จึงใช้การมองอยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรมและบริบทที่ต้องการศึกษา จะเห็นได้จากการให้ความหมายของวัฒนธรรมของ Kroeber และ Kluckhohn (1952, อ้างถึงใน นพวรรณ โชติบัณฑิต และดุขฎิ โยเหลา) ได้ทำการสำรวจนิยามต่างๆของวัฒนธรรม และพบนิยาม 6 แบบ คือ ในเชิงพรรณนา เชิงประวัติศาสตร์ เชิงบรรทัดฐาน เชิงจิตวิทยา เชิงโครงสร้าง และในเชิงก่อกำเนิด โดยสรุปลักษณะของนิยามทั้ง 6 แบบ ดังต่อไปนี้

1) เชิงพรรณนา เป็นการมองวัฒนธรรมในองค์รวมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและกิจกรรมของมนุษย์ โดยยึดว่าสิ่งเหล่านี้แสดงถึงความหมายของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการเน้นภาพรวมของวัฒนธรรม

2) เชิงประวัติศาสตร์ เป็นการมองวัฒนธรรมว่าเกิดจากการสังสมองค์ความรู้ การกระทำ ประเพณีมาเป็นระยะเวลายาวนานจนเกิดการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น มากกว่าที่จะเน้นปรากฏการณ์ต่างๆทางวัฒนธรรม หรือภาพรวมทางวัฒนธรรม

3) เชิงบรรทัดฐาน มีจุดเน้นที่การมองกฎเกณฑ์ร่วมกันในการอยู่ร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มคน มีความแตกต่างจากนิยามเชิงพรรณนาและเชิงประวัติศาสตร์ในแง่ที่ว่า ในสองแบบแรกนั้นมีลักษณะให้สังเกตได้ชัดเจน ขณะที่นิยามบรรทัดฐานนี้มีลักษณะในเชิงที่เป็นที่เข้าใจกันของกลุ่มคนแม้จะไม่ได้แสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจน

4) เชิงโครงสร้าง ลักษณะที่เน้นรูปแบบหรือการจัดระบบของวัฒนธรรม ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับแนวคิดเชิงพรรณนา ในแง่ที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับมุมมองวัฒนธรรมแบบภาพรวม แต่มีข้อแตกต่างกันในแง่ที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งก่อให้เกิดระบบที่มีการบูรณาการร่วมกันขึ้น

5) เชิงจิตวิทยา เป็นการมองวัฒนธรรมในเชิงจิตวิทยา รวมทั้งในเรื่องการปรับตัว การแก้ปัญหา การเรียนรู้พฤติกรรมและนิสัยต่างๆ ซึ่งลักษณะเชิงจิตวิทยานี้มีความหมายค่อนข้างกว้าง เพราะหมายรวมถึงปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมทั้งที่เห็นได้ชัดเจนและทั้งที่เป็นที่เข้าใจกันด้วยนั่นเอง

6) เชิงก่อกำเนิด มีลักษณะที่เน้นการมองวัฒนธรรมในเชิงรากเหง้าหรือการก่อกำเนิดของวัฒนธรรม โดยมีการมองวัฒนธรรมในแง่ที่ว่าวัฒนธรรมเกิดมาจากการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของกลุ่มคนและจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

นอกจากนั้น บุซกร วัชรศรีโรจน์ (2550) ยังได้สรุปลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมว่าโดยทั่วไปประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ประการ ดังนี้

ประการแรกคือ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้มาโดยการเรียนรู้จากสังคม ผ่านการถ่ายทอดจากรุ่นสู่อีกรุ่นหนึ่ง

ประการที่สองคือ วัฒนธรรมมีพื้นฐานจากการใช้สัญลักษณ์ (symbolic) ซึ่งเป็นสิ่งที่พบได้ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเงินตรา สัญลักษณ์ทางศาสนา หรือภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อมนุษย์ในการเก็บรวบรวมความรู้ความเข้าใจได้อย่างเป็นระบบ และสามารถนำมาถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่สามคือ วัฒนธรรมเป็นความคิดร่วม (shared idea) ซึ่งก็คือเป็นการที่กลุ่มคนใช้ร่วมกันและเกิดการเข้าใจความหมาย ตีความตรงกัน

ประการที่สี่คือ วัฒนธรรมเป็นองค์รวมของความรู้และภูมิปัญญา (wisdom) โดยวัฒนธรรมเป็นการสั่งสมองค์ความรู้ของสังคมมนุษย์ และถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ มีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาโดยอาศัยองค์ความรู้เดิมเป็นฐาน

ประการที่ห้าคือ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง มีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยอาจเกิดจากการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม ประการที่หก วัฒนธรรมคือกระบวนการที่มนุษย์กำหนดนิยาม ให้ความหมายกับสิ่งที่อยู่รอบตัวโดยการกำหนดนิยามให้กับสิ่งต่างๆ

โดยสรุปจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมประกอบไปด้วยรูปแบบของพฤติกรรมทั้งที่เห็นได้ชัดและเป็นที่ยอมรับกัน ซึ่งมนุษย์ได้รับมาและถ่ายทอดต่อไปโดยสัญลักษณ์ และใจความสำคัญของวัฒนธรรมจะประกอบด้วยความคิดและค่านิยมอันเนื่องมาจากประเพณี ซึ่งได้รับการสืบทอดต่อเนื่องมาโดยผ่านการคัดสรร ซึ่งในแง่หนึ่ง ระบบวัฒนธรรมอาจมองได้เป็นผลผลิตของการกระทำ หรือในทางกลับกันก็อาจจะมองได้ว่าเป็นตัวก่อให้เกิดการกระทำต่อไป ซึ่งชี้ให้เห็นว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่คนมีส่วนร่วมภายในกลุ่มตน

1.2 ระดับชั้นของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมในความหมายโดยทั่วไปนั้น มีองค์ประกอบสำคัญที่เป็นตัวกำหนดระบบความคิด ความรู้สึก การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ตลอดจนการถ่ายทอดจากคนรุ่นสู่รุ่นต่อไปได้ โดย Trompenaars และ Hampden-Turner (1999) ได้อธิบายองค์ประกอบของวัฒนธรรมในลักษณะที่เป็นลำดับชั้น ได้เป็น 3 ลำดับชั้น อันประกอบไปด้วย

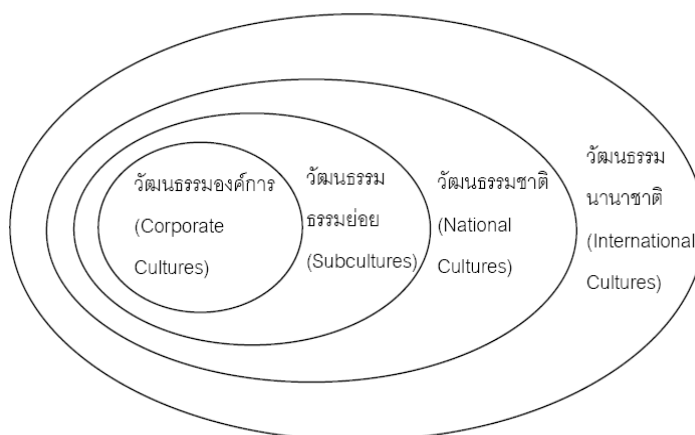
ลำดับชั้นนอกสุด (the outer layer) เป็นระดับชั้นของวัฒนธรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน เช่น สัญลักษณ์ (symbol) ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้สื่อในสิ่งที่มีลักษณะเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่น อาหาร บ้านเรือน อนุสาวรีย์ ตัวอักษร หรือตัวเลข เป็นต้น ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเภทเดียวที่สามารถสร้างและใช้สัญลักษณ์ได้ โดยภาษาก็ถือว่าเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่มนุษย์ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม และนอกจากนั้นภาษายังเป็นเครื่องมือที่สามารถพัฒนาความสามารถในการคิดแสวงหาเหตุผลของมนุษย์

ลำดับชั้นกลาง (the middle layer) ประกอบด้วยค่านิยม (values) และบรรทัดฐาน (norms) ของกลุ่มคนในสังคม โดยค่านิยม (values) เป็นความคิดร่วมกันของคนในสังคม เป็นการตัดสินใจร่วมกันของกลุ่มคนว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี สำคัญหรือไม่สำคัญ ค่านิยมนั้นจะมีการถ่ายทอดให้คนในรุ่นเดียวกัน และให้กับต่างรุ่นกันโดยใช้ระบบสัญลักษณ์ สามารถสะท้อนออกมาในรูปของประเพณี ขนบธรรมเนียม ศิลปะ วัฒนธรรม ที่มีอยู่ในสังคมนั้น

บรรทัดฐาน (norms) เป็นการตัดสินใจอะไรเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิด อาจปรากฏในรูปของกฎหมาย หรือวิธีการควบคุมการกระทำของสมาชิกในสังคมในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งมีทั้งบรรทัดฐานที่เป็นทางการ ปรากฏอยู่ในรูปของกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร และบรรทัดฐานที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งมีได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและสมาชิกส่วนใหญ่ของสังคมเข้าใจและปฏิบัติตรงกัน

ลำดับชั้นในสุด (the core) หรือระดับแก่นกลางของวัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ค่อนข้างเป็นนามธรรม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจสำนึกของมนุษย์ ซึ่งค่านิยมที่ฝังอยู่ภายในจิตใจมนุษย์ก็คือ การต่อสู้เพื่อการอยู่รอด วัฒนธรรมจึงเป็นการที่กลุ่มของบุคคลร่วมกันจัดการเพื่อที่จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการคิดแก้ปัญหาได้นั่นเอง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจึงเกิดจากระดับแก่นกลางของวัฒนธรรมนั่นเอง โดยเป็นการที่กลุ่มของบุคคลต่างตระหนักว่ากระบวนการแนวทางเดิม ไม่สามารถใช้ในการแก้ปัญหาได้อีกต่อไปจึงต้องมีการปรับวัฒนธรรมโดยตระหนักถึงการอยู่รอดของกลุ่มบุคคลเป็นที่ตั้ง

จากลำดับชั้นของวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าแต่ละองค์ประกอบของวัฒนธรรมไม่ว่าจะอยู่ในลำดับชั้นใด อาจมีความแตกต่างกันถ้าอยู่ในระดับของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น องค์ประกอบด้านค่าบรรทัดฐาน ซึ่งถ้าพิจารณาบรรทัดฐานในระดับขององค์กร กับบรรทัดฐานในระดับชาติ ย่อมมีโอกาสเป็นไปได้ที่จะแตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมีอยู่ของระดับของวัฒนธรรม โดยอาจแบ่งระดับของวัฒนธรรมได้ 4 ระดับ คือ Hofstede และ Hofstede (2005, อ้างถึงใน บุษกร วัชรศรีโรจน์)

แผนภาพที่ 2.1 ระดับชั้นของวัฒนธรรมในสังคม

จากแผนภาพที่ 2.1 จะเห็นว่า วัฒนธรรมจะปรากฏอยู่ในทุกระดับชั้นของสังคม ซึ่งบุคคลหนึ่งอาจจะเป็นสมาชิกของวัฒนธรรมหลายระดับด้วยกัน โดยระดับของวัฒนธรรมมีดังนี้ (Hofstede และ Hofstede, 2005: 10-11)

วัฒนธรรมนานาชาติ (international cultures) หมายถึง วัฒนธรรมร่วมของหลายประเทศ ซึ่งเป็นระดับของวัฒนธรรมที่กว้างมากที่สุด และเป็นวัฒนธรรมที่มีความสำคัญและบทบาทที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางการสื่อสารและการคมนาคม ทำให้การเผยแพร่วัฒนธรรมระหว่างสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ยกตัวอย่างเช่น ประเทศในลาตินอเมริกาหลายประเทศที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน และในทำนองเดียวกันประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดาก็มีลักษณะทางวัฒนธรรมร่วมกันหลายประการ เป็นต้น

วัฒนธรรมชาติ (national cultures) หมายถึง วัฒนธรรมของบุคคลภายในแต่ละชาติ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน เช่น คนอเมริกันมีแนวโน้มที่ให้ความสำคัญในด้านเสรีภาพส่วนบุคคล มีความเป็นปัจเจกนิยมสูง เป็นต้น

วัฒนธรรมย่อย (subcultures) หมายถึง วัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในวัฒนธรรมใหญ่ซึ่งมีลักษณะเฉพาะเป็นของกลุ่มบุคคล ดังเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่นอกจากวัฒนธรรมร่วมของชาวอเมริกัน ยังพบว่ามีวัฒนธรรมย่อยของแต่ละกลุ่มชนชั้นในสังคม เช่น บุคคลที่มาจากชนชั้นล่างจะให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามคำสั่งมากกว่า บุคคลที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง ซึ่งให้ความสำคัญกับความเป็นเอกเทศและการสร้างความสุขให้กับชีวิต

วัฒนธรรมองค์กร (corporate cultures) โดยทั่วไปแล้วจะพบว่าวัฒนธรรมองค์กรมีลักษณะเช่นเดียวกับวัฒนธรรมชาติ ยกเว้นในองค์กรที่มีลักษณะเป็นสากล ที่ประกอบไปด้วยพนักงานที่มีหลายเชื้อชาติ หรือประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมหลากหลายแตกต่างกัน

ออกไป ดังนั้นจึงทำให้วัฒนธรรมขององค์กรนั้นไม่จำเป็นต้องเหมือนกับวัฒนธรรมชาติที่องค์กรนั้นๆ ตั้งอยู่

2. พหุวัฒนธรรมศึกษา

2.1 ความหมายของพหุวัฒนธรรม

สำหรับความหมายของคำว่าพหุวัฒนธรรม (multicultural) นั้น พบว่ามีคำศัพท์ที่มีความหมาย หมายคล้ายคลึงกับคำว่าพหุวัฒนธรรมหลายคำด้วยกัน ได้แก่ cross cultural, intercultural และ multicultural คำแรกคือคำว่าข้ามวัฒนธรรม (cross cultural) ซึ่งพบในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 1930 เป็นการศึกษเปรียบเทียบของวัฒนธรรมจากที่แตกต่างกันแล้วพัฒนาเป็นการศึกษาในเชิงลึกของวัฒนธรรมต่างๆ ต่อมาได้มีการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะทำให้บริษัทสามารถเข้าใจถึงพฤติกรรมผู้บริโภคได้ (Banks, 1973; Roche, 1996) ดังนั้นจึงเป็นการศึกษาถึงวัฒนธรรม โครงสร้างทางสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ ความสามารถในการรับรู้เทคนิคสมัยใหม่ ระดับการศึกษาของประชากร รวมถึงประเพณีและความเป็นอยู่ของผู้คนในประเทศนั้นๆ อีกด้วย

ส่วนคำว่าระหว่างวัฒนธรรม (intercultural) พบใน UNESCO (2006) ซึ่งกล่าวถึง intercultural ว่าเป็นมโนทัศน์ที่มีลักษณะพลวัต มีการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไประหว่างกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆ สามารถให้คำจำกัดความได้ว่า ระหว่างวัฒนธรรมคือการดำรงอยู่และการมีปฏิสัมพันธ์โดยเท่าเทียมของหลากหลายวัฒนธรรม จนถึงขั้นที่จะสามารถแสดง หรือแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่แต่ละชนชาติสร้างขึ้นผ่านการสนทนาและการเคารพซึ่งกันและกัน ซึ่งจากข้อมูลของ SALTO Cultural Diversity Resource Centre (2006) พบว่า ความสามารถระหว่างวัฒนธรรมนั้นเป็นความสามารถในการสื่อสารกับผู้ที่มีความแตกต่างกันให้ประสบความสำเร็จ โดยคนที่มีความสามารถในทางระหว่างวัฒนธรรมนี้ จะสามารถเข้าใจ มีการปฏิสัมพันธ์กับคนจากวัฒนธรรมอื่นได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะแนวคิดในการรับรู้ความคิด ความรู้สึกและการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างกัน โดยจะต้องสามารถพิจารณาโดยปราศจากความอคติ

สำหรับคำว่าพหุวัฒนธรรม (multicultural) เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1960 ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการต่อสู้ของคนผิวสี เป็นช่วงปีที่มีการขับเคลื่อนของแนวคิดสิทธิมนุษยชน อันนำไปสู่การตื่นตัวขึ้นของคนผิวสีและกลุ่มคนที่อยู่นอกกระแสหลักอื่นๆ ความตื่นตัวดังกล่าวส่งผลไปถึงความพยายามทางการเมืองและวัฒนธรรมที่แก้ปัญหาตลอดไปจนกระทั่งถึงการตระหนักรู้ (conscious) ของประชาชนเกี่ยวกับความจริงว่ายังมีคนนอกกระแสอยู่ ดังนั้นจึงเกิดคำว่าพหุวัฒนธรรม เพื่อเสนอคตินิยมใหม่ที่ชาติอเมริกันนั้นเป็นชาติของความหลากหลายทางวัฒนธรรม และภายใต้ร่มของความเป็อเมริกันแล้ววัฒนธรรมทุกวัฒนธรรมจึงควรจะได้รับยกย่องและมองเห็น

เสมอกัน (Banks, 1973) นอกจากนั้น Maribel (2006) และ Jackson (2006) กล่าวว่าพหุวัฒนธรรม เป็นความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับทฤษฎีทางสังคมและทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากกว่าจะเน้นเพียงวัฒนธรรมหลักของแต่ละสังคมแต่เพียงอย่างเดียว รวมไปถึงความหลากหลาย (diversity) ว่าควรให้ความสำคัญกับการเคารพความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติ

การสร้างความสำเร็จพหุวัฒนธรรม เพื่อสร้างความปรองดอง และความเข้าใจระหว่างบุคคลต่างวัฒนธรรม จึงเป็นที่มาของพหุวัฒนธรรมศึกษา ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ของบุคคลให้เข้าใจถึงความเป็นจริงทางสังคมในด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งมีทั้งความแตกต่างในมิติระดับชาติ และระดับระหว่างประเทศ โดยมีการเตรียมความพร้อมนี้ให้แต่ละบุคคลพัฒนาทักษะในด้านการรับรู้ ความเชื่อ และการประพฤติปฏิบัติตัวในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม (National Council for Accreditation of Teacher Education; NCATE, 1997)

2.2 ความหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษา

สำหรับความหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษา (multicultural education) นั้น มีผู้ให้ความหมายที่หลากหลายแตกต่างกัน Banks (1991) ได้ให้ความหมาย พหุวัฒนธรรมศึกษา ว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาที่ผู้เรียนทุกคนจะมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาตามศักยภาพที่ตนเองมี มีการขับเคลื่อนที่เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของการศึกษาทั้งองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดค่านิยม (value) ภูมิทัศน์ของสถานศึกษา หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน โครงสร้างขององค์กร ตลอดจนการบริหารองค์กรที่ต้องสื่อถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นการลงทุนระยะยาว ไม่ว่าจะเป็นด้านความพยายามและเวลาที่ใช้ ตลอดจนการวางแผนอย่างระมัดระวัง และมีการกำกับการทำงาน

Parekh (1996) กล่าวว่าพหุวัฒนธรรมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่ขจัดความลำเอียง สร้างเสริมภาพที่จะศึกษามุมมองและวัฒนธรรมที่แตกต่าง สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรู้สึกถึงความหลากหลายในวิถีการดำเนินชีวิต ความแตกต่างทางด้านความคิดที่สะท้อนมาจากมุมมองวัฒนธรรมที่แตกต่าง

Grant (1977) ได้เสนอว่าพหุวัฒนธรรมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับนโยบายและการปฏิบัติที่แสดงถึงความเคารพในความต่างทางวัฒนธรรม โดยเห็นได้จากปรัชญาการศึกษา การจัดองค์ประกอบและลำดับขั้นของบุคลากรทางการศึกษา สื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน หลักสูตร และกระบวนการประเมินผล

National Council for Accreditation of Teacher Education (NCATE) (2002) ได้ให้ความหมายพหุวัฒนธรรมศึกษาว่าเป็นการสร้างความสำเร็จเกี่ยวกับสังคม การเมือง เศรษฐกิจ

การศึกษา และประวัติศาสตร์โดยผ่านการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ ลักษณะของเชื้อชาติหรือกลุ่มชน ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว เพศ ความสามารถพิเศษ ภาษา ศาสนา เพศวิถี (sexual orientation) และลักษณะทางภูมิศาสตร์

นอกจากนั้น UNESCO (2006) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาแบบ เน้นข้ามวัฒนธรรมและพหุวัฒนธรรมอีกด้วยว่า มีความสำคัญในการทำให้ระบบการเมืองมีความ เข้มแข็งมากขึ้น ระบบการศึกษาควรมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะของ พหุวัฒนธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่าง กลุ่มชนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งกระบวนการที่ใช้ในการเรียนรู้นั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พหุวัฒนธรรมศึกษา (multicultural education) และ ระหว่างวัฒนธรรมศึกษา (intercultural education) สำหรับพหุวัฒนธรรมศึกษานั้น จะเน้นไปที่การเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นเพื่อที่จะสร้างความ เข้าใจ หรืออย่างน้อยก็เพื่อสามารถยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างซึ่งเกิดจากความต่างทางวัฒนธรรม ได้ ส่วนระหว่างวัฒนธรรมศึกษานั้น มุ่งหวังที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างวัฒนธรรมใน ลักษณะที่เป็นการอยู่ร่วมกันในลักษณะที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดยมุ่งหวังที่จะสร้างการพัฒนา และ แนวทางการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนในสังคมพหุวัฒนธรรม ผ่านการสร้างความเข้าใจ ความเคารพ และ การสนทนาระหว่างกลุ่มชนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

Banks และ Banks (2010) อธิบายเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมศึกษาไว้ว่า เป็นแนวทาง ในการปฏิรูปที่ออกแบบมาเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในองค์กรรวมเพื่อผู้เรียนที่มา จากความหลากหลายของเชื้อชาติ กลุ่มชน เพศ ความสามารถพิเศษของผู้เรียน และชนชั้นทางสังคม โดยจัดประสบการณ์ให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษาทั้งในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ซึ่งจำกัดความที่หลากหลายเหล่านี้ Gay (2010) ชี้ให้เห็นว่าควรให้ความสำคัญกับจำกัดความที่ แตกต่างเหล่านี้ เมื่อนำมาสู่การวางแผนการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียน มากกว่าที่จะยึดเพียง ความหมายใดความหมายหนึ่งเท่านั้น

โดยสรุปแล้วพหุวัฒนธรรมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่นำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ จะเกิดผู้เรียนที่เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่าง วัฒนธรรม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในองค์กรรวมเพื่อให้เกิดความเสมอ ภาคในการจัดการศึกษาโดยที่ผู้เรียนที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ กลุ่มชน เพศ และชนชั้นทาง สังคมมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาตามศักยภาพที่ตนเองมี

2.3 จุดมุ่งหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษา

จุดมุ่งหมายของการศึกษาพหุวัฒนธรรมนั้น ค่อนข้างกว้างและมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับบริบทที่นำไปใช้ด้วย เช่น สภาพของโรงเรียน ผู้เรียน เวลา จุดประสงค์ และมุมมอง อย่างไรก็ตาม สามารถแบ่งจุดมุ่งหมายออกได้เป็น 7 ด้าน (Gay; 2010) ซึ่งจะครอบคลุมทั้ง 3 ขอบเขต

ของการเรียนรู้ ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ตลอดจนการผนวกรวมคุณค่าของเนื้อหาที่แท้จริงของการศึกษาพหุวัฒนธรรม และคุณค่าการนำมาใช้ในสถานการณ์จริง

1) การพัฒนาความรู้ด้านชนชาติและวัฒนธรรม (developing ethnic and cultural literacy) ประกอบไปด้วย 2 ประเด็นหลัก คือ การสอนผู้เรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชนกลุ่มน้อย ที่ไม่ได้ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรปัจจุบัน และประเด็นที่ 2 คือ การแทนที่ภาพ หรือข้อมูลที่ถูกบิดเบือนเกี่ยวกับชนชาติอื่นด้วยข้อมูลที่มีความถูกต้องยิ่งขึ้น

2) การพัฒนาตน (personal development) อันประกอบไปด้วยการสร้างความรู้เข้าใจในตัวตน สร้างมโนทัศน์ในทิศทางบวก และสร้างความภูมิใจในลักษณะเฉพาะของตนเอง เพราะผู้เรียนที่มีความภูมิใจในตนเอง จะมีการเปิดรับและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและมีความเคารพวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มตน

3) ทศนคติ และค่านิยมที่ชัดเจน (attitudes and value clarification) โดยการสอนผู้เรียน ให้เคารพความต่างทางวัฒนธรรม ตระหนักว่า ความต่างทางวัฒนธรรมนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ เพราะเป็นเงื่อนไขในการดำรงอยู่ของสังคมโดยทั่วไปอยู่แล้ว

4) ความสามารถในการเข้าสังคมที่มีลักษณะพหุวัฒนธรรม (multicultural social competence) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มุมมอง การวิเคราะห์บริบท ความสามารถในการเข้าใจมุมมองของชนกลุ่มอื่นได้ และต้องสามารถวิเคราะห์เงื่อนไขทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อค่านิยม ทศนคติ ความเชื่อ ความชอบ ความคาดหวังและพฤติกรรม รวมไปถึงความเข้าใจในความต่างทางวัฒนธรรม

5) มีความสามารถในทักษะพื้นฐาน (basic skill proficiency) จุดประสงค์หลักของการศึกษาพหุวัฒนธรรม คือการส่งเสริมการสอนและการทำให้ผู้เรียนในทุกกลุ่มชาติพันธุ์สามารถอ่านออกเขียนได้ ดังนั้นการศึกษาพหุวัฒนธรรมสามารถสอดแทรกเข้าไปในทักษะการเรียนรู้ได้ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการอ่าน การเขียน ทักษะคณิตศาสตร์ ทักษะทางปัญญา เช่นทักษะการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยการเตรียมสื่อการสอน เทคนิค เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตมากขึ้น และตรงตามความแตกต่างของผู้เรียน โดยการยกตัวอย่างเข้าไปในการสอน การฝึก ตลอดจนการสาธิตในชั้นเรียน

6) ความเป็นธรรมในการศึกษาและความเป็นเลิศทางการศึกษา (educational equity and excellence) ซึ่งมีความหมายค่อนข้างใกล้เคียงกับความสามารถในทักษะพื้นฐาน แต่มีความหมายกว้างกว่า ครอบคลุมแนวคิด การตระหนักร่วมกันว่าความเป็นเลิศทางการศึกษาจะไม่สามารถเกิดกับผู้เรียนอย่างเท่าเทียมได้ ถ้าผู้เรียนไม่ได้โอกาสที่เท่าเทียมในการได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้

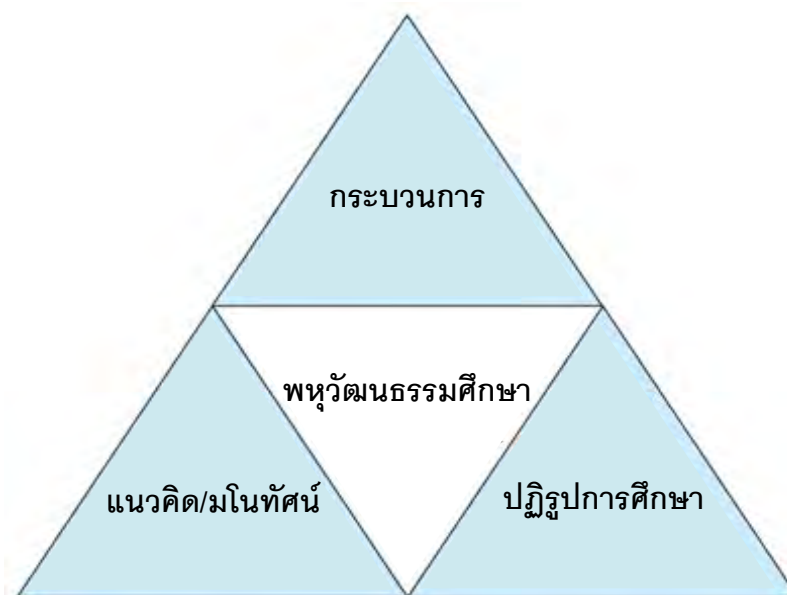
นักการศึกษาควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ในบทบาทที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ (learning style) พฤติกรรมของผู้เรียน แนวการสอน และการตัดสินใจในการศึกษาของแต่ละบุคคล นอกจากนั้นแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษา ควรรวมไปถึงการสอนเนื้อหาการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคม วัฒนธรรมที่ถูกต้องกับผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษานั้นได้มีความพยายามในการผนวกรวมประเด็นเรื่องความแตกต่างทางชนชาติ และความ เป็นธรรมชาติทางการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนสูงสุดตามความสามารถที่แท้จริงอีกด้วย

7) การให้อำนาจกับบุคคลเพื่อการปฏิรูปสังคม (personal empowerment and social reform) เป็นการเสริมแรงให้กำลังใจบุคคลในการปรับเปลี่ยนสังคม ซึ่งจุดประสงค์นี้จะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้สอนฝึกฝนผู้เรียน ทั้งทางด้านการพัฒนาแนวคิด ทศนคติ มุมมองด้านคุณค่า พฤติกรรม และทักษะที่จำเป็นต่างๆ ให้กับผู้เรียน เพื่อให้สามารถเป็นผู้นำในการปฏิรูปสังคม ผู้เรียนยังควรต้องพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประเด็นเรื่องชาติพันธุ์ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแสดงออกในที่ชุมชน ความสามารถในการเป็นผู้นำ ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้นโยบาย การเมืองในการกำกับบุคคล และคุณธรรมทางด้าน การเคารพปัจเจกบุคคลและความเท่าเทียมกัน (Banks, 1991) เพราะฉะนั้นผู้เรียนนอกจากจะต้องเข้าใจ ชาบซึ่งถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตแล้ว ยังต้องสามารถแปลความหมายจากสิ่งเหล่านี้ไปสู่การปฏิบัติและการตัดสินใจได้อีกด้วย

2.4 การจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม

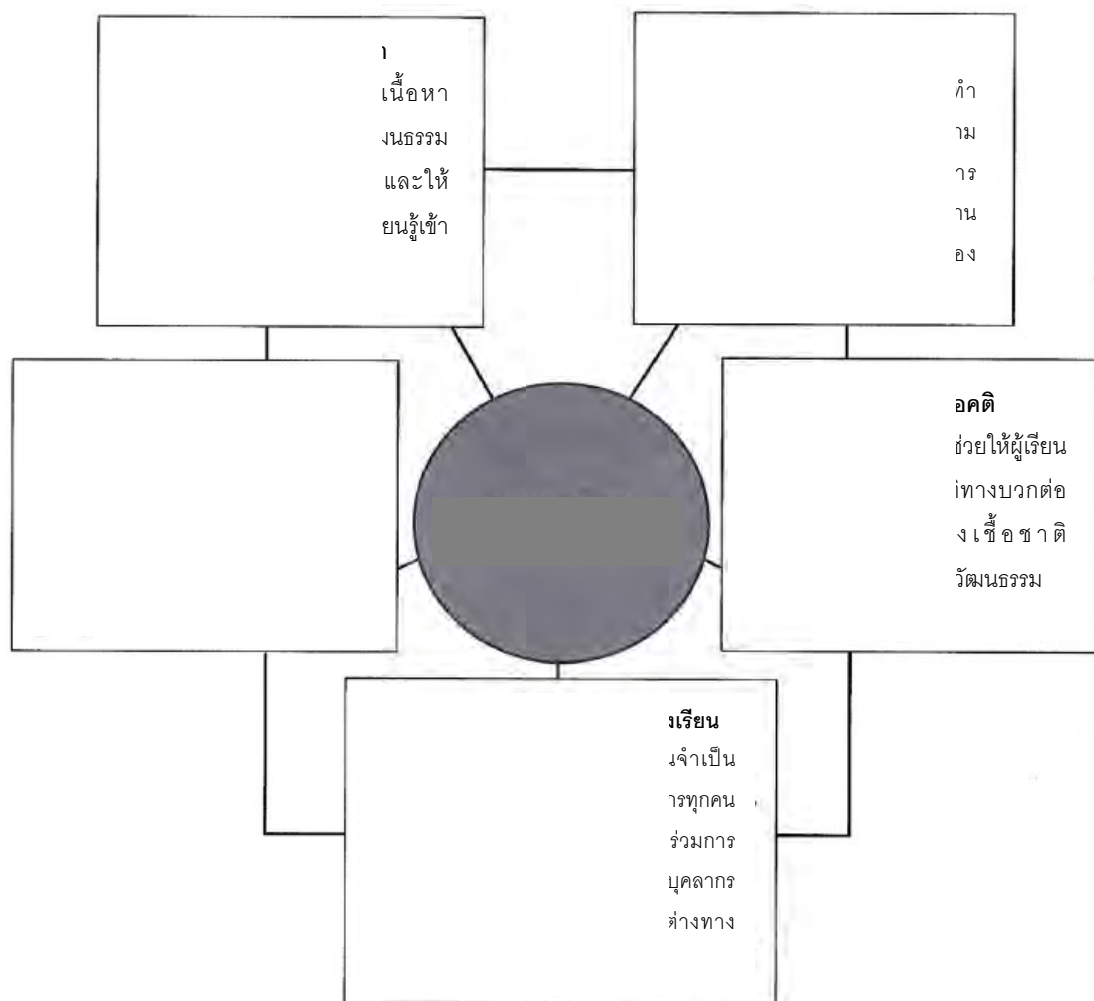
การจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม Banks และ Banks (2010) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการศึกษาที่เป็นพหุวัฒนธรรมซึ่งต้องประกอบไปด้วยการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรม มีหลักสำคัญที่จะต้องศึกษาอย่างน้อย 3 ประการคือ แนวคิดหรือมโนทัศน์ (idea or concept) มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อผู้เรียนทุกคน โดยมีความเท่าเทียมกันในโอกาสที่จะได้รับการเรียนรู้ในสถานศึกษา และมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการเปลี่ยนแปลงที่ดีที่สุดสถานศึกษา แนวทางการปฏิรูปทางการศึกษา (educational reform movement) เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของสถานศึกษาในลักษณะองค์รวม ไม่ได้จำกัดเฉพาะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเท่านั้น และกระบวนการทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรม (process) มีเป้าหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่มีเสรีภาพและความยุติธรรม เพื่อเพิ่มความเท่าเทียมกันทางการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกคน สรุปได้ดังแผนภาพที่ 2.2

แผนภาพที่ 2.2 ลักษณะของการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรม
ที่มา: Banks และ Banks (2010)

อย่างไรก็ดีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับ
ผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้น การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนแต่เพียงอย่าง
เดียวยังไม่เพียงพอให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แต่ครูผู้สอนจะต้องสามารถแยกแยะความแตกต่าง
ทัศนคติ และการรับรู้ได้อย่างละเอียดรอบด้าน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นพหุวัฒนธรรมให้ออกมา
สู่ภายนอกชั้นเรียนด้วย จึงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมโรงเรียน ดังปรากฏในแผนภาพ
ที่ 2.3

แผนภาพที่ 2.3 มิติของพหุวัฒนธรรมศึกษา

ที่มา: Banks และ Banks (2010)

แผนภาพที่ 2.3 เป็นการอธิบายมิติของพหุวัฒนธรรมศึกษาที่จำเป็นเมื่อเกิดการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับพหุวัฒนธรรมศึกษา อันประกอบไปด้วย 5 มิติที่สำคัญ ดังนี้ (Banks และ Banks, 2010)

1) การบูรณาการเนื้อหา (content integration) โดยครูผู้สอนในทุกสาขาวิชาควรมีการยกตัวอย่างและเนื้อหาบทเรียน ที่มีที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรมเพื่อแสดงตัวอย่าง แนวคิด และให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับสถานการณ์จริง

2) กระบวนการสร้างความรู้ (knowledge construction process) สำหรับกระบวนการสร้างความรู้ นั้น มีความเกี่ยวข้องกับขอบเขตที่ครูสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจ ตรวจสอบหรือค้นหาความจริงของเนื้อหาในบทเรียนว่า มีการสอดแทรกมุมมอง อกติ และการ

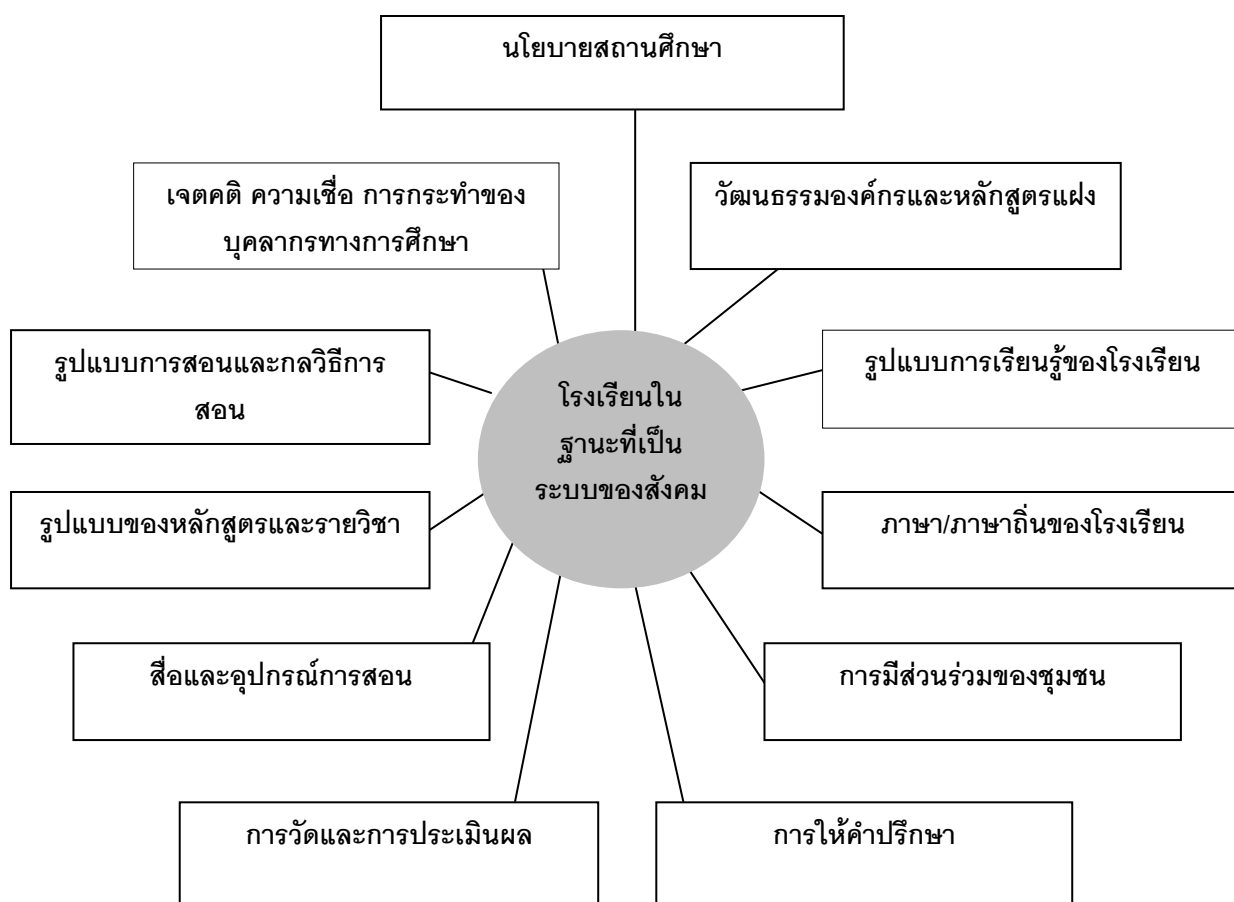
วางฐานคติที่เกิดจากจากประสบการณ์ของผู้เขียน ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นกระบวนการสร้างความรู้ที่เกิดขึ้น

3) การลดความมีอคติ (prejudice reduction) เป็นลักษณะของบทเรียนและกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และกลุ่มทางวัฒนธรรม

4) ความยุติธรรมในการจัดการเรียนการสอน (equity pedagogy) ครูผู้สอนควรมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์กระบวนการสอน และรูปแบบการสอนของตน ซึ่งวิธีการสอนที่มีความยุติธรรมนั้นมีการปรับการสอนที่สามารถสนับสนุนให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ขนชั้นทางสังคมและวัฒนธรรมได้มีโอกาสพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างเท่าเทียม

5) การสร้างอำนาจทางวัฒนธรรมในโรงเรียน (empowering school culture) มิติหนึ่งของพหุวัฒนธรรมศึกษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากอีกประการหนึ่งก็คือ วัฒนธรรมและองค์กรของโรงเรียนจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบจากบุคลากรทุกคนที่อยู่ในโรงเรียน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการสร้างองค์กรขึ้นมาใหม่ นอกจากนี้ควรมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูรวมไปถึงบุคลากรทางการศึกษากับผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งถือว่าเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการที่จะสร้างวัฒนธรรมของโรงเรียนที่มีความต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมและเพศ

ในการสร้างให้พหุวัฒนธรรมประสบผลสำเร็จนั้น โรงเรียนในฐานะที่เป็นระบบของสังคม จึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่จำเป็นในการปฏิรูปสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยรวมให้มีความเป็นพหุวัฒนธรรม ปัจจัยที่มีส่วนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม ได้แก่ นโยบายสถานศึกษา วัฒนธรรมองค์กรและหลักสูตรแฝง รูปแบบการเรียนรู้ ภาษา การสื่อสาร การมีส่วนร่วม การให้คำปรึกษา การวัดและการประเมินผล สื่อและอุปกรณ์การสอน หลักสูตร วิธีการสอน เจตคติ ความเชื่อ การกระทำของบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น ดังแผนภาพที่ 2.4

แผนภาพที่ 2.4 โรงเรียนในฐานะเป็นระบบของสังคม
ที่มา: Banks และ Banks (2010)

Banks และ Banks (2010) ให้ความเห็นว่าปัจจัยที่จำเป็นที่สุดในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เน้นพหุวัฒนธรรมคือ การช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายของกลุ่มชน และทัศนคติทางการเมือง ตลอดจนค่านิยมของแต่ละวัฒนธรรม สำหรับปัจจัยที่จำเป็นในการปฏิรูปสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรมนั้น ควรมีการปฏิรูปความสัมพันธ์ทั้งระหว่างผู้เรียนและครู วัฒนธรรมของโรงเรียน หลักสูตร กิจกรรมเสริม ทัศนคติต่อชนกลุ่มน้อย ตลอดจนวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยม และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนและสร้างขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม รวมถึงให้ความสำคัญกับหลักสูตรแฝง (hidden curriculum) ซึ่งอาจเกิดขึ้นเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนหรือครอบครัว ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จนทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

การศึกษาพหุวัฒนธรรมมีรูปแบบการเรียนรู้ 3 รูปแบบ (Burnett, 1994) คือ

1) รูปแบบเน้นเนื้อหา (content-oriented program) มีจุดประสงค์ในการให้ผู้เรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องความแตกต่างในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรม โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน โดยมีจุดประสงค์หลักในการพัฒนาเนื้อหาของวัฒนธรรม การสร้างความมีวินัยให้กับผู้เรียน ตลอดจนการผสมผสานมุมมองและแง่มุมของแต่ละวัฒนธรรมเข้าไปในหลักสูตร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักการและกระบวนการทัศน์ของหลักสูตรการเรียนการสอน

2) รูปแบบที่เน้นผู้เรียน (student-oriented program) จุดประสงค์ของการศึกษาพหุวัฒนธรรมแบบเน้นผู้เรียนนั้นไม่ได้มุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือบริบทสังคมในด้านการศึกษา แต่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนที่มีภาษาและวัฒนธรรมที่ต่างกันสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนหลักสูตรการเรียนการสอนนั้น จะเน้นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ให้กับผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ หรือเพศ ให้มีโอกาสได้พัฒนาตนเองได้อย่างเท่าเทียมตามศักยภาพ โดยสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้วัฒนธรรมเป็นฐาน ร่วมกับการวิจัย หรือการจัดโปรแกรมสองภาษา สองวัฒนธรรม (bilingual or bicultural program) ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถลดความลำเอียงทางวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้นในผู้เรียนได้

3) รูปแบบที่เน้นสังคม (socially-oriented program) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นสังคมนั้น จะพยายามปฏิรูปการสอนแบบบริบททางวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความปรองดองด้านวัฒนธรรม และเชื้อชาติ ตลอดจนพยายามลดความอคติของผู้เรียน โดยมิได้เน้นการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือความรู้ทางวัฒนธรรมแต่เพียงอย่างเดียว กระบวนการสอนสามารถกระทำได้หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดเชิงวิจารณ์ญาน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสามารถวิพากษ์เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมได้ เน้นการให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนากระบวนการคิด การตัดสินใจ ก่อให้เกิดการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนได้ก้าวเข้าสู่สังคมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม

จุดประสงค์ของการศึกษาแบบเน้นพหุวัฒนธรรม คือการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าวนี้ ต้องสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กรวม ดังต่อไปนี้ (Burnett, 1994)

1) การเปลี่ยนแปลงของผู้สอน โดยครูผู้สอนต้องตรวจสอบตนเองทั้งในด้านอคติ ความลำเอียงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลการกระบวนการสอนและการสร้างประสบการณ์การเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้ยังต้องสร้างความเข้าใจผู้คนและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นรอบตัว สร้างความเข้าใจโลกและความสัมพันธ์กับผู้อื่น อีกทั้งยังต้องมีความรับผิดชอบต่องผู้เรียนในการจัดอคติของผู้เรียนและมีการตรวจสอบความลำเอียงของตนเองอยู่เสมอ

2) การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนและระบบการเรียนการสอน การศึกษาพหุวัฒนธรรม ต้องผ่านการตรวจสอบอย่างมีวิจักษณ์ญานรอบด้านเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน

(1) การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยพยายามสร้างให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์พหุวัฒนธรรมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งระหว่างผู้เรียน และระหว่างครูกับผู้เรียน นอกจากนั้นควรมีการสำรวจรูปแบบการสอนว่าส่งเสริมให้เกิดระบบการกตขี่หรือไม่ รวมถึงลักษณะการเรียนการสอนต้องมุ่งเน้นที่ผู้เรียนมากกว่าคะแนนสอบหรือการจัดระดับของสถานศึกษา เน้นการคิดอย่างสร้างสรรค์ และการคำนึงถึงสังคม จัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นมากพอสำหรับผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม

(2) สื่อการเรียนการสอน ควรมีการตรวจสอบความลำเอียงทางวัฒนธรรมที่อาจพบในสื่อการเรียนการสอน นอกจากนั้นควรมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างมีวิจักษณ์ญานในการวิเคราะห์ วิจักษณ์สื่อได้

(3) การสนับสนุนของโรงเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียน ครูควรมีบทบาทในการสามารถสร้างบรรยากาศเชิงบวกให้แก่ผู้เรียนทุกคน รวมไปถึงการตรวจสอบวัฒนธรรมของโรงเรียนอย่างใกล้ชิดว่ามีประเด็นที่อาจก่อให้เกิดการกตขี่ผู้เรียนที่มีความต่างวัฒนธรรมหรือไม่

3) การเปลี่ยนแปลงสังคม ซึ่งถือเป็นเป้าหมายหลักประการหนึ่งของการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม ดังนั้นการศึกษาพหุวัฒนธรรมจึงต้องใช้ทั้งการเปลี่ยนแปลงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและของโรงเรียน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมในโรงเรียน จนสามารถสร้างความยุติธรรมและความเท่าเทียมในสังคมได้ จึงจะถือว่าสามารถบรรลุเป้าหมายของการศึกษาได้อย่างแท้จริง

การใช้พหุนิยมทางวัฒนธรรม (cultural pluralism) ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อที่จะให้การศึกษพหุวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ ตั้งอยู่บนพื้นฐานสำคัญ 4 ประการ (Gay, 2010) คือ

(1) การใช้สื่อ วิธีการที่หลากหลายเพื่อที่จะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการให้ผู้เรียนที่มีพื้นเพวัฒนธรรมที่แตกต่างมีโอกาสเท่าเทียมในการศึกษา

(2) โรงเรียนเป็นสถานที่ฝึกฝนบุคคลให้เข้าสู่สังคม ดังนั้นแล้ว ความรู้เรื่องชาติพันธุ์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ควรเป็นองค์ประกอบหลักในกระบวนการเรียนการสอน

(3) ควรที่จะบูรณาการพหุนิยมทางวัฒนธรรม เข้ากับวิชาเรียนอื่นๆ มากกว่าที่จะแยกสอนเป็นอีกหนึ่งรายวิชา

(4) การศึกษาพหุวัฒนธรรมที่ประสบความสำเร็จ จะต้องสามารถบูรณาการทัศนคติ การให้คุณค่า เนื้อหา และการกระทำ ทั้งหมดนี้ต้องผนวกรวมเข้าสู่ระบบการศึกษาให้ได้

2.5 สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม

การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้พร้อมสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลาย วัฒนธรรม เป็นอีกหนึ่งสมรรถนะจำเป็นของครูผู้สอนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม แนวคิดหรือค่านิยมทางวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ภายใต้กระบวนการสอนของครู อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นภายในชั้นเรียนได้ ดังนั้นครูจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของตนในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด Wubbels (2008) ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประเทศในทวีปยุโรปเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างบรรยากาศในเชิงบวกต่อผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในชั้นเรียน ซึ่งครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่จำเป็นอันประกอบด้วย (1) การติดตามและการจัดการ (monitoring and managing) (2) การสร้างและบำรุงรักษา (creating and maintaining) (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทักษะคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge) โดยสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สมรรถนะในการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรม

สมรรถนะในการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรม	กลวิธี
การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความสำคัญกับการให้ความร่วมมือระหว่างกลุ่มเพื่อน 2. สามารถรับมือกับการตอบสนองทางอารมณ์ที่รุนแรงของผู้เรียนได้ 3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถต่อเรื่องได้ และขณะเดียวกันก็เคารพในทัศนคติและความต้องการของผู้เรียน 4. มีการบังคับที่เคร่งครัดมีขั้นตอนที่ชัดเจน และมีการใช้เสียงสัญญาณ 5. หลีกเลี่ยงการสร้าง ความขัดแย้งที่อาจมีเพิ่มขึ้น 6. แสดงความสามารถในการควบคุม 7. ใช้การแก้ไขข้อบกพร่องที่ไม่รุนแรง เช่น การใช้สายตา ท่าทาง แทนการใช้คำพูด 8. ไม่ควรมีข้อผิดพลาดในกระบวนการสอนและเนื้อหาที่สอน 9. ช่วยเหลือให้ผู้เรียนใช้การโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเป็นหลัก 10. วางกรอบข้อจำกัดให้กับผู้เรียน

ตารางที่ 2.1 สมรรถนะในการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรม (ต่อ)

สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตาม แนวทางพหุวัฒนธรรม	กลวิธี
การสร้างความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ระหว่างครูและผู้เรียน	11. การแสดงอารมณ์ขัน 12. การแก้ไขข้อผิดพลาดผู้เรียนด้วยความเป็นมิตร 13. ให้ข้อเสนอแนะกับผู้เรียนโดยไม่ทำให้เกิดความอับอายหรือทำให้ ผู้เรียนรู้สึกเสียหน้า 14. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ 15. แสดงให้เห็นถึงการเอาใจใส่รวมถึงมีการให้คำชมเชยและของ รางวัล
การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความสนใจและผูกพัน	16. มีการทดสอบเป็นประจำ มีรูปแบบการสอบที่หลากหลาย 17. ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความสนใจ ความเชื่อ และ พื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคน
ทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู	18. มีความตระหนักรู้ถึงความหลากหลายของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ชาติพันธุ์ 19. มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมโรงเรียน กฎเกณฑ์ และ ปทัสฐานทางสังคม 20. มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับความยากลำบากในการสื่อสารโดยใช้ ภาษาที่ต่างกัน 21. มีความสนใจในพื้นฐานของผู้เรียนแต่ละบุคคล 22. มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์เฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน ไม่ว่าจะ เป็นที่โรงเรียน ที่บ้าน ในกลุ่มชาติพันธุ์ และในชุมชน 23. มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาเรื่องอำนาจ ความเป็นผู้นำของ ผู้เรียนชาย ที่มีต่อครูที่เป็นเพศหญิง 24. มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัจจัยหลากหลายที่มีความสำคัญกับ ชีวิต และปัญหาที่อาจเกิดในชั้นเรียนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม

Wubbels (2006) ยังได้ศึกษาถึงประสิทธิภาพความสัมพันธ์ของครู ในโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษา ของประเทศเนเธอร์แลนด์ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมอย่างมาก
เนื่องจากมีผู้เรียนที่ย้ายถิ่นฐานมาจากประเทศอื่นจากทวีปแอฟริกา เอเชีย และจากอดีตประเทศ
ยูโกสลาเวียเป็นจำนวนมาก การจัดการเรียนการสอนที่มีมาแบบดั้งเดิมจึงไม่สามารถนำมาปรับใช้ให้
เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันได้

ผลจากการศึกษาประสิทธิภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
ในประเทศเนเธอร์แลนด์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ (1) ติดตามและจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน

(monitoring and managing student behavior) (2) สร้างความสัมพันธ์ที่เป็นบวกระหว่างครูกับนักเรียน [และกับเพื่อนร่วมงาน] (creating positive teacher-student [and peer] relationships) (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทักษะคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge) โดยสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ผลจากการศึกษาสมรรถนะในการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรม

สมรรถนะในการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรม	กลยุทธ์
การติดตามและการจัดการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อยู่ในสถานะที่มีอำนาจเหนือผู้เรียนโดยไม่ใช้ความก้าวร้าว (Hajer, 2002) 2. แสดงความตระหนักถึงการแข่งขันและความขัดแย้งระหว่างผู้เรียน (Hajer, 2002) 3. จัดการกับปฏิกิริยาทางอารมณ์ของผู้เรียนได้อย่างไม่เกรงกลัว (Derricks <i>et al.</i>, 2002) 4. ให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกฎระเบียบและใช้เวลามากขึ้นในการอธิบายเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎระเบียบ (Renkema <i>et al.</i>, 2000) 5. รับมือกับพฤติกรรมแบบลูกผู้ชาย โดยการกำหนดกฎระเบียบที่ชัดเจนและไม่ให้อภิปรายเกี่ยวกับการทำผิดกฎระเบียบหรือมองข้ามพฤติกรรมวัตถุนิยม (Renkema <i>et al.</i>, 2000) 6. ตรวจสอบและบังคับการให้ความร่วมมือและการมีส่วนร่วม (Hajer, 2002) 7. ให้ข้อเสนอแนะบ่อยๆ (Van der Werf & Weide, 1991)
สร้างความสัมพันธ์ที่เป็นบวกระหว่างครูกับนักเรียน (และกับเพื่อนร่วมงาน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความละเอียดกับปัญหาเฉพาะบุคคลของผู้เรียน (Hajer, 2002) 2. ให้ความเคารพต่อผู้เรียน ความสนใจและภูมิหลังของผู้เรียน (Derricks <i>et al.</i>, 2002) 3. เสนอแนะว่าไม่มีอะไรที่ไม่เป็นปกติ (Derricks <i>et al.</i>, 2002) 4. ให้ความมั่นใจกับผู้เรียน (Derricks <i>et al.</i>, 2002) 5. ทำให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยและได้รับการยอมรับ (Derricks <i>et al.</i>, 2002) 6. ให้ผู้เรียนมีเสรีภาพและความรับผิดชอบ (Derricks <i>et al.</i>, 2002) 7. รับฟังผู้เรียน (โดยไม่ต้องเล่นบทอ่อนน้อม) ในขั้นตอนการเจรจาต่อรอง (Derricks <i>et al.</i>, 2002)

ตารางที่ 2.2 ผลจากการศึกษาประสิทธิภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
ในประเทศเนเธอร์แลนด์ (ต่อ)

สมรรถนะในการจัดการชั้นเรียนตาม แนวทางพหุวัฒนธรรม	กลยุทธ์
การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความ สนใจและความผูกพัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถใช้คำผิดและคำศัพท์ที่ไม่ถูกหลักไวยากรณ์ (Hajer, 2002) 2. ทดสอบบ่อยครั้ง (Van der Werf & Weide, 1991) 3. กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและร่วมรับผิดชอบ (Hajer, 2002) 4. แสดงถึงความประจักษ์ชัดถึงการปฏิบัติตามและการเข้าใจของผู้เรียน (Hajer, 2002) 5. ให้รางวัล ยอมรับ ยกและย่อนข้อความ และถามผู้เรียนคนเกี่ยวกับการร่วมรับผิดชอบของผู้เรียนอื่น (Hajer, 2002) 6. เนื้อหาโครงสร้างและกระบวนการกลุ่ม (Derricks <i>et al.</i>, 2002) 7. แสดงออกถึงความกระตือรือร้น (Derricks <i>et al.</i>, 2002) 8. ตั้งคำถาม (Renkema <i>et al.</i>, 2000; Derricks <i>et al.</i>, 2002) 9. การเรียนการสอนที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา (Van der Werf & Weide, 1991)
ทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู	<ol style="list-style-type: none"> 1. คงรักษาความคาดหวังที่สูง (Van der Werf & Weide, 1991; Hajer, 2002; Derricks <i>et al.</i>, 2002) 2. มีสติของตนเองในการรับรู้ของนักศึกษาและการเสริมแรง (ที่ไม่ยุติธรรม) จากการรับรู้เหล่านี้ (Hajer, 2002) 3. ความพร้อมในการสำรวจอคติของตนเองที่เกี่ยวข้อง (พฤติกรรมของ) ผู้เรียน (Hajer, 2002) 4. มีสติในเรื่องพฤติกรรมเชิงบรรทัดฐาน (Derricks <i>et al.</i>, 2002) 5. มีความรู้สึกไวต่อความแตกต่างทางสถานะภายในกลุ่ม (Derricks <i>et al.</i>, 2002)

Tartwijk (2008) ทำการวิจัยเรื่องความรู้ในทางปฏิบัติของการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมที่เก็บข้อมูลในประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยแบ่งการวัดความสามารถของครู ออกเป็น 3 ส่วนคือ (1) การตรวจสอบและจัดการพฤติกรรมผู้เรียน (2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์เชิงบวก และ (3) การเรียนการสอนสำหรับความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

ตารางที่ 2.3 ความสามารถและกลยุทธ์ชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม

ความสามารถ	กลุ่มกลยุทธ์	กลยุทธ์
การตรวจสอบ และจัดการ พฤติกรรมผู้เรียน	ตรวจสอบกิจกรรมผู้เรียน มีความชัดเจน ใส่ข้อจำกัดให้กับผู้เรียน ป้องกันไม่ให้มีการเพิ่ม มีความยืดหยุ่น ความมุ่งมั่นในการสร้าง นักศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบกิจกรรมผู้เรียน 2. ให้กฎระเบียบและขั้นตอนที่ชัดเจน 3. สอนกฎระเบียบผู้เรียน 4. รักษากฎระเบียบ 5. แสดงการรับรู้ 6. เตือนผู้เรียนเรื่องกฎระเบียบ 7. แสดงให้เห็นถึงความโกรธ 8. ตักเตือน 9. กำหนดบทลงโทษ 10. ใช้การแก้ไขที่เล็กน้อยแทนการแก้ไขที่รุนแรง 11. มองข้ามความประพฤติที่ไม่เหมาะสมเล็กน้อยๆ 12. รับมือกับอารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน 13. ใช้อารมณ์ขันในการแก้ไขความผิดเล็กน้อย 14. ใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อำนาจในเรื่องขัดแย้ง 15. ตอบสนองเชิงบวกต่อการวิจารณ์ที่เป็นธรรม 16. ใช้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับลักษณะของผู้เรียน 17. มีความยืดหยุ่นในการใช้กฎระเบียบ 18. สร้างกฎระเบียบร่วมกันกับผู้เรียน 19. สร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวกที่จะทำให้การจัดการชั้นเรียนง่ายขึ้น
การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี	สร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวก รักษาความสัมพันธ์ในเชิงบวก	<ol style="list-style-type: none"> 20. ใช้และสร้างโอกาสในการทำความรู้จักผู้เรียน 21. ใช้เวลาในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียน 22. มีอารมณ์ขัน 23. ให้ข้อเสนอแนะโดยไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเสียหน้า 24. ให้ความเคารพและให้คำชมเชย

ตารางที่ 2.3 ความสามารถและกลยุทธ์ชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (ต่อ)

ความสามารถ	กลุ่มกลยุทธ์	กลยุทธ์
การเรียนรู้การสอนสำหรับความสนใจ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	ใช้แครอท (use carrot) ปรับการสอน ทำให้เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง	25. ให้รางวัลและกระตุ้น 26. ทดสอบบ่อยครั้งและแตกต่างกัน 27. ปรับความเร็วของการพูดให้ตรงกับการเรียนรู้ของนักเรียน 28. ปรับการสอนที่คาดหวังการตอบสนองของผู้เรียน 29. สืบเสาะพื้นเพ ความเชื่อ และความสนใจของผู้เรียน 30. อธิบายเหตุผลสำหรับการทำกิจกรรม

จะเห็นได้ว่า องค์กรประกอบในหลายส่วนในงานวิจัยของ Tartwijk (2008) มีความคล้ายคลึงกับ Wubbels (2006) เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกัน และมีผลลัพธ์ที่ออกมาแตกต่างจาก งานวิจัยที่สร้างขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีสภาพทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมาก

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรม

ผจงจิต อินทสุวรรณ (2544) ทำการวิจัยเรื่อง “วิธีการวัดในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม: การอนุมานสาเหตุของวิกฤตเศรษฐกิจ” โดยผู้วิจัยใช้เหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ตรวจสอบความสัมพันธ์ “ผู้กระทำ-ผู้สังเกต” ในทฤษฎีการอนุมานสาเหตุ โดยมีคนไทยอยู่ในฐานะ “ผู้กระทำ” และคนออสเตรเลียอยู่ในฐานะ “ผู้สังเกต” วิธีการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนี้คำนึงถึงความสำคัญของความเทียบเท่ากัน 4 ประการ ในการสร้างเครื่องมือวัดที่ใช้ระหว่างวัฒนธรรม และในกระบวนการสร้างเครื่องมือวัด อาศัยพื้นฐานจากมโนทัศน์ของ emic-etic และการกระจายอิทธิพล (decentering) โดยคำนึงถึงความเทียบเท่ากันระหว่างวัฒนธรรมด้วยขั้นตอนของการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือวัด ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมกัน 4 ด้าน ประกอบไปด้วย 1) ความเท่าเทียมกันในความหมาย/บทบาท 2) ความเท่าเทียมกันในการปฏิบัติการ 3) ความเท่าเทียมกันในเครื่องมือวัด และ 4) ความเท่าเทียมกันในสเกล โดยนำเสนอวิธีการสร้างเครื่องมือดังนี้

1) กำหนดกรอบความหมายของตัวแปรที่ศึกษา โดยผู้วิจัยทั้งสองฝ่ายได้แก่ไทยและออสเตรเลีย ได้ปรึกษาร่วมกันว่าสิ่งที่ศึกษาคือความคิดเห็นของผู้ตอบทั้งสองชาติ ที่ระบุว่ามีความเรื่องใดบ้างที่ก่อให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจสำหรับคนไทย สำหรับคนไทย หมายถึง วิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย ส่วนคนออสเตรเลียจะมองกว้างทั่วทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเน้นที่ประเทศไทย

2) การสัมภาษณ์ / สอบถาม อาศัยหลักการ emic-etic approach หรือ การกระจายอิทธิพล (decentering) โดยมีการดำเนินการให้แต่ละประเทศทำการเก็บข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ ทบทวนเอกสาร และการวิเคราะห์เนื้อหา

3) การออกแบบสอบถาม เกิดจากทั้งสองประเทศตกลงร่วมกันใช้มาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งการเขียนแบบสอบถามนั้น แต่ละประเทศเขียนข้อคำถามโดยอิงข้อมูลจาก การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

โดยสรุปภาพรวมเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สร้างขึ้นโดยแต่ละประเทศ ดำเนินการของตน โดยใช้หลักการเดียวกันแต่มีความแตกต่างในทางปฏิบัติขึ้นอยู่กับแต่ละวัฒนธรรม ดังนั้นจุดแข็งของเครื่องมือวัดนี้ คือ ได้มาจากวิธีการกระจายอิทธิพล มีทั้งความเป็นสากลและมีความ เฉพาะวัฒนธรรม ไม่ได้นำเครื่องมือวัดที่พัฒนาขึ้นมาและประสบความสำเร็จในวัฒนธรรมหนึ่งมาใช้ใน อีกรัวัฒนธรรมหนึ่ง และผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการที่ประกันความเทียบเท่ากันระหว่าง วัฒนธรรมด้วย

Mi-Soon และ Siegle (2009) ได้ทำการวิจัยเป็นการศึกษาปัจจัยของโรงเรียนที่ เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนที่ชื่นชอบของผู้เรียนชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลีที่มีความสามารถพิเศษ โดยมี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ Learning Style Inventory-III (LSI; Renzulli, Rizza, และ Smith, 2002) และ Ethnic Orientation Scale (EOS) ในการเก็บข้อมูลจากผู้เรียนเชื้อสายเกาหลี จำนวน 407 คน จาก 30 โรงเรียน พบว่าการขัดเกลาทางสังคม มีผลต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น ผู้เรียนชาวเอเชียในสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ ซึ่งให้ความสำคัญกับ ความสัมพันธ์แบบลำดับชั้น การเชื่อฟังผู้ใหญ่และการควบคุมอารมณ์ จึงเป็นเหตุให้เด็กมีลักษณะเป็น ผู้ฟังโดยไม่มีคำถามกลับไปยังผู้ใหญ่ รวมถึงการแสดงออกทางอารมณ์ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม สำหรับในกลุ่มชาวเกาหลีก็เช่นเดียวกัน ลัทธิขงจื้อส่งผลให้ผู้เรียนชาวเกาหลี ให้ความสำคัญกับความ สำเร็จทางการศึกษาเป็นอย่างมาก และเห็นว่าการศึกษานั้นเป็นถนนสายหลักในการประสบความสำเร็จในสังคม ผู้ปกครองมักจะมี ความคาดหวังให้เด็กมีการศึกษาที่ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูง เห็นได้จากการที่ผู้ปกครองมักจะเปรียบเทียบผลการเรียนของลูกตนเองกับลูกคนอื่น นอกจากนั้นแล้ว เด็กเหล่านี้ยังได้รับอิทธิพลของกลุ่มคนหลักในสังคมอีกด้วย ทำให้ประเด็นเรื่อง วัฒนธรรมส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก ผู้เรียนจะต้องรับ และปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม อเมริกัน โดยยังคงต้องรักษาความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนไปด้วย ผู้เรียนอาจเกิดความ สับสนระหว่างความจงรักภักดีกับวัฒนธรรมประเพณี และการปรับตัวเข้ากับสังคมของชาวอเมริกา ดังนั้นแล้วผู้เรียนชาวเอเชียที่เข้าไปศึกษาในวัฒนธรรมตะวันตก อาจประสบปัญหาที่เกิดจาก กระบวนการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เน้นแต่กลุ่มหลักแต่เพียงอย่างเดียว

ดังนั้น ถึงแม้ว่าการศึกษาวัฒนธรรมจะสร้างแนวคิดใหม่ในการวัดและประเมินผล โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมอเมริกา และสามารถรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนไปด้วย แต่พบว่าองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบยังมีน้อยมาก ไม่สามารถจะครอบคลุมบริบทของโรงเรียนได้ทั้งหมด ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อ

1) วิเคราะห์ความต่างของรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ และผู้เรียนปกติชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลีโดยใช้โมเดลทฤษฎีระดับ (ระดับผู้เรียนและระดับโรงเรียน)

2) ตรวจสอบผลกระทบของปัจจัยจากโรงเรียนที่มีผลต่อความแตกต่างในรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลี

3) การให้คำจำกัดความสำหรับการสอนผู้เรียนชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลี

Strang (2009) ได้ทำงานวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาต่างชาติที่เรียนในสาขาบริหารธุรกิจจำนวน 764 คน จาก University of Central Queensland โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของภูมิหลังทางวัฒนธรรม (cultural background) ที่ส่งผลต่อผลการเรียนของนักศึกษา ผู้วิจัยใช้กระบวนการสหวิทยาการ (interdisciplinary approach) ในการผสมผสานศาสตร์ระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรม (cultural factors) และโมเดลรูปแบบการเรียนรู้ (learning style model)

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาถึงผลกระทบของกระบวนการเรียนรู้ และภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อผลการเรียนของนักศึกษาชาวต่างชาติ โดยมีงานวิจัยหลายๆชิ้นรองรับแนวคิดนี้ เช่น Hofstede (1991), DeVita (2001), Felder และ Solomon (2001), Smith, Sadler-Smith, Robertson และ Wakefield (2007) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม Strang (2009) ได้นำแนวคิดของ Edmundson (2007) มาใช้เป็นฐานในการวิจัย ซึ่งมีแนวคิดที่ว่าวัฒนธรรมมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นแล้วจึงควรนำภูมิหลังทางวัฒนธรรมมาพิจารณาในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยเชิงประจักษ์หลายๆเรื่องชี้ว่าการออกแบบคอร์สที่ดี และกลวิธีการสอนของครู มีความจำเป็นสำหรับนักศึกษาต่างชาติเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมแบบตะวันออก เช่น จีน อินเดีย อินโดนีเซีย เกาหลี ญี่ปุ่น และประเทศในแถบตะวันออกกลาง ส่วนนักศึกษาต่างชาติกลุ่มตะวันตก ได้แก่ อเมริกา อังกฤษ หรือออสเตรเลีย กระนั้นก็ดีการศึกษาต่างๆที่ผ่านมาไม่ได้ใช้ภูมิหลังทางวัฒนธรรมมาเป็นตัวแปรในการวิจัยเหล่านี้มากนัก

ผู้วิจัยได้พัฒนาโมเดล โดยใช้ Index of Learning Styles (ILS) โดย Felder และ Spurlin (2005) มาใช้เป็นฐาน เพราะมีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่มีลักษณะพฤติกรรม สำหรับโมเดลปัจจัยวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยได้เลือกโมเดลของ Hofstede (2006) มาใช้ซึ่งประกอบด้วย Masculinity-Femininity Index (MFI), Individualism-Collectivism Index (ICI), Uncertainty Avoidance Index (UAI), Power Distance Index (PDI) สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน confirmatory factor analysis (CFA), structural equation modeling (SEM), และ regression งานวิจัยนี้ประกอบด้วยนักศึกษาในสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ จำนวน 764 คน ที่เรียนวิชาเอกบริหารธุรกิจ ในปีการศึกษา 2008 ผู้วิจัยสร้าง Interdisciplinary model ระหว่างวัฒนธรรม และการเรียนรู้ และใช้วิธีวิทยาการวิจัยหลากหลาย และสถิติขั้นสูงในการวัดค่าผลกระทบของคะแนนที่มาจากการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย นักศึกษาต่างชาติ 95% และอีก 5% เป็นชาวออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

โมเดลระดับนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งประกอบไปด้วย 8 ปัจจัย คิดเป็น 87% ของความแปรปรวนที่เกิดขึ้นในเกรดเฉลี่ย และโมเดลการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ปัจจัยที่เป็นประเด็นของภูมิหลังทางวัฒนธรรม ได้แก่ ICI, UAI, MFI และ PDI และ อีก 4 ปัจจัยที่ใช้วัดการเรียนรู้ ได้แก่ input, perception, procession และ understanding ซึ่งผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ได้แก่ UAI, ICI, input และ processing จึงสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของผู้เรียนแบบพหุวัฒนธรรมที่ดีคือผู้ที่มีลักษณะผูกพันกับกลุ่ม (collectivist) มีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงทางวัฒนธรรม (risk-taking cultural disposition) ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการใช้สื่อที่ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพ (การใช้รูปภาพกราฟ) และการเรียนรู้โดยการทำงานเป็นทีม ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ ที่ศึกษาด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน (learning styles)

3. ความฉลาดทางวัฒนธรรม (Cultural Intelligence)

3.1 ความหมายของความฉลาดทางวัฒนธรรม

ความฉลาดทางวัฒนธรรม เป็นความสามารถของบุคคลในการทำงานและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (Earley และ Ang, 2003) รวมถึงความสามารถของบุคคลในการตรวจสอบ การปรับตัว การให้เหตุผลและการแสดงออกในวัฒนธรรมอย่างเหมาะสมในบริบทที่มีวัฒนธรรมหลากหลายแตกต่างกันอีกด้วย (Ng, Van Dyne และ Ang, 2012) ดังนั้นความฉลาดทางวัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม และบริบทของโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Van Dyne, 2012)

ความฉลาดทางวัฒนธรรมยังสามารถทำนายผลลัพธ์ของบุคคลในบริบทพหุวัฒนธรรมได้ในหลากหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวทางวัฒนธรรม ความเป็นผู้นำระดับโลก (global leadership) พฤติกรรมของผู้อพยพไปอยู่ต่างประเทศ (expatriate performance) การต่อรองระหว่างวัฒนธรรม หรือกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม (Ng, Van Dyne และ Ang, 2009) ซึ่งความฉลาดทางวัฒนธรรมนั้นสามารถยกระดับ หรือสร้างให้

เกิดขึ้นได้โดยผ่านประสบการณ์ตรง การให้การศึกษา การเดินทาง หรือการทำงานในต่างแดนได้ (Ang และ Van Dyne, 2008; Ng, Van Dyne และ Ang, 2009)

นอกจากนั้นยังพบว่าบุคคลที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมสูง จะมีความใส่ใจในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และจะมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้และปฏิบัติหน้าที่ในบริบทที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่าง (Templer, Tay และ Chandrasekar, 2006) รวมถึงมีความพยายามใช้สติในการระมัดระวังการกระทำที่อาจทำให้บุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างจากตนเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ทั้งก่อนและระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์ รวมไปถึงมีการปรับฐานคติในจิตใจของตน ทั้งก่อนและระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์อีกด้วย (Triandis, 2006)

3.2 องค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรม

สำหรับองค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรมนั้น มีมโนทัศน์ที่คล้ายคลึงกับความฉลาดทางสังคมและความฉลาดทางอารมณ์ แต่ไม่ได้เป็นการนำมโนทัศน์ทั้งสองมโนทัศน์นี้มาปรับเป็นองค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรมแต่อย่างใด (Earley และ Ang 2003) แต่ตัวแปรโครงสร้างของความฉลาดทางวัฒนธรรมนั้นมีพื้นฐานมาจากกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดของ Sternberg (1986) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรโครงสร้างพหุมิติ (multidimensional construct) ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (metacognitive CQ) 2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ) 3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงแรงจูงใจ (motivational CQ) และ 4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ)

Van Dyne และคณะ (2012) ได้พัฒนามิติย่อยของทั้ง 4 องค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรม เพื่อให้ตัวแปรโครงสร้างมีความละเอียด ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยมีมิติย่อยเหล่านี้ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัย ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน จาก 30 ประเทศ ที่ศึกษาในประเทศสิงคโปร์ โดยใช้แบบสอบถาม E-CQS (Expanded Cultural Intelligence Scale) ก่อนนำไปวิเคราะห์ห่องค์ประกอบเชิงยืนยัน ได้องค์ประกอบย่อยขององค์ความฉลาดทางวัฒนธรรม ดังนี้

1) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (metacognitive CQ) หมายถึงความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคลในการสร้างความเข้าใจและการรับรู้วัฒนธรรมอื่น โดยใช้ทักษะที่หลากหลายเป็นฐาน (Ng, Van Dyne และ Ang, 2012) โดยมีการตระหนักรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอย่างมีสติ และใช้กระบวนการจัดการอย่างเป็นระบบระหว่างการทำปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม ตลอดจนการใช้กลยุทธ์ทางปัญญาขั้นสูง ประกอบกับการประมวลผลข้อมูลเชิงลึก ซึ่งอาจพบได้จากการแสดงออกซึ่งอารมณ์ขันของบุคคลเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลต่างวัฒนธรรม

(Ang และ Van Dyne, 2008) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบคือ

(1) การวางแผน (planning) หมายถึง การวางแผนก่อนที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างวัฒนธรรม โดยประกอบไปด้วยการเตรียมตัวโดยมีการคิดอย่างรอบคอบถึงเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว การพัฒนาแผนปฏิบัติการในแต่ละขั้นตอนที่มีความเฉพาะในแต่ละวัฒนธรรม การวางแผนจึงเป็นการคิดในเชิงลึกเกี่ยวกับวัฒนธรรม และการกำหนดความคาดหวังว่าจำเป็นต้องทำอะไร หรือต้องการได้ผลลัพธ์อะไรในแต่ละขั้นตอนที่มีการปฏิสัมพันธ์ การวางแผนจึงเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะพบกับมุมมองที่แตกต่างอันเนื่องมาจากความต่างทางวัฒนธรรมของผู้อื่น ก่อนที่จะมีการร่วมงานข้ามวัฒนธรรม

(2) การตระหนักรู้ (awareness) หมายถึง การรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงวัฒนธรรมและความรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นและตนเอง ณ ขณะเวลาที่เกิดการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งการตระหนักรู้จะอธิบายถึงจิตสำนึกของบุคคลขณะมีปฏิสัมพันธ์ ว่ามีอิทธิพลต่อกระบวนการทางจิตใจของตนเอง และผู้อื่น รวมไปถึงทราบเกี่ยวกับสถานการณ์ระหว่างวัฒนธรรม การรับรู้พฤติกรรมทางวัฒนธรรมของตนเองและรู้ว่าตนเองมีการใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างไร

(3) การตรวจสอบ (checking) หมายถึงการทบทวนสมมติฐาน และการจัดแผนที่ในจิตใจ (mental map) เมื่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแตกต่างจากที่คาดไว้ โดยมีการคิดและการสร้างข้อคำถามขึ้นขณะเกิดเหตุการณ์ และการปรับแผนที่ในจิตใจโดยใช้ข้อมูลที่ได้มาใหม่เป็นฐาน การตรวจสอบยังประกอบไปด้วยการเปรียบเทียบความคาดหวังกับสถานการณ์จริงระหว่างที่มีการปฏิสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา

องค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา จะเกิดขึ้นตลอดเวลาของการมีปฏิสัมพันธ์ โดยการวางแผนจะเกิดขึ้นก่อนการมีปฏิสัมพันธ์ การตระหนักรู้จะเกิดขึ้นขณะมีปฏิสัมพันธ์ และการตรวจสอบจะเกิดขึ้นระหว่างและหลังจากการเกิดปฏิสัมพันธ์

2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ) หมายถึง ความรู้ของบุคคลเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร ปทัสถาน การปฏิบัติ และ ข้อตกลงของสังคม ในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่าง ซึ่งความเข้าใจในองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมของแต่ละวัฒนธรรมดังกล่าวนี้ ย่อมทำให้เกิดความเข้าใจถึงการก่อเกิดของระบบทางสังคม รูปแบบของพฤติกรรม และการมีปฏิสัมพันธ์ในแต่ละวัฒนธรรม รวมไปถึงความเข้าใจในพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกันในสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Ang และ Van Dyne, 2008)

นอกจากนั้นความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญายังรวมไปถึงการที่บุคคลทราบว่ามีความเหมือนและความต่างระหว่างวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วยความรู้เกี่ยวกับระบบของกฎหมายและระบบเศรษฐกิจ ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ระบบการสมรส ศิลปะและภาษาของวัฒนธรรมอื่นๆ ด้วยเช่นกัน (Earley และ Peterson, 2004) สำหรับองค์ประกอบย่อยของปัญญาในตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมนั้น ประกอบด้วย

(1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม (cultural-general knowledge) เป็นความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบหลักที่ใช้ในการสร้างสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน การเข้าใจองค์ประกอบทั่วไปที่เป็นคุณลักษณะพิเศษของแต่ละวัฒนธรรมนี้ มีความสำคัญในการเตรียมบุคคลที่สามารถสร้างกรอบการคิด ให้มองเห็นทั้งความเหมือนและความต่างของวัฒนธรรม ซึ่งความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้นมีทั้งที่อยู่ในรูปของความรู้ที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม

ความรู้ทางวัฒนธรรมในแบบรูปธรรมนั้น เป็นความรู้ที่สามารถใช้การสังเกต การฝึกฝนได้ ยกตัวอย่างเช่น ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ ระบบการเมืองการปกครอง ความรู้เกี่ยวกับประเพณีของวัฒนธรรมดั้งเดิม รูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ความเชื่อทางศาสนา ความเข้าใจภาษาและภาษาถิ่น ภาษาศาสตร์เชิงสังคม หรือความเข้าใจวิธีการสื่อสารที่มีความแตกต่างกันไปตามบริบทของวัฒนธรรม เป็นต้น

สำหรับความรู้ทางวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรมนั้น มีลักษณะที่เป็นไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจน เป็นลักษณะองค์ประกอบทางจิตของวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วย ค่านิยม ปทัสถานทางสังคม ความเชื่อ ฐานคติ (assumption) ที่คนในแต่ละสังคมมีส่วนร่วม ดังที่พบในงานวิจัยเกี่ยวกับมิติทางวัฒนธรรมทั้ง 5 มิติของ Hofstede (1980) เป็นต้น

(2) ความรู้เฉพาะบริบท (context-specific knowledge) เป็นความรู้ที่ใช้ในการอธิบายว่าความเป็นสากลของวัฒนธรรมสามารถแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในขอบเขตเฉพาะอย่างไร ซึ่งขอบเขตเฉพาะในที่นี้อาจหมายถึงบริบทเฉพาะทางวัฒนธรรมของแต่ละองค์กร แต่ละประเทศ หรือในทวีปต่างๆของโลก เช่น ชาวอินเดียมีความเหลื่อมล้ำทางอำนาจสูง ชาวบราซิลมีการแสดงออกทางท่าทางและความรู้สึกแบบเปิดเผย ชาวญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะใช้การสื่อสารที่มีความเป็นบริบทสูง (Triandis, 1994) เป็นต้น

3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (motivational CQ) เป็นความสามารถของบุคคลในการตั้งใจเพื่อที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและการปฏิบัติตนในสถานการณ์ที่แตกต่างอันเกิดจากความต่างทางวัฒนธรรม (Ang และ Van Dyne, 2008) ซึ่งเป็นการสะท้อนความชอบของแต่ละบุคคลในการปรับพฤติกรรมของตน เมื่อพบกับบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งบุคคลที่มีแรงจูงใจสูงจะเกิดความมั่นใจเมื่อต้องมีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มี

วัฒนธรรมแตกต่างกันและมีการจัดการความเครียดจากการที่ต้องอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคยได้เป็นอย่างดี (Kim และ Van Dyne, 2011)

ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างความแรงจูงใจ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายใน (intrinsic interest) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอก (extrinsic interest) และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) ดังมีรายละเอียดดังนี้

(1) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายใน (intrinsic interest) หมายถึง การที่บุคคลให้คุณค่าความแตกต่างทางวัฒนธรรมเนื่องจากความพอใจที่เกิดขึ้นจากภายในตนเอง ซึ่งอาจเกิดจากความพอใจที่ได้อ่านวรรณกรรมของต่างวัฒนธรรม ความรู้สึกเพลิดเพลินที่ได้ทำงานร่วมกับบุคคลที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่ต่างกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากความต้องการภายในตัวบุคคลโดยไม่ต้องมีบุคคลอื่นหรือสถานการณ์ช่วยก่อให้เกิดความสนใจแต่ประการใด

(2) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอก (extrinsic interest) หมายถึง การที่บุคคลให้คุณค่าของการให้ความสำคัญกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม อันเนื่องมาจากก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อตนเอง (Ryan และ Deci, 2000) ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกที่ว่าสามารถทำให้ตนเองมีอัตราการได้งานทำเพิ่มขึ้นจากการมีประสบการณ์ระหว่างวัฒนธรรม หรือการที่ได้ผลประโยชน์ที่เกิดจากการรับงานที่เป็นนานาชาติ ซึ่งความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอกนั้น มีประโยชน์ต่อองค์กรในแง่ที่ว่าองค์กรที่มีการให้รางวัลสามารถกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นที่จะทำงานข้ามวัฒนธรรมมากขึ้น

(3) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (self efficacy) เป็นการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปรับตัว หมายถึง การมีความมั่นใจในการทำงานเฉพาะได้ในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายของวัฒนธรรม ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น เน้นไปที่ความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถในการจัดการความเครียดของตนเอง ในกรณีที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ๆ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงความมั่นใจในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่าง และมีความมั่นใจในการทำงานเป็นทีมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสถานการณ์

จะเห็นได้ว่าเมื่อบุคคลมีองค์ประกอบด้านแรงจูงใจสูง จะมีความสนใจที่จะอยู่ในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นจะมองเห็นคุณค่าของการมีปฏิสัมพันธ์ และมีความมั่นใจว่าสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมทั้งในเชิงภาษาและอวัจนภาษา เพื่อแสดงถึงความต้องการ หรือไม่ต้องการ หรือความคาดหวังของตน ซึ่งบุคคลที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิง

พฤติกรรมจะมีลักษณะยืดหยุ่นในการปรับพฤติกรรมให้ตอบสนองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมถึงสามารถปรับทั้งภาษาและอวัจนภาษาเมื่อสถานการณ์ที่เกิดปฏิสัมพันธ์ต้องการให้เป็นเช่นนั้น (Kim และ Van Dyne, 2011)

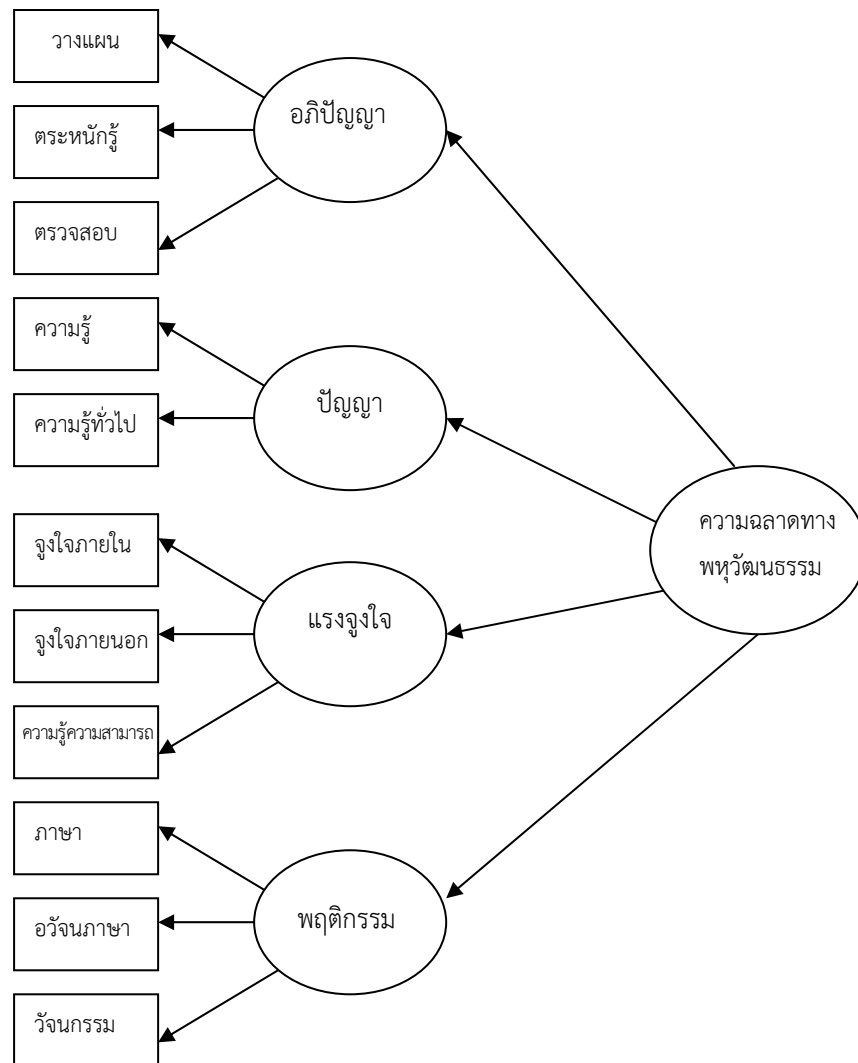
ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมทำให้บุคคลสามารถจัดการและวางระเบียบพฤติกรรมทางสังคม เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับงานวิจัยการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของ Van Dyne และคณะ (2012) พบว่าความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) พฤติกรรมเชิงภาษา (verbal behavior) 2) พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษา (non-verbal behavior) และ 3) วัจนกรรม (speech act)

(1) พฤติกรรมเชิงภาษา (verbal behavior) หมายถึง ความยืดหยุ่นในการเปล่งเสียง เช่น การออกสำเนียง น้ำเสียงที่ใช้พูด การพูดเร็วหรือช้า เสียงดัง หรือ เสียงค่อย รวมไปถึงการใช้น้ำเสียงที่สื่อถึงอารมณ์ของผู้พูดได้อย่างถูกต้อง รวมไปถึงการหยุด การทอดจังหวะ เพื่อให้ผู้ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างได้มีโอกาสพูด และหลีกเลี่ยงความเจ็บที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร (Beamer และ Varner, 2001)

(2) พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษา (non-verbal behavior) หมายถึง ความยืดหยุ่นในการสื่อสารโดยใช้การแสดงท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า การใช้ภาษากายแทนการใช้ภาษาพูด (Knapp และ Hall, 2010) ความสามารถในการใช้พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษาที่ยืดหยุ่นหมายรวมถึงการปรับการแสดงออกทางสีหน้าและการใช้ท่าทาง เนื่องจากในบางวัฒนธรรมมีการแสดงออกทางท่าทางและภาษาแตกต่างกัน

(3) วัจนกรรม (speech act) หมายถึง การมีความยืดหยุ่นในการใช้วิธีสื่อสารเฉพาะ เช่น การขอร้อง การเชื้อเชิญ การกล่าวคำขอโทษ การแสดงความไม่เห็นด้วย หรือการกล่าวคำปฏิเสธ ซึ่งควรมีการสื่ออย่างเหมาะสมโดยยึดมาตรฐานของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งวัจนกรรมมีความสำคัญในการสื่อสารอย่างยิ่ง เพราะในแต่ละวัฒนธรรมต่างก็มีมโนทัศน์เกี่ยวกับความเหมาะสมของพฤติกรรมในการสื่อสารแตกต่างกันไป

บุคคลที่มีความฉลาดเชิงพฤติกรรมจะสามารถแสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นของพฤติกรรมในบริบทที่มีลักษณะเป็นพหุวัฒนธรรม เช่นการใช้การสลับภาษา (code-switching) ในการปรับภาษาให้เหมาะกับกลุ่มคนที่ผู้พูดมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ตัวอย่างของข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบย่อยของความฉลาดทางวัฒนธรรม

แผนภาพที่ 2.5 โมเดลการวัดความฉลาดทางวัฒนธรรม (cultural intelligence)

3.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าความฉลาดทางวัฒนธรรมนั้นมีปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1) บุคลิกลักษณะของบุคคล (personality trait) ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่กระทำจนเป็นนิสัย ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลและประสบการณ์อันมีผลในการกำหนดรูปแบบของความฉลาดทางวัฒนธรรม (Ang, Van Dyne และ Koh, 2006) ซึ่งพบในงานวิจัยของ Ang และคณะ (2006) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความฉลาดทางวัฒนธรรมมีทั้งจุดที่เหมือนและต่างจากลักษณะของบุคคล โดยพบว่าองค์ประกอบทั้ง 5 ประการของบุคลิกลักษณะของบุคคล อันได้แก่ การเปิดรับประสบการณ์ บุคลิกภาพ ความมั่นคงในอารมณ์ ความเป็นมิตร และการควบคุมความรู้สึก

ด้านดี ต่างมีผลทางบวกต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม โดยตัวแปรการเปิดรับประสบการณ์มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรมทั้ง 4 องค์ประกอบ

2) ประสบการณ์การทำงานในระดับนานาชาติ (international work experience) พบในงานวิจัยของ Lave และ Wenger (1991) ซึ่งได้เสนอแนะว่าการที่ผู้เรียนได้มีประสบการณ์การทำงานในระดับนานาชาติเป็นการเตรียมให้บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคม และการทำงานที่ต้องมีการจัดการข้ามวัฒนธรรม นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ Takeuchi และคณะ (2005) และ Shannon และ Begley (2008) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในต่างประเทศกับผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ ซึ่งพบว่าประสบการณ์การทำงานในต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางวัฒนธรรม แต่ผลการวิจัยยังไม่คงเส้นคงวากับทุกองค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ Li และ Mobley (2010) ได้ศึกษาอิทธิพลหลักของประสบการณ์การทำงานในระดับนานาชาติที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม และพบว่ารูปแบบการเรียนรู้ (learning style) มีบทบาทเป็นตัวแปรคั่นกลาง (moderator) ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองด้วย

3) ชาติพันธุ์นิยม (ethnocentrism) ความเป็นชาติพันธุ์นิยมเกิดจากการที่คนในหลายกลุ่มเข้ามาอยู่รวมในวัฒนธรรมเดียวกัน และอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งที่เป็นผลจากการที่บุคคลมองว่าชาติพันธุ์ของตนเองดีกว่าชาติพันธุ์อื่น ซึ่งมีข้อดีคือก่อให้เกิดความเหนียวแน่นของกลุ่ม และมีการปฏิบัติตามระเบียบของกลุ่ม ส่วนข้อด้อยคือ อาจเกิดปัญหาระหว่างชาติพันธุ์ และทำให้การผสมวัฒนธรรมกระทำไม่ได้ยาก จากการศึกษางานวิจัยพบว่าความเป็นชาติพันธุ์นิยมนี้มีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางวัฒนธรรม (Ahmadi, 2011; Neuliep, 2003; Harrison, 2012) สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อชาติพันธุ์นิยม ยกตัวอย่างเช่น ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา รายได้ หรือ การเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติ ทัศนคติต่อองค์กร การยึดเอาตนเองเป็นหลัก ความเป็นอนุรักษ์นิยม (Sinkovics และ Holzmüller, 1994) การเล็งดูในสังคมพหุวัฒนธรรม และแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เน้นวัฒนธรรม (Neuliep, 2003)

นอกจากนั้น ยังพบปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม ในงานวิจัยอีกหลายปัจจัย ยกตัวอย่างเช่น การจัดหลักสูตรข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural program) (Macnab, 2011; MacNab และ Worthley, 2011) ซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษากลุ่มของผู้จัดการและผู้เรียนสาขาการจัดการ พบว่าผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับสูงเมื่อได้อบรมในหลักสูตรข้ามวัฒนธรรมแล้วจะมีความฉลาดทางวัฒนธรรมสูงขึ้นอีกด้วย หรือประสบการณ์การทำงานเป็นกลุ่มพหุวัฒนธรรม (multicultural team experience) พบในงานวิจัยของ Shokef และ Erez (2008) และการติดต่อระหว่างวัฒนธรรม (intercultural contact) (Crawford-Mathis, 2010) เป็นต้น

งานวิจัยเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางวัฒนธรรม พบในงานวิจัยของ Moon และ Taewon (2010) ทำการวิจัยเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ (emotional Intelligence; EQ) กับองค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรม (cultural intelligence; CQ) ทั้ง 4 องค์ประกอบ อันประกอบไปด้วย metacognitive CQ, cognitive CQ, motivational CQ, และ behavioral CQ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดการอ้างอิงผลการวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางวัฒนธรรมในวงกว้าง และยังเป็นที่ยืนยันความเที่ยง และความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรม รวมถึงมีการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อใช้ในการสนับสนุนความตรงเชิงจำแนกของตัวแปรโครงสร้าง CQS ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรโครงสร้าง EQ โดยผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่สำคัญ 3 ประการดังนี้

(1) ผลการวิจัยสนับสนุนความเป็นลักษณะเฉพาะของตัวแปรโครงสร้างทั้งสองตัวแปร และความตรงเชิงจำแนกของตัวแปรโครงสร้าง CQ เทียบกับ EQ

(2) ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบของ EQ ในด้านสมรรถนะทางสังคม (social competence) สามารถใช้อธิบายความฉลาดทางวัฒนธรรมได้มากกว่าองค์ประกอบของ EQ ในด้านสมรรถนะของตนเอง (self competence)

(3) ผลการวิจัยสนับสนุนการทำนายของผู้วิจัยว่าองค์ประกอบของ EQ มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของ CQ

4. สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competence)

4.1 ความหมายของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะโดยทั่วไปนั้น เป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจในระดับลึกเกี่ยวกับความซับซ้อนในการพัฒนาความสามารถของบุคคล Pritchard (1999) ได้ให้คำจำกัดความของสมรรถนะ (competence) หมายถึงความรู้ ทักษะ ความสามารถ ลักษณะเฉพาะของบุคคล และองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีที่มาจากบุคคลที่มีส่วนช่วยในการแยกระหว่างคุณลักษณะที่โดดเด่น และคุณลักษณะทั่วไปของบุคคล เช่นเดียวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม(multicultural competence) ซึ่งสามารถให้คำจำกัดความได้ว่า เป็นการพัฒนาทักษะ (acquisition) ด้านการตระหนักรู้ ความรู้และทักษะจำเป็นเพื่อสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมพหุวัฒนธรรม ไม่ว่าจะมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์ การต่อรอง การโต้แย้ง ในฐานะคู่สนทนาที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน (Sue, 2008)

4.2 องค์ประกอบของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competence) เป็นแนวคิดที่เน้นถึงการพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถในการเข้าถึงวัฒนธรรมที่

หลากหลายของแต่ละบุคคลที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน ประกอบด้วยสมรรถนะ 3 ด้าน คือ 1) สมรรถนะด้านการตระหนักรู้เกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ (attitude and belief) 2) สมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge) และ 3) สมรรถนะด้านการมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (skill) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (Connerley, 2004; Sue, 2008)

1) สมรรถนะด้านการตระหนักรู้เกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ (awareness of attitude and belief) เป็นการสร้างความเข้าใจ การรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละบุคคลที่ส่งผลต่อความเชื่อ ค่านิยม วิถีชีวิต พฤติกรรม วิธีแก้ปัญหา และทัศนคติของบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม โดยกระบวนการในการตระหนักรู้เริ่มมาจากการตรวจสอบคติของตนเองต่อวัฒนธรรมอื่น การสร้างความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง รวมไปถึงการสำรวจสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นรอบตัวและการเปิดรับความประทับใจต่างๆที่เกิดขึ้นรอบตัว เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินถึงสิ่งที่คาดหวังในอนาคตต่อไปที่ได้พบกับเหตุการณ์เดียวกัน

2) สมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge) เป็นการสร้างความเข้าใจและการมีความรู้เกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของบุคคล และกลุ่มคน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเข้าใจแนวคิดของบุคคล เข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมของบุคคล เป็นต้น สมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ซึ่งในขั้นแรกจะเป็นการเตรียมเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่พบในแต่ละวัฒนธรรมเพื่อใช้ประกอบการคิด จึงเป็นการก้าวขึ้นไปอีกขั้นจากการตระหนักรู้ไปสู่การสร้าง ประสิทธิภาพ และการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมในบริบทของพหุวัฒนธรรม โดยบุคคลที่มีสมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมจะสามารถสร้างความเข้าใจวัฒนธรรมอื่นด้วยมุมมองของตนเองได้อย่างถูกต้อง ในระดับต่อมาจะเป็นการค้นหาความรู้ผ่านผู้รู้ในแต่ละวัฒนธรรม และสามารถแยกแยะความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย ซึ่งบทบาทของขั้นตอนนี้มีความสำคัญมาก ในการเป็นพื้นฐานของความจริง และข้อมูลที่จำเป็นในบริบทพหุวัฒนธรรม และยังมีผลต่อเนื่องไปยังสมรรถนะด้านทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม ซึ่งจะส่งผลให้แนวทางปฏิบัติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของแต่ละสังคม

3) สมรรถนะด้านการมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (skill) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมกับการติดต่อสื่อสารที่มีความต่างทางวัฒนธรรม โดยเป็นการใช้ความสามารถในการใช้ความตระหนักรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง โดยองค์ประกอบของสมรรถนะด้านพหุวัฒนธรรมแต่ละด้าน มีองค์ประกอบย่อย สามารถสรุป ได้ดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 องค์ประกอบของสมรรถนะเชิงพหุวัฒนธรรม

สมรรถนะ	องค์ประกอบ
<p>การตระหนักรู้เกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การตระหนักและมีความละเอียดอ่อนต่อมรดกทางวัฒนธรรม ค่านิยม และการเคารพในความต่าง 2. การตระหนักรู้เกี่ยวกับพื้นฐานของแต่ละบุคคล ประสบการณ์ ทัศนคติ และทราบว่าสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อกระบวนการทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคล 3. รับรู้ข้อจำกัดของสมรรถนะและความชำนาญ 4. ยอมรับความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างตนเองและคนในกลุ่มอื่น 5. สามารถรับปฏิกิริยาทางอารมณ์เชิงลบต่อกลุ่มวัฒนธรรมหรือกลุ่มชาติพันธุ์โดยไม่วิจารณ์หรือตัดสินตามความคิดของตนเอง 6. การตระหนักรู้ถึงทัศนคติทั่วไป (stereotype) และความเชื่อที่เป็นอคติของแต่ละกลุ่มคน 7. การให้เคารพความศาสนาอื่น หรือความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ 8. การเคารพในขนบธรรมเนียมประเพณี และเครือข่ายชุมชน 9. ให้คุณค่าของการพูดได้สองภาษา
<p>องค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 10. มีความรู้เกี่ยวกับชาติพันธุ์และมรดกทางวัฒนธรรมของตนเองและทราบว่ามีส่วนต่อการรับรู้ของตนเองอย่างไร 11. มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติ (racial identity development) 12. มีความรู้ถึงผลกระทบทางสังคมและรูปแบบการสื่อสารของตนเอง 13. มีความรู้เกี่ยวกับกลุ่มคนที่ต้องทำงานร่วม หรือต้องมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน 14. เข้าใจถึงการที่เชื้อชาติหรือชาติพันธุ์มีผลต่อบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล ทางเลือกสายอาชีพ ความผิดปกติทางด้านจิตใจ และประเด็นอื่นๆ 15. ทราบถึงอิทธิพลของการพัฒนาทางการเมือง การย้ายถิ่นฐาน ความยากจนที่ปรากฏอยู่ในสังคม 16. เข้าใจถึงข้อจำกัดทางวัฒนธรรม (culture-bound) ข้อจำกัดของชนชั้นและลักษณะทางภาษาศาสตร์ของความช่วยเหลือทางจิตวิทยา 17. ทราบถึงผลกระทบของอุปสรรคทางสถาบัน (institutional barriers) 18. ทราบถึงความลำเอียงที่เกิดจากการวัดประเมินผล 19. มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างในระดับครอบครัว หรือระดับชุมชนของชนกลุ่มน้อยในสังคม 20. ทราบถึงการเลือกปฏิบัติ (discriminatory practices) ที่เกิดขึ้นในระดับสังคม

ตารางที่ 2.4 องค์ประกอบของสมรรถนะเชิงพหุวัฒนธรรม (ต่อ)

สมรรถนะ	องค์ประกอบ
การมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม	21. แสวงหาการศึกษาเพิ่มเติม การปรึกษาจากผู้รู้และการหาประสบการณ์ การฝึกฝนทางพหุวัฒนธรรม 22. สร้างความเข้าใจตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมและเชื้อชาติ 23. ทำความรู้จักตนเองที่ใช้การศึกษาคนคว่าเกี่ยวกับกลุ่มเชื้อชาติหรือกลุ่มชาติพันธุ์ (racial and ethnic group) 24. มีส่วนร่วมกับชนกลุ่มน้อยในสังคมในการทำกิจกรรม เช่น การเฉลิมฉลองกิจกรรมของชุมชนอื่นๆ เป็นต้น 25. มีความสามารถในการใช้รูปแบบการช่วยเหลือทั้งการใช้ภาษาและอวัจนภาษา ในการติดต่อสื่อสาร 26. สามารถฝึกทักษะการแทรกแซงองค์กร (institutional intervention skill) ในฐานะของผู้รับบริการ 27. สามารถเสาะหาที่ปรึกษาทางวัฒนธรรมได้ 28. สามารถใช้ทักษะทางด้านภาษาที่เหมาะสมกับคู่สนทนา 29. มีความเชี่ยวชาญในการประเมินผลตามมุมมองของวัฒนธรรม 30. สามารถทำงานเพื่อที่จะลดอคติ ความอิจฉาริษยาและการแบ่งแยกกลุ่มได้ 31. สามารถให้ความรู้กับคู่สนทนาเกี่ยวกับลักษณะการปฏิบัติของแต่ละบุคคล

4.3 โมเดลพหุมิติในการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

โมเดลพหุมิติในการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมพัฒนาขึ้นโดย Sue (2001) ซึ่งเป็นโมเดลที่ใช้ในศาสตร์ทางด้านจิตวิทยา ซึ่งโมเดลนี้เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเกี่ยวกับมิติของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม อันมีจุดเน้น 3 มิติหลักๆ ได้แก่ มุมมองเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ หรือกลุ่มวัฒนธรรม, องค์ประกอบของสมรรถนะทางวัฒนธรรม และจุดเน้นของสมรรถนะทางวัฒนธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

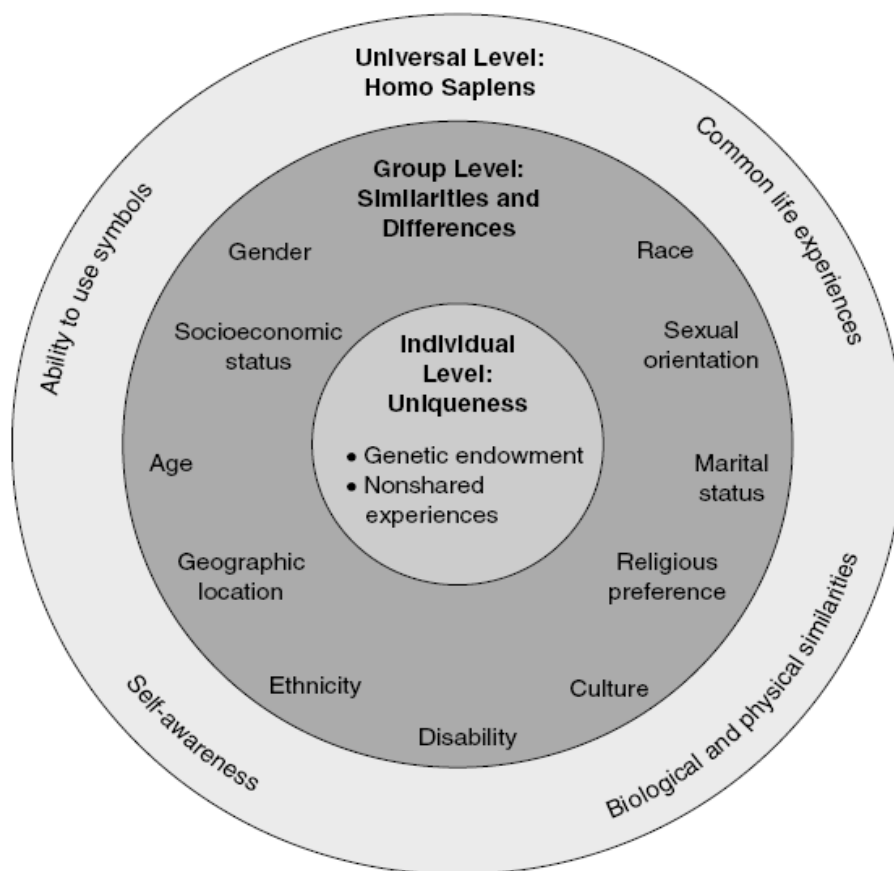
1) มุมมองเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ หรือกลุ่มวัฒนธรรม (race and cultural-specific attributes of competence) Sue (2001) ได้นำเสนอแนวคิดในการสร้างความเข้าใจ และการค้นหาลักษณะเฉพาะ หรืออัตลักษณ์ของบุคคลโดยสร้างกรอบแนวคิดไตรภาคี (tripartite framework) โดยประกอบด้วยวงกลมที่มีศูนย์กลางใน 3 ระดับ คือระดับบุคคล ระดับกลุ่มคน และในระดับสากล

สำหรับในระดับสากลนั้น จะเป็นมุมมองกว้างๆ ที่มองว่ามนุษย์ต่างอยู่ในสปีชีส์เดียวกัน ย่อมมีลักษณะที่เหมือนกันหลายประการ โดยอยู่ในพื้นฐานความเชื่อที่ว่า “ปัจเจกบุคคลใน

บางแง่มุม ต่างก็มีความเหมือนกันกับบุคคลอื่น” ไม่ว่าจะเป็นการมีการใช้สัญลักษณ์ ประสบการณ์ ชีวิตทั่วไป ความเหมือนของสรีระร่างกาย การตระหนักรู้ เป็นต้น

ในระดับกลุ่มนั้น จะอยู่บนฐานคติที่ว่า “ปัจเจกบุคคลในบางแง่มุม ต่างก็มีความเหมือนกันกับบุคคลอื่น” เช่นเดียวกับในระดับสากล โดยในระดับกลุ่มนี้องค์ประกอบบางประการเป็น สิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น เชื้อชาติ เพศ ความสามารถหรือไม่สามารถ อายุ เป็นต้น ในขณะที่ องค์ประกอบบางประการเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา เศรษฐฐานะ สถานภาพการสมรส สถานที่อยู่อาศัย ซึ่งจากแผนภาพที่ 2.6 จะเห็นได้ว่าในระดับบุคคลสามารถเป็น สมาชิกอยู่ได้มากกว่า 1 กลุ่ม เช่น แบ่งกลุ่มตามเพศ เชื้อชาติ หรือความสามารถ เป็นต้น ซึ่งลักษณะ เด่นของแต่ละกลุ่มในบางครั้งจะมีความโดดเด่นกว่ากลุ่มอื่นๆ และความโดดเด่นของกลุ่มสามารถสลับ สับเปลี่ยนได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์

ในระดับบุคคล ระดับของอัตลักษณ์ของบุคคลนั้น อยู่บนฐานคติที่ว่า “ปัจเจกบุคคล ในบางแง่มุม มีความแตกต่างกับบุคคลอื่น” ไม่ว่าจะเป็นในด้านของพันธุกรรม หรือประสบการณ์ที่ไม่ได้มีร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งในการสร้างความเข้าใจอัตลักษณ์ของบุคคลนั้น จำเป็นจะต้องมองใน ภาพรวม ทั้งในระดับสากล ระดับกลุ่มบุคคล และในระดับบุคคล ซึ่ง Sue (2001) ได้เสนอแนะว่า ถึงแม้ว่าทั้งสามระดับจะมีขอบเขตที่ชัดเจนในแผนภาพ แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้นในแต่ละระดับ ของอัตลักษณ์นี้ควรจะต้องมองในมุมที่สามารถผสมกลมกลืนกันได้ และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตาม สถานการณ์ ดังแผนภาพที่ 2.6

แผนภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดไตรภาคีของอัตลักษณ์บุคคล

ที่มา: Sue, D.W. (2001). Multidimensional facets of cultural competence:
Counseling Psychologist, 29, p.792.

2) องค์ประกอบของสมรรถนะทางวัฒนธรรม (components of cultural competence) ประกอบด้วยสมรรถนะ 3 ด้าน (Connerley, 2004) คือ 1) สมรรถนะด้านการตระหนักเกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ (attitude and belief) 2) สมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge) และ 3) สมรรถนะด้านการมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (skill) ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

3) จุดเน้นของสมรรถนะทางวัฒนธรรม (foci of cultural competence) สำหรับมิตินี้จะเน้นไปที่การตรวจสอบระดับบุคคล เปรียบเทียบกับการวิเคราะห์ในระดับองค์กร ซึ่งต่างมีบริบททางวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างขึ้น โดย Sue (2001) ได้แบ่งจุดเน้นของสมรรถนะทางวัฒนธรรม ออกเป็น 4 ระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ระดับวิชาชีพ ระดับองค์กร และระดับสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับบุคคล อยู่ในแนวคิดที่ว่าบุคคลไม่ได้เกิดมาพร้อมกับความลำเอียง ความอิจฉา (Sue, 1999) ความกลัวและความรู้สึกเกลียดผู้อื่น เป็นสิ่งที่ผู้คนได้รับจากการเรียนรู้ หรือจากประสบการณ์ชีวิต แต่อย่างไรก็ดี Sue (2001) พบว่าบุคคลกลับประสบความยากลำบากในการรับรู้ถึงความลำเอียงของตนเองอันมีสาเหตุมาจากบุคคลนั้นรับรู้ว่าเป็นผู้มีศีลธรรม ประพฤติตนเหมาะสม และมีศีลธรรม ทำให้เป็นการปิดกั้นการสำรวจตนเอง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางจิตเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ และหลีกเลี่ยงการเผชิญกับความจริงที่เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความกลัว

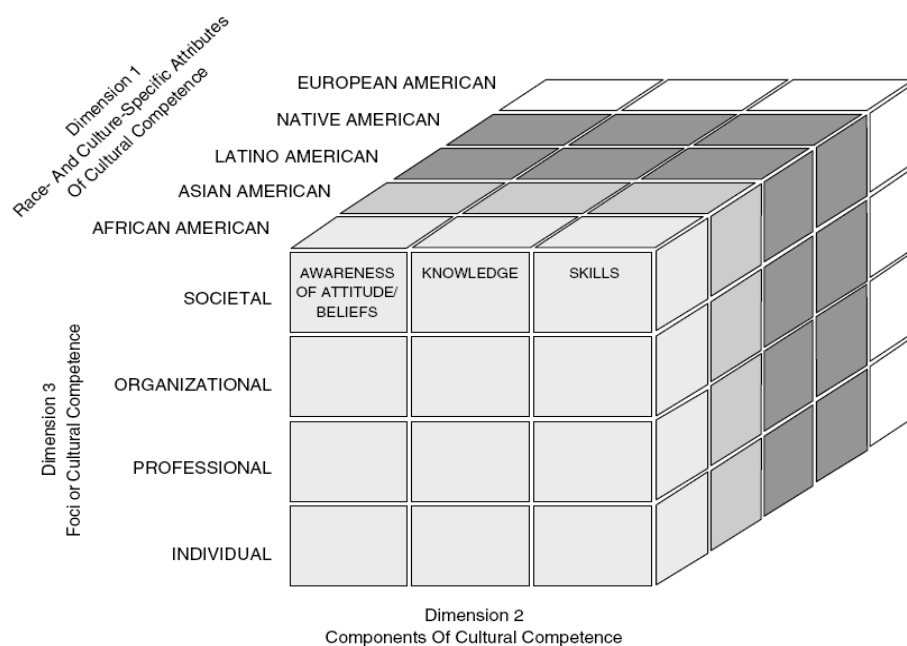
Sue (1999, 2001) ได้นำเสนอหลักการ 4 ประการในการสร้างสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในระดับบุคคล โดยเริ่มต้นจากการตรวจสอบความเที่ยงตรงของสมมติฐานและความเชื่อของตน การสร้างประสบการณ์และเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเท่าที่จะเป็นไปได้ ไม่ว่าจะเป็นจากสื่อ จากเพื่อน หรือเพื่อนร่วมงาน *ประการที่สอง* คือการสร้างมุมมองที่สมดุลเกี่ยวกับความต้องการของแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมที่ตนเองต้องเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วย *ประการที่สาม* เป็นการทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมใหม่ โดยต้องเสริมความเข้าใจในข้อเท็จจริงเข้ากับประสบการณ์ที่ได้รับจากบริบททางวัฒนธรรมที่ได้ประสบจริงๆ *ประการที่สี่* คือการระวังมิให้เกิดอคติอันเกิดจากตนเองและผู้อื่น

ระดับวิชาชีพ เป็นการมองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาตนเพื่อเป็นผู้นำในสาขาวิชาชีพต่างๆ ซึ่งในแต่ละวัฒนธรรมต่างมีมุมมองเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแตกต่างกันไป ซึ่งจากการศึกษาพบว่าในวัฒนธรรมต่างๆ ได้กำหนดค่านิยมของคุณสมบัติผู้นำแตกต่างกันไป ดังนั้น ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมแล้วนั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับค่านิยมที่เกิดขึ้นในทุกวัฒนธรรมที่ตนเองเป็นผู้นำ ซึ่งความแตกต่างของวัฒนธรรมนี้เองเป็นตัวกำหนดค่านิยมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้นำ ใน 3 ประการ คือ การจัดการภาพลักษณ์ (image management) การพัฒนาความสัมพันธ์ (relationship development) และ การใช้ทรัพยากร (resource utilization) (Chemers, 1994)

ระดับองค์กร เป็นการระบุถึงลักษณะของผู้ที่มีค่านิยมพหุวัฒนธรรมอย่างแท้จริงที่ควรจะต้องมีเพื่อให้องค์กรและผู้เกี่ยวข้องกับวิชาชีพได้พัฒนาไปสู่การมีสมรรถนะทางวัฒนธรรมในการปฏิบัติต่อลูกค้า ผู้เรียน หรือลูกน้องในบริษัท ซึ่งจากการศึกษามาพบว่าโดยส่วนใหญ่ความรู้ที่ได้จากการพัฒนาองค์กรที่เป็นพหุวัฒนธรรม (multicultural organizational development; MOD) จะมาจากในสายบริหารธุรกิจเป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นลักษณะของความซับซ้อนในการปรับเปลี่ยนฐานแรงงาน และการตลาดเป็นตัวผลักดันให้องค์กรเกิดการประเมินซ้ำ วัฒนธรรมองค์กรของตน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านพหุวัฒนธรรมหลายท่านได้แบ่งประเภทขององค์กรพหุวัฒนธรรมเป็น 3 รูปแบบ (Adler, 1986; Jackson และ Holvino, 1988; Sue, 1991) คือ 1) องค์กรที่มีวัฒนธรรมเดียว

(monocultural organization) 2) องค์กรที่ไม่แบ่งแยกวัฒนธรรม (nondiscriminatory organization) และ 3) องค์กรที่เป็นพหุวัฒนธรรม (multicultural organization)

ระดับสังคม ในระดับสังคมนี้มีที่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในสมัยของประธานาธิบดีคลินตัน ที่มีการให้หน่วยงาน Race Advisory Board ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับเชื้อชาติ การเหยียดเชื้อชาติ (racism) และสมรรถนะในการสร้างความปรองดองระหว่างเชื้อชาติ (President's Initiative on Race, 1997) ซึ่งได้ข้อแนะนำจากหน่วยงานสามารถสรุปได้ว่า ชาวอเมริกันควรใช้การมองประเทศของตนผ่านสายตาของผู้อื่น เพื่อค้นหาค่านิยมร่วมกัน และการสร้างเป้าหมายร่วมกันโดยสมาชิกทุกกลุ่มในสังคม รวมไปถึงมีการพัฒนาประเทศและพัฒนาสถาบันของตนให้มีการเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและสร้างโอกาสให้กับทุกกลุ่มคนในสังคม ซึ่งถึงแม้ว่ารายงานฉบับนี้ไม่ได้มีการบังคับให้มีการเพิ่มสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมอย่างชัดเจน แต่ก็เป็นการสนับสนุนให้บุคคลทุกภาคส่วนในสังคมมีการตระหนักรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม มีความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม และมีความเคารพในความต่างของวัฒนธรรมมากขึ้น (Sue, 2001) ซึ่ง Sue (2001) ได้ระบุอุปสรรคสำคัญ 3 ประการในการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในระดับสังคมคือ 1) การมองไม่เห็นความเป็นชาติพันธุ์นิยม (ethnocentrism) ที่เกิดขึ้นในแต่ละสังคม 2) การพยายามอธิบายความเป็นจริงโดยใช้มุมมองของตนแต่เพียงฝ่ายเดียว และ 3) อคติที่เกิดจากมรดกทางประวัติศาสตร์ที่ยกย่องชนชาติของตนอยู่เหนือกลุ่มอื่น สำหรับโมเดลพหุมิติในการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม สามารถสรุปได้ดังแผนภาพที่ 2.7

แผนภาพที่ 2.7 โมเดลพหุมิติในการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

ที่มา: Sue, D.W. (2001). Multidimensional facets of cultural competence:

Counseling Psychologist, 29, p.792.

5. การวิจัยข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural research)

ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้คนที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยต้องให้ความสำคัญกับวิถีวิทยาการวิจัยที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูลการวิจัย เพื่อให้ภาพของพฤติกรรมของบุคคลจากวัฒนธรรมอื่นชัดเจนขึ้น ซึ่งการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural research) เป็นวิธีการวิจัยซึ่งพัฒนามาจากศาสตร์ทางด้านจิตวิทยา เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มคนที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม เป็นอีกหนึ่งวิธีวิจัยที่มีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง การวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีรายละเอียดดังนี้

- 5.1 ความหมายของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม
- 5.2 แนวคิดของการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม
- 5.3 บริบททางวัฒนธรรม
- 5.4 ความเท่าเทียมกันของการวัดและการเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล
- 5.5 วิธีการวิจัยที่สามารถพัฒนาให้ข้อมูลจากการวิจัยสามารถเปรียบเทียบกันได้
- 5.6 แนวคิดในเรื่องการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้
- 5.7 ตัวอย่างเครื่องมือสำรวจลักษณะวัฒนธรรม

5.1 ความหมายของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

Brislin (1973) ได้ให้ความหมายการวิจัยข้ามวัฒนธรรมว่า หมายถึงการศึกษาเชิงประจักษ์ ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในหลากหลายกลุ่มวัฒนธรรม ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านประสบการณ์ ภาษา การปกครอง อันส่งผลให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมมีพฤติกรรมที่แสดงออกแตกต่างกันไป

Keats (1997, อ้างถึงใน พรธณี บุญประกอบ 2541) กล่าวถึงความหมายของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมว่าเป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับความเป็นสากลของหลักวิชาการ โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยในวัฒนธรรมหนึ่ง ไปใช้กับอีกวัฒนธรรมหนึ่ง การนำทฤษฎี หรือผลวิจัยไปใช้อธิบายพฤติกรรมในวัฒนธรรมอื่นนั้น ย่อมมีปัญหาว่าจะอธิบายได้มากน้อยเพียงใด การเลือกปัญหาวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม ควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความหมายกับทุกวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นเรื่องที่เป็นข้อสงสัยว่า วัฒนธรรมจะเป็นตัวแปรสำคัญของการแสดงออกของพฤติกรรมที่แตกต่างกันหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

Olatundun (2009) งานวิจัยข้ามวัฒนธรรมเป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัยเปรียบเทียบโดยให้ความสำคัญกับการเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ และมุ่งหวังเพื่อจะตอบคำถามเกี่ยวกับการเกิดอุบัติการณ์ สาเหตุของการเกิดความแปรผันทางวัฒนธรรม และปัญหาที่ซับซ้อนในขอบเขตของความรู้ หรือในมุมมองระดับกว้าง ในการเปรียบเทียบวัฒนธรรม

นั้นไม่ควรปฏิเสธลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ตลอดจนความแตกต่างและความเหมือนในแต่ละวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็น

Slater และ Yani-de-Soriano (2010) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยข้ามวัฒนธรรมคือการวิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งได้ดำเนินการภายใต้วัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไป การวิจัยประเภทนี้เปิดโอกาสให้นักวิจัยสามารถศึกษาธรรมชาติและผลกระทบของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาข้อจำกัดทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในการวิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ส่วนมาก นอกจากนี้ การวิจัยในลักษณะดังกล่าวยังช่วยให้นักวิจัยสามารถศึกษาเปรียบเทียบผลการวิจัยในหัวข้อเดียวกัน แต่ดำเนินการภายใต้วัฒนธรรมที่แตกต่างกันว่า จะปรากฏข้อสรุปในแนวทางเดียวกันหรือต่างกันได้อีกด้วย

จากความหมายข้างต้น อาจสรุปได้ว่าวิจัยข้ามวัฒนธรรมเป็นการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีวัฒนธรรมเป็นตัวแปรสำคัญของการแสดงออกของพฤติกรรมซึ่งได้ดำเนินการภายใต้วัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไป ซึ่งควรให้ความสำคัญกับลักษณะเฉพาะของบุคคลในแต่ละวัฒนธรรม ตลอดจนความแตกต่างและความเหมือนในแต่ละวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็น

5.2 แนวคิดของการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมได้มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ในระยะเริ่มแรกที่เป็น การวิจัยเอกสาร เพื่อศึกษาความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม จนมาถึงในยุคปัจจุบัน ซึ่งให้ความสำคัญกับการศึกษาองค์ประกอบของวัฒนธรรมที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อเชื่อมโยงตัวแปรอันก่อให้เกิดความต่างระหว่างวัฒนธรรม ซึ่ง Bond (2004) ได้แบ่งพัฒนาการของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ออกเป็น 4 ระยะ

ระยะที่ 1: การเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural comparisons) ในระยะแรกเป็นการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม โดยมีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมที่มีความต่างกัน วิธีวิจัยที่ใช้ เช่นการวิจัยกึ่งทดลองโดยใช้กลุ่มวัฒนธรรมเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรทางจิตวิทยาเป็นตัวแปรตาม ซึ่งจะศึกษาเน้นวัฒนธรรมหลักที่ส่งผลต่อความเป็นชาติ การวิจัยจะเป็นการบ่งชี้และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมทั้งในแง่ความเหมือนและความต่างระหว่างวัฒนธรรมเพื่อใช้ในการทำวิจัยในอนาคต

ข้อจำกัดของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในระยะแรกพบว่าการแปลผลจากข้อมูลเชิงประจักษ์มักสรุปว่าความแตกต่างของผลการวิจัยที่นำมาเปรียบเทียบกันระหว่างวัฒนธรรม เกิดจากการแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งไม่เป็นจริงเสมอไป ซึ่งปัญหาจากการอนุมานเหล่านั้นนั้นเกิดขึ้นจากการที่ผู้วิจัยให้เหตุผลว่าความแตกต่างของผลการวิจัยเกิดจากความต่างระหว่าง

กลุ่มวัฒนธรรมโดยไม่ได้ใช้ผลที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสิน และถึงแม้ว่าความต่างของผลการวิจัยที่ได้จะเกิดจากวัฒนธรรม แต่ผู้วิจัยก็ยังไม่ได้แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทางวัฒนธรรมก่อให้เกิดผลต่างอย่างไร ซึ่ง Campbell (1961) ได้เรียกข้อผิดพลาดนี้ว่า “cultural attribution fallacy” หรือความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม ซึ่งได้ให้คำจำกัดความว่าเป็นการอนุมานความแตกต่างระหว่างกลุ่มว่าเกิดจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมโดยขาดการตัดสินจากข้อมูลเชิงประจักษ์

ส่วนหนึ่งของข้อจำกัดที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการเลือกวัฒนธรรมมาเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ประเทศ กลุ่มชาติพันธุ์ หรือเชื้อชาติ และอีกส่วนหนึ่งก็มาจากในการศึกษาข้ามวัฒนธรรมที่มีการเลือกมาเปรียบเทียบสองหรือสามกลุ่มในการวิจัยนั้น ไม่ได้ศึกษาลงไปถึงว่าการรวมกลุ่มของกลุ่มคนเหล่านั้นมีที่มาจากกรณีวัฒนธรรมร่วมกันจริงๆหรือไม่

ระยะที่ 2: การระบุมิติทางวัฒนธรรมที่สำคัญ (identifying meaningful dimensions) จากปัญหาที่พบในการวิจัยระยะแรก จึงเป็นที่มาของการทำวิจัยในระยะที่สอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างนิยามของคำว่า “วัฒนธรรม” ซึ่งในปัจจุบันก็ยังไม่มีความชัดเจนที่ได้รับการยอมรับเป็นสากลในสาขามานุษยวิทยา สังคมวิทยา หรือในทางจิตวิทยา แต่อย่างไรก็ดี นิยามของวัฒนธรรมที่มีผู้ให้ความหมายนั้นมีคุณลักษณะหลายประการที่คล้ายคลึงกัน โดยเชื่อว่าวัฒนธรรมของมนุษยชาตินั้นสามารถให้คำจำกัดความได้ว่าเป็นระบบของความหมายและข้อมูลที่มีการแลกเปลี่ยนกันโดยกลุ่มคนและมีการสืบทอดไปสู่รุ่นต่อไป วัฒนธรรมยังหมายรวมถึงองค์ประกอบที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม (Triandis, 1972) ที่มีการสร้างและกระทำซ้ำผ่านการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มคนเพื่อแก้ปัญหาสังคมที่ซับซ้อน (Kashima, 2000)

เห็นได้ว่าการนิยามความหมายของวัฒนธรรมนั้นค่อนข้างที่จะมีความจำกัด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการนิยามความหมายของมิติทางวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็นการอธิบายองค์ประกอบที่เป็นรูปธรรมของวัฒนธรรม อันจะเป็นการช่วยให้ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ งานวิจัยที่ได้รับการยอมรับมากในด้านการสร้างมิติทางวัฒนธรรมนั้นคืองานวิจัยของ Hofstede (1980) โดยพยายามสร้างมิติต่างๆเพื่อใช้ในการอธิบายวัฒนธรรม และเก็บตัวอย่างจากประเทศต่างๆกว่า 70 ประเทศ ซึ่งในปัจจุบันแบบวัดมิติทางวัฒนธรรมนี้ได้รับการแปลกว่า 20 ภาษา

ระยะที่ 3: การศึกษาวัฒนธรรม (cultural studies) ถึงแม้ว่าคำอธิบายเกี่ยวกับมิติทางวัฒนธรรมจะมีความชัดเจนในการแบ่งแยกวัฒนธรรมเป็นอย่างดีแล้ว แต่อย่างไรก็ดี มิติทางวัฒนธรรมนั้นยังไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม (cultural attribution fallacy) ได้อย่างสมบูรณ์ และยังพบอีกว่าทำให้เกิดการตีตราแต่ละประเทศโดยใช้มิติทางวัฒนธรรม (Matsumoto และ Yoo, 2006) ยกตัวอย่างเช่น การตั้งสมมติฐานว่ากลุ่มทางวัฒนธรรมเป็นแบบปัจเจกนิยมหรือค่านึงถึงสังคม ซึ่งจริงๆแล้วไม่มีกลุ่ม

ทางวัฒนธรรมใดที่มีมิติทางวัฒนธรรมเป็นแบบใดอย่างสมบูรณ์ ในประเทศที่เป็นลักษณะ ปัจเจกนิยม ก็ย่อมมีลักษณะค่านึงถึงสังคมแอบแฝงอยู่ และในทางกลับกันประเทศที่เป็นลักษณะ ค่านึงถึงสังคมก็ย่อมมีความเป็นปัจเจกนิยมแอบแฝงอยู่เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นความแตกต่างระหว่างกลุ่มยังไม่สามารถที่จะกำหนดได้อย่างสมเหตุสมผล เพราะว่าความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มที่ศึกษาได้ ถูกคาดคะเนโดยผู้วิจัยเอาไว้ก่อน ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวพบในงานวิจัยของ Markus และ Kitayama (1991) ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานของการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงมิติทางวัฒนธรรมทั้ง 2 ประเภท คือความเป็นปัจเจกนิยม หรือค่านึงถึงสังคมในระดับของวัฒนธรรมโดยใช้กรอบแนวคิดที่มุ่งเน้นลักษณะเฉพาะของบุคคล โดยงานวิจัยชิ้นนี้ให้ความสำคัญกับตัวแปรส่งผ่าน (mediator variable) ของความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยใช้ตัวแปรที่แสดงถึงการที่บุคคลกำหนดลักษณะของตนเองจากบทบาทและการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (self-construal) ซึ่งเป็นการรับรู้ ทำความเข้าใจหรือแปลความหมายของสิ่งต่างๆ รอบตัวของแต่ละบุคคล โดยชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นของ self-construal นั้น มีสาเหตุมาจากบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันนั่นเอง

ทำให้งานวิจัยของ Markus และ Kitayama (1991) เป็นที่มาของการพัฒนาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในระยะที่สาม ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาวัฒนธรรม (cultural studies) ซึ่งเป็นการเน้นไปที่ข้อมูลที่หลากหลายเกี่ยวกับโมเดลทางทฤษฎีทางวัฒนธรรม และลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความซับซ้อน ซึ่งสามารถใช้ในการทำนายและอธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรม นอกจากนั้นลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งที่เป็นตัวอย่างของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในระยะที่สามนี้ พบในงานวิจัยของ Nisbett (2001) ซึ่งทำวิจัยที่เน้นศึกษาด้านการรับรู้ โดยพบว่ามีความแตกต่างในด้านการรับรู้ของชาวอเมริกันและชาวเอเชียตะวันออก ซึ่งผลการวิจัยได้ให้ข้อสรุปว่าเกิดจากความแตกต่างทางด้านนิเวศวิทยาซึ่งนำไปสู่ความต่างทางด้านการศึกษาปฏิบัติตนในสังคม

จะเห็นได้ว่าการศึกษาวัฒนธรรมในระยะที่สามนี้เป็นการก้าวกระโดดจากการวิจัยเปรียบเทียบในระยะแรกที่เน้นเพียงการตรวจสอบความแตกต่างทางวัฒนธรรมโดยเปรียบเทียบในระดับค่าเฉลี่ยของการตอบ มาสู่การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละวัฒนธรรม ตลอดจนให้ความสำคัญกับการศึกษาว่าตัวแปรมีการทำหน้าที่ต่างกัน บริบททางวัฒนธรรมที่ต่างกัน อีกด้วย

ระยะที่ 4: การศึกษาเชื่อมโยง (linkage studies) ในระยะที่สี่เป็นยุคปัจจุบันพบว่านักวิจัยที่ทำการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ได้กลับมาให้ความสำคัญกับวิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมมากขึ้น นอกจากนั้นในระยะนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาเชื่อมโยง (linkage studies) เนื่องจากนักวิจัยจะมีการเชื่อมโยงจากประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกตความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเข้ากับแหล่งวัฒนธรรมเฉพาะที่กล่าวถึงความแตกต่างเหล่านั้น ซึ่งในระยะนี้ถือได้ว่าเป็นการขยายขอบเขตมาจากระยะที่สาม เนื่องจากในระยะที่สามที่เน้นในเรื่องการศึกษาวัฒนธรรมนั้นประสบ

ความสำเร็จเป็นอย่างมากในการระบุองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพและสามารถใช้ในการทำนายความแตกต่างที่เกิดขึ้นได้ แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยเหล่านี้กลับยังไม่มีวิธีการวัดองค์ประกอบทางวัฒนธรรมและเชื่อมโยงเข้ากับความแตกต่างที่ได้จากการสังเกต ซึ่งปัญหาที่เกิดจากการขาดการเชื่อมโยงทำให้เมื่อนำทฤษฎีมาสนับสนุนผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ก็ไม่อาจนำมาใช้สรุปได้อย่างสมเหตุสมผล (Matsumoto และ Yoo, 2006)

งานวิจัยในระยะแรกๆ พบว่าเป็นการวิจัยข้ามวัฒนธรรมโดยมีการเปรียบเทียบระหว่างประเทศมากกว่าที่จะให้ความสนใจการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรม และทำการสรุปผลการวิจัยเปรียบเทียบโดยการอ้างอิงไปยังวัฒนธรรม โดยขาดการพิจารณาว่าโดยแท้จริงแล้วเป็นความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมจริงๆหรือไม่ ซึ่งอันที่จริงแล้วปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างระหว่างประเทศนั้นอาจจะเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือไม่ก็ได้ ดังนั้นแล้วนักวิจัยจึงควรทำการวิจัยที่สามารถชี้ให้เห็นได้ว่าปัจจัยทางวัฒนธรรมใดก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างประเทศ และใช้การเชื่อมโยงเชิงประจักษ์ของตัวแปรเหล่านี้เข้ากับความแตกต่างที่พบระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล (Matsumoto และ Yoo, 2006) พัฒนาการของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.5 พัฒนาการของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

ระยะที่	ลักษณะสำคัญ	ข้อจำกัด
1. การเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural comparisons)	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม โดยมีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมที่มีความต่างกัน - เน้นการเปรียบเทียบอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อตัวแปรทางจิตวิทยา - เป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทั้งในแง่ความเหมือนและความต่างของวัฒนธรรมเพื่อใช้ทำวิจัยในอนาคต 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสนใจว่าตัวแปรทางวัฒนธรรมก่อให้เกิดความเหมือนหรือความต่างในผลการวิจัยอย่างไร - การอนุมานผลจากข้อมูลที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยขาดการศึกษาในเชิงลึกเฉพาะกลุ่มวัฒนธรรม - ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม (cultural attribution fallacy)
2. การระบุมิติทางวัฒนธรรมที่สำคัญ (identifying meaningful dimensions)	<ul style="list-style-type: none"> - พยายามค้นหาความหมายที่แท้จริงของคำว่า “วัฒนธรรม” - สร้างมิติทางวัฒนธรรม เพื่อใช้ในการอธิบายวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการตีตราแต่ละประเทศโดยใช้มิติทางวัฒนธรรม - ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มที่ศึกษาได้ถูกคาดคะเนโดยผู้วิจัยเอาไว้ก่อน
3. การศึกษากิจกรรมวัฒนธรรม (cultural studies)	<ul style="list-style-type: none"> - การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละวัฒนธรรม ให้ความสำคัญกับการศึกษาว่าตัวแปรมีการทำหน้าที่ต่างกันในรูปแบบทางวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างไร - สร้างโมเดลทางทฤษฎีทางวัฒนธรรม และลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความซับซ้อน เพื่อทำนายและอธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรม - เน้นศึกษาด้านการรับรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีวิธีการวัดองค์ประกอบทางวัฒนธรรมและเชื่อมโยงเข้ากับความแตกต่างที่ได้จากการสังเกต
4. การศึกษาเชื่อมโยง (linkage studies)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสำคัญกับวิธีการวิจัยข้ามวัฒนธรรมมากขึ้น - วิธีการวัดองค์ประกอบทางวัฒนธรรมและเชื่อมโยงเข้ากับความแตกต่างที่ได้จากการสังเกต 	<ul style="list-style-type: none"> - ยังอยู่ในช่วงที่กำลังพัฒนาวิธีการการวิจัยที่เหมาะสมกับความซับซ้อนทางวัฒนธรรม ที่มีการผสมผสานระดับของอิทธิพลของวัฒนธรรมในหลายระดับเข้ากับโมเดลทฤษฎีระดับ

5.3 บริบททางวัฒนธรรม

ในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น Slater และ Yani-de-Soriano (2010) ได้กล่าวว่า มีในการทำวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมนั้น มีประเด็นที่ผู้วิจัยควรให้ความสำคัญอยู่ 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรก คือ emic-etic approach และอีกหนึ่งประเด็นคือความเป็นอิสระของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญที่มีความเกี่ยวเนื่องและจำเป็นต้องพิจารณา เมื่อต้องการพัฒนากระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรม และแสดงความน่าเชื่อถือได้ของผลการวัดการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

5.3.1 emic-etic approach

Slater และ Yani-de-Soriano (2010) ได้แบ่งการวิจัยข้ามวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกเรียกว่า emic approach คือ การบรรยายวัฒนธรรมโดยการศึกษาพฤติกรรมเฉพาะ หรือโมโนทัศน์ภายใต้วัฒนธรรมเหล่านั้น ประเภทที่สองเรียกว่า etic approach มีจุดประสงค์เพื่อการสร้างทฤษฎี หรือก็คือการสร้างการอ้างอิงความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลผ่านวัฒนธรรมต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้กับมนุษย์ได้ทุกชนชาติ

นอกจากนั้น Berry (2002) ยังให้ความหมายเพิ่มเติมว่า emic approach นั้นมีจุดประสงค์เพื่อสำรวจปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ต่างๆภายในโครงสร้างผ่านการมองของคนใน ดังนั้นแล้วเมื่อนักวิจัยทำการเก็บข้อมูลจะต้องพยายามสร้างความเข้าใจทัศนคติทางสังคม คุณค่า และการกระทำของบุคคลในมุมมองของคนพื้นที่ ในทางกลับกัน etic approach จะเป็นการมองปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านสายตาของคนนอก ซึ่งมักพบปัญหาในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมเนื่องจากการรับรู้โมโนทัศน์ และพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้วิจัยอาจกลายเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจการกระทำของผู้ให้ข้อมูล ดังสรุปได้ในตารางที่ 2.6

ดังนั้นสิ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น ก็คือเมื่อนักวิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องภายใต้การศึกษาวิจัย (emic approach) (Rogoff, 2003) นอกจากนี้ (Berry, 1990) แนะนำว่าควรผนวกทั้ง emic-etic approach เข้าด้วยกันในการทำวิจัย ดีกว่าการประยุกต์ใช้ emic approach ของวัฒนธรรมหนึ่งเพื่อนำไปอ้างอิงผลในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความเหมือน ความต่างของแต่ละวัฒนธรรม และจะไม่เกิดความลำเอียงเข้าข้างวัฒนธรรมของตนเอง

ตารางที่ 2.6 ความแตกต่างระหว่าง emic และ etic approach ที่นำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม (Berry; 2002)

emic approach	etic approach
- ศึกษาพฤติกรรมโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในปรากฏการณ์	- ศึกษาพฤติกรรมจากภายนอกระบบ
- สำรวจเพียงวัฒนธรรมเดียว	- สำรวจหลากหลายวัฒนธรรม และนำมาเปรียบเทียบกัน
- ค้นพบโครงสร้างจากการวิเคราะห์	- สร้างโครงสร้างจากการวิเคราะห์
- เกณฑ์จะสัมพันธ์กับคุณลักษณะภายใน	- เกณฑ์จะถูกพิจารณาจากความเป็นสากล

5.3.2 ความเป็นอิสระของกลุ่มตัวอย่าง (The independence of sample issue)

การศึกษาวัฒนธรรมสร้างโดยนักวิจัยเช่น Hofstede (1980, 1991) และ Trompenaars และ Hampden-Turner (1997) ได้ให้ความสำคัญกับความแตกต่างในค่านิยมของสังคมและวัฒนธรรม และให้ความรู้กับการอธิบายว่าเหตุใดองค์กรที่ต้องการความสำเร็จในระดับนานาชาติจึงต้องคำนึงถึงอิทธิพลของวัฒนธรรม แต่อย่างไรก็ดีปัญหาที่เกิดขึ้นคือเมื่อการประเมินค่าและพฤติกรรมต่างๆ เกิดการโยกย้ายถ่ายเทระหว่างวัฒนธรรมไปยังระดับที่ทำให้เกิดความยากในการแบ่งแยก emic จาก etic (Sekaran, 1983) ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นก็ยังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบันเช่นเดียวกัน เนื่องจากสังคมโลกเป็นสังคมโลกาภิวัตน์ และมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลทำให้ผู้คนทั่วโลกกำลังรับเอาเกณฑ์ในการประเมินค่าและพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน (Nasif, Al-Daeaj, Ebrahimi และ Thibodeaux, 1991) ทำให้ขอบเขตของวัฒนธรรมมีการผสมผสานกันเนื่องจากการแพร่กระจายของวัฒนธรรม และเป็นเหตุให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการการวิจัยในหลากหลายวัฒนธรรมอาจไม่มีความเป็นอิสระ และนำไปสู่ผลการทดลองที่ลำเอียงในที่สุด (Yeganeh, Su และ Chrysostome, 2004)

Sir Francis Galton ถือเป็นบุคคลแรกที่ทำให้ความสำคัญเกี่ยวกับความตรงในการใช้สถิติเชิงอ้างอิงจากการสำรวจข้ามวัฒนธรรม (Naroll, 1961; Strauss และคณะ, 1995) กรณีศึกษาของ Galton นั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความไม่เป็นอิสระของกลุ่มตัวอย่างนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นจริง นอกจากนั้น Galton ยังกล่าวว่า ถ้าความเป็นอิสระของกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถพิสูจน์ได้ผลของการวิจัยก็ย่อมไม่มีคุณค่าอีกต่อไป การสังเกตที่ไม่มีความเป็นอิสระและการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามที่ไม่สามารถทดลองได้ เรียกว่า Galton's problem ซึ่งการศึกษาของ Galton นั้น ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการศึกษาความเป็นอิสระของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้ามวัฒนธรรม

5.4 ความเท่าเทียมกันของการวัดและการเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล

ธรรมชาติของงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมจะเป็นการสร้างความเข้าใจและการเปรียบเทียบวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความซับซ้อนให้กับกระบวนการวิจัย เนื่องจากนักวิจัยจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้เกิดการสร้างความแตกต่างของผลลัพธ์ในการวิจัย ประเด็นหลักที่ท้าทายในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม คือการสร้าง ความเท่าเทียมกันในแต่ละขั้นตอนของการทำวิจัย โดยให้งานวิจัยมีความเป็นอิสระอย่างสมบูรณ์จาก บริบททางวัฒนธรรมของผู้วิจัย เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและ กระบวนการวิจัย จำเป็นจะต้องเหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรมที่ทำการวิจัย

มีงานวิจัยหลากหลายสาขาวิชา ที่สร้างความเข้าใจกับประเด็นเหล่านี้ เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ได้ยกประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย ดังตัวอย่าง

งานวิจัยชิ้นแรก พบในการวิจัยของ Frijda และ Jahoda (1966) ซึ่งเป็นการ อภิปรายเกี่ยวกับความยากลำบากที่จะเข้าถึงความเท่าเทียมในการทำการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ใน หลากหลายแง่มุม ยกตัวอย่างเช่น Sekaran (1983) ได้แบ่งประเด็นการวิจัยออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ 1) functional equivalence 2) instrumentation 3) data collection 4) sampling design และ 5) data analysis และ Alder ได้เพิ่มอีก 2 มิติคือ criterion definition และ research administration

Hui และ Triandis (1985) ได้เสนอว่าการวิจัยข้ามวัฒนธรรมที่จะนำมาเปรียบเทียบ กันได้นั้น จะต้องแสดงให้เห็นว่าสามารถเปรียบเทียบกันได้ข้ามวัฒนธรรม โดยใช้ความเท่าเทียมของ ผลการวัด 4 ประเภท อันได้แก่ ความเท่าเทียมทางมิติศาสตร์และการนำไปใช้ ความเท่าเทียมของ โครงสร้างที่นำไปใช้งานได้ (construct operationalization equivalence) ความเท่าเทียมของ หัวข้อ ความเท่าเทียมของสเกลการวัด ความเรียบง่ายของกระบวนการวิจัย (methodological simplicity) และในภายหลังได้เพิ่มเติมประเด็นของระดับของการวิเคราะห์

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น การแบ่งประเภทนั้นค่อนข้างหลากหลาย แต่ได้สะท้อนให้ เห็นถึงประเด็นที่เหมือนกัน นั่นก็คือ ประเด็นเกี่ยวกับวิธีวิจัยนั้นได้รับการอภิปรายกันพอสมควร นักวิชาการที่ทำวิจัยทางด้านนี้ จะพยายามหาคำอธิบายที่เป็นไปได้ และวิธีการแก้ปัญหาในประเด็นที่ เป็นปัญหา ในการทำการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ซึ่งนักวิจัยจะต้องระมัดระวังและหาแนวทางในการ ป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาจะยิ่งซับซ้อนขึ้นเมื่อต้องทำวิจัยที่เป็นพหุวัฒนธรรม พหุภาษา

5.4.1 ความเท่าเทียมของผลการวัด

ปัญหาหลักในวิธีการวิจัยข้ามวัฒนธรรม อยู่ที่กระบวนการวัดคุณลักษณะที่ศึกษา การวัดที่เทียบเท่ากันในการศึกษาวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดโครงสร้างที่เปรียบเทียบ

กันได้ และผลการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมย่อมมีความหมายและความถูกต้อง ดังนั้นก่อนที่จะมีการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม จึงต้องมีการตรวจสอบเรื่องความเท่าเทียม (equivalence) ของเครื่องมือวัดระหว่างวัฒนธรรม (Van de Vijver และ Poortinga, 1982; Hui และ Trandis, 1985)

1) ความเท่าเทียมกันทางมโนทัศน์ (conceptual equivalence) ผู้คนที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน จะสร้างความเข้าใจโลกในแง่มุมมองของตนเองเท่านั้น ดังนั้นแล้วประเด็นพื้นฐานในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม คือการทำความเข้าใจว่าถ้าการสร้างความหมายจากหลากหลายวัฒนธรรม จะสามารถสร้างจุดเหมือนได้หรือไม่

ความเท่าเทียมกันของมโนทัศน์ หมายถึง โครงสร้างมีความหมายถึงสิ่งเดียวกันในต่างวัฒนธรรมที่ศึกษา ถึงแม้ว่าอาจมีการแสดงออกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม ส่วนในอีกแง่หนึ่งก็คือ บทบาทหน้าที่ หมายถึง โครงสร้างนั้น มีปัจจัยและผลที่ตามมาคล้ายคลึงกันในต่างวัฒนธรรม ดังเช่น การยืนยันความเที่ยงเชิงโครงสร้างในแต่ละวัฒนธรรม (ผจงจิต อินทสุวรรณ, 2544) Byrne และ Watkins (2003) ได้กล่าวว่า เป็นการยากที่จะเข้าถึงการเท่าเทียมกันทางมโนทัศน์ ในการวิจัยทางวัฒนธรรม ซึ่งมักพบความลำเอียงของข้อสอบ (item bias) ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความต่างทางวัฒนธรรม ที่ทำให้คนใช้เกณฑ์ที่แตกต่างในการตัดสินมโนทัศน์ ยกตัวอย่างเช่น Spini (2003) ได้วัดมโนทัศน์ของคำว่า “สุขนิยม” จากระดับของคุณค่าที่คนให้แตกต่างกันถึง 10 สเกล แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันของมโนทัศน์ สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อมโนทัศน์ของคน มีหลากหลายมิติที่มีผู้ทำวิจัย ได้แก่ การรับรู้ คุณค่าและทัศนคติ บุคลิกภาพ และเพศ

(1) การรับรู้ (perception) งานวิจัยในด้านนี้ เป็นการค้นหาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้คน หรือปฏิกิริยาตอบสนอง ที่อาจเกิดขึ้นจากการรับรู้ของปัจเจกบุคคล เครื่องมือที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง อาจจะก่อให้เกิดการรับรู้ที่แตกต่างกันได้ ถ้าทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม Benet-Martinez, Chiu และ Morris (2003) พบว่า การใช้เครื่องมือวิจัยที่ปรับให้เหมาะกับคนจีน กับเครื่องมือวิจัยที่ปรับให้เหมาะกับคนอเมริกัน โดยนำไปทดลองกับกลุ่มนักเรียนสองภาษาที่พูดได้ทั้งจีนและอังกฤษ (bilingual Chinese-American) นั้น ก่อให้เกิดการสร้างระบบความรู้ที่แตกต่างกัน และส่งผลต่อวิธีการที่คนเหล่านั้นตอบกลับในรูปแบบที่แตกต่างกัน ในการป้องกันการเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ งานวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบความต่างระหว่างวัฒนธรรม ได้พยายามที่จะแยกความแตกต่างระดับของความแปรปรวนข้ามวัฒนธรรม เพื่อที่จะทราบหา ความแตกต่างที่บุคคลรับรู้สิ่งต่าง ๆ นั้น มีระดับความแตกต่างกันเช่นไร

ยกตัวอย่างเช่นในงานวิจัยของ Ewing (2002) พบว่าการรับรู้ระยะของโฆษณาของชาวอเมริกา และประเทศอื่น ๆ มีความแตกต่างกันมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกันเองในกลุ่มประเทศต่างๆ กลับพบว่ามีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ถึงแม้ว่าประเทศเหล่านั้นจะไม่ได้อยู่ในทวีปเดียวกัน เช่น ในสหราชอาณาจักร กับสิงคโปร์ เป็นต้น นอกจากนั้นแล้ว Schwartz และ Rubel (2005) ยังกล่าวว่า

การรับรู้ยังมีลักษณะเป็นพลวัต จึงทำให้การวิจัยมีความยากขึ้นไปอีกที่จะทำให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการวิจัย

Weber และ Hsee (1998) พบว่าในการวิจัยการรับรู้เกี่ยวกับความเสี่ยง ทศนคติที่มีต่อความเสี่ยงสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว คาดการณ์ไม่ได้ ทศนคติจึงจำเป็นต้องทำวิจัยแยกออกมาจากการรับรู้ เนื่องจากทศนคติที่มีต่อความเสี่ยงส่งผลต่อผลลัพธ์ของการวิจัย ที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของแต่ละวัฒนธรรม

(2) ค่านิยมและทศนคติ (value and attitude) วัฒนธรรมต่างๆมีระบบค่านิยมที่ความแตกต่างที่ชัดเจน นักวิจัยจึงต้องออกแบบคำถามการวิจัย สมมติฐานการวิจัยในแนวทางที่มีการผนวกรวมค่านิยมลงไปประเด็นคำถามด้วย

(3) บุคลิกภาพ (personality) เป็นตัวชี้วัดในการทำความเข้าใจในทศน Leung และ Bond (1989) แนะนำว่าคุณสมบัติส่วนบุคคล กับ คุณสมบัติจากวัฒนธรรม จำเป็นจะต้องแยกจากกันในการทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบ

(4) เพศ (gender) มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านนี้ค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับประเด็นอื่นที่กล่าวมาข้างต้น ในการศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศ ที่ส่งผลต่อการรับรู้สิ่งต่างๆ (38, 47) แต่อย่างไรก็ดี ยังไม่มีผลของการวิจัยที่ชัดเจน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมได้อย่างไร

กระบวนการวิจัยในปัจจุบัน ที่เน้นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันทางมโนทัศน์ โดยทั่วไป จะเป็นการสร้างข้อสันนิษฐานเดียวกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในชาติ มีงานวิจัยเพียงเล็กน้อยที่ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างภายในชาติ เช่น Aspinall (2007) และ Kim, Li และ Ng (2005) ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างเชิงชาติพันธุ์ ที่ก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างชัดเจนภายในประเทศเดียวกัน หรือพื้นที่ที่มีภูมิศาสตร์เดียวกัน ซึ่งการสร้างมโนทัศน์ในความคิดของบุคคลนั้น ถ้าขาดการพิจารณาในจุดนี้ จะทำให้ผลการวิจัยขาดความเที่ยง

2) ความเท่าเทียมกันในการปฏิบัติการ (functional equivalence in construct operationalization) ในขั้นตอนนี้ เป็นกระบวนการของการถ่ายโอนจากทฤษฎีไปสู่การวัด ในแต่ละวัฒนธรรมจึงต้องมีการปฏิบัติการด้วยกระบวนการเดียวกัน โดยยังคงยึดความหมายในวัฒนธรรมด้วย เครื่องมือวัดที่ได้จึงจะมีความเท่าเทียมกันข้ามวัฒนธรรม

3) ความเท่าเทียมกันในเครื่องมือวัด (item equivalence) คือการกำหนดให้เครื่องมือที่ใช้วัดมีความเหมือนกัน คือมีข้อความที่สื่อถึงความหมายเหมือนกัน (identical) สำหรับผู้ตอบในแต่ละวัฒนธรรม ถ้าขาดคุณสมบัตินี้ แสดงว่าในวัฒนธรรมที่ต่างกันใช้เครื่องมือวัดที่ต่างกัน และดังนั้นการเปรียบเทียบย่อมทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้

4) ความเท่าเทียมกันของสเกล (scalar equivalence) หมายถึงค่าตัวเลขจากสเกลมีระดับความเข้ม หรือขนาดเดียวกันของโครงสร้างที่ศึกษาไม่ว่าผู้ตอบจะอยู่ในวัฒนธรรมใด โดยการวัดด้วยมาตราเดียวกันซึ่งมีจุดตั้งต้นของสเกลเหมือนกันในแต่ละวัฒนธรรม ซึ่งคุณสมบัตินี้จะจัดกระทำได้ค่อนข้างยากสำหรับการวัดในทางสังคมศาสตร์ อย่างไรก็ตามก็ดีข้อมูลที่มีความเท่าเทียมกันในระดับนี้สามารถนำมาเปรียบเทียบทั้งภายในและระหว่างวัฒนธรรมได้

สำหรับความเท่าเทียมกันทางมิติและปฏิบัติการนั้น มุ่งเน้นในเรื่องของแนวคิดและความหมายของสิ่งที่ศึกษาตลอดจนถึงกระบวนการวัด ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการร่วมกันตรวจสอบระหว่างทีมนักวิจัยต่างวัฒนธรรม เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความเหมาะสมทั้งในด้านเนื้อหา ภาษา ตลอดจนความสุภาพ และสร้างความเชื่อมั่นว่าผู้วิจัยศึกษาสิ่งเดียวกันในแต่ละวัฒนธรรม ส่วนความเท่าเทียมกันของเครื่องมือวัดและความเท่าเทียมกันของสเกลนั้น จำเป็นจะต้องใช้กระบวนการทางสถิติในการยืนยันผล ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (Item Response Theory - IRT) (Van de Vijver และ Leung, 2000; Hui และ Trandis, 1985)

นอกจากนี้ Lonner และ Berry (1986) ยังเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเท่าเทียมของกลุ่มตัวอย่าง (sample equivalence) อีกด้วย ความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างจะเป็นการลดการสรุปผลงานวิจัยที่มีหลากหลายคำตอบ ขาดความเป็นเอกภาพ เนื่องจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มความเท่าเทียมให้ได้มากที่สุด มากกว่าการเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง ความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมเมื่อกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่เหมือนกัน และมีลักษณะของเศรษฐกิจฐานะเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม Sin และคณะ (1999) ได้ชี้ให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ทำการศึกษาเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม บางครั้งกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากรอบที่ใช้ในการสุ่มเดียวกัน ก็ไม่สามารถการันตีได้ว่ามีความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่าง เช่น อาจเกิดตัวแปรที่ไม่เท่าเทียมกัน (non-equivalence variables) เนื่องจากบริบทที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแตกต่างกัน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าความเท่าเทียมของผลการวัดก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน Parameswaran และ Yaprak (1987) ได้กล่าวว่าถ้าข้อมูลขาดความเท่าเทียม ก็จะนำไปสู่การสรุปผลที่ผิดพลาดได้อีกด้วย ดังนั้นแล้วจึงมีความจำเป็นที่ข้อมูลจะต้องมีความเท่าเทียมทางโครงสร้างการใช้งาน มิโนทัศน์ เครื่องมือ การแปลความหมายและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ก่อนที่จะใช้สถิติเชิงอ้างอิงในการอ้างอิงไปยังประชากรและสรุปผลการวิจัย

5.4.2 การเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล

สำหรับในด้านการเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูลนั้น Douglas และ Craig (1993) ได้ให้ความหมายของการเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล ว่าหมายถึง ข้อมูลที่มีความหมายหรือ

การแปลความที่เหมือนกัน และมีความถูกต้องที่อยู่ในระดับเดียวกัน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวัด และ ความตรงที่สามารถเปรียบเทียบได้ในทุกประเทศและทุกวัฒนธรรม

Slater และ Yani-de-Soriano (2010) ได้ทำการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปว่าข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ระหว่างวัฒนธรรมนั้น ควรมีการให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆดังต่อไปนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดได้ (measurement applicability) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม ชี้ให้เห็นถึงปัญหาในการประยุกต์ใช้การวัดข้ามวัฒนธรรม ปัญหาหนึ่งที่พบบ่อยคือการแปลความข้ามวัฒนธรรม การวัดจะขาดกระบวนการวัดที่เปรียบเทียบกันได้ ซึ่งเป็นงานที่กระทำได้ค่อนข้างยาก เมื่อพิจารณาถึงว่ามีประเภทของความเท่าเทียมกว่า 50 ประเภท ที่ได้อภิปรายในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ขาดสเกลที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานยอมรับได้จากนักวิจัยทุกคน

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบคือระดับของความน่าเชื่อถือของผลการวัด จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม และพบว่าถึงแม้แบบทดสอบจะสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมได้ แต่ความสามารถในการถ่ายโอนผลการวิจัยจากวัฒนธรรมต่างชาติยังมีขีดจำกัดอยู่ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าถึงแม้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะมีความเท่าเทียมเหมาะสม หรือมีความเท่าเทียมในการวัด การถ่ายโอนผลก็ยังเป็นประเด็นที่ยากในบริบทของการศึกษาข้ามวัฒนธรรม

ในการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของประเด็นอิทธิพลของบริบท ผู้คนในแต่ละวัฒนธรรมจะหามิติของวัฒนธรรมของแต่ละคนที่ปรากฏออกมาให้เห็นในระดับที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประเทศที่ตนเองอาศัยอยู่ ถ้าคนเหล่านั้นอาศัยอยู่ในต่างประเทศ จะมีโอกาสค่อนข้างสูงในการปรากฏมุมมองทางวัฒนธรรมอย่างชัดเจนในคำตอบของแต่ละบุคคล Chen, Ng และ Rao (2005) แนะนำว่าในการแก้ปัญหาที่สามารถทำได้โดย “cultural priming” ซึ่งหมายถึงการตัดคำถามเฉพาะวัฒนธรรมจากการวัด

วิธีการแก้ปัญหาโดยการตรวจสอบการวัดวัฒนธรรมในด้านความเหมือน ความต่างที่มีระดับที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ในการลดประเด็นการวัด Funkhouser (1993) เรียกการสร้างเครื่องมือแบบนี้ว่า “การลงสมอเรือ” (anchoring) นั่นคือ การวิจัยที่ปราศจากความลำเอียงซึ่งทำให้การเปรียบเทียบทางวัฒนธรรมสามารถกระทำได้

การศึกษาที่ใช้วจนภาษา หรือการใช้รูปภาพแทนข้อความ แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่หลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น Morris (1995) ได้ใช้เครื่องมือ Self-assessment Manikin (SAM) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงว่ามีประสิทธิภาพในการวัดผลตอบรับ (response) เกี่ยวกับงานวิจัยทางด้านโฆษณา และผลการวิจัยพบว่า กระบวนการที่ได้มาซึ่งการตอบสนองทางด้านจิตใจ (emotional response) ไม่มีความแตกต่างกันในประเทศสหรัฐอเมริกา และไต้หวัน แต่กลับถูกแย้ง

โดย Hofer และ Chasiotis (2004) ซึ่งพบว่าการใช้ภาพเล่าเรื่องนั้น มีความเป็นนามธรรมมากเกินไป จึงทำให้เห็นว่าไม่มีความสม่ำเสมอในการวิจัยและนอกจากนั้น Ye (2004) พบว่า การแสดงออกทางสีหน้านั้นถูกกำหนดด้วยวัฒนธรรมของแต่ละเชื้อชาติ และมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งในวัฒนธรรมของจีนนั้นการแสดงออกทางอารมณ์จะแตกต่างกันตามภาษาพูดของแต่ละกลุ่ม

2) คุณภาพของการแปล (translation quality) ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมส่วนมาก มักเริ่มด้วยการพัฒนาเครื่องมือวัดขึ้นในวัฒนธรรมหนึ่ง แล้วจึงแปลไปเป็นภาษาอื่นเพื่อใช้ในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ผลสรุปจากการวิจัยอาจทำให้เข้าใจคนในวัฒนธรรมอื่นผิดได้ นอกจากนี้ยังมีหลักฐานที่แสดงว่าอิทธิพลของวิธีวิทยาการวิจัยที่ไม่เหมาะสมกับบริบทที่ทำการวิจัยในวัฒนธรรมหนึ่งๆ อาจทำให้ไม่สามารถค้นหาความจริงในสังคมนั้นได้ (Van de Vijver และ Leung, 2000) Brislin (1980) ได้เสนอวิธีที่ช่วยในการตรวจสอบคุณภาพการแปลคือให้มีการกระจายอิทธิพล (decentering) ของเครื่องมือวัดออกมาจากฉบับที่เป็นภาษาเดิม ผลที่ได้นี้จึงไม่ใช่การแปลเป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงจากต้นฉบับน้อยที่สุด แต่จะเป็นการแปลที่ต้นฉบับภาษาหนึ่งถูกเปลี่ยนเพื่อให้ได้ฉบับในภาษาที่สอง ที่ราบรื่นและดูเป็นธรรมชาติ ดังนั้นเครื่องมือวัดย่อมไม่มีศูนย์กลางอยู่ที่วัฒนธรรมเดียวหรือภาษาเดียว แต่ละกลุ่มภาษาที่ร่วมศึกษามีส่วนสนับสนุนต่อเครื่องมือวัดฉบับจริงที่ใช้รวบรวมข้อมูลในงานวิจัย เครื่องมือวัดที่ใช้ในแต่ละภาษาจึงสะท้อนแนวคิดเดียวกันและมีความหมายเหมือนกันต่อกลุ่มตัวอย่างที่ต่างวัฒนธรรมกัน เครื่องมือวัดที่ได้จากการกระจายอิทธิพลจึงมีข้อคำถามที่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรม (etic) และข้อคำถามเฉพาะวัฒนธรรม (emic) ผลการวิจัยจึงสามารถสรุปได้สองส่วนคือส่วนที่เป็นหลักการเฉพาะวัฒนธรรม และส่วนที่เป็นหลักการข้ามวัฒนธรรม (Brislin, 1980) หรือจะใช้การรวมทั้ง emic-etic ซึ่งมีกระบวนการทั้งหมด 3 ขั้นตอนคือ ขั้นแรก กลุ่มผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างที่เป็นสากลร่วมกัน ขั้นที่สองเป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดโครงสร้างนั้น โดยใช้แนวทางของแต่ละวัฒนธรรม และขั้นสุดท้ายนำโครงสร้างที่เป็นสากลซึ่งนิยามเชิงวัฒนธรรมมาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม (Hui และ Triandis, 1985 อ้างถึงใน ผจจจิต อินทสุวรรณ, 2551) คุณภาพของการแปลสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ ความเท่าเทียมกันของคำศัพท์ ความเท่าเทียมกันของความหมายภายใน และความเท่าเทียมกันของรูปประโยค

(1) ความเท่าเทียมกันของคำศัพท์ (vocabulary equivalence) เป็นลักษณะการแปลตรงตัวของคำศัพท์ เช่นคำว่า “รัก” ในภาษาญี่ปุ่นจะสามารถแปลเป็นคำว่าอะไรได้บ้าง

(2) ความเท่าเทียมกันของความหมายภายใน (semantic equivalence) ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของความหมายภายในแต่ละคำ เช่นคำว่า love ในภาษาอังกฤษ เป็นการแสดงออกถึงอารมณ์ซึ่งอาจจะมีได้หลายรูปแบบ หลายระดับของคำว่า love ในภาษาอื่นๆ

(3) ความเท่าเทียมกันของรูปประโยค (grammar-syntactical equivalence) คือระดับของความเหมือนในการสร้างประโยค ซึ่งมีการนำไปใช้ในการตอบคำถามที่เป็นแบบเปิด (open-ended) เมื่อการแปลคำของแต่ละบุคคลไม่สื่อความหมายเมื่อใส่ลงในประโยคนอกจากการแปลแล้ว ยังมีประเด็นเกี่ยวกับสเกลการวัดซึ่งเป็นเหตุให้เกิดปัญหาในความตรงของการวัดอีกด้วย

Rogler (1999) ให้ความเห็นว่าความไม่เท่าเทียมกันในการแปลเป็นผลมาจาก cultural insensitivity ซึ่งการรู้คำศัพท์ เข้าใจภาษาเพียงอย่างเดียว ไม่เพียงพอ ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับภาษาในเชิงภาษาศาสตร์ของแต่ละประเทศอีกด้วย ต้องสามารถใช้คำที่เหมาะสมกับประวัติศาสตร์และประสบการณ์ของคนด้วย เช่นคำว่า Dixie เป็นภาษาฝรั่งเศส แปลว่า 20 แต่เมื่อนำมาใช้เรียกชาวอเมริกันในรัฐทางใต้ของสหรัฐอเมริกา กลับเป็นคำพหูพจน์ที่ใช้เป็นคำคุณศัพท์ เนื่องจากประชาชนของรัฐในภาคใต้ของสหรัฐอเมริกา ได้เชื่อมโยงคำนี้กับประวัติศาสตร์การแพ่งสงครามกลางเมืองในอดีต เป็นต้น

ประเด็นสุดท้าย คือ การทดสอบคุณภาพของการแปล ซึ่งควรใช้วิธีการแปลย้อนกลับ (back translation) สำหรับผู้ตอบที่เป็นคนสองภาษา ควรให้ผู้ตอบทั้งภาษาอังกฤษและอีกภาษาหนึ่งด้วย แต่อย่างไรก็ดี กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนสองภาษา ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ค่อนข้างมาก เพราะคนกลุ่มนี้ย่อมมีภาษาแม่ และมีการคิดที่อาจแตกต่างจากกลุ่มคนที่เป็นกลุ่มภาษาเดียวคิด ซึ่งสำหรับในบริบทของพหุภาษา Dub และ Save (1996) แนะนำให้ใช้พหุภาษาในเครื่องมือวัด และอนุญาตให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้ตามความต้องการของผู้ตอบ

3) รูปแบบการตอบ (response style) Baumbartner และ Steenkamp (2001) แนะนำว่า รูปแบบการตอบมักถูกมองข้ามในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ไม่เพียงแต่ผู้คนจะไม่มองประเด็นนี้แล้ว พวกเขายังไม่มีการวัดที่ป้องกันการปนเปื้อนของข้อมูลอีกด้วย รูปแบบการตอบ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ รูปแบบการตอบแบบสุดโต่ง (extreme response style) รูปแบบการตอบแบบทางสายกลาง (midpoint tendency) รูปแบบการตอบแบบไม่มีข้อโต้แย้ง เป็นเอกฉันท์ (acquiesce response styles) และ รูปแบบการกลับแบบเอาใจผู้สัมภาษณ์ (pleasing tendency)

(1) รูปแบบการตอบแบบสุดโต่ง (extreme response style) เป็นรูปแบบการตอบที่ผู้ถูกสัมภาษณ์หรือผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มที่จะตอบกลับในสเกลการตอบแบบสุดโต่ง Clarke (2001) กล่าวว่ารูปแบบการตอบแบบนี้ดูเหมือนแยกออกได้อย่างชัดเจน แต่บางครั้งมักเกิดปัญหาขึ้น เมื่อลักษณะการตอบแบบนี้มีการผสมผสานระหว่างรูปแบบที่สอง คือการตอบกลับแบบทางสายกลาง Arce-Ferrer และ Ketterer แนะนำให้เพิ่ม moderate เข้าไปในรูปแบบการตอบกลับแบบสุดโต่ง Cheung และ Rensvold (2000) ใช้ Multiple-group confirmatory factor analysis

ในการทดสอบว่ากลุ่มวัฒนธรรมสามารถเปรียบเทียบได้อย่างมีความหมายบนพื้นฐานของค่าเฉลี่ยปัจจัย (factor means)

(2) รูปแบบการตอบแบบทางสายกลาง (midpoint tendency) รูปแบบการตอบในลักษณะนี้ ผู้ตอบจะจะไม่ตอบอยู่ในสเกลสุดโต่ง แต่จะใช้ลักษณะการตอบแบบประนีประนอม โดยมากจะพบในกลุ่มประเทศที่เป็นพวกอนุรักษ์นิยม Cheung และ Rensvold (2000) แนะนำให้ใช้ “two stage format study” เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหานี้

(3) รูปแบบการตอบแบบไม่มีข้อโต้แย้ง เป็นเอกฉันท์ (acquiescence response styles) เป็นลักษณะการตอบที่ผู้ตอบจะเห็นด้วย หรือแสดงว่าตนมีความรู้เรื่องนั้นๆ ทั้งหมด (yes-saying) อย่างไรก็ตามรูปแบบการตอบแบบนี้สามารถกล่าวสรุปได้ว่าจะมีแนวโน้มการตอบแบบชัดเจนไปในทิศทางเดียว Mondak และ Canache (2004) ได้ลองตัดตัวเลือก “ไม่ฝึกฝัฝายใด” ออก แล้วใส่ “ไม่ทราบ ไม่รู้” เข้าไปแทน พบว่า ผลกลายเป็นการตอบแบบชัดเจนไปในทิศทางเดียว เพราะผู้ตอบไม่ยอมรับว่าตัวไม่ทราบ

นักวิจัยควรระมัดระวังเมื่อสร้างแบบสำรวจหรือข้อคำถามสำหรับวัฒนธรรมเพื่อหลีกเลี่ยงความไม่คงเส้นคงวาของข้อคำถามซึ่งจะมีผลทำให้เกิดรูปแบบการตอบกลับในลักษณะนี้ Smith (2002) กล่าวว่า ความคิดแบบเข้าข้าง (bias) จัดเป็นภาพสะท้อนระดับประเทศของทั้งรูปแบบการสื่อสารส่วนบุคคล และรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม (inter-group relation) ที่ยังคงอยู่ในบริบทบางอย่างในวัฒนธรรม

(4) รูปแบบการตอบแบบเอาใจผู้สัมภาษณ์ (pleasing tendency) รูปแบบการตอบลักษณะนี้ เป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากผลกระทบจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกสัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ โดยผู้ที่ถูกสัมภาษณ์จะพยายามตอบข้อคำถามในแนวทางที่คิดว่าผู้สัมภาษณ์จะพอใจ ผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการเอาใจผู้สัมภาษณ์ มักเกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนา ที่มีการเข้าข้างกันในสังคม (พูดเอาใจผู้ใหญ่) ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถได้ข้อมูลที่แท้จริงได้ เวลาเก็บข้อมูลผู้วิจัยจึงควรจับตากับเกี่ยวกับเชื้อชาติและเพศ ของผู้ตอบด้วย และนำมาวิเคราะห์อีกทีว่าลักษณะเหล่านี้มีผลกระทบต่อคำตอบหรือไม่

การใช้วิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น Slater และ Yani-de-Soriano (2010) ได้สรุปว่ามีประเด็นที่ผู้วิจัยหลายๆท่านได้ทำการวิจัย แบ่งออกเป็น 12 ประเด็น ดังตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 ประเด็นที่มีผู้ทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม

ประเด็นที่ใช้ในการทำวิจัย	เกณฑ์ที่ใช้ในการศึกษา	ผู้วิจัย
1. มิติทางวัฒนธรรม (cultural dimension)	เน้นศึกษาความแตกต่างทางค่านิยมในสังคม และการอธิบายว่าทำไมแต่ละองค์กรที่ต้องการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันในตลาด จึงควรให้ความสำคัญกับอิทธิพลของการศึกษาข้ามวัฒนธรรม	Chang (2003); Chong & Park (2003); Hofstede (1980, 1991); Malhotra (2001); McCort & Malhotra 1993); Saka (2004);
2. การอ้างอิงความน่าเชื่อถือ (generalisability)	มุ่งเน้นการอ้างอิงความน่าเชื่อถือของความรู้ที่มีอยู่ทางด้านจิตวิทยา ทฤษฎี กฎหมาย และแนวคิดจากผู้รู้ต่างๆ	Berry (1980); Berry, Poortinga Segall, & Dasen (1992); Evans, <i>et al.</i> (2004); Haeckel (2001); Mitchell (2001); Woodside (2005)
3. การเปรียบเทียบกันได้ (comparability)	เพื่อยืนยันว่าการเปรียบเทียบข้อมูลข้ามประเทศข้ามวัฒนธรรม สามารถหาเหตุผลสนับสนุนได้	Aulakh & Kotabe (1992); Vhalla & Lin (1987) Douglas & Craig (1983, 2007)
4. ความเท่าเทียมของตัววัด (metric equivalence)	คุณสมบัติทางจิตวิทยาของชุดข้อมูลตั้งแต่ 2 ชุดขึ้นไป ซึ่งได้จากกลุ่มชนต่างวัฒนธรรมตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างที่มีความเกี่ยวข้องกัน หรือเหมือนกัน	Berry (1980); Davis, Douglas, & Silk (1981) Heeler and Ray (1972)
5. ความเท่าเทียมกันของการนำไปใช้ (functional equivalence)	กิจกรรมที่เหมือนกันควรมีการนำไปใช้ที่เหมือนกัน ถึงแม้จะมีลักษณะสังคมต่างกัน ถ้าค่าพารามิเตอร์สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้	Berry, <i>et al.</i> (1992); Soriano & Foxall (2002)
6. ความเท่าเทียมกันของมโนทัศน์ (conceptual equivalence)	จุดประสงค์ เป้าหมายควรที่จะต้องมีความเข้าใจ และการแปลความหมายของพฤติกรรม หรือสิ่งเร้าต่างๆที่เหมือนกัน	Barnard (1982); Berry (1980); Brislin, Lonner, & Thorndike (1973) Malhotra, <i>et al.</i> (1996)
7. ความเท่าเทียมกันของการแปลความ (translation equivalence)	สเกล และสิ่งเร้าต่างๆที่อยู่ในรูปแบบของการสื่อสารทางคำพูดต่างๆนั้น ควรมีการแปลเพื่อที่จะทำให้เกิดการสร้าง ความเข้าใจในความต่างทางวัฒนธรรม และมีความหมายที่ตรงกัน	
8. ความลำเอียงในการตอบ (response bias)	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยควรมีตัวเลือกคำตอบที่ไม่มีความลำเอียงทางวัฒนธรรม	Baumgartner & Steenkamp (2001); Caruanna, <i>et al.</i> (1998); Heide & Gronhaug (1992)

ตารางที่ 2.7 ประเด็นที่มีผู้ทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

ประเด็นที่ใช้ในการทำวิจัย	เกณฑ์ที่ใช้ในการศึกษา	ผู้วิจัย
9. อัตราการตอบกลับ (return rate)	อัตราการตอบกลับในรูปแบบการเก็บข้อมูลโดยใช้อินเทอร์เน็ต จะต่ำกว่าวิธีการแบบประเพณีนิยม เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่กระตือรือร้นในการตอบแบบสอบถาม	Backmann, <i>et al.</i> (2000)
10. ประเด็นทางหลักจริยธรรมในการป้องกันการโกง (ethical issues in preventing subject fraud)	การป้องกันการโกงของกลุ่มตัวอย่าง กระทำได้โดยการลง cookies ในเบราว์เซอร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม หรือการใช้รหัสผ่าน (password)	Siah (2005)
11. ความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง (sample representation)	งานวิจัยได้ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เป็นตัวแทนของประชากรที่มุ่งหวัง	Spyridakis, <i>et al.</i> (2005)
12. ประเด็นทางพหุวัฒนธรรม (multicultural issues)	งานวิจัยในบริบทของพหุวัฒนธรรมควรที่จะ sensitive ประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มเชื้อชาติ หรือสีผิวที่แตกต่างๆ เพื่อที่จะเข้าใจความหมายของพฤติกรรมบุคคลได้ดีขึ้น	Cleveland & Laroche (2007); Fletcher (2006); Jamal (2003); Nevid & Sta. Maria (1999); Villegas & Shah (2005)
13. ประเด็นที่เกิดใหม่ในการวิจัยนานาชาติ (emerging issues in international research)	ประเด็นที่เกิดใหม่ในการวิจัยนานาชาติ ประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม	Craig & Douglans (2001); Malhotra & Peterson (2001); Stening & Zhang (2007)

5.5 วิธีการวิจัยที่สามารถพัฒนาให้ข้อมูลจากการวิจัยสามารถเปรียบเทียบกันได้

5.5.1 การทดสอบก่อนทดลองจริง (pretest)

วิธีการที่ใช้ในการทำให้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ ประกอบไปด้วยการทดสอบก่อนทดลองจริง ความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่าง กระบวนการสุ่มตัวอย่าง และกระบวนการเก็บข้อมูล Brislin และคณะ (1973) กล่าวว่า ควรเลือกใช้เทคนิคที่หลากหลายในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม การทดสอบเครื่องมือก่อนทดลองจริงกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจริง และใช้หลักการแปลย้อนกลับ (back translation) อย่่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าการทดสอบก่อนทดลองจริง จะมีประโยชน์ในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม

เป็นอย่างมาก แต่กลับพบว่ามีงานวิจัยน้อยกว่า 1 ใน 3 ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาข้ามวัฒนธรรม ในช่วงปี 1993 ถึงปี 2005 ที่ได้ใช้กระบวนการนี้ในการทำวิจัย (Douglas และ Craig, 2007)

5.5.2 วิธีการสุ่มตัวอย่างและกระบวนการเก็บข้อมูล (sampling methods and data-collection procedure)

วิธีการสุ่มตัวอย่างและกระบวนการเก็บข้อมูลมีประโยชน์ต่องานวิจัยทำให้ผลการวิจัยข้ามวัฒนธรรมสามารถนำมาเปรียบเทียบได้อย่างมีความเที่ยง แต่อย่างไรก็ดีในประเทศกำลังพัฒนา กลับพบว่า ปัจจัยทางวัฒนธรรมมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการเก็บข้อมูล ซึ่งรวมไปถึงทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว เช่น ผู้คนจะรู้สึกไม่ไว้วางใจคนแปลกหน้า และไม่สบายใจที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และประเด็นเกี่ยวกับการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมักจะปิดกั้นตัวเอง ทำให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้ค่อนข้างยาก

การเก็บข้อมูลแบบโควตา (quota sampling) มีการใช้กันอย่างกว้างขวางในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา (Malhotra และ Peterson, 2001) และสามารถนำไปผนวกกับวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอื่นได้อีกด้วย เช่น อาจมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเก็บข้อมูลแบบโควตาในประเทศหนึ่ง แต่สำหรับประเทศอื่น อาจใช้การเก็บข้อมูลแบบอุปสรรค แล้วนำวิธีการเก็บข้อมูลของสองประเทศมาเปรียบเทียบกันก็ได้ ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้ข้อตกลงที่ว่าวิธีการทั้งสองต้องมีระดับของความเที่ยงที่เท่าเทียมกัน (Webster, 1966) นอกจากนี้ Dunn (1974) ได้ขยายแนวความคิดของ Webster ว่า ถ้ามีวิธีการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมมากกว่า 1 วิธี แต่แต่ละวิธีต่างมีความเหมาะสมกับการวิจัยเท่ากัน ควรที่จะเลือกเพียงวิธีเดียวมากกว่า แต่ถ้าวางการสุ่มตัวอย่างอาจนำไปสู่ความลำเอียง ควรเลือกวิธีการที่ต่างกันเพื่อที่จะตรวจสอบว่าความลำเอียงมีการปฏิบัติการอย่างไร

ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ถ้าจุดประสงค์ของการวิจัยต้องการตรวจสอบกลวิธีในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง หรือเมื่อผู้วิจัยต้องการความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างภายในประเทศ หรือความเท่าเทียมกันระหว่างประเทศ ซึ่งเมื่อเพิ่มความเป็นตัวแทนของกลุ่มภายในประเทศ ในทางกลับกันจะเป็นการลดความเท่าเทียมระหว่างประเทศลง

5.6 แนวคิดในเรื่องการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

แนวคิดของการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม ลี โอลเวินส์ ได้รวบรวมแนวคิดในเรื่องการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ (Owens, 1997. อ้างถึงใน พรธณี บุญประกอบ 2541) พบว่ามีแนวการศึกษาเรื่องนี้อยู่ประมาณ 12 ลักษณะ โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

- 1) การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมย่อยในประเทศเดียวกัน (intra-country comparisons)
- 2) การเปรียบเทียบวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ (inter-country comparison) ซึ่งเป็นการศึกษา

โดยทั่วไปที่นิยมทำกัน และ 3) การศึกษาแบบตรวจสอบสมมติฐานทางทฤษฎี (theory-driven, hypothesis-testing, cultural comparisons)

5.6.1 การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมย่อยในประเทศเดียวกัน (intra-country comparisons)

1) การเปรียบเทียบกลุ่มคนจากวัฒนธรรมย่อยๆ ที่อยู่ในประเทศกับคนส่วนใหญ่ของประเทศเพื่อศึกษาถึงวิธีการเรียนรู้ของกลุ่มคนเหล่านั้น เช่น ศึกษาชนเผ่าอะบิริจิน ในประเทศออสเตรเลีย การศึกษาดังกล่าวจะนำไปสู่คำถามที่ว่าโรงเรียนจะมีวิธีดำเนินการในด้านต่างๆ อย่างไร เพื่อช่วยเหลือคนในกลุ่มวัฒนธรรมย่อยเหล่านั้นให้เกิดการเรียนรู้

2) การเปรียบเทียบความเชื่อและแนวปฏิบัติของคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ในกลุ่มวัฒนธรรมย่อยๆ นั้น เป็นการศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีประเด็นคำถามคือโรงเรียนจะช่วยเหลือให้คนรุ่นใหม่เรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่เข้ามาแต่เดิม และสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปได้ได้อย่างไร

3) การศึกษาถึงความแตกต่างของลักษณะเฉพาะทางด้านศิลปวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมย่อย ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในสังคมรวมของประเทศ ในเรื่องนี้โรงเรียนควรมีบทบาทอย่างน้อยแค่ไหนอย่างไร ในการส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันและการสร้างความตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมรวมของประเทศ

5.6.2 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ (inter-country comparison)

1) การเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ โดยศึกษาตัวแปรทางการศึกษา เช่น วิธีการเรียนรู้ คุณภาพการเรียนรู้ คุณภาพของโรงเรียน ฯลฯ ซึ่งการเปรียบเทียบดังกล่าวควรจะใช้วิธีการอย่างไรจึงจะมีความน่าเชื่อถือของผลการวัด

2) การสำรวจโรงเรียนในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และวัสดุทางการศึกษาโดยไม่ได้คำนึงถึงวิธีการคิดที่แตกต่างกันของคนต่างวัฒนธรรม ถ้ามีการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มย่อย เราจะจัดสภาพการเรียนรู้ได้อย่างไรจึงจะเหมาะสม

3) การศึกษาเรื่องการติดต่อสื่อสารของนักเรียน โดยใช้ไปรษณีย์ธรรมดาหรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีคำถามว่า นักเรียนต่างวัฒนธรรมเรียนรู้โดยผ่านการติดต่อทางการสื่อสารได้อย่างไร

4) การเตรียมรายวิชา (course) สำหรับผู้เรียนที่จะไปเรียนในต่างประเทศ ซึ่งไปใช้ชีวิตอยู่ในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง การเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่อาจจะแตกต่างไปจากวัฒนธรรมเดิมของผู้เรียน ซึ่งจะมีวิธีการเตรียมนักเรียนอย่างไร ให้สามารถใช้เวลาอย่างเต็มที่ในการเรียนรู้ในต่างประเทศ

5) การรวบรวมประสบการณ์และผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ผู้เรียนได้ไปอยู่ในวัฒนธรรมอื่น และเรียนรู้จนประสบความสำเร็จกลับมา มีคำถามว่า ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้อย่างไรในการไปศึกษาต่อต่างประเทศ

6) การจัดโปรแกรมสำหรับผู้เรียนที่มาจากต่างประเทศเพื่อมาศึกษาในประเทศของเรา ผู้ที่มาจากวัฒนธรรมอื่นจะต้องมาเรียนรู้ในวัฒนธรรมของเราซึ่งใหม่สำหรับเขา มีคำถามว่าจะช่วยนักเรียนต่างชาติได้อย่างไรให้เขาได้มาเรียนรู้ในขณะที่อยู่ในประเทศของเรา

7) การเปรียบเทียบการเก็บข้อมูลจากประเทศต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลไม่มีการบิดเบือน มิฉะนั้นแล้วเครื่องมือจะกลายเป็นตัวแปรหนึ่งของการวิจัย ในเรื่องของการเก็บข้อมูลถือเป็นเรื่องสำคัญมาก โดยเฉพาะ เครื่องมือซึ่งได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม ฯลฯ ซึ่งมีภาษาเป็นสื่อกลางเพื่อให้เข้าใจตรงกัน การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ในส่วนนี้มีคำถามว่าวิธีการรวบรวมข้อมูลอย่างไร จึงจะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

5.6.3 การศึกษาแบบตรวจสอบสมมติฐานทางทฤษฎี (Theory-Driven, Hypothesis-Testing Cultural Comparisons)

1) การทดสอบสมมติฐานซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎี ทำได้โดยนักวิจัยของแต่ละประเทศ ทำการศึกษาวิจัยในวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งจะเป็นวัฒนธรรมกลุ่มย่อยหรือวัฒนธรรมรวมของประเทศ เป็นการศึกษาข้อมูลเฉพาะประเทศของตนเพื่อให้ได้คำตอบว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างไร

2) ในการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยอาจร่วมมือกันจากหลายๆประเทศวางแผนร่วมกัน และศึกษาพร้อมกันในแต่ละประเทศ เพื่อให้ได้คำตอบว่า นักเรียนแต่ละประเทศมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไร

Van de Vijver และ Leung (2000) ได้แบ่งการศึกษาวัฒนธรรมออกเป็นสองมิติ มิติแรกจะเป็นการศึกษาวัฒนธรรมโดยมีจุดประสงค์หลักคือการศึกษาเพื่อสำรวจ และการศึกษาเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน สำหรับในการศึกษาเพื่อสำรวจนั้น ผู้วิจัยไม่ได้มีจุดเน้นที่การยืนยันแนวคิดเกี่ยวกับความเหมือนหรือความต่างระหว่างวัฒนธรรมที่มีการคาดคะเนไว้ล่วงหน้า แต่เป็นการที่ผู้วิจัยเข้าไปทำการศึกษาวัฒนธรรมที่ตนเองไม่ได้มีประสบการณ์มาก่อน หรือใช้ในกรณีทำงานวิจัยที่ทำก่อนหน้านี้ไม่สามารถตอบคำถามวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจงได้อย่างเหมาะสม

ในมิติที่สองนั้น จะเป็นการใช้การศึกษาวัฒนธรรมในการใช้ตัวแปรบริบท (context variables) ในการอธิบายความเหมือนและ/หรือความต่างที่สังเกตได้ โดยบริบททางสังคมนั้นจะเป็น demographic ยกตัวอย่างเช่น ระดับการศึกษา อายุ และสถานภาพการสมรส หรืออาจเป็นตัวแปรทางจิตวิทยา เช่น ค่านิยม ทศนคติ ความเชื่อ ความคิด ซึ่งในงานวิจัยบางครั้งอาจมีตัวแปรบริบทเพื่อใช้ในการ illuminate สาเหตุของความเหมือนหรือความต่างที่พบในวัฒนธรรม

เมื่อพิจารณามิติการศึกษาวัฒนธรรมทั้งสองมิติแล้วนั้น จะพบว่าการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทย่อยๆ

1) จุดประสงค์เพื่อการทดสอบสมมติฐาน แบ่งออกเป็น การศึกษาความเป็นสากล (generalizability studies) และ การศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies)

การศึกษาความเป็นสากล (generalizability studies) มีจุดมุ่งหมายที่จะนำผลการวิจัยไปอ้างอิงได้ของผลการวิจัยที่ได้จากกลุ่มหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นกลุ่มชาวตะวันตกไปยังประเทศชาวตะวันตกอื่นๆ หรือประเทศที่ไม่ใช่กลุ่มประเทศตะวันตก โดยทั่วไปแล้ว การศึกษาความเป็นสากลนั้น แทบจะไม่มีการอ้างอิงถึงองค์ประกอบทางวัฒนธรรมนอกจากจะเป็นเพียงตัวแปรเป้าหมายที่วัฒนธรรมได้ถูกนำมาเปรียบเทียบ

การศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies) ซึ่งจะนำวัฒนธรรม เช่น นิเวศวิทยา หรือพฤติกรรมทางวัฒนธรรมที่พบได้ทั่วไป นำมาเป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการออกแบบการวิจัย สำหรับความแปรปรวนทางวัฒนธรรม (cultural variation) ในมุมมองนี้จะนำมาใช้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของโมเดลทางทฤษฎี โดยการศึกษาวัฒนธรรมในแง่มุมมองนี้จะเน้นไปที่การทดสอบการทำนายขั้นต้น ซึ่งจะกระทำได้โดยต้องมีการสุ่มเลือกวัฒนธรรมที่หลากหลายที่มีความต่างที่มีเป้าหมายซึ่ง องค์ประกอบทางบริบท (contextual element) ถือเป็นส่วนสำคัญในการศึกษา

2) จุดประสงค์เพื่อการสำรวจ แบ่งออกเป็น การศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยา (psychological differences studies) และ การศึกษาการตรวจสอบความถูกต้องภายนอก (external validation studies)

การศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยา (psychological differences studies) เป็นการศึกษาความต่างทางจิตวิทยาโดยเครื่องมือที่ใช้ในการวัดจะถูกนำมาประยุกต์ใช้อย่างน้อยในสองวัฒนธรรม และผู้วิจัยจะสนใจศึกษาว่ามีความต่างของวัฒนธรรมในค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเที่ยง ความตรงเชิงโครงสร้าง หรือโครงสร้างของเครื่องมือ ผู้วิจัยต้องการสำรวจความต่างทางวัฒนธรรม แต่ที่ไม่มีทฤษฎีที่จะรองรับในการทำนายลักษณะของวัฒนธรรมที่พบ ซึ่งการวิจัยในลักษณะนี้ตัวแปรบริบทจะไม่ถูกรวมอยู่ในการออกแบบการวิจัย ในขณะที่เดียวกันการแปลความหมายภายหลัง (post hoc explanation) ซึ่งจะถูกนำมาใช้บ่อยๆในการแปลความหมายของความต่างทางวัฒนธรรมที่สังเกตได้

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมประเภทสุดท้าย คือ การศึกษาการตรวจสอบความถูกต้องภายนอก (external validation studies) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความหมายและสาเหตุของการเกิดความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยมีการพิจารณาปัจจัยบริบทร่วมด้วย โดยไม่มีการวางสมมติฐานขั้นต้นไว้ก่อนแต่อย่างใด สถิติที่ใช้ในการทดสอบจะใช้การวิเคราะห์การถดถอยมากที่สุดในการวัด

ความสามารถของปัจจัยทางบริบทในการอธิบายความแปรปรวนข้ามวัฒนธรรมของตัวแปรตาม ซึ่งกระบวนการนี้จะไม่สามารถหาค่าความเท่าเทียมกันทางโครงสร้าง หรือความเท่าเทียมกันของสเกลได้ และจะเป็นการค้นหาตัวแปรที่สามารถใช้ในการแปรความหมายของความต่างทางวัฒนธรรมที่สังเกตได้

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถเลือกใช้เป้าหมายของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทั้ง 2 เป้าหมาย อันได้แก่ structure-oriented studies และ level-oriented studies ได้ ประเภทของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 ประเภทของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (van de Vijver & Leung, 2000)

พิจารณาปัจจัยบริบท	มุ่งเน้นการทดสอบสมมติฐาน	มุ่งเน้นการสำรวจ
ไม่ใช่	การศึกษาความเป็นสากล (generalizability studies)	การศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยา (psychological differences studies)
ใช่	การศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies)	การศึกษาการตรวจสอบความถูกต้องภายนอก (external validation studies)

6. วิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

ในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายวิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทั้งในภาพกว้างและในรายละเอียดของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมว่าสามารถกระทำได้อย่างไรและมีขอบเขตเพียงใด โดยเนื้อหาประกอบไปด้วย

- 6.1 กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรม
- 6.2 การออกแบบการวิจัย (research design)
- 6.3 การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis design)

6.1 กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural research process)

ในการออกแบบงานวิจัยทางวัฒนธรรมนั้น มีการออกแบบที่เป็นรูปแบบเฉพาะแตกต่างจากงานวิจัยเปรียบเทียบวัฒนธรรมย่อยในประเทศเดียวกัน (intracultural comparison research) ลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่พบในการศึกษาวิจัยข้ามวัฒนธรรมก็คือลักษณะของการเปรียบเทียบตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไปในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง ทำให้การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมอาจก่อให้เกิดคำอธิบายอื่นๆ (alternative explanation) ในบางครั้งผลที่ได้รับมีความแตกต่างที่เกินกว่าที่คาดการณ์ไว้ เช่น ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือความเที่ยงของการวัดมีค่าต่ำ ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยก็อาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับผลของการวิจัยเช่นเดียวกันว่า

ผลการวิจัยที่พบนั้นเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่แท้จริงหรือไม่ หรือเกิดจากผลของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Mullen, 1995)

การพิจารณาเลือกวิธีวิทยาการวิจัยในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อขัดขวางการเกิดคำอธิบายอื่น ๆ ที่ได้จากการเก็บข้อมูล จึงช่วยให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายผลการวิจัย น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (Van de Vijver และ Leung, 1997) สำหรับกระบวนการในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น มีนักวิจัยหลายท่านได้เสนอกระบวนการไว้หลากหลายแตกต่างกัน

6.1.1 กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมของ Holtzman (1968)

Holtzman (1968) ได้นำเสนอกระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วยขั้นตอนอย่างน้อย 4 ขั้นตอนหลัก อันได้แก่

1) การตั้งจุดประสงค์ของการวิจัย และการสร้างความเข้าใจลักษณะของตัวแปรระหว่างวัฒนธรรม โดยต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในความแตกต่างทางสังคม ชาติพันธุ์ การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละวัฒนธรรมย่อย

2) การทดลองกลุ่มย่อย เพื่อหาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หาข้อบกพร่องทำการปรับปรุงก่อนนำมาทดลองจริง นอกจากนั้นยังมีประโยชน์ต่องานวิจัยข้ามวัฒนธรรม ในกรณีที่ผู้วิจัยยังไม่มีกรอบของวัฒนธรรมย่อย ซึ่งก็สามารถใช้การสำรวจทางประชากรศาสตร์ (demographic survey) เข้ามาร่วมด้วยได้

3) การทำวิจัย เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยหลังจากการนำเครื่องมือที่พัฒนาแล้วไปทดลองกับกลุ่มย่อย และมีการแก้ไขข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ควรมีการปรับเครื่องมือเพื่อให้ตัดปัญหาที่อาจทำให้ผลการวิจัยขาดความตรงภายใน ก่อนนำไปทดลองจริง

4) ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งในขั้นตอนนี้สำหรับงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยควรเป็นผู้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเอง เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้เข้าไปสัมผัสกับวัฒนธรรมจริงๆ โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ในการออกแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น ควรให้ความสำคัญกับความชัดเจนของคำถามการวิจัย การเลือกวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับคำถามการวิจัย วิธีวิจัยในที่นี้ประกอบด้วย การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง การจัดการงานวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนการเลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับคำถามการวิจัยที่ตั้งไว้และวิธีวิจัยที่เลือก

6.1.2 กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมของ Cavusgil และ Das (1997)

Cavusgil และ Das (1997) ได้นำเสนอโมเดลของกระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วยขั้นตอนหลัก 7 ขั้น

1) การคัดเลือกตัวแปรอิสระที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยทฤษฎีที่สามารถรองรับตัวแปรได้อย่างสมเหตุสมผล การคัดเลือกตัวแปรอิสระจะนำไปสู่การเลือกสนามที่

ผู้วิจัยจะทำการศึกษา ซึ่งต้องสัมพันธ์กับการเป็นตัวแทนที่ดีของตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรด้วย โดยปัจจัยที่ถือว่าเป็นลักษณะทั่วไปของวัฒนธรรมจะถูกจัดเป็นพารามิเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (environmental parameter) ในขั้นตอนแรกนี้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถแปลผลการวิจัยได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการเชื่อมโยงทางทฤษฎี และทำให้ผู้วิจัยสามารถตรวจสอบความสอดคล้องหรือความแตกต่างที่ปรากฏในวัฒนธรรมได้อย่างกว้างขวางขึ้นอีกด้วย ผู้วิจัยจึงควรศึกษางานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมก่อนเริ่มลงมือทำวิจัย

2) การพัฒนาทักษะและการประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับความเท่าเทียมกันทางมโนทัศน์และความเท่าเทียมกันในทางปฏิบัติการ (conceptual and functional equivalence) เป็นกระบวนการของการถ่ายโอนจากทฤษฎีไปสู่การวัด ในแต่ละวัฒนธรรมจึงต้องมีการปฏิบัติการด้วยกระบวนการเดียวกัน โดยยังคงยึดความหมายในวัฒนธรรมด้วย เครื่องมือวัดที่ได้จึงจะมีความเท่าเทียมกันข้ามวัฒนธรรม นอกจากนั้นแล้วควรมีการสร้างทีมผู้วิจัยที่ประกอบไปด้วยผู้วิจัยจากแต่ละวัฒนธรรมที่มีการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม แต่ถ้าหากเป็นไปได้ ผู้วิจัยก็ควรมีผู้ช่วยผู้วิจัยที่เป็นคนในท้องถิ่นของแต่ละวัฒนธรรม หรือทำการศึกษาวรรณกรรมในเชิงลึกจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในสองขั้นตอนแรกนั้นเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ซึ่งถ้าเกิดข้อผิดพลาดขึ้นจะทำให้งานวิจัยไม่มีความน่าเชื่อถือ

3) การออกแบบการสุ่มตัวอย่างที่มีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยที่เน้นการตรวจสอบทฤษฎีทางการวิจัยข้ามวัฒนธรรมจะทำให้เกิดกลุ่มตัวอย่างระหว่างวัฒนธรรมที่กว้างกว่าการวิจัยที่เน้นแต่เพียงการหาวิธีการเปรียบเทียบที่ดีที่สุดเท่านั้น สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น ควรมีความสมดุลกันระหว่าง 1) งบประมาณและเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย กับ การสุ่มและการอ้างอิงผลการวิจัย และ 2) พิจารณางบประมาณที่ใช้ในการวิจัย ความเท่าเทียม (equivalence) การแปลผล ความคลาดเคลื่อนจากการเลือกหน่วยตัวอย่าง ร่วมกับการประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละวัฒนธรรม ซึ่งในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมเบื้องต้นอาจทำการศึกษาเปรียบเทียบเพียงแค่สองวัฒนธรรมก่อน แล้วจึงเพิ่มจำนวนหน่วยวัฒนธรรม หรือมิติทางวัฒนธรรมอื่นๆที่มีความซับซ้อนในภายหลัง ยกตัวอย่างเช่นงานวิจัยของ Hofstede (1980) ซึ่งแนะนำว่าควรมีการใช้กระบวนการสุ่ม (randomization) ภายในขอบเขตที่เป็นไปได้ ในระดับที่การวิเคราะห์ผลสามารถกระทำได้ถูกต้องตามหลักสถิติและได้ผลการวิจัยที่สมเหตุสมผล

4) การออกแบบและพัฒนาเครื่องมือวิจัย ซึ่งถ้ามีสเกลมีความถูกต้องน่าเชื่อถืออยู่แล้ว ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้ได้เลย แต่ถ้าสเกลที่มีอยู่เดิมไม่สามารถนำมาปรับใช้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัฒนธรรมได้ ผู้วิจัยจึงควรพัฒนาสเกลขึ้นมาใหม่ ซึ่ง Cavusgil และ Das (1997) ได้แนะนำให้ใช้มโนทัศน์ในการสร้างการวัดและสเกลของ Churchill (1979) ซึ่งผู้วิจัยใช้เทคนิค Delphi โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องประกอบกับการสนทนากลุ่ม (focus group) หลังจากนั้นจึงทำ

การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การหาค่าความเที่ยง (reliability assessment) และการหาความตรงแบบ multitrait-multimethod ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของความตรงเชิงโครงสร้าง

สำหรับความเท่าเทียมกับของภาษา (language equivalence) เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือวิจัย ซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยการใช้การแปลย้อนกลับ หรือการแปลคู่ขนาน (back/parallel translation) ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้ช่วยวิจัยที่มาจากแต่ละวัฒนธรรมจะมีส่วนทำให้ขั้นตอนนี้มีความราบรื่นขึ้น ส่วนในเรื่องความเท่าเทียมกันของการตอบกลับ (response equivalence) นั้น Cavusgil และ Das (1997) ได้แนะนำให้มีการแนบสิ่งจูงใจผู้ตอบเข้ากับเครื่องมือวิจัย ส่วนในรูปแบบการนำเสนอ และแบบฟอร์มของเครื่องมือวิจัยควรจะเรียบง่ายไม่ซับซ้อนจนเกินไป

5) การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยควรให้ความสำคัญกับการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานที่หรือสนามที่แตกต่างกันโดยให้มีช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกันมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ส่วนประเด็นอื่นๆที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันก็คือ ควรให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างสังคม เนื่องจากในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ในแต่ละประเทศต่างก็มีระบบทางสังคมที่แตกต่างกัน และยังรวมไปถึงตัวแปรอื่นๆอันได้แก่ อัตราการรู้หนังสือ ค่านิยมทางวัฒนธรรม ฐานะทางสังคม ความเชื่อซึ่งมีความแตกต่างกันเช่นเดียวกัน สำหรับในประเด็นเรื่องความถูกต้องของข้อมูลนั้น ผู้วิจัยอาจจำเป็นต้องให้ผู้นำในชุมชน (local administrators) ช่วยในการปกปิดการทำวิจัย ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะต้องเป็นไปโดยไม่ขัดกับหลักจริยธรรมของสังคมนั้นๆ และใช้กระบวนการวัดหลากหลายวิธี ในอันที่จะลดผลกระทบของความลำเอียงในการตอบ (response bias) ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล

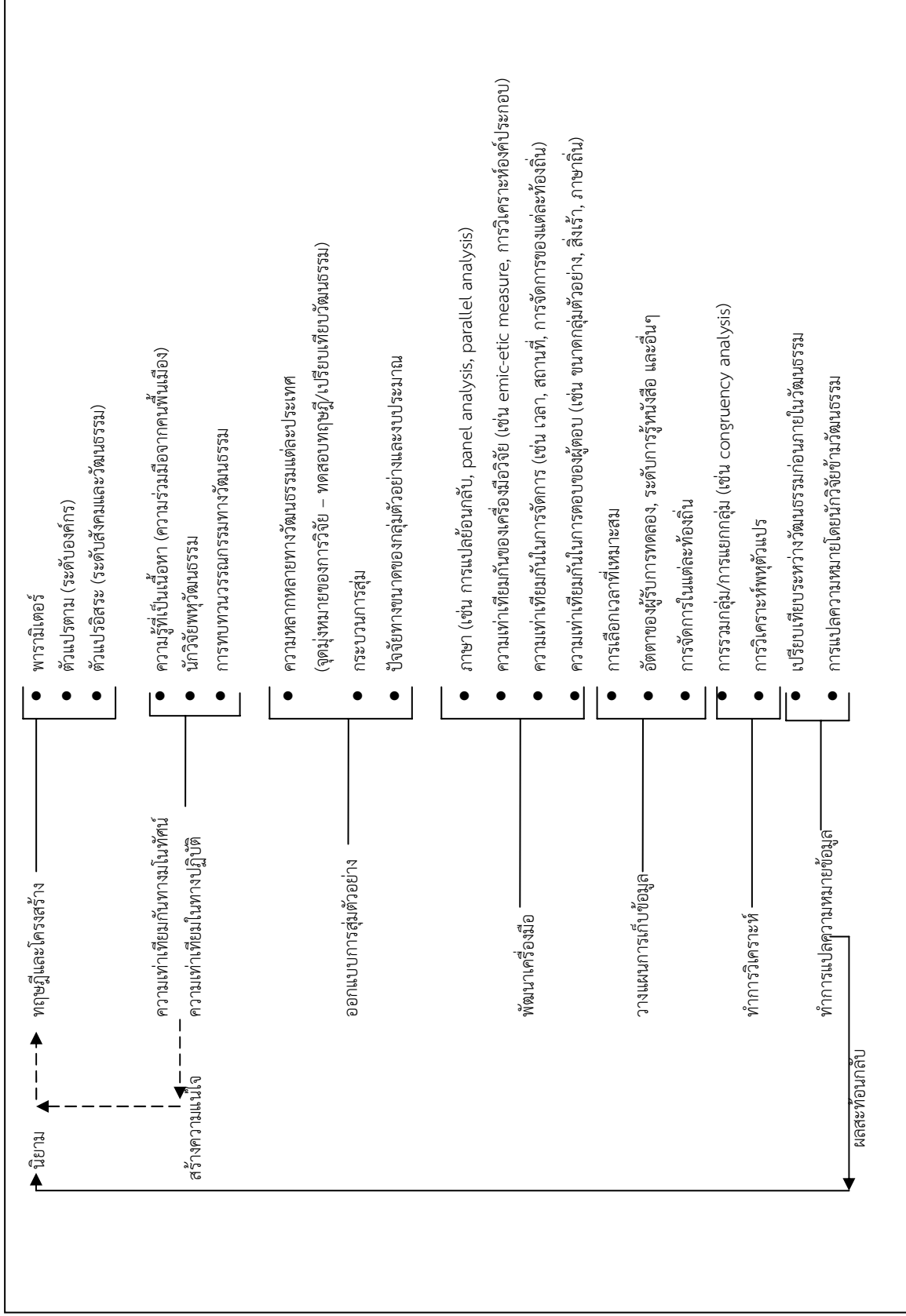
นอกจากนั้นความลำเอียงที่เกิดจากผู้ดำเนินการวิจัยก็อาจเกิดขึ้นได้ อันเนื่องมาจากการเข้าไปคลุกคลีในสนามเป็นระยะเวลาานาน ซึ่งถ้าเป็นการเก็บข้อมูลในชุมชนทางวิชาการระหว่างประเทศนั้นอาจไม่ใช่ปัญหาหลัก แต่อย่างไรก็ดี ถ้าเป็นการวิจัยที่มีผู้ร่วมวิจัยหลายๆท่าน การเลือกกลุ่มผู้ดำเนินการวิจัยตลอดจนการฝึกซ้อมและประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ก็สามารถลดความลำเอียงที่เกิดจากผู้ดำเนินการวิจัยได้

6) การวิเคราะห์ข้อมูล ความซับซ้อนของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนขององค์ประกอบที่อยู่ในแต่ละระดับของมาตรวัด ซึ่งถ้าปัจจัยที่นำมาศึกษาอยู่ในมาตรอัตราภาคหรือมาตรอัตราส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ก็มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังต้องผนวกกับความซับซ้อนของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมเข้าไปอีกด้วย แต่อย่างไรก็ดีผู้วิจัยควรพยายามที่จะผนวกรวมสเกลในระดับสูงเหล่านี้เข้าไปในการใช้เครื่องมือในขอบเขตที่เป็นไปได้ สถิติที่แนะนำให้ใช้ในกรณีที่มีตัวแปรหลายตัว หรือมีหลายกลุ่มตัวแปร คือการใช้การวิเคราะห์พหุตัวแปร (multivariate analysis) ตลอดจนการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ใน

การหาเอกลักษณ์ที่ซ่อนอยู่ในแต่ละวัฒนธรรม นอกจากนั้นข้อมูลที่ได้สามารถนำมารวมกันและเปรียบเทียบโดยใช้สถิติวิเคราะห์ ยกตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์ความสอดคล้อง (congruency analysis) สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจนั้น จะใช้ในกรณีที่ไม่มีทฤษฎีที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ และต้องทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อใช้ในการพัฒนาทฤษฎี เมื่อองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องต่างๆได้รับการยืนยันและนำไปเปรียบเทียบ นักวิจัยสามารถใช้สถิติเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเหตุโดยใช้ โมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model) หรือการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis)

7) การแปลความหมายข้อมูล ในการแปลความหมายข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้ทฤษฎีเป็นฐาน เพื่อให้เกิดการตีความที่เหมาะสม โดยมีจุดเน้นที่สำคัญสามประการ คือ ประการแรกคือการสร้างเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยวัดระดับประเทศ หรือวัฒนธรรมสำหรับตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในขนาดของอิทธิพลที่เชื่อมโยงกัน ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมอย่างมีความหมายนั้น จะต้องมีความแตกต่างมากทั้งในเชิงคาดคะเนและวัดได้ภายในขนาดอิทธิพลของวัฒนธรรมนั้นๆ ประการที่สองคือค่าความตรงภายนอก ซึ่งการที่จะกำหนดระดับของการอ้างอิงผลการวิจัยได้นั้น ขึ้นอยู่กับว่ากรอบแนวคิด กลุ่มตัวอย่าง และค่าพารามิเตอร์ของสถานการณ์ (situational parameter) เป็นอย่างไร ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบในการประยุกต์ใช้หรือการสรุปรวมผลการศึกษาข้ามวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่น ถ้าผู้วิจัยทำการวิจัยในประเทศอื่น ซึ่งมีความแตกต่างภายในประเทศสูงมาก ทั้งในด้านภาษาราชการ อาหาร ค่านิยมทางสังคม เป็นต้น ดังนั้นแล้วถ้าผู้วิจัยทำการศึกษาในภาคเหนือของอินเดีย ก็ไม่สามารถอ้างอิงผลการวิจัยไปยังภาคใต้ของอินเดียได้ เนื่องจากความแตกต่างที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประการสุดท้ายคือ การแปลความหมายของข้อมูลทางวัฒนธรรม ควรมีการตรวจทานอีกครั้งโดยใช้กระบวนการวิจัยเดิม ถ้าผลของการวิจัยไม่สามารถสร้างความเห็นพ้องร่วมกันของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยข้ามวัฒนธรรมได้ โดยกระบวนการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม สามารถสรุปได้ดังแผนภาพที่ 2.8

แผนภาพที่ 2.8 โมเดลกระบวนการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมของ Cavusgil และ Das (1997)

6.2 การออกแบบการวิจัย (research design)

เมื่อเปรียบเทียบงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมกับการวิจัยเชิงทดลอง จะเห็นว่าการวิจัยเชิงทดลองมีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีการสุ่มตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มตัวอย่าง และสันนิษฐานว่ากลุ่มทั้งสองมีความเท่าเทียมกัน แต่การทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้นไม่สามารถสรุปเช่นนั้นได้ เนื่องจากผลการวิจัยจะไม่ตรงกับความเป็นจริง ยกตัวอย่างเช่น ถ้าผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อทดสอบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวตะวันตก และกลุ่มที่ไม่ใช่ชาวตะวันตก ซึ่งทำให้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรแทรกซ้อน ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานหลักไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ในกรณีเดียวกัน ถ้าผู้วิจัยเลือกใช้งานวิจัยแบบกึ่งทดลอง ในกรณีที่ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง จะทำให้การตัดสมมติฐานคู่แข่ง (rival hypothesis) กระทบได้ค่อนข้างยาก ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา จึงต้องวิเคราะห์แยกออกมา

การใช้วัฒนธรรมมาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการอธิบายโดยการเขียนในลักษณะโครงสร้างที่มีความหมายทางจิตวิทยา เพื่อนำมาใช้อธิบายความต่างทางวัฒนธรรมที่สังเกตได้ในลักษณะข้อเขียนนั้น จะค่อนข้างเป็นไปได้ยากที่จะชี้ว่ามุมมองของวัฒนธรรมตัวไหนที่จะสามารถแบ่งแยกความแตกต่างได้ วิธีการแก้ไข คือการระบุตัวแปรที่มีความใกล้เคียงที่สุดที่จะสามารถวัดความแตกต่างของวัฒนธรรมที่ต้องการศึกษาได้ และวัดตัวแปรเหล่านั้นในการวิจัยเพื่อหาข้อสรุป

เพื่อให้ผลการวิจัยมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ตลอดจนสามารถควบคุมความแปรปรวนอันเกิดจากตัวแปรแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม การออกแบบการวิจัยจึงมีความจำเป็นเป็นอย่างมาก ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง การออกแบบการวัด และการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง (sampling design)

ในการออกแบบการสุ่มตัวอย่างของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น Berry (1997) ได้แบ่งกระบวนการสุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือการสุ่มเลือกวัฒนธรรม (sampling of culture) และการสุ่มหน่วยของการศึกษา (sampling of subjects)

1) การสุ่มวัฒนธรรม (sampling of culture)

การคัดเลือกวัฒนธรรมในการศึกษาข้ามวัฒนธรรม มีความสำคัญในการวางโครงสร้างการวัดประเมินผลการวิจัยตามสมมติฐานกระบวนการสุ่มตัวอย่างในการเลือกวัฒนธรรมจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าใช้การสุ่มตัวอย่าง 3 แบบ ได้แก่

(1) การเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (convenience sampling) นักวิจัยที่ใช้กระบวนการนี้จะเลือกวัฒนธรรมที่ใช้ในการวิจัยเนื่องมาจากผู้วิจัยอาศัยอยู่ในวัฒนธรรมนั้นๆ อยู่แล้ว ซึ่งสามารถหาผู้ร่วมวิจัยจากวัฒนธรรมนั้นๆ ได้ หรือผู้วิจัยสามารถลงงานเพื่อเข้าไปศึกษาอยู่ใน

วัฒนธรรมนั้นได้ ซึ่งการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีนี้ อาจไม่เหมาะสมเพราะการเลือกตามความสะดวก บางครั้งอาจไม่สอดคล้องกับคำถามงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ บ่อยครั้งการศึกษาแบบนี้จะใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบมองเห็นแล้วเลือกเลย (let's look and see) ซึ่งจะไม่มี การคาดเดาก่อนเกี่ยวกับ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และใช้การอธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมโดยการเปรียบเทียบแบบ post-hoc comparison

(2) การเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ (systematic sampling) เป็นการที่ วัฒนธรรมถูกเลือกอย่างเป็นระบบ มีทฤษฎีนำ บ่อยครั้งวัฒนธรรมจะถูกเลือกจากความเป็น ตัวแทนที่มีค่านิยมต่างกันตามทฤษฎี ยกตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Leung, Au, Fernandez-Dols และ Iwawaki (1992) ในการศึกษาครั้งนี้มีการคัดเลือกวัฒนธรรม 4 วัฒนธรรม ได้แก่ สเปน ญี่ปุ่น แคนาดา และเนเธอร์แลนด์ โดยการใช้เกณฑ์วัฒนธรรมของ Hofstede (1980) โดยเป็นการ เปรียบเทียบการแสดงลักษณะของบุคคลที่เป็น individualism-collectivism พบว่า ญี่ปุ่นและสเปน เป็นกลุ่ม collectivistic ส่วนกลุ่มแคนาดาและเนเธอร์แลนด์ เป็นกลุ่ม individualistic ในทาง กลับกันเมื่อใช้เกณฑ์ feminine-masculine สเปนและเนเธอร์แลนด์ มีลักษณะ feminine ส่วน ญี่ปุ่นและแคนาดามีลักษณะเป็น masculine ปัญหาที่พบก็คือ งานวิจัยเปรียบเทียบทั้ง 2 ชนิดนี้ แต่ ละกลุ่มต่างประกอบไปด้วยวัฒนธรรมทั้งตะวันตกและตะวันออก จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าความ แตกต่างที่เกิดขึ้นมีเหตุผลมาจากความเป็นตะวันออก หรือตะวันตกหรือไม่

ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบนั้น ควรเลือก วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้ค้นพบความต่างทางวัฒนธรรม ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ถ้าผู้วิจัยเลือกเปรียบเทียบระหว่าง 2 วัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่าง ชัดเจน ก็จะมีข้อค้นพบที่หลากหลายมิติซึ่งยากแก่การสรุปผลการวิจัย ดังนั้นถ้าผู้วิจัยศึกษามากกว่า 2 วัฒนธรรม ก็จะทำให้ผลการวิจัยมีความหลากหลายลดน้อยลง และสรุปผลได้น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

(3) การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) การเลือกใช้วิธีนี้ วัฒนธรรมเป็นจำนวนมากจะถูกสุ่มเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการสุ่มแบบสมบูรณ์ยังไม่พบในการวิจัย ข้ามวัฒนธรรม และเป็นการยากที่จะนำวัฒนธรรมที่มีทั้งหมดมาใช้ในการวิจัยเพียงครั้งเดียว เมื่อ ผู้วิจัยใช้กระบวนการนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการพยายามประมาณกลุ่มที่ใช้สุ่ม โดยไม่ใช้ทุกกลุ่ม แต่อาจ เลือกเป็นกลุ่มผู้มีการศึกษา (literate group) เช่นการวิจัยของ Schwartz (1992, 1994) ใช้กลุ่ม ตัวอย่าง 36 วัฒนธรรม เพื่อประเมินลักษณะโครงสร้างของค่านิยมมนุษยชาติ ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่ม ตัวอย่างที่ผู้วิจัยสามารถหาผู้ร่วมทำวิจัยได้

2) การสุ่มหน่วยของการศึกษา (sampling of subjects)

ในการที่จะทำให้การเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมมีความเที่ยงตรง หน่วยที่ใช้ใน การศึกษาจากต่างวัฒนธรรม จะต้องมีความพื้นฐานของลักษณะเฉพาะที่สัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การสรุป

ผลการวิจัยได้ว่าความต่างของผลการวิจัยเกิดจากวัฒนธรรมที่แตกต่างได้ ยกตัวอย่างเช่น การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากร (demographic characteristic) ที่เหมือนกัน ยกตัวอย่างเช่น การวิจัยของ Hofstede (1980, 1983) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีเหมือนกัน ในแต่ละวัฒนธรรม

แต่อย่างไรก็ดี การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมกันในด้านต่างๆนี้ เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาอย่างยิ่ง ยกตัวอย่างเช่น ถ้างานวิจัยข้ามวัฒนธรรมศึกษากลุ่มวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกาและอินเดีย การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มนักเรียน อาจทำให้เกิดความลำเอียงของกลุ่มตัวอย่าง เพราะสัดส่วนของนักเรียนไม่เท่ากัน ในทางกลับกัน ถ้ามีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงชนชั้นวรรณะ ในประเทศอินเดียสามารถทำได้แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่สามารถทำได้

6.2.2 การออกแบบการวัด (measurement design)

ในขั้นตอนของการออกแบบการวัดนั้น จะประกอบไปด้วยการเลือกและการประเมินคุณภาพของเครื่องมือ การแปลเครื่องมือวิจัย และ รูปแบบของการวัดในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม การจัดการนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

1) การเลือกและการประเมินคุณภาพของเครื่องมือ

ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม มักพบปัญหาเกี่ยวกับการเลือกและประเมินความเหมาะสมในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การแปล และการจัดการงานวิจัย ตลอดจนปัญหาในการสรุปผลการวิจัยเนื่องจากผู้วิจัยต้องพยายามหาปรากฏการณ์มาสนับสนุนการสรุปผลความต่างทางวัฒนธรรมที่ได้จากการสังเกตนั้นเกิดจากความต่างทางวัฒนธรรมจริงๆ หรือเกิดจากความต่างที่เกิดจากลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังเกิดคำถามที่ว่า เครื่องมือวิจัย หรือ กระบวนการวิจัยเดียวกันนั้น สามารถที่จะใช้เพื่อการศึกษาข้ามวัฒนธรรมได้หรือไม่ ซึ่งคำตอบของคำถามเหล่านี้ขึ้นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยศึกษาศึกษานั้นเอง

ในการพิจารณาเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสามารถกระทำได้ใน 3 กรณีคือ Duh และ Chen (2007) การประยุกต์ใช้ (apply) การปรับใช้ (adapt) และการสร้างใหม่เพิ่มเติม (assemble)

(1) การประยุกต์ใช้ (apply) คือการที่เครื่องมือได้รับการแปลไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยไม่มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเนื้อหาใดๆ ซึ่งมีข้อดีคือ จะสามารถเปรียบเทียบผลการวิจัยกับงานชิ้นอื่นที่ใช้เครื่องมือเดียวกันได้

(2) การปรับใช้ (adapt) จะใช้ในกรณีที่โครงสร้างของเครื่องมือไม่สามารถครอบคลุมในกลุ่มตัวอย่างใหม่ได้ เครื่องมือจึงต้องมีการปรับใช้ โดยการตั้งคำถามใหม่ (rephrasing) เพิ่มเติมข้อความ หรือการตั้งคำถามมาทดแทน (replacing) ถ้ายังไม่ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการวิจัย ซึ่งจะสามารถปรับปรุงความเท่าเทียมกันของสเกลได้

(3) ถ้าผู้วิจัยพบว่าเครื่องมือที่ใช้ไม่เหมาะสมในการเก็บข้อมูลเลย ก็ควรที่จะสร้างเครื่องมือขึ้นมาใหม่ (assemble) ซึ่งวิธีการนี้จะใช้ในกรณีที่ทีมงานวิจัยที่ทำด้านนี้น้อย และถ้าใช้งานวิจัยชิ้นนั้นๆมาเป็นแบบ อาจเกิดความลำเอียงระหว่างวัฒนธรรมได้ ซึ่งวิธีนี้จะใช้เวลานานและงบประมาณมากกว่าการนำเครื่องมือมาประยุกต์ใช้หรือปรับใช้

สำหรับการตัดสินใจในการเลือกว่าจะนำเครื่องมือวิจัยมาประยุกต์ ปรับใช้ หรือสร้างขึ้นมาใหม่ นั้น ควรพิจารณาจากข้อจำกัดของทฤษฎีและการนำเครื่องมือไปใช้งานได้จริงเป็นหลัก ข้อดีของการนำเครื่องมือเดิมมาประยุกต์ใช้ก็คือ 1) สามารถนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยเดิมที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว 2) สามารถที่จะปรับสเกลเดิมทำให้สเกลมีความเท่าเทียมกันได้ (scalar equivalence) ซึ่งถ้าเป็นการสร้างเครื่องมือขึ้นมาใหม่ จะไม่สามารถทำในส่วนนี้ได้ 3) ประหยัดงบประมาณในการจัดการงานวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ ดังนั้นในการตัดสินใจเลือกว่าวิธีใดก็ตาม ควรคำนึงถึงงบประมาณและเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยประกอบกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยด้วย

2) การแปลเครื่องมือ (instrument translation)

ในกรณีที่ผู้วิจัยเลือกการประยุกต์ใช้ (apply) หรือการปรับใช้ (adapt) เครื่องมือวิจัยที่มีอยู่เดิมมาใช้นั้น การใช้กระบวนการแปลกลับ (translation-back translation method) เป็นเทคนิคที่นิยมใช้กันมาก (อาทิ Brislin, 1980 และ Hambleton, 1993, 1994) โดยนำเครื่องมือวิจัยมาแปลเป็นภาษาหนึ่ง และทำการแปลกลับไปยังภาษาเดิมอีกครั้งหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามมักเกิดปัญหาในการเลือกใช้คำที่สื่อความหมายได้ตรง อันก่อให้เกิดปัญหาที่ผู้ตอบอ่านเครื่องมือไม่เข้าใจ เพราะเมื่อแปลไปยังอีกภาษาหนึ่ง อาจไม่มีคำที่มีความหมายตรงกัน ดังนั้น Brislin และ Thorndike (1973) จึงได้ให้คำแนะนำในการแปล เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม มีลักษณะเป็นธรรมชาติ และอ่านเข้าใจง่ายมากกว่าที่จะเป็นการแปลแบบคำต่อคำ ดังนี้

- (1) ใช้ประโยคที่สั้น เข้าใจง่าย
- (2) ควรใช้รูปกริยาที่ประธานเป็นผู้กระทำโดยตรง (active voice) มากกว่ารูปกริยาซึ่งประธานเป็นผู้ถูกกระทำโดยผู้อื่นหรือสิ่งอื่น (passive voice)
- (3) ควรใช้การซ้ำคำนาม มากกว่าการใช้สรรพนาม
- (4) ไม่ควรใช้อุปมาอุปไมย (metaphor) ภาพพจน์เปรียบเทียบ หรือ การใช้ภาษาพูด (colloquialism)
- (5) หลีกเลี่ยงการใช้ประโยคที่แสดงเงื่อนไข
- (6) หลีกเลี่ยงการใช้คำวิเศษณ์เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ เช่น beyond/upper เป็นต้น
- (7) เพิ่มประโยคเมื่อต้องการสื่อคำสำคัญ

(8) หลีกเลี่ยงประโยคที่มีคำกริยาสองคำ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการแสดงออกที่แตกต่าง

(9) หลีกเลี่ยงรูปประโยคที่ไม่มีคำแสดงกริยา

(10) ใช้คำที่มีความหมายเฉพาะมากกว่าคำที่มีความหมายกว้าง

6.2.3 เป้าหมายในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม

การกำหนดเป้าหมายในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท (Berry, 1997) ได้แก่ 1) structure-oriented studies และ 2) level-oriented studies

1) structure-oriented studies จะเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจุดมุ่งหมายเพื่อชี้ความเหมือนและความต่างในวัฒนธรรมเหล่านั้น นอกจากนี้ Van de Vijver (2009) ยังให้ความหมายว่าการศึกษาที่เป็น structure-oriented นั้นต้องการวัดว่าเครื่องมือวิจัยสามารถวัดโครงสร้างเดียวกันในต่างวัฒนธรรมหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น การศึกษานิยามองค์ประกอบของความฉลาดในความหมายสากล การออกแบบการวิจัย ค่อนข้างจะมีกระบวนการที่ตรงไปตรงมา โดยการทำซ้ำการวิจัยเดิม ซึ่งมีประโยชน์ในการตรวจสอบความสมเหตุสมผล การรแปรผลความต่างทางวัฒนธรรมในสมมติฐานการวิจัย

สำหรับคำถามที่ใช้ในการศึกษาที่เป็น structure-oriented นั้น อาจใช้คำถามที่สื่อว่าตัวแปรที่สนใจศึกษานั้นมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศหรือไม่ ซึ่งคำถามที่ใช้จะไม่ถามถึงจำนวนของผู้ให้ข้อมูลจากหลายๆประเทศว่ามีความต่างในตัวแปรที่ต้องการศึกษาอย่างไร ซึ่งจะเห็นได้ว่าในหลายๆกรณีนั้น ผู้วิจัยไม่ได้ให้ความสำคัญกับความแตกต่างที่เป็นเชิงปริมาณมากนัก แต่จะให้ความสำคัญกับความเหมือนและความต่างที่พบในเชิงคุณภาพ โดยเน้นไปที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และมุ่งหวังที่จะชี้ให้เห็นถึงความเหมือนและความต่างในความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้นในแต่ละวัฒนธรรม

2) level-oriented studies เป็นการศึกษาเน้นความต่างของการให้ความสำคัญของตัวแปรข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการศึกษาโดยมุ่งเน้นไปที่ความแตกต่างข้ามวัฒนธรรมในด้านค่าเฉลี่ย ยกตัวอย่างเช่น ชาวซีลี อิตาลี และอเมริกัน มีความเป็นชาตินิยมเท่าเทียมกันหรือไม่ ซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบของระดับความเป็นชาตินิยม สามารถสันนิษฐานได้ว่าการวัดแสดงให้เห็นถึงความเท่าเทียมกันทางโครงสร้าง นอกจากนั้นคะแนนที่ได้ยังสามารถนำมาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมได้โดยตรง นอกจากนี้ Van de Vijver (2009) ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับการการวิจัยข้ามวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็น level-oriented studies ว่าเป็นการตรวจสอบขนาดของความแตกต่างข้ามวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่น การศึกษาระดับของความเป็น individualism และ collectivism และนำมาเปรียบเทียบระหว่างประเทศ

จะเห็นได้ว่าการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น บ่อยครั้งมีการใช้การศึกษาทั้งที่เป็นแบบ structure-oriented และแบบ level-oriented ร่วมกัน Van de Vijver (2009) โดยการศึกษาจะเริ่มต้นที่การตรวจสอบความเหมือนของโครงสร้างในแต่ละประเทศเป็นอันดับแรก เพื่อเป็นการปูทางในการศึกษาขั้นต่อไป ในการเปรียบเทียบคะแนนในแต่ละประเทศ ซึ่งถึงแม้ว่าการศึกษาทั้งสองแบบจะยังไม่สามารถให้ความหมายที่แยกกันได้อย่างชัดเจน แต่สิ่งที่สำคัญที่พึงตระหนักก็คือ การศึกษาทั้งสองประเภทนี้จะใช้ข้อคำถามที่แตกต่างกัน ซึ่งการเปรียบเทียบเชิงตัวเลขของคะแนนนั้นก็มีความจำเป็นที่จะต้องทราบว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้นสามารถวัดได้ในสิ่งเดียวกันในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่น การวิจัยข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับความรู้สึกเครียด ซึ่งความเครียดนั้นประกอบไปด้วยทั้งองค์ประกอบที่เกิดขึ้นกับร่างกาย เช่น การนอนไม่หลับ ไม่อยากอาหาร ในขณะที่เดียวกันก็ประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่เกิดขึ้นกับจิตใจอันได้แก่ความรู้สึกหดหู่ การมองโลกในแง่ร้าย เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่ามีตัวชี้วัดที่แสดงว่าบุคคลในต่างวัฒนธรรมที่มีอาการเครียดนั้นแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีลักษณะของความเครียดที่เกิดขึ้นกับร่างกายมากกว่าทางจิตใจ ซึ่งในแง่หนึ่งผู้วิจัยจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับความต่างทางปทัสถานของการแสดงความรู้สึกส่วนตัวต่อผู้อื่นของแต่ละประเทศด้วย มิเช่นนั้นการเปรียบเทียบคะแนนความเครียดของแต่ละวัฒนธรรมอาจก่อให้เกิดการสรุปผลที่ทำให้เข้าใจผิดได้

ในการทำวิจัยมีความจำเป็นที่ต้องมีการเลือกตัวแปรและการออกแบบที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้รับ วิธีการสำคัญในการลดจำนวนของความผันแปรของคำอธิบายผลการวิจัย (rival explanation, alternative explanation) คือการใช้ ตัวแปรร่วม (covariate) ซึ่งมีประโยชน์ในการแปลคะแนนความต่างทางวัฒนธรรมใน 2 ทาง (Berry, 1997) คือ

(1) ใช้ในการตรวจสอบความสมเหตุสมผล การแปลความต่างทางวัฒนธรรมในสมมติฐานการวิจัย ยกตัวอย่างเช่น ถ้าผู้วิจัยสันนิษฐานว่า individualism-collectivism เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางจิตวิทยาเพื่อใช้ในการวัดความเป็นปรปักษ์ระหว่างกลุ่ม ดังนั้นแล้วกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเทศควรแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบที่เน้นวัดความเป็น individualism-collectivism กับกลุ่มตัวอย่างทุกคน และคะแนนที่ได้จะทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมโดยที่กลุ่มทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนการวัดความเป็นปรปักษ์ใช้ในการวัดตัวแปรตาม ในการวิจัยนี้จะเห็นว่ามีการใช้ ตัวแปรร่วม (covariate) ในการตรวจสอบความต่างทางวัฒนธรรมซึ่งเกิดจากการตั้งสมมติฐานโดยทฤษฎี พบในงานวิจัยของ Earley (1989) ซึ่งได้ทำการประเมินผลของ individualism-collectivism ที่มีต่อกิจกรรมทางสังคมที่ก่อให้เกิดการใช้เวลาโดยเปล่าประโยชน์

(2) ใช้ในการตรวจสอบผลกระทบที่เกิดจากตัวแปรแทรกซ้อน โดยมีการผนวกการใช้ ตัวแปรร่วม (covariate) เข้าไปเพื่อช่วยในการควบคุมความต่างทางวัฒนธรรม ที่มี

อิทธิพลต่อพฤติกรรม โดยพบในคำถามที่ไม่สามารถระบุโดยทฤษฎีได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าเพศหญิงและชายมีความต่างกันในระดับของการเป็นปรปักษ์ แต่กลุ่มของนักเรียนในสองวัฒนธรรม ในตัวอย่างข้างต้นมีสัดส่วนของเพศหญิงและชายต่างกัน ควรใช้เพศเป็นตัวแปรร่วม เพราะว่าความต่างทางวัฒนธรรมที่ได้จากการเก็บข้อมูล อาจเกิดจากความแตกต่างระหว่างเพศของทั้งสองกลุ่มได้ เช่นเดียวกับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งในที่นี้การใช้ ตัวแปรร่วม (covariate) ไม่ได้ใช้เพื่ออธิบายความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม แต่ใช้ในการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน

การออกแบบกระบวนการวิจัยเพื่อให้เกิดความสมดุลทางวัฒนธรรม ซึ่งก็คือการออกแบบที่ไม่ทำให้วัฒนธรรมใดมีความเด่นในคำถามการวิจัย และเกิดความลำเอียงในผลของการวิจัยที่ได้รับ ประกอบด้วย 2 วิธี (Brislin, 1980, p. 433) คือ

1) วิธีกระจายอิทธิพล (decentered approach) ใช้ในกรณีที่มุมมองของความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ถูกนำมาใช้ในการวางกรอบแนวคิด และการออกแบบ เช่น เมื่อ Leung และ Bond (1989) ได้ใช้ Pan Cultural Analysis (PCA) ซึ่งเป็นการสร้างโมเดลวัฒนธรรมที่ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างต่างวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่า การใช้ PCA เพื่อสำรวจปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ครอบคลุมนั้น ทำให้ปัจจัยที่ศึกษามีความแกร่งและเป็นตัวแทนของกลุ่มทดลองที่ใช้ในการวิจัยกระบวนการของ PCA นั้น อาจกระทำได้โดยให้นักวิจัยจากต่างวัฒนธรรม หรือกลุ่มตัวอย่างจากทุกวัฒนธรรมที่จะทำการวิจัย มาร่วมกันกรองข้อคำถามที่เป็นลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมตนเองออกไป (emic) เพื่อให้ข้อคำถามมีลักษณะเป็นสากล (etic) เหมาะกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวัฒนธรรม

2) วิธีรวมอิทธิพล (convergence approach) แนวคิดพื้นฐานคือการออกแบบการวิจัย ทำการวิจัยอีกวัฒนธรรมที่ต่างกันโดยสิ้นเชิง และถ้าผลการวิจัยที่ได้รับมีการทับซ้อนกับผลการวิจัยที่มีอยู่แล้ว สามารถสรุปได้ว่า ต้นกำเนิดทางวัฒนธรรม ของงานวิจัยที่มีอยู่แล้วไม่มีความลำเอียงของผลการวิจัย แต่ถ้าผลที่ได้รับมีความต่างกัน ก็มีความเป็นไปได้ว่าต้นกำเนิดของวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้วมีความลำเอียงของผลการวิจัย ซึ่งต้องอาศัยการค้นคว้าต่อไป ตัวอย่างการวิจัยของ Bond (1987) โดยใช้ การเชื่อมโยงวัฒนธรรมจีน (the Chinese culture connection) ออกแบบการสำรวจคุณค่าโดยใช้เกณฑ์ของค่านิยมของจีน และเก็บกลุ่มตัวอย่าง 22 ประเทศ พบว่ามี 3 องค์ประกอบ มีการทับซ้อนกับองค์ประกอบที่ Hofstede (1980) ทำวิจัย ซึ่งผลการวิจัยใช้เครื่องมือของชาวตะวันตก และพบว่ามีองค์ประกอบใหม่เกิดขึ้น คือหลักการทำงานตามลัทธิขงจื้อ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันสูงกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้วิจัยได้ผลลัพธ์การวิจัยแล้วนั้นและพบว่าผลการวิจัยมีความแตกต่างกันระหว่างวัฒนธรรม ดุษฎี โยเหลา และ นพวรรณ โชติบัณฑิต (2541) กล่าวว่า การสรุปผลที่เป็นไปได้ประการแรกคือ ผลการวิจัยนำไปใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่ใช้กลุ่มตัวอย่างเท่านั้น มิใช่กับกลุ่ม

วัฒนธรรมทั้งหมด ประการต่อมา ความแตกต่างนั้นอาจแสดงถึงความแตกต่างในเรื่องค่านิยม ความเชื่อในวัฒนธรรม หรือเป็นผลของความบกพร่องของตัวแปร เช่น ในการใช้มาตรวัดทัศนคตินั้น คำตอบในทางดีของวัฒนธรรมหนึ่ง อาจเป็นคำตอบที่ไม่พึงประสงค์ของอีกวัฒนธรรมหนึ่ง แต่ถ้าผลการวิจัยไม่พบความแตกต่าง ผู้วิจัยก็ควรระมัดระวังการสรุปผลด้วยเช่นกัน และควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อสำรวจว่าความเหมือนหรือความต่างที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

6.2.4 การใช้สถิติในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

Berry (1997) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมว่าประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ การใช้สถิติในการตรวจสอบความลำเอียง และ การใช้เทคนิคทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลข้ามวัฒนธรรม

1) การวิเคราะห์ขั้นต้น (Preliminary Analyses)

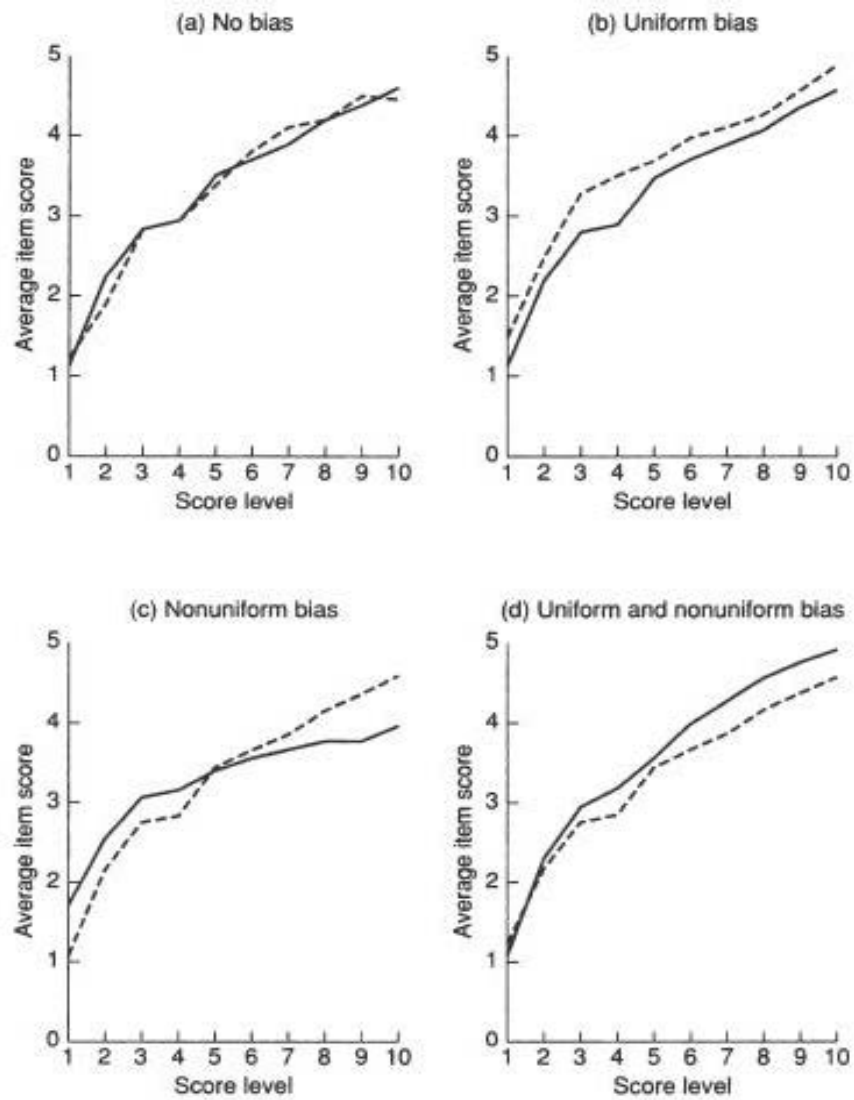
การวิเคราะห์ขั้นต้น เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นแรกก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยและตรวจสอบสมมติฐาน ซึ่งในขั้นต้นเป็นการตรวจสอบความลำเอียงที่อาจเกิดขึ้นในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม ซึ่ง Berry (1997) ได้แบ่งความลำเอียงที่เกิดขึ้นจากวิจัยข้ามวัฒนธรรมออกเป็น 3 ประเภท อันได้แก่ construct bias, method bias, และ differential item functioning นอกจากนี้ยังเป็นการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมอีกด้วย

(1) ความลำเอียงเชิงโครงสร้าง (construct bias) ความลำเอียงนี้เกิดขึ้นเมื่อโครงสร้างทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นตัวแปรที่แสดงความหมายที่บุคคลแต่ละคนรับรู้ ซึ่งคนทั่วไปอาจรับรู้ตรงกันหรือไม่ก็ได้ เช่น ความวิตกกังวล ความเป็นผู้นำ แรงจูงใจ เป็นต้น เกิดความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรม เช่นเดียวกับการที่โครงสร้างทางทฤษฎีไม่เหมาะสมที่จำใช้เป็นตัวแทนในการสร้างเครื่องมือวิจัย ซึ่งความลำเอียงทางโครงสร้างนั้นเป็นประเด็นโต้แย้งในกรณีที่ผู้วิจัยตัดสินใจที่จะประยุกต์ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่มีอยู่เดิมมาใช้ในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรม หรือเลือกที่จะสร้างเครื่องมือวิจัยใหม่ ซึ่ง Berry (1997) กล่าวว่า การตัดสินใจควรขึ้นอยู่กับว่าความลำเอียงทางโครงสร้างนั้นได้แสดงอยู่ในเครื่องมืออย่างไร การประเมินผลของความลำเอียงทางโครงสร้างที่เกิดขึ้นนั้นควรขึ้นอยู่กับความรู้เกี่ยวกับกลุ่มวัฒนธรรม ถ้าเครื่องมือวิจัยที่นำมาใช้ได้ถูกประยุกต์ใช้ในหลายกลุ่มวัฒนธรรมโดยใช้เครื่องมือชุดเดียวกันและไม่มีการใส่ข้อมูลเพิ่มเติม การใช้สถิติทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว จึงไม่สามารถที่จะทำให้เกิดความเข้าใจอย่างสมบูรณ์เกี่ยวกับธรรมชาติของความลำเอียงเชิงโครงสร้างได้ การประเมินผลที่เหมาะสมควรขึ้นอยู่กับการทำวิจัยในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรม โดยต้องพยายามสำรวจความหมายแฝงของมโนทัศน์ของแบบสอบถามมีความคงเส้นคงวาในวัฒนธรรมที่ต่างกันหรือไม่

(2) ความลำเอียงเชิงระเบียบวิธี (method bias) เกิดขึ้นเมื่อโครงสร้างทางจิตวิทยานั้นสามารถเป็นตัวแทนได้ในเครื่องมือวิจัย แต่กระบวนการประเมินผลก่อให้เกิดความต่างระหว่างกลุ่มที่ไม่ต้องการให้เกิด ซึ่งความลำเอียงเชิงระเบียบวิธีนั้น สามารถตรวจสอบได้โดยใช้ monotrait-multimethod matrices หรือใช้การตรวจสอบสามเส้า ซึ่งวิธีการนี้โครงสร้างทางจิตวิทยาจะถูกตรวจสอบโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ ซึ่งถ้าความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่สังเกตได้มีความคล้ายคลึงกันถึงแม้จะใช้เครื่องมือต่างกัน นั่นแสดงว่าไม่มีความลำเอียงเชิงระเบียบวิธีเกิดขึ้น โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (analysis of covariance) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นส่วนมาก

(3) ความลำเอียงของข้อสอบ หรือ การทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบ (item bias หรือ differential item functioning - DIF) จะเห็นได้ว่าความลำเอียงเชิงโครงสร้างและความลำเอียงเชิงระเบียบวิธีนั้นจะมองเครื่องมือวิจัยโดยรวมทั้งหมด แต่ความลำเอียงของข้อสอบนั้นเกิดขึ้นในระดับของข้อคำถามที่ผู้วิจัยใช้ แต่เดิมความลำเอียงของข้อสอบ หมายถึง ความผิดปกติของเครื่องมือในระดับข้อคำถามที่มีสาเหตุมาจากปัญหาการแปล ความกำกวมของข้อคำถาม การเลือกใช้ข้อคำถามที่ไม่เหมาะสมกับบริบทโดยทั่วไป ตลอดจนอิทธิพลที่เกิดขึ้นกับข้อคำถามในแต่ละวัฒนธรรม มีความต่างกันอันก่อให้เกิดปัจจัยรบกวน (nuisance factor) ซึ่งความลำเอียงในข้อคำถามนั้นมีนักวิจัยทางการศึกษาและทางด้านจิตวิทยาให้ความสำคัญในการทำวิจัยในแง่นี้มากที่สุด โดยความลำเอียงของข้อคำถามจะแสดงให้เห็นได้จากเมื่อกลุ่มตัวอย่างที่มาจากต่างวัฒนธรรม แต่มีความสามารถเท่าเทียมกัน แต่กลับมีความน่าจะเป็นในการตอบคำถามถูกต้องไม่เท่าเทียมกัน

การทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ การทำหน้าที่ต่างกันแบบเอกรูป (uniform DIF) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้สอบที่อยู่คนละกลุ่มกันมีโอกาสในการตอบข้อสอบถูกต่างกันอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อพิจารณาไค้ลักษณะข้อสอบ จะพบว่าเส้นโค้งมีลักษณะขนานกัน ส่วนการทำหน้าที่ต่างกันแบบอเนกรูป (nonuniform DIF) เป็นลักษณะของข้อสอบที่เปิดโอกาสให้ผู้สอบคนละกลุ่มสามารถตอบข้อสอบได้ถูกต้องแตกต่างกันอย่างไม่สม่ำเสมอ ซึ่งเมื่อพิจารณาไค้ลักษณะข้อสอบจะพบว่าไค้มีลักษณะไม่ขนานกัน ดังภาพ โดยสถิติทดสอบที่ได้รับความนิยมมากที่สุดได้แก่ Mantel-Haenszel statistic (Holland และ Thayer, 1988) ซึ่งเป็นสถิติที่มีความใกล้เคียงกับ IRT แต่ Mantel-Haenszel statistic สามารถทดสอบว่า single Rasch Model ซึ่งเป็นโมเดลที่มาจาก IRT สามารถเข้ากับข้อมูลในแต่ละกลุ่มได้หรือไม่ Mantel-Haenszel statistic มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยเช่นเดียวกัน แต่ Mantel-Haenszel statistic ใช้วิเคราะห์ข้อมูล dichotomous data แต่การวิเคราะห์ความแปรปรวนจะใช้วิเคราะห์ข้อมูลอันตรภาค

แผนภาพที่ 2.9 ลักษณะของการทำข้อคำถามที่ไม่มีความลำเอียง, uniform bias, nonuniform bias และ both uniform and nonuniform bias
ที่มา: Berry, Poortinga และ Pandey, (1997).

การเลือกใช้การทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบ (item bias หรือ differential item functioning; DIF) สามารถสรุปการใช้ได้ดังตารางที่ 2.9 (Van de Vijver, 1994)

ตารางที่ 2.9 สรุปการเลือกใช้เทคนิค DIF (Van de Vijver, 1994)

การกระจายตัวของค่าตัวอย่าง (sampling distribution)	สมการโมเดล	
	linear	nonlinear
กระบวนการไม่มีเงื่อนไข		
ทราบ	สหสัมพันธ์แบบแยกส่วน (partial correlation index) (Stricker, 1982)	delta plots (Angoff, 1982)
ไม่ทราบ	การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Cleary & Hilton, 1968)	
กระบวนการมีเงื่อนไข		
ทราบ	standardized p -difference	ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (McCauley & Mendoza, 1985)
ไม่ทราบ	การวิเคราะห์ความแปรปรวนที่ใช้ระดับของคะแนนเป็นหนึ่งในตัวแปร	Mantel-Haenszel (Holland & Thayer, 1988)

นอกจากนั้น Van de Vijver (1994) ยังได้สรุปที่มาของความลำเอียงที่อาจเกิดขึ้นในการวัดและประเมินผลข้ามวัฒนธรรมดังนี้

ตารางที่ 2.10 ประเภทของความลำเอียงที่เกิดขึ้นในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม

ประเภทของความลำเอียง	ที่มาของความลำเอียง
ความลำเอียงเชิงโครงสร้าง (construct bias)	<ul style="list-style-type: none"> - มีโครงสร้างเพียงบางส่วนเท่านั้นที่มีการทับซ้อนกับคำจำกัดความของโครงสร้างข้ามวัฒนธรรม - มีความเหมาะสมแตกต่างกันในพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง (เช่น ทักษะที่เลือกมาไม่ได้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกลุ่มทางวัฒนธรรม) - มีการสุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องได้ไม่ดี หรือ ไม่ได้มีการนำโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทั้งหมดใส่ลงในเครื่องมือ
ความลำเอียงเชิงระเบียบวิธี (method bias)	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ (ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มตัวอย่างมีความต่างทางด้านการศึกษา แรงบันดาลใจ) - มีเงื่อนไขการจัดการสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ทั้งทางด้านกายภาพและทางด้านสังคม

ตารางที่ 2.10 ประเภทของความลำเอียงที่เกิดขึ้นในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

ประเภทของความลำเอียง	ที่มาของความลำเอียง
ความลำเอียงเชิงระเบียบวิธี (method bias) (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - คำชี้แจงมีความคลุมเครือสำหรับผู้ตอบ หรือคำแนะนำสำหรับผู้ควบคุมการสอบไม่ชัดเจน - ความแตกต่างทางด้านทักษะของผู้ควบคุมการสอบ ผลกระทบจากผู้สอบ ผู้สัมภาษณ์ และผู้สังเกตการณ์ (ตัวอย่างเช่น halo effects) - ปัญหาการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์
ความลำเอียงของข้อสอบ (item bias)	<ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพการแปลไม่ดี หรือข้อคำถามมีความคลุมเครือ - ปัจจัยรบกวน (nuisance factor) เช่น ข้อสอบอาจก่อให้เกิด trait เพิ่มขึ้น - ความเฉพาะเจาะจงของวัฒนธรรม เช่น ความเหมาะสมของเนื้อหาข้อสอบ

2) สถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างทางวัฒนธรรม

สถิติที่กล่าวไปแล้วข้างต้นเป็นการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในด้านความตรงของเครื่องมือเมื่อนำไปใช้ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม สำหรับในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายการทดสอบทางสถิติที่นำมาใช้หลังจากที่ผู้วิจัยสามารถเลือกตัวแปรที่จะนำมาศึกษาได้แล้ว รวมทั้งกำจัดความลำเอียงที่อาจเกิดขึ้นในการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยสถิติที่นำมาใช้ในการทดสอบความแตกต่างทางวัฒนธรรมตามจุดประสงค์ของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ 1) level-oriented technique และ 2) structure-oriented technique

(1) level-oriented technique

งานวิจัยส่วนใหญ่ที่มีการทดสอบทางสถิติเกี่ยวกับระดับความแตกต่าง จะใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน การตรวจสอบสมมติฐานศูนย์ ส่วนมากจะชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ถ้าใช้การทดสอบ t-test กลุ่มของวัฒนธรรมจะเป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนที่ได้จากการวัดโดยเครื่องมือจะเป็นตัวแปรตาม เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ความแปรปรวน ซึ่งใช้ในกรณีที่มีข้อมูลมากกว่า 2 กลุ่มวัฒนธรรมในการศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์ความถดถอย (regression analysis) ใช้ใน level-oriented ในการประเมินผลกระทบของตัวแปรอิสระที่มีตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไปที่มีผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งจะกล่าวถึงจำนวนของความแปรปรวนที่เกิดขึ้นในตัวแปรตามที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายได้ ส่วน regression coefficient นั้น จะนำเสนอเกี่ยวกับระดับความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม ที่มีลักษณะของสมมติฐานเป็นแบบ level-oriented จะหมายรวมไปถึงแบบสอบที่ต้องการทดสอบการ intercept ของสมการการถดถอยมีความเหมือนกันหรือไม่ในวัฒนธรรมที่ต่างกัน

สำหรับการเลือกสถิติที่ใช้ในการทดสอบระหว่างการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ t-test หรือ z-test กับการวิเคราะห์การถดถอยนั้น ขึ้นอยู่กับระดับของการวัดของตัวแปรอิสระ ซึ่งถ้าอยู่ในระดับมาตรนามบัญญัติ หรือมาตรจัดอันดับ จะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน แต่ถ้าข้อมูลอยู่ในมาตรระดับอันตรภาคจะใช้การวิเคราะห์การถดถอย นอกจากนี้ยังมีวิธีการวิเคราะห์ multilevel ซึ่งสามารถใช้ในการวิเคราะห์ได้ทั้ง level-oriented และ structure-oriented ได้อีกด้วย

(2) structure-oriented technique

นักวิจัยข้ามวัฒนธรรมที่สนใจในการเปรียบเทียบโครงสร้าง (construct) ที่อยู่ในข้อมูลมากกว่าที่จะเปรียบเทียบผลจากตัวแปรที่สังเกตได้โดยตรง เช่นการตั้งคำถามการวิจัยว่า องค์ประกอบของความฉลาดนั้นมีความเป็นสากลหรือไม่ เพียงใด หรืออาจตั้งคำถามว่ากระบวนการทางการคิดมีผลต่อรูปแบบการตอบข้อสอบเหมือนกันในทุกวัฒนธรรมหรือไม่ ซึ่งสถิติที่ใช้ในงานวิจัยที่เน้น structure-oriented นั้น มีการใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

เทคนิคทางสถิติในการวิเคราะห์พหุตัวแปร (multivariate analysis technique) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติที่นำตัวแปรหลายตัวมาวิเคราะห์พร้อมกัน อาจเป็นได้ทั้งการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระหลายตัวและตัวแปรตามตัวเดียว หรือตัวแปรอิสระตัวเดียวและตัวแปรตามหลายตัว หรือตัวแปรอิสระหลายตัวและตัวแปรตามหลายตัว ก็ได้ แต่ตัวแปรจะต้องเป็นตัวแปรที่มีค่าต่อเนื่อง หรือมีค่าในมาตรระดับช่วง (interval scale) และมาตราอัตราส่วน (ratio scale) เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ตัวแปรที่คัดเลือกมาวิเคราะห์องค์ประกอบควรมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยมุ่งศึกษาการประเมินว่าความแตกต่างของตัวแปรตามในขณะที่มีตัวแปรอิสระหลายๆระดับ มีความเหมือนหรือต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม

การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) พบในงานวิจัยของ Harman (1976) และ McDonald (1985) ซึ่งการวิเคราะห์องค์ประกอบสามารถใช้ตรวจสอบหรือยืนยันทฤษฎีต่างๆ ที่วัดได้จากพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีความแตกต่างจากการวิเคราะห์การถดถอยคือ องค์ประกอบสนับสนุน (contributing factors) จะไม่สามารถสังเกตได้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ เช่น คะแนนที่สังเกตได้ (observed score) คือ คะแนนที่ได้จากแบบวัดความฉลาดของผู้เรียน ซึ่งคะแนนดังกล่าวเป็น weighted sum ขององค์ประกอบที่ไม่สามารถสังเกตได้ (unobservable factor) ได้แก่ ความสามารถในการให้เหตุผล ความรวดเร็วในการรับรู้ และการจำ ซึ่งในทางกลับกันสามารถระบุได้จาก subtest ของแบบวัดความฉลาด

การใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบในการระบุคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละปัจจัย และระบุความสัมพันธ์ระหว่าง subtest กับปัจจัยต่างๆ เรียกว่า น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบ ประโยชน์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบคือช่วยลดจำนวนตัวแปร โดยการรวมตัวแปรหลายๆ ตัวให้อยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน

องค์ประกอบที่ได้ถือเป็นตัวแปรใหม่ ที่สามารถหาค่าข้อมูลขององค์ประกอบที่สร้างขึ้นได้ เรียกว่า factor score จึงสามารถนำองค์ประกอบดังกล่าวไปเป็นตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป เช่น การวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์ (regression and correlation analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) การทดสอบสมมติฐาน t-test, z-test และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (discriminant analysis) เป็นต้น สำหรับปัญหาที่พบในการวิเคราะห์องค์ประกอบ นั้นก็เช่นเดียวกับงานวิจัยอื่นๆทั่วไป คือ การคำนวณจำนวนขององค์ประกอบ (determination of the number of factors) และปัญหาการหมุนแกน

กระบวนการที่ใช้ในการแสดงตำแหน่งแบบหลายมิติ (multidimensional scaling procedure) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการแสดงตำแหน่งแบบหลายมิติโดยที่สามารถแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหรือคุณลักษณะต่างๆ ที่มีผลต่อตำแหน่งของสิ่งที่เราศึกษา เป็นอีกหนึ่งวิธีที่มีนักวิจัยใช้ในการเปรียบเทียบโครงสร้างของชุดข้อมูลข้ามวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่นงานวิจัยของ Schwartz (1992) ซึ่งใช้ multidimensional scaling เป็นการพยายามสร้างค่าระยะห่างระหว่างสิ่งเร้าในมิติบางมิติขึ้นมาใหม่ (reproduce the distances between stimuli) ยกตัวอย่างเช่น คะแนนสอบ หรือการวัดพฤติกรรม ในจำนวนมิติที่มีไม่มากนัก ซึ่งเทคนิคนี้ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ เมื่อนำไปใช้ในการเปรียบเทียบผลที่ได้จาก multidimensional scaling ในกลุ่มที่มีความต่างกันนั้นมักเกิดปัญหาเกี่ยวกับการหมุนแกน

cluster analysis เป็นอีกหนึ่งวิธีการในการจัดกลุ่มข้อมูล โดยมีจุดประสงค์เพื่อลดขนาดของชุดของสหสัมพันธ์ หรือระยะทางให้มีมิติ หรือปัจจัยน้อยลง ซึ่งการใช้เทคนิค cluster analysis นี้ จะใช้ในการจัดกลุ่มวัฒนธรรม ได้โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดจำนวนกลุ่มล่วงหน้า แต่จะแบ่งตามค่าของตัวแปรที่นำมาใช้ในการแบ่ง โดยให้หน่วยที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน มีความคล้ายคลึงกันมากที่สุด แต่หน่วยที่อยู่คนละกลุ่มมีความต่างกัน ซึ่งในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมสามารถใช้เทคนิคดังกล่าวในการแบ่งกลุ่มพื้นที่ หรือกลุ่มที่มีลักษณะประชากรศาสตร์คล้ายกัน เช่น จำนวนประชากร ขนาดพื้นที่ อาชีพ ทักษะคติของคนในพื้นที่ หรือเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเศรษฐกิจคล้ายกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ถึงแม้วิธีนี้จะมีความเหมาะสมกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมมาก แต่กลับมีงานวิจัยน้อยชิ้นที่ใช้เทคนิคนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โมเดลการวิเคราะห์โครงสร้างความแปรปรวนร่วม analysis of covariance structures / linear structure model ใช้ในการวิเคราะห์เมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม (covariance matrix) ของกลุ่มของการวัด ซึ่งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นที่นิยมใช้คือโปรแกรม LISREL ซึ่งมี application หลายตัวของ linear structure model สามารถใช้พยากรณ์ได้ รวมถึง CFA และการวิเคราะห์ multitrait-multimethod หรือ monotrait-multitrait ในการวัดความลำเอียงของวิธีการวิจัย

6.2.5 รูปแบบการวิจัยในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม

การศึกษาวัฒนธรรมนั้น แบ่งออกได้เป็นสองมิติ มิติแรกจะเป็นการศึกษาวัฒนธรรม โดยมีจุดประสงค์หลักคือการศึกษาเพื่อสำรวจ และการศึกษาเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน สำหรับในการศึกษาเพื่อสำรวจนั้น ผู้วิจัยไม่ได้มีจุดเน้นที่การยืนยันแนวคิดเกี่ยวกับความเหมือนหรือความต่างระหว่างวัฒนธรรมที่มีการคาดคะเนไว้ล่วงหน้า แต่เป็นการที่ผู้วิจัยเข้าไปทำการศึกษาวัฒนธรรมที่ตนเองไม่ได้มีประสบการณ์มาก่อน หรือใช้ในกรณีที่งานวิจัยที่ทำก่อนหน้านั้นไม่สามารถตอบคำถามวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจงได้อย่างเหมาะสม

ในมิติที่สองนั้น จะเป็นการใช้การศึกษาวัฒนธรรมในการใช้ตัวแปรบริบท (context variables) ในการอธิบายความเหมือนและ/หรือความต่างที่สังเกตได้ โดยบริบททางสังคมนั้นจะเป็น demographic ยกตัวอย่างเช่น ระดับการศึกษา อายุ และสถานภาพการสมรส หรืออาจจะเป็นตัวแปรทางจิตวิทยา เช่น ค่านิยม ทศนคติ ความเชื่อ ความคิด ซึ่งในงานวิจัยบางครั้งอาจมีตัวแปรบริบทเพื่อใช้ในการ illuminate สาเหตุของความเหมือนหรือความต่างกันที่พบในวัฒนธรรม

เมื่อพิจารณามิติการศึกษาวัฒนธรรมทั้งสองมิติแล้วนั้น จะพบว่าการศึกษาข้ามวัฒนธรรมนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทย่อยๆ

1) จุดประสงค์เพื่อการทดสอบสมมติฐาน แบ่งออกเป็น การศึกษาความเป็นสากล (generalizability studies) และ การศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies)

การศึกษาความเป็นสากล (generalizability studies) มีจุดมุ่งหมายที่จะนำผลการวิจัยไปอ้างอิงได้ของผลการวิจัยที่ได้จากกลุ่มหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นกลุ่มชาวตะวันตกไปยังประเทศชาวตะวันตกอื่นๆ หรือประเทศที่ไม่ใช่กลุ่มประเทศตะวันตก โดยทั่วไปแล้ว การศึกษาความเป็นสากลนั้น แทบจะไม่มีอ้างอิงถึงองค์ประกอบทางวัฒนธรรมนอกจากจะเป็นเพียงตัวแปรเป้าหมายที่วัฒนธรรมได้ถูกนำมาเปรียบเทียบ

การศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies) ซึ่งจะนำวัฒนธรรม เช่น นิเวศวิทยา หรือพฤติกรรมทางวัฒนธรรมที่พบได้ทั่วไป นำมาเป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการออกแบบการวิจัย สำหรับความแปรปรวนทางวัฒนธรรม (cultural variation) ในมุมมองนี้จะนำมาใช้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของโมเดลทางทฤษฎี โดยการศึกษาวัฒนธรรมในแง่มุมมองนี้จะเน้นไปที่การทดสอบการทำนายขั้นต้น ซึ่งจะกระทำได้โดยต้องมีการสุ่มเลือกวัฒนธรรมที่หลากหลายที่มีความต่างที่มีมิติเป้าหมายซึ่ง องค์ประกอบทางบริบท (contextual element) ถือเป็นส่วนสำคัญในการศึกษา

2) จุดประสงค์เพื่อการสำรวจ แบ่งออกเป็น การศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยา (psychological differences studies) และ การศึกษาการตรวจสอบความถูกต้องภายนอก (external validation studies)

การศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยา(psychological differences studies) เป็นการศึกษาความต่างทางจิตวิทยาโดยเครื่องมือที่ใช้ในการวัดจะถูกนำมาประยุกต์ใช้อย่างน้อยในสองวัฒนธรรม และผู้วิจัยจะสนใจศึกษาว่ามีความต่างของวัฒนธรรมในค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเที่ยง ความตรงเชิงโครงสร้าง หรือโครงสร้างของเครื่องมือ ผู้วิจัยต้องการสำรวจความต่างทางวัฒนธรรม แต่ที่ไม่มีทฤษฎีที่จะรองรับในการทำนายลักษณะของวัฒนธรรมที่พบ ซึ่งการวิจัยในลักษณะนี้ตัวแปรบริบทจะไม่ถูกรวมอยู่ในการออกแบบการวิจัย ในขณะที่เดียวกันการแปลความหมายภายหลัง (post hoc explanation) ซึ่งจะถูกนำมาใช้บ่อยๆในการแปลความหมายของความต่างทางวัฒนธรรมที่สังเกตได้

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมประเภทสุดท้าย คือ การศึกษาการตรวจสอบความถูกต้องภายนอก (external validation studies) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความหมายและสาเหตุของการเกิดความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยมีการพิจารณาปัจจัยบริบทร่วมด้วย โดยไม่มีการวางสมมติฐานขั้นต้นไว้ก่อนแต่อย่างใด สถิติที่ใช้ในการทดสอบจะใช้การวิเคราะห์การถดถอยมากที่สุดในการวัดความสามารถของปัจจัยทางบริบทในการอธิบายความแปรปรวนข้ามวัฒนธรรมของตัวแปรตาม ซึ่งกระบวนการนี้จะไม่สามารถหาค่าความเท่าเทียมกันทางโครงสร้าง หรือความเท่าเทียมกันของสเกลได้ และจะเป็นการค้นหาตัวแปรที่สามารถใช้ในการแปรความหมายของความต่างทางวัฒนธรรมที่สังเกตได้

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถเลือกใช้เป้าหมายของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทั้ง 2 เป้าหมาย อันได้แก่ structure-oriented studies และ level-oriented studies ได้ ประเภทของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.11

ตารางที่ 2.11 ประเภทของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (Van de Vijver และ Leung, 2000)

พิจารณาปัจจัยบริบท	มุ่งเน้นการทดสอบสมมติฐาน	มุ่งเน้นการสำรวจ
ไม่ใช่	การศึกษาความเป็นสากล (generalizability studies)	การศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยา (psychological differences studies)
ใช่	การศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies)	การศึกษาการตรวจสอบความถูกต้องภายนอก (external validation studies)

6.3 การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis design)

สำหรับการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมในแต่ละประเภทของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมอันประกอบไปด้วย การศึกษาความเป็นสากล การศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน การศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยา และการศึกษาการตรวจสอบความถูกต้องภายนอกสามารถสรุปได้ดังนี้ (Van de Vijver, 1994)

6.3.1 การศึกษาความเป็นสากล (generalizability studies)

ในการศึกษาความเป็นสากลนั้น จะพบว่า ทฤษฎี ความสัมพันธ์ สาเหตุของความสัมพันธ์ หรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ต่างมาจากทฤษฎีที่ได้รับการทดสอบจากบริบททางวัฒนธรรมอื่น โดยจุดมุ่งหมายของการศึกษาก็เพื่อการสร้างความเป็นสากลของทฤษฎี ความสัมพันธ์ หรือการสร้างเครื่องมือ โดยวัฒนธรรมจะถูกเลือกโดยใช้การสุ่มแบบบังเอิญ หรือสุ่มตามสะดวก (convenience sampling) ส่วนกลุ่มตัวอย่างจะใช้กระบวนการสุ่มหรือการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงกัน (matched sampling)

ในการศึกษาจะพบว่าถ้าความเป็นสากลมีค่าสูงเมื่อผลการวิจัยมีการทำซ้ำ และหน่วยของการศึกษาได้มาจากกระบวนการสุ่ม แต่ถ้าผลการวิจัยมีผลในด้านลบนั้น อาจเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม หรือการขาดความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างก็เป็นได้ นอกจากนี้การขาดการเก็บข้อมูลซ้ำจะทำให้เกิดความกำกวมในการแปลผล ดังนั้นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงกัน (matched sampling) มีความจำเป็นอย่างมากเมื่อพบปัญหาที่เกิดจากการแปลความหมายข้อมูลที่ไม่ชัดเจน กำกวม โดยกระบวนการเก็บข้อมูลและการออกแบบการวิจัยซ้ำนั้นจะกระทำเช่นเดียวกับการเก็บข้อมูลครั้งแรกทุกประการ

สำหรับการเก็บข้อมูลซ้ำนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะประกอบไปด้วยสองขั้นตอน ในส่วนแรกจะกระทำเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเดิม ในขั้นที่สอง จะให้ความสำคัญกับความเป็นสากลเป็นหลัก จึงต้องมีการวัดความเหมือนของผลการวิจัยเดิมเปรียบเทียบกับผลการวิจัยใหม่ที่ได้รับ โดยการใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (factor analysis) เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความต่างระหว่างวัฒนธรรมได้

จุดเด่นของการศึกษาความเป็นสากลคือความสามารถในการตรวจสอบความเท่าเทียมของผลการวัดข้ามวัฒนธรรม เมื่อมีข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลซ้ำและนำมาเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมเพื่อศึกษาความเหมือนและความแตกต่างได้ แต่อย่างไรก็ดี จุดอ่อนของการศึกษาความเป็นสากลของผลการวิจัยนั้นคือไม่ได้มีการนำตัวแปรบริบทมาใช้ในการศึกษา ดังนั้นเมื่อพบความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม อาจทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถแปลความหมายได้ชัดเจน นอกจากนี้งานวิจัยที่เน้นศึกษาความเป็นสากลมักขาดการวิเคราะห์ความลำเอียง ทำให้ผลของการวิจัยมักพบความแตกต่างที่ไม่ได้คาดคะเนไว้ล่วงหน้าในคะแนนของข้อสอบ

6.3.2 การศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies)

ในการศึกษาวิจัยข้ามวัฒนธรรมโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐานนั้น ผู้วิจัยจะทำการสุ่มอย่างเป็นระบบในการเลือกวัฒนธรรมที่ใช้ในการวิจัยเพื่อให้ความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่สำคัญมีค่าสูงที่สุด สำหรับวัฒนธรรมที่นำมาศึกษานั้นจะมีความแตกต่างในหลากหลายแง่มุมมากกว่าที่ผู้วิจัยตั้งใจจะศึกษา จึงทำให้วิธีการการสุ่มหน่วยของการศึกษาที่มีลักษณะตรงกันโดยใช้ตัวแปรที่อยู่ในกรอบของการวิจัยไม่สามารถกระทำได้ จึงจำเป็นต้องใช้การวัดบริบท (contextual measure) เข้าร่วมเพื่อช่วยในการทำให้ผลการวิจัยสามารถแปลความหมายได้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก็เช่นเดียวกันผู้วิจัยจำเป็นต้องสร้าง หรือพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่สามารถประเมินตัวแปรที่แตกต่างกันได้ สำหรับกระบวนการทดลองที่นำมาใช้นั้น ส่วนใหญ่จะใช้วิธีเหมือนกัน นั่นก็คือจะใช้ level-oriented studies ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน หรือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม โดยใช้ตัวแปรบริบทเป็นตัวแปรร่วม (covariate)

จุดเด่นของการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐานนั้นคือ จะแสดงให้เห็นความขัดแย้งได้อย่างชัดเจน ในความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางวัฒนธรรม (cultural factors) และ พฤติกรรมที่สำคัญ (focal behavior) ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นเป้าหมายหลักของจิตวิทยาข้ามวัฒนธรรม (Berry, Poortinga, Segall และ Dasen, 1992) ส่วนจุดอ่อนที่พบในการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน คือ ผู้วิจัยมักจะละเลยประเด็นเกี่ยวกับความลำเอียงของข้อสอบ (item bias) และ ความผันผวนของการอธิบายผลการวิจัย (alternative explanation) ที่พบในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมที่ได้จากการสังเกต

6.3.3 การศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยา (psychological differences studies)

การศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยาประกอบด้วยวิธีการประยุกต์ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวัด ยกตัวอย่างเช่น แบบทดสอบ แบบแผนการสัมภาษณ์ หรือสเกลที่ใช้ในการสังเกต โดยนำเครื่องมือเหล่านี้ไปใช้ในบริบททางวัฒนธรรมอื่นๆ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสำรวจความแตกต่างทางวัฒนธรรมในด้านความสำคัญที่ถูกบันทึกได้จากเครื่องมือวิจัย (magnitude recorded by the instrument) หรือในโครงสร้างที่ซ่อนอยู่ภายในเครื่องมือวิจัย (structure underlying the instrument) ยกตัวอย่างเช่น ในงานวิจัยของ Guida และ Ludlow (1989) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการทำข้อสอบของนักเรียนชาวอเมริกันและชาวชิลี และพบว่าในกลุ่มชนชั้นกลางถึงชนชั้นสูงของชาวอเมริกันมีระดับของความวิตกกังวลในการทำข้อสอบต่ำกว่าชาวชิลี ซึ่งผู้วิจัยใช้การอธิบายผลซ้ำ (two post hoc explanations) ในการอธิบายผลการวิจัย

การสุ่มวัฒนธรรมในการวิจัยประเภทนี้ จะใช้การสุ่มอย่างเป็นระบบและการสุ่มตามความสะดวก (convenience sampling) ส่วนการสุ่มหน่วยของการศึกษาสามารถเลือกได้ระหว่าง

การใช้กระบวนการสุ่มหรือการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงกัน (matched sampling) กระบวนการวิจัยจะเป็นการเก็บข้อมูลใหม่ในต่างวัฒนธรรม โดยเน้นที่ขั้นตอนของการจัดการวิจัยโดยใช้เครื่องมือเดิมที่ได้รับการแปลเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลในวัฒนธรรมอื่น ซึ่งถ้าเครื่องมือวิจัยได้รับการประยุกต์ใช้มาก่อนหน้านี้แล้ว ผู้วิจัยอาจใช้การออกแบบของการศึกษาก่อนหน้ามาทำซ้ำได้ ซึ่งการทำการศึกษาซ้ำนั้นไม่จำเป็นต้องใช้ตัวแปรร่วม ส่วนการวิเคราะห์ทางสถิตินั้น อาจใช้ได้ทั้งแบบ level oriented และ structure oriented แต่โดยทั่วไปจะเป็นการใช้รวมทั้งสองเทคนิคดังกล่าวข้างต้น โดยอาจมีการตรวจสอบองค์ประกอบทางจิตวิทยาโดยใช้การวิเคราะห์ความเที่ยง การวิเคราะห์องค์ประกอบร่วมกับ target rotation หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม และตามด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนหรือ t-test ในระดับข้อสอบ (item level)

จุดเด่นของการศึกษาความแตกต่างในทางจิตวิทยาคือ ความใจกว้าง (open-mindedness) เกี่ยวกับการมีหรือไม่มี ความแตกต่างข้ามวัฒนธรรม รวมไปถึงการใช้กลวิธีที่เป็นประโยชน์ในการสำรวจความแตกต่างข้ามวัฒนธรรม เมื่อผู้วิจัยไม่พบความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมก็สามารถสรุปผลได้ว่าไม่พบทั้งความลำเอียงและความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ซึ่งจุดอ่อนของการศึกษาในลักษณะนี้ก็คือไม่ได้มีการสำรวจความลำเอียงที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากว่าการวิจัยในรูปแบบนี้ขาดตัวแปรบริบท และการแปลผลของความแตกต่างข้ามวัฒนธรรมที่สังเกตได้ไม่ชัดเจน นอกจากนั้นการประเมินผล post hoc interpretation ที่ใช้ในการอธิบายความแตกต่างข้ามวัฒนธรรมที่สังเกตได้กระทำได้ยาก และสุดท้ายก็คือการเกิด fishing (Cook และ Campbell, 1979) ซึ่งในที่นี้คือการใช้การทดสอบทางสถิติที่หลากหลายในการทดสอบสมมติฐานศูนย์เมื่อไม่มีความต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งกระบวนการทดสอบที่หลากหลายอาจก่อให้เกิดการปฏิเสธสมมติฐานศูนย์ที่ผิด และก่อให้เกิดการสรุปผลเกี่ยวกับการเกิดความต่างทางวัฒนธรรมที่ผิด ซึ่งวิธีแก้ที่พบในงานวิจัยต่างๆ อาจใช้กระบวนการ post hoc ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน หรือการใช้ Bonferroni procedure เพื่อควบคุม type I error

6.3.4 การศึกษาการตรวจสอบความถูกต้องภายนอก (external validation studies)

การศึกษาการตรวจสอบความถูกต้องภายนอกนั้น เริ่มจากการสังเกตความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งการศึกษาจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุการแปลความหมายที่เหมาะสมของความแตกต่างที่พบ ในบางกรณีอาจพบว่าการตรวจสอบความถูกต้องภายนอกใช้ผลจากการวิจัยก่อนหน้านี้ รายงานผลความแตกต่างทางวัฒนธรรมไว้ ไม่ว่าจะเป็นจากการศึกษาความเป็นสากลหรือการศึกษาความแตกต่างทางจิตวิทยา หรือในบางกรณีอาจมีการรวมทั้งการสังเกตความแตกต่างข้ามวัฒนธรรมและการตรวจสอบความถูกต้องภายนอกพร้อมกัน ซึ่งทั้งสองกรณีนั้นการเลือกวัฒนธรรม หน่วยที่ใช้ใน

การศึกษา กระบวนการวิจัยและการออกแบบการวิจัยมีลักษณะตรงไปตรงมา มีการใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจรวมทั้งจากข้อมูลทุติยภูมิ

การวิจัยนี้ตั้งอยู่บนการวัดต่างระดับของการรวมกลุ่ม (various aggregation levels) รายงานผลการวิจัยที่พบบ่อยจะมีทั้งในระดับบุคคล เช่น เมื่อทดสอบ individualism-collectivism และนำมาใช้ในการเป็น covariate หรือการใช้ในระดับกลาง (intermediate level) เช่นในระดับโรงเรียน หรือครอบครัว ตลอดจนระดับวัฒนธรรม เช่น ความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น โดยสถิติที่ใช้ในการสำรวจเพื่ออธิบายที่มาของความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั้น อาจใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม การวิเคราะห์ถดถอย และโมเดลเชิงสาเหตุ เป็นต้น จุดเด่นของการวิจัยนี้คือให้ความสำคัญกับการแปลความหมายของความแตกต่างทางวัฒนธรรม แต่จุดอ่อนที่พบคือทางเลือกของตัวแปรร่วมและระดับของการวิเคราะห์มักจะไร้ความหมายในมุมมองทางจิตวิทยา ยกตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยพบว่าระยะห่างของศูนย์กลางของประเทศไปยังเส้นศูนย์สูตรสามารถใช้พยากรณ์คะแนนทางจิตวิทยาได้เป็นอย่างดี แต่ผลการวิเคราะห์ทางสถิติไม่สามารถสื่อข้อมูลไปถึงตัวแปรทางจิตวิทยาที่อยู่ภายใต้ความแตกต่างทางสมรรถนะได้

ตารางที่ 2.12 วิธีการวิจัยและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งตามประเภทของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

ประเภทของการวิจัย	การสุ่มเลือกตัวแปร	การออกแบบการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูลหลัก	จุดเด่น	จุดอ่อน
การศึกษาความเป็นสากล (generalizability studies)	สุ่มตามสะดวก	ทำการศึกษซ้ำ หรือ ทำการศึกษาใหม่	ใช้ structure technique (เช่น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์, การวิเคราะห์องค์ประกอบ, ANCOVA)	การศึกษาคือความเป็นสากล	ไม่มีการใช้ตัวแปรบริบท
การศึกษาโดยใช้ทฤษฎี เป็นฐาน (theory-driven studies)	สุ่มอย่างเป็นระบบ และ สุ่มตามสะดวก	ทำการศึกษซ้ำ หรือ ทำการศึกษาใหม่	level technique (เช่น t-test, ANOVA) และ structure technique	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบทางวัฒนธรรมกับ พฤติกรรม	การแปลความหมายที่คลุมเครือ
การศึกษาความแตกต่าง ในทางจิตวิทยา (psychological differences studies)	สุ่มอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ความแตกต่าง ระหว่างตัวแปรที่สำคัญ ค่าสูงที่สุด	ทำการศึกษซ้ำใหม่ : มีการ ใช้ตัวแปรร่วม	ใช้ทั้ง level technique และ structure technique	ความใจกว้าง (open-mindedness) เกี่ยวกับความ แตกต่างข้ามวัฒนธรรม	ขาดการให้ความสนใจเกี่ยวกับ ความผันผวนของการคำอธิบาย ผลการวิจัย (alternative explanation)
การศึกษากการตรวจสอบ ความถูกต้องภายนอก (external validation studies)	สุ่มอย่างเป็นระบบ	การวัดต่างระดับของการ รวมกลุ่ม: มีการใช้ตัวแปร ร่วม	ใช้ level technique	เน้นการศึกษาการแปล ความหมายของความแตกต่าง ข้ามวัฒนธรรม	ตัวเลือกของตัวแปรรวมอาจจะขาด ความหมาย (choice of covariate var. may be meaningless)

ตารางที่ 2.13 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

ปี ค.ศ.	ชื่อนักวิจัย	ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์	การออกแบบการวิจัย	ผลวิจัย
1999	งานวิจัยข้ามวัฒนธรรมเพื่อศึกษาอัตมโนทัศน์ของนักวิจัยไทยและออสเตรเลีย	Smith	เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเหมือนในโครงสร้างของอัตมโนทัศน์ของนักเรียนในประเทศแถบเอเชียและความแตกต่างของผลการประเมินตนเองของผู้เรียนระหว่างนักเรียนไทยและออสเตรเลีย	การวิจัยเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม ใช้การสำรวจโดยแบบสอบถาม SDQ (self-descriptive questionnaire)	แบบสอบถามได้ถูกนำไปแปลเป็นภาษาไทยเพื่อนำไปทดสอบกับนักเรียนไทย เกรต 6-7 จำนวน 831 คน ซึ่งแบบสอบถาม SDQ นั้น ประกอบไปด้วยปัจจัยเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์จำนวน 8 ปัจจัย จากผลการวิเคราะห์ item analysis และ factor analysis ซึ่งให้เห็นว่า SDQ มีความเชื่อถือได้สูงในการวัดหลักมิติของอัตมโนทัศน์ของเด็กไทย นอกจากนี้ยังพบความเหมือนและความแตกต่างในด้านเพศ (gender) ที่ส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ของนักเรียนไทยและออสเตรเลีย ดังนี้คือ 1) ในมิติด้านการศึกษา นักเรียนหญิงในไทย มักจะมองตนเองในเชิงบวก ซึ่งตรงกันผลที่ได้จากนักเรียนหญิงในประเทศออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร 2) ในมิติด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน และอัตมโนทัศน์ทั่วไป นักเรียนหญิงในไทย มักจะมองตนเองในเชิงบวกมากกว่านักเรียนชาย 3) มิติทางด้านความสามารถทางร่างกาย พบนักเรียนชายในไทย มักจะมองตนเองในเชิงบวกมากกว่านักเรียนหญิง

ตารางที่ 2.13 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงานวิจัยต่างประเภทที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

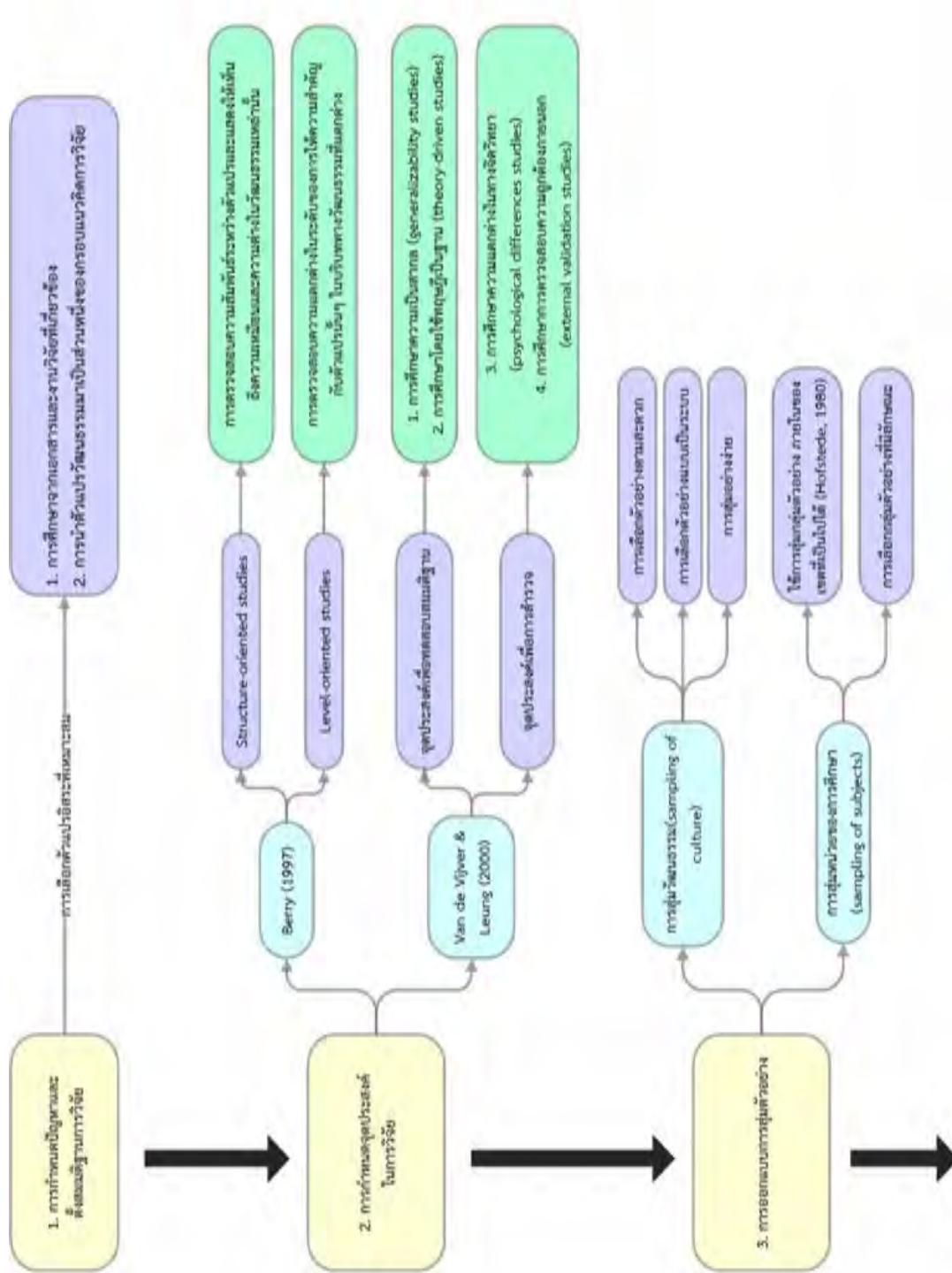
ปี ค.ศ.	ชื่องานวิจัย	ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์	การออกแบบการวิจัย	ผลวิจัย
2004	ประเด็นที่ควรพิจารณาในวิธีการวิจัยที่มีรูปแบบประยุกต์ใช้	Hofer และ Chasiotis	เพื่อนำเสนอประเด็นที่ควรพิจารณาในวิธีการวิจัยที่มีการประยุกต์ใช้แบบสอบ TAT-type Picture-story ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม	การวิจัยข้ามวัฒนธรรม	งานวิจัยใช้แบบสอบ TAT-type picture story ในการทดสอบผลที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตนเองของวัยรุ่นชายเยอรมันและชาวแซมเบีย โดยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนเรื่องหลังจากมองภาพที่ผู้วิจัยเตรียมมา การวิเคราะห์ข้อมูลให้ความสำคัญกับการเกิดความลำเอียงของข้อสอบ (item bias) และ ความลำเอียงของกระบวนการวิจัย (method bias) ผลการวิจัยพบว่า
	เปรียบเทียบระหว่างชาวเยอรมันและชาวแซมเบีย				1) ความยาวของความเรียงมีความสัมพันธ์กันสูงกับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและมีความแตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่างแต่ละวัฒนธรรม ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของการใช้เครื่องมือวิจัยในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีความคุ้นเคยกับเครื่องมือ ย่อมทำได้สูงกว่า โดยจะเห็นได้จากผลการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างชาวแซมเบียทำคะแนนการเขียนได้น้อยกว่าชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นผลจากความลำเอียงที่เกิดขึ้นระหว่างการทำวิจัย ไม่เพียงแต่ความต่างที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยแต่เพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 2.13 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

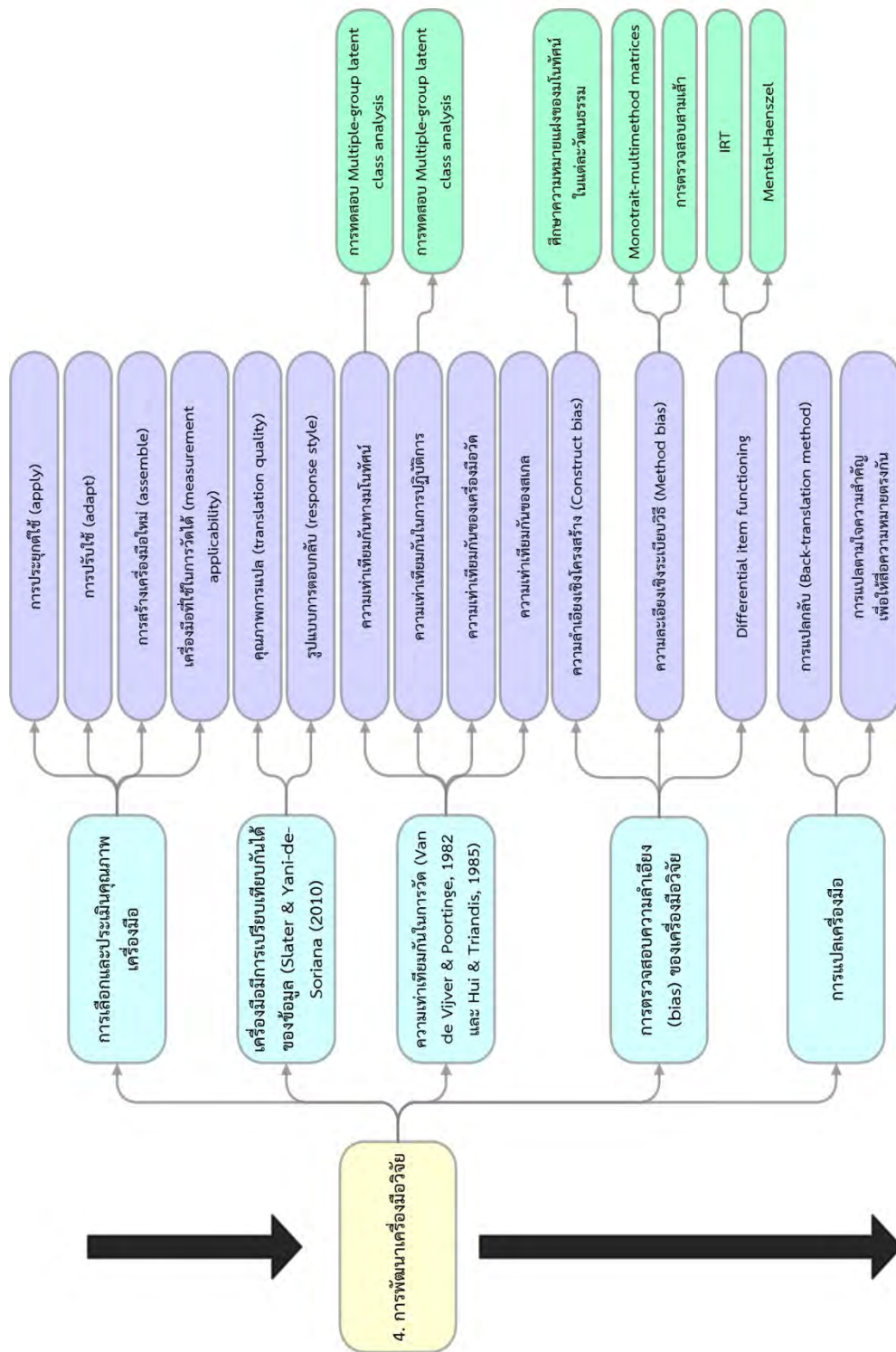
ปี ค.ศ.	ชื่อนักวิจัย	ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์	การออกแบบการวิจัย	ผลวิจัย
2004	ประเด็นที่ควรพิจารณาในวิธีการวิจัยที่มีการใช้แบบสอบถาม TAT-type Picture-story ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม: การเปรียบเทียบระหว่างชาวเยอรมันและชาวแชมเปีย์ (ต่อ)	Hofer และ Chasiotis		การออกแบบการวิจัย	ผลวิจัย
					2) ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม โดยข้อมูลที่นำมาใช้นั้น มีผลต่อความตรงของการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างชาวแชมเปีย์ใช้กลุ่มที่มีการศึกษาสูงเท่านั้น และผลจากการวิเคราะห์ความลำเอียงของข้อสอบ พบว่าลำดับการนำเสนอรูปภาพ ทำให้เกิดความลำเอียงเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ซึ่งทำให้ผลการวิจัยข้ามวัฒนธรรมใช้ไม่ได้ โดยสรุป งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาสนับสนุนแนวคิดที่ว่า ไม่ว่าจะ เป็นงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม หรือภายในวัฒนธรรม ควรให้ความสำคัญกับแรงจูงใจภายใน การประเมินแรงจูงใจของชาวแชมเปีย์มีความลำเอียงจากลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง การใช้ภาษา และระดับการศึกษา ส่วนในการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยพบข้อมูลที่ชี้ให้เห็นถึงการทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบของลำดับการนำเสนอรูปภาพที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

ตารางที่ 2.13 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงานวิจัยต่างประเภทที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

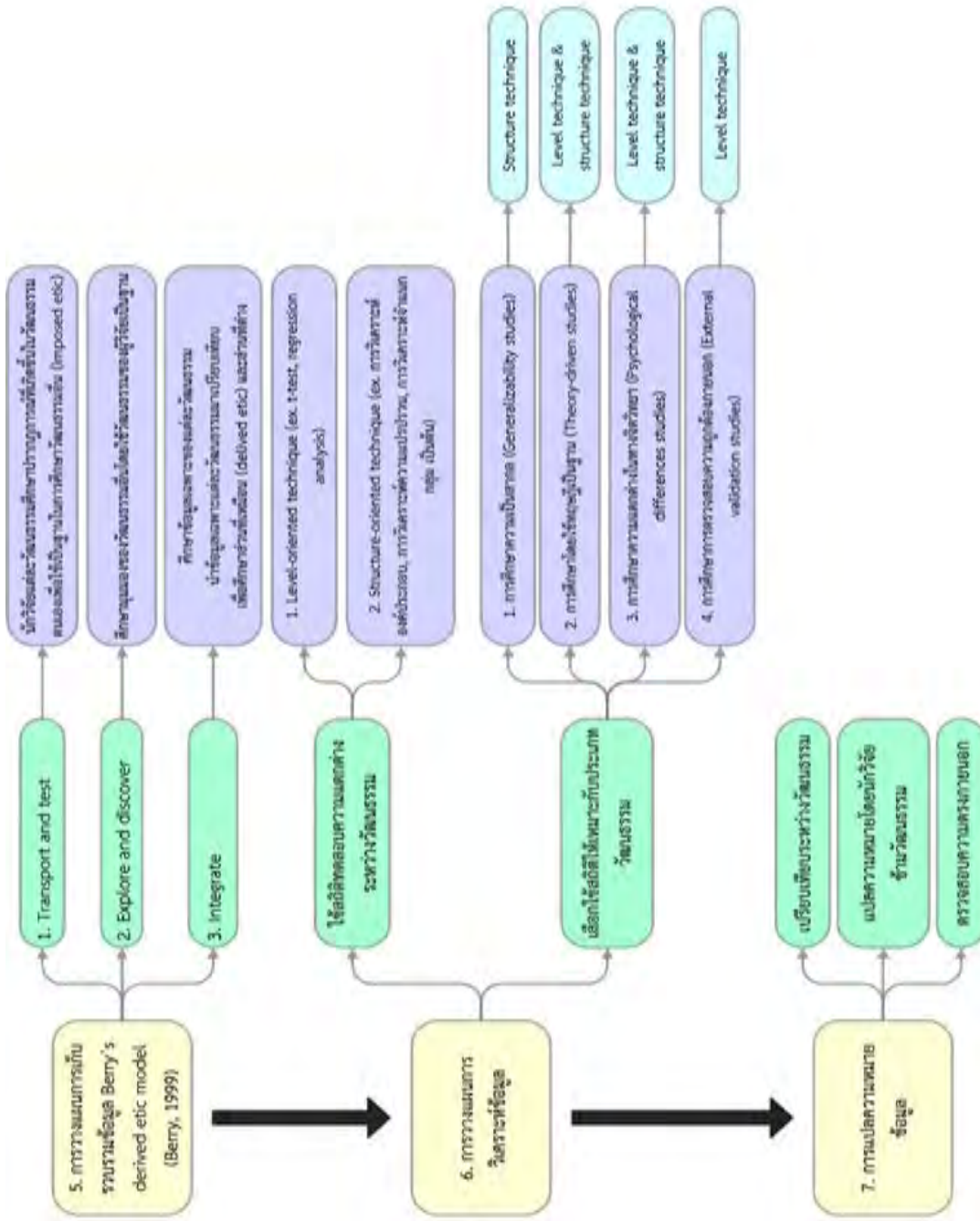
ปี ค.ศ.	ชื่องานวิจัย	ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์	การออกแบบการวิจัย	ผลวิจัย
2006	การประเมินความแตกต่างทางวัฒนธรรมโดยใช้วิธีการต่าง ๆ	Stein, Lee และ Jones	1) เพื่อเป็นการนำเสนอระเบียบวิธีในการใช้โมเดลสมการโครงสร้างในกลุ่มที่มีความแตกต่างกันในด้านความเท่าเทียมของโครงสร้างปัจจัย (factor structures) หรือที่เรียกว่า factorial invariance 2) เพื่อประเมินผลว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) มีความเท่าเทียมกันในกลุ่มคนที่ต่างกันหรือไม่	การวิจัยข้ามวัฒนธรรมเชิงสำรวจ	งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของการวัดโดยใช้ Sense of Coherence Scale of Antonovsky (1993) ในกลุ่มคน 3 เชื้อชาติ คือ จีน ญี่ปุ่น และอเมริกัน 1) ความไม่แปรเปลี่ยนในการวัด (measurement invariance) มีความสำคัญมากในการเปรียบเทียบประชากรที่มีลักษณะแตกต่างกันโดยใช้เครื่องมือวิจัยชิ้นเดียวกัน 2) ปัญหาที่พบคือ ข้อคำถามบางข้อมีค่าน้ำหนักสูงและมีนัยสำคัญในกลุ่มหนึ่ง แต่เมื่อนำไปใช้กับอีกกลุ่มกลับมีค่าน้ำหนักต่ำ วิธีการแก้ปัญหาคือให้ตัดข้อคำถามนั้นและลดขนาดของเครื่องมือวิจัยลง 3) การใช้ข้อคำถามที่เป็น reverse-scored item นั้นสามารถใช้ได้ดีในทุกกลุ่ม แต่ข้อคำถามที่เป็นในแนวนอน ไม่ควรใช้กับกลุ่มคนญี่ปุ่น เพราะมีค่าน้ำหนักต่ำ ซึ่งมีที่มาจากความแตกต่างเฉพาะทางชาติพันธุ์ และปัญหาในการแปลเครื่องมือ

แผนภาพที่ 2.10 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

แผนภาพที่ 2.10 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

แผนภาพที่ 2.10 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (ต่อ)

7. การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนโดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์งานวิจัยของ (1) Connerley (2004) และ (2) Sue (2008) เป็นหลัก โดยองค์ประกอบของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการตระหนักรู้เกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ (attitude and belief) 2) สมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge) และ 3) สมรรถนะด้านการมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (skill) ตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนนั้น พบในงานวิจัยของ (1) Chao, Okazaki และ Hong (2011) (2) Driel (2010) (3) Ang, Van Dyne และ Koh (2006) และ (4) Earley และ Ang (2003) โดยพบว่ามีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน โดยตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมตามแนวคิดของ Van Dyne และคณะ (2012) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 11 ตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ 1) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (metacognitive CQ) 2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ) 3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (motivational CQ) และ 4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ)

1) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (metacognitive CQ) ประกอบไปด้วย 3 ตัวแปรสังเกตได้ คือ (1) การวางแผน (planning) (2) การตระหนักรู้ (awareness) และ (3) การตรวจสอบ (checking)

2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ) ประกอบไปด้วย 2 ตัวแปรสังเกตได้ คือ (1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม (cultural-general knowledge) และ (2) ความรู้เฉพาะบริบท (context-specific knowledge)

3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (motivational CQ) ประกอบด้วย 4 ตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ (1) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายใน (intrinsic interest) (2) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอก (extrinsic interest) (3) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy)

4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ) ประกอบไปด้วย 3 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) พฤติกรรมเชิงภาษา (verbal behavior) 2) พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษา (non-verbal behavior) และ 3) วัจนกรรม (speech act)

ตัวแปรความสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมตามแนวคิดของ Wubbels (2006) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ (1) ติดตามและจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน (monitoring

and managing student behavior) (2) สร้างความสัมพันธ์ที่เป็นบวกระหว่างครูกับผู้เรียน (creating positive teacher-student [and peer] relationships) (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทักษะและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge) ซึ่งคล้ายคลึงกับแนวคิดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของ Tartwijk (2008) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องความรู้ในทางปฏิบัติของการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมที่เก็บข้อมูลในประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยแบ่งการวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูออกเป็น 3 ส่วนคือ (1) การตรวจสอบและจัดการพฤติกรรมผู้เรียน (2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์เชิงบวก และ (3) การเรียนการสอนที่สร้างความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ซึ่งจากการศึกษาวิจัยของ Peterson (2004) พบว่า สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูมีอิทธิพลทางตรงต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม และในงานวิจัยของ Beaty-O’Ferrall, Green และ Hanna (2010) Bradfield-Kreider (2001) พบว่าสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูมีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน ผู้วิจัยนำตัวแปรทั้งหมดมาสรุปเป็นโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตามทฤษฎีของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.11 ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดอักษรย่อดังตารางที่ 2.14

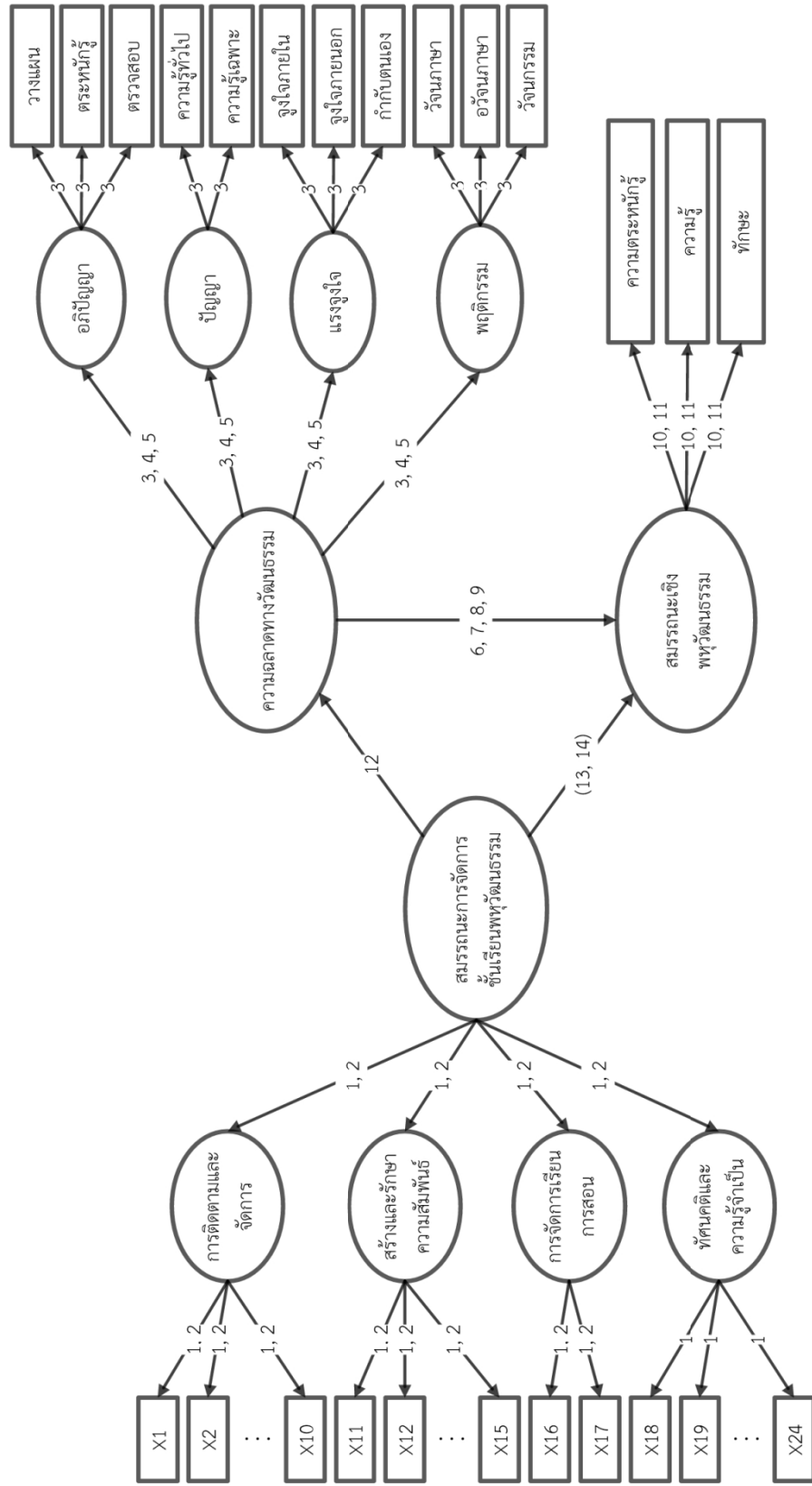
ตารางที่ 2.14 อักษรย่อของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

องค์ประกอบย่อย	ดัชนีชี้วัด
สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู (TMCMC)	
1. การติดตามและการจัดการ (MM)	- การใช้กฎและสัญญาณเงียบในการจัดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน
	- การให้ข้อเสนอแนะและแสดงให้เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน
	- การแก้ไขข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน
	- การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน
2. การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (CM)	- การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ครอบครัว และชุมชนที่อาศัยอยู่
	- การจัดให้นักเรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี

ตารางที่ 2.14 อักษรย่อของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ดัชนีชี้วัด
3. การจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนเกิดความสนใจและความ ผูกพัน (SA)	- การเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้ตรงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน
	- ใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนผูกพันกับงาน
4. ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของ ครู (AK)	- การตระหนักรู้ถึงทัศนคติของตนเองต่อนักเรียนต่างวัฒนธรรม
	- การมีความรู้ที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
ความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน (SCQ)	
1. อภิปัญญา (metacognitive CQ; METC)	1.1 การวางแผน
	1.2 การตระหนักรู้
	1.3 การตรวจสอบ
2. ปัญญา (cognitive CQ; COGC)	2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม
	2.2 ความรู้เฉพาะบริบท
3. การสร้างแรงจูงใจ (motivational CQ; MOTC)	3.1 ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายใน
	3.2 ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอก
	3.3 การรับรู้ความสามารถของตนเอง
4. ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิง พฤติกรรม (behavioral CQ; BEHC)	4.1 พฤติกรรมเชิงภาษา
	4.2 พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษา
	4.3 วัจนกรรม
สมรรถนะเชิงพหุวัฒนธรรม (SMC)	
1. ทัศนคติและความเชื่อทาง วัฒนธรรม (attitude and belief; ATT)	1.1 มีการตระหนักรู้และมีความรู้สึกไว
	1.2 มีการตระหนักรู้ว่าผลของภูมิหลังทางวัฒนธรรมอิทธิพลต่อการมี ปฏิสัมพันธ์
	1.3 สามารถรับรู้ข้อจำกัดของความสามารถและทักษะความรู้ของตนเอง
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge; KNW)	2.1 ความรู้เกี่ยวกับเชื้อชาติและกลุ่มชาติพันธุ์
	2.2 มีความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของอคติทางเชื้อชาติที่มีต่อตนเอง
	2.3 ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากวัฒนธรรมของตนเองต่อผู้อื่น
3. ทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (skill; SKL)	3.1 ความสามารถในการหาความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจวัฒนธรรม
	3.2 ทักษะการวางแผน การประเมินบริบททางพหุวัฒนธรรม
	3.3 ทักษะสังเกตและเข้าใจพฤติกรรมที่แตกต่าง
	3.4 ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ในบริบทที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม

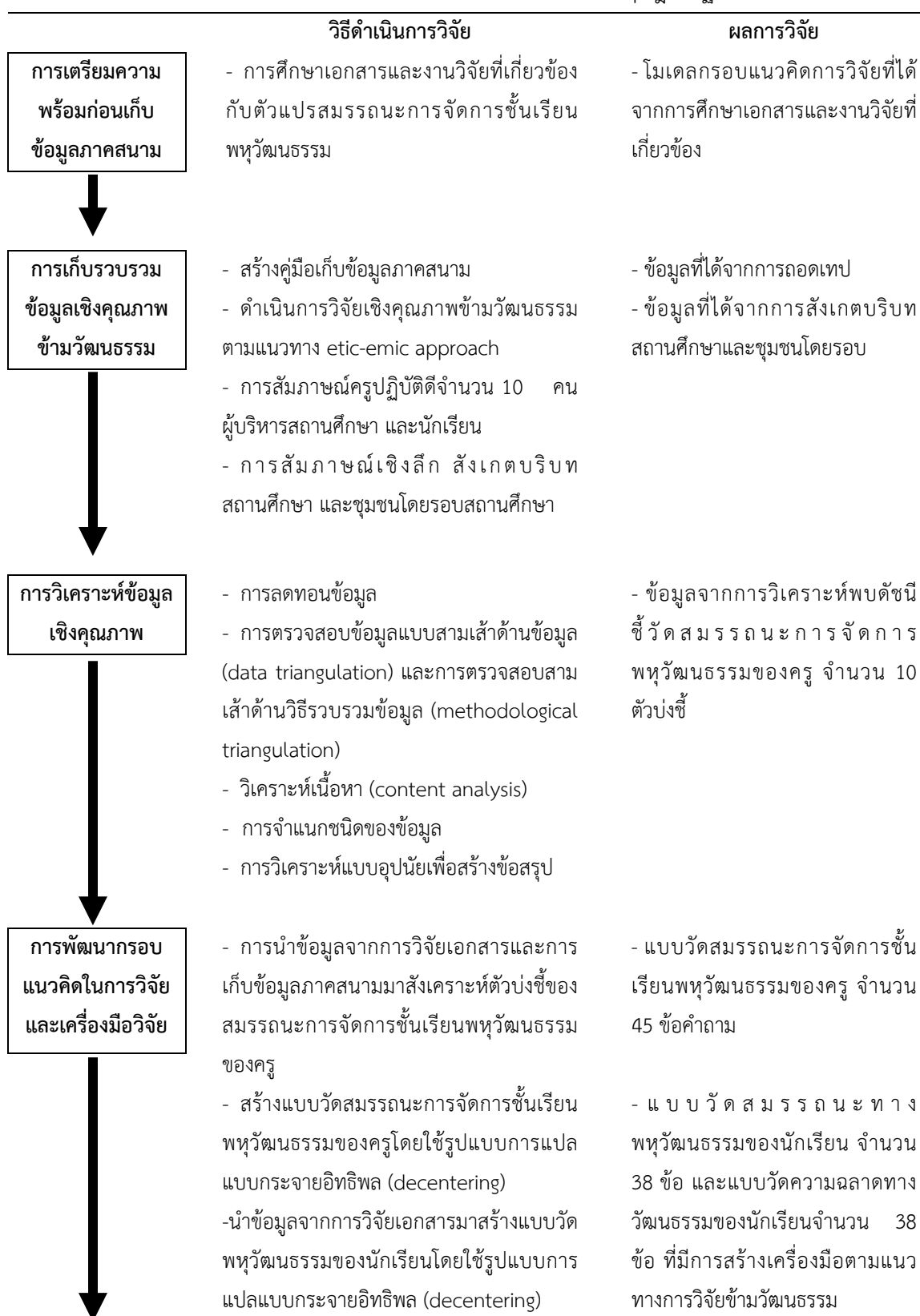
แผนภาพที่ 2.11 โมเดลสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 สัญลักษณ์ที่ใช้โมเดล □ แทนตัวแปรสังเกตได้ ○ แทนตัวแปรแฝง → แทนตัวแปรแฝง
 หมายเลข 1 หมายถึง Tartwijk และคณะ (2009) 2 หมายถึง Wubbels (2006) 3 หมายถึง Van Dyne และคณะ (2012) 4 หมายถึง Van Dyne และ Ang (2012) 5 หมายถึง Earley และ Ang (2003)
 6 หมายถึง Chao, Okazaki และ Hong (2011) 7 หมายถึง Driel (2010) 8 หมายถึง Ang, Van Dyne และ Koh (2006) 9 หมายถึง Earley และ Ang. (2003) 10 หมายถึง Sue (2001)
 11 หมายถึง Connerley (2004) 12 หมายถึง Peterson (2004) 13 หมายถึง Brachfield-Kreider (2001) 14 หมายถึง Beaty-O'Ferrall, Green และ Hanna (2010)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการดังนี้ *ประการแรก* เพื่อศึกษาแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติของโรงเรียน *ประการที่สอง* เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน *ประการที่สาม* เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภทของโรงเรียนโดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศ และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร แบบสำรวจ การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในการออกแบบการวิจัย ซึ่งกระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น มีการออกแบบการวิจัยที่เป็นรูปแบบเฉพาะแตกต่างจากงานวิจัยเปรียบเทียบในรูปแบบอื่น โดยกระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมจะมีลักษณะสำคัญประการหนึ่งก็คือ จะมีการเปรียบเทียบตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไปในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ยึดแนวคิดรูปแบบการออกแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมของ Van de Vijver และ Leung (1997) โดยมีการออกแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies) เนื่องจากการนำตัวแปรวัฒนธรรมซึ่งก็คือตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมและการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม มาเป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการออกแบบการวิจัย รวมถึงมีการทดสอบสมมติฐานการวิจัย และมีการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ทั้งรูปแบบ level oriented technique และ structure oriented technique เหตุผลสำคัญในการเลือกวิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี เนื่องจากผลการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของบริบททางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษา จึงต้องมีการเก็บข้อมูลภาคสนามในโรงเรียนจากบริบทของสถานศึกษาที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังแผนภาพที่ 3.1

แผนภาพที่ 3.1 วิธีดำเนินการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธีโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน

แผนภาพที่ 3.1 วิธีดำเนินการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธีโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (ต่อ)

	วิธีดำเนินการวิจัย	ผลการวิจัย
การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยและเครื่องมือวิจัย 	การสร้างแบบวัดที่มีความเท่าเทียมกันของสเกล (scalar equivalence) โดย - การลดความลำเอียงของตัวอย่าง (sample bias) - การลดความลำเอียงของเครื่องมือวัด (instrument bias) - การลดความลำเอียงในการจัดการ (administration bias)	- การใช้เครื่องมือวัดชนิดเดียวกันแต่มีการปรับภาษาให้เหมาะกับกลุ่มคน - การแนบคำชี้แจงในการตอบข้อคำถามของแบบวัด - การชักจูงผู้แจกแบบวัดถึงกระบวนการ ขั้นตอน เวลาในการทำแบบวัด อย่างละเอียด
คุณภาพเครื่องมือวิจัย 	1. การตรวจสอบความเท่าเทียมกันทางมโนทัศน์ โดยการวัดความตรงเชิงเนื้อหา 2. การตรวจสอบความเที่ยง	- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) - ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณข้ามวัฒนธรรม 	การสุ่มตัวอย่างนักเรียนและครู โดย - การเลือกวัฒนธรรม (sampling of culture) โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ (systematic sampling) - การสุ่มหน่วยของการศึกษา (sampling of subjects) นักเรียนจำนวน 1,995 คน และครู จำนวน 65 คน	- การเลือกตัวอย่างตามลักษณะของกลุ่มวัฒนธรรม ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และ ภาคกลาง - สุ่มเลือกตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรเหมือนกัน (demographic characteristic)
การวิเคราะห์ข้อมูล 	- การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (level-oriented studies มาใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลข้อมูลพื้นฐาน) - การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม LISREL (structure-oriented studies) - การวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน (structure-oriented studies)	- ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร ความโค้ง - โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน - ผลการตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล

แผนภาพที่ 3.1 วิธีดำเนินการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธีโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (ต่อ)

	วิธีดำเนินการวิจัย	ผลการวิจัย
การสรุป ผลการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - การสรุปผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณ โดยอิงข้อมูลจากผลการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบ - การเปรียบเทียบผลการวิจัยใน 3 กลุ่มโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - สรุปผลการวิจัย - อภิปรายผลการวิจัย - ข้อเสนอแนะ

จากรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธีข้างต้น ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ระยะ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนและผลลัพธ์ในการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1: การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อการวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู	
วัตถุประสงค์	(1) เพื่อศึกษาแนวคิดในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติดีของโรงเรียน
กระบวนการวิจัย	(1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (2) การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (3) การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามตามรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรม
ผลลัพธ์	(1) สภาพการจัดการเรียนการสอนและสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมที่จำเป็นของครูที่สามารถพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน (2) องค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน
ระยะที่ 2 การศึกษาเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบความตรงและความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียนมีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน	
วัตถุประสงค์	(1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม ที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน (2) เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมตามประเภทของโรงเรียน

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนและผลลัพธ์ในการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ระยะที่ 2 การศึกษาเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบความตรงและความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียนมีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน	
กระบวนการวิจัย	(1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางวัฒนธรรม และสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน (2) การสร้างแบบวัดของครูและนักเรียน ในรูปแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ตลอดจนการตรวจสอบเครื่องมือ และการเก็บรวบรวมข้อมูล (3) การคัดเลือกตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 (4) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (5) การตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมตามประเภทของโรงเรียน (6) การสรุปองค์ความรู้และข้อเสนอแนะ
ผลลัพธ์	(1) โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม ที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรม และสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูเป็นตัวแปรแฝง (2) ผลการตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมตามประเภทของโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน

ระยะที่ 1: การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อการวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู

การดำเนินงานในระยะที่ 1 ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหานิยามและกำหนดตัวบ่งชี้ของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู โดยทำการวิเคราะห์เอกสารและบทความวิจัยในวารสารนานาชาติ โดยการวิจัยครั้งนี้ ยึดองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของ Wubbels (2006) ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ (1) การติดตามและการจัดการ (monitoring and managing) (2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship) (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทักษะคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge) โดยการศึกษาเชิงคุณภาพในระยะแรกนี้จะเป็นการศึกษาตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของประเทศไทย ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากครูปฏิบัติดีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยการสังเกตลักษณะของครูผู้สอนและสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการสอน

การจัดการชั้นเรียนให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และนักเรียนในโรงเรียนเพิ่มเติม เพื่อเป็นการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล

สำหรับรายละเอียดของการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสารได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือการเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อใช้ในการศึกษาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของประเทศไทยต่อไป

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant)

ในการวิจัยในระยะแรกมีผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) คือ ครูปฏิบัติดีจำนวน 10 คน ที่ปฏิบัติการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และนักเรียนเพื่อนำมาประกอบกับข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง รวมถึงพิจารณาประเภทของโรงเรียนที่ร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารร่วมด้วย ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามทั้งสิ้น 4 โรงเรียน ดังมีรายละเอียดของบริบทสถานศึกษาในตารางที่ 3.2

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยคัดเลือกตัวอย่างครูปฏิบัติดี จากโรงเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้แนะนำครูปฏิบัติดีในโรงเรียน สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกสนามที่เป็นโรงเรียนที่มีลักษณะพหุวัฒนธรรม ผู้วิจัยมีวิธีการคัดเลือกดังนี้คือ

- 1) เป็นโรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษา และเข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- 2) เป็นโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนที่มีลักษณะพหุวัฒนธรรมซึ่งมีชนกลุ่มน้อยเข้ามาศึกษาในโรงเรียน
- 3) เป็นโรงเรียนที่มีครูที่ปฏิบัติการสอนดี (good practices teacher) ในบริบทของพหุวัฒนธรรม
- 4) เป็นโรงเรียนที่มีเส้นทางคมนาคมเข้าถึง และเป็นสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษายินดีให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

โดยโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเหล่านี้ มีความแตกต่างในสภาพบริบท ได้แก่ ภูมิภาค สังกัด ลักษณะของกลุ่มวัฒนธรรม และลักษณะสถานศึกษา ดังข้อมูลในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 บริบทของโรงเรียนกรณีศึกษา

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด/ภาค	สังกัด	ลักษณะของกลุ่มวัฒนธรรม	ลักษณะสถานศึกษา
1	บ้านห้วยไร่สามัคคี	เชียงราย/เหนือ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาแม่ริมศึกษา เขต 36	ชาวจีนยูนนาน ไทยใหญ่ และชาวเขาเผ่า อาข่า มีความหลากหลายทางศาสนา อันประกอบด้วยผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และมีบางส่วนนับถือศาสนาอิสลาม	จัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษา ตอนปลาย เพื่อรองรับเด็กนักเรียนใน พื้นที่โครงการพัฒนาโดยตุง
2	อมก๋อยวิทยาคม	เชียงใหม่/เหนือ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาแม่ริมศึกษา เขต 34	ส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง และชาวม้ง ซึ่งมี ทั้งที่นับถือศาสนาพุทธและคริสต์	จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย
3	บ้านเขาสองกลิ้ง	นครนายก/กลาง	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ นครนายก	ชาวกะเหรี่ยง เผ่าไทยเชื้อสายลาว	จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จนถึงระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น
4	มัธยมพระราชทาน บ้านนายาว	ฉะเชิงเทรา/ ตะวันออก	โรงเรียนเอกชน สังกัด กองกำกับการตำรวจ ตระเวนชายแดน ประเภทศึกษาสงเคราะห์	กลุ่มชาวไทยอพยพจากภาคอีสาน 32 คุ่ม กลุ่มศาสนาคริสต์ พื้นที่กลุ่มคอมมิวนิสต์ใน อดีต	จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมี กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นผู้ดูแล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะแรกนั้น คือคู่มือการเก็บข้อมูลภาคสนามซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากครูปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียนและบริบทภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อใช้ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้เพื่อสร้างแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู โดยมีรายละเอียดและโครงสร้างของคู่มือดังนี้

ตอนที่ 1 สังเขปสาระวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย มโนทัศน์รวบยอดของวิทยานิพนธ์ และ วัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ตอนที่ 2 การดำเนินการศึกษาภาคสนามตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวของนักวิจัยในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม สนามที่ใช้ในการศึกษา ภารกิจของผู้วิจัยในสนาม แผนการลงภาคสนามของผู้วิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม แนวทางการสัมภาษณ์ตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 3 ตัวอย่างเครื่องมือในการศึกษาภาคสนามตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับรูปภาพตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียน แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา แบบบันทึกการสัมภาษณ์ครู แบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน และแบบบันทึกการสังเกตการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย

3.1 ออกแบบคู่มือการเก็บข้อมูลภาคสนาม ให้ครอบคลุมในบริบทที่ต้องการศึกษา และสร้างความชัดเจนให้กับผู้วิจัยระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 สังเขปสาระวิทยานิพนธ์ ตอนที่ 2 การดำเนินการศึกษาภาคสนามตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม และตอนที่ 3 ตัวอย่างเครื่องมือการศึกษาภาคสนาม (ดังแสดงในภาคผนวก ค)

3.2 ข้อคำถามสัมภาษณ์ ยึดหลักการสร้างให้ครอบคลุมความหมาย นิยามศัพท์ และองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติ และนักเรียนในโรงเรียนที่ร่วมอยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ โดยมีประเด็นคำถามสำหรับผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละกลุ่มจะถามในประเด็นหลักๆดังต่อไปนี้

1) แนวทางการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามด้านนโยบายสถานศึกษา บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน และการวางแผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในอนาคต ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 3.3 ตัวอย่างข้อคำถามการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

แนวทางการสัมภาษณ์	ตัวอย่างข้อคำถาม
ด้านนโยบายสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ทางโรงเรียนมีนโยบายในการรับนักเรียนในชุมชนอย่างไร มีนักเรียนที่เป็นชาวพื้นเมืองหรือไม่ เป็นเชื้อชาติใดบ้าง - การวางนโยบายสถานศึกษา ได้คำนึงถึงลักษณะของชุมชนสภาพแวดล้อม และลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมในชุมชนอย่างไรบ้าง
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน	- ครูผู้สอนมีบทบาท หน้าที่อย่างไรบ้างในสถานศึกษา นอกจากทำหน้าที่ในการสอน
ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน	- ทางโรงเรียนมีกิจกรรมใดบ้างที่เข้าร่วมกับชุมชนและทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชนตนเองและวัฒนธรรมของกลุ่มวัฒนธรรมอื่นในชุมชน
ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในอนาคต	- การวางแผนของโรงเรียนในอนาคต จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือมีโครงการอะไรต่อไปเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมอื่นๆ

2) แนวทางการสัมภาษณ์ครูกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยข้อคำถามด้านกลวิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ การสร้างความสัมพันธ์ในทิศทางบวกระหว่างครูและนักเรียน การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน และด้านทัศนคติและความรู้ทางพหุวัฒนธรรมที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนดังตัวอย่าง

ตารางที่ 3.4 ตัวอย่างข้อคำถามการสัมภาษณ์ครูกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางการสัมภาษณ์	ตัวอย่างข้อคำถาม
กลวิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ	- วิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจสำหรับนักเรียนไทยกับนักเรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมต่างกัน ท่านมีวิธีอย่างไรให้เด็กสนใจที่จะเรียนในวิชาที่ท่านสอน
การสร้างความสัมพันธ์ในทิศทางบวกระหว่างครูและนักเรียน	- บรรยากาศในชั้นเรียนผู้เรียนแต่ละกลุ่ม (minority/majority group) มีลักษณะอย่างไร มีการแบ่งกลุ่มกันอย่างไร ครูมีการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนในห้องเรียนอย่างไร
การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - หากนักเรียนทำผิดกฎหรือไม่ปฏิบัติตามกฎของชั้นเรียน ท่านจะมีวิธีการในการตักเตือนให้คำแนะนำอย่างไร - ครูมีวิธีการอย่างไรในการแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กๆน้อยๆของนักเรียน
ด้านทัศนคติและความรู้ทางพหุวัฒนธรรมที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียน	- ครูได้การสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทยในบทเรียนอย่างไรบ้าง

3) แนวทางการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยข้อความนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู ได้แก่ ด้านกลวิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ การสร้างความสัมพันธ์ในทิศทางบวกระหว่างครูและนักเรียน การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน และด้านทัศนคติและความรู้ทางพฤติกรรมที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียน

ตารางที่ 3.5 ตัวอย่างข้อความการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางการสัมภาษณ์	ตัวอย่างข้อความ
กลวิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ	- ครูมีวิธีสอนอย่างไรที่ทำให้นักเรียนรู้สึกสนใจและสนุกไปกับวิชาที่ครูสอน
การสร้างความสัมพันธ์ในทิศทางบวกระหว่างครูและนักเรียน	- นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนบ้างหรือเปล่า และหลังจากที่แสดงความคิดเห็นแล้วครูมีการให้คำแนะนำอย่างไรบ้าง
การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน	- หากนักเรียนทำผิดกฎหรือไม่ปฏิบัติตามกฎของชั้นเรียน ครูจะมีวิธีการในการตักเตือนให้คำแนะนำอย่างไร
ด้านทัศนคติและความรู้ทางพฤติกรรมที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียน	- ครูได้มีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอื่นๆในสังคมหรือไม่ อย่างไร

3.3. แบบบันทึกการสังเกตการณ์จัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน โดยผู้วิจัยจะทำการสังเกตในประเด็นดังต่อไปนี้

1) บรรยากาศในชั้นเรียนหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เช่น การจัดหรือการตกแต่งห้องเรียน ตลอดจนพฤติกรรมหรือปฏิสัมพันธ์หรือการกระทำระหว่างครูและนักเรียนในระหว่างการดำเนินการเรียนการสอน

2) เนื้อหาวิชาที่สอน วิธีการสอน และการจัดกิจกรรมภายในชั้นเรียน มีการสอดแทรกแนวคิดทางด้านวัฒนธรรมเข้าไปหรือไม่

3) สื่อการเรียนการสอน ที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรม

3.4 นำคู่มือการเก็บข้อมูลภาคสนามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบ และทำการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และทำการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทำการโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีแผนในการเก็บข้อมูลภาคสนามของแต่ละโรงเรียนดังแผนการลงภาคสนามในตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 ตัวอย่างแผนการลงภาคสนามของผู้วิจัย

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

วันที่	8.00-10.00	10.00-12.00	12.00-13.00	13.00-16.00	16.00-17.00
1	1) พบผู้บริหารเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล และแจ้งวัตถุประสงค์	1) สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 2) ศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียน 3) ศึกษาเอกสารทั่วไปของโรงเรียนเพิ่มเติม	สังเกตกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และชุมชนรอบโรงเรียน	1) สังเกตการจัดการเรียนการสอน 2) สัมภาษณ์ครูและนักเรียน	สรุปและวิเคราะห์ข้อมูล
2	1) สังเกตกิจกรรมยามเช้าก่อนเข้าแถวของโรงเรียน 2) สังเกตการจัดการเรียนการสอน 3) สัมภาษณ์ครูและนักเรียน	1) ศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียน			
3	1) เก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากผลการวิเคราะห์	1) วิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมของกรณีศึกษาก่อนออกจากสนาม			

หลังจากนั้นผู้วิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลภาคสนามประกอบกันเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูโดยใช้แนวทาง etic-emic approach ตามรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรม (qualitative cross-cultural research) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรมตามแนวทาง etic-emic approach

Etic Approach	Emic Approach
<p>1. การทบทวนเอกสารและข้อมูลทั่วไปของสนามก่อนที่จะทำการลงสนามจริง</p> <p>4. การเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของโรงเรียนในประเทศไทยทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน กับองค์ประกอบที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และนักเรียนในสนามจริง</p> <p>3. การสืบเสาะและค้นหาองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูผ่านมุมมองของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในบริบทของสถานศึกษาที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม</p>

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เข้าสู่สนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การจัดการกระทำข้อมูล ได้แก่ การลดทอนข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ในการสร้างองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม โดยขั้นตอนในการจัดการกระทำข้อมูลมีลักษณะและรายละเอียด ดังนี้

5.1 การลดทอนข้อมูล ในการศึกษาภาคสนามผู้วิจัยจะทำการนำข้อมูลดิบที่ได้จากสนามมาปรับ และสรุปให้เห็นจุดเด่นที่น่าสนใจในแต่ละสนาม ซึ่งการลดทอนข้อมูลจะกระทำตลอดเวลา จนกระทั่งได้ข้อสรุปของการวิจัย

5.2 การตรวจสอบข้อมูล ในระหว่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลที่ได้มาก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) โดยใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล

1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยเมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลมาครบถ้วนแล้วจะทำการตรวจสอบจากแหล่งที่มาของข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคล ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการตรวจสอบว่าในช่วงเวลา สถานที่ หรือผู้ให้ข้อมูลที่ต่างกัน ข้อมูลที่ได้รับมีความเหมือนหรือต่างกัน

อย่างไร โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคสนามของแต่ละโรงเรียนในช่วงเวลาที่ต่างกัน สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานที่แตกต่างกัน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูปฏิบัติที่ปฏิบัติการสอนในรายวิชาที่ต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายรอบด้าน

2) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) คือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันโดยใช้หลากหลายวิธีประกอบกัน โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสังเกตบริบทสถานศึกษา และบริบทชุมชนรอบสถานศึกษา ควบคู่กับการซักถามพร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสาร หรือทำการซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรืออาจซักถามผู้ให้ข้อมูลหลังจากสรุปผลการศึกษา เพื่อความแน่นอนว่าข้อสรุปนั้นเที่ยงตรงตามความเป็นจริงหรือไม่ ก่อนนำมาสรุปเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยเน้นเนื้อหาที่อิงจากกรอบแนวคิดการวิจัยที่สามารถใช้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยใช้วิธีการวางเค้าโครงของข้อมูลอย่างเป็นระบบ เน้นความเป็นวัตถุวิสัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยต้องเป็นการบรรยายตามข้อมูลที่ได้โดยไม่มีการตีความหรือหาความหมายซ่อนเร้น และไม่มีการใส่ความคิดหรืออคติของผู้วิจัยเข้าไป

2) การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป คือ การวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytic analysis) ใช้การตีความหมายเพื่อสร้างข้อสรุปจากเหตุการณ์ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และวิเคราะห์เอกสาร

5.4 การนำเสนอข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสร้างภาพรวมจากเหตุการณ์ย่อย ๆ ที่เกิดจากเหตุการณ์ที่พบ ซึ่งเป็นลักษณะของการอุปนัย (inductive approach) จากนั้นทำการนำเสนอองค์ประกอบของตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรมนำเสนอในภาคผนวก ภาคผนวก ค. คู่มือการเก็บข้อมูลภาคสนามและตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

6. นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยการศึกษาองค์ประกอบจาก 2 ส่วน คือ 1) จากข้อมูลที่ผู้วิจัยสังเคราะห์หนังสือ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม ความฉลาดทางวัฒนธรรม และสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู ในบทที่ 2 เอกสารและ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) ข้อมูลที่ได้จากการลงภาคสนามจากครูในโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็ก และเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

6.1. สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม

สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (multicultural classroom management competence) หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดการสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก โดยที่ผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้เกิดการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน พร้อมกับเกิดการเรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยปราศจากอคติ ไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติโดยยึดแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษา ประกอบด้วย (1) การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน (monitoring and managing student behavior) (2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship) (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge)

1) การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน (monitoring and managing student behavior)

หมายถึง การกำหนดกฎในชั้นเรียนร่วมกันเพื่อความเป็นระเบียบในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม เพื่อจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม สามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้และและกระบวนการในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

(1) การใช้กฎและสัญญาณเงียบในการกำกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน หมายถึง การใช้กฎที่สร้างขึ้นร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม เพื่อใช้ในการกำกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในชั้นเรียน รวมไปถึงการใช้ภาษาท่าทาง เพื่อส่งสัญญาณเตือนผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่รบกวนการจัดการเรียนการสอน

(2) การให้ข้อเสนอแนะผู้เรียนและแสดงถึงการให้ความสำคัญกับผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน หมายถึง การให้คำแนะนำผู้เรียนระหว่างการจัดการกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ถูกต้อง รวมถึงการแสดงถึงความใส่ใจในนักเรียนทุกกลุ่มในชั้นเรียนอย่างเท่าเทียมกัน การรับฟังและสนับสนุนส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้เรียนที่จะเรียนรู้

(3) การแก้ไขข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน หมายถึง การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือการลงโทษผู้เรียนโดยคำนึงถึงพื้นฐานทางวัฒนธรรมของนักเรียน การลงโทษผู้เรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางบวกมากกว่าก่อให้เกิดการอับอาย

(4) การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน หมายถึง การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน และการกำกับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship)

หมายถึง การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และชุมชนได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเป็นกันเอง และมีความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน และเพื่อให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนานักเรียน

(1) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ครอบครัว และชุมชนที่อาศัยอยู่ หมายถึง การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และชุมชนได้มีการทำงานร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรมของคนในชุมชน และก่อให้เกิดการเกื้อกูลกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน รวมถึงการสอนนักเรียนด้วยความรักในวิชาชีพครูและพร้อมถ่ายทอดความรู้ทั้งในวิชาเรียนและทักษะชีวิตในการดำรงชีวิต

(2) การจัดให้นักเรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมเพื่อสร้างเจตคติต่อเชื้อชาติอื่นในทิศทางบวกผ่านการทำงานร่วมกันของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างในสังคมโดยปราศจากอคติ โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนที่เน้นความร่วมมือและมีการติดต่อสัมพันธ์กัน การจัดค่ายเพื่อละลายพฤติกรรม การสอดแทรกวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมรองในชุมชนผ่านเพื่อบทเรียนของครู

3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for student attention and engagement)

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีการเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน ตลอดจนการใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในบทเรียน

(1) การเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน หมายถึง การจัดการศึกษาที่มีการสอดแทรกเนื้อหาทางวัฒนธรรมทั้งที่เป็นวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมรองในสังคมเข้ากับบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมในบริบททางวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการนำภูมิปัญญาพื้นบ้านสอดแทรกในบทเรียนผ่านการเรียนจากผู้รู้ในชุมชน และการผสมผสานเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมเข้าไปในกิจกรรมในชั้นเรียน การออกแบบการทดสอบหลากหลายตามลักษณะของการเรียนรู้ของผู้เรียน

(2) การใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจ และผูกพันอยู่กับงาน หมายถึงการนำสื่อการสอน หรือสื่อมัลติมีเดียในการเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการนำเสนอผลงาน การใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสอนและการทดสอบผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการปรับภาษาที่ใช้ถ้าผู้เรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหาที่สอนการใช้ภาษาท่าทางที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมตามวัฒนธรรมกับผู้เรียน รวมถึงการให้ผู้เรียนให้มีผลตอบกลับเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน

4) ทักษะและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge)

หมายถึง ความรู้สึก ท่าที ความคิดเห็น และพฤติกรรมของครูที่มีต่อผู้เรียนและบริบททางวัฒนธรรมของชุมชน โดยมีการแสดงออกในลักษณะของการตระหนักถึงนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมไปถึงการมีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการชั้นเรียน พหุวัฒนธรรม และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม และสามารถยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ

(1) ทักษะที่จำเป็นของครูในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึก ท่าที ความคิดเห็น และพฤติกรรมของครูที่มีต่อผู้เรียนและบริบททางวัฒนธรรม โดยมีการแสดงออกในลักษณะของการตระหนักถึงนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วย การรู้ถึงพฤติกรรมที่แตกต่างของผู้เรียนมีผลมาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรม ความเชื่อและบรรทัดฐานของแต่ละวัฒนธรรม การตระหนักถึงปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม การรับรู้ว่าตนเองมีการใช้บรรทัดฐานของวัฒนธรรมหลักในการตัดสินพฤติกรรมของผู้เรียน รวมถึงการมีความคิดในเชิงบวกต่อการสอนผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

(2) การมีความรู้ที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม หมายถึง การใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนในการปรับพฤติกรรมตามบริบทของวัฒนธรรม โดยยังรักษาค่านิยมและความเชื่อเดิมของตนเอง การใช้กลวิธีการจัดการชั้นเรียนที่หลากหลายตามลักษณะของผู้เรียน มีความสามารถปรับพฤติกรรมของตนเองตามบริบทของวัฒนธรรม การมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน รวมไปถึงการมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมรองในชุมชนของตนเอง และสามารถสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม บูรณาการเข้ากับเนื้อหาเดิมที่กำลังสอนอยู่ได้

6.2. ความฉลาดทางวัฒนธรรม (cultural intelligence; CQ)

คือความสามารถของบุคคลในการทำงานและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความสามารถของบุคคลในการตรวจสอบ การปรับตัว การให้เหตุผลและการแสดงออกใน วัฒนธรรมอย่างเหมาะสมในบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบหลักคือ

6.2.1 ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (metacognitive CQ)

หมายถึงความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคลในการสร้างความเข้าใจและการรับรู้วัฒนธรรมอื่น โดยใช้ทักษะที่หลากหลาย ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบคือ

1) การวางแผน (planning) หมายถึง การวางแผนกลยุทธ์เตรียมความพร้อม เพื่อที่จะพบกับมุมมองที่แตกต่างก่อนที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างวัฒนธรรม โดยประกอบไปด้วย

(1) การพัฒนาแผนปฏิบัติการในแต่ละขั้นตอนที่มีความเฉพาะในแต่ละ วัฒนธรรม โดยมีการกำหนดความคาดหวังว่าจำเป็นต้องทำอะไร หรือต้องการได้ผลลัพธ์อะไรในแต่ละ ขั้นตอนที่มีการปฏิสัมพันธ์

(2) การให้ความสำคัญกับการคิดและการแสดงออกเพื่อช่วยในการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำของผู้อื่น

(3) การคาดการณ์สิ่งที่ผู้พูดและผู้ฟังมุ่งหวัง รวมไปถึงผลที่ทั้งสองฝ่าย จะได้รับ

(4) การศึกษามุมมองเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของแต่ละ บุคคลก่อนที่จะมีปฏิสัมพันธ์

2) การตระหนักรู้ (awareness) การรู้เกี่ยวกับการคิดเชิงวัฒนธรรม และ ความรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นและตนเอง ณ ขณะเวลาที่เกิดการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งสามารถใช้ในการอธิบายถึง จิตสำนึกของบุคคลขณะมีปฏิสัมพันธ์ได้อีกด้วย โดยประกอบด้วย

(1) การรับรู้ที่วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อกระบวนการทางจิตใจและพฤติกรรม ของตนเอง และผู้อื่นระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม

(2) การรับรู้พฤติกรรมทางวัฒนธรรมของตนเอง ว่ามีการใช้ความรู้ทาง วัฒนธรรมเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างไร

(3) การรับรู้พฤติกรรมทางวัฒนธรรมของผู้อื่น ว่ามีการใช้ความรู้ทาง วัฒนธรรมเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับตนเองอย่างไร

3) การตรวจสอบ (checking) หมายถึงการทบทวนสมมติฐาน และการ จัดระบบความคิด เมื่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแตกต่างจากที่คาดไว้ โดยมีการคิดและการสร้างข้อคำถาม ขึ้นขณะเกิดเหตุการณ์

(1) การปรับฝังความคิดโดยใช้ข้อมูลที่ได้มาใหม่เป็นฐาน โดยมีการพิจารณาว่ามีความตรงกับการแสดงออกของผู้อื่นในสถานการณ์จริงหรือไม่

(2) การเปรียบเทียบความคาดหวังกับสถานการณ์จริงระหว่างที่มีการปฏิสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา

องค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา จะเกิดขึ้นตลอดช่วงเวลาของการมีปฏิสัมพันธ์ โดยการวางแผนจะเกิดขึ้นก่อนการมีปฏิสัมพันธ์ การตระหนักรู้จะเกิดขึ้นขณะมีปฏิสัมพันธ์ และการตรวจสอบจะเกิดขึ้นระหว่างและหลังจากการเกิดปฏิสัมพันธ์

6.2.2 ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ) หมายถึง ความรู้ของบุคคลเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร ปทัสถาน การปฏิบัติ และ ข้อตกลงของสังคม ในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่าง ซึ่งความเข้าใจในองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมของแต่ละวัฒนธรรมดังกล่าวนี้ ย่อมทำให้เกิดความซาบซึ้งถึงการก่อเกิดของระบบทางสังคม รูปแบบของพฤติกรรม และการมีปฏิสัมพันธ์ในแต่ละวัฒนธรรม รวมไปถึงความเข้าใจในพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกันในสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันประกอบด้วย

1) **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม (cultural-general knowledge)** เป็นความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบหลักที่ใช้ในการสร้างสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน การเข้าใจองค์ประกอบทั่วไปที่เป็นคุณลักษณะพิเศษของแต่ละวัฒนธรรมนี้ มีความสำคัญในการเตรียมบุคคลที่สามารถสร้างกรอบการคิด มองเห็นทั้งความเหมือนและความต่างของวัฒนธรรมซึ่งมีทั้งที่อยู่ในรูปของความรู้ที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม ความรู้ทางวัฒนธรรมในแบบรูปธรรมนั้น เป็นความรู้ที่สามารถใช้การสังเกต การฝึกฝนได้ ส่วนความรู้ทางวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรมนั้น มีลักษณะเป็นองค์ประกอบทางจิตของวัฒนธรรม

2) **ความรู้เฉพาะบริบท (context-specific knowledge)** เป็นความรู้ที่ใช้ในการอธิบายความเป็นสากลของวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งในที่นี้อาจหมายถึงบริบทเฉพาะทางวัฒนธรรมของแต่ละองค์กร แต่ละประเทศ หรือในทวีปต่างๆของโลก

6.2.3 ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (motivational CQ) เป็นความสามารถของบุคคลที่เกิดตั้งใจเพื่อที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและการปฏิบัติตนในสถานการณ์ที่แตกต่างอันเนื่องมาจากความต่างทางวัฒนธรรมประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบย่อยดังมีรายละเอียดดังนี้

1) **ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายใน (intrinsic interest)** หมายถึง การที่บุคคลเห็นคุณค่าความแตกต่างทางวัฒนธรรมเนื่องจากความพอใจที่เกิดขึ้นจากภายในตนเองโดยไม่ต้องมีบุคคลอื่นหรือสถานการณ์ช่วยก่อให้เกิดความสนใจแต่ประการใด

2) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอก (extrinsic interest) หมายถึงการที่บุคคลให้คุณค่าของการให้ความสำคัญกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม อันเนื่องมาจากก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อตนเอง (Ryan และ Deci, 2000)

3) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) เป็นการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปรับตัวตามบริบทของวัฒนธรรม มีความสามารถในการจัดการความเครียดของตนเองเมื่อต้องปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ๆ นอกจากนั้นยังรวมถึงความมั่นใจในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่าง และมีความมั่นใจในการทำงานเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

6.2.4 ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ) หมายถึงความสามารถของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมทั้งในเชิงภาษาและอวัจนภาษา เพื่อแสดงถึงความต้องการ หรือไม่ต้องการ หรือความคาดหวังของตน ซึ่งบุคคลที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมจะมีลักษณะยืดหยุ่นในการปรับพฤติกรรมให้ตอบสนองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมถึงสามารถปรับทั้งภาษาและอวัจนภาษาได้ตามสถานการณ์ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบย่อย

1) พฤติกรรมเชิงภาษา (verbal behavior) หมายถึง ความยืดหยุ่นในการเปล่งเสียง เช่น การออกสำเนียง น้ำเสียงที่ใช้พูด การพูดเร็วหรือช้า เสียงดัง หรือ เสียงค่อย รวมไปถึงการใช้น้ำเสียงที่สื่อถึงอารมณ์ของผู้พูดได้อย่างถูกต้อง รวมไปถึงการหยุด การทอดจังหวะ เพื่อให้ผู้ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างได้มีโอกาสพูด และหลีกเลี่ยงความเจ็บที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร (Beamer และ Varner, 2001)

2) พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษา (non-verbal behavior) หมายถึง ความยืดหยุ่นในการสื่อสารโดยใช้การแสดงท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า การใช้ภาษากายแทนการใช้ภาษาพูด ความสามารถในการใช้พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษาที่ยืดหยุ่น หมายถึงรวมถึงการปรับการแสดงออกทางสีหน้าและการใช้ท่าทางให้เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม

3) วัจนกรรม (speech act) หมายถึง การใช้วิธีสื่อสารเพื่อแสดงการขอร้อง การเชื้อเชิญ การกล่าวคำขอโทษ การแสดงความไม่เห็นด้วย หรือการกล่าวคำปฏิเสธ ได้อย่างเหมาะสมตามมาตรฐานและมโนทัศน์ของแต่ละท้องถิ่น

6.3. สมรรถนะเชิงพหุวัฒนธรรม (multicultural competence)

หมายถึงความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลด้านการรับรู้ การประเมิน และการแก้ปัญหาในหลากหลายวิธี โดยมีเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจ และการเรียนรู้ในการจัดการความหลากหลายของวัฒนธรรมทั้งในระดับระหว่างประเทศและภายในประเทศ โดยมีการตระหนักถึงมุมมองของแต่ละบุคคล รวมไปถึงการรับรู้บริบทของวัฒนธรรมอื่น ซึ่งเป็นพื้นฐานที่

ก่อให้เกิดรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะเชิงพหุวัฒนธรรมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ ทักษะและความเชื่อทางวัฒนธรรม (attitude) ทักษะทางพหุวัฒนธรรม (skill) และความรู้เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม (knowledge) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.3.1 สมรรถนะด้านทัศนคติและความเชื่อทางวัฒนธรรม (attitude and belief) หมายถึง การตระหนักรู้ถึงกระบวนการรู้คิดของบุคคล ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้คุณค่า ความเชื่อ วิถีชีวิต พฤติกรรม และยังหมายรวมถึงการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละบุคคลที่ส่งผลต่อความเชื่อ ค่านิยม วิถีชีวิต พฤติกรรม วิธีแก้ปัญหา และทัศนคติของบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม ตลอดจนการตรวจสอบอคติของตนเองต่อวัฒนธรรมอื่นอีกด้วย

1) มีการตระหนักรู้และมีความรู้สึกไว (sensitive) ต่อความต่างของตนเองและวัฒนธรรมอื่น โดยมีการสร้างความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง มีการเคารพและให้คุณค่าต่อความต่างทางวัฒนธรรม

2) มีการตระหนักรู้ว่าผลของภูมิหลังทางวัฒนธรรม ประสบการณ์ และทัศนคติ ค่านิยม และความลำเอียงของตนมีอิทธิพลต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

3) สามารถรับรู้ข้อจำกัดของความสามารถและทักษะความรู้ของตนเอง

6.3.2 สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge) หมายถึง การสร้างความเข้าใจและการมีความรู้เกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของบุคคล และกลุ่มคนอันประกอบด้วย

1) มีความรู้เฉพาะเกี่ยวกับเชื้อชาติและกลุ่มชาติพันธุ์

2) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของอคติทางเชื้อชาติ ที่มีต่อตนเองและต่อการทำงาน

3) มีความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากวัฒนธรรมของตนเองต่อผู้อื่น มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารที่แตกต่าง และทราบว่ารูปแบบการสื่อสารแบบต่างๆมีผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือสนับสนุนให้ผลการสื่อสารประสบความสำเร็จได้

6.3.3 สมรรถนะด้านการมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (skill) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมกับการบริบททางวัฒนธรรม โดยเป็นการใช้ความสามารถในการใช้ความตระหนักรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในโดยองค์ประกอบของสมรรถนะด้านพหุวัฒนธรรมแต่ละด้าน

1) สามารถหาความรู้เพื่อพัฒนาความเข้าใจของตน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม

2) มีทักษะในการวางแผน การจัดการการประเมินบริบททางพหุวัฒนธรรมที่ตนเองอาศัยอยู่ และประเมินความต้องการของบุคคลในวัฒนธรรมอื่นได้อย่างถูกต้อง

- 3) มีทักษะสังเกตและเข้าใจพฤติกรรมที่แตกต่างของแต่ละวัฒนธรรม
- 4) มีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ ให้คำปรึกษา ประเมินและจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม

ระยะที่ 2 การศึกษาเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบความตรงและความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียนมีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของตัวแปร 1) สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competence) และ 2) ความฉลาดทางวัฒนธรรม (cultural intelligence, CQ) ของผู้เรียน รวมถึงการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยภาคสนามในระยะที่ 1 ประกอบกับการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยโดยเริ่มจาก (1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางวัฒนธรรม และสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน (2) การสร้างแบบวัดของครูและนักเรียน ในรูปแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ตลอดจนการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล (3) การคัดเลือกตัวอย่างระยะที่ 2 (4) การวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน (5) การตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภทของโรงเรียน (6) การศึกษาเป้าหมายการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน และ (7) การสรุปองค์ความรู้และข้อเสนอแนะ

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มครูผู้สอนและกลุ่มนักเรียน โดยประกอบด้วยครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2555 โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามประเภทของโรงเรียน ได้แก่ (1.1) โรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อันประกอบไปด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและขาดแคลน (1.2) โรงเรียนนานาชาติ ในกรุงเทพมหานคร และ (1.3) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

2. ตัวอย่าง

2.1 การกำหนดขนาดตัวอย่าง

ตัวอย่าง คือ นักเรียนและครูที่อยู่ในโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ เพื่อใช้ในการทดสอบความตรงและความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ สมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน หลังจากที่ผู้วิจัยได้โมเดลสมการโครงสร้างของสมรรถนะทางวัฒนธรรมแล้ว โดยมีการกำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมของนักเรียนและเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของตัวอย่างโดยอาศัยแนวคิดตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้างซึ่งต้องมีขนาดของตัวอย่างใหญ่พอสมควร (Saris และ Stronkhorst, 1984 อ้างถึงใน นางลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยกำหนดว่าถ้าตัวแปรในโมเดลอิสระเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงปกติพหุนามทุกตัว ควรใช้ตัวอย่างมากกว่าหรือเท่ากับ 100 หน่วย ส่วน Hu และ Bentler (1999) ได้เสนอว่าจำนวนหน่วยตัวอย่างควรมีจำนวนมากกว่า 15 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์อิสระ Lindeman, Merenda และ Gold (1980) เสนอแนะหลักทั่วไปว่าอัตราส่วนระหว่างจำนวนตัวอย่างต่อจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรควรเป็น 20:1 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีกำหนดตัวอย่างโดยใช้หลักการกำหนดขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง โดยกำหนดให้ 1 พารามิเตอร์ในการวิจัยควรใช้ 10-20 คนสำหรับการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Hair และคณะ, 2010) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าทั้งสิ้น 79 พารามิเตอร์ ซึ่งเมื่อพิจารณาขนาดตัวอย่างตามแนวคิดของ Hair ควรมีจำนวน ประมาณ 790-1,580 คน ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 2,500 ฉบับ เพื่อชดเชยกรณีที่อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามไม่ครบ จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามนักเรียนกลับคืน 1,995 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 79.80 ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จึงมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะใช้ในการวิเคราะห์โมเดลอิสระ สำหรับตัวอย่างครูในการวิจัยครั้งนี้ คือครูประจำชั้นของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 60 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร นักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตรปกติ และโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อย่างไรก็ตามเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านการติดต่อขอเก็บข้อมูลและการให้ความร่วมมือในการทำวิจัยจากโรงเรียนนานาชาติ ทำให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้เพียง 2 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนที่ติดต่อขอเก็บข้อมูลจำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งรายละเอียดจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงในตารางที่ 3.8

ตารางที่ 3.8 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ประเภท โรงเรียน	จำนวนโรงเรียน		จำนวนครู			จำนวนนักเรียน		
	ประชากร	ตัวอย่าง	ส่งเก็บ	ตอบ กลับ	ร้อยละ ตอบกลับ	ส่งเก็บ	ตอบ กลับ	ร้อยละตอบ กลับ
สพฐ.	31286	9	30	27	90.00	1400	1092	78.00
นานาชาติ	58	2	6	6	100.00	200	84	42.17
โครงการฯ	745	9	27	27	100.00	900	819	91.00
รวม	32089	20	63	60	95.23	2500	1995	79.80

2.2 การสุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

การวิจัยในครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในการออกแบบการวิจัยการใช้กระบวนการสุ่มตัวอย่าง (randomization) อาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา Hofstede (1980) ได้แนะนำให้ใช้กระบวนการสุ่มภายในขอบเขตที่เป็นไปได้ โดยอยู่ในระดับที่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถกระทำได้ถูกต้องตามหลักสถิติและได้ผลการวิจัยที่สมเหตุสมผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แบ่งกระบวนการสุ่มหน่วยตัวอย่างออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก (Berry, 1997) คือ การเลือกวัฒนธรรม (sampling of culture) และการสุ่มหน่วยของการศึกษา (sampling of subjects) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การเลือกวัฒนธรรม (sampling of culture) เป็นการคัดเลือกวัฒนธรรมในบริบทของกลุ่มวัฒนธรรมในประเทศไทย ใช้การเลือกวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ (systematic sampling) โดยมีทฤษฎีนำ (Berry, 1997) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ โดยการใช้การแบ่งกลุ่มวัฒนธรรมย่อยตามท้องถิ่น (regional-sub-culture) จากฐานข้อมูลของกระทรวงวัฒนธรรม และเลือกกลุ่มวัฒนธรรมหลัก 3 กลุ่มวัฒนธรรมคือ กลุ่มวัฒนธรรมล้านนาหรือวัฒนธรรมภาคเหนือ กลุ่มวัฒนธรรมอีสาน และกลุ่มวัฒนธรรมภาคกลาง

2) การสุ่มหน่วยของการศึกษา (sampling of subjects) สำหรับการดำเนินการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสุ่มหน่วยของการศึกษาว่า หน่วยที่ใช้ในการศึกษาจากต่างวัฒนธรรม จะต้องมีความพื้นฐานของลักษณะเฉพาะที่สัมพันธ์กัน ผู้วิจัยจึงเลือกตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรที่เหมือนกัน (demographic characteristic) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ตัวอย่างที่เป็นครูและนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยพิจารณาจากข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นฐานในการเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับคือ 1) แบบวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมและความฉลาดทางวัฒนธรรมของผู้เรียน และ 2) แบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครู โดยแบบวัดทั้งสองฉบับมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อให้ครูและนักเรียนประเมินตนเอง ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ในแบบวัดได้สร้างตามแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยทั้งสองฉบับ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกันของสเกล (scalar equivalence) โดยเป็นการตรวจสอบความเท่าเทียมกันของขนาดความเข้มในแต่ละสเกล ซึ่งเกิดจากการวัดที่มีสเกลการวัดอยู่ในระดับเดียวกัน (Van de Vijver และ Leung, 1997)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยที่ลดความลำเอียงที่ส่งผลต่อความเท่าเทียมกันของสเกล โดยความลำเอียงที่ส่งผลต่อความเท่าเทียมกันของสเกลคือ ความลำเอียงเชิงระเบียบวิธี (method bias) (Van de Vijver และ Tanzer, 2004) เนื่องจากทำให้ผลการวิจัยที่สนับสนุนความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมเกิดความคลุมเครือ การควบคุมความลำเอียงเชิงระเบียบวิธีในงานวิจัยนี้มีดังนี้ต่อไป

1. การลดความลำเอียงของตัวอย่าง (sample bias) โดยใช้กระบวนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. การลดความลำเอียงของเครื่องมือวัด (instrument bias) โดยใช้เครื่องมือวัดชนิดเดียวกันแต่มีการปรับภาษาให้เหมาะกับกลุ่มคนโดยยึดหลักการเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน และทำการตรวจสอบเครื่องมือขั้นต้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละวัฒนธรรมร่วมกันตรวจสอบเกี่ยวกับภาษาว่าอาจก่อให้เกิดความลำเอียงระหว่างวัฒนธรรมหรือไม่
3. การลดการเกิดความลำเอียงในการจัดการ (administration bias) โดยการแนบคำชี้แจงการใช้แบบสอบถาม และมีการซักซ้อมกับผู้ที่นำแบบสอบถามไปแจกถึงกระบวนการขั้นตอนอย่างละเอียด

3.1 การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

- 1) แบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครู

แบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครู เกิดจากการวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนของครูจากเอกสารและงานวิจัยในระดับนานาชาติ ร่วมกับผลที่ได้จากการลงภาคสนามของผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลระยะที่ 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ (1) การติดตามและการจัดการ (monitoring and managing) (2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship) (3) การจัดการเรียน

การสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทักษะคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge)

แบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรมของครู ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษาถิ่น และ ศาสนา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ และเติมคำตอบ ตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรมของครู ซึ่งเป็นลักษณะแบบวัดประเมินตนเอง โดยนำข้อมูลจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ครูที่ปฏิบัติดี โครงสร้างแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรมของครูดังตารางที่ 3.9

ตารางที่ 3.9 โครงสร้างแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรมของครู

ตอนที่	วัตถุประสงค์	ลักษณะการวัด	ที่มาของเครื่องมือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (จำนวน 7 ข้อ)			
	เพื่อศึกษาตัวแปรภูมิหลังของนักเรียนด้าน เพศ ระดับการศึกษาโรงเรียน เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาที่พูดมาแต่กำเนิด	แบบตรวจสอบรายการ (checklist) และเติมคำ	ผู้วิจัยเป็นผู้สร้าง
ตอนที่ 2 สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (จำนวน 45 ข้อ)			
(1) การติดตามและการจัดการ	<p>เพื่อวัดการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน ใน 4 ด้าน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้กฎและสัญญาณเงียบในการจัดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน - การให้ข้อเสนอแนะและแสดงให้เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน - การแก้ไขข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน - การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน 	แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับ 1-5 (ไม่เคยปฏิบัติเลย - ปฏิบัติเป็นประจำ) / (never - always)	ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างโดยยึดองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูของ Wubbels (2006) ร่วมกับตัวบ่งชี้ที่ได้จากการศึกษาภาคสนามในโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ

ตารางที่ 3.9 โครงสร้างแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรมของครู (ต่อ)

ตอนที่	วัตถุประสงค์	ลักษณะการวัด	ที่มาของเครื่องมือ
(2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี	<p>เพื่อวัดพฤติกรรมการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนต่างกลุ่มวัฒนธรรม ใน 2 ด้าน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ครอบครัว และชุมชนที่อาศัยอยู่ - การจัดให้นักเรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี 	<p>แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับ 1-5 (ไม่เคยปฏิบัติเลย - ปฏิบัติเป็นประจำ) / (never - always)</p>	<p>ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างโดยยึดองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูของ Wubbels (2006) ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคสนามในโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ</p>
(3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพันอยู่กับงาน	<p>เพื่อวัดพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูในบริบทพหุวัฒนธรรมใน 2 ด้าน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน - การใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนผูกพันอยู่กับงาน 	<p>แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับ 1-5 (ไม่เคยปฏิบัติเลย - ปฏิบัติเป็นประจำ) / (never - always)</p>	<p>ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างโดยยึดองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูของ Wubbels (2006) ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคสนามในโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ</p>
(4) ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู	<p>เพื่อวัดทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครูในบริบทพหุวัฒนธรรมใน 2 ด้าน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตระหนักรู้ถึงทัศนคติของตนเองต่อนักเรียนต่างวัฒนธรรม - การมีความรู้ที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม 	<p>แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับ 1-5 (ไม่เคยปฏิบัติเลย - ปฏิบัติเป็นประจำ) / (never - always)</p>	<p>พัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ</p>

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทาง
พหุวัฒนธรรมของครู มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีลักษณะการให้คะแนนดังนี้

ระดับพฤติกรรมของครูน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
ระดับพฤติกรรมของครูน้อย	เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับพฤติกรรมของครูปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับพฤติกรรมของครูมาก	เกณฑ์การให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับพฤติกรรมของครูมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน 5 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพหุวัฒนธรรมของครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดเติมข้อมูลลงในช่องว่าง และขีดกากบาท (X) ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ	☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง	
2. อายุ	☐ 1. น้อยกว่า 30 ปี	☐ 2. 30-39 ปี	
	☐ 3. 40-49 ปี	☐ 4. 50 ปีขึ้นไป	
3. ประสบการณ์การทำงาน	☐ 1. น้อยกว่า 6 ปี	☐ 2. 6-15 ปี	
	☐ 3. 16-30 ปี	☐ 4. มากกว่า 30 ปี	
4. ระดับชั้นสูงสุดที่สอน	☐ 1. ม. 1	☐ 2. ม. 2	☐ 3. ม. 3
5. เชื้อชาติ	☐ 1. ไทย	☐ 2. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	
6. ศาสนา	☐ 1. พุทธ	☐ 2. คริสต์	☐ 3. อิสลาม
	☐ 4. ฮินดู	☐ 5. อื่นๆ โปรดระบุ _____	
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้	☐ 1. คณิตศาสตร์	☐ 2. ภาษาไทย	☐ 3. ภาษาอังกฤษ
	☐ 4. สังคมศึกษา	☐ 5. การงานฯ	☐ 6. สุขศึกษา
	☐ 7. ศิลปศึกษา	☐ 8. วิทยาศาสตร์	

ตอนที่ 2 การจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าท่านมีการปฏิบัติในระดับใด และกากบาท (X) ลงในช่องที่ตรงกับกรปฏิบัติของท่านมากที่สุด ตามเกณฑ์คะแนน 5 ระดับดังนี้

1	หมายถึง	ท่านไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเลย
2	หมายถึง	ท่านปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวมาครั้ง
3	หมายถึง	ท่านปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเป็นบางครั้ง
4	หมายถึง	ท่านปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวบ่อยครั้ง
5	หมายถึง	ท่านปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเป็นประจำ

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. ฉันใช้สายตาหรือท่าทางในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แทนการใช้คำพูด	1	2	3	4	5
2. ฉันมีการจำกัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน	1	2	3	4	5
3. ฉันมีการสร้างกฎระเบียบและข้อปฏิบัติในชั้นเรียนร่วมกับผู้เรียน	1	2	3	4	5
4. ฉันมีการใช้ภาษาท่าทางหรือการให้สัญญาณในชั้นเรียน	1	2	3	4	5

2) แบบวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมและความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน การดำเนินการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมและความฉลาดทางวัฒนธรรมของผู้เรียน เริ่มต้นจากการวิจัยเอกสารและการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหาปริมาณและกำหนดตัวบ่งชี้ของตัวแปร โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์บทความทางวิชาการและบทความวิจัย เพื่อนำมาสร้างเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนจำนวน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ คือ 1) สมรรถนะด้านการตระหนักเกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ (attitude and belief) 2) สมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge) และ 3) สมรรถนะด้านการมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (skill) และนำมาใช้เพื่อสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมของผู้เรียน ได้ยึดตามองค์ประกอบความฉลาดทางวัฒนธรรมของ Ng, Van Dyne และ Ang (2012) อันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักคือ 1) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (metacognitive CQ) 2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ) 3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (motivational CQ) และ 4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ) โดยใช้แบบวัดนี้สำหรับวัดผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเนื่องจากตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีหลากหลายเชื้อชาติ ผู้วิจัยจึงทำการพัฒนาแบบวัดทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียน โดยนำแบบวัดภาษาไทยใช้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลในรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ซึ่งได้แนะนำให้มีการตรวจสอบคุณภาพการแปลให้มีความเท่าเทียมกันทางมิติ (construct equivalence) ซึ่งใช้รูปแบบการแปลที่มีการกระจายอิทธิพล (decentering) (Brislin, 1980) นั่นก็คือการแปลที่ไม่ได้เน้นการแปลให้ตรงตัวทุกคำ แต่ควรเป็นการแปลที่มีการปรับให้เป็นภาษาที่ราบรื่นที่สุด และทำให้เกิดความเข้าใจมิติที่ตรงกัน ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้วัดจึงควรมีการกระจายอิทธิพลคือไม่ได้เน้นอยู่ที่วัฒนธรรมเดียว ภาษาเดียว แต่ควรมีการตรวจสอบโดยผู้มีความรู้ในวัฒนธรรมนั้นๆ เพื่อให้เครื่องมือวัดที่ใช้ในแต่ละภาษาสะท้อนแนวคิดเดียวกันและมีความหมายเหมือนกันต่อผู้สอบ (ผจงจิต อินทสุวรรณ, 2544)

แบบวัดนี้ทำการประเมินใน 2 ประเด็นหลักคือ ความฉลาดทางวัฒนธรรม (cultural intelligence) และ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competence) โดยตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมผู้วิจัยนำองค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรมของ Ng, Van Dyne, และ Ang (2012) มาประยุกต์ใช้ โดยประกอบด้วยข้อคำถามปลายปิดจำนวน 38 ข้อคำถาม ในรูปแบบมาตรวัดแบบลิเคิร์ต 5 สเกล และตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน ผู้วิจัยนำองค์ประกอบของ Connerley (2004) และ Wing Sue (2008) มาประยุกต์ใช้เป็นข้อคำถามจำนวน 39 ข้อในรูปแบบมาตรวัดแบบลิเคิร์ต 5 สเกล โดยโครงสร้างแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมและสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนแสดงในตารางที่ 3.10

ตารางที่ 3.10 โครงสร้างแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมและสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน

ตอนที่	วัตถุประสงค์	ลักษณะการวัด	ที่มาของเครื่องมือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (จำนวน 6 ข้อ)			
	เพื่อศึกษาตัวแปรภูมิหลังของนักเรียนด้าน เพศ ระดับการศึกษา โรงเรียน เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาที่พูดมาแต่กำเนิด	แบบตรวจสอบรายการ (checklist) และเติมคำ	ผู้วิจัย เป็นผู้สร้างเครื่องมือ
ตอนที่ 2 ความฉลาดทางวัฒนธรรมของผู้เรียน (จำนวน 38 ข้อ)			
2.1 ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (metacognitive CQ)	เพื่อวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญาใน 3 ด้าน ได้แก่ (1.) การวางแผน (2.) การตระหนักรู้ (3.) การตรวจสอบ	แบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อวัดระดับความสามารถของผู้ตอบ จากระดับ 1 ถึง 5 ระดับ (น้อยที่สุด - มากที่สุด) และ (very low – very high)	ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาจากแนวคิดของ Ng, Van Dyne, และ Ang (2012)
2.2 ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ)	เพื่อวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา ใน 2 ด้าน ได้แก่ (1.) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม (2.) ความรู้เฉพาะบริบท	แบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อวัดระดับความสามารถของผู้ตอบ จากระดับ 1 ถึง 5 ระดับ	ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาจากแนวคิดของ Ng, Van Dyne, และ Ang (2012)

ตารางที่ 3.10 โครงสร้างแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมและสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน (ต่อ)

ตอนที่	วัตถุประสงค์	ลักษณะการวัด	ที่มาของเครื่องมือ
2.3 ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (motivational CQ)	เพื่อวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ ใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายใน (2) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอก (3) การรับรู้ความสามารถของตนเอง	แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อวัดระดับความสามารถของผู้ตอบจากระดับ 1 ถึง 5 ระดับ (น้อยที่สุด - ระดับมากที่สุด) และ (very low - very high)	ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาจากแนวคิดของ Ng, Van Dyne, และ Ang (2012)
2.4 ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ)	เพื่อวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม ใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) พฤติกรรมเชิงภาษา (2) พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษา (3) วัจนกรรม	แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อวัดระดับความสามารถของผู้ตอบจากระดับ 1 ถึง 5 ระดับ (น้อยที่สุด - ระดับมากที่สุด) และ (very low - very high)	ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาจากแนวคิดของ Ng, Van Dyne, และ Ang (2012)
ตอนที่ 3 และ 4 สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน (จำนวน 38 ข้อ)			
1) สมรรถนะด้านทัศนคติและความเชื่อทางวัฒนธรรม (attitude and belief)	เพื่อวัดสมรรถนะด้านการตระหนักรู้เกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อทางวัฒนธรรมของแต่ละบุคคลใน 3 ด้าน ได้แก่ - การมีความรู้สึกไวต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม - ตระหนักรู้ถึงผลของภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ - การรับรู้ข้อจำกัดของความสามารถและทักษะความรู้ของตนเอง	แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับ 1 ถึง 5 คือ ระดับน้อยที่สุด ถึงระดับมากที่สุด และ แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับ 1 ถึง 5 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง	ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาจากแนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของ Connerley (2004) และ Wing Sue (2008)

ตารางที่ 3.10 โครงสร้างแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมและสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน (ต่อ)

ตอนที่	วัตถุประสงค์	ลักษณะการวัด	ที่มาของเครื่องมือ
2) สมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge)	<p>เพื่อวัดสมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมใน 3 ด้าน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้เฉพาะเกี่ยวกับเชื้อชาติและกลุ่มชาติพันธุ์ - มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากวัฒนธรรมต่อความรู้สึกของบุคคล - มีความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากวัฒนธรรมของตนเองต่อผู้อื่น 	<p>แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับ 1 ถึง 5 คือ ระดับน้อยที่สุด ถึงระดับมากที่สุด และแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ จากระดับ 1 ถึง 5 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง</p>	<p>ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาจากแนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของ Connerley (2004) และ Wing Sue (2008)</p>
3) สมรรถนะด้านการมีทักษะทางวัฒนธรรม (skill)	<p>เพื่อวัดสมรรถนะด้านการมีทักษะทางวัฒนธรรม (skill) ในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมกับการติดต่อสื่อสารที่มีความต่างทางวัฒนธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการหาความรู้เพื่อพัฒนาความเข้าใจของตน - ทักษะการวางแผน การจัดการ และประเมินความต้องการของบุคคลในวัฒนธรรมอื่น - ทักษะการสังเกตและเข้าใจพฤติกรรมที่แตกต่างของแต่ละวัฒนธรรม - ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ในบริบทพหุวัฒนธรรม 	<p>แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับ 1 ถึง 5 คือ ระดับน้อยที่สุด ถึงระดับมากที่สุด และแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ จากระดับ 1 ถึง 5 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง</p>	<p>ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาจากแนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของ Connerley (2004) และ Wing Sue (2008)</p>

3.2 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมและสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ การให้คะแนนข้อความแต่ละข้อมีค่าน้ำหนักตั้งแต่ 1-5 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับพฤติกรรมของนักเรียนน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน
ระดับพฤติกรรมของนักเรียนน้อย	เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับพฤติกรรมของนักเรียนปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับพฤติกรรมของนักเรียนมาก	เกณฑ์การให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนน 5 คะแนน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดเติมข้อมูลลงในช่องว่าง และขีดกากบาท (X) ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

- เพศ 1. ชาย 2. หญิง
- ระดับการศึกษา 1. ม. 1 2. ม. 2 3. ม. 3
- ชื่อโรงเรียน _____
- เชื้อชาติ 1. ไทย 2. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
- ศาสนา 1. พุทธ 2. คริสต์ 3. อิสลาม
 4. ฮินดู 5. อื่นๆ โปรดระบุ _____
- ภาษาที่พูดมาแต่กำเนิด 1. ไทย 2. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

ตอนที่ 2 แบบประเมินด้านพฤติกรรม

คำชี้แจง: พิจารณาข้อความต่อไปนี้และขีดเครื่องหมาย (X) ที่ตรงกับความสามารถทางด้านวัฒนธรรมของนักเรียนที่สุด

- หมายถึง นักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว น้อยที่สุด
- หมายถึง นักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว น้อย
- หมายถึง นักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว ปานกลาง
- หมายถึง นักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว มาก
- หมายถึง นักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว มากที่สุด

ข้อความ	1 น้อย ที่สุด	2 น้อย	3 ปาน กลาง	4 มาก	5 มาก ที่สุด
1. คุณมีความสามารถในด้านวัฒนธรรมที่จำเป็นในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่างชาติต่างภาษาในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด					
1.1 การวางแผนหรือเตรียมการเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องติดต่อ	1	2	3	4	5
1.2 การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย	1	2	3	4	5
1.3 การคิดถึงการทำและปรับเฉพาะวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจคู่สนทนา	1	2	3	4	5
1.4 การคาดเดาความคาดหวังของผู้อื่น	1	2	3	4	5

ตอนที่ 3 สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

คำชี้แจง: คุณประเมินความสามารถของตนเองในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อความ	1 ไม่ดี มาก	2 ไม่ ดี	3 ปาน กลาง	4 ดี	5 ดี มาก
1. ความสามารถในการสร้างแผนภูมิครอบครัวของตนเองย้อนหลังไปได้ อย่างน้อยสี่รุ่น	1	2	3	4	5
2. ความเข้าใจและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสังคม	1	2	3	4	5
3. การรับรู้ถึงความต่างของมุมมองทางวัฒนธรรมของฉันทันกับบุคคลที่มีความ แตกต่างทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
4. การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นเกี่ยวกับวิธีการพูดของฉันทัน	1	2	3	4	5
5. การรับรู้ว่าพื้นฐานทางวัฒนธรรมของฉันทันส่งผลต่อระบบความคิดและการ แสดงออก	1	2	3	4	5

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

คำแนะนำ: อ่านข้อคำถามและขีดทากบาท (X) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของคุณที่สุด

ข้อความ	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2 ไม่ เห็น ด้วย	3 ไม่ แน่ ใจ	4 เห็น ด้วย	5 เห็นด้วย อย่างยิ่ง
27. วิธีการคิดและการแสดงออกของฉันทันมีผลมาจากลักษณะทางสังคม	1	2	3	4	5
28. ฉันทันมีการจัดระบบสาระในการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารกับผู้อื่นที่มี ความต่างทางวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ	1	2	3	4	5
29. ฉันทันเห็นว่าฉันทันประสบความสำเร็จในการมีความตระหนักรู้ทาง พหุวัฒนธรรม เมื่อต้องมีการติดต่อกับบุคคลอื่น	1	2	3	4	5
30. ฉันทันควรมีความตระหนักถึงการคิดและการกระทำของตนเองเมื่อ ต้องมีการติดต่อกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
31. ประวัติศาสตร์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจมีผลต่อความ เชื่อของฉันทัน	1	2	3	4	5
32. ความเชื่อทางวัฒนธรรมของฉันทันส่งผลต่อวิธีที่ฉันทันมีการติดต่อกับ ผู้อื่น	1	2	3	4	5
33. วัฒนธรรมกระแสหลักเป็นตัวกีดกันการผสมผสานของวัฒนธรรม กลุ่มย่อยเข้ากับสังคม	1	2	3	4	5

4. ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วย แบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมและสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน และแบบวัดสมรรถนะในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูผู้สอน ผู้วิจัยมีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

4.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวัฒนธรรมรวมทั้งสิ้น 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ข้อคำถามมีความถูกต้องตามคำจำกัดความของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ความสอดคล้องของข้อคำถามรายชื่อ กับขอบเขตของนิยามที่เป็นเป้าหมาย โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน 1) มีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี 2) มีประสบการณ์ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ 3) มีประสบการณ์กับตัวอย่างที่ผู้วิจัยทำการศึกษา และ 4) มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือวิจัย ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหาพบว่ามีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าเครื่องมือวิจัยมีคุณภาพในด้านความตรงเชิงเนื้อหาเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ (ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวิจัยดังแสดงในภาคผนวก จ.)

นอกจากตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้ว ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน (รายชื่อดังภาคผนวก ก.) ได้พิจารณาเกี่ยวกับ*ความสอดคล้อง*ของข้อคำถาม หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้อง สื่อความหมายตรงกันทั้งในรูปแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นการแปลตรงตัว แต่ให้ข้อคำถามสื่อถึงความหมายเดียวกันในแต่ละตัวอย่าง และ*ความเหมาะสม* โดยพิจารณาข้อคำถาม และการใช้ภาษามีความเหมาะสมกับลักษณะทางวัฒนธรรมของตัวอย่าง อันจะไม่ก่อให้เกิดความลำเอียงทางวัฒนธรรม (cultural bias) เมื่อต้องเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม

4.2 ผู้วิจัยทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มากกว่า 0.60 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) และปรับปรุงข้อคำถาม ก่อนนำไปทดลองใช้กับตัวอย่าง ที่มีลักษณะคล้ายกับตัวอย่างที่ใช้ทดลองจริง ประกอบด้วยครูจำนวน 30 คน และนักเรียนจำนวน 60 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวิจัย

4.3 การทดสอบความเที่ยงของแบบวัด จากการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยหลังจากปรับปรุงข้อคำถามและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องและความเหมาะสมของเนื้อหาแบบวัดแล้ว นำแบบวัดที่ได้ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน และครูจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (reliability) โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ดังนี้

ตารางที่ 3.11 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัด

ชื่อคำถาม	Cronbach's Alpha
ค่าความเที่ยงของความฉลาดทางวัฒนธรรม	
ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา	0.856
ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา	0.870
ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ	0.840
ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม	0.868
รวม	0.954
ค่าความเที่ยงของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม	
สมรรถนะด้านทัศนคติและความเชื่อ	0.907
สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม	0.853
สมรรถนะด้านการมีทักษะทางวัฒนธรรม	0.897
รวม	0.959
ค่าความเที่ยงของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม	
การติดตามและการจัดการพฤติกรรม	0.840
การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี	0.957
การสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ	0.845
ทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู	0.866
รวม	0.962

4.4 หลังจากการทดสอบความเที่ยงของแบบวัด ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแบบวัดฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในปีการศึกษา 2555 โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ผู้วิจัยส่งแบบวัดพร้อมการแนบคำชี้แจงการใช้แบบสอบถาม และหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษา

5.2 ผู้วิจัยทำการชักซ้อม กับผู้ที่นำแบบวัดไปแจก ถึงกระบวนการขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อเป็นการลดการเกิดความลำเอียงในการจัดการ (administration bias)

5.3 ขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียน ในการรวบรวมแบบวัด ส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์

5.4 นำแบบวัดที่ได้รับมา ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลข้ามวัฒนธรรม

หลังจากกำจัดความลำเอียงที่อาจเกิดขึ้นในการวิจัย ในลำดับถัดไปเป็นการทดสอบสมมติฐานทางสถิติตามจุดประสงค์ของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งแบบ level-oriented technique และ structure-oriented technique ซึ่งเหมาะกับการศึกษาข้ามวัฒนธรรมโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies) (Van de Vijver, 1994) ขั้นตอนที่และรายละเอียดมีดังนี้

- 1) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง ของตัวแปรสังเกตได้
- 2) วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง
- 3) วิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุตามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมลิสเรล
- 4) วิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล (multiple group invariance analysis) จำแนกตามลักษณะของโรงเรียนอันได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติ” เป็นการนำวิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธีมาใช้ในการออกแบบการวิจัย ผลการวิจัยเป็นแนวทางให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้เรียนได้ทราบถึงบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียนที่มีความสอดคล้องกับความเป็นพหุวัฒนธรรมศึกษา และเป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี (mixed-method cross-cultural research) แบบใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies) เนื่องจากมีการนำตัวแปรวัฒนธรรมซึ่งก็คือตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมและการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม มาเป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการออกแบบการวิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติของโรงเรียน

2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

3. เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภทของโรงเรียน

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภทของโรงเรียน

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่างๆในการนำเสนอ ดังนี้

M	หมายถึง	มัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย (Mean)
Min	หมายถึง	ค่าต่ำสุด (maximum)
Max	หมายถึง	ค่าสูงสุด (minimum)
Range	หมายถึง	พิสัย
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
CV	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ของความแปรผัน (coefficient of variation)
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้ (skewness)
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง (kurtosis)
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (statistical significant level)
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค-สแควร์
Λ_x	หมายถึง	เมตริกซ์พารามิเตอร์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรสังเกต ได้บนตัวแปรแฝงภายนอก
Λ_y	หมายถึง	เมตริกซ์พารามิเตอร์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรสังเกต ได้บนตัวแปรแฝงภายใน
Γ	หมายถึง	เมตริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยังตัวแปร แฝงภายใน
df	หมายถึง	ค่าองศาอิสระ (degree of freedom)
b	หมายถึง	สัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
SE	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error)
t	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
β	หมายถึง	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน
FS	หมายถึง	ค่า factor score regression
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์/ค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดความกลมกลืน (goodness of fit index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (adjusted goodness of fit index)
NFI	หมายถึง	ดัชนีวัดความเป็นปกติ (normed fit index)
RFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความสัมพันธ์ (relative fit index)
RMR	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝง

TMCMC	หมายถึง ตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู
SMC	หมายถึง ตัวแปรแฝงสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน
SCQ	หมายถึง ตัวแปรแฝงความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรสังเกตได้

สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ

MM	หมายถึง การติดตามและการจัดการ
CM	หมายถึง การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี
AK	หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน
SA	หมายถึง ทักษะและความรู้ที่จำเป็นของครู

สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ

ATT	หมายถึง ทักษะและความเชื่อทางวัฒนธรรม
KNW	หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม
SKL	หมายถึง ทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม

ตัวแปรแฝงความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ

METC	หมายถึง ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา
COGC	หมายถึง ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา
MOTC	หมายถึง ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ
BEHC	หมายถึง ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีการกรณีศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทย

ผลการพัฒนาโมเดลสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนพบว่าตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู เป็นตัวแปรเกี่ยวกับวัฒนธรรม และมีความผันแปรตามบริบทของวัฒนธรรม การจัดการชั้นเรียนให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมย่อมแตกต่างจากงานวิจัยที่ทำในประเทศอื่น และมีบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรมโดยเก็บข้อมูลในลักษณะกรณีศึกษาในประเทศไทย ซึ่งกรณีศึกษาเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยนำเสนอผลจากการศึกษากรณีศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกรณีศึกษาจากการศึกษาภาคสนาม

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาภาคสนามเพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกรณีศึกษาจากการศึกษาภาคสนาม

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาทั้ง 4 แห่งที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระองค์ทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ราษฎรในถิ่นทุรกันดารห่างไกลทั่วทุกภาคของประเทศไทยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีโอกาสได้รับความรู้และฝึกฝนตนเอง สามารถพัฒนาตนเองให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ พร้อมทั้งจะเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อความยั่งยืนของการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การทรงงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมุ่งเน้นการใช้การศึกษาเป็นหลักในการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามแนวพระราชดำริ โดยมีการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนผ่านการใช้ทั้งภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาใน 4 ด้าน คือ 1) **ด้านพุทธิศึกษา** คือ ความรอบรู้วิชาการที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการศึกษาเรียนรู้ 2) **ด้านจริยศึกษา** คือ การอบรมบ่มเพาะศีลธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และการสร้างเสริมจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม 3) **ด้านหัตถศึกษา** คือ ความรู้และทักษะในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ เห็นคุณค่าของงานที่ทำ และการเสริมสร้างทัศนคติในทิศทางบวกในการทำงาน และ 4) **ด้านพลศึกษา** คือ การมีสุขภาพแข็งแรง การกินอาหารที่ถูกต้องและการออกกำลังกายให้เหมาะสม รวมทั้งความสะอาดและสุขาภิบาล (แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2550-2559, 2549) โดยหลักการที่ใช้ในการดำเนินงานแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การใช้สถานศึกษาเป็นฐานของการพัฒนา เนื่องจากเป็นสถานที่รวมเด็กวัยเรียนในชุมชน และมีครูซึ่งเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็ก รวมถึงยังเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนอีกด้วย

2. การพึ่งตนเอง โดยทรงเน้นให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาตนเองโดยใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านพุทธิศึกษา ด้านจริยศึกษา ด้านหัตถศึกษา และด้านพลศึกษา

3. การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเน้นการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการลงมือปฏิบัติ ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ

จะถูกถ่ายทอดลงสู่ชุมชน นำไปใช้พัฒนาชุมชนของตนเองได้ เป็นการเสริมสร้างพลังและความเข้มแข็งของชุมชน นำไปสู่การพึ่งตนเอง ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัดและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยผ่านการขอความร่วมมือจากบุคคลภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนชุมชนในส่วนที่ขาดแคลน เช่น เทคโนโลยี ความรู้ หรืองบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ

สำหรับการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีนั้น มีแนวทางในการจัดการที่มีวิธีปฏิบัติดี เพื่อจัดการศึกษาทั้งด้านสาระวิชาการและการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (กรรณิการ์ สัจกุล, 2555) โดยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ภาพรวมวิธีปฏิบัติดีของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ

วิธีปฏิบัติดี	รายละเอียดการจัดการ
1. ปรับให้มีสมดุลระหว่างวิชาการกับการปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในภาคปฏิบัติ - การเพิ่มเวลาเรียนวิชาการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา - การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียน - ให้นักเรียนมีการฝึกงานเกษตร
2. สร้างกลไกบ่มเพาะลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้นักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นการสร้างระเบียบวินัยให้เป็นวัฒนธรรมของโรงเรียน โดยผสมผสานในทุกกิจกรรมทั้งการเรียนในสาระวิชา การปฏิบัติตามโครงการต่างๆ และกิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดี - ส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตยควบคู่กับการสร้างวินัย - ฝึกความรับผิดชอบงาน และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในทุกระดับชั้นโดยจัดให้เหมาะสมกับวัย - ใช้กิจกรรมพี่สอนน้อง อาทิ การทำแปลงเกษตร การรับประทานอาหาร และการดูแลความสะอาดของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน - สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และการทำงานของครูและนักเรียน
3. การหนุนเสริมและต่อยอดครู	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้ครูได้รับการศึกษาเพิ่มพูนความรู้ โดยการเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานสนองพระราชดำริฯ และจากหน่วยงานอื่นๆ - สนับสนุนการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนคุณวุฒิของครู - ครูใหญ่เป็นพี่เลี้ยงให้ครูรุ่นใหม่

ตารางที่ 4.2 ภาพรวมวิธีปฏิบัติดีของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ (ต่อ)

วิธีปฏิบัติดี	รายละเอียดการจัดการจัดการ
4. สร้างเสริมชุมชนสัมพันธ์ เพื่อร่วมคิด-ร่วมทำ และร่วมแบ่งปัน	<p>สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งในแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการตามแนวคิด “โรงเรียนเพื่อชุมชน และชุมชนเพื่อโรงเรียน” ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีคณะกรรมการโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแทนชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทโดยตรงในการร่วมบริหารโรงเรียน - มีกรรมการเพื่อร่วมกันวางแผนและตัดสินใจให้เกิดความถูกต้องและเป็นธรรม - ใช้การประชุมของโรงเรียน และการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านเป็นเวทีในการร่วมแสดงความคิดเห็น - ครูแต่ละคนรับผิดชอบดูแล “คุ้ม” ในหมู่บ้าน และเยี่ยมเยียนชุมชนเป็นประจำ - ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างหลากหลาย อาทิ จัดเวรรับผิดชอบประกอบอาหารกลางวัน เป็นวิทยากรในการฝึกอาชีพและให้ความรู้ - มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์กับชาวบ้านตามวาระและโอกาสต่างๆ
5. ร่วมเรียนรู้กับเครือข่ายโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูใหญ่ในโรงเรียนที่ร่วมโครงการฯ อย่างสม่ำเสมอ - ครูใหญ่ร่วมประชุมกับครูในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งเยี่ยมเยียนโรงเรียน หรือเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนกลยุทธ์และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูป
6. แสวงหาการสนับสนุนจากภายนอกอย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - ขอรับการสนับสนุนความรู้และปัจจัยการศึกษาจากหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริฯ รวมทั้งหน่วยงานอื่นและกลุ่มบุคคลต่างๆ โดยมีการติดตามผลความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง - มีโครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง - ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ที่หน่วยงานและกลุ่มบุคคลมาร่วมดำเนินการในโรงเรียน
7. พร้อมรับการติดตามและประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - น้อมรับโครงการในพระราชดำริฯ และมีเจตคติเชิงบวกต่อการติดตามผลโครงการ ทั้งจากสำนักงานโครงการฯ และจากการทรงงานตรวจเยี่ยมด้วยพระองค์เอง - ปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษาตามผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

โรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทั้ง 4 แห่ง ที่เป็นกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ต่างก็มีบริบททางวัฒนธรรม และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันออกไป ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

1.1 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคีตั้งอยู่ ณ บ้านห้วยไร่สามัคคี หมู่ที่ 2 ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พื้นที่ของโรงเรียนอยู่ในโครงการพัฒนาออยตุง เริ่มเปิดทำการสอนในลักษณะของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2507 โดยใช้ชื่อว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ 61 ใช้โรงเรียนที่สอนภาษาจีนของหมู่บ้าน ในปัจจุบันเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี ได้ขยายการจัดการศึกษาถึงช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) เพื่อรองรับเด็กนักเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุงและในปีการศึกษา 2549 และได้รับงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียนแห่งใหม่เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปัจจุบันจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยครูจำนวน 37 คน และบุคลากรทางการศึกษา 2 คน

ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคีคือการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้เรียน โดยพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยในเขตพัฒนาออยตุงให้จบไปแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ทั้งในสายสามัญและสายอาชีพ โดยยึดตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่ว่า “จงช่วยเขา ให้เขาช่วยเหลือตนเองได้” ซึ่งแต่เดิมราษฎรบนภูเขาส่วนใหญ่ไม่มีสัญชาติ ดำรงชีวิตด้วยการทำลายป่าเพื่อปลูกฝิ่น ขนยาเสพติดและทำไร่เลื่อนลอย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงดำริแก้ไขปัญหาความยากจนของราษฎรโดยการสร้างงานสร้างรายได้ที่มั่นคง และให้ความรู้กับชุมชนให้อยู่ร่วมกับป่าได้อย่างกลมกลืน พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพของราษฎรให้มีความรู้ความสามารถและสามารถร่วมพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

การจัดการศึกษาของโรงเรียนจึงมุ่งเน้นการช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จนเกิดทักษะ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ให้ผู้เรียนที่จบไปมีทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น โดยจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่มุ่งเน้นอาชีพอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

การวางหลักสูตรจะทำการเชิญผู้เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาออยตุง ผู้ประกอบการในชุมชน ไม่ว่าจะเป็น สวนกาแพ กระจดาชสา เพาะพันธุ์ไม้ งานฝีมือชนเผ่า และผู้รู้ด้านอาชีพ โดยใน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะแบ่งเป็น 5 แผนการเรียน คือ สายสามัญ เกษตรกรรม คหกรรม อุตสาหกรรม และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ-จีน ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทุกแผนการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ตรงตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนจริงๆ โดยในปัจจุบันโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคีเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีข้อมูลนักเรียนดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1	4	2	6
อนุบาล 2	2	3	11
ประถมศึกษาปีที่ 1	17	17	34
ประถมศึกษาปีที่ 2	20	17	37
ประถมศึกษาปีที่ 3	12	17	29
ประถมศึกษาปีที่ 4	18	11	29
ประถมศึกษาปีที่ 5	12	15	27
ประถมศึกษาปีที่ 6	15	14	29
รวม	100	96	196
มัธยมศึกษาปีที่ 1	29	21	50
มัธยมศึกษาปีที่ 2	33	35	68
มัธยมศึกษาปีที่ 3	26	32	58
มัธยมศึกษาปีที่ 4	19	35	54
มัธยมศึกษาปีที่ 5	13	18	31
มัธยมศึกษาปีที่ 6	12	21	33
รวม	132	294	426
รวมทั้งหมด (ป.1-ม.6)	232	390	622

1.2 บริบททางวัฒนธรรมของชุมชนบริเวณโรงเรียน

ชุมชนที่อยู่รอบบริเวณโรงเรียนประกอบไปด้วยหลากหลายชนเผ่าอาศัยกระจายอยู่ในหุบเขา บนเทือกเขานางนอน ในเขตพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุง จำนวน 16 หมู่บ้าน ประกอบด้วยชนเผ่าชาวไทยใหญ่ ลัวะ ลื้อ จีนยูนนาน จีนฮ่อ อาข่าหรืออีก้อ มูเซอและลาหู่ ซึ่งหมู่บ้านแต่ละเผ่าเหล่านี้ต่างก็มีเอกลักษณ์และการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันไป บางส่วนก็ได้เข้ามาทำงานและฝึกอาชีพกับ

โครงการพัฒนาโดยตุง ทำให้มีรายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้น แต่ก็ยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของชนเผ่าไว้ได้อย่างเหนียวแน่น ชนเผ่าที่อยู่บริเวณโรงเรียนมี 3 เผ่าหลัก คือ 1) ชาวจีนอพยพหรือจีนยูนาน ซึ่งยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี การดำเนินชีวิตของชาวจีน โดยพบว่าในชุมชนมีศาลเจ้า มีพิธีไหว้พระจันทร์ เทศกาลตรุษจีน และมีโรงเรียนที่สอนภาษาจีนโดยเฉพาะอีกด้วย 2) ชนเผ่าอาข่า ซึ่งส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่บนดอยตุง บ้านเช่าแห่ง และอาข่าจากต่างอำเภอ และ 3) ชนเผ่าไทใหญ่ ซึ่งมีวิถีชีวิตเหมือนคนพื้นราบ คนภาคเหนือทั่วไป

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณเขตโครงการพัฒนาโดยตุงจะอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นเผ่า โดยกลุ่มที่มีคุณภาพชีวิตดีที่สุดคือชนเผ่าจีนยูนาน จากการสำรวจพบว่า การปลูกสร้างบ้านเรือนจะสร้างบ้านปูนแบบคนพื้นราบ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณบ้านครบครัน ไม่ว่าจะเป็นจานดาวเทียม อินเทอร์เน็ต รถยนต์ส่วนบุคคล ซึ่งต่างจากชนเผ่าอื่นๆที่ยังนิยมปลูกสร้างบ้านด้วยไม้หรือไม้ไผ่เป็นโรงเรียนชั้นเดียวยกพื้นสูง

ชนเผ่าแต่ละกลุ่มต่างก็นับถือศาสนาแตกต่างกันออกไป นักเรียนส่วนใหญ่ก็นับถือศาสนาพุทธ นอกจากนั้นอีกประมาณร้อยละ 40 นับถือศาสนาคริสต์ สำหรับชาวจีนยูนาน ส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม ลัทธิขงจื้อ และลัทธิบูชารบรุษ ส่วนชุมชนชาวอาข่า จะนับถือผี ที่เรียกว่า “ผีแหนะ” อันประกอบไปด้วย ผีเรือน ผีหมู่บ้าน ผีทั่วไปและผีเร่ร่อน ชาวไทใหญ่นับถือพุทธศาสนานิกายเถรวาท ประกอบกับความเชื่อทางไสยศาสตร์ และชาวไทลื้อ นับถือพุทธศาสนา ร่วมกับการนับถือเทพดาอารักษ์ ผีสงฆ์ 3 จำพวก ได้แก่ ผีบรรพบุรุษ ผีบ้าน และ พระเสื้อเมือง

1.3 นโยบายการจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม

นโยบายสถานศึกษาของโรงเรียนมีลักษณะเปิดกว้างสนับสนุนให้นักเรียนทุกชนเผ่าที่มีความพร้อมจะเรียนได้มีโอกาสเรียนหนังสือ ในช่วงปิดเทอมทางโรงเรียนมีนโยบายให้ครูเข้าไปในหมู่บ้านของชนเผ่าต่างๆ เพื่อไปพูดคุยกับผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการศึกษาและส่งบุตรหลานมาเรียนต่อ เนื่องจากนักเรียนในพื้นที่เมื่อจบมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วมักจะไม่เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประมาณ 30-40% อันเนื่องมาจากความยากจน ระยะทางการเดินทางที่ค่อนข้างไกล โดยทางโรงเรียนยังส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้เรียนต่อให้ได้มากที่สุด เพราะโรงเรียนมีศักยภาพทั้งพื้นที่ อาคารสถานที่และจำนวนครู ซึ่งทางโรงเรียนสามารถรับนักเรียนได้ถึง 700 คน แต่ตอนนี้มีประมาณ 500 คนเท่านั้น สำหรับนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมดเป็นชนเผ่าในบริเวณโครงการโดยตุง โดยสาเหตุที่นักเรียนเหล่านี้ไม่ได้เข้ามาเรียนในตัวเมืองเชียงรายนั้น สืบเนื่องมาจากนักเรียนยังไม่ได้สัญชาติไทย ไม่มีบัตรประชาชน ทำให้ไม่สามารถผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองได้ ซึ่งกลุ่มจีนยูนานและอาข่าถือว่าเป็นคนไทย สามารถทำบัตรได้ ส่วนพวกไทใหญ่ ลื้อ ลัวะ ถือว่าเป็นพวกคนอพยพชนกลุ่มน้อย ไม่สามารถทำบัตรประชาชนได้ ซึ่งนักเรียนที่มาเรียนที่นี้ทางโรงเรียนก็พยายาม

ช่วยเหลือให้นักเรียนมีบัตร มีเลขประจำตัว 13 หลัก แต่เลขข้างหน้ายังเป็นเลข 00 อยู่ เพื่อให้ นักเรียนสามารถสอบ NT ได้และในอนาคตสามารถปรับเปลี่ยนเป็นคนไทยได้

ส่วนสาเหตุอีกประการหนึ่งที่นักเรียนชนเผ่าไม่นิยมเข้าไปเรียนในตัวเมืองก็คือผู้เรียน รู้สึกแปลกแยก และรู้สึกถูกแบ่งแยกจากคนพื้นราบ ซึ่งการได้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้ ทำให้ ผู้เรียนได้รับประโยชน์อีกประการหนึ่งก็คือ ผู้เรียนสามารถใช้บัตรนักเรียนในการผ่านด่านได้ แต่ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบสืบเนื่องจากการที่นักเรียนยังไม่ได้รับสัญชาติไทยก็คือ เมื่อจบการศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษาแล้วไม่สามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาบัณฑิตได้

สำหรับกิจกรรมที่ส่งเสริมเกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น ทางโรงเรียนมีการสอดแทรก วัฒนธรรมเข้าไปในบทเรียนซึ่งมีทั้งวัฒนธรรมหลักในสังคม และวัฒนธรรมชนเผ่า โดยส่วนใหญ่จะ ปรากฏอยู่ในรายวิชาสังคมศึกษา ส่วนกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน จะเป็นกิจกรรมวันวัฒนธรรมโดย เปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละเผ่ามานำเสนอวัฒนธรรมชนเผ่าของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย อาหาร การละเล่นของแต่ละชนเผ่า นอกจากนี้ในทุกสัปดาห์ทางโรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียนระดับ ประถมศึกษาได้แต่งชุดชนเผ่ามาเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นร่วมด้วย ในทางกลับกันสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ทางโรงเรียนจะให้แต่งชุดนักเรียนปกติ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกถึงการแบ่งแยก แต่เน้นการปลูกฝังความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของนักเรียนในโรงเรียน

การวางนโยบายสถานศึกษาที่เน้นความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและคนใน แต่ละชนเผ่า และความสัมพันธ์ระหว่างชนเผ่าต่างๆในชุมชน โดยทางโรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียน และครูได้เข้าไปมีส่วนร่วมและสนับสนุนในกิจกรรมของแต่ละชนเผ่า เช่นงานออกหา ซึ่งก็คือ ประเพณีออกพรรษาของชาวไทยใหญ่ ชาวลื้อ และชาวลัวะ หรือพิธีตรุษจีนของจีนยูนนาน พิธีจับน้ำขायมเข้า ซึ่งทางโรงเรียนจะส่งครูไปร่วมกิจกรรม หรือถ้าชุมชนต้องการยืมอุปกรณ์เครื่องใช้ หรือต้องการนักเรียนไปร่วมแสดงทางโรงเรียนก็จะฝึกซ้อมนักเรียนเพื่อไปร่วมกิจกรรม ทำให้โรงเรียน และชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันเรื่อยมา ตลอดจนการวางยุทธศาสตร์ที่ลดความขัดแย้งระหว่าง ชนเผ่าภายในโรงเรียน โดยนักเรียนใหม่ทุกคนจะได้เข้าค่ายผู้นำ เพื่อทำการละลายพฤติกรรม และ ค่ายเรารักโรงเรียนเพื่อเรียนรู้การใช้ชีวิตในโรงเรียน และร่วมกันสร้างกฎในการอยู่ร่วมกันระหว่างครู และนักเรียน และนักเรียนแต่ละชนเผ่า

นอกจากนั้นแล้ว การเตรียมตัวของโรงเรียนในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนก็คือการ ฝึกภาษาจีนให้กับผู้เรียนเพิ่มเติม โดยมองถึงในแง่ที่เป็นภาษาที่จะทวีความสำคัญเพิ่มขึ้นเมื่อประเทศ ไทยก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบกับชุมชนก็มีศักยภาพในการพัฒนาทางด้านภาษาจีนอยู่ แล้ว โดยนักเรียนทั้งชาวจีนยูนนาน และชนเผ่าต่างๆ จะได้เรียนภาษาจีนกลางเพิ่มเติม ซึ่งประโยชน์ที่

ได้รับก็คือนักเรียนจะสามารถติดต่อค้าขายกับคนแถบชายแดนแม่สายได้ ซึ่งนักเรียนที่นี้จะพูดภาษาถิ่นได้หลายภาษา ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยใหญ่ อาข่า มูเซอ เป็นต้น

1.4 บทบาทของครู

จากนโยบายของสถานศึกษาที่แตกต่างจากโรงเรียนอื่นๆ ทำให้ครูมีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาผู้เรียน สิ่งที่โรงเรียนให้ความสำคัญประการแรกก็คือการสร้างความตระหนักให้กับครูในโรงเรียน มีเจตคติ มีความมุ่งมั่นที่ดี และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่แท้จริงที่ผู้เรียนจะได้รับจากการศึกษาตามแนวทางนี้ เพราะหลักสูตรของโรงเรียนไม่ได้เน้นตามที่กระทรวงศึกษากำหนด อันอาจจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์จากการสอบระดับชาติของผู้เรียนที่ไม่ได้สูงเหมือนโรงเรียนอื่นๆ แต่สิ่งที่ได้รับก็คือการที่ผู้เรียนจะได้ใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนของตนได้อย่างไม่ลำบาก ไม่ได้ประเมิณนักเรียนจากคะแนนสอบแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องชี้ให้เห็นประโยชน์ของการศึกษาในแนวทางนี้ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การสอนในหลักสูตรที่วางไว้ การมีส่วนร่วมในการปรับและพัฒนาหลักสูตร เช่นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง วัฒนธรรมชนเผ่า การเรียนรู้อาเซียน ครูและผู้อำนวยการโรงเรียนจะร่วมกันปรับแก้ไข โดยพิจารณาจากหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา และตัวชี้วัดของจุดประสงค์การเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลาง แล้วมาร่วมกันพิจารณาปรับแก้คำอธิบายรายวิชาใหม่ และพัฒนาเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจงกับบริบทของโรงเรียน รวมถึงการวางเป้าหมายระดับโรงเรียนทั้งในระยะสั้น และระยะยาวเพื่อให้ผู้เรียนมีเป้าหมายว่า การเรียนในห้องเรียนจะส่งผลที่เป็นรูปธรรม เป็นกิจกรรมภายในโรงเรียนได้อย่างไร เช่นการจัดงานกีฬาวิชาการ การจัดงานวันวัฒนธรรม เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและช่วยสนับสนุนวิชาเรียนได้อีกด้วย

สำหรับหลักสูตรการสอนเสริมอาชีพของโรงเรียน ก็มีมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม เช่นการเรียนทอผ้าของชนเผ่า ทางโรงเรียนจะนำนักเรียนเข้าไปเรียนกับคนในหมู่บ้าน หรืองานคหกรรม การทำอาหารของชนเผ่า งานเกษตรการปลูกพืชเมืองหนาว ก็ถูกบรรจุอยู่ในแผนการเรียนการสอน

นอกจากนั้นครูยังมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอีกด้วย โดยทางโรงเรียนจะแบ่งครูประจำกลุ่มตามชนเผ่าในชุมชน เพื่อให้โรงเรียนสามารถเข้าถึงชนเผ่าต่างๆได้ทั้งหมด โดยครูแต่ละกลุ่มจะรับผิดชอบในการติดต่อ การลงพื้นที่ ร่วมกิจกรรมในชุมชน เช่น ประเพณีไล่ชิงช้า ตรุษจีน ออกหว่า ประเพณีผีตาโชน กินข้าวใหม่มูเซอ งานแต่งงาน ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูประจำกลุ่มรับผิดชอบก็จะออกไปช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน

2. โรงเรียนอ้อมก้อยวิทยาคม อำเภออ้อมก้อย จังหวัดเชียงใหม่

2.1 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนอ้อมก้อยวิทยาคมเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 34 บ้านหลิม หมู่ที่ 1 ตำบลอ้อมก้อย อำเภออ้อมก้อย จังหวัดเชียงใหม่ ระยะทางจาก ศาลากลางจังหวัดถึงโรงเรียน 182 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทางโดยประมาณ 4 ชั่วโมง 30 นาที สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จัดตั้งเป็นทางการเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2499

นักเรียนส่วนใหญ่ประมาณ 84% เป็นชาวกะเหรี่ยง นอกจากนั้นเป็นชนเผ่าม้ง และลัวะ โดยประชาชนในแถบนี้จะไม่มีการอาชีพเป็นหลักแหล่งถาวร มีฐานะยากจน นักเรียนประสบ ความยากลำบากในการเดินทางมาเรียน พบว่าถึงแม้จะมีถนนดินจากหมู่บ้านมาถึงโรงเรียน แต่ นักเรียนต้องใช้การเดินทางจากในหมู่บ้านตั้งแต่เช้ามีดเป็นระยะทางหลายกิโลเมตรเพื่อเข้ามาเรียนใน ตอนเช้า

โรงเรียนแห่งนี้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการสร้างหอพักภายในโรงเรียนจำนวน 6 หอพัก แบ่งเป็นหอพักชาย 3 หอพัก และหอพักหญิง 3 หอพัก ซึ่งรองรับนักเรียนที่ยากจนได้ส่วนหนึ่ง การพักภายในหอพักโรงเรียนนั้นทำ ให้เด็กชนเผ่าเหล่านี้ได้เรียนรู้วัฒนธรรมหลักของสังคม พร้อมกับได้ปรับตัว ฝึกฝนทักษะชีวิตที่จำเป็น ในการอยู่ในสังคมไทยได้ เช่น การรักษาความสะอาดของที่พัก และบริเวณโรงเรียน การใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม การเพาะปลูก เลี้ยงปลา ทำอาหาร เป็นต้น โดยมีข้อมูลนักเรียนในโรงเรียนดังตาราง

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนอ้อมก้อยวิทยาคม

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
มัธยมศึกษาปีที่ 1	52	98	150
มัธยมศึกษาปีที่ 2	61	77	138
มัธยมศึกษาปีที่ 3	56	79	135
มัธยมศึกษาปีที่ 4	70	155	225
มัธยมศึกษาปีที่ 5	77	111	188
มัธยมศึกษาปีที่ 6	68	106	174
รวมทั้งหมด	384	626	1010

นโยบายการรับนักเรียนของโรงเรียนเปิดกว้างสำหรับนักเรียนทุกคน โดยทาง โรงเรียนมีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นเนื่องจากว่าทางโรงเรียนมี

การรับนักเรียนตามเขตบริการอำเภอและเป็นโรงเรียนระดับมัธยมปลายเพียงแห่งเดียวในแถบนี้ หลังจากที่ได้รับนักเรียนเข้ามาแล้วจะต้องทำการจัดห้องเรียนในภายหลัง และทำการปรับพื้นฐานภาษาไทย เพราะนักเรียนยังพูดภาษาไทยไม่ชัด และยังไม่เข้าใจภาษาไทยพอที่จะสื่อสารได้ โดยทางโรงเรียนมีนโยบายสอนภาษาไทยเพิ่มเติมโดยเพิ่มคาบเรียนที่ 9 เนื่องจากทักษะภาษาไทยยังใช้เพื่อการสื่อสารได้ไม่คล่อง นอกจากนั้นยังต้องเน้นวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เพิ่มเติม สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นคนที่พื้นเมือง (คนเชียงใหม่) และมีครูที่เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนที่เป็นชนเผ่าลัวะและกะเหรี่ยงจำนวน 2 คน ทำให้บางครั้งเกิดปัญหาในการสื่อสารกับนักเรียน เพราะความแตกต่างของภาษา

ปัญหาที่พบภายในโรงเรียนคือทางโรงเรียนขาด 3ก ได้แก่

1) กิน นักเรียนขาดสารอาหาร ครอบครัวยู่ในสภาพอดอยาก ทางโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือจากโครงการอาหารกลางวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากนั้นยังมีการปลูกผัก เลี้ยงปลาและเลี้ยงไก่ไข่ในบริเวณโรงเรียนเพื่อใช้เป็นอาหารให้กับนักเรียนอีกด้วย

2) กล้า นักเรียนขาดความกล้าแสดงออก สาเหตุหนึ่งเกิดจากการรับสื่อจากภายนอก ที่แสดงให้เห็นว่าคนที่พูดภาษาไทยแบบกะเหรี่ยงแสดงให้เห็นถึงความตลกขบขัน ตอนนี้อย่างโรงเรียนกำลังปรับแก้โดยให้ทำโครงการส่งเสริมความกล้าแสดงออก และให้ฝึกร้องเพลงภาษาไทย เล่นกีฬาโดยเฉพาะกีฬาตะกร้อ

3) ความเก่ง ผลการทดสอบมาตรฐานที่ผ่านมาพบว่าผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตามตอนนี้ทางโรงเรียนก็กำลังพยายามพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทำให้ปีนี้มียุทธศาสตร์เรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้สูงขึ้น เด็กกะเหรี่ยงบางคนสามารถสอบชิงทุนไปต่างประเทศ

2.2 บริบททางวัฒนธรรมของชุมชนบริเวณโรงเรียน

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง นอกจากนั้นเป็นชนเผ่าม้งและลัวะโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรปลูกกาแฟ กะหล่ำปลี มะเขือเทศ พริก พอหมุดฤดูเพาะปลูกก็จะว่างงาน และไม่มีอาชีพเสริมรายได้อื่นๆ นักเรียนมีบทบาทในการเป็นแรงงานของครอบครัว สำหรับชนเผ่าที่ค่อนข้างมีฐานะมากที่สุดในแถบนี้คือชนเผ่าลัวะหรือลวะ เพราะจะประกอบอาชีพขนส่งพืชผัก และมีโรงงานทำไม้อยู่บนเขา

สำหรับความเชื่อและศาสนานั้น พบว่าศาสนาที่มีอิทธิพลต่อชนเผ่าในแถบนี้คือพระพุทธศาสนาที่ผสมผสานความเชื่อในการนับถือผี โดยพบในชนเผ่าลัวะ และกะเหรี่ยง นอกจากนั้นเป็นกลุ่มศาสนาคริสต์ โดยจากการสำรวจรอบบริเวณของโรงเรียน พบว่ามีโบสถ์คริสต์ และหอพักคริสต์อยู่รอบบริเวณโรงเรียน ซึ่งจะเห็นว่าชาวกะเหรี่ยงในแถบนี้นับถือศาสนาคริสต์มากขึ้น โดยคณะ

ผู้เผยแพร่ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ ได้เข้ามาเปิดโรงเรียนที่สอนศาสนาภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ พร้อมกับให้ทุนการศึกษา อาหารและที่พักให้กับนักเรียนที่พร้อมเปลี่ยนศาสนาอีกด้วย โดยจะมีอาสาสมัครจากต่างประเทศสลับเปลี่ยนหมุนเวียนเข้ามาช่วยสอนนักเรียน นอกจากนี้ยังพบกลุ่มศาสนาบาไฮ (Bahá'í) ที่เริ่มเข้ามามีบทบาทในกลุ่มชนเผ่ารอบๆบริเวณโรงเรียนมากขึ้น ซึ่งหลักคำสอนของศาสนานี้จะเน้นการกระทำเพื่อสันติภาพและสร้างความปรองดอง โดยการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ พัฒนาคุณธรรม และการแก้ไขปัญหาของสังคมด้วยความรัก ความสามัคคี และการปรึกษาหารือ ซึ่งผู้ที่นับถือศาสนาบาไฮในแถบนี้ก็จะมีการจัดกิจกรรมร่วมกันในงานพิธีฉลองบุญ 19 วัน ซึ่งความหลากหลายของศาสนานั้นทางโรงเรียนไม่เห็นว่าเป็นปัญหา เพราะไม่มีความขัดแย้งที่รุนแรงเกิดขึ้น และโบสถ์ยังมีส่วนช่วยดูแลนักเรียนทั้งด้านอาหารและที่พักอีกด้วย

2.3 นโยบายการจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม

สำหรับนโยบายการจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรมของโรงเรียน พบว่าลักษณะของความเป็นพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนอมก๋อยวิทยานั้นเกิดจากความหลากหลายของศาสนาที่เข้ามามีบทบาทชุมชนเป็นประเด็นหลัก เนื่องจากโรงเรียนมีลักษณะของผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง ทำให้ไม่พบความขัดแย้งจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากนัก แต่สิ่งที่ก่อให้เกิดความแตกต่างของวิถีการดำเนินชีวิตคือการนับถือศาสนา เพราะกะเหรี่ยงที่นับถือคริสต์และกะเหรี่ยงพุทธ นโยบายหนึ่งของโรงเรียนก็คือการให้ทั้งสองกลุ่มได้เรียนรู้วิถีชีวิต พิธีกรรม คติความเชื่อของทั้งสองศาสนาเพื่อสร้างความเข้าใจ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข รวมถึงการให้ความสำคัญกับทุกศาสนาอย่างเท่าเทียมอีกด้วย

มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมในการให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวกับการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยการบูรณาการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับอาเซียนเข้ากับทุกกลุ่มสาระทั้ง 8 สาระ โดยเฉพาะสังคมและภาษาอังกฤษ และจัดสอนภาษาจีนเสริมให้กับนักเรียน รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ทำความรู้จักกับประเทศในอาเซียน และศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นอันได้แก่วัฒนธรรมล้านนา ลัวะ ม้ง รวมไปถึงการเปิดรายวิชาช่างเป็นวิชาเพิ่มเติม ได้แก่ ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง โดยมีวิทยาลัยอาชีวศึกษาสนับสนุน ทั้งการส่งครูผู้ช่วยสอนและการมอบทุนการศึกษา

อย่างไรก็ดีการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางด้านแนวคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรม ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในการศึกษาด้วยเช่นกัน อาทิเช่น

1) ปัญหาเด็กขาดเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5 ในแต่ละวัน เนื่องจากการเกี่ยวโยงกับคติ ความเชื่อของชนเผ่า เช่นคนในครอบครัวเป็นไข้หวัด ผู้ปกครองก็จะมารับนักเรียนที่เรียนอยู่กลับบ้าน เพราะกะเหรี่ยงมีประเพณีที่เรียกว่าประเพณีมดมือ โดยสมาชิกทุกคนในบ้านต้องอยู่ในบ้านร่วมกัน จนกว่าคนที่ป่วยจะหาย ซึ่งมีผลกับการจัดการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนเป็นอย่างมาก

2) ความเชื่อเรื่องวัยของการแต่งงาน เห็นได้ว่าเด็กหญิงที่นี้จะเข้าสู่การเป็นครอบครัวเร็วมากกว่าเด็กทั่วไป ทำให้เกิดปัญหานักเรียนเลิกเรียนกลางคันซึ่งมีอัตราการร้อยละ 3 ต่อปี โดยชนเผ่ากะเหรี่ยงจะมีความเชื่อว่าเด็กผู้หญิงที่อายุเกิน 15 ปีแล้วยังไม่แต่งงานถือว่าเป็นสาวแก่ เพราะฉะนั้นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อปิดเทอมไปก็อาจจะต้องไปแต่งงานและเริ่มทำอาชีพทำไร่เช่นเดียวกับผู้ปกครอง และไม่กลับมาเรียนหนังสืออีก

ปัญหาสำคัญที่พบอีกประการหนึ่งก็คือปัญหายาเสพติด โดยข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) พบว่าอำเภออมก๋อย เป็นพื้นที่ที่ปลูกฝิ่นมากที่สุดในประเทศไทย โรงเรียนได้รับเป็นโรงเรียนต้นแบบระบบต้านยาเสพติด มีโครงการเฝ้าระวังเรื่องยาเสพติด โดยสภาภาษาชาติไทย โดยครูทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบตลอดแต่ยังไม่พบนักเรียนติดฝิ่น แต่อย่างไรก็ดีปัญหายาเสพติดที่พบก็มีที่มาจากความเชื่อของชนเผ่าที่มีความเชื่อว่าฝิ่นดิบ (ยาปู) เป็นยารักษาโรค และถือว่าเป็นแพ้นของคนในกลุ่มวัฒนธรรมนั้น ซึ่งโรงเรียนยังต้องช่วยแก้ไขและให้ความรู้กับชุมชนเพิ่มเติมด้วย

2.4 บทบาทของครู

ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษา และมีส่วนร่วมในการทำโครงการกาแพะของโรงเรียนซึ่งถือเป็นจุดเด่นของหลักสูตรการจัดการศึกษาที่นี่ เพราะทางโรงเรียนมีรายวิชาภาษาแพะส่งเสริมคุณธรรม 8 ประการ โครงการนี้มีส่วนช่วยให้ครูและนักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันนอกชั้นเรียน และยังช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออก ฝึกทักษะการพูดภาษาไทย พร้อมทั้งได้ฝึกวิชาชีพการทำไร่กาแพ่อีกด้วย โครงการเด่นที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ เช่น โครงการกาแพะลอกการอกของเมล็ดข้าว ไวน์กาแพะ เป็นต้น

บทบาทของครูอีกประการหนึ่งที่สำคัญก็คือ การไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ทำให้ได้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงของนักเรียน และมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชนเผ่าแถบนี้ อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัย การใช้ห้องน้ำ การเฝ้าระวังโรคติดต่อ การรับประทานอาหารโดยใช้ช้อนส้อมแทนการใช้มือ ซึ่งพบว่าได้ผลดีกว่าการที่ให้นักเรียนไปบอกผู้ปกครอง เพราะแนวความเชื่อของชนเผ่ากะเหรี่ยงให้ความสำคัญกับลำดับชั้นของความอาวุโส ลูกจะสอนหรือบอกพ่อแม่ไม่ได้ ทำให้เป็นการยากที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันอีกด้วย เพราะชุมชนแถบนี้มีความเชื่อของชนเผ่าที่หลากหลายมาก ซึ่งบางความเชื่อมีผลต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น การที่ให้ลูกสาวต้องแต่งงานก่อนอายุ 16 ปี เพราะถือว่าอายุเกินกว่านั้นเป็นสาวแก่ การให้สมาชิกทุกคนในบ้านต้องไปอยู่รวมกันที่บ้านถ้ามีคนใดคนหนึ่งในบ้านป่วย รวมถึงพฤติกรรมรักษาความสะอาดบ้านเรือน เป็นต้น

3. โรงเรียนบ้านเขาส่องกล้อง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

3.1 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านเขาส่องกล้องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จัดตั้งเป็นทางการเมื่อ วันที่ 2 มิถุนายน 2501 ตั้งอยู่หมู่ที่ 12 ตำบลเขาเพิ่ม อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลเขาเพิ่มเป็นที่ราบ ส่วนทางด้านทิศเหนือมีลักษณะเป็นภูเขาและทิศตะวันออกมีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขา ระยะทางจากศาลากลางจังหวัดถึงโรงเรียน 30 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทางประมาณ 45 นาที การเดินทางมีถนนลาดยาง 30 กิโลเมตร ความสะดวกในการเดินทางด้วยรถยนต์ตลอดปี โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในระยะที่ 3 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ปัจจุบันถือว่าโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการศึกษาของคนในชุมชน และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน โดยโรงเรียนได้ให้พื้นที่ของโรงเรียนบางส่วนในการทำแปลงผักของชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงให้ความช่วยเหลือปัญหาของชุมชน ทำให้คนในชุมชนรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับโรงเรียน และเมื่อโรงเรียนขอความสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นด้านทุนทรัพย์หรือกำลังแรงงานก็ได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนเป็นอันดี

โรงเรียนบ้านเขาส่องกล้องเปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยครูจำนวน 18 คน และบุคลากรทางการศึกษา 10 คน มีเขตบริการจำนวน 7 หมู่บ้าน คือ บ้านสวนบ้านกลาง บ้านกะเหรี่ยง บ้านหินดาด บ้านโปรงไผ่ บ้านมาบโสม บ้านบึงไม้ และบ้านบึงทองหลาง โดยมีข้อมูลนักเรียนในปีการศึกษา 2555 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาส่องกล้อง

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
ปฐมวัย	49	36	85
ประถมศึกษาปีที่ 1	13	15	28
ประถมศึกษาปีที่ 2	24	27	51
ประถมศึกษาปีที่ 3	13	22	35
ประถมศึกษาปีที่ 4	22	19	41
ประถมศึกษาปีที่ 5	14	17	31
ประถมศึกษาปีที่ 6	13	8	21
รวม	99	108	207

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาส่องกล้อง (ต่อ)

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
มัธยมศึกษาปีที่ 1	14	11	25
มัธยมศึกษาปีที่ 2	25	29	54
มัธยมศึกษาปีที่ 3	8	11	19
รวม	47	51	98
รวมทั้งหมด	195	195	390

3.2 บริบททางวัฒนธรรมของชุมชนบริเวณโรงเรียน

ตำบลเขาเพิ่มมีประชากรประมาณ 350 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรประมาณ 1,300 คน นับถือศาสนาพุทธ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายลาว และมีบางส่วนเป็นชาวกะเหรี่ยง ภาษาถิ่นที่ใช้ได้แก่ภาษาไทย ภาษาพวน ภาษาลาว และภาษากะเหรี่ยง ประชากรที่อาศัยอยู่ในแถบนี้มีฐานะค่อนข้างยากจน รายได้ต่อปีไม่เกิน 15,000 บาทต่อคน โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเพาะปลูก ทำนาทำสวนแต่ไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภาระในการหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว บางรายต้องไปทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทำให้ต้องส่งบุตรหลานไปให้ปู่ย่าตายายดูแลแทน นอกจากนี้ยังมีปัญหาสังคมอื่นๆอีกเช่น ปัญหาการหย่าร้าง บ้านพักอาศัยอยู่ในสภาพแออัด และทรุดโทรม

3.3 นโยบายการจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม

หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ หลักสูตรแกนกลางร้อยละ 70 และหลักสูตรท้องถิ่นร้อยละ 30 สำหรับการจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรมของโรงเรียน เริ่มต้นจากนโยบายของสถานศึกษาในการเตรียมพร้อมให้กับผู้เรียนในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 การสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมในอาเซียน มุ่งเน้นการให้นักเรียนมีทักษะในการปรับตัวให้ได้เมื่อต้องอาศัยอยู่ในบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น แต่ไม่ได้เน้นการเตรียมความพร้อมในการเปิดรับนักเรียนจากประเทศอื่นๆในอาเซียนแต่อย่างใด อาจเนื่องด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียนที่ไม่ได้ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน และสถานศึกษาไม่ได้มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรและสถานที่ในการรับนักเรียนต่างชาติ

ครูในโรงเรียนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนั้นยังต้องสนองนโยบายของโรงเรียน โดยการจัดให้ครูประจำชั้นได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจนักเรียน และสภาพครอบครัว รับรู้สภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนได้ชัดเจนขึ้น รวมไปถึงการส่งเสริมครูให้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน

4. โรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

4.1 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

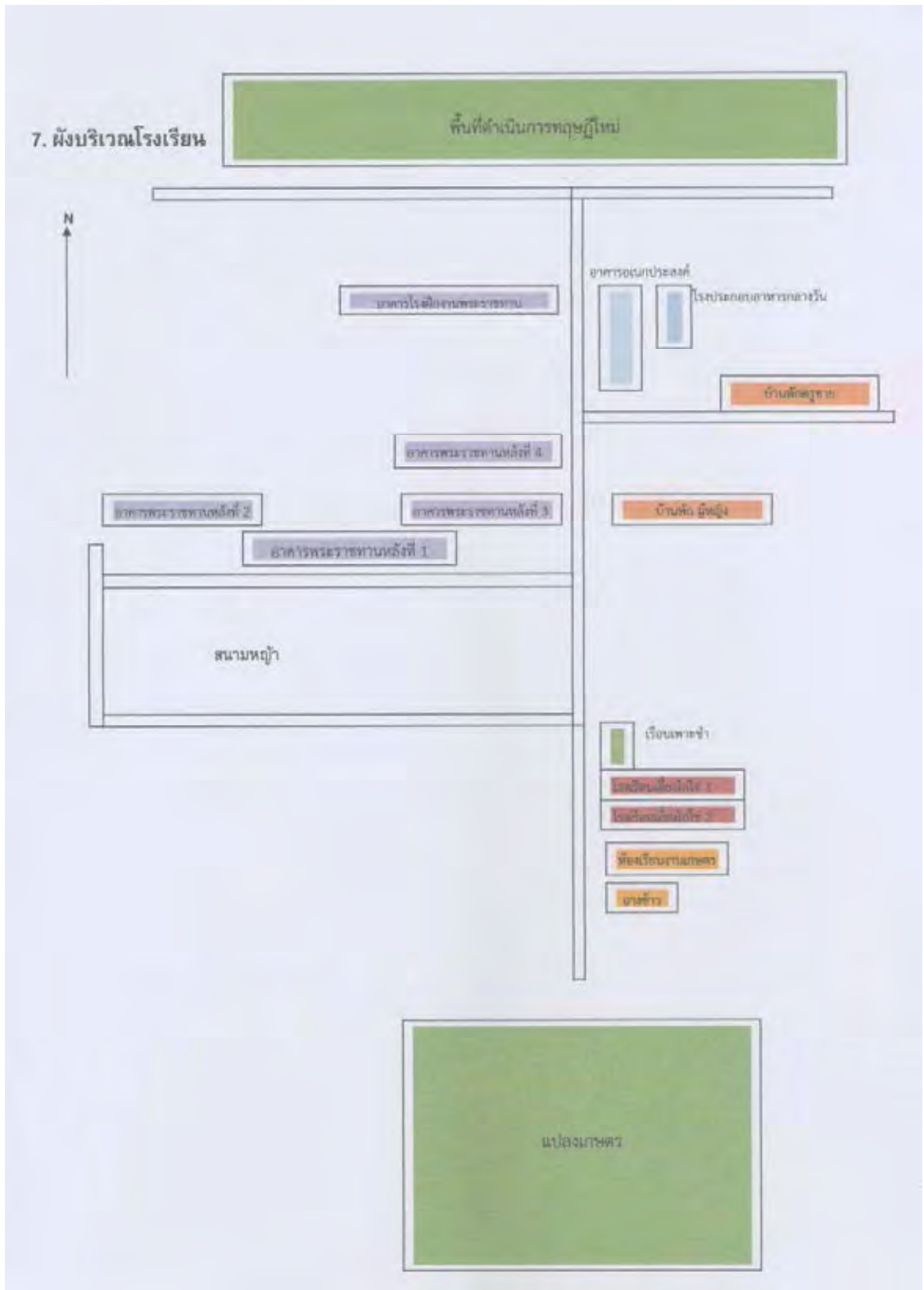
โรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งเหียงหมู่ที่ 18 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ตั้งเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติซึ่งได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้ทำประโยชน์ได้ ระยะทางจากศาลากลางจังหวัดถึงโรงเรียน 110 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทางโดยประมาณ 3 ชั่วโมง เส้นทางคมนาคมมีถนนลาดยาง และถนนลูกรังจากตัวเมืองฉะเชิงเทราถึงโรงเรียน

โรงเรียนอยู่ห่างจากหมู่บ้านนายาวมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ประกอบด้วยเนื้อที่ 150 ไร่ เป็นโรงเรียนในพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สืบเนื่องจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนายาวมีจำนวนนักเรียนมากกว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั่วไป โดยนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้วไม่ได้ศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก เพราะไม่มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาใกล้บ้าน ประกอบกับผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อได้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงมีพระราชดำริให้ขยายโอกาสทางการศึกษา โดยการจัดตั้งโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาแห่งนี้นี้ขึ้น โดยเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประเภทศึกษาสงเคราะห์ แต่ยังคงอยู่ในความดูแลของตำรวจตระเวนชายแดนเช่นเดิม

นอกจากนั้นทางโรงเรียนยังได้มีการเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน และมีการทำข้อตกลงกับสำนักงานการอาชีวศึกษา เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนเกี่ยวกับเกษตรพร้อมจบไปได้วุฒิ ปวช. ทางด้านการเกษตรเพิ่มอีกด้วย เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานให้กับนักเรียนเมื่อจบการศึกษาแล้ว

จุดเด่นของโรงเรียนแห่งนี้ก็คือการนำแนวคิดทฤษฎีใหม่ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอย่างครบวงจร โดยทางโรงเรียนได้จัดสรรพื้นที่ภายในโรงเรียนให้มีการปลูกข้าว ผักสวนครัว เลี้ยงไก่ไข่ ปลา ระบบกำจัดน้ำเสีย รวมไปถึงการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำน้ำส้มควันไม้เพื่อใช้ปราบศัตรูพืช และในขณะเดียวกันก็มีพื้นที่ป่าภายในโรงเรียนที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้เกี่ยวกับพืชพันธุ์พื้นถิ่น สมุนไพร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ครูผู้สอนในทุกสาขาวิชาสามารถนำไปบูรณาการเข้ากับบทเรียนได้อีกด้วย นอกจากนี้ ผลผลิตที่ได้ยังสามารถนำมาเป็นอาหาร และจำหน่ายให้กับคนในชุมชน ในรูปแบบสหกรณ์โรงเรียนอีกด้วย ดังแผนภาพผังบริเวณโรงเรียน

แผนภาพที่ 4.1 การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนตามแนวพระราชดำริฯ
(ที่มา: เอกสารข้อมูลสถานศึกษา)

ปัจจุบันโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาวประกอบด้วยครูผู้สอนจำนวน 29 คน และบุคลากรอื่นๆจำนวน 2 คน โดยมีจำนวนนักเรียนดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
มัธยมศึกษาปีที่ 1	49	65	114
มัธยมศึกษาปีที่ 2	50	58	108
มัธยมศึกษาปีที่ 3	54	61	115
มัธยมศึกษาปีที่ 4	37	45	82
มัธยมศึกษาปีที่ 5	37	44	81
มัธยมศึกษาปีที่ 6	33	28	61
รวมทั้งหมด	260	301	561

4.2 บริบททางวัฒนธรรมของชุมชนบริเวณโรงเรียน

กลุ่มวัฒนธรรมที่พบในชุมชนรอบบริเวณโรงเรียน คือกลุ่มชาวไทยเชื้อสายอีสาน ประมาณ 90% และส่วนหนึ่งเป็นชาวกะเหรี่ยง โดยชาวไทยอีสานส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ ส่วนชาวกะเหรี่ยงจะมีทั้งกะเหรี่ยงพุทธและกะเหรี่ยงคริสต์ ประชาชนในชุมชนแถบนี้เดิมเป็นกลุ่มสหายเก่าหรือ กลุ่มพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พ.ค.ท) ซึ่งภายหลังจากที่ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้ประกาศใช้นโยบาย 66/2523 เพื่อสกัดกั้นและยุติสงครามกลางเมืองด้วยการสร้างประชาธิปไตย และมุ่งเน้นให้ประชาชนที่กลับใจหันมาร่วมกันพัฒนาประเทศไทย กลุ่มคอมมิวนิสต์ในสมัยนั้นจึงได้ออกมาร่วมมือกับรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ

ชาวบ้านในแถบนี้เดิมเป็นผู้บุกรุกป่าสงวนในยุคนั้น โดยจะอยู่แยกกันเป็นเผ่าเป็นกลุ่ม สุรินทร์ หนองคาย เลย ร้อยเอ็ด นครสวรรค์ ขอนแก่น ศรีสะเกษ ที่พบมากที่สุดคือสุรินทร์ หนองคาย ศรีสะเกษ โดยจะอยู่กันเป็นคุ้ม ที่เป็นคุ้มใหญ่ประมาณ 200-300 ครัวเรือน ซึ่งกลุ่มสหายเก่าเหล่านี้ปัจจุบันยังมีบทบาทอยู่ในชุมชนอยู่ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้นำชุมชน หรือเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดการสร้างพลัง สร้างอุดมการณ์ ปรัชญาของกลุ่มให้กับครูและนักเรียนในโรงเรียน โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการโรงเรียนก่อน ดำรวจตระเวนชายแดนมีหน้าที่ในการประสานงาน สร้างความสงบสุข ระเบียบร้อยในชุมชน พร้อมกับป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนเพิ่มเติมอีกด้วย และด้วยสาเหตุนี้เองจึงเป็นสาเหตุที่โรงเรียนแห่งนี้ยังต้องมีตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้ดูแลทั้งโรงเรียน และพื้นที่ในชุมชน

นอกจากนั้น ทางโรงเรียนยังให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการเชิญปราชญ์ชุมชนมาสอนในโรงเรียน เช่นการทำบัวลอยไข่หวาน กลัวยฉาบ การทำน้ำส้มควันไม้ เรียนรู้สมุนไพรพื้นบ้านรวมถึงการนำเด็กนักเรียนไปเรียนรู้วิถีชุมชนโดยการไปศึกษากับกลุ่มแม่บ้านนายนาวสามัคคีที่เป็นกลุ่มที่ผลิตสินค้าส่งขายให้กับร้านภูฟ้า ได้แก่การทำเต้าเจี้ยว แชมพูสระผม และงานตัดเย็บเสื้อผ้า

4.3 นโยบายการจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม

ทางโรงเรียนให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมให้กับผู้เรียนในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทางโรงเรียนได้เป็นโรงเรียนต้นแบบของการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการเข้าสู่อาเซียน เนื่องจากโรงเรียนมีนักเรียนที่พูดได้หลายภาษา ไม่ว่าจะเป็นเป็นภาษาลาว หรือภาษาเขมร และมีการจัดค่ายอาเซียนในโรงเรียนอีกด้วย

นอกจากนั้นโรงเรียนยังมีการให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปที่จำเป็นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของประเทศสมาชิก รวมถึงการเตรียมพร้อมผู้เรียนโดยการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถออกไปทำงานในอาเซียนได้ รวมถึงการเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาที่สามและสี่ให้กับนักเรียนเช่นภาษาจีน ภาษาเขมร นักเรียนที่นี่นอกจากจะพูดภาษาไทยได้แล้ว ยังสามารถพูดภาษาอีสานและภาษาเขมรได้อีกด้วยซึ่งถือเป็นจุดเด่นของผู้เรียนถ้าต้องการไปทำงานในประเทศแถบอาเซียน

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมในอาเซียนมุ่งให้นักเรียนมีทักษะในการปรับตัวให้ได้เมื่อต้องอาศัยอยู่ในบริบททางวัฒนธรรมที่มีความแตกต่าง

4.4 บทบาทของครู

ครูในโรงเรียนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงการส่งครูไปอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูจะเปลี่ยนระดับการสอนทุกปี โดยมีแนวคิดอยากให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนั้นนโยบายของโรงเรียนที่ให้ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ทำให้เข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนได้ชัดเจนขึ้น เพราะเด็กบางคนมีพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งมีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว รวมไปถึงการส่งเสริมครูให้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน

ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทย

การศึกษาเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรมโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาทั้งหมด 4 โรงเรียน โดยวิธีการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytical Induction) ของดัชนีชี้วัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูจากข้อมูลที่ได้ทำการจำแนกประเภทแล้ว ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ (1) การติดตามและการจัดการ (monitoring and managing) (2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship) (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทักษะคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge) และนำข้อมูลจากการศึกษาภาคสนามมาสร้างตัวบ่งชี้ เพื่อนำไปสร้างแบบวัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนและนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

1. การติดตามและการกำกับพฤติกรรมของนักเรียน (monitoring and managing student's behavior)

การติดตามและการกำกับพฤติกรรมของนักเรียน หมายถึง การกำหนดกฎในชั้นเรียนเพื่อความเป็นระเบียบในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม โดยควบคุมกระบวนการการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้และและกระบวนการในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้กฎและสัญญาณเงียบในการกำกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน การให้ข้อเสนอแนะผู้เรียนและแสดงถึงการให้ความสำคัญกับผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน การแก้ไขข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน และการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน

1.1 การใช้กฎและสัญญาณเงียบในการกำกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน

กฎเกณฑ์ที่ใช้ในห้องเรียนพหุวัฒนธรรม เกิดจากการระดมความคิดของนักเรียนเป็นข้อตกลงที่นักเรียนสร้างขึ้นร่วมกันเพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะที่มีการเรียนการสอน ซึ่งถ้านักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในชั้นเรียน ครูสามารถนำกฎเกณฑ์เหล่านี้มาใช้ในการบังคับพฤติกรรมผู้เรียนได้ นอกจากนั้นแล้วถ้าเป็นความผิดเล็กน้อย การกำกับพฤติกรรมของนักเรียนสามารถใช้สัญญาณเตือนผู้เรียน เช่นการใช้ภาษาท่าทาง การใช้สายตา เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนราบรื่นและไม่เป็นการเสียเวลารบกวนนักเรียนคนอื่นๆที่กำลังเรียน หรือทำกิจกรรมในชั้นเรียนอีกด้วย ดังข้อความสนับสนุนต่อไปนี้

“คาบแรกเราจะให้ช่วยกันระดมความคิดเลยนะ ให้ช่วยกันสร้างกฎ ข้อบังคับในห้องเรียน ครูก็ช่วยด้วย ชิ้นงานที่ออกมาก็คือกฎกติกาที่ เค้าร่วมกันสร้าง สุดท้ายเค้าก็จะเอามาส่งให้เราเก็บไว้ เป็นข้อตกลง ที่เค้าคุยกันแล้วว่าเค้าจะทำแบบนี้ เอามามอบให้เราเหมือนเป็น สัญญา”

(ผู้อำนวยการ ร.ร.บ้านห้วยไร่สามัคคี, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“ถ้าเด็กแอบคุยกัน หรือแอบกินขนมในห้องเรียน เราจะไม่ดุเสียงดัง นะ มันทำลายสมาธิเพื่อนคนอื่นด้วย บางทีก็ส่งสายตาดูๆไปบ้าง ถ้า ไม่เห็นก็ให้เพื่อนข้างๆสะกิด เค้าก็จะหยุดนะ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“แต่บางทีก็จะมีล้อเลียนกันเรื่องภาษาบ้าง แต่คิดว่าเป็นเรื่องสนุก มากกว่า ไม่ได้มีปัญหาอะไรกัน แต่บางครั้งครูก็ต้องพยายามบอกเค้า เราก็ต้องดูอยู่ห่างๆเหมือนกัน เพราะบางครั้งเค้าล้อเลียนกันมันส่อ แว่วที่จะทะเลาะกันมัย แต่ถ้าดูว่าเค้ามีเจตนาแค่สนุกครั้งคราวเราก็ ไม่ได้ว่าอะไร แต่ถ้ามันแรงไปเราก็ต้องเบรก ต้องห้าม หรือพยายาม เบี่ยงเบนเรื่อง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

1.2 การให้ข้อเสนอแนะผู้เรียนและแสดงถึงการให้ความสำคัญกับผู้เรียน อย่างเท่าเทียมกัน

การให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนระหว่างการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ไปในทิศทางที่ถูกต้อง นอกจากนั้นครูควรแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจ ให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกกลุ่ม อย่างเท่าเทียม แสดงให้เห็นถึงความยุติธรรมระหว่างกลุ่มนักเรียนต่างวัฒนธรรม โดยอาจแสดงให้เห็น จากการให้ความใส่ใจกับการแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน การรับฟังและ สนับสนุนส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้เรียนที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ การแสดงให้เห็นว่าครูให้ความสำคัญกับทุก คำตอบของนักเรียนไม่ว่าจะผิดหรือจะถูกตั้งข้อความสนับสนุนต่อไป

“พอเด็กพีรีเซนต์งานเสร็จแล้ว เราก็จะให้ฟีดแบคเลย แล้วก็ให้เพื่อนๆช่วยกันวิจารณ์ด้วย เพราะเป็นประโยชน์กับตัวนักเรียนจะได้เอาไปปรับปรุงได้ทันที ส่วนเพื่อนๆในห้องก็จะได้ฝึกภาษาไทยไปด้วย เพราะเด็กที่นี่มีปัญหาการอ่าน การใช้ภาษาในการสื่อสารมาก ฟังรู้เรื่องนะ แต่ตอบไม่ได้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“เด็กที่นี่ขาดโอกาสหลายๆครั้ง ถ้าได้รับการปลูกฝัง การเรียนรู้เท่ากับเด็กในเมือง พัฒนาการทุกอย่างก็ไม่ต่างกัน เพราะผมก็พิสูจน์มาหลายครั้งแล้วเค้าก็ทำได้ถ้าเราสอนนะ ให้ฟังเพลงก็ทำได้ ให้วิเคราะห์หรือวิจารณ์เพลงก็ทำได้ดี จนบางทีเราก็มองแปลกใจ แต่สิ่งที่ผมพยายามทำก็คือสร้างความกล้าให้เค้า เอ่ยปากชมเชย แสดงให้เห็นว่าเราให้ความสำคัญกับทุกคำตอบของเค้าไม่ว่าจะผิดหรือจะถูก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

1.3 การแก้ไขข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน

การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือการลงโทษผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ครูควรให้ความสนใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของนักเรียนอันส่งผลต่อพฤติกรรม การแสดงออกของนักเรียน การลงโทษที่รุนแรงต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้น อาจเป็นการทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน ก่อให้เกิดความอับอายและมีพฤติกรรมที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น ครูควรใช้การลงโทษด้วยเหตุผล อาจใช้การเรียกพบเป็นการส่วนตัว พยายามทำความเข้าใจถึงต้นตอของพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน และลงโทษผู้เรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางบวกมากกว่าก่อให้เกิดการอับอายดังข้อความสนับสนุนต่อไปนี้

“บางครั้งผมตีสนะ แต่เด็กไม่โกรธ บางทีก็เอาไปอวดเพื่อนด้วยว่าครูตี เพราะทำผิดแบบนี้ๆ แล้วก็บอกเพื่อนด้วยว่าทำไม่ดี ครูเลยตี เพราะเราตีเราบอกเหตุผลทุกครั้ง เพราะเด็กมัธยมเราใช้เหตุผลได้ เค้าโตแล้ว เราตีด้วยเหตุผลไม่ใช่ด้วยอารมณ์ และเค้าจะยอมรับว่าเราต้องการให้เค้าเป็นคนดี และเค้าจะไม่มีอคติกับครู”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“เราจะเรียกเค้ามาคุยเป็นรายกรณี คือผมจะไม่ดูเค้าต่อหน้าเพื่อนๆ เพราะเรารู้ว่าถ้าเราดูเด็กต่อหน้าเพื่อน เค้าจะอายเพื่อน และเค้าจะไม่มาเรียน เพราะฉะนั้นเราจะเรียกเค้ามาพบเป็นการส่วนตัว และถามเค้าว่ามีปัญหาอะไร ทำไมถึงทำแบบนี้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“บางครั้งถ้านักเรียนเกเรมากๆ เราก็จะไปถึงบ้าน ไปค้นหาสาเหตุว่าเค้าเป็นอย่างนี้เพราะอะไร มีต้นตอมาจากอะไรกันแน่ เช่นเด็กที่นี้ส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ พอเรารู้ว่าพฤติกรรมก้าวร้าวเพราะขาดการดูแล เราก็ต้องสวมวิญญาณเป็นพ่อแม่เค้า สอนให้เค้าคิดตัดสินใจเลือกเอง และถ้าเค้าตัดสินใจเลือกแล้วเกิดผลอะไรตามมา เราก็ต้องสอนเค้าว่าเค้าเป็นคนตัดสินใจเลือกเองใช่ไหม ฉะนั้นต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ตัดสินใจไปแล้ว”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“ถ้าเป็นกรณีที่ผมจะสอนเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะกับเพื่อนในห้องเรียน ผมจะไม่ดูเด็กโดยตรง แต่ผมจะยกตัวอย่าง เช่น ถ้าสมมติในห้องเรามีคนตีกัน ทะเลาะกันแบบนี้ เราจะทำยังไง เราจะเข้าข้างเพื่อนฝ่ายไหน เราจะรุมกันม๊วย เด็กก็จะแสดงความเห็น และผมก็จะสอนว่าเราอยู่ร่วมกันเราต้องรักกัน คือสอนทุกคนเท่าๆกัน แต่ถ้าเป็นคูกรณีเราจะเรียกพบต่างหาก เพราะถ้าดูต่อหน้าเด็กจะอายไม่มาเรียน เพราะเราเคยเจอกับเด็กอย่างนั้นเหมือนกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“บางทีก็มีปัญหาภาษาไม่สุภาพ หนักมาก เพราะว่าที่บ้านเค้าใช้ภาษาพวกนี้เป็นปกติ เราก็ต้องเอามาปรับพฤติกรรม ซึ่ให้เห็นว่ามันไม่ถูกไม่ควร เอามาใช้ที่โรงเรียนแบบนี้ไม่ได้นะ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2555)

“บางที่เราไปเข้มงวดกับเค้าเนะ เค้าก็จะแสดงออกเป็นพฤติกรรมไม่ฟังประสงค์ไปเลย ยิ่งเฝ้าอาชานะ ลูกชายคนโตถือเป็นตัวหน้าครอบครัวเลยนะ พ่อแม่ก็ยังไม่ทำอะไรไม่ได้เลย พ่อแม่ก็ปล่อยเค้าเพราะคิดว่าเค้ามาเรียนหนังสือ มีการศึกษาแล้วนะ ส่วนครูก็สอนได้นะ แต่เราต้องรู้บริบทครอบครัวเค้าด้วย เราจะใช้คำแรงๆว่ากล่าวไม่ได้เลยนะ ต้องสอนให้เข้าใจเหตุผล จะให้กำราบให้เค้าเข้าใจว่าครูเป็นห่วงเค้า เราต้องอธิบายให้เค้าเข้าใจ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7, สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2555)

1.4 การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน

การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชั้นเรียน เช่น การเชิญผู้ปกครองที่เป็นคนท้องถิ่น มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมรอง (microcultures) ในชุมชนให้มาถ่ายทอดความรู้ เป็นการบูรณาการความรู้เนื้อหาบทเรียนเข้ากับวัฒนธรรมชุมชน นอกจากนี้บทบาทของผู้ปกครองยังสามารถช่วยกำกับพฤติกรรมไม่ฟังประสงค์ของผู้เรียนได้อีกด้วย ในกรณีที่เกิดปัญหาที่ครูไม่สามารถแก้ไขได้ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือในสังคมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมของไทย ชนกลุ่มน้อยต่างก็มีรูปแบบวัฒนธรรม แนวคิด คติความเชื่อ ค่านิยมที่แตกต่างกันออกไป การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียน และของโรงเรียนจึงเป็นการดีที่ครูสามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในการทำกิจกรรมของโรงเรียนที่อาจขัดต่อความคิด ความเชื่อทางวัฒนธรรมชุมชนได้อีกด้วยดังข้อความสนับสนุนต่อไปนี้

“เครื่องดนตรีกะเหรี่ยงบางชิ้นเราเล่นไม่เป็นนะ อย่างเช่นเตหน้า สายเป็น pentatonic แต่ได้ผู้ปกครองของนักเรียนนี้แหละ อาสามาช่วยสอน เด็กๆก็สนุกกันใหญ่ ส่วนเครื่องดนตรีพื้นเมืองจำพวกสะล้อ ซอ ซึง หรือกลองสะบัดชัย เราก็มีผู้ปกครองมาช่วยสอนอีกกลุ่มหนึ่ง ก็ดีกับเด็กนะ เค้าสามารถฝึกไปออกงานในชุมชนได้ บางทีก็มีคนติดต่อโรงเรียนมาให้ช่วยไปแสดง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“โดยส่วนตัวครูทำหน้าที่แนะแนวด้วย เพราะฉะนั้นพอไปหาพ่อแม่ก็จะเสริมแรงให้เค้าเห็นว่าลูกเค้าเรียนได้นะ มีแวว และชี้ให้เห็นข้อดีของการเรียนต่อที่เราเห็นเราประสบมา ก็ทำให้พูดได้นะ และเห็นว่าปีนี้จะพิเศษกว่าทุกปีเพราะเราเน้นแนะแนวผู้ปกครองไปด้วย คือชี้ให้

เค้าเห็นว่าเรียนแล้วได้อะไรบ้าง ได้ประโยชน์ยังไง ไม่ต้องกลัวว่าจบแล้วจะตกงาน ไม่มีงานทำ ซึ่งเราต้องพูดให้มากขึ้น เพราะจากการประชุมครูก็เห็นว่าเราต้องแนะนำผู้ปกครองเรื่องนี้ให้มากด้วย เพราะเห็นว่าเด็กบางคนของเราอยากเรียนใจแทบขาดแต่พ่อแม่ไม่ให้เรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“จริงๆการทำงานที่นี้ค่อนข้างยาก เพราะต้องใช้เวลาล่วงเลิกเรียน ซึ่งผู้ปกครองเห็นว่าเป็นเวลาที่ต้องไปช่วยงานที่บ้าน เก็บผัก หาหน่อไม้ สิ่งที่เราต้องทำตอนที่ชักรวนเค้ามาเล่นในวงคือ ผมต้องไปหาผู้ปกครองเลยครับ ไปทุกบ้าน ไปคุยกับเค้าให้เข้าใจ นักดนตรี กับแดนเซอร์รวมๆก็เกือบ 50 คน บางครั้งความเชื่อเค้าก็มีปัญหา อย่างเด็กผู้หญิงเป่าแซกโซโฟน ก็เคยโดนว่าเหมือนกันว่าทำไมสอนลูกเค้าแบบนี้ มันไม่สุภาพ เป็นผู้หญิงให้มาอมอะไรมันดูไม่ดี”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“ครูใช้การตามถึงบ้านเลย ถ้าเด็กหายไปจากโรงเรียนเกิน 3 วันนะ ถ้าเด็กเกเรตามทันที เรียกผู้ปกครองมาเลย และก็มีปัญหาเด็กติดเกม ที่มีเยอะเหมือนกัน อยู่โรงเรียนจนมีดเคี้ยวเลย เพราะนั่งเล่นเกม อีกปัญหาคือเด็กหนีเรียน บางครั้งก็หายไปเลย ตามไม่เจอ เพราะโรงเรียนเราไม่มีรั้วด้วยแหละ ส่วนเรื่องโทรศัพท์เราก็ต้องเรียกมาคุย ถ้าเจอ 1 ครั้ง เราจะยึด 7 วัน ถ้าเจอครั้งที่สอง เรายึดเลย 2 เดือน แต่ก็ต้องบอกผู้ปกครองนะ อย่างที่บอกปัญหาเด็กตอนนี้คือพอผู้ปกครองมีเงินเพิ่มขึ้น ก็เลี้ยงลูกด้วยของใช้แพงๆ บางคนก็มี iphone ใช้เล่นนะ บางคนก็มี ipad เล่นนะ กลุ่มพวกนี้พ่อแม่ทำมาหากินรายได้เยอะ ยิ่งพวกจีนยูนาน อาซ่า ที่เค้าทำเกษตรต่อเนื่องเลยนะ เพราะฉะนั้นเค้าได้เงินตลอดเวลา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7, สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2555)

2. การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship)

สมรรถนะของครูในการจัดการชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเองจะทำให้บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเป็นกันเอง และมีความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน นักเรียนจะเปิดใจที่จะเรียนรู้ นอกจากนี้ครูควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนานักเรียน

2.1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ครอบครัว และชุมชน ที่อาศัยอยู่

การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของครูและนักเรียนนั้นสามารถสร้างขึ้นได้ทั้งโดยผ่านกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน การสอนนักเรียนด้วยความรักในนักเรียนและวิชาชีพครูและพร้อมถ่ายทอดทั้งความรู้ในวิชาเรียนและทักษะชีวิตในการดำรงชีวิต ส่วนการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนนั้น จะทำให้ครูเข้าใจบริบททางวัฒนธรรมของคนในชุมชนมากยิ่งขึ้น ผ่านนโยบายการส่งครูไปเยี่ยมครอบครัวนักเรียน และการให้ครูไปเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน อันเป็นประโยชน์ทางอ้อมต่อการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนให้เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม และก่อให้เกิดการเกื้อกูลกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนอีกด้วยดังข้อความสนับสนุนต่อไปนี้

“ผมสอนที่นั่นมาสองปี วิธีการสอนของผมคือทำให้เด็กรักครู ทำให้เด็กไม่กลัวครู ไม่ต้องสั่งคำเดิมซ้ำๆ ครูให้เราด้วยความรัก เพราะฉะนั้นเด็กก็จะตอบแทนครู ทำให้เขาเป็นว่าผลประโยชน์ทุกอย่างให้กับเค้า ถ้าเขาเผลอบ้าง เราก็เตือนเล็กน้อยๆ เค้าก็จะไม่ทำผิดอีก นอกจากนี้ยังทำให้เค้าเกิดความผูกพันกับครูมากกว่าแค่ให้ความรู้ในห้องเรียนแต่เพียงอย่างเดียว”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“พอเราสนิทกับเค้าแล้วบางทีเราไหว้วานอะไร เด็กพวกนี้ก็จะเต็มใจทำ อย่างตอนที่ต้องทำเรื่องจะจบ ก็ต้องเที่ยวไปเที่ยวมาระหว่างกรุงเทพฯ ก็ให้เค้าออกมารับครูหน่อย จากนายาวไปสนามชัยเขต ตอนทุ่มครึ่ง เด็กขี่รถมอเตอร์ไซค์ไปรับ ระยะทางเกือบ 60 กิโลเมตร ก็เป็นอย่างนี้หลายครั้ง และไม่เคยได้ยินว่าครูครบมันไกล ครูครบผมไม่ว่าง แคครูบอกให้มารับครูหน่อยเค้าก็มาทุกครั้ง บางครั้งกลับบ้านตีสี่ถึงสระแก้ว เค้าก็มารอรับแล้ว พอเราให้แบบนี้ทำให้เด็กรักเรา เรา

ก็รักเค้า และมันก็ส่งผลถึงผู้ปกครอง ผู้ปกครองก็ไว้ใจ ถ้าโทรมาบอก ว่าอยู่กับครูเก ผู้ปกครองก็จะปล่อย ไม่ว่าจะอะไร”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“ที่ผมสอนไม่ได้สอนแค่วิชาที่เค้าเรียน ทำให้เค้าผูกพันกับเรามากกว่า แค่มมีหน้าที่สอนกับคนที่ทำหน้าที่เรียน แต่สิ่งที่เค้าได้เรียนรู้จะเป็น ทุกอย่างให้เด็ก บางทีพ่อแม่ผู้ปกครองบอกว่าเค้าเกเร แต่กับเราเค้า ไม่เป็นอย่างงั้น เพราะเราสอนวิธีการดำเนินชีวิตที่ดี ที่ควรให้เค้า ด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“นอกจากนั้นนโยบายของโรงเรียนที่ให้ครูที่ปรึกษาไปเยี่ยมบ้าน นักเรียน กับการที่เราไปตรงนั้น ทำให้เราเห็นอีกมุมหนึ่งที่เราไม่เคย เห็น บางทีเราเห็นเด็กเป็นคนเจี๊ยบๆ ไม่ค่อยพูด พอเราไปที่บ้านก็ทำให้ได้รู้ว่าพ่อกับแม่ทำงานทั้งคู่ เด็กอยู่บ้านคนเดียวไม่ค่อยได้พูดคุยกับใคร”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“ผมใช้เวลาประมาณเดือนหนึ่งในการทำความรู้จักกับชุมชน เริ่มจาก เด็กก่อนเลย เค้ามีกิจกรรมอะไรเราก็ไป จับกบ ยิงนก ตกปลา บางที เราก็ไม่เคยทำแต่เราก็ไปนะ พอเราสนิทกับเด็ก ก็เริ่มไปทำความรู้จัก กับผู้ปกครอง เราก็ไปเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนด้วย เช่นสีข้าว ซึ่งที่นี่เค้า จะมาช่วยกันลงแรงทำงาน เพราะฉะนั้นเราก็ได้รู้จักกับคนมากขึ้น เราไปครั้งหนึ่งเราก็รู้จักผู้ปกครองกลุ่มหนึ่ง แล้วพอไปอีกเค้าก็แนะนำ เราให้คนอื่นอีก เป็นการผูกสัมพันธ์ไมตรี พอเราเริ่มสัมผัสชุมชน เราก็ รู้สึกว่าเส้นกั้นระหว่างครูกับผู้ปกครองก็แคบลง ฉะนั้นบางครั้งเค้าก็ กล้าที่จะฝากฝังลูกไว้กับเรา เกิดความสนิทสนมมากขึ้น พ่อแม่ก็กล้า เปิดใจกับเรา เล่าพฤติกรรมเด็กให้เราฟัง ทำให้เรารู้ข้อมูลของเด็ก ว่า ทำไมเค้าถึงเป็นเด็กมีปัญหา และสามารถช่วยเหลือเค้าได้อย่าง ถูกต้อง เามาปรับวิธีการสอนให้กับเค้าได้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“ครูที่นี้มีส่วนร่วมตลอดเลย เราแบ่งคุณครูออกประจำกลุ่มด้วยซ้ำ ที่มีหมู่บ้านหลายหมู่บ้าน หลายเผ่า ก็มีครูประจำหมู่บ้าน อย่างมี ประเพณีโล้ชิงช้า ตรุษจีน ออกหา ประเพณีผีตาโชน กินข้าวใหม่ มูเซอ งานแต่งงาน ก็มีครูประจำกลุ่มรับผิดชอบออกไป ส่วนเราถ้าไป ได้ก็จะไปกับคุณครูด้วย”

(ผู้อำนวยการ ร.ร.บ้านห้วยไร่สามัคคี, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2555)

“เราพยายามเข้าสู่ชุมชนนะ เอาความรู้ไปให้และในขณะเดียวกันก็ พยายามเอาความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมา ถ่ายทอดให้กับนักเรียนด้วย ตอนนี้ถ้าที่เทศบาล ตำบลมีงาน เราก็จะ ช่วยงานกิจกรรมชุมชนทุกด้าน ทั้งการศึกษา วัฒนธรรมท้องถิ่น วัด ที่นี้เป็นกะเหรี่ยงพุทธ มากกว่ากระเหรี่ยงคริสต์ ประเพณีมัดมือ ประเพณีเลี้ยงผี มูเซอมีประเพณีจะคี เราพยายามเอากระเหรี่ยงเข้า มาเรียนรู้วิถีไทย เช่น ฟ้อนเล็บ นอกจากนี้ส่งเด็กเข้าประกวดบ้าง”

(ผู้อำนวยการ ร.ร.อมก๋อยวิทยา, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

2.2 การจัดให้นักเรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างเสริม ความสัมพันธ์อันดี

การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมนั้น ปัญหาหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้คือ อคติ หรือเจตคติในทิศทางลบต่อเชื้อชาติอื่น ซึ่งอาจเนื่องมาจากเจตคติของพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่ง ถ่ายทอดมายังผู้เรียน ดังนั้นการสร้างเจตคติต่อเชื้อชาติในทิศทางบวกผ่านการทำงานร่วมกันของ ผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างในสังคมโดยปราศจาก อคติได้ โดยครูอาจใช้การจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นความร่วมมือและมีการติดต่อสัมพันธ์กัน การจัด ค่ายเพื่อละลายพฤติกรรม การสอดแทรกวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมรองในชุมชนผ่านเพื่อบทเรียน ของครูให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตั้งข้อความสนับสนุนต่อไปนี้

“จริงๆแล้วที่ผมเริ่มทำเลย เป็นยุทธศาสตร์ที่ลดความขัดแย้งระหว่าง ชนเผ่า เราจะทำค่ายผู้นำ ทำมา 4-5 ปีแล้ว ชั้นแรกเลยเราจะมีสภานักเรียน ซึ่งสภานักเรียนก็มีหลายเผ่า พอสิ้นเทอม 2 พิม.6 จบ ก็จะทำให้ นักเรียน ม.5 เลือกประธานสภานักเรียนแล้ว ซึ่งพวกนี้จะมีทั้งไทย ใหญ่ อาข่า มูเซอ ยูนาน เค้ายถูกละลายพฤติกรรมหมดแล้ว และ ทำงานร่วมกันได้ ส่วนเด็กที่เข้ามาใหม่ ม.1 กับ ม.4 เค้ายังไม่รู้จักกัน

เกาะกลุ่มอยู่แต่กับเผ่าตัวเอง เราก็จัดค่ายที่ 2 หลังจากค่ายผู้นำ รุ่นพี่ก็จะมาจัดให้รุ่นน้อง เป็นค่ายเรารักโรงเรียน เพื่อที่จะฝึกเค้า ไม่ว่าจะเป็นการใช้ห้องสมุด การทำความสะอาดห้องน้ำห้องส้วม เรียนรู้วิธีการใช้แหล่งเรียนรู้ เสร็จแล้วเด็กก็จะแยกฐานไป เด็กก็จะเรียนรู้วิถีปฏิบัติในโรงเรียน สุดท้ายก็มีกิจกรรมรับน้อง พี่ๆ เค้าก็จะมาจัดกิจกรรมให้ ซึ่งสุดท้ายก็จะเห็นว่าเค้าอยู่ร่วมกันได้แล้ว เค้าไม่มีช่องว่างระหว่างเผ่าแล้ว ครูๆ กับผอ. ก็อยู่ด้วยตลอดนะ ควบคุมไม่ให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง”

(ผู้อำนวยการ ร.ร.บ้านห้วยไร่สามัคคี, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2555)

“พยายามชวนเด็กไปวัด แต่ก็ไม่ค่อยไป เราพยายามให้ผู้ปกครองชวนลูกเค้าไปด้วย เค้าไปแต่ช่วงเทศกาล ไม่เหมือนคริสต์เค้า เค้าเค้าไปนี่ไปทั้งครอบครัวเลย ฉะนั้นก็เลยเอา 2 ข้อนี้มาเปรียบเทียบกันว่านักเรียนสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างไรบ้าง เพราะนักเรียนที่ไปวัดมักจะคุยเสียงดังระหว่างพระเทศน์ ก็เลยเอามาปรับในรายวิชาที่สอนวันนี้ ถ้าเราไปวัดแล้วเราคุยเสียงดังคนอื่นเค้าจะว่าอย่างไร ให้นักเรียนลองแสดงความคิดเห็น ทั้งเด็กพุทธและเด็กคริสต์”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2555)

“ที่เห็นตอนนี้ ความแตกต่างที่เกิดจากเชื้อชาติจะไม่มีมากเท่าศาสนา เพราะฉะนั้นครูก็จะเน้นในเรื่องของศาสนา ครูเอาเด็กทั้งสองกลุ่มมารวมกันแล้วใช้ตัวเชื่อมในเรื่องของชนเผ่า เพราะว่าชนเผ่ามีทั้งคริสต์และพุทธ โดยทุกปีที่เราจัด เราจะจัดกิจกรรมเรียกว่า ธรรมชาติวิชาการ คือ นักเรียนชนเผ่าแต่ละชนเผ่าทั้ง 7-8 เผ่า ผอ. ก็จะมีทุนทรัพย์ให้ก้อนหนึ่ง เพื่อไปคิดทำอาหารชนเผ่าของตนเอง แล้วก็ตั้งบูธอาหารชนเผ่า และให้นักเรียนแต่ละคนไปชิม เพราะฉะนั้นเค้าก็จะไม่แบ่งแยกว่าเป็นคริสต์หรือพุทธ เพราะเค้าต้องทำงานกลุ่ม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7, สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2555)

“เด็กที่เรียนกับเราตั้งแต่แรกจะดีกว่าอย่างเห็นได้ชัด พอเข้ามาก็ต้องมาปรับภาษาไทยให้เค้าก่อน ปลุกฝังให้เค้าพูดภาษาไทย แล้วก็บอกเค้าว่า ม. 4 แล้วนะ ถ้าไม่ฝึกตอนนี้เดี๋ยวไปเรียนมหาลัยในเมืองไปพูดกะเหรี่ยงอายเค้าตายเลยนะ คือเด็กเค้าจะรู้นะครีว่าเวลาเราเข้าไปในเมืองเชียงใหม่ นะครับ พอคนเค้ารู้ว่าเป็นกะเหรี่ยงเค้าก็จะรู้สึกดูถูกแล้วนิดๆในใจ คือเด็กเค้าจะรู้ ปัญหาหนึ่งคือ พูดไม่ชัด สองคือไม่กล้าอาย เค้าเหมือนไม่พร้อมมาตั้งแต่เกิด ฐานะทางบ้านก็ไม่ดี พูดก็ไม่ชัด แต่เด็กที่นี้เด็กเมืองเค้าก็ไม่ล้อเลียนเพื่อนนะ เพราะเราสอนให้เค้าทำงานร่วมกัน อยู่ร่วมกัน และครูก็ต้องให้ความสำคัญกับเด็กเท่าเทียมกันด้วยนะ เด็กที่นี้จะเห็นได้เลยคนเมืองบางคนก็พูดกะเหรี่ยงได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

3. การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for student attention and engagement)

คือ การจัดการเรียนการสอนที่มีการเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน ตลอดจนการใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจ และผูกพันอยู่กับงาน

3.1 การเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน

คือการจัดการศึกษาที่มีการสอดแทรกเนื้อหาทางวัฒนธรรมทั้งที่เป็นวัฒนธรรมหลัก และวัฒนธรรมรองในสังคมเข้ากับบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมในบริบททางวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการนำภูมิปัญญาพื้นบ้านสอดแทรกในบทเรียนผ่านการเรียนจากผู้รู้ในชุมชน และการผสมผสานเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมเข้าไปในกิจกรรมในชั้นเรียน การออกแบบการทดสอบหลากหลายตามลักษณะของการเรียนรู้ของผู้เรียน

“โดยส่วนมากเด็กเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์เป็นชาวอีสาน และก็มีเล็กน้อยเป็นเขมร ซึ่งเด็กเขมรก็ไม่ค่อยมีปัญหา เพราะพ่อแม่เค้าสอนมา เค้าก็อยู่ในถิ่นเดียวกัน และซึมซับทั้งสองวัฒนธรรม ทีนี้เวลาผมสอนผมก็จะให้ความสำคัญทั้งสองวัฒนธรรม ให้เค้าเปรียบเทียบ เช่น หรือพุทธมีแบบนี้ คริสต์มีแบบนี้หรือเปล่า หรืออีสานเป็นแบบนี้ เขมรมีหรือเปล่า อีสานมี บุญบั้งไฟ มีการไหว้ผีตาฝ้าย เขมรมีมัยย์ จริงๆแล้วเค้า

ก็มีเหมือนกัน แต่ว่าเค้าจะมีพิธีกรรมแตกต่างกันออกไป และเค้าก็จะ
ได้แลกเปลี่ยนความรู้กันในห้องเรียนได้ด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“...เราพยายามโยงความรู้ท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่บทเรียน
ให้กับเด็กนะ เช่นการสวดสรภัญญะเป็นทำนองอีสาน เราก็ถ่ายทอด
ให้เด็ก นอกจากนี้ก็จะมีประเพณีบุญประจำปี ก็พาเด็กไปร่วมงาน
เด็กได้รับคำชม และเค้าก็ภูมิใจ ตอนนี้มีที่สอนสวดมาลัย ซึ่งใกล้จะ
สูญหายแล้วด้วย เราก็เอามาสอนเด็ก คุณพ่อครูท่านหนึ่ง มีความรู้
เรื่องการฉลุลาย เราก็เอาเด็กไปเรียนกับท่าน กลุ่มแม่บ้านแปรรูป
อาหาร เรามีก๊วย เราก็สอนเด็กแปรรูปอาหาร...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“ส่วนใหญ่ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา หรือวัฒนธรรมที่ลงเฉพาะจะ
พยายามไม่เจาะ จะพยายามอยู่กลางๆ ยกเว้นเรื่องที่มีมันจำเป็นว่าต้อง
ลงลึก เราก็จะพยายามอธิบาย แต่ก็ต้องบอกเด็กก่อนนะ เราก็ต้อง
บอกว่าครูขออนุญาตนะลูก ครูขอลงลึกลงในเนื้อหาวัฒนธรรมอีสาน
นะ ไม่งั้นเค้าก็จะคิดว่าทำไมครูเข้าข้างแต่พวกกลุ่มอื่น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“มีการสอดแทรกวัฒนธรรมอยู่หลายลักษณะ ส่วนใหญ่อยู่ในรายวิชา
สังคมศึกษา มีวันวัฒนธรรม ซึ่งจะให้แต่ละเผ่ามานำเสนอวัฒนธรรม
การแต่งกายของเผ่าตนเอง อีกวันหนึ่งที่เราให้เด็กนำเสนอวัฒนธรรม
ชนเผ่า แต่ละคนก็แต่งชุดประจำชนเผ่า บางคนก็นำเสนออาหาร บาง
คนก็นำเสนอการเล่นลูกข่างของพวกเผ่าอาข่า คนจีนก็โยนลูกข่าง
เหมือนลีซอ คุณครูก็จะขอปกป้องกัน นักเรียนก็จะมีกิจกรรมร่วมกัน ได้
นำเสนอวัฒนธรรมของเผ่าตัวเองด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8, สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2555)

“โรงเรียนของเรามีการสอนเสริมอาชีพ ตัวอาชีพนี้แหละจะเป็นตัวเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม เช่นการเรียนทอผ้าของชนเผ่า เราก็จะพาเด็กไปเรียนกับคนในหมู่บ้านเลย ตัวงานอาชีพที่เป็นอาหาร ก็จะเป็นอาหารชนเผ่า เอามาให้เค้าเรียน ซึ่งจะเป็นจุดแข็งของที่นี่ พวกอาหาร พวกงานฝีมือก็เป็นอาชีพให้เค้าในอนาคตด้วย เราก็จับมาเป็นแผนการเรียนการสอน แล้วก็มีการปลูกผัก ปลูกไม้เมืองหนาวก็เป็นแผนการเรียนอีกแผนหนึ่งด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8, สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2555)

“ถ้าเป็นกลุ่มอาชีพ ก็จะเป็นแผนการเรียนของนักเรียนทุกคน ม.ต้นก็จะมีให้เค้าฝึกทุกแผนเลย เช่น ม. 1 ก็ให้ฝึกการเกษตรไปเลย ม. 2 ไปฝึกงานประดิษฐ์จากศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของตัวเอง ฝ้าปาก เป็นต้น ส่วน ม. 3 ก็ไปฝึกอาหารชนเผ่านะ ส่วน ม.ปลาย จะให้เค้าเลือกไปเลยว่าจะเรียนแผนการเรียนอะไรตามที่เค้าสนใจ ไม่ว่าจะเป็น แผนคอมพิวเตอร์ ธุรกิจ จีน อาหาร การเกษตร และช่าง เพราะฉะนั้นเด็กก็จะถูกแบ่งเป็น 5 แผนตามที่เค้าสนใจ”

(ผู้อำนวยการ ร.ร.บ้านห้วยไร่สามัคคี, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2555)

“สำหรับภาษาจีน เราเห็นศักยภาพของชุมชน เพราะที่นี้หนึ่งในสามของประชากรเป็นชาวจีน มีเงินอยู่ที่บ้านอยู่แล้ว มีโรงเรียนจีนอยู่แล้ว แต่เด็กจบ ม.6 ไป ก็เหมือนเด็กคนอื่น ๆ ถ้าเราเพิ่มวิชาภาษาจีนพื้นฐานเข้าไป ทำให้ transcript เค้าโดดเด่นขึ้นว่าพูดภาษาจีนได้ เด็กที่นี้ที่เรียนภาษาจีนพื้นฐานนี้ พูดภาษาจีนได้คล่องแล้วนะ”

(ผู้อำนวยการ ร.ร.บ้านห้วยไร่สามัคคี, สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2555)

3.2 การใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจ และผูกพันอยู่กับงาน คือ การนำสื่อการสอน หรือสื่อมัลติมีเดียในการเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการนำเสนอผลงาน การใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสอนและการทดสอบผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการปรับภาษาที่ใช้ถ้าผู้เรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหาที่สอนการใช้ภาษาท่าทางที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมตามวัฒนธรรมกับผู้เรียน รวมถึงการให้ผู้เรียนให้มีผลตอบกลับเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน

“ผมก็จะบูรณาการการสอนเข้ากับสิ่งแวดล้อมด้วย เช่นให้เค้าเข้าไป
ในสวนป่าของ แล้วก็ให้เด็กเลือกต้นไม้ 1 ต้น เพื่อแต่งคำประพันธ์
ประเภทร้อย แล้วสอนเด็กเค้าก็จะดูว่าต้นแบบนี้ ออกดอกสีนี้ ใบเป็น
แบบนี้ มีความสูงเท่าไร เป็นไม้พุ่ม ไม้เลื้อย สรรพคุณยังไง เค้าก็จะ
แต่งเป็นร้อย เป็นโคลง กลอน เค้าก็ได้ลงปฏิบัติจริง เค้าก็จะสนุกตอน
ลงภาคสนาม เราก็ไม่ได้ให้เค้าต้องแต่งเพราะ แต่งเก่งทุกคน แต่เรา
ต้องการให้เค้ารู้ถึงไม้ประจำถิ่นของเรา ว่าต้นอะไรมีสรรพคุณทางยา
อะไรบ้าง คือเราพยายามสอดแทรกภูมิปัญญาชาวบ้านเข้ามาด้วย
บางที่เค้าก็ต้องกลับไปถามพ่อแม่ว่าต้นไม้นี้มีชื่ออื่นอีกไหม เพราะมัน
ไม่ลงตามฉันทลักษณ์ เค้าก็จะเอาชื่อถิ่นมาใส่ แล้วเอาชื่อเป็นทางการ
ไปใส่วรรคอื่น เด็กเค้าก็ทำได้นะ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“การสอนนักเรียนที่มีความหลากหลาย วิธีที่ทำให้เด็กสนใจคือการใช้
สื่อเคลื่อนไหว มีจอโปรเจกเตอร์ ใช้สื่อที่ให้นักเรียนเห็นภาพจริงได้
มากที่สุด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“พอเราทำการทดลองเก็บผลแล้ว ก็นำไปสรุปผลข้อมูลในห้อง ให้
นำเสนอหน้าชั้นเรียน ซึ่งใช้ตัวแทนกลุ่มในการนำเสนอ แต่ตัวแทน
กลุ่มเนี่ย เราไม่ได้ให้คนใดคนหนึ่งตายตัวเลย เราจะให้สลับให้เค้าได้
ออกมานำเสนอทุกคน เพราะเราเห็นว่าการไม่กล้าแสดงออกจะเป็น
อุปสรรคอันหนึ่งที่จะทำให้เด็กไม่กล้าทำอะไรในชั้นเรียนเลย พอเค้า
ไม่ถามแล้วเค้าก็ไม่รู้ เค้าก็อยากจะฝึกเค้าตรงนี้เลย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“เวลาที่ครูสอน จะให้แบบฝึกหัดไป ซึ่งแบบฝึกหัดนี้จะเป็นตัวคำถาม
ให้เค้าตอบ ซึ่งเวลาครูเฉลย ครูจะไม่ได้พูดเฉลยไปเลย แต่จะเรียกเด็ก
ให้ช่วยกันตอบว่าอย่างไร พยายามจะกระตุ้นให้เค้าให้ตอบ บางที่เค้า
ก็ไม่กล้าจะตอบเลย ทั้งๆที่เป็นคำตอบที่เค้าเขียนไว้แล้ว
เพราะกลัวผิดส่วนหนึ่ง ภาษาส่วนหนึ่ง บางคนก็เขียนภาษาไทยก็ยังไม่

ไม่ถูก เท่าที่เจอมาคือ ม.3 ก็เขียนได้แล้ว แต่ถ้าเป็น ม.1 หรือ ม.2 ก็อาจจะมีปัญหาการเขียนอยู่”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“นักเรียนรุ่นที่แล้ว ครูได้ลองทำวิจัยโดยใช้การเรียนการสอนแบบ PC หรือ present & comment คือการแสดงออกโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบการนำเสนอ ครูมีหน้าที่ให้หัวข้อ ซึ่งหัวข้อก็เป็นเรื่องที่เราเรียนนี้แหละค่ะ อย่างทอมที่แล้วก็เป็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ คือเราเข้าใจว่าเนื้อหาทางชีววิทยาต้องใช้ความเข้าใจและการจำค่อนข้างสูง การสอนอธิบายอย่างเดียวทำให้เด็กง่วงนอนและไม่เข้าใจแล้ว เราก็เลยหาวิธีที่จะทำให้เด็กมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยการให้เด็กออกแบบการนำเสนอเองค่ะ แล้วก็ให้แต่งคำถามสำหรับถามเพื่อนด้วยสำหรับผู้นำเสนอ ส่วนเพื่อนๆที่ไม่ได้นำเสนอ ก็กลัวว่าเค้าจะไม่สนใจเรื่องที่เพื่อนพูด ก็จะมีให้เลือกมาเป็น commentator ให้เพื่อนที่นำเสนอด้วย ก็คือต้องแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอเพื่อนด้วย ก็คือถึงแม้เค้าจะไม่กล้าออกมานำเสนอ แต่อย่างน้อยก็กล้าลุกขึ้นเพื่อที่จะชมหรือให้คำแนะนำเพื่อนก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีแล้ว”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“ถ้าในห้องเรียนเจอโจทย์ที่ไม่เข้าใจเค้าก็จะถาม แต่บางทีก็มั่วไปเลยมันเลยเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ พฤติกรรมไม่เหมาะสมก็จะเข้าห้องเรียนช้า ไม่ยอมร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน เราก็จะต้องพยายามดึงให้เค้ามีส่วนร่วม เช่น แบ่งฐานให้ทบทวนการเรียนรู้ ให้เพื่อนสนิทเค้าช่วยกระตุ้นหน่อย จะเห็นว่าเด็กที่นี้ไม่ถึงขั้นก้าวร้าวแต่ว่าอาจจะไม่ยอมทำงานบ้าง แต่ครูต้องเข้าไปจ้ำจี้จ้ำไชเค้าหน่อย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“พยายามสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนุกสนาน เช่นวันนี้สอนทรมัเปิด ก็จะยกขึ้นมาให้เค้าดู แล้วให้เค้าลองเป่า เค้าก็จะเป่าดังบ้างไม่ดังบ้าง เราก็จะอธิบายเค้าได้ชัดเจนว่าเครื่องดนตรีประเภท brass มีแหล่งกำเนิดเสียงการกำเนิดเสียงแบบใด ส่วนใหญ่ผมสอนก็จะให้

เข้าใจ concept เพราะเค้าจะจำได้นาน เด็กที่นี้สามารถบอกได้เลยนะว่าเป็นเพลงคลาสสิกในยุคไหนจากการฟังเพลงที่ครูเลือกมาได้ โดยการสอนครูจะให้คอนเซ็ปต์แต่ละยุคให้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“ถ้าเราจะสั่งเค้าทำอะไรนะ ถ้าพูดยาวๆไม่ได้เลย เค้าจะไม่ค่อยรู้เรื่อง ต้องกระชับ ชัดเจน พยายามเน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และก็ตีวงเนื้อหาสอบให้เยอะๆตอน ม.3 กับ ม.6”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“ผมอยู่ที่นี้ตั้งแต่ยังไม่มื่ออะไรเลย ไม่เคยมีครูดนตรีสากลมาก่อนเลย เห็นเค้าด้านวิชาการเค้าไม่ได้เลย แต่เห็นแววว่าเค้าน่าจะไปทางด้านดนตรีได้ มาแรกๆก็ตั้งใจไว้เลยว่าจะทำวงโยชโยให้ได้ก่อน เพื่อให้เค้ามีทักษะในด้านการเป่า การอ่านโน้ต หลังจากปีที่ 2 จะทำวงลูกทุ่ง กีตาร์ เบส พวกนี้ให้ได้ เสร็จแล้วก็จะเอานักร้องมา และแดนเซอร์ สุดท้าย อยากทำให้ได้เลยมีกำลังใจทำ พอเค้าทำได้ ได้เกินคาดก็ทำให้เราภูมิใจ พอผมสร้างสภาวะกดดันให้เค้าเค้าก็ทำได้ ผมว่าเด็กที่นี้เค้าจะอยู่สบายเกินไป ถ้าสร้างสภาวะแบบนี้ให้เค้า ก็เหมือนกับเค้ามีแรงผลักดันด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“ช่วงที่ผ่านมาผมเริ่มทำงานน้อยลง เพราะให้พี่ๆสอนรุ่นน้องแล้ว แต่ก็สอนตามที่เค้ารู้ นะครับ ผมก็จะเดินดูแล้วก็ช่วยแก้ปัญหาให้เค้าครับ เด็กก็จะได้เรียนรู้ทั้งสองคนไปพร้อมกันทั้งรุ่นพี่รุ่นน้อง มองว่าถ้าผมไม่อยู่ย้ายไปแล้ว ที่นี้ก็จะยังมีคนดูแลอยู่ได้ซักปีสองปี เพราะไม่ยากให้มันลุ่มถ้าผมไม่อยู่ ถึงแม้ว่าจะช้าลง แต่ว่าก็จะทำให้ sustain ได้นานขึ้น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“พยายามมองสิ่งใกล้ตัวเค้ามากที่สุด อย่างสอนเรื่องระบบนิเวศ ก็พยายามให้เค้ามองเห็นความสำคัญของป่าไม้รอบๆตัวเค้าให้ได้ ก็ยกตัวอย่างให้เค้ารู้เลย เช่น หนูเคยทราบไหมว่าสมัยก่อนพ่อแม่เรา เค้าบอกว่าสัตว์ป่าในอ้อมกอดมีเยอะมาก แล้วตอนนี้หนูเห็นไม้ เสียงทุกคนก็บอกว่าไม่เห็นเลย เราก็สะท้อนให้เค้าเห็นว่า เพราะอะไรทำไมเค้าถึงไม่เห็นเลยทั้งๆที่ในอดีตพ่อแม่เราเจอ เราก็จะชี้ให้เค้าเห็นว่าถ้าเราไม่ช่วยกันดูแลระบบนิเวศของเรา ลูกหลานเราต่อไปก็จะมีเหลืออะไรเลย เราพยายามจะชี้ในส่วนที่เค้าสัมผัสมากที่สุด และให้เค้าเห็นความสำคัญของสิ่งที่เค้ามีอยู่ให้ได้ค่ะ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

4. ทักษะและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge)

หมายถึง ความรู้สึก ท่าที ความคิดเห็น และพฤติกรรมของครูที่มีต่อผู้เรียนและบริบททางวัฒนธรรม โดยมีการแสดงออกในลักษณะของการตระหนักถึงนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมไปถึงการมีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม และสามารถยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ

4.1 ทักษะที่จำเป็นของครูในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม

หมายถึง ความรู้สึก ท่าที ความคิดเห็น และพฤติกรรมของครูที่มีต่อผู้เรียนและบริบททางวัฒนธรรม โดยมีการแสดงออกในลักษณะของการตระหนักถึงนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วย การรู้ถึงพฤติกรรมที่แตกต่างของผู้เรียนมีผลมาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรม ความเชื่อและบรรทัดฐานของแต่ละวัฒนธรรม การตระหนักถึงปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม การรับรู้ที่ตนเองมีการใช้บรรทัดฐานของวัฒนธรรมหลักในการตัดสินพฤติกรรมของผู้เรียน รวมถึงการมีความคิดในเชิงบวกต่อการสอนผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังข้อความสนับสนุนต่อไปนี้

“เด็กที่นี้ขาดโอกาสเฉยๆครับ ถ้าได้รับการปลูกฝัง การเรียนรู้เท่ากับเด็กในเมือง พัฒนาการทุกอย่างก็ไม่ต่างกัน เพราะผมก็พิสูจน์มาหลายครั้งแล้วเค้าก็ทำได้ถ้าเราสอนนะ ให้ฟังเพลงก็ทำได้ ให้วิเคราะห์หรือวิจารณ์เพลงก็ทำได้ดี จนบางที่เราก็กะปลกใจ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“บางทีครูกับเด็กที่มาจากบริบททางวัฒนธรรมแตกต่างกันก็อาจเกิดปัญหาได้เช่นกัน เช่นถ้าครูบางท่านมาจากทางเหนือ วัฒนธรรมเค้าถูกเนื้อต้องตัวกันไม่ได้ ไม่ดี แต่ว่าที่นี้คนอีสานเยอะ เรื่องถูกเนื้อต้องตัวกันระหว่างหญิงชาย ถือเป็นเรื่องปกติ ครูต้องเข้าใจว่าเป็นเรื่องปกติ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“เด็กเราบางทีก็พูดจาไม่สุภาพเลยนะ หนักมาก พูดบางทีเราฟังแล้วตกใจ แต่พอเรารู้จักชุมชนเค้า เห็นเลยว่าภาษาพวกนี้เป็นภาษาพูดปกติของคนในชุมชน เค้าไม่รู้หรือว่ามันเป็นคำหยาบ เราก็ต้องเอามาปรับ แต่เราจะเข้าใจเค้ามากขึ้นนะ ว่าจริงๆแล้วเค้าไม่ได้ด่าเรา บางทีถ้าเราเอาบรรทัดฐานของเราไปวัดเนี่ย คงโกรธเด็กตายเลยที่พูดจาแบบนี้ เรื่องการแต่งกายก็ยิ่งร้ายแต่ตัวไม่ดีเลย เราต้องเช็คทรงผม การแต่งกายทุก 15 วัน แต่เรื่องผมยาวเนี่ย บางทีเราก็กต้องยอมบ้าง ในกรณีที่เค้ามาบอก เช่น ลูกศิษย์บางคนเค้าก็มาขอว่าญาติเสีย คนจีนเค้าห้ามตัดเล็บตัดผม เราก็กต้องยอมให้เค้า บางทีผมยาว หนวดยาวเป็นเดือนๆเลย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8, สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2555)

“ต้องมีใจรัก ครูไม่ใช่แค่คนสอนหนังสือ แต่เราต้องสอนเค้าได้ทุกอย่าง รวมไปถึงวิธีในการดำเนินชีวิตด้วย ให้เค้ารักเรียน มองถึงอนาคตตนเองให้มาก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“อาชีพครูที่นี้เหนื่อย เด็กบางทีก็เฮี้ยวๆ บางทีครูบางคนก็ถอดใจ แต่เราต้องมองว่าถ้าเราไม่สอน เด็กที่นี้เค้าจะไปต่ออย่างไร ก็เลยมอยย้อนกลับไปว่าครูเป็นเรือจ้างนั้นไม่ผิด เราต้องพาลูกศิษย์ไปถึงฝั่งให้ได้ จะพายุ มรสุมแค่ไหนเราก็กต้องไป และเราก็จะมีความสุขใจอยู่เสมอ เมื่อได้เห็นความก้าวหน้าของลูก เค้ามีหน้าที่การงานที่ดี เราไม่ได้อยู่กับสิ่งที่เป็นวัตถุถาวร แต่เราจะอยู่กับความสุขทางใจที่ถาวร เพราะเค้าจะระลึกถึงเราตลอดเวลาที่เค้ามีปัญหา ให้เค้าเผชิญกับ

สภาพความเป็นจริงในอนาคตได้อย่างไม่ทุกทุกเลย จนเค้าสามารถประกอบอาชีพได้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“อันดับแรกเลยจริงๆแล้วเราจบจากที่อื่น บ้านก็ไม่ได้อยู่ที่นี้ แต่ต้องบอกว่าเป็นอุดมการณ์เราเลย แล้วเราชอบอยู่บนดอยด้วย ชอบบรรยากาศ ทิวทัศน์ภาพ ไม่ชอบอยู่ในเมืองเท่าไร แล้วเรามองว่าเด็กที่เค้าอยู่ชนบท ถ้าเราไปสอนเค้า เค้าน่าจะเห็นความสำคัญของเรามากกว่าเด็กในเมือง เพราะเด็กในเมืองมีทั้งทีวีเตอร์ ทั้งเรียนพิเศษ เค้ามีโอกาสมาก แต่ถ้าเด็กที่นี่ ผอ.บอกว่าแค่เด็กเค้าเห็นว่าเรามาสอนที่นี่ เค้าก็รักเราแล้วค่ะ ก็เลยตัดสินใจมากับเพื่อนเลยค่ะ มาสอนที่นี่ มาอยู่ที่นี้สามปีแล้วค่ะ ก็คิดถึงบ้านบ้าง แต่อยู่ได้เพราะเด็ก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“พฤติกรรมในชั้นเรียนของกะเหรี่ยงแต่ละเผ่า ระดับสติปัญญาเค้าก็เหมือนเด็กทั่วไปแต่อาจจะมีช้ากว่าเด็กข้างนอกเพราะพื้นฐานจากระดับประถมเค้าไม่แน่นเท่าไร อย่างเช่นถ้าเราถามเค้าว่ามีเงิน 2 บาท ซื้อลูกอมได้ 4 เม็ด ถ้ามีเงิน 12 บาท จะซื้อลูกอมได้กี่เม็ด เค้าก็จะงงแล้วนะครับ เพราะว่าเลขนี้ไม่กระดิกเลยครับ เพราะเค้าไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะด้านนี้เค้าไม่ได้ฝึกเลย ว่ายน้ำไม่เป็น พายเรือไม่เป็น แต่ให้ปีนต้นไม้ เดินป่านี้เก่งเลยครับ เค้าเดินไปนี้จะรู้เลยครับว่ามีจิ้งหรีดอยู่ตรงไหน มีกี่ตัว”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“โรงเรียนก็จะจัดเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกปี ถือเป็นโอกาสที่ดี เพราะบางทีเด็กที่เรามองว่าดื้ออั้น ไม่ตั้งใจเรียน ทำไมบางทีเค้าดูซึมเศร้าจังเลยเราก็ได้รู้ว่าสาเหตุมาจากอะไร ทำให้เห็นว่าอาจจะด้วยปัญหาเศรษฐกิจด้วย ปัญหาครอบครัวด้วย หรือตัวครอบครัวเค้าเองด้วย เราจะรู้มากขึ้น ตอนขึ้นไปก็ใช้รถโฟร์วีลขับขึ้นไป แล้วก็ไปพักที่สถานีอนามัย ตื่นมากก็ไปเยี่ยมบ้านตามที่มีรายชื่อว่าเป็นนักเรียนนอมก้อย ไปดูว่าครอบครัวเค้าเป็นยังไง ในการไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเค้าก็จะมี

แบบฟอร์มให้กรอกข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะบ้านนักเรียน ทรัพย์สินของนักเรียน ลักษณะครอบครัวนักเรียน และจะบอกว่ามีพี่น้องกี่คนฐานะเป็นยังไง ประกอบอาชีพอะไร เท่าที่ไปดูเห็นสภาพนักเรียนทำให้เรารู้สึกดีด้วยซ้ำว่าเค้ายังมาเรียนนะ ทั้งที่เค้าไม่พร้อมเลย บางคนมีพี่น้องตั้ง 5 คน แล้วตัวเองเป็นพี่คนโตได้เรียนหนังสืออยู่คนเดียว”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“การส่งครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ทำให้ครูเห็นสภาพที่เป็นจริงของบ้านนักเรียน การใช้ส้วม สุขอนามัยไม่ดี เด็กที่นี่ต้องทำตามทีพ่อแม่บอกทุกอย่าง จะไปบอกไปสอนพ่อแม่ไม่ได้เลยนะ ผู้ใหญ่พูดต้องเชื่อฟัง ทำให้เป็นการยากที่จะไปพัฒนาเค้า เด็กจบจากเรากลับไปอยู่บ้านก็เหมือนเดิม เราอยากให้เด็กมีความเป็นสากล ต้องสอนการใช้ข้อสอบทานข้าว เพราะเด็กใช้มือทานข้าว กลับบ้านก็กลับไปใช้แบบเดิมเพราะความคุ้นชิน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“เด็กๆเค้าก็มีศูนย์ตามหมู่บ้านให้เรียนจนจบประถมนะ พ่อแม่บางคนให้ลูกจบ ม. 3 ก็พอแล้ว ให้กลับไปทำไร่ มีไม่มากที่เห็นว่าควรให้เรียนต่อ ม.ปลาย ส่วนเด็กผู้หญิงก็มีปัญหาว่าจบ ม.ต้น พ่อแม่ก็อยากให้แต่งงานได้แล้ว เพราะฉะนั้นทัศนคติของคนที่นี่เราต้องอาศัยเวลาในการเปลี่ยนเค้าค่อนข้างเยอะเลย เพราะถ้าถามว่าพวกที่คิดอยากให้ลูกเรียนสูงๆยังมีไม่เยอะเลย เค้าจะคิดว่าเรียนสูงๆมาจบแล้วก็ไม่มีงานทำ สู้ออกมาช่วยงานที่บ้านไม่ได้”

(ผู้อำนวยการ ร.ร.อมก๋อยวิทยา, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“ภาษาเค้าพูดไม่ชัด แต่เค้าพูดเข้าใจนะ เราก็หาวิธีให้เค้าพูดให้ชัด เช่นให้ร้องคาราโอเกะ อ่านหนังสือนอกเวลา ใช้วิธีให้พูดหน้าชั้น ชวนเด็กทำงานแล้วก็พูดกับครูบ่อยๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“เด็กชาวเขาเค้าไม่ค่อยมีทีวีหรือสื่อให้สัมผัส ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับ
ประสบการณ์ทางภาษา บางทีฟังเข้าใจแต่ไม่สามารถใช้ภาษาในการ
สื่อสารได้ บางทีพูดได้แต่เรียบเรียงประโยคไม่ถูกต้อง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“ถ้าเราไม่เข้าใจเค้าจะเป็นบ่อย แต่ส่วนใหญ่เค้าฟังเราเข้าใจนะ แต่
จะตอบโต้ไม่ได้แค่นั้นเอง เพราะเค้าไม่รู้ว่าจะพูดยังไง จะตอบว่ายังไง
เค้าจะมีปัญหากับข้อสอบที่มีโจทย์ยาวๆ เพราะพวกนี้เค้าจะอ่อน
ภาษาไทยมาก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“ถ้าเจอโจทย์ซักสาม สี่บรรทัด เค้าจะอ่านแค่ 2 บรรทัด เสร็จแล้วก็
มั่วเลย ซึ่งเด็กที่มีลักษณะแบบนี้บ่อยนะครับ ไม่ค่อยมีความอดทน
ในเรื่องตัวอักษรเท่าไร อันนี้เป็นปัญหาที่เราก็มาวិเคราะห์กันครับ
เพราะปีที่แล้วเด็กทำข้อสอบ ONET ไม่ค่อยได้เท่าไรก็เพราะปัญหา
นี้ จากการสัมภาษณ์เด็กด้วยนะ เค้าไม่ค่อยอ่านโจทย์เท่าไร โจทย์
ยาวๆนะ พออ่านคำถามบรรทัดสุดท้ายจบนะ ลืมไปแล้วตอนต้นพูด
ว่าอะไร”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“ภาษาที่นี้ฝึกภาษาไทย อังกฤษ และจีน เรามีครูจีนที่นี้ 2 คน โดย
สอนในระดับ ม.ปลาย เป็นครูมาจากประเทศจีนจริงๆ เลย เด็กที่นี้ไม่
ค่อยสนใจเท่าไรเพราะเค้าพูดกันหลายภาษาแล้ว ต้องฝึกทั้งไทย
ภาษาถิ่น (ภาษาเหนือ) อังกฤษ แล้วยังมีภาษาเผ่าที่เค้าใช้พูดกันเอง
อีก ทำให้เค้าไม่ค่อยสนใจเท่าไร แต่ที่นี้เราจะไม่ให้เค้าพูดภาษาเผ่า
กัน เพราะว่าอยากให้เค้าพูดภาษากลาง กะเหรี่ยงบางคนก็คุยกันไม่รู้
เรื่องนะ เพราะกะเหรี่ยงที่นี้มี 2 กลุ่ม คือกะเหรี่ยงโป กับกะเหรี่ยง
สะกอ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

4.2 การมีความรู้ที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม

คือ การที่ครูความสามารถปรับพฤติกรรมตามบริบทของวัฒนธรรม โดยยังรักษาค่านิยมและความเชื่อเดิมของตนเอง การใช้กลวิธีการจัดการชั้นเรียนที่หลากหลายตามลักษณะของผู้เรียน มีความสามารถปรับพฤติกรรมของตนเองตามบริบทของวัฒนธรรม โดยยังรักษาค่านิยมและความเชื่อเดิมของตนเอง การมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน รวมไปถึงการมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมรองในชุมชนของตนเอง และสามารถสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม บูรณาการเข้ากับเนื้อหาเดิมที่กำลังสอนอยู่ได้ ดังข้อความสนับสนุนต่อไปนี้

“เราเป็นครูบ้านอยู่ภาคกลางแต่ก็ต้องสอนเค้าให้เข้าใจ แต่เด็กพูดภาษาอีสานอย่างนี้เนี่ยก็เกิดปัญหาตอนสอนเหมือนกัน เพราะครูไม่เข้าใจที่เด็กพยายามสื่อ เพราะฉะนั้นครูก็ต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษาอีสานพอสมควร เช่นคำศัพท์ วัฒนธรรม แต่ก็ไม่ใช่ที่เราจะต้องเปลี่ยนตัวตนเรานะ เพียงแต่ปรับให้เข้ากับบริบทของเด็กๆของเราด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“ครูควรที่จะไปสัมผัสกับชุมชน ว่าชุมชนที่ตนเองไปสอนเค้ามีความต่างอะไรบ้าง เพื่อที่เราจะได้รู้ว่าเด็กสองกลุ่มทำไมบางที่ไม่ถูกกัน เพราะที่นี้บางทีก็มีสาเหตุมาจากชุมชนเหมือนกัน หรือว่าเป็นเพราะความเข้าใจผิดของเด็กเองด้วย เพราะฉะนั้นการไปสัมผัสชุมชน จะทำให้เราเข้าใจสภาพแวดล้อมของเด็ก และสภาพแวดล้อมของชุมชนด้วย เพื่อที่ว่าเวลาเรามาสอน เราก็จะเอาความเข้าใจนั้นมาปรับกระบวนการสอน และทัศนคติของเราเองว่า เด็กเค้าเป็นมาแบบนี้ เค้าถูกปลูกฝังมาแบบนี้ เพราะฉะนั้นเราจะไปปรับเค้าไม่ได้ ในเมื่อชุมชนเค้าถูกปลูกฝังมาแบบนี้ บางครั้งเราก็ต้องถือคติเข้าเมืองตาหลิว ต้องหลิวตาตาม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“แต่เราก็ต้องให้เด็กเค้ารู้นะ ต้องเปรียบเทียบให้เค้าเห็นว่าชุมชนเราเป็นแบบนี้นะ แต่ว่าพอเราไปอยู่ที่อื่นนะ พฤติกรรมบางอย่างที่เราทำก็เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมนะลูก เราก็ต้องสอนเค้าด้วย ไม่อย่างนั้นเค้าก็ไปอยู่ในโลกภายนอกลำบาก เพื่อให้เค้ามีทัศนคติที่กว้างขึ้นด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“ในแง่การดูแลเรื่องวัฒนธรรม การสอนต่างวัฒนธรรม ครูที่นี่ต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การสอนในหลักสูตรที่วางไว้ การปรับและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ภารกิจอีกประการหนึ่งก็คือกิจกรรมเสริมหลักสูตร พวกการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ทำให้เค้าเป็นคนที่มีสมบูรณ์ขึ้น ที่นี่ครูต้องเข้าไปมีบทบาททั้งหมด”

(ผู้อำนวยการ ร.ร. บ้านเขาส่องกล้อง, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

“ส่วนใหญ่ผมจะจัดการเรียนให้เน้นปฏิบัติ เพื่อสร้างเจตคติ ทัศนคติที่ดีดนตรีก่อน เพราะเค้าเป็นเด็กมาจากบন্দอย ไม่รู้จักดนตรีเลย เพราะฉะนั้นเค้าอยากเล่นอะไรก็เล่นไป ถ้าเค้าเล่นไม่รู้เรื่องก็ปล่อยให้เค้าไปก่อน พอซักระยะหนึ่งที่คิดว่าเค้าพอจะเล่นตามระบบได้แล้วก็จะค่อยๆสอนทฤษฎีแทรกเข้าไปให้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“ปัญหาตอนสอนก็มีนะ เพราะเด็กกะเหรี่ยงจะพูดไม่ชัดมีปัญหาในการนำเสนอโครงการมาก ปกติสอนเด็กจะพูดภาษากลาง ภาษากะเหรี่ยงเองครูก็ฟังไม่รู้เรื่อง ทางโรงเรียนไม่ได้สนับสนุนให้เด็กพูด เพราะจะทำให้เด็กยังด้อยในการพูดภาษากลางเข้าไปอีก”

(ผู้อำนวยการ ร.ร.อมก๋อยวิทยา, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“ปัญหาของเด็กที่นี่หลังจากจบไปเรียนในระดับมหาวิทยาลัย กลับมาทำงานที่นี่ไม่ได้ เพราะบางสาขาไม่สามารถกลับมาทำงานในพื้นที่ได้ เช่นวิศวกร แต่ถ้าเป็นพยาบาลที่นี้ยังต้องการมาก ช่วงที่ผ่านมาเด็กจบไปเรียนต่อสูงขึ้น แต่อยู่ในสาขาที่แคบ เพราะว่าพ่อแม่ยังไม่เข้าใจ

จึงไม่ค่อยอยากให้เรียนต่อในสาขาที่ไม่คุ้นเคย อยากให้ลูกเรียนแต่ครูพยาบาล ก็เป็นค่านิยมเค้าด้วยแหละ เห็นว่าอาชีพรับราชการเป็นอาชีพมีเกียรติ”

(ผู้อำนวยการ ร.ร.อมก๋อยวิทยา, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“การสอบจะมีการสอบก่อนเรียน เพื่อที่จะมาวัด ระหว่างเรียนประเมินจากการทำงาน ส่วนหลังเรียนก็เป็นข้อสอบทั่วไป การออกข้อสอบต้องบอกเลยว่า ห้อง 1-2 ออกอีกรูปแบบหนึ่ง กับห้อง 3-4 ซึ่งจะต้องอีกแบบหนึ่ง แต่ถ้าเป็นปรนัยก็จะออกเหมือนกัน เพราะสองห้องแรกจะเรียนได้ดีกว่า แต่ต้องบอกเลยว่าข้อสอบเราออกยากมากไม่ได้ เพราะข้อจำกัดเรื่องภาษาด้วย โจทย์ในการถามต้องพยายามเรียงให้เป็นข้อคำถามที่เข้าใจง่าย เพราะถ้าใช้ประโยคยาวๆ ซับซ้อนเนี่ย เด็กก็จะไม่อ่านโจทย์กามั่วเลย อีกเหตุผลหนึ่งก็คือเด็กไม่เข้าใจภาษาไทยที่มีโครงสร้างซับซ้อน คือเค้าตีโจทย์ภาษาไทยไม่แตกถึงแม้ว่าเค้าจะอ่านได้ แต่บางที่เค้าไม่สามารถตีโจทย์ที่ถามเป็นภาษาไทยที่ถูกต้องไม่ได้ บางที่ทำให้หลงประเด็น ก็เลยต้องพยายามหาโจทย์ที่มันง่ายๆ คือเป็นโจทย์ที่ถามแล้วรู้เลยว่าเค้าหมายความว่าอย่างไร”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

“เด็กที่นี้รับข่าวสารจากการดูทีวีนี้แหละครับ เด็กที่หอพักเราเนี่ย เป็นเด็กบนดอย ที่ยากจนขาดแคลน เค้าก็จะดูละคร กับการ์ตูน ไปตามพัฒนาการของเค้าด้วย ส่วนพวกสื่ออินเทอร์เน็ต facebook ก็เล่นบ้างนะ ซึ่งสื่อพวกนี้บางทีมันก็เป็นดาบสองคมนะ เค้าดูทีวีเห็นพวกกะเหรี่ยงถูกสื่อออกมาเป็นตัวตลกตลอดเวลา เอาสำเนียงเค้ามาล้อเลียนกัน เด็กก็รับสื่อพวกนี้มา ทำให้เราสอนเค้าลำบากขึ้นอีก พอออกไปในเมืองยังไม่กล้าพูดเข้าไปใหญ่”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2555)

“ที่นี้เวลาเราเคารพธงชาติ จะมีคำพูดดีๆ เป็นแง่คิดให้เด็ก ก่อนเคารพธงชาติ มีการบูชาบิดามารดา และบูรพาจารย์ มีการอธิษฐานจิต เพราะที่นี้ 40% เป็นคริสเตียน ทำให้เด็กทั้งสองศาสนาได้เรียนรู้กันด้วย”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

“จริงๆแล้วเด็กที่มาเรียนที่นี้ก็เป็นนักเรียนชนเผ่าซะส่วนใหญ่ เพราะเค้ามาเรียนที่นี้แล้วเค้าไม่รู้สึกละแอกแยก เพราะเราปฏิบัติกับเค้าเหมือนกันหมดเค้ารู้สึกเหมือนกันหมด ไม่ว่าเค้าจะเป็นอาข่า มูเซอ ลัวะ หรือจื๋นอพยพ”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี, สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2555)

จากการเก็บข้อมูลภาคสนามในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ มีส่วนในการส่งเสริมการจัดการศึกษาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา และสนับสนุนการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม โดยสรุปได้ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ภาพรวมวิธีปฏิบัติของครูเปรียบเทียบกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมในบริบทของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ

วิธีปฏิบัติ	สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
1. ปรับให้มีสมดุลระหว่างวิชาการกับการปฏิบัติ	
1.1 การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียน (การเชิญผู้ปกครองที่เป็นคนท้องถิ่น มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมลงในชุมชนให้มาถ่ายทอดความรู้ เช่น เครื่องดนตรี การละเล่นพื้นบ้าน ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น)	(1) การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน - ผู้ปกครองได้เข้ามาช่วยการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน - สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในการทำกิจกรรมของโรงเรียนที่อาจขัดต่อความคิด ความเชื่อทางวัฒนธรรมชุมชนและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชน
1.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในภาคปฏิบัติ (การทำโครงงานไร่กาแฟ, การทำเกษตรผสมผสาน, งานคหกรรม)	(2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน - การจัดให้นักเรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ทำกิจกรรมร่วมกันนอกห้องเรียน

ตารางที่ 4.7 ภาพรวมวิธีปฏิบัติดีของครูเปรียบเทียบกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
ในบริบทของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ (ต่อ)

วิธีปฏิบัติดี	แนวคิดการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
2. สร้างกลไกบ่มเพาะลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้นักเรียน	
2.1 ใช้กิจกรรมที่สอนน้อง การเข้าค่ายละลายพฤติกรรม (การเข้าค่ายผู้นำ, ค่าย 5 ห้อง, การดูแลความสะอาดของโรงเรียน, เวรทำอาหารกลางวันและอาหารเย็น)	(2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ครอบครัว และชุมชนที่อาศัยอยู่ - ผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ร่วมกันโดยปราศจากอคติ เพื่อให้เกิดการ ยอมรับในความแตกต่าง และเปิดใจเรียนรู้ อยู่ร่วมกัน อย่างสงบสุข - การสอดแทรกวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมรองใน ชุมชนผ่านกิจกรรมของโรงเรียน
2.2 สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และการทำงานของครูและนักเรียน (การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียน, การใช้โรงเรียนเป็นที่ฝึกประสบการณ์, การใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สหกรณ์โรงเรียน)	(3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ - ส่งเสริมแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา ในการจัดการ สภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนที่ มีความต่างทางวัฒนธรรม มีแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อย่างเหมาะสม ได้ฝึกปฏิบัติงานจริง และมี สภาพแวดล้อมที่ดี
3. การหนุนเสริมและต่อยอดครู	
3.1 การให้ครูรุ่นพี่ดูแลครูรุ่นน้อง และร่วมกัน ออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น เพื่อพัฒนา ผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติ	(4) ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู เกิดการบูรณาการความรู้ระหว่างศาสตร์โดยการใช้ วัฒนธรรมชุมชนเป็นตัวเชื่อมโยงความรู้
4. สร้างเสริมชุมชนสัมพันธ์ เพื่อร่วมคิด-ร่วมทำ และร่วมแบ่งปัน	
4.1 กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์กับชาวบ้าน (แบ่งครูเพื่อรับผิดชอบดูแลคุ้มในหมู่บ้าน, มีตัวแทน ชุมชนเป็นคณะกรรมการโรงเรียน, การอนุญาตให้ใช้ พื้นที่โรงเรียนในการจัดกิจกรรมของแต่ละเผ่า, การให้ ผู้เรียนต่างเผ่าได้ไปร่วมกิจกรรมของเผ่าอื่น)	(2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ครอบครัว และชุมชนที่อาศัยอยู่ - เกิดการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและชุมชนในการ พัฒนานักเรียน - ทำให้ครูเข้าใจบริบททางวัฒนธรรมของคนในชุมชน

ตารางที่ 4.7 ภาพรวมวิธีปฏิบัติดีของครูเปรียบเทียบกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
ในบริบทของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ (ต่อ)

วิธีปฏิบัติดี	แนวคิดการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
<p>5. ร่วมเรียนรู้กับเครือข่ายโรงเรียน</p> <p>5.1 มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูใหญ่ในโรงเรียนที่ร่วมโครงการอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>5.2 การเยี่ยมเยียนโรงเรียน หรือเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอื่น</p>	<p>(3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลวิธีการสอนที่หลากหลาย อันจะส่งผลให้ผู้เรียนแต่ละวัฒนธรรมเกิดความสนใจเนื้อหาวิชา <p>(4) ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อแลกเปลี่ยนกลยุทธ์และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ร่วมกันระหว่างครู - ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่นในโครงการเพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน
<p>6. แสวงหาการสนับสนุนจากภายนอกอย่างต่อเนื่อง</p> <p>6.1 โครงการโรงเรียนพี่ โรงเรียนน้อง</p> <p>6.2 การขอความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน (ส่งนักเรียนไปฝึกงานพัฒนาอาชีพ, การให้หน่วยงานในชุมชนมีส่วนในการออกแบบหลักสูตรพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับชุมชน)</p>	<p>(4) ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนใหญ่ที่มีศักยภาพ ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนน้อง ทำให้ครูได้พัฒนาความรู้ ฝึกอบรม ทั้งในด้านวิชาการ การจัดการชั้นเรียน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นต้น <p>(3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมของชุมชน ตลอดจนเหมาะสมกับความต้องการแรงงานในชุมชน

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (TMCMC) ซึ่งได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดีนำมาปรับองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู และได้โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนดังแผนภาพ 4.2 โดยสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูทั้ง 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 10 ตัวบ่งชี้ ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในการพัฒนารอบแนวคิดสำหรับนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งได้นำเสนอในบทที่ 3 ในส่วนของนิยามเชิงปฏิบัติการ ที่ผู้วิจัยนำไปใช้สร้างเครื่องมือวิจัยในการวิจัยในระยะที่ 2 สำหรับการวิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลที่ ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม ดังแสดงในตารางที่ 4.8 และนำเสนอดัชนีชี้วัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมที่นำมาใช้ในโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านในบริบทของประเทศไทย ดังแผนภาพที่ 4.2

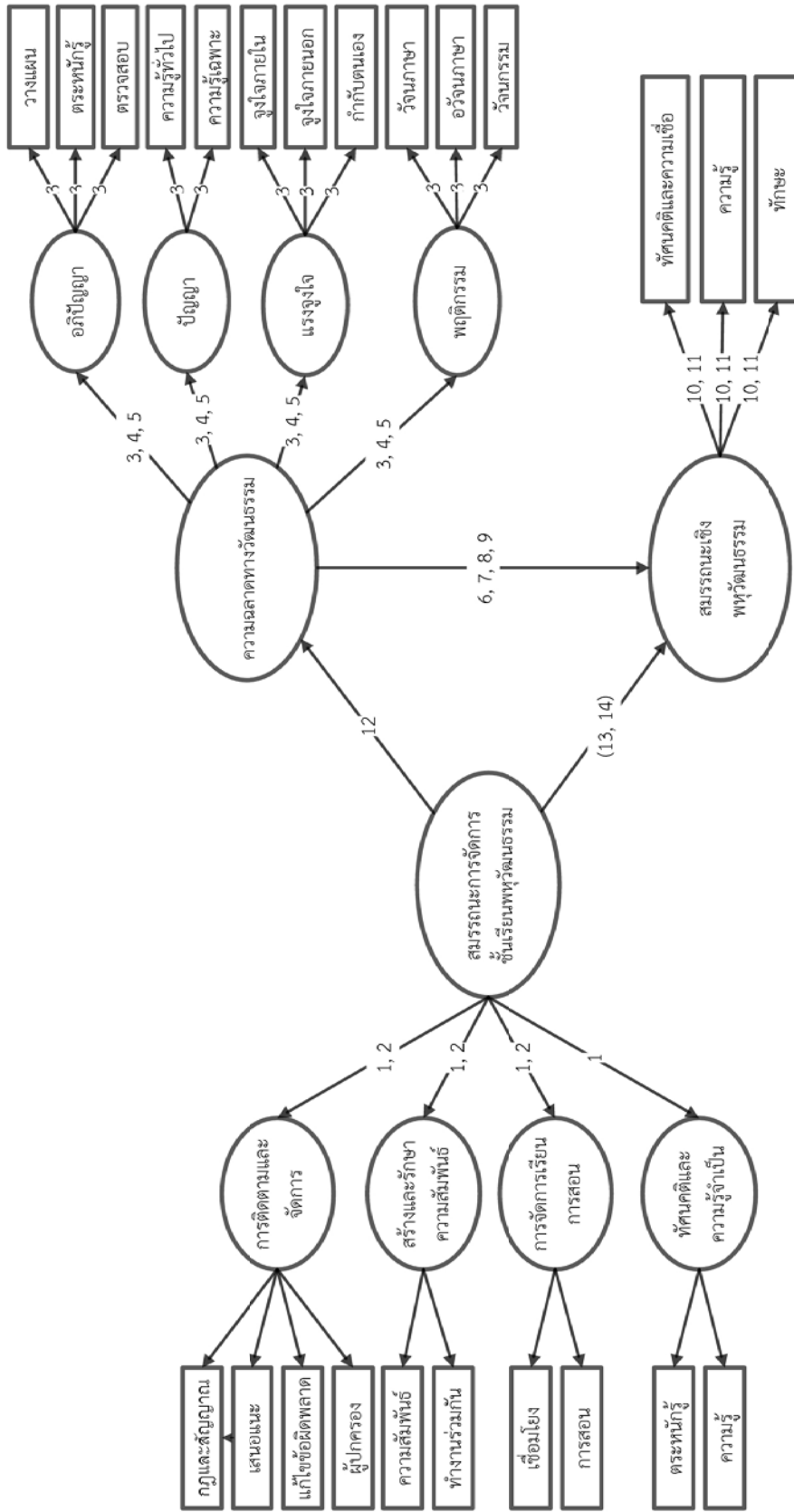
ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบชีวิตสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพัฒนาพฤติกรรมของครูจากการเก็บข้อมูลภาคสนามกับการสังเกตและวิเคราะห์เอกสาร

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม	ตัวบ่งชี้จากการสังเกตและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
(1) การติดตามและ การจัดการพฤติกรรม ของผู้เรียน (MM)	1. การใช้กฎและสัญญาณเชิงในการจัดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน 2. การให้ข้อเสนอแนะและแสดงไม่เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน 3. การให้ข้อเสนอแนะและแสดงไม่เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน 4. การใช้ข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน 5. การแก้ไขข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน 6. การให้ข้อเสนอนแก่นักเรียนโดยไม่ทำให้เกิดความอับอายหรือทำให้ผู้เรียนรู้สึกเสียหน้า 7. การแก้ไขข้อผิดพลาดผู้เรียนด้วยความเป็นมิตร 8. การแสดงให้เห็นถึงการเอาใจใส่รวมถึงมีการให้คำชมเชยและของรางวัล 9. การให้ข้อเสนอนแก่นักเรียนโดยไม่ทำให้เกิดความอับอายหรือทำให้ผู้เรียนรู้สึกเสียหน้า 10. การแก้ไขข้อผิดพลาดผู้เรียนด้วยความเป็นมิตร 11. การแสดงให้เห็นถึงการเอาใจใส่รวมถึงมีการให้คำชมเชยและของรางวัล 12. การให้ข้อเสนอแนะและแสดงไม่เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน 13. การให้ข้อเสนอแนะและแสดงไม่เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน 14. การให้ข้อเสนอแนะและแสดงไม่เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน 15. การให้ข้อเสนอแนะและแสดงไม่เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน	1. แสดงความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน 2. มีการบังคับที่เคร่งครัดมีขั้นตอนที่ชัดเจน และมีการใช้เสียงสัญญาณ 3. วางกรอบข้อจำกัดให้กับผู้เรียน 4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ต่อรอง และขณะเดียวกันก็เคารพในทัศนคติและความต้องการของผู้เรียน 5. ช่วยเหลือให้ผู้เรียนใช้การโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเป็นหลัก 6. หลีกเลี่ยงการสร้างควมขัดแย้งที่อาจมีเพิ่มขึ้น 7. ใช้การแก้ไขข้อบกพร่องที่ไม่รุนแรง เช่น การใช้สายตา ท่าทางแทนการใช้คำพูด 8. ให้ข้อเสนอแก่นักเรียนโดยไม่ทำให้เกิดความอับอายหรือทำให้ผู้เรียนรู้สึกเสียหน้า 9. การแก้ไขข้อผิดพลาดผู้เรียนด้วยความเป็นมิตร 10. แสดงให้เห็นถึงการเอาใจใส่รวมถึงมีการให้คำชมเชยและของรางวัล
(2) การสร้างและ รักษาความสัมพันธ์ที่ดี (CM)	11. สามารถรับมือกับการตอบสนองทางอารมณ์ที่รุนแรงของผู้เรียนได้ 12. ไม่ควรมีข้อผิดพลาดในกระบวนการสอนและเนื้อหาที่สอน 13. การแสดงอารมณ์ขัน 14. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ 15. ให้ความสำคัญกับการให้ความร่วมมือระหว่างกลุ่มเพื่อน	11. สามารถรับมือกับการตอบสนองทางอารมณ์ที่รุนแรงของผู้เรียนได้ 12. ไม่ควรมีข้อผิดพลาดในกระบวนการสอนและเนื้อหาที่สอน 13. การแสดงอารมณ์ขัน 14. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ 15. ให้ความสำคัญกับการให้ความร่วมมือระหว่างกลุ่มเพื่อน

ตาราง 4.8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบดัชนีชี้วัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพบผู้พัฒนารวมของครูจากการเก็บข้อมูลภาคสนามกับการสังเคราะห์เอกสาร (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม	ตัวบ่งชี้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
(3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิด	7. การเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน	X
ความสนใจและความผูกพัน (SA)	8. การใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนผูกพันอยู่กับงาน	X
(4) ทักษะและความรู้ที่จำเป็นของครู (AK)	9. การตระหนักถึงทัศนคติของตนเองต่อนักเรียนต่างวัฒนธรรม	X
	10. การมีความรู้ที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนพบผู้พัฒนารวม	
	16. มีการทดสอบเป็นประจำ มีรูปแบบการสอบที่หลากหลาย	
	17. ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความสนใจ ความเชื่อ และพื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคน	
	18. มีความตระหนักถึงความต้องการของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์	
	19. มีความตระหนักเกี่ยวกับวัฒนธรรมโรงเรียน กฎเกณฑ์ และ ปทัสถานทางสังคม	
	20. มีความตระหนักเกี่ยวกับความยากลำบากในการสื่อสารโดยใช้ภาษาที่ต่างกัน	
	21. มีความสนใจในพื้นฐานของผู้เรียนแต่ละบุคคล	
	22. มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์เฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน ไม่ว่าจะเป็นที่โรงเรียน ที่บ้าน ในกลุ่มชาติพันธุ์ และในชุมชน	
	23. มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาเรื่องอำนาจ ความเป็นผู้นำของผู้เรียนชาย ที่มีต่อครูที่เป็นเพศหญิง	
	24. มีความตระหนักเกี่ยวกับปัจจัยหลากหลายที่มีความสำคัญกับชีวิต และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเรียนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม	

แผนภาพที่ 4.2 โมเดลสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนที่ความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สัญลักษณ์ที่ใช้โมเดล □ แทนตัวแปรสังเกตได้ ○ แทนตัวแปรแฝง → แทนตัวแปรแฝง

หมายเหตุ 1 หมายถึง Tartwijk และคณะ (2009) 2 หมายถึง Wubbels (2006) 3 หมายถึง Van Dyne และคณะ (2012) 4 หมายถึง Van Dyne และ Ang (2012) 5 หมายถึง Earley และ Ang (2003) 6 หมายถึง Chao, Okazaki และ Hong (2011) 7 หมายถึง Driel (2010) 8 หมายถึง Ang, Van Dyne และ Koh (2006) 9 หมายถึง Earley และ Ang (2003) 10 หมายถึง Sue (2001) 11 หมายถึง Connerley (2004) 12 หมายถึง Peterson (2004) 13 หมายถึง Bradfield-Kreider (2001) 14 หมายถึง Beauty-O'Ferrall, Green และ Hanna (2010)

ตอนที่ 2: ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ในตอนต้นที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง อันได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา โรงเรียน เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับระดับสมรรถนะทางพุทธิพนธรรมของนักเรียนที่ใช้ในการวิจัย โดยนำเสนอค่าสถิติแสดงการแจกแจงความถี่และร้อยละ รวมถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นองค์ประกอบและตัวแปรของของนักเรียนศึกษาเพื่อใช้ในการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของการส่งผ่านของสมรรถนะทางพุทธิพนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติของนักเรียน นำเสนอค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และ ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวแปร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร คือ เพศ ระดับการศึกษา กลุ่มโรงเรียน เชื้อชาติ ศาสนา และภาษาที่พูดมาแต่กำเนิด จากการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน จำนวน 1,995 คน โดยเป็นนักเรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 1,092 คน โรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ จำนวน 819 คน และโรงเรียนนานาชาติในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฯ จำนวน 84 คน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (1,044 คน/ร้อยละ 52.30) ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (722 คน/ร้อยละ 36.20) ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (1,092 คน/ร้อยละ 54.70) เกือบทุกคนมีเชื้อชาติไทย (1,931 คน/ร้อยละ 96.80) ส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูดแต่กำเนิด (1,527 คน/ร้อยละ 76.50) ดังตาราง 4.9

ตารางที่ 4.9 ภูมิหลังของผู้ตอบ จำแนกตามเขตโรงเรียนและภาพรวม

ข้อมูลภูมิหลังนักเรียน	รร.สพฐ. (คน)		รร.โครงการ พัฒนาเด็กฯ (คน)		รร.นานาชาติ (คน)		รวม f	(คน) %
	f	%	f	%	f	%		
เพศ								
ชาย	524	48.0	384	46.9	43	51.2	951	47.7
หญิง	687	52.0	435	53.1	41	48.8	1044	52.3

ตารางที่ 4.9 ภูมิหลังของผู้ตอบ จำแนกตามเขตโรงเรียนและภาพรวม (ต่อ)

ข้อมูลภูมิหลังนักเรียน	รร.สพฐ. (คน)		รร.โครงการ พัฒนาเด็กฯ (คน)		รร.นานาชาติ (คน)		รวม	(คน)
	f	%	f	%	f	%	f	%
ระดับการศึกษา								
มัธยมศึกษาปีที่ 1	344	31.5	248	40.1	27	32.1	619	31.0
มัธยมศึกษาปีที่ 2	367	33.6	259	39.6	28	33.3	654	32.8
มัธยมศึกษาปีที่ 3	<u>381</u>	<u>34.9</u>	<u>312</u>	<u>38.1</u>	<u>29</u>	<u>34.5</u>	722	36.2
เชื้อชาติ								
ไทย	<u>1079</u>	<u>98.8</u>	<u>816</u>	<u>99.6</u>	36	42.9	1931	96.8
อื่นๆ	13	1.2	3	.4	<u>48</u>	<u>57.1</u>	64	3.2
ศาสนา								
พุทธ	<u>1033</u>	<u>95.2</u>	<u>718</u>	<u>87.7</u>	14	16.7	1765	88.5
คริสต์	35	3.0	99	12	28	33.3	162	8.1
อิสลาม	23	1.7	2	.2	<u>41</u>	<u>48.8</u>	66	3.3
อื่นๆ	1	.1	0	0	1	1.2	2	.1
ภาษาที่พูดมาแต่กำเนิด								
ไทย	<u>1053</u>	<u>96.4</u>	<u>440</u>	<u>53.7</u>	34	40.5	1527	76.5
อื่นๆ (กะเหรี่ยง วาอู ไทยลื้อ ฯลฯ)	39	3.6	379	46.3	<u>50</u>	<u>59.5</u>	468	23.5
รวมทั้งหมด	1092	54.7	819	41.1	84	4.2	1995	100.0

หมายเหตุ: ตัวเลขที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ค่าร้อยละของผู้ตอบที่มีค่าสูงสุดในแต่ละกลุ่ม

ผลการตรวจให้คะแนนการทำแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนพบว่า แบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา จำนวน 9 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่านักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญาต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความโด่งเป็นบวก ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 17.85 แสดงว่ามีการแจกแจงที่สูงโด่งเกินโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา มีการกระจายของข้อมูลน้อย แบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญาจำนวน 10 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญาสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความโด่งเป็นบวก ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 19.06 แสดงว่ามีการแจกแจงที่สูงโด่งเกินโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา มีการกระจายของ

ข้อมูลน้อย แบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงแรงจูงใจจำนวน 9 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงแรงจูงใจต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ความโด่งเป็นลบมีค่าใกล้เคียงกับโค้งปกติ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 21.69 แบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมจำนวน 9 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความโด่งเป็นบวกมีค่าใกล้เคียงกับโค้งปกติ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 20.37

โดยรวมองค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรม จำนวน 38 ข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ย 122.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 21.42 มีลักษณะเบ้ขวาเล็กน้อย แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย และความโด่งเป็นบวกใกล้เคียงกับโค้งปกติ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 17.52 และคะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมมีการแจกแจงที่สูงโด่งเกินโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมมีการกระจายของข้อมูลน้อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรม

แบบวัด	จำนวนข้อ	M	S.D.	Sk	Ku	CV
ความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ)						
อภิปัญญา (METAC1-METAC9)	9	3.25	0.58	0.13	0.26	17.85
ปัญญา (COG1-COG10)	10	3.20	0.61	-0.08	0.12	19.06
แรงจูงใจ (MOTIV1-MOTIV10)	10	3.18	0.69	0.09	-0.07	21.69
พฤติกรรม (BEH1-BEH9)	9	3.24	0.66	-0.14	0.03	20.37
รวม	38	3.22	0.56	0.12	0.09	17.39

ผลการตรวจแบบวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน ในด้านการตระหนักรู้ จำนวน 14 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมด้านการตระหนักรู้สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่งเป็นบวก ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 17.77 แสดงว่ามีการแจกแจงที่สูงเกินโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรความตระหนักรู้มีการกระจายของข้อมูลน้อย แบบวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมด้านความรู้จำนวน 9 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมด้านความรู้ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความโด่งเป็นบวก ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 18.26 แสดงว่ามีการแจกแจงที่สูงโด่งเกินโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรด้านความรู้มีการกระจายของข้อมูลน้อย แบบวัด

สมรรถนะทางพฤติกรรมด้านทักษะจำนวน 15 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนสมรรถนะทางพฤติกรรมด้านทักษะต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย และมีค่าความโด่งเป็นบวก ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 17.71 แสดงว่ามีการแจกแจงที่สูงโด่งเกินโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรทักษะมีการกระจายของข้อมูลน้อย

โดยรวมองค์ประกอบของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน จำนวน 38 ข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ย 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนสมรรถนะทางพฤติกรรมต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยเล็กน้อย ค่าความโด่งเป็นบวก สัมประสิทธิ์การกระจาย 16.71 แสดงว่าคะแนนสมรรถนะทางพฤติกรรม และการกระจายคะแนนในแต่ละองค์ประกอบน้อย ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดสมรรถนะทางพฤติกรรม

แบบวัด	จำนวนข้อ	M	S.D.	Sk	Ku	CV
สมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน (SMC)						
ทัศนคติและความเชื่อ	14	3.32	0.59	-0.04	0.06	17.77
ความรู้	9	3.67	0.67	0.08	0.10	18.26
ทักษะ	15	3.33	0.59	0.03	0.20	17.71
รวม	38	3.41	0.57	0.22	0.14	16.71

ผลการตรวจให้คะแนนการทำแบบวัดการรับรู้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียน พฤติกรรมด้านการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนพบว่า แบบวัดจำนวน 13 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 มีลักษณะเบ้ซ้ายแสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนการรับรู้ถึงการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียนของครูสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย และมีค่าความโด่งเป็นลบ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 11.37 แสดงว่ามีการแจกแจงที่แบนกว่าโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียนมีการกระจายของข้อมูลมาก ผลการตรวจให้คะแนนการทำแบบวัดการรับรู้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของนักเรียนด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนพบว่า แบบวัดจำนวน 13 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนการรับรู้ถึงการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีของครูต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย และมีค่าความโด่งเป็นลบ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 15.16 แสดงว่ามีการแจกแจงที่แบนกว่าโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีมีการกระจายของข้อมูลมาก ผลการตรวจให้คะแนนการทำแบบวัดการรับรู้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมด้านการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความ

สนใจและผูกพันอยู่กับงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนพบว่า แบบวัดจำนวน 13 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 54.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.73 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนด้านการรับรู้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมด้านการสอนต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความโด่งเป็นลบ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 12.43 แสดงว่ามีการแจกแจงที่แบนกว่าโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและผูกพันอยู่กับงานของนักเรียนมีการกระจายของข้อมูลมาก ผลการตรวจให้คะแนนการทำแบบวัดการรับรู้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมด้านทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนพบว่า แบบวัดจำนวน 13 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนด้านการรับรู้ด้านทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครูสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่ามีการแจกแจงที่สูงโด่งเกินโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรด้านทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครูมีการกระจายของข้อมูลน้อย ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 12.43

โดยรวมองค์ประกอบของแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูจำนวน 45 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนคะแนนการรับรู้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความโด่งเป็นลบ แสดงว่ามีการแจกแจงที่แบนกว่าโค้งปกติ นั่นคือตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู มีการกระจายของข้อมูลมาก และมีการกระจายของคะแนนในแต่ละแบบวัดเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดการรับรู้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู

แบบวัด	จำนวนข้อ	M	S.D.	Sk	Ku	CV
สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (TMCMC)						
การติดตามและการจัดการ	13	3.43	0.39	-0.41	-0.34	11.37
การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี	7	3.89	0.59	0.10	-0.91	15.16
การจัดการเรียนการสอน	14	3.86	0.48	0.32	-0.42	12.43
ทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู	11	4.24	0.54	-0.64	0.48	12.73
รวม	45	3.83	0.41	-0.16	-0.31	10.70

ผลคะแนนจากแบบวัดพหุวัฒนธรรมด้านความฉลาดเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ และโรงเรียนนานาชาติในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฯ พบว่า โรงเรียนนานาชาติมีค่าเฉลี่ยด้าน

อภิปัญญาสูงสุดคือ 30.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.78 โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านปัญญาสูงสุด คือ 32.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.70 โรงเรียนนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยด้านแรงจูงใจสูงสุด คือ 33.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.33 และโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านพฤติกรรมสูงสุด คือ 29.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.32 ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมด้านความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

ตัวแปร	กลุ่มโรงเรียน	N	M	S.D.	Min	Max
อภิปัญญา	สังกัดสพฐ.	1090	29.00	4.83	10	45
	โครงการฯ	818	29.42	5.80	12	45
	นานาชาติ	84	<u>30.46</u>	<u>4.78</u>	15	45
	รวม	1992	29.23	5.26	10	45
ปัญญา	สังกัดสพฐ.	1086	31.53	5.65	10	50
	โครงการฯ	818	<u>32.76</u>	<u>6.70</u>	12	50
	นานาชาติ	81	31.30	6.33	18	50
	รวม	1985	32.03	6.16	10	50
แรงจูงใจ	สังกัดสพฐ.	1089	31.06	6.52	10	50
	โครงการฯ	818	32.76	7.25	11	50
	นานาชาติ	84	<u>33.31</u>	<u>6.33</u>	14	50
	รวม	1991	31.81	6.87	10	50
พฤติกรรม	สังกัดสพฐ.	1088	28.74	5.71	9	45
	โครงการฯ	818	<u>29.81</u>	<u>6.32</u>	10	45
	นานาชาติ	81	28.79	4.94	18	45
	รวม	1987	29.18	5.96	9	45

หมายเหตุ: ตัวเลขที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ค่าร้อยละของผู้ตอบที่มีค่าสูงสุดในแต่ละกลุ่ม

ผลคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมด้านสมรรถนะเชิงพฤติกรรมของนักเรียน จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า โรงเรียนนานาชาติมีค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติและความเชื่อทางวัฒนธรรม สูงที่สุดคือ 49.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.11 โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสูงสุด คือ 34.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.66 โรงเรียนนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยด้านทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม สูงที่สุด คือ 55.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.58 ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดพัฒนาธรรมด้านสมรรถนะเชิงพัฒนาธรรม (SMC) จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

ตัวแปร	กลุ่มโรงเรียน	N	M	S.D.	Min	Max
ทัศนคติและความเชื่อทางวัฒนธรรม	สังกัดสพฐ.	1086	46.09	7.56	20	70
	โครงการฯ	818	46.99	8.94	17	68
	นานาชาติ	82	<u>49.04</u>	<u>8.11</u>	31	70
	รวม	1986	46.58	8.20	17	70
ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม	สังกัดสพฐ.	1089	32.56	5.58	13	50
	โครงการฯ	818	33.67	6.44	15	50
	นานาชาติ	77	<u>34.58</u>	<u>5.66</u>	26	50
	รวม	1984	33.10	5.98	13	50
ทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม	สังกัดสพฐ.	1086	49.30	8.21	20	75
	โครงการฯ	817	<u>51.01</u>	<u>9.58</u>	20	75
	นานาชาติ	79	50.55	8.74	31	75
	รวม	1982	50.05	8.86	20	75

ผลคะแนนจากแบบวัดพัฒนาธรรมด้านสมรรถนะเชิงพัฒนาธรรมของนักเรียน จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า โรงเรียนนานาชาติมีค่าเฉลี่ยด้านการติดตามและการจัดการเรียนการสอนของครู สูงที่สุดคือ 48.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.89 โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนและชุมชนสูงที่สุด คือ 27.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.59 โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและผูกพันอยู่กับงาน สูงที่สุด คือ 54.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.59 และโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติและความรู้ สูงที่สุด คือ 47.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.11 ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการสอบคะแนนจากแบบวัดพัฒนาธรรมด้านการรับรู้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพัฒนาธรรมของครูจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

ตัวแปร	กลุ่มโรงเรียน	N	M	S.D.	Min	Max
การติดตามและการจัดการ	สังกัดสพฐ.	1092	43.86	5.07	32	51
	โครงการฯ	819	45.35	4.95	36	54
	นานาชาติ	84	48.17	5.89	39	55
	รวม	1995	44.65	5.16	32	55
การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี	สังกัดสพฐ.	1092	26.96	3.21	20	35
	โครงการฯ	819	27.68	4.59	22	34
	นานาชาติ	84	24.01	4.65	19	31
	รวม	1995	27.23	4.16	19	35
การสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ	สังกัดสพฐ.	1092	54.19	6.73	42	69
	โครงการฯ	819	54.46	6.59	45	70
	นานาชาติ	84	50.25	7.13	43	63
	รวม	1995	54.13	6.73	42	70
ทัศนคติและความรู้ที่จำเป็น	สังกัดสพฐ.	1092	45.90	6.33	28	56
	โครงการฯ	819	47.61	5.11	40	57
	นานาชาติ	84	47.14	6.24	40	57
	รวม	1995	46.65	5.91	28	57

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพัฒนาธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลสมมติฐานการวิจัย โดยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพัฒนาธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกยิ่งขึ้น ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ในการนำเสนอ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมของนักเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพุทธิคุณธรรม (TMCMC) จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ (1) การติดตามและการจัดการ (MM) (2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (CM) (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (SA) และ (4) ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู (AK) ตัวแปรสังเกตได้ของความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน (SCQ) จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ (1) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (metacognitive CQ; METC) (2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ; COGC) (3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (motivational CQ; MOTC) และ (4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ; BEHC) ตัวแปรสังเกตได้ของสมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมของนักเรียน (SMC) จำนวน 3 ตัวแปร คือ (1) ทักษะคิดและความเชื่อทางวัฒนธรรม (attitude and belief; ATT) (2) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge; KNW) และ (3) ทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (skill; SKL) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และระดับความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.16 เกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และระดับความสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับความสัมพันธ์
$r \geq 0.8$	สูง
$0.6 \leq r < 0.8$	ค่อนข้างสูง
$0.4 \leq r < 0.6$	ปานกลาง
$0.2 \leq r < 0.4$	ค่อนข้างต่ำ
$r < 0.2$	ต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ กลุ่มตัวแปรแฝงสมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมของนักเรียน จำนวน 3 คู่ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ นั่นคือความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมายเป็นบวก) ดังนั้น หากตัวแปรหนึ่งมีขนาดเพิ่มมากขึ้นอีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีขนาดเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งตัวแปรทุกคู่มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r \geq 0.8$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.801 ถึง 0.818 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม

(KNW) กับ ทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (SKL) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.818$) แสดงว่า ถ้านักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสูงขึ้นก็จะมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรมสูงขึ้น และในขณะเดียวกันถ้านักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรมสูงขึ้นก็จะมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ กลุ่มตัวแปรแฝงความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน จำนวน 6 คู่ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ ตัวแปรมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($0.6 \leq r \leq 0.8$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.651 ถึง 0.712 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (MOTC) กับความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (BEHC) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.712$) แสดงว่าถ้านักเรียนมีความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจสูงขึ้นก็จะมีความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมสูงขึ้น ในขณะเดียวกันถ้านักเรียนมีความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมสูงขึ้นก็จะมีความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ กลุ่มตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม จำนวน 6 คู่ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ ตัวแปรมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($0.4 \leq r \leq 0.6$) และระดับค่อนข้างสูง ($0.6 \leq r \leq 0.8$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.489 ถึง 0.783 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ทศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (AK) กับการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของนักเรียน (MM) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.783$) นั่นคือถ้าสมรรถนะด้านทศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครูสูงขึ้นก็จะทำให้การสมรรถนะการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของนักเรียนสูงขึ้น และในขณะเดียวกันถ้าสมรรถนะด้านการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของนักเรียนสูงขึ้นก็จะทำให้สมรรถนะด้านทศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครูสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงภายนอก (สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม) และตัวแปรแฝงภายใน (ความฉลาดทางวัฒนธรรม และสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม) พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจำนวน 28 คู่ ซึ่งมีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบในระดับต่ำ ($r < 0.2$ หรือ $r > -0.2$) โดยพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (CM) กับความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (METC) ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ ($r = -0.132$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือถ้าสมรรถนะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีสูงขึ้นก็จะทำให้ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิง

อภิปัญญาของนักเรียนลดลง และในขณะเดียวกันถ้าความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญาของนักเรียนเพิ่มขึ้นก็จะทำให้สมรรถนะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ลดลงเช่นเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัวแปร รวมทั้งหมด 66 คู่ ทั้งที่อยู่ในกลุ่มตัวแปรด้านเดียวกันและทุกด้าน พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก นั่นคือหากตัวแปรหนึ่งมีขนาดเพิ่มขึ้นทำให้อีกตัวแปรหนึ่งมีขนาดเพิ่มขึ้นด้วย ยกเว้นในตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงภายนอก (สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม) ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปร	ATT	KNW	SKL	METC	COGC	MOTC	BEHC	MM	CM	SA	AK
ATT	1.000										
KNW	0.801**	1.000									
SKL	0.804**	0.818**	1.000								
METC	0.693**	0.655**	0.667**	1.000							
COGC	0.697**	0.677**	0.694**	0.708**	1.000						
MOTC	0.699**	0.690**	0.697**	0.651**	0.707**	1.000					
BEHC	0.747**	0.710**	0.737**	0.673**	0.686**	0.712**	1.000				
MM	-0.065**	-0.066**	-0.060**	-0.072**	-0.036*	-0.042**	-0.073**	1.000			
CM	-0.118**	-0.099**	-0.093**	-0.132**	-0.063*	-0.087**	-0.098**	0.586**	1.000		
SA	-0.055*	-0.033	-0.025	-0.064**	-0.020	-0.047*	-0.034	0.570**	0.668**	1.000	
AK	-0.019	-0.006	0.009	-0.032	0.026*	0.006	0.004	0.783**	0.489**	0.663**	1.000
Mean	3.308	3.305	3.364	3.26	3.187	3.163	3.242	3.825	3.874	3.866	3.873
S.D.	0.596	0.600	0.595	0.592	0.627	0.706	0.662	0.482	0.609	0.476	0.495

หมายเหตุ: * หมายถึง $p < 0.05$, ** หมายถึง $p < 0.01$

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 11 ตัวแปรพบว่าค่าอำนาจประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้เกือบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นตัวแปร ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครูในตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม ซึ่งมีค่า t เท่ากับ 0.802 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.96 แสดงว่าอำนาจประกอบมาตรฐานมีค่าเท่ากับศูนย์ โดยตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ ตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร คือ การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การจัดการเรียนการสอน และทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู มีค่าอำนาจประกอบเท่ากับ 0.707, 0.834, 0.800 และ 0.200 ตามลำดับ ตัวแปรสมรรถนะทาง

พบวัฒนธรรมของนักเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร คือ ทักษะคิดและความเชื่อทางวัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.917, 0.872 และ 0.879 ตามลำดับ ตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรม วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร คือ ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ และความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.787, 0.798, 0.831 และ 0.856 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 11 ตัวแปร พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.019-0.841 และค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ (R^2) ในการวัดตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม มีค่าอยู่ระหว่าง 0.019-0.639 โดยตัวแปรการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี มีค่ามากที่สุด เท่ากับ 0.639 รองลงมาคือตัวแปรการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เท่ากับ 0.639 ค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ (R^2) ในการวัดตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.760-0.841 โดยตัวแปรทักษะคิดและความเชื่อทางวัฒนธรรมมีค่ามากที่สุด เท่ากับ 0.841 รองลงมาคือตัวแปรทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม เท่ากับ 0.772 ค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ (R^2) ในการวัดตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.620-0.733 โดยตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมมีค่ามากที่สุด เท่ากับ 0.733 รองลงมาคือตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา เท่ากับ 0.637 ดังข้อมูลในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)				FS	R^2
	b	SE	t	β		
สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (TMCMC)						
การติดตามและการจัดการ (MM)	1.000	-	-	0.707	0.939	0.499
การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี(CM)	1.489	(0.050)	29.850	0.834	0.110	0.695
การจัดการเรียนการสอน (SA)	1.118	(0.037)	29.988	0.800	0.732	0.639
ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู (AK)	0.200	(0.250)	0.802	0.138	-1.157	0.019

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)				FS	R ²
	b	SE	t	β		
สมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน (SMC)						
ทัศนคติและความเชื่อ (ATT)	1.000	-	-	0.917	0.354	0.841
ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (KNW)	0.957	(0.017)	55.643	0.872	0.168	0.760
ทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (SKL)	0.957	(0.017)	56.067	0.879	0.172	0.772
ความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ)						
อภิปัญญา (METC)	1.000	-	-	0.787	0.107	0.620
ปัญญา (COGC)	1.076	(0.025)	43.435	0.798	0.071	0.637
การสร้างแรงจูงใจ (MOTC)	1.261	(0.031)	40.351	0.831	0.137	0.690
พฤติกรรม (BEHC)	1.219	(0.029)	42.560	0.856	0.161	0.733

ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของผู้เรียนตามสมมติฐานการวิจัยและข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลเชิงประจักษ์ พบว่าไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 36.935 ($df = 27$, $p = 0.096$) แสดงว่าผลการทดสอบค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.997 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.992 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนีกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.016 และค่าดัชนีกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.0136 และกราฟพิวพล็อตของค่าเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Q plot of standardized residual) มีความชันมากกว่าเส้นในแนวทแยง แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายในของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน (SMC) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) มีค่าเท่ากับ 0.894 แสดงว่าปัจจัยด้านความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) และปัจจัยด้านสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรม (TMCMC) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน (SMC) ได้ร้อยละ 89.40 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายในของความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ)

พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.04 แสดงว่าปัจจัยด้านสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (TMCMC) สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝง ความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) ได้ร้อยละ 4.00 สำหรับการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลระหว่างตัวแปร ขอแยกนำเสนอตามลำดับตัวแปร ดังนี้

1. สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (TMCMC) ส่งผลทางตรงในทิศทางบวกต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนเท่ากับ 0.008 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสรุปได้ว่าสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมไม่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน นอกจากนี้พบว่าสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมส่งผลทางอ้อมในทิศทางลบต่อตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนโดยส่งผ่านความฉลาดทางวัฒนธรรมของผู้เรียนด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.166 และส่งผลโดยรวมในทิศทางลบต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนด้วยอิทธิพลเท่ากับ -0.158 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าหากครูผู้สอนมีสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมที่ดี จะส่งผลให้สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนลดลง

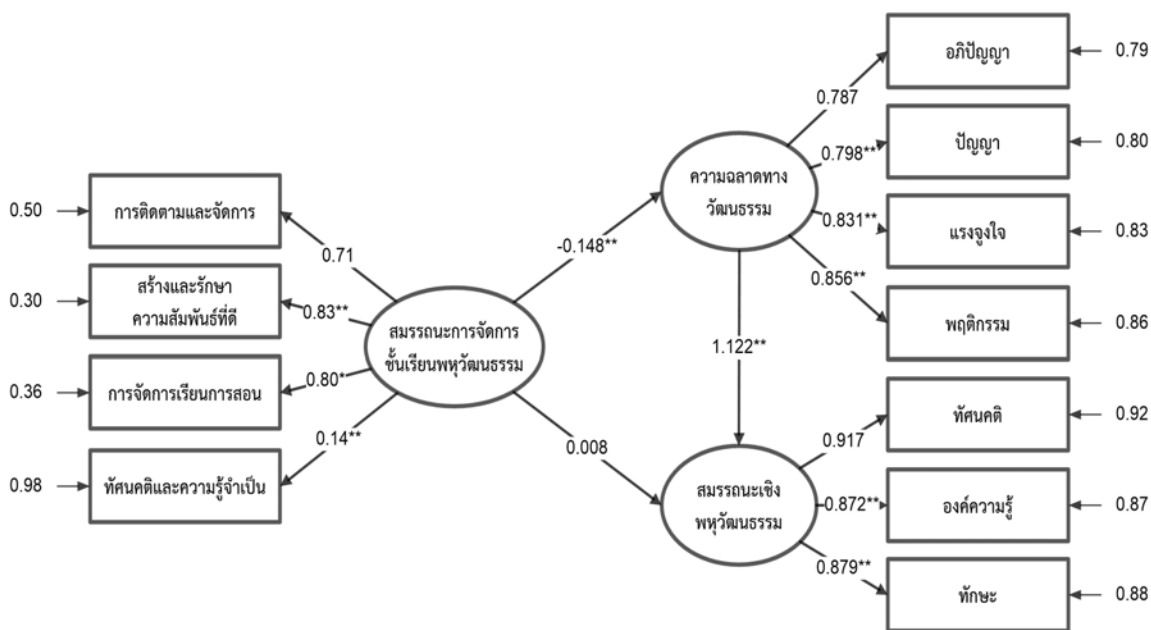
2. ความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) ได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบจากตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (SMC) เท่ากับ -0.148 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าหากครูมีสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนสูงจะส่งผลให้ความฉลาดทางวัฒนธรรมต่ำ และเมื่อพิจารณาตัวแปรอิทธิพลทางตรงของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนพบว่า ตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมส่งอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนเท่ากับ 1.122 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าหากนักเรียนมีความฉลาดทางวัฒนธรรมสูงจะส่งผลให้สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนสูง

เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่าตัวแปรแฝงในเมทริกซ์มีขนาดความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.098 ถึง 0.954 โดยพบว่าตัวแปรแฝงสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (SMC) กับความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก, $r = 0.954$) แสดงว่าถ้าปัจจัยสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมมีขนาดเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยความฉลาดทางวัฒนธรรมก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้นด้วย หรือหากสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมมีขนาดลดลง ปัจจัยความฉลาดทางวัฒนธรรมก็จะมีขนาดลดลงด้วย นอกจากนี้ พบว่าตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (TMCMC) กับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน (SMC) และตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (TMCMC) กับความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ, $r = -0.098$ และ $r = -0.108$) นั่นคือถ้าปัจจัยสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมมีขนาดเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยความฉลาดทางวัฒนธรรมและปัจจัยสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมก็จะมีขนาดลดลง หรือหากปัจจัยสมรรถนะ

การจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมมีขนาดลดลง ปัจจัยความฉลาดทางวัฒนธรรมและปัจจัยสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้น

จากผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านโดยภาพรวม พบว่า การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน และระหว่างนักเรียนต่างวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู รองลงมาคือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และความผูกพัน ในส่วนของความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน พบว่าความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญามีความสำคัญต่อการส่งเสริมความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนมากที่สุด สำหรับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน พบว่าความรู้เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม และทักษะทางพหุวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการส่งเสริมสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนใกล้เคียงกัน ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.19 และแผนภาพที่ 4.4

Chi-Square = 36.93, df = 27, p-value = 0.09629, RMSEA = 0.014

แผนภาพที่ 4.4 โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน

ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปร และค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

IV		DV							
		SMC				SCQ			
		DE	IE	TE	r	DE	IE	TE	r
TMCMC	b	0.008	-0.166**	-0.158**		-0.148**	-	-0.148**	
	SE	(0.016)	(0.040)	(0.040)		(0.036)	-	(0.036)	
	t	0.501	-4.148	-3.971		-4.138	-	-4.138	
	SS	0.005	-0.104	-0.098	-0.098	-0.108	-	-0.108	-0.108
SCQ	b	1.122**	-	1.122**		-	-	-	-
	SE	(0.026)	-	(0.026)		-	-	-	-
	t	42.406	-	42.406		-	-	-	-
	SS	0.955	-	0.955	0.954	-	-	-	-

ค่าสถิติ

ไค-สแควร์ = 36.935; p = 0.096; df= 27; GFI = 0.997; AGFI = 0.992; RMR = 0.016 ; Largest Standardize residual = 3.794

ตัวแปร	ATT	KNW	SKL	METC	COGC	MOTC	BEHC
R ²	0.841	0.760	0.772	0.620	0.637	0.690	0.733
ตัวแปร	MM	CM	AK	SA			
R ²	0.499	0.695	0.639	0.019			
สมการโครงสร้างตัวแปร		SMC	SCQ				
R ²		0.894	0.040				

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

ตัวแปรแฝง	SMC	SCQ	TMCMC
SMC	1.00		
SCQ	0.954	1.00	
TMCMC	-0.098	-0.108	1.00

หมายเหตุ **p<.01; TE = ผลรวมอิทธิพล (total effect); IE = อิทธิพลทางอ้อม (indirect effect), DE = อิทธิพลทางตรง (direct effect)

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบความตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภทของโรงเรียน

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุเพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่โรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติในกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

สมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบประกอบด้วยสมมติฐานเกี่ยวกับความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลและความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ในโมเดล ซึ่งค่าพารามิเตอร์ในโมเดลที่ทำการทดสอบประกอบด้วย 4 เมทริกซ์ คือ เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายใน (β) เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยังตัวแปรแฝงภายใน (Γ) และสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรแฝงภายนอก (Λ_X) สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรแฝงภายใน (Λ_Y) สมมติฐานที่ใช้สำหรับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล ประกอบด้วย

1. H_{form} : รูปแบบไม่แปรเปลี่ยน
2. H_β : $\beta^{(1)} = \beta^{(2)}$
3. $H_{\beta\Gamma}$: $\beta\Gamma^{(1)} = \beta\Gamma^{(2)}$
4. $H_{\beta\Gamma\Lambda_X}$: $\beta\Gamma\Lambda_X^{(1)} = \beta\Gamma\Lambda_X^{(2)}$
5. $H_{\beta\Gamma\Lambda_X\Lambda_Y}$: $\beta\Gamma\Lambda_X\Lambda_Y^{(1)} = \beta\Gamma\Lambda_X\Lambda_Y^{(2)}$

ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานพบแรก (H_{form}) ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล โดยไม่มีการกำหนดให้ค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่มโรงเรียนต่างกันมีค่าเท่ากัน นั่นคือการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนนั่นเอง จากผลการทดสอบพบว่าไม่ปฏิเสธสมมติฐานแรก ซึ่งให้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 57.76 ($df = 42$, $p = 0.5344$) เมื่อพิจารณาแล้วค่า p มีค่ามากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน ($p > 0.05$) ประกอบกับดัชนีวัดความกลมกลืนมีค่าสูงเข้าใกล้ 1 ($GFI = 0.988$, $NFI = 0.988$, $RFI = 0.991$) ค่า RMR เข้าใกล้ 0 ($RMR = 0.006$) และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์น้อยกว่า 2 ($\chi^2/df = 1.375$) และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าน้อยกว่า 2 ($\chi^2/df = 1.375$) จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าค่าสถิติทั้งหมดมีความสอดคล้องกัน

แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มของโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ($H\beta$) ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายใน (β) โดยการกำหนดให้เมทริกซ์พารามิเตอร์ดังกล่าวมีค่าเท่ากันระหว่างกลุ่มนักเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ผลการทดสอบพบว่าไม่ปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 โดยผลการทดสอบพบว่า มีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 60.73 ($df = 44, p = 0.4786$) ดัชนีวัดความกลมกลืนมีค่าสูงเข้าใกล้ 1 ($GFI = 1.000$ $NFI = 0.988$ $RFI = 0.991$) ค่า RMR เข้าใกล้ 0 ($RMR = 0.015$) และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าน้อยกว่า 2 ($\chi^2/df = 1.380$) แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าไค-สแควร์รวม (ΔX_{2-1}^2) ระหว่างสมมติฐานที่ 2 และ 1 มีค่าเท่ากับ 2.97 ที่ df_{2-1} เท่ากับ 2 เมื่อเทียบกับค่าวิกฤตไค-สแควร์จากตารางที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 5.99 แสดงให้เห็นว่าผลต่างของค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่าการกำหนดเงื่อนไขโดยให้ค่าพารามิเตอร์เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายในมีค่าเท่ากัน ทำให้โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั่นคือค่าพารามิเตอร์เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายในมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มของนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ($H\beta \Gamma$) ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรแฝงนอกไปยังตัวแปรแฝงภายใน (Γ) และสมมติฐานข้อ 2 โดยการกำหนดให้เมทริกซ์พารามิเตอร์ดังกล่าวมีค่าเท่ากันระหว่างกลุ่มนักเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ผลการทดสอบพบว่าไม่ปฏิเสธสมมติฐานที่ 3 โดยผลการทดสอบพบว่า มีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 67.22 ($df = 48, p = 0.3482$) ดัชนีวัดความกลมกลืนมีค่าสูงเข้าใกล้ 1 ($GFI = 1.000$ $NFI = 0.988$ $RFI = 0.991$) ค่า RMR เข้าใกล้ 0 ($RMR = 0.016$) และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าน้อยกว่า 2 ($\chi^2/df = 1.400$) แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าไค-สแควร์รวม (ΔX_{3-2}^2) ระหว่างสมมติฐานที่ 3 และ 2 มีค่าเท่ากับ 6.49 ที่ df_{3-2} เท่ากับ 4 เมื่อเทียบกับค่าวิกฤตไค-สแควร์จากตารางที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 9.49 แสดงให้เห็นว่าผลต่างของค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่าการกำหนดเงื่อนไขโดยให้ค่าพารามิเตอร์เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยังตัวแปรแฝงภายในมีค่าเท่ากัน ทำให้โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั่นคือ ค่าพารามิเตอร์เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยังตัวแปรแฝงภายในไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักเรียน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ($H_{\beta\Gamma\Lambda X}$) ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรแฝงภายนอก (ΛX) และสมมติฐานข้อ 3 โดยการกำหนดให้เมทริกซ์พารามิเตอร์ดังกล่าวมีค่าเท่ากัน โดยผลการทดสอบพบว่า มีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 179.40 ($df = 54, p = 0.000$) ดัชนีวัดความกลมกลืนมีค่าสูงเข้าใกล้ 1 ($GFI = 0.990$ $NFI = 0.991$ $RFI = 0.971$) ค่า RMR เข้าใกล้ 0 ($RMR = 0.026$) และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่ามากกว่า 2 ($\chi^2 / df = 3.332$) เมื่อพิจารณาค่า p ($p < 0.05$) และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์แสดงให้เห็นว่าโมเดลไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าไค-สแควร์รวม (ΔX_{4-3}) ระหว่างสมมติฐานที่ 4 และ 3 มีค่าเท่ากับ 179.40 ที่ df_{4-3} เท่ากับ 6 เมื่อเทียบกับค่าวิกฤตไค-สแควร์จากตารางที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 12.59 แสดงให้เห็นว่าผลต่างของค่าไค-สแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบนี้แสดงให้เห็นว่าการกำหนดเงื่อนไขโดยให้ค่าพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรแฝงภายนอก (ΛX) มีค่าเท่ากัน ทำให้โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั่นคือ ค่าพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรแฝงภายนอก (ΛX) มีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม จึงหยุดการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลในสมมติฐานที่ 4

สรุปผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลสมการโครงสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่าโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนมีความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลค่าพารามิเตอร์ของอิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายใน (β) และค่าพารามิเตอร์ของอิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยังตัวแปรแฝงภายใน (Γ) แต่มีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรแฝงภายนอก (ΛX) โดยโมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีที่สุด คือ โมเดลที่ไม่มีเงื่อนไขกำหนดให้พารามิเตอร์ของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนมีค่าเท่ากันระหว่างกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน (มีค่า χ^2 / df ต่ำที่สุด เท่ากับ 1.375) ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างโรงเรียน 3 กลุ่มประเภทโรงเรียน แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลของสมรรถนะทางพฤติกรรมระหว่างนักเรียนที่มาจากต่างกลุ่มโรงเรียน

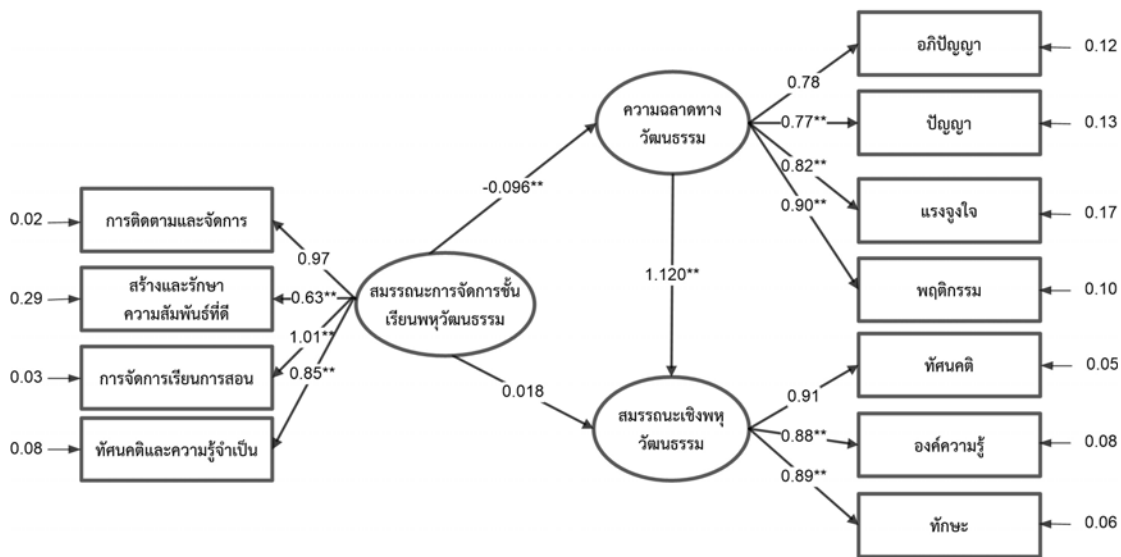
สมมติฐาน	χ^2	df	χ^2/df	p	GFI	NFI	RFI	RMR
1. H _{form}	57.76	42	1.375	0.5344	0.988	0.988	0.991	0.006
2. H _{β}	60.73	44	1.380	0.4786	1.000	0.988	0.991	0.015
3. H _{$\beta\Gamma$}	67.22	48	1.400	0.3482	1.000	0.988	0.991	0.016
4. H _{$\beta\Gamma\Delta x$}	179.40	54	3.322	0.0000	0.990	0.991	0.991	0.026
5. H _{$\beta\Gamma\Delta x \Delta y$}	หยุดการทดสอบ							
ผลการทดสอบสมมติฐาน								
สมมติฐาน	ΔX^2_{a-b}	Δdf_{a-b}	ค่าวิกฤต	สรุปผล				
2-1	2.97	2	5.99	1 และ 2 ไม่ต่างกัน				
3-2	6.49	4	9.49	2 และ 3 ไม่ต่างกัน				
4-3	112.18**	6	12.59	3 และ 4 ต่างกัน				
5-4	หยุดการทดสอบ							

หมายเหตุ

ΔX^2_{a-b} หมายถึงผลต่างของค่าไค-สแควร์ที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลสมมติฐานที่ a และ b

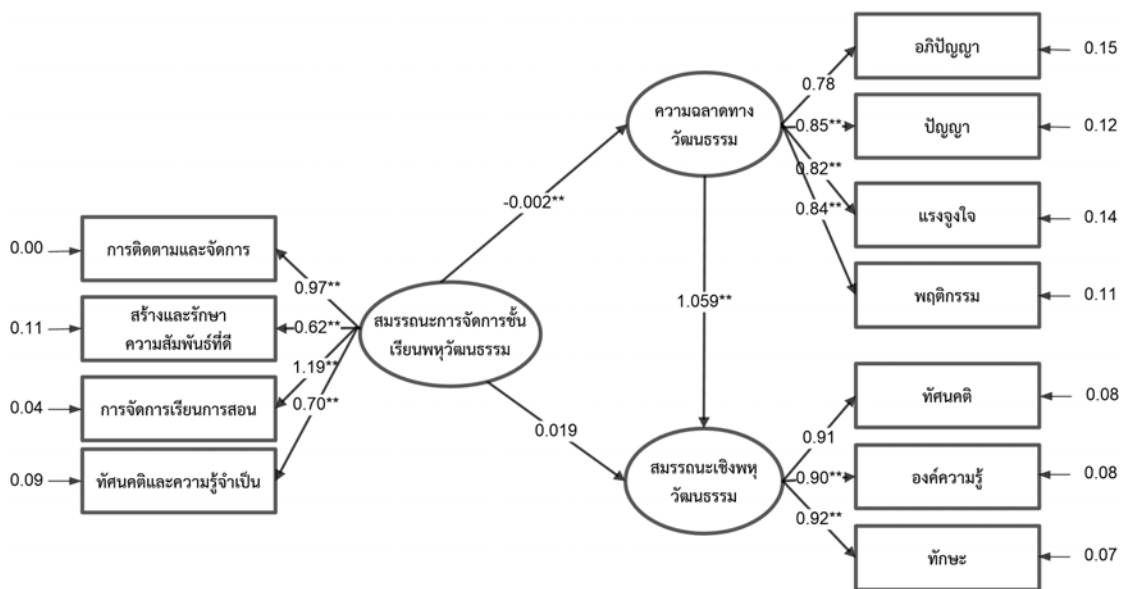
Δdf_{a-b} หมายถึงผลต่างขององศาอิสระที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลสมมติฐานที่ a และ b

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล ผู้วิจัยได้นำเสนอเฉพาะโมเดลที่มีความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล หรือโมเดลที่ไม่มีเงื่อนไข ซึ่งกำหนดให้พารามิเตอร์ของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านมีค่าเท่ากันระหว่าง 3 กลุ่มโรงเรียน เนื่องจากเป็นโมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีที่สุด โดยค่าพารามิเตอร์ของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนดังแสดงในแผนภาพที่ 4.5 ถึง 4.7

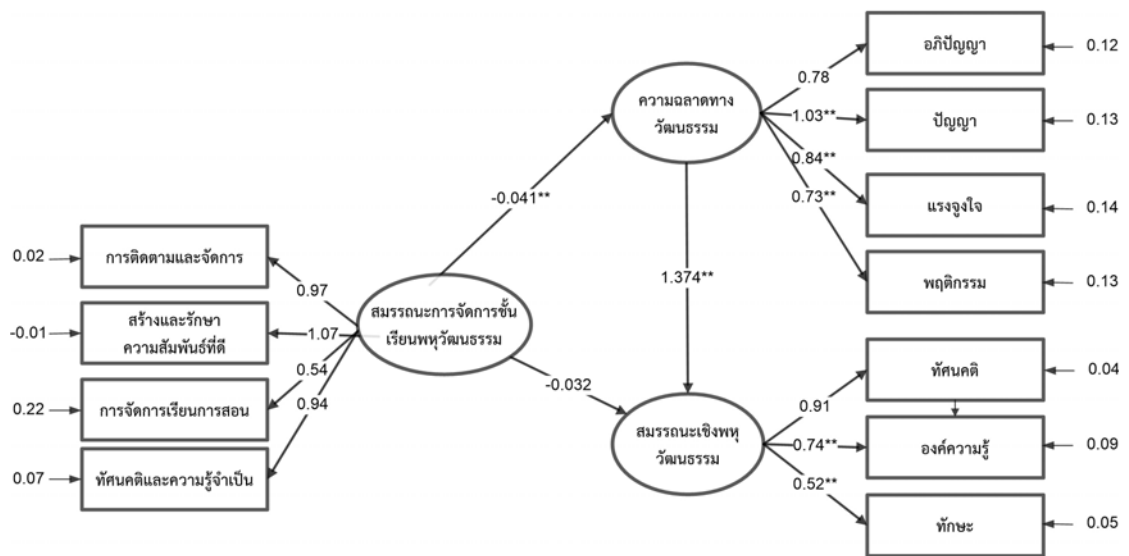
Chi-Square = 60.73, df = 44, p-value = 0.4786, RMSEA = 0.024

แผนภาพที่ 4.5 โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านของนักเรียนในสังกัดสพฐ.

Chi-Square = 60.73, df = 44, p-value = 0.4786, RMSEA = 0.024

แผนภาพที่ 4.6 โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านของนักเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ

Chi-Square = 67.22, df = 48, p-value = 0.3482, RMSEA = 0.025

แผนภาพที่ 4.7 โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านของนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติ

จากตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยโมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีที่สุด คือ โมเดลที่มีความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล ซึ่งให้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 57.756 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 42 ที่ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.534 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.988 ค่าดัชนีวัดความเป็นปกติ (NFI) เท่ากับ 0.988 ค่าดัชนีวัดระดับความสัมพันธ์ (RFI) เท่ากับ 0.991 และค่าดัชนีกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.006 และค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2 / df) เท่ากับ 1.375 จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า ค่าสถิติทั้งหมดมีความสอดคล้องกัน โดยค่า p มีค่ามากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน ($p > 0.05$) และค่า GFI, NFI และ RFI มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ และค่าไค-สแควร์สัมพันธ์มีค่าน้อยกว่า 2 ผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลของโมเดลสมการโครงสร้างของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่าง 3 กลุ่มโรงเรียนมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลของโมเดลสมการโครงสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียน

	SMC												SCQ											
	โครงการเด็กและเยาวชน						นานาชาติ						โครงการเด็กและเยาวชน						นานาชาติ					
	DE	IE	TE	DE	TE	IE	DE	IE	TE	DE	TE	IE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
TMCMC	0.018 (0.016)	-0.175** (0.05)	-0.157** (0.012)	0.019 (0.022)	-0.145** (0.051)	-0.134** (0.036)	-0.032 (0.085)	-0.166** (0.064)	-0.096** (0.025)	-0.096** (0.025)	-0.096** (0.025)	-0.002** (0.034)	-0.002** (0.034)	-0.041** (0.097)	-0.041** (0.097)	-0.041** (0.097)	-0.041** (0.097)	-0.041** (0.097)	-0.041** (0.097)	-0.041** (0.097)	-0.041** (0.097)	-0.041** (0.097)	-0.041** (0.097)	
SCQ	1.120** (0.046)	-	1.120** (0.046)	1.059** (0.043)	1.059** (0.043)	1.374** (0.231)	1.374** (0.231)	1.374** (0.231)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

ค่าสถิติ

ไค-สแควร์ = 57.756; p = 0.534; df= 42; GFI = 0.988; NFI = 0.988; RMR = 0.006 ; RFI = 0.991

ความเที่ยง (R²)

ตัวแปร	ATT	KNW	SKL	METC	COGC	MOTC	BEHC	MM	CM	AK	SA	SMC						SCQ						
												สพฐ.	โครงการ	นานาชาติ	สพฐ.	โครงการ	นานาชาติ	สพฐ.	โครงการ	นานาชาติ	สพฐ.	โครงการ	นานาชาติ	
สพฐ.	0.827	0.755	0.799	0.604	0.597	0.611	0.736	0.985	0.363	0.943	0.719	0.010	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130
โครงการ	0.817	0.804	0.841	0.632	0.748	0.753	0.767	0.975	0.488	0.981	0.512	0.010	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130
นานาชาติ	0.896	0.689	0.813	0.511	0.634	0.598	0.545	0.913	0.232	0.930	0.757	0.010	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130	0.030	0.130

สมการโครงสร้างตัวแปร

R SQUARE	SMC						SCQ					
	สพฐ.	โครงการ	นานาชาติ	สพฐ.	โครงการ	นานาชาติ	สพฐ.	โครงการ	นานาชาติ	สพฐ.	โครงการ	นานาชาติ
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง	0.869	0.899	0.897	0.010	0.030	0.130	0.010	0.030	0.130	0.010	0.030	0.130

กลุ่มโรงเรียน	สพฐ.						โครงการเด็กและเยาวชน						นานาชาติ					
	SMC	SCQ	TMCMC	SMC	SCQ	TMCMC	SMC	SCQ	TMCMC	SMC	SCQ	TMCMC	SMC	SCQ	TMCMC			
ตัวแปรแฝง	1.000	0.931	0.931	1.000	0.911	1.000	1.000	0.911	1.000	1.000	0.836	1.000	1.000	0.836	1.000			
SMC	1.000	-0.086	-0.102	1.000	-0.084	-0.082	1.000	-0.084	-0.082	1.000	-0.075	-0.064	1.000	-0.075	-0.064			
SCQ	0.931	1.000	0.911	1.000	0.911	1.000	0.911	1.000	0.911	1.000	0.836	1.000	0.836	1.000				
TMCMC	-0.086	-0.102	-0.102	1.000	-0.084	-0.082	1.000	-0.084	-0.082	1.000	-0.075	-0.064	1.000	-0.075	-0.064			

หมายเหตุ **p<.01; TE = ผลรวมอิทธิพล (total effect); IE = อิทธิพลทางอ้อม (indirect effect), DE = อิทธิพลทางตรง (direct effect)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝง ภายในของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน (SMC) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของกลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าสูงสุด เท่ากับ 0.899 รองลงมาคือ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ และกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเท่ากับ 0.897, 0.869 ตามลำดับ แสดงว่าปัจจัยด้านสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครูและปัจจัยด้านความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ และกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 89.90, 89.70 และ 86.90 ตามลำดับ โดยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญ และส่งผลทางอ้อมในทิศทางลบต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านความฉลาดทางวัฒนธรรมนั้นส่งผลทางตรงต่อคุณภาพนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรม (TMCMC) ส่งผลทางตรงในทิศทางบวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯเท่ากับ 0.018 และ 0.019 ตามลำดับ และส่งผลทางตรงในทิศทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ เท่ากับ -0.032 สรุปได้ว่าสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมไม่ส่งผลทางตรงต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน

นอกจากนี้พบว่าสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมส่งผลทางอ้อมในทิศทางลบ (negative indirect effect) ต่อตัวแปรสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนโดยส่งผ่านความฉลาดทางวัฒนธรรมของผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่าค่าอิทธิพลทางอ้อมของกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงที่สุด โดยพบว่ามีค่าอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ -0.175 รองลงมาคือกลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติโดยมีค่าอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับเท่ากับ -0.164 และ -0.134 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาอิทธิพลรวม (total effect) พบว่าสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรม (TMCMC) ส่งผลโดยรวมในทางลบ (negative total effect) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน โดยพบว่ามีค่าอิทธิพลรวมของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

มีค่าสูงสุดเท่ากับ -0.166 รองลงมาคือกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ โดยมีค่าเท่ากับ -0.157 และ -0.145 ตามลำดับ

2) ความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) ส่งผลทางตรงในทิศทางบวก (positive direct effect) ต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน (SMC) ทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่าค่าอิทธิพลทางตรงของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติมีค่าสูงสุด เท่ากับ 1.374 รองลงมาคือ กลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ ตามลำดับ โดยมีค่าเท่ากับ 1.120 และ 1.059 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรม (TMCMC) พบว่าตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมไม่ส่งผลทางตรงต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน แต่กลับส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน (SCQ) ผ่านตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) จึงสรุปได้ว่าตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านแบบสมบูรณ์ การที่จะพัฒนาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครูแต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน แต่จำเป็นจะต้องพัฒนาความฉลาดทางพฤติกรรมของนักเรียนให้เกิดขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายในของความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรดังกล่าว ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติมีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.130 รองลงมาคือกลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ และกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเท่ากับ 0.030 และ 0.010 ตามลำดับ แสดงว่าปัจจัยด้านสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครูสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงความฉลาดทางวัฒนธรรมของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ กลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ และกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 13.00, 3.00 และ 1.00 ตามลำดับ โดยพบว่าสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรม (TMCMC) ส่งผลทางตรงในทิศทางลบ (negative direct effect) ต่อปัจจัยด้านความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน โดยพบว่าค่าอิทธิพลทางตรงของกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เท่ากับ -0.096 รองลงมาคือ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติมีค่าสูงสุดและกลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ ตามลำดับ โดยมีค่าเท่ากับ -0.041 และ -0.002 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงสูงสุดของตัวแปรสังเกตได้ภายนอกในแต่ละกลุ่มโรงเรียน พบว่า ตัวแปรการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน (MM) มีค่าความเที่ยงสูงสุดในกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีค่าเท่ากับ 0.985 ตัวแปรทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (AK) มีค่าความเที่ยงสูงสุดในกลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ โดยมีค่าเท่ากับ 0.981 และ 0.930 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงสูงสุดของตัวแปรสังเกตได้ภายในในแต่ละกลุ่มโรงเรียน พบว่า ตัวแปรทัศนคติและความเชื่อ (ATT) มีค่าความเที่ยงสูงสุดในกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ โดยมีค่าเท่ากับ 0.827 และ 0.896 ตามลำดับ ตัวแปรทักษะทางพฤติกรรม (SKL) ค่าความเที่ยงสูงสุดในกลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ โดยมีค่าเท่ากับ 0.841

เมื่อพิจารณาเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงของแต่ละกลุ่มโรงเรียน พบว่า เมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงของทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนมีทั้งแบบเป็นความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก) และทิศทางตรงกันข้ามกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ) โดยค่าสัมประสิทธิ์เป็นความสัมพันธ์แบบมีทิศทางสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงของกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ มีค่าอยู่ระหว่าง -0.086 ถึง 0.931, -0.082 ถึง 0.911 และ -0.064 ถึง 0.836 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน พบว่าปัจจัยด้านความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านสมรรถนะทางพฤติกรรม (SMC) สูงที่สุด ($r = 0.931$, $r = 0.911$, และ $r = 0.836$ ตามลำดับ) โดยพบว่าเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงของปัจจัยด้านความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) กับปัจจัยด้านสมรรถนะทางพฤติกรรมของทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก คือมีความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน นั่นคือ ถ้าปัจจัยตัวหนึ่งมีขนาดเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้นด้วย หรือหากปัจจัยหนึ่งมีขนาดลดลง ปัจจัยอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดลดต่ำลงด้วย สำหรับเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงของปัจจัยสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครู (TMCMC) กับปัจจัยสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน (SMC) และเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงของปัจจัยสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครู (TMCMC) กับ ปัจจัยความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน (SCQ) ของทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ คือมีความสัมพันธ์แบบทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือ ถ้าปัจจัยตัวหนึ่งมีขนาดเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดลดต่ำลง หรือหากปัจจัยหนึ่งมีขนาดลดลง ปัจจัยอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติ ใช้วิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี โดยการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษารูปแบบการพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรม ทำให้ทราบถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของความฉลาดทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสมรรถนะเชิงพฤติกรรมของผู้เรียนโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติดีของโรงเรียน 2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน 3) เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภทของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี ในการออกแบบการวิจัย ซึ่งกระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น มีการออกแบบการวิจัยที่เป็นรูปแบบเฉพาะแตกต่างจากงานวิจัยเปรียบเทียบในรูปแบบอื่น โดยกระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมจะมีลักษณะสำคัญประการหนึ่งก็คือจะมีการเปรียบเทียบตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไปในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ยึดแนวคิดรูปแบบการออกแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมของ Van de Vijver และ Leung (1997) โดยมีการออกแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (theory-driven studies) เนื่องจากมีการนำตัวแปรวัฒนธรรมซึ่งก็คือตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมและการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรม มาเป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการออกแบบการวิจัย รวมถึงมีการทดสอบสมมติฐานการวิจัย และมีการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ทั้งรูปแบบ level oriented technique และ structure oriented technique เหตุผลสำคัญในการเลือกวิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี เนื่องจากผลการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของบริบททางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษา จึงต้องมีการเก็บข้อมูลภาคสนามในโรงเรียนจากบริบทของสถานศึกษาที่มีความเป็นพฤติกรรมในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1: การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อการวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติดีของโรงเรียน โดยมีการดำเนินการ คือ

(1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเก็บข้อมูลภาคสนาม เป็นการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม และความฉลาดทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยตำราและเอกสารที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ หรือวารสารที่เผยแพร่ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ยกตัวอย่างเช่น Van Dyne และคณะ (2012), Connerley (2004), Sue (2008), Chao, Okazaki และ Hong (2011), Driel (2010), Ang, Van Dyne และ Koh (2006), Earley และ Ang (2003) และ Wubbels (2006) เพื่อนำมาพัฒนาโมเดลแสดงอิทธิพลทางทฤษฎีของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

(2) การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมและการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามตามรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรมการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีการณศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรมตามแนวทาง etic-emic approach ซึ่งให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสนามจริงที่มีการศึกษาบริบททางวัฒนธรรมของสถานศึกษา ประกอบกับการนำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามและจากการเอกสารและข้อมูลทั่วไปของสนามเพื่อใช้เปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของโรงเรียนในประเทศไทยทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูปฏิบัติดีจำนวน 10 คน ผู้บริหารสถานศึกษา และนักเรียน รวมถึงการสังเกตบริบทสถานศึกษา และชุมชนโดยรอบสถานศึกษาในโรงเรียนที่ปฏิบัติดีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะแรก คือคู่มือการเก็บข้อมูลภาคสนามซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากครูปฏิบัติดี ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน และบริบทภายในสถานศึกษาของโรงเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลจากการวิจัยเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนามมาวิเคราะห์และสรุปประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูเพื่อนำ

ข้อมูลที่ได้มาพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

ระยะที่ 2: การศึกษาเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบความตรงและความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของผู้เรียนมีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาและตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน (2) เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมตามประเภทของโรงเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

(1) การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย และการพัฒนาแบบวัดเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้พัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการเก็บข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพฤติกรรมของครู และนำมาพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

กระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยยึดตามรูปแบบของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม โดยการสร้างแบบวัดในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้เหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูและนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก อันได้แก่ (1) นักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ (2) นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำหรับนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติ ในกรุงเทพมหานคร มีนักเรียนหลากหลายเชื้อชาติและจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษจึงใช้แบบวัดภาษาอังกฤษในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือวิจัยเน้นหลักการ *การกระจายอิทธิพล (decentering)* (Brislin, 1980) นั่นก็คือการแปลที่ไม่ได้เน้นการแปลให้ตรงตัวทุกคำ แต่ควรเป็นการแปลที่มีการปรับให้เป็นภาษาที่ราบรื่นที่สุดตลอดจนมีการตรวจสอบโดยผู้มีความรู้ในวัฒนธรรมนั้นๆ เพื่อให้เครื่องมือวัดที่ใช้ในแต่ละภาษาสะท้อนแนวคิดเดียวกันและมีความหมายเหมือนกันต่อผู้สอบ และทำการการตรวจสอบความเท่าเทียมกันของมโนทัศน์ จากการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity)

โดยแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพฤติกรรมของครู แบบวัดมีจำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับระดับชั้น เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษาถิ่น และ ศาสนา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ และเติมคำตอบ จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางพฤติกรรมของครู ซึ่งเป็นลักษณะแบบวัดประเมินตนเอง โดยนำข้อมูลจาก

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ครูปฏิบัติดี ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 45 ข้อ สำหรับแบบวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมและความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนมีจำนวน 33 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อศึกษาตัวแปรภูมิหลังของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาโรงเรียน เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาที่พูดมาแต่กำเนิด จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมของผู้เรียน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 38 ข้อ ตอนที่ 3 และ 4 เป็นแบบวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 38 ข้อ

ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวัฒนธรรมรวมทั้งสิ้น 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหาพบว่าคุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงโครงสร้างของข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าเครื่องมือวิจัยมีคุณภาพในด้านความตรงเชิงโครงสร้างเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ รวมไปถึงการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม ที่มีการสื่อความหมายตรงกันทั้งในรูปแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และ*ความเหมาะสม* โดยพิจารณาข้อคำถาม และการใช้ภาษามีความเหมาะสมกับลักษณะทางวัฒนธรรมของตัวอย่างเพื่อนำคำแนะนำมาปรับแก้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

หลังจากปรับปรุงข้อคำถามและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องและความเหมาะสมของเนื้อหาแบบวัดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ได้ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน และครูจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (reliability) โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยพบว่าแบบวัดมีความเที่ยงอยู่ในระดับสูงมาก พบว่าตัวแปรมีความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.853-0.957

(2) การตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนและการตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มนักเรียนและครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2555 โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามประเภทของโรงเรียน ได้แก่ (1) โรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2) โรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร และ (3) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยประกอบด้วยนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 1,995 คน และครูจำนวน 64 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง การวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุตามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดย

อาศัยทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมลิสเรล และการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล (multiple group invariance analysis) จำแนกตามลักษณะของโรงเรียนอันได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทย

ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย โดยยึดองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมตามแนวคิดของ Wubbels (2006) ทั้ง 4 องค์ประกอบ มาใช้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรมในบริบทของประเทศไทย พบว่าตัวบ่งชี้ของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 10 ตัวบ่งชี้ ดังนี้คือ (1) การติดตามและจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ การใช้กฎและสัญญาณเงียบในการจัดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน การให้ข้อเสนอแนะและแสดงให้เห็นถึงความตระหนักเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน การแก้ไขข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน และการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน (2) สร้างความสัมพันธ์ที่เป็นบวกระหว่างครูกับผู้เรียน และระหว่างนักเรียนต่างวัฒนธรรม ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ครอบครัวและชุมชนที่อาศัยอยู่ และตัวบ่งชี้การจัดให้นักเรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ การเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้ตรงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน และการใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนผูกพันกับงาน (4) ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้คือ การตระหนักถึงทัศนคติของตนเองต่อนักเรียนต่างวัฒนธรรม และการมีความรู้ที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร คือ เพศ ระดับการศึกษา กลุ่มโรงเรียน เชื้อชาติ ศาสนา และภาษาที่พูดมาแต่กำเนิด จากการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน จำนวน 1,995 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (1,044 คน/ร้อยละ 52.30) ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (722 คน/ร้อยละ 36.20) และเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(1,092 คน/ร้อยละ 54.70) เกือบทุกคนมีเชื้อชาติไทย (1,931 คน/ร้อยละ 96.80) และใช้ภาษาไทย เป็นภาษาพูดแต่กำเนิด (1,527 คน/ร้อยละ 76.50)

ผลการวิเคราะห์สมรรถนะทางวัฒนธรรมของนักเรียน จำนวน 38 ข้อ พบว่ามี ค่าเฉลี่ย 129.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 21.67 มีลักษณะแบ้ขวา ค่าความโด่งเป็นบวก ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 16.71 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้ต่ำกว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยเล็กน้อย และคะแนนสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม และมีการกระจายคะแนนในแต่ละ องค์ประกอบใกล้เคียงกัน ผลคะแนนจากแบบวัดพหุวัฒนธรรมด้านสมรรถนะเชิงพหุวัฒนธรรม ของนักเรียนจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า โรงเรียนนานาชาติมีค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติ และความเชื่อทางวัฒนธรรม สูงที่สุดคือ 49.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.11 โรงเรียนในโครงการ พัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสูงสุด คือ 34.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.66 โรงเรียนนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยด้านทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรมสูงสุด คือ 55.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.58

ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนจำนวน 38 ข้อ พบว่ามี ค่าเฉลี่ย 122.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 21.42 มีลักษณะแบ้ขวาเล็กน้อย และความโด่งเป็นบวก ใกล้เคียงกับโค้งปกติ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 17.52 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มี คะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย และคะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมมีการ กระจายคะแนนในแต่ละองค์ประกอบใกล้เคียงกัน ผลคะแนนจากแบบวัดพหุวัฒนธรรมด้านความ ฉลาดเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม พบว่าโรงเรียนนานาชาติมี ค่าเฉลี่ยด้านอภิปัญญาสูงที่สุดคือ 30.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.78 โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็ก และเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านปัญญาสูงที่สุด คือ 32.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.70 โรงเรียนนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยด้านแรงจูงใจสูงที่สุด คือ 33.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.33 และ โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านพฤติกรรมสูงที่สุด คือ 29.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.32

ผลการวิเคราะห์แบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู จำนวน 45 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 172.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18.61 มีลักษณะแบ้ซ้าย ค่าความโด่งเป็นลบ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 10.78 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนคะแนนการรับรู้ สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย มีการกระจายของคะแนนในแต่ละ แบบวัดเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ผลคะแนนจากแบบวัดพหุวัฒนธรรมด้านสมรรถนะเชิงพหุวัฒนธรรมของ นักเรียนจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า โรงเรียนนานาชาติมีค่าเฉลี่ยด้านการติดตามและ การจัดการเรียนการสอนของครู สูงที่สุดคือ 48.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.89 โรงเรียนในโครงการ

พัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนและชุมชนสูงสุด คือ 27.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.59 โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและผูกพันอยู่กับงาน สูงที่สุด คือ 54.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.59 และโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติและความรู้ สูงที่สุด คือ 47.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.11

3. ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย พบว่าองค์ประกอบของความฉลาดทางวัฒนธรรม จำนวน 38 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 122.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 21.42 มีลักษณะเบ้ขวาเล็กน้อย และความโด่งเป็นบวกใกล้เคียงกับโค้งปกติ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 17.52 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย และคะแนนความฉลาดทางวัฒนธรรมมีการกระจายคะแนนในแต่ละองค์ประกอบใกล้เคียงกัน องค์ประกอบของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน จำนวน 38 ข้อ ผลการวิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ย 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 มีลักษณะเบ้ขวา ค่าความโด่งเป็นบวก ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 16.71 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนสมรรถนะทางวัฒนธรรมต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยเล็กน้อย และคะแนนสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม และมีการกระจายคะแนนในแต่ละองค์ประกอบใกล้เคียงกัน องค์ประกอบของแบบวัดสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู จำนวน 45 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 3.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 มีลักษณะเบ้ซ้าย ค่าความโด่งเป็นลบ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย 10.70 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนคะแนนการรับรู้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย มีการกระจายของคะแนนในแต่ละแบบวัดเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

3.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย พบว่าผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 กลุ่มตัวแปรแฝง ประกอบด้วยกลุ่มตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม กลุ่มตัวแปรแฝงความฉลาดทางวัฒนธรรม และกลุ่มตัวแปรแฝงสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมพบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ กลุ่มตัวแปรแฝงสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน จำนวน 3 คู่ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ โดยพบว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r > 0.8$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.801 ถึง 0.818 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ องค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (KNW) กับ ทักษะเกี่ยวกับวัฒนธรรม (SKL) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.818

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ กลุ่มตัวแปรแฝงความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน จำนวน 6 คู่ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ ตัวแปรที่มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($0.6 < r < 0.8$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.651 ถึง 0.712 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (MOTC) กับความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (BEHC) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.712

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ กลุ่มตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม จำนวน 6 คู่ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ ตัวแปรส่วนใหญ่มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.489 ถึง 0.783 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ทศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (AK) กับการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของนักเรียน (MM) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.783

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงภายนอก (สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม) และตัวแปรแฝงภายใน (ความฉลาดทางวัฒนธรรม และสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม) พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจำนวน 28 คู่ ซึ่งมีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบโดยมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r < 0.2$)

3.3 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 36.935$; $df = 27$; $p = 0.096$; $GFI = 0.997$; $AGFI = 0.992$; และ $RMR = 0.016$)

เมื่อพิจารณาตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน พบว่าสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนได้รับอิทธิพลทางตรงจากสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.008 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และได้รับอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมในทิศทางลบ เท่ากับ -0.166 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ ตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรม ยังได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบจากตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมเท่ากับ -0.148 และเมื่อพิจารณาตัวแปรอิทธิพลทางตรงของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนพบว่ามีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน เท่ากับ 1.122 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านโดยภาพรวม พบว่า การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ระหว่างครูและนักเรียน และระหว่างนักเรียนต่างวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อสมรรถนะการจัดการ

ชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู รองลงมาคือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และความผูกพัน ในส่วนของความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียน พบว่าความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิง อภิปัญญามีความสำคัญต่อการส่งเสริมความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักเรียนมากที่สุด สำหรับ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน พบว่าความรู้เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม และทักษะทาง พหุวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการส่งเสริมสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนใกล้เคียงกัน

4. ผลการตรวจสอบความตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะ ทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านตามประเภท ของโรงเรียน

ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะ ทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน ในกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน อันประกอบด้วย กลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตร นานาชาติ พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนมีความไม่แปรเปลี่ยน ของรูปแบบโมเดล ค่าพารามิเตอร์ของอิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายใน (β) และ ค่าพารามิเตอร์ของอิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยังตัวแปรแฝงภายใน (Γ) แต่มีความ แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรแฝงภายนอก (Λ_X)

ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะ ทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่าโมเดลที่ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สุด คือ โมเดลที่ไม่มีเงื่อนไขกำหนดให้พารามิเตอร์ ของโมเดลเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนมีค่าเท่ากันระหว่างกลุ่มโรงเรียน ทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน (มีค่า χ^2/df ต่ำที่สุด เท่ากับ 1.375) โดยพบว่ามีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 57.756 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 42 ที่ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.534 ค่าดัชนีวัดระดับความ กลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.988 ค่าดัชนีวัดความเป็นปกติ (NFI) เท่ากับ 0.988 ค่าดัชนีวัดระดับความ สัมพันธ์ (RFI) เท่ากับ 0.991 และค่าดัชนีกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.006 และ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.375 จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า ค่าสถิติทั้งหมดมีความ สอดคล้องกัน โดยค่า p มีค่ามากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน ($p > 0.05$) และค่า GFI, NFI และ RFI มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าน้อยกว่า 2 ทั้งนี้ปัจจัยด้าน สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูและปัจจัยด้านความฉลาดทางวัฒนธรรมของ นักเรียน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของ นักเรียนกลุ่มโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

หลักสูตรนานาชาติ และกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 89.90, 89.70 และ 86.90 ตามลำดับ โดยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะการจัดการชั้นเรียน พหุวัฒนธรรมของครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญ และส่งผลทางอ้อมในทิศทางลบต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านความฉลาดทางวัฒนธรรมนั้น ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับปัจจัยด้านสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงความฉลาดทางวัฒนธรรมของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ กลุ่มโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ และกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 13.00, 3.00 และ 1.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (TMCMC) พบว่าตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมไม่ส่งผลทางตรงต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน แต่กลับส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน (SCQ) ผ่านตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) จึงสรุปได้ว่าตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านแบบสมบูรณ์ การที่จะพัฒนาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูแต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน แต่จำเป็นต้องพัฒนาความฉลาดทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนให้เกิดขึ้นด้วย

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนโดยอิงพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติ โดยใช้วิธีการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี มีประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. วิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural research)

การใช้วิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี เป็นกระบวนการออกแบบการวิจัยที่มีความเหมาะสมกับการเก็บข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการออกแบบการวิจัยทุกขั้นตอน ให้ความสำคัญกับบริบททางวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา รวมถึงมีการสอดแทรกตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเพื่อใช้ในการศึกษาด้วย ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน โดยมีตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยใช้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่อิงแนวคิด combined etic-emic approach โดยมีขั้นตอนในการ

เก็บข้อมูลภาคสนาม คือ 1) การทบทวนเอกสารและข้อมูลทั่วไปของสนามก่อนที่จะทำการลงสนามจริง 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และนักเรียนในสนามจริง 3) การสืบเสาะและค้นหาองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูผ่านมุมมองของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในบริบทของสถานศึกษาที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม และ 4) การเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในบริบทของโรงเรียนในประเทศไทยทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน กับองค์ประกอบที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการลงภาคสนาม ผู้วิจัยจะนำมาใช้สร้างดัชนีชี้วัดองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู สำหรับการออกแบบแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบข้อคำถามเป็น 2 ภาษาคือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และทำการปรับรูปแบบของข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มของผู้เรียน รวมถึงการผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านการวิจัย การวัดและประเมินผล และมีความรู้เกี่ยวกับบริบททางวัฒนธรรมนั้นๆ อีกด้วย

2. ผลจากการเก็บข้อมูลภาคสนามในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

องค์ความรู้ที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู นักเรียน และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน และรวมไปถึงสภาพทั่วไปของสถานศึกษาและบริบทสถานศึกษา

สำหรับตัวบ่งชี้ของสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพข้ามวัฒนธรรม พบว่า 1) องค์ประกอบการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน (MM) ในบริบทของประเทศไทย มีตัวบ่งชี้ที่แตกต่างจากตัวบ่งชี้ของ Wubbels (2006) คือตัวบ่งชี้การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน โดยโรงเรียนในประเทศไทยผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียน และร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของนักเรียนร่วมกับครู 2) องค์ประกอบการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (CM) มีความคล้ายคลึงกับตัวบ่งชี้ของ Wubbels (2006) สำหรับตัวบ่งชี้การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน แต่ในบริบทของโรงเรียนในประเทศไทยได้เพิ่มการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ครูและครอบครัวของนักเรียน ตลอดจนชุมชนที่อาศัยอยู่ 3) องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (SA) สำหรับในบริบทของโรงเรียนในประเทศไทยนั้น ครูมีบทบาทในการเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน และการใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนผูกพันอยู่กับงาน แต่สำหรับตัวบ่งชี้ของ Wubbels (2006) นั้น จะเน้นการทดสอบเป็นประจำ มีรูปแบบการสอบที่หลากหลาย และให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความสนใจ ความเชื่อ และพื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคน และ 4) องค์ประกอบทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู

(AK) พบว่ามีความคล้ายคลึงกัน ยกเว้นตัวบ่งชี้ของ Wubbels (2006) มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาเรื่องอำนาจ ความเป็นผู้นำของผู้เรียนชาย ที่มีต่อครูที่เป็นเพศหญิง ที่ไม่พบในตัวบ่งชี้ของบริบทในประเทศไทย

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามยังทำให้ทราบว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมในบริบทของโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารนั้น ประกอบด้วยกลุ่มนักเรียนที่ถูกทำให้ด้อยโอกาสในทุกๆ ด้าน จากการถูกกีดกันทางสังคมทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม อาทิเช่น การถูกกีดกันโดยเชื้อชาติ ทำให้นักเรียนไม่ได้รับสัญชาติไทย และไม่สามารถออกไปทำงานที่อื่น หรือศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ การถูกกีดกันทางอ้อมจากคนภายนอก และสื่อต่างๆ ที่นำเสนอภาพการพูด หรือวัฒนธรรมชนเผ่าในเชิงล้อเลียน เพื่อความสนุกสนาน ทำให้นักเรียนรู้สึกแปลกแยกจากคนไทยในกลุ่มวัฒนธรรมหลัก ซึ่งโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ต่างก็มีนโยบายในการจัดการสถานศึกษาเฉพาะของแต่ละโรงเรียน ที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการปรับทัศนคติ มุมมองของนักเรียน และเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนโดยสร้างการยอมรับความแตกต่างอย่างไม่แบ่งแยกและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เกื้อกูลกัน ซึ่งโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ต่างประสบความสำเร็จในการปรับโครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมโรงเรียนให้ผู้เรียนต่างวัฒนธรรมเกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ลดอคติ การแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ และสร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมเฉพาะของชนเผ่า แต่อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือการปรับทัศนคติของนักเรียนเมื่อต้องอยู่ในสังคมที่เน้นวัฒนธรรมกระแสหลัก (mainstream culture) โดยไม่สูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง

ถึงแม้การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ จะนำเสนอในแง่มุมมองสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูเท่านั้น แต่โดยแท้จริงแล้ว การจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษาในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างนั้นมีการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียนทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมของโรงเรียน นโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้เกิดการยอมรับความหลากหลายทางเชื้อชาติ ความพร้อมของครูและสถานศึกษา การทดสอบนักเรียน ซึ่งตรงกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรมศึกษาของ Banks และ Banks (2010) ที่ได้นำเสนอโมเดลโรงเรียนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม ต้องปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความเป็นพหุวัฒนธรรม โดยมีได้มุ่งเน้นให้นักเรียนต้องปรับตนเองเข้าสู่วัฒนธรรมหลัก จนขาดการให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ของกลุ่มวัฒนธรรมตนเอง โดยการปรับเปลี่ยนนั้นจำเป็นต้องกระทำในองค์รวมทั้งด้านเจตคติ ความเชื่อของบุคลากรทางการศึกษา วัฒนธรรมองค์กรและหลักสูตรแผน รูปแบบการเรียนรู้อิงโรงเรียน สื่อและอุปกรณ์การสอน ภาษา การวัดและประเมินผล รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนอีกด้วย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบวัดพหุวัฒนธรรม

ในการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในวิธีวิทยาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้นให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความเท่าเทียมและเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล รวมถึงการลดความลำเอียงของข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความเท่าเทียม และความลำเอียงที่อาจเกิดขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

3.1 ความเท่าเทียมกันทางมโนทัศน์ (construct equivalence) เป็นการตรวจสอบความเท่าเทียมกันของตัวแปรโครงสร้าง ว่ามีองค์ประกอบเดียวกันในต่างวัฒนธรรมหรือไม่ ซึ่งก็คือการเปรียบเทียบตัวแปรโครงสร้าง (construct) ที่สนใจศึกษาระหว่างวัฒนธรรมนั่นเอง โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การแปลแบบวัดทั้งสองภาษาที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นโดยพยายามหาคำในภาษาอังกฤษที่มีความหมายตรงกับภาษาไทยมากที่สุดและพิจารณาถึงความสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของภาษาอีกครั้ง และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเพื่อประเมินว่าข้อคำถามนั้นยังคงวัดตัวแปรเดิม

3.2 ความเท่าเทียมกันของสเกล (scalar equivalence) เป็นการตรวจสอบความเท่าเทียมกันของขนาดความเข้มในแต่ละสเกล ซึ่งความเท่าเทียมกันของสเกลนั้นจะเกิดจากการวัดที่มีสเกลการวัดอยู่ในระดับเดียวกันและมีที่มาจากจุดกำเนิดเดียวกัน (same scale with same origin in each cultural group) (Van de Vijver และ Leung, 1997) โดยความลำเอียงที่ส่งผลต่อความเท่าเทียมกันของสเกลคือ ความลำเอียงเชิงระเบียบวิธี (method bias) และความลำเอียงของข้อสอบ (item bias) (Van de Vijver และ Tanzer, 2004) เนื่องจากความลำเอียงทั้งสองประเภทนี้จะทำให้ผลการวิจัยที่สนับสนุนความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมเกิดความคลุมเครือ

เพื่อให้แบบวัดเกิดความเท่าเทียมของสเกล ผู้วิจัยจึงพยายามลดการเกิดความลำเอียงเชิงระเบียบวิธี ที่อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่กระบวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นการลดความลำเอียงของกลุ่มตัวอย่าง (sample bias) การใช้เครื่องมือวัดชนิดเดียวกันแต่มีการปรับภาษาให้เหมาะกับกลุ่มคนโดยยึดหลักการเดียวกัน เพื่อให้บรรลุมิติประสงค์เดียวกัน เพื่อลดการเกิดความลำเอียงของเครื่องมือวัด (instrument bias) และการแนบคำชี้แจงการใช้แบบสอบถาม และมีการซักซ้อมกับผู้ที่น่าแบบสอบถามไปแจกถึงกระบวนการขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อเป็นการลดการเกิดความลำเอียงในการจัดการ (administration bias) ส่วนการลดความลำเอียงของแบบวัดนั้น ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเครื่องมือขั้นต้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละวัฒนธรรมร่วมกันตรวจสอบเกี่ยวกับภาษาว่าอาจก่อให้เกิดความลำเอียงระหว่างวัฒนธรรมขึ้นหรือไม่

อย่างไรก็ดี กลับพบว่าแบบวัดพหุวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น มีประเด็นที่ผู้เรียนไม่ได้ตอบบางประเด็นตามความเป็นจริง คือข้อคำถามเรื่องเชื้อชาติ ซึ่งโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในการวิจัยระยะที่ 1 พบว่านักเรียนกว่า 90% เป็นชนกลุ่มน้อย

แต่นักเรียนกลับเลือกตอบว่ามีเชื้อชาติไทยถึง 99.6% แต่เกี่ยวกับภาษาที่พูดมาแต่กำเนิด กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวกลับเลือกตอบว่าใช้ภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทยถึง 46.30% ซึ่งอาจเนื่องจากประเด็นเรื่องเชื้อชาติเป็นปัจจัยอ่อนไหวของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าในประเทศไทย ดังตัวอย่างข้อมูลที่พบในการสัมภาษณ์ครูดังนี้

“คือเด็กเค้าจะรู้นะครับว่าเวลาเราเข้าไปในเมือง พอคนเค้ารู้ว่าเป็นกะเหรี่ยงเค้าก็จะรู้สึกดูถูกแล้วนิดๆในใจ คือเด็กเค้าจะรู้ ปัญหาหนึ่งคือ พูดไม่ชัด สองคือไม่กล้า อาย เค้าเหมือนไม่พร้อมมาตั้งแต่เกิดฐานะทางบ้านก็ไม่ดี พูดก็ไม่ชัด แต่เด็กที่นี้เด็กเมืองเค้าก็ไม่ล้อเลียนเพื่อนนะ เพราะเราสอนให้เค้าทำงานร่วมกัน อยู่ร่วมกัน และครูก็ต้องให้ความสำคัญกับเด็กเท่าเทียมกันด้วยนะ เด็กที่นี้จะเห็นได้เลยคนเมืองบางคนก็พูดกะเหรี่ยงได้ แต่ออกไปข้างนอกอาจจะโดน อีกอย่างผมเห็นว่าอาจจะมาจากสื่อทีวีด้วยแหละ ที่เสนอภาพพวกนี้เป็นตัวตลกตลอดเวลา เอาสำเนียงเค้ามาล้อเลียนกัน เด็กก็รับสื่อพวกนี้มา”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2555)

4. ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเมื่อพิจารณาตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน พบว่าสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนได้รับอิทธิพลทางตรงจากสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมในทิศทางบวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และได้รับอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมในทิศทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ ตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรม ยังได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบจากตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม (TMCMC) พบว่าตัวแปรแฝงสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมไม่ส่งผลทางตรงต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มโรงเรียน แต่กลับส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน (SCQ) ผ่านตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรม (SCQ) จึงสรุปได้ว่าตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมเป็นตัวแปรส่งผ่านแบบสมบูรณ์ การที่จะพัฒนาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูแต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่ส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียน แต่จำเป็นจะต้องพัฒนาความฉลาดทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนให้เกิดขึ้นด้วย

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้อาจไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยอื่นๆจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ในงานวิจัยของ Romanello และ Holtgreffe (2009) ทำการศึกษาสมรรถนะทางพฤติกรรมของครูในการจัดการสอนในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีความหลากหลาย โดยใช้กลวิธีการสอน นักศึกษาพยาบาลให้เข้าใจถึงความซับซ้อนของวัฒนธรรม และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ป่วย หลากวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะพฤติกรรมของครูในด้านการจัดการเรียนการสอน มีผลทำให้นักศึกษาพยาบาลสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้ป่วยที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีพฤติกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกันได้ หรือในงานวิจัยของ Llera และคณะ (2009) ซึ่งใช้กลวิธีการสอนโดยสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเข้าไปในบทเรียน เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักศึกษาสาขาแนะแนว และพบว่าผู้เรียนมีสมรรถนะทางด้านวัฒนธรรมสูงขึ้นและสามารถให้การแนะแนวกับบุคคลต่างวัฒนธรรมได้

ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนครูแต่เพียงอย่างเดียวอาจยังไม่สามารถเปลี่ยนสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียนได้ เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่หยั่งลึกเข้าไปในการรับรู้ วิธีชีวิต การปฏิบัติตัวของผู้เรียน ครูผู้สอนนอกจากจะต้องสามารถแยกแยะความแตกต่าง ทักษะคติ และการรับรู้ของนักเรียนได้อย่างละเอียดรอบด้านแล้ว การจัดสภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม และการปรับการศึกษาในองค์กรรวมทั้งสถานศึกษาตามแนวคิดพฤติกรรมศึกษาของ Banks และ Banks (2010)

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากลักษณะของพฤติกรรมในสังคมไทย กลับพบว่าการมองนโยบายหรือวัฒนธรรมของชาติ มักจะถูกมองในลักษณะที่คับแคบและจำกัดเกินไปอันนำไปสู่การมองไม่เห็นคุณค่า ความสำคัญ หรือเกิดความเคารพในวิถีชีวิตของคนกลุ่มอื่น การขาดถึงความซาบซึ้งในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของชนชาติอื่น ดังคำกล่าวของ สุภางค์ จันทวานิช ในการประชุมสัมมนาเสนอแนวคิดพฤติกรรมต่อผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงวัฒนธรรม

“วัฒนธรรมชาติ มักจะเข้าใจกันว่าเป็นสิ่งเดียวกันกับเอกลักษณ์ ซึ่งหมายถึงลักษณะเด่นที่ทุกกลุ่มทุกส่วนมีส่วนร่วมกัน เป็นการเน้นที่ความเหมือน ความกลมกลืน และมักมองข้ามพหุลักษณะ หรือความแตกต่างหลากหลายที่ไม่สามารถทำให้เหมือนกันได้”

ที่มา: ปรีดา เฉลิมเผ่า, นฤพนธ์ ต้วงวิเศษ. (2550).

ประกอบกับผลการลงภาคสนามเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในระยะแรกของผู้วิจัย พบว่าครูบางท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนต่างวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน แต่อีกประการหนึ่งที่สะท้อนออกมาจากการเก็บข้อมูลภาคสนามก็คือ ครูอาจกำลังละเลยกลุ่มวัฒนธรรมย่อยของ

ชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย และความเป็นพหุวัฒนธรรมในบริบทของประเทศไทย ข้อมูลการสัมภาษณ์ของครู สื่อให้เห็นถึงการเข้าใจความหมายของการสอนตามรูปแบบพหุวัฒนธรรม คือการให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมหลักในสังคมแต่เพียงอย่างเดียว โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับคนในกลุ่มกระแสวัฒนธรรมหลักได้ ซึ่งเป็นการมองในแนวของการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมที่ทุกคนต้องมีความเท่าเทียมกัน โดยเอาวัฒนธรรมหลักเป็นที่ตั้ง

ดังนั้นถึงแม้ว่าครูจะมีสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนสูง แต่ผู้เรียนที่มีพื้นฐานในบริบททางวัฒนธรรมต่างจากครูผู้สอนอาจเกิดการต่อต้าน หลีกหนี ถ้ามีการใช้สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมเพื่อจุดประสงค์ที่ไม่ตรงกับแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา ดังนั้นแล้วจึงมีความเป็นไปได้ที่สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู จึงมีอิทธิพลทางลบต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน ยกตัวอย่างเช่น

“โรงเรียนเรามีโครงการให้เด็กไปปฏิบัติธรรมที่วัด ไม่ว่าจะนับถือศาสนาอะไรก็ต้องไป บางคนนับถือศาสนาคริสต์ อิสลาม ก็ต้องให้เค้าได้เรียนรู้ เด็กก็ต้องขอผู้ปกครองไป เพราะเป็นนโยบาย บางทีก็ไปนั่งเฉยๆ นั่งดูเพื่อน แต่เราไม่ได้บังคับให้เค้าต้องกราบ ต้องสวดมนต์นะ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2556)

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยการพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติที่ดี โดยใช้วิธีการวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนได้รับอิทธิพลในทิศทางลบจากตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาครูแต่เพียงอย่างเดียวไม่อาจพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียนได้ จึงควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในองค์กรรวมทั้งสถานศึกษาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมจากภาครัฐ โดยมีการนำแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญในการจัดการสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม

1.2 จากผลการวิจัยภาคสนามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมของครูที่มีการปฏิบัติดี แสดงให้เห็นถึงการจัดการชั้นเรียนที่มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมให้เกิดการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม ตลอดจนการให้ผู้เรียนต่างวัฒนธรรมได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อเป็นการลดอคติที่เกิดจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนจึงควรมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ค้นคว้าจากการอ่าน การฟัง การร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิด เปรียบเทียบ ตัดสินใจ เกิดความเข้าใจผู้คนที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างจากตนและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน

1.3 จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบวัดพหุวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่านักเรียนให้ข้อมูลด้านเชื้อชาติไม่ตรงกับข้อมูลของสถานศึกษา ดังนั้นการเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่มีลักษณะพหุวัฒนธรรมและมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่เป็นหลัก การใช้แบบสอบถามอาจทำให้ผู้เรียนไม่ได้ตอบบางประเด็นตามความเป็นจริง เนื่องจากประเด็นเรื่องเชื้อชาติเป็นปัจจัยอ่อนไหวของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าในประเทศไทย ดังนั้นจึงควรมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพร่วมด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาการสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูซึ่งเป็นเพียงองค์ประกอบเดียวในการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษา ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษากิจการสถานศึกษาในองค์รวมตามแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษาซึ่งส่งผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียน

2.2 ในการทำวิจัยครั้งนี้ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูนั้น ทำการเก็บข้อมูลจากครูที่ปฏิบัติดีที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนที่ร่วมโครงการฯ เท่านั้น ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้มีบริบททางวัฒนธรรมที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติและส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศแถบเอเชียแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรมีการศึกษาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติของกลุ่มนักเรียนจากหลากหลายทวีป

2.3 ในการทำวิจัยข้ามวัฒนธรรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างภายในประเทศไทย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างต่างก็มีวัฒนธรรมหลักร่วมกัน รวมถึงการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอาจก่อให้เกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเหตุให้ตัวอย่างที่ได้จากการวิจัยไม่มีความเป็นอิสระและอาจนำไปสู่ผลการทดลองที่ลำเอียงในที่สุด หรือที่เรียกว่า Galton's problem จึงควรมีการศึกษาวิธีในการทดสอบความเป็นอิสระของกลุ่มตัวอย่างในบริบทที่กลุ่มตัวอย่างอาจมีการผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกวรรณ ขวัญคง. ASEAN Education Hub ตอนที่ 1: ความจำเป็นของการมีศูนย์กลางการศึกษา. [ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา: http://thainews.prd.go.th/view.php?m_newsid=255208_300108&tb=N255208 [30 ตุลาคม 2553]
- บัญญัติ ยงย่วน. การส่งเสริมพัฒนาการเด็กในบริบทของความหลากหลายวัฒนธรรม หนังสือ ๑๐ ปี ทศวรรษเพื่อเด็กและภูมิปัญญาของครอบครัว กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551.
- ปรีตตา เฉลิมเผ่า, นฤพนธ์ ดั่งวงวิเศษ. ความหมายวัฒนธรรมชาติและข้อพิจารณาการดำเนินงานของ กระทรวงวัฒนธรรม. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา: <http://oknation.net/blog/print.php?id=95762> [14 กุมภาพันธ์ 2553]
- ผจงจิต อินทสุวรรณ. วิธีการวัดในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรม: การอนุมานสาเหตุของวิกฤติเศรษฐกิจ. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย 14(1) (2551) : 1-14
- ไพศาล วิศาลาภรณ์. การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558 The Role of Education in Building an ASEAN Community 2015. กรุงเทพฯ: สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ, 2553ก.
- ไพศาล วิศาลาภรณ์. การศึกษา: รากฐานประชาคมอาเซียน Mobilizing Educational Cooperation in ASEAN. กรุงเทพฯ: สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ, 2553ข.
- รับขวัญ ธรรมาภรณ์พิลาศ. ประเทศไทยกับ Education Hub. [ออนไลน์]. 2553. แหล่งที่มา: <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=16699&Key=news12> [8 มีนาคม 2553]

ภาษาอังกฤษ

- Adler, N. A Typology of Management Studies Involving Culture. Journal of International Business Studies 14 (1983) : 29-47.
- Ang, S, Van Dyne, L. & Koh, C. Personality Correlates of the Four-Factor Model of Cultural Intelligence. Group & Organization Management 31 (2006) : 100-123

- Ang, S. & Van Dyne, L. Conceptualization of cultural intelligence: Definition, distinctiveness, and nomological network. In S. Ang & L. Van Dyne (eds.), Handbook on cultural intelligence: Theory, measurement and applications. pp3-15. Armonk, NY: M.E. Sharpe, 2008.
- Arce-Ferrer, A.J. & Ketterer, J.J. The Effect of Scale Tailoring for Cross-cultural Application on Scale Reliability and Construct Validity. Educational and Psychological Measurement 63(1) (2003) : 484-501.
- Aspinall, P.J. Approaches to Developing an Improved Cross-national Understanding of Concepts and Terms Relating to Ethnicity and Race. International Sociology 22 (2007) : 41- 70.
- Banks, J.A. & Banks, C.A. Multicultural Education, Issues and Perspectives. (7th ed.). Hoboken: John Wiley & Sons, 2010.
- Banks, J.A. Teaching Ethnic Studies: Concepts and Strategies. Washington, DC: National Council for the Social Studies, 1973.
- Baumbartner, H., Steenkamp, J.E.M. Response Styles in Marketing Research: A Cross-national Investigation. Journal of Marketing Research 38(10) (2001). : 143-156.
- Berry, J.W, Poortinga, Y.H. & Pandey, J. Handbook of Cross-cultural Psychology Vol 1: Theory and Method. (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon, 1997.
- Berry, J.W. On Cross-Cultural Comparability. International Journal of Psychology 4(1) (1969) : 119-128.
- Bond, M.H. & Smith, P.B. Cross-cultural Social and Organizational Psychology. Annual Review of Psychology 47, 205-285.
- Bontempo, R. Translation Fidelity of Psychological Scales: an Item Response Theory Analysis of an Individualism-collectivism Scale. Journal of Cross-cultural Psychology 24 (1993) : 149-166.
- Brislin, R.W. Translation and content analysis of oral and written materials. In H.C. Triandis & J.W. Berry (eds.), Handbook of cross-cultural psychology: Methodology Vol 2 pp389-444. Boston: Allyn and Bacon, 1980.
- Brislin, R.W., Lonner J.W. & Thorndike M.R. Cross-cultural Research Methods. New York: John Wiley & Sons, 1973.

- Buckley, J. Cross-National Response Styles in International Educational Assessments: Evidence from PISA 2006. [Online]. 2009. Available from : https://edsurveys.rti.org/PISA/documents/Buckley_PISAresponsestyle.pdf [2012, March 14]
- Byrne, B.M. & Watkins, D. The Issue of Measurement Invariance Revisited. Journal of Cross-cultural Psychology 34 (2003) : 155-175.
- Candell, G.L. & Hulin, C.L. Cross-language and Cross-cultural Comparisons in Scale Translations. Journal of Cross-cultural Psychology 17 (1986) : 417-440.
- Carvusgil, S.T., Das, A. Methodological Issues in Empirical Cross-cultural Research: A Survey of the Management Literature and a Framework. Management International Review 37 (1997) : 71-96.
- Chapman, D.W., Carter, J.F. Translation Procedures for the Cross-cultural Use of Measurement Instruments. Educational Evaluation and Policy Analysis 1 (1979) : 71-76.
- Chen, H., Ng, S. & Rao, A.R. Cultural Differences in Consumer Impatience. Journal of Marketing Research 42 (2005) : 291-301.
- Cheung, G.W. & Rensvold, R.B. Assessing Extreme and Acquiescence Response Sets in Cross-cultural Research Using Structural Equations Modeling. Journal of Cross-cultural Psychology 31 (2000) : 187-212.
- Clarke, I. Extreme Response Style in Cross-cultural Research. International Marketing Review 18 (2001) : 301-324.
- Cleveland, M. & Laroche, M. Acculturation to the Global Consumer Culture: Scale Development and Research Paradigm. Journal of Business Research 60(3) (2007) : 249-259.
- Colucci, E. On the Use of Focus Groups in Cross-cultural Research. Doing Cross-cultural Research Social Indicators Research Series 34(3) (2008) : 233-252.
- Connerley, M.L. The Development of Multicultural Competencies. London: Sage, 2004.
- Davis, H.L., Douglas, S.P. & Silk, A.J. Measure Unreliability: A Hidden Threat to Cross-national Marketing Research? Journal of Marketing 45 (1981) : 98-108.
- Dhindsa S.H. & Fraser J.B. Culturally Sensitive Factors in Teacher Trainees' Learning Environments. Learning Environment Research 7 (2004) : 165-181.

- Dhindsa S.H. Cultural Dimensions of the Learning Environment in Brunei. International Journal of Science and Mathematics Education 6 (2008) : 251-267.
- Douglas, S.P. & Craig, C.S. International Marketing Research. New Jersey: Prentice-Hall, 1983.
- Driel, M. van. Cross-level measurement of cross-cultural competence: Using the Cultural Intelligence Scale as an example. Patrick Air Force Base, FL: Defense Equal Opportunity Management Institute, 2010.
- Duh, B.H. & Chen H. Emerging Issues in Doing Cross-cultural Research in Multicultural and Multilingual Societies. Usability and Internationalization (2007) : 65-73.
- Duh, B.H. & Reva, R. Technical Report: Usage of Affective Words in Multilingual Society. Singapore: Center for Human Factors and Ergonomics, Nanyang Technological University, 2005.
- Dunn, W.S. Problems of Cross-Cultural Research. In R. Ferber (ed.), The Handbook of Marketing Research. New York: McGraw-Hill, 1974.
- Fischer L.D. & Waldrip G.B. Assessing Culturally Sensitive Factors in the Learning Environment of Science Classrooms. Research in Science Education 27(1) (1997) : 41-49.
- Fischer L.D. Where is Culture in Cross-cultural Research? An Outline of a Multilevel Research Process for Measuring Culture as a Shared Meaning System. International Journal of Cross-cultural Management (2009). : 25-49.
- Funkhouser, G.R. A self-anchoring instrument and analytical procedure for reducing cultural bias in cross-cultural research. The Journal of Social Psychology 5 (1993) : 661-673.
- Hofstead, G. Cultures and Organisations. London: Harper-Collins, 1991.
- Hofstead, G. Cultures Consequences: International Differences in Work-Related Values. Thousand Oaks, CA: Sage, 1980.
- Institute for Urban and Minority Education. Varieties of Multicultural Education: An Introduction. [Online]. 1994. Available from: http://iume.tc.columbia.edu/i/a/document/15450_Digest [2011, June 12]
- Jackson, Y. Encyclopedia of Multicultural Psychology. London: Sage, 2006.

- Kim, Y.J. & Van Dyne, L. Cultural Intelligence and International Leadership Potential: The Importance of Contact for Members of the Majority. Applied Psychology 61(2) (2011) : 177-347
- Lee, M. & Siegle, D. A Multilevel Analysis of Gifted Korean-American Students' Characteristics and School Context Effects on Learning Style Preferences. Gifted and Talented International Journal 23 (2009) : 25-38.
- Liamputtong, P. Cross-Cultural Research and Qualitative Inquiry. Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry 1(1). [Online]. 2010. Available from: http://www.tojqj.net/articles/TOJQI_1_1/TOJQI_1_1_Article_2.pdf [2012, November 4]
- Liamputtong, P. Doing Research in a Cross-cultural Context: Methodological and Ethical Challenges. Doing Cross-Cultural Research, Social Indicators Research Series 34 (2008) : 3-20
- Liem, D.G., Martin, J., Nair, E., Bernardo, B.I. & Prasetya, H.P. Cultural Factors Relevant to Secondary School Students in Australia, Singapore, the Philippines and Indonesia: Relative Differences and Congruencies. Australian Journal of Guidance & Counseling 19(2) (2006) : 161-178.
- Lonner, W.J. & Berry, J.W. (Eds.) Field Methods in Cross-Cultural Research. Thousand Oaks, CA: Sage, 1986.
- Malhotra, N.K. & Peterson, M. Marketing Research in the New Millennium: Emerging Issues and Trends. Marketing Intelligence and Planning 19(4) (2001) : 216-235.
- Malhotra, N.K., Agarwal, J. & Peterson, M. Methodological Issues in Cross-cultural Marketing Research. International Marketing Review 13(5) (1996) : 7-43.
- Matsumoto, D. & Yoo, S.H. Toward a New Generation of Cross-Cultural Research. Perspectives on Psychological Science 1(3) (2006) : 234-250
- McCort, D.J. & Malhotra, N.K. Culture and Consumer Behaviour: Toward an Understanding of Cross-cultural Consumer Behaviour in International Marketing. Journal of International Consumer Marketing 6(2) (1993) : 91-128.
- Moon, T. Emotional Intelligence correlates of the four-factor model of cultural intelligence. Journal of Managerial Psychology 25(8) (2010) : 876-898.

- Morris, J.D. Observations SAM: The self-assessment manikin: An efficient cross-cultural measurement of emotional response. Journal of Advertising Research 35(8) (1995) : 63-68.
- Naroll, R. & D'Andrade, R.G. Two Further Solutions to Galton's Problem. American Anthropologist, New Series 65(5) (1963) : 1053-1067.
- Nasif, E.G., Al-Daeaj, H., Ebrahimi, B. & Thibodeaux, M.S. Methodological Problems in Cross-cultural Research: An Updated Review. Management International Review 31(1) (1991) : 79-91.
- National Council for Accreditation of Teacher Education. Standards for the Accreditation of Teacher Education. Washington, D.C.: National Council for Accreditation of Teacher Education, 1977.
- Needham, J. The Shorter Science and Civilization in China. Cambridge: Cambridge University, 1978.
- Nevid, J.S. & Sta, N.L. Multicultural Issues in Qualitative Research. Psychology and Marketing 16(4) (1999) : 305-325.
- Ng, K.Y., Van Dyne, L. & Ang, S. Cultural intelligence: A review, reflections, and recommendations for future research. In A.M. Ryan, F.T. Leong & F. Oswald (eds.), Conducting multinational research: Applying organizational psychology in the workplace, pp29-58 Washington, DC: American Psychological Association, 2013.
- Nisbet, R.E. The Geography of Thought: How Asians and Westerners Think Differently and Why. London: Nicholas Brealey, 2003.
- Olatundun, I.O. What is Cross-cultural Research. International Journal of Psychological Studies 1(2) (2009) : 23-38.
- Pitkow, J.E. & Recker, M.M. Using the Web as a Survey Tool: Results from the Second WWW User Survey. Computer Networks and ISDN Systems 27(6) (1995) : 809-822.
- Rogoff, B. The Cultural Nature of Human Development. Oxford: Oxford University, 2003.

- Romanello, M.L. & Holtgreffe, K. Teaching for Cultural Competence in Non-Diverse Environments. The Internet Journal of Allied Health Sciences and Practice 7(4) [Online]. 2009. Available from: <http://ijahsp.nova.edu/articles/vol7num4/PDF/romanello.pdf> [2013 January 4]
- Sekaran, U. Methodological and Theoretical Issues and Advancements In Cross-cultural Research. Journal of International Business Studies 14 (1983) : 61-73.
- Slater, S. & Yani-de-Soriano, M. Researching Consumers in Multicultural Societies: Emerging Methodological Issues. Journal of Marketing Management 26(11) (2010) : 1143-1160.
- Smith, I.D. Cross-cultural Research into Children's Self-concept in Thailand and Australia. Asia-Pacific Journal of Education 19(1) (1999) : 7-20.
- Smith, P., Sadler-Smith, E., Robertson, I., & Wakefield, L. Leadership and learning: facilitating self-directed learning in enterprises. Journal of European Industrial Training 31(5) (2007) : 324-335.
- Sparks, B. Epistemological and Methodological Considerations of Doing Cross-cultural Research in Adult Education. International Journal of Lifelong Education 21(1) (2010) : 115-129.
- Stein, J.A., Lee, J.W. & Jones, P.S. Assessing Cross-cultural Differences Through Use of Multiple-group Invariance Analyses. Journal of Personality Assessment 87(3) (2006) : 249-258.
- Strang, K. How Multicultural Learning Approach Impacts Grade for International University Students in a Business Course. The ASIAN EFL Journal Quarterly 11(4) (2009) : 29-42.
- Strauss, D.J., Orans, M., Barnes, J.A., Chaney, P., de Leeuwe, J., Ember, M. Mighty shifts: A Critical Appraisal of Solutions to Galton's Problem and a Partial Solution. Current Anthropology, 16(4) (1975) : 573-594.
- Sue, D.W. Multidimensional Facets of Cultural Competence. The Counseling Psychologist 29(6) (2001) : 790-821
- Tartwijk, J. van, Brok, P. den, Veldman, I. Wubbels, T. Teachers' practical knowledge about classroom management in multicultural classrooms. Elsevier Teaching and Teacher Education 25 (2009) : 453-460.

- Trompenaars, F. & Hampden-Turner, C. Riding the Waves of Culture: Understanding Cultural Diversity in Business (2nd ed.). London: Nicholas Brealey, 1997.
- Van de Vijver, F. & Hambleton, R.K. Translating tests: Some practical guidelines. European Psychologist 1 (1996) : 89-99.
- Van de Vijver, F. & Leung K. Methods and Data Analysis for Cross-cultural Research. (1st ed.). Thousand Oaks, CA: Sage, 1997.
- Van de Vijver, F. Bias and equivalence in cross-cultural assessment: an overview. Revue Europeenne de Psychologie Appliquee 54(2) (2004) : 119-135.
- Van de Vijver, F. Toward the next generation of instruments in cross-cultural testing: Recent developments in translations and adaptations. ITC 5th International Conference on Psychological and Educational Test Adaptation across Language and Cultures, Brussels, 2006.
- Van de Vijver, F. Types of Comparative Studies in Cross-Cultural Psychology. Online Readings in Psychology and Culture 2. [Online] 2009. Available from <http://scholarworks.gvsu.edu/orpc/vol2/iss2/2>
- Webster, L. Comparability in Multi-country Surveys. Journal of Advertising Research 6 (1966) : 14-18.
- Wubbels, T., Brok, P. den, Veldman, I., Tartwijk, J. van. Teacher Professionalism in Multicultural Classrooms. In J. Ax, P. Ponte (eds.), The teaching profession in Dutch educational praxis, pp129-144. Boston: Sense, 2008.
- Yeganeh, H., Su, Z. & Chrysostome, E.V.M. A Critical Review of Epistemological and Methodological Issues in Cross-cultural Research. Journal of Comparative International Management 7(2) (2004) : 66-86.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินคุณภาพภาษาของแบบวัด

ผู้ทรงคุณวุฒิ	สถาบัน/หน่วยงาน
1. อาจารย์ ดร. สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. คุณพรทิพย์ กาญจนนิตย์	ผู้อำนวยการบริหาร มูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน (ฟูลไบรท์)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินคุณภาพแบบวัด

ผู้ทรงคุณวุฒิ	สถาบัน/หน่วยงาน
1. ดร.คุณหญิงทองทิพ รัตนะรัต	กรรมการอำนวยการ สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย
2. รองศาสตราจารย์สงบ บุญคล้อย	ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยภูมิรินทร์พนมเปญ ประเทศกัมพูชา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิศักดิ์ ภูพิพัฒน์	อาจารย์ประจำ ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. รองศาสตราจารย์ ดร.นันทนา คชเสนี	ผู้อำนวยการบริหาร เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน
5. คุณพรทิพย์ กาญจนนิตย์	ผู้อำนวยการบริหาร มูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน (ฟูลไบรท์)

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศธ 0512.6 (2771)ย55- 4560

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

พฤษภาคม 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวนันทรัตน์ กงคาเพชร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติ: การวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ใน การนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/55- 4562

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาตองกล้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวนันทรัตน์ คงคาเพชร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติ: การวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6 (2771)/55-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

พดศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมพระราชทานบ้านนายาว

ด้วยนางสาวนันทรัตน์ คงคาเพชร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพฤกษศาสตร์ของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติ: การวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช)
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ภาคผนวก ค
คู่มือการเก็บข้อมูลภาคสนามและ
ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

คู่มือการจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม
ของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติดี: การวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสม
วิธี”

DEVELOPMENT OF THEORY AND GOOD PRACTICES BASED MEDIATION
MODEL OF MULTICULTURAL COMPETENCE: A MIXED-METHOD,
CROSS CULTURAL RESEARCH

โดย นางสาวนันทรัตน์ คงคาเพชร

รหัสนิสิต 538 42260 27

คู่มือการจัดเก็บข้อมูลภาคสนามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

คำนำ

การเก็บข้อมูลภาคสนามนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานต่อการทำความเข้าใจบริบทสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นสู่การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย สำหรับประเด็นคำถามที่ใช้จะไล่เรียงตั้งแต่ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลโดยมีการยกตัวอย่างคำถามและใช้แบบสังเกตการณ์ (observation) ร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

สำหรับคู่มือการจัดเก็บข้อมูลภาคสนามในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 นำเสนอแนวคิดของวิทยานิพนธ์และวัตถุประสงค์ของการลงสนามในโรงเรียน ส่วนที่ 2 นำเสนอข้อมูลการดำเนินการศึกษาภาคสนาม ประกอบด้วย การเตรียมตัวของนักวิจัยในการวิจัยข้ามวัฒนธรรมสนามที่ใช้ในการศึกษา ภารกิจของผู้วิจัยในสนาม แผนการลงภาคสนามของผู้วิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แนวทางการสัมภาษณ์ตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม และการวิเคราะห์ข้อมูล และส่วนที่ 3 เป็นการนำเสนอตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะอันมีประโยชน์ในการพัฒนาคู่มือการจัดเก็บข้อมูลภาคสนามชุดนี้จนสำเร็จ และสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมบริบทที่ต้องการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการลงสนามไปใช้ในการสร้างตัวแปรสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมศึกษาในบริบทของประเทศไทยต่อไป

นางสาวนันทรัตน์ คงคาเพชร

พฤศจิกายน 2555

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	2
สารบัญ.....	3
ตอนที่ 1 สังเขปสาระวิทยานิพนธ์.....	4
มโนทัศน์รวบยอดของวิทยานิพนธ์.....	5
วัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	8
ตอนที่ 2 การดำเนินการศึกษาภาคสนามตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	9
การเตรียมตัวของนักวิจัยในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	10
สนามที่ใช้ในการศึกษา.....	12
ภารกิจของผู้วิจัยในสนาม.....	15
แผนการลงภาคสนามของผู้วิจัย.....	15
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	15
แนวทางการสัมภาษณ์ตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	16
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	17
ตอนที่ 3 ตัวอย่างเครื่องมือในการศึกษาภาคสนามตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม.....	19
รูปภาพตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียน.....	20
แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา.....	21
แบบบันทึกการสัมภาษณ์ครู.....	23
แบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน.....	26
แบบบันทึกการสังเกตการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน.....	28

ตอนที่ 1

สังเขปสารวิทยานิพนธ์

1. มโนทัศน์รวบยอดของวิทยานิพนธ์

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาการเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community; AEC) ที่กำลังเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ทำให้การศึกษาของไทยได้พยายามขยายบริบทแห่งการสร้างสรรค์สัมพันธ์กับนานาชาติมากขึ้น ตลอดจนมีการส่งเสริมด้านการศึกษาในประเทศไทยเพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Education Hub) เห็นได้จากการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง นอกจากนี้จะให้ความสำคัญในการพัฒนาพลเมืองยุคใหม่ให้เป็นพลเมืองดีในสังคมไทย ยังเน้นการเป็นพลเมืองของโลกที่สามารถอยู่ร่วมกันในประชาคมอาเซียนอีกด้วย นอกจากนี้ในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ก็มีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาพัฒนาความเป็นสากลของการศึกษาเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และในขณะเดียวกันก็สามารถอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข

นโยบายประการหนึ่งของประเทศไทยคือความพยายามในการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Education Hub) ซึ่งการศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างประเทศสมาชิก ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประชากรในอาเซียนสามารถปรับตัวต่อการเข้าร่วมเป็นประชาคมได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2553) ซึ่งปัจจัยที่สำคัญในการสร้างศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียนนั้น จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาษา วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจการเมืองการปกครอง สภาพภูมิประเทศ ระบบการศึกษา ประวัติศาสตร์ ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในสถานที่แตกต่างกัน รวมทั้งเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ฯลฯ

การส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในประเทศหรือในสังคมที่มีความหลากหลายของประชากร จึงควรมีรูปแบบที่สอดคล้องกับสภาพสังคมด้วยเช่นกัน แนวคิดในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมจึงมีความสอดคล้องในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ โดยการจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ซึ่งมีผู้เรียนที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม เช่น เชื้อชาติหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา เพศ ชนชั้นทางสังคม และความต้องการพิเศษอื่นๆ ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยไม่มีอคติต่อกัน ไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ ตลอดจนการลดความขัดแย้งระหว่างกัน การศึกษาพหุวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในอนาคตเพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา และสร้างบุคลากรของประเทศที่มีคุณภาพ ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกันในบริบทที่มีความหลากหลายได้

นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคมอาเซียนควรมีการพัฒนาทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการผลิตแรงงานที่มีความพร้อมในการทำงานร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเน้นย้ำถึงการพัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการตระหนักรู้ในระดับโลก (global awareness) ซึ่งในที่นี้ก็คือการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competence) นั่นเอง โดยมีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ในบริบทที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ศาสนา คตินิยม หรือแบบแผนการดำเนินชีวิต ในสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและทุกความแตกต่างได้รับการยอมรับอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งแนวคิดการตระหนักรู้ในระดับโลกนั้นสะท้อนทักษะการสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโลก (Pacific Policy Research Center, 2010)

สำหรับในด้านการจัดการชั้นเรียนของท่านผู้สอนนั้น เห็นได้ว่าแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรม มีความเหมาะสมกับการพัฒนาประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และบริบทของประเทศไทยซึ่งมีลักษณะของพหุวัฒนธรรมอย่างชัดเจน เพราะในลักษณะของสังคมไทย ไม่ได้ประกอบไปด้วยวัฒนธรรมชาติ (macroculture) ที่คนไทยยอมรับปฏิบัติร่วมกันแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังประกอบไปด้วยวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มคน หรือในสังคมย่อยๆ (microculture) (บัญญัติ ยงยวน, 2551) ไม่ว่าจะเป็นชาวไทยพื้นเมือง ชาวไทยเชื้อสายจีน ชาวไทยภูเขา หรือชาวไทยมลายู เป็นต้น ซึ่งต่างก็มีวัฒนธรรมหลักร่วมกัน เช่น การใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร การทำความเคารพโดยการไหว้ การปฏิบัติตามกฎหมาย และมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และในแต่ละชาติพันธุ์ต่างก็มีวัฒนธรรมย่อยของตนเอง เช่น การนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ของคนไทยเชื้อสายมลายู หรือการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การไหว้เจ้า ไหว้บรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีน ส่วนคนไทยภาคเหนือก็มีการใช้ภาษาไทยเหนือ และมีการแต่งกายเฉพาะของชาวพื้นเมือง เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยมีลักษณะเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างแท้จริง

ดังนั้นการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม จึงมีความเหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่าง ทั้งในด้านเชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ หรือชนชั้นทางสังคม โดยปัญหาที่เกิดจากวัฒนธรรมของทุกกลุ่มต่างก็ได้รับการตีแผ่และเปรียบเทียบ ตลอดจนการปรับสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน เพื่อให้มีการส่งเสริมการยอมรับซึ่งกันและกัน และสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม โดยตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่า อคติ การแบ่งแยก และความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติของกลุ่มชนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งแนวคิดการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม ยังเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการพัฒนาความฉลาดทางวัฒนธรรม (cultural intelligence) อันเป็นความสามารถของบุคคลในการทำงานและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (Earley & Ang, 2003) รวมถึงความสามารถของบุคคลในการตรวจสอบ การปรับตัว การให้เหตุผลและการแสดงออกในวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

ในบริบทที่มีวัฒนธรรมหลากหลายแตกต่างกัน โดยผู้เรียนที่มีความฉลาดทางวัฒนธรรม ย่อมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลายได้เป็นอย่างดีไม่เพียงแต่ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการปรับตัวให้เหมาะสมเมื่อต้องประสบกับบริบททางวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 อีกด้วย

อย่างไรก็ดี กลับพบว่าการจัดการศึกษาไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ยังเน้นการใช้หลักสูตรเชิงเดี่ยว (monolithic curriculum) มาโดยตลอด เพื่อเป็นการเตรียมคนเข้าสู่กระแสวัฒนธรรมหลัก (mainstream culture) โดยให้ผู้เรียนใช้ภาษาสำเนียงกรุงเทพฯ เป็นภาษาบังคับในทุกระดับชั้นเรียน เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เรียนรู้วัฒนธรรมไทย ประเพณีไทย และทักษะจำเป็นเพื่อเตรียมตัวใช้ชีวิตอยู่ในภาคเมืองเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติ (national solidarity) และการสร้างชาติไปสู่การมีลักษณะเป็นสังคมเดี่ยว (homogeneous society) (ชูพินิจ เกษมณี, 2547) ซึ่งเป็นการละเลยผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาและพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และการจัดการชั้นเรียนของท่านตามแนวทางพหุวัฒนธรรมศึกษาในประเทศไทยเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competence) ของผู้เรียน อันเป็นทักษะจำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีการวิเคราะห์โมเดลเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโครงการตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นักเรียนในหลักสูตรปกติของกระทรวงศึกษาธิการและนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรนานาชาติในกรุงเทพมหานคร ผลจากการวิจัยจึงเป็นประโยชน์ในการค้นหาสาเหตุและแนวทางในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมในบริบทของประเทศไทย เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมต่อไป

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มคนที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นในการให้ความสำคัญกับการอธิบายวัฒนธรรม อันหมายถึงระบบการคิด ระบบคุณค่า และอุดมการณ์ที่สังคมได้กลั่นกรองสืบทอดกันมา การตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม หรือความเป็นพหุวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีวิทยาการวิจัยที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูลการวิจัยดังกล่าว เพื่อให้ภาพของพฤติกรรมของบุคคลจากวัฒนธรรมอื่นชัดเจนขึ้น ซึ่งนักวิจัยมักให้ความสำคัญกับการพยายามสร้างความเข้าใจวัฒนธรรมที่ศึกษา แต่กลับขาดการออกแบบการวิจัยที่ให้ความสนใจกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Liamputtong, 2008)

การใช้วิธีการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับความเป็นสากลของหลักวิชาการ โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยในวัฒนธรรมหนึ่ง ไปใช้กับอีกวัฒนธรรมหนึ่ง (Keats, Daphne. 1997:4, อ้างถึงใน พรณี บุญประกอบ, 2541) โดยมีการดำเนินการภายใต้วัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไป เป็นการเปิดโอกาสให้นักวิจัยสามารถศึกษาธรรมชาติและผลกระทบของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาคอขวดทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในการวิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ส่วนมาก นอกจากนี้ การวิจัยในลักษณะดังกล่าวยังช่วยให้นักวิจัยสามารถศึกษาเปรียบเทียบผลการวิจัยในหัวข้อเดียวกัน แต่ดำเนินการภายใต้วัฒนธรรมที่แตกต่างกันว่า จะปรากฏข้อสรุปในแนวทางเดียวกันหรือต่างกันได้อีกด้วย (Slater & Yani-de-Soriano, 2010) ดังนั้นการใช้วิธีการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมในการศึกษาปรากฏการณ์ หรือสภาพที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย ตลอดจนการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม อันจะเป็นการสร้างประโยชน์สูงสุดให้กับงานวิจัยในการสร้างสะพานเชื่อมระหว่างวัฒนธรรมต่างๆที่หลากหลายแตกต่างกัน และเกิดแนวทางในการมองวัฒนธรรมของตนผ่านทัศนะของวัฒนธรรมอื่นได้อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลภาคสนาม

การเก็บข้อมูลภาคสนามในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตลอดจนทำการศึกษาความฉลาดทางวัฒนธรรมและสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เรียนอีกด้วย

ตอนที่ 2

การดำเนินการศึกษาภาคสนาม
ตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

1. การเตรียมตัวของนักวิจัยในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานที่หรือสนามที่แตกต่างกันโดยให้มีช่วงเวลาใกล้เคียงกันมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ส่วนประเด็นอื่น ๆ ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันก็คือ ควรให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างสังคม เนื่องจากในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ในแต่ละโรงเรียนต่างก็มีบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน และยังรวมไปถึงตัวแปรอื่น ๆ อันได้แก่ อัตรการรู้หนังสือ ค่านิยมทางวัฒนธรรม ฐานะทางสังคม ความเชื่อซึ่งมีความแตกต่างกัน เป็นต้น

1.1 ประเด็นข้อมูลสำคัญ

การเก็บข้อมูลภาคสนามนี้ มีจุดประสงค์หลักเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) บริบทของโรงเรียน
- 2) รูปแบบการจัดการศึกษาในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
- 3) สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมศึกษาของครู

1.2 วิธีการเตรียมตัวในการลงภาคสนาม

ในการเก็บข้อมูลภาคสนามในรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยจำเป็นจะต้องศึกษาบริบทของสถานศึกษา รวมถึงวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานก่อนการลงภาคสนาม โดยผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแปรที่ผู้วิจัยจะลงไปเก็บข้อมูลประกอบด้วย
  - 1.1) เอกสารโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาโมเดลการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติดี: การวิจัยข้ามวัฒนธรรมแบบผสมวิธี
  - 1.2) คู่มือการจัดเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการวิจัยข้ามวัฒนธรรม
- 2) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล เช่น ประวัติของโรงเรียนสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียน ลักษณะทางวัฒนธรรมของครูและนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของสถานศึกษาและข้อมูลที่ต้องลงไปเก็บเพิ่มเติมจากภาคสนามให้สมบูรณ์
- 3) การเตรียมตัวของผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่

3.1) ติดต่อขอสัมภาษณ์ อธิบายเกี่ยวกับงานวิจัย จุดประสงค์ในการวิจัย โดยเขียนหัวข้อและข้อมูลที่ต้องอธิบายย่อไว้ในกระดาษ เพื่อสะดวกในการอธิบายข้อมูลได้อย่างครบถ้วนพร้อมทำบันทึกข้อความส่งไปยังโรงเรียนที่จะทำการเก็บข้อมูลก่อนเข้าสนาม

3.2) ทำการศึกษาข้อมูลของตัวแปรที่ทำการวิจัยอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อสร้างหัวข้อและแนวคำถามให้ชัดเจน ตรงประเด็น

3.3) เตรียมวิธีการซักถาม โดยการทดลองซักซ้อมกับครูและนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.4) ตรวจสอบอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอด และทำการทดสอบเครื่องบันทึกเสียงก่อนทำการสัมภาษณ์ทุกครั้ง

4) เตรียมอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่

4.1) เครื่องมือวิจัยภาคสนาม อันประกอบด้วย แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอน แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน

4.2) เครื่องมือช่วยบันทึกข้อมูล อันประกอบด้วย สมุดบันทึก ปากกา กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายวิดีโอ เป็นต้น โดยผู้วิจัยทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนทำการเก็บข้อมูลให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ และเตรียมเครื่องสำรองให้พร้อมในกรณี que เครื่องมือช่วยบันทึกข้อมูลอาจเกิดปัญหาเมื่อลงสนาม

1.3 การเก็บข้อมูลภาคสนามของผู้วิจัย

การเก็บข้อมูลภาคสนามจากโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเน้นการศึกษาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การติดตามและการจัดการ (monitoring and managing) (2) การสร้างและบำรุงรักษา (creating and maintaining) (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge โดยมีภารกิจในการจัดเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 4 กิจกรรม ได้แก่

1) การบันทึกภาพถ่ายและการบันทึกวิดีโอกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสนาม เช่น การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการเป็นพหุวัฒนธรรมของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน กิจกรรมของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน

2) การบันทึกวิดีโอและการบันทึกเสียงขณะที่ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยได้ทำการขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อนการบันทึกภาพและเสียง

3) เมื่อสิ้นสุดการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละวัน ผู้วิจัยต้องทำการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ขาดหายเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนออกจากสนามในแต่ละครั้ง

4) ผู้วิจัยทำการบันทึกและจัดเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งสรุปข้อสังเกต อุปสรรคที่พบ และวิธีการแก้ไขให้เรียบร้อยก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในสนามถัดไป

2. สนามที่ใช้ในการศึกษา

2.1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาที่มีลักษณะเป็นพหุวัฒนธรรม

ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกรณีศึกษาตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมดังนี้ โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างซึ่งใช้กระบวนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในการออกแบบการวิจัย จะมีการใช้กระบวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (randomization) เพื่อให้ได้ครอบคลุมทุกกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา Hofstede (1980) ได้แนะนำว่าผู้วิจัยควรใช้กระบวนการสุ่มภายในขอบเขตที่เป็นไปได้ โดยอยู่ในระดับที่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามหลักสถิติและได้ผลการวิจัยที่สมเหตุสมผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แบ่งกระบวนการสุ่มหน่วยตัวอย่างออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก (Berry, 1997) คือ การสุ่มเลือกวัฒนธรรม (sampling of culture) และการสุ่มหน่วยของการศึกษา (sampling of subjects) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การสุ่มวัฒนธรรม (sampling of culture) เป็นการคัดเลือกวัฒนธรรมในการศึกษาข้ามวัฒนธรรม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มอย่างเป็นระบบ (systematic sampling) โดยผู้วิจัยทำการคัดเลือกวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นฐานในการเลือกกลุ่มวัฒนธรรมที่จะทำการศึกษา โดยจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกของประเทศไทย เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรนานาชาติในกรุงเทพมหานคร และหลักสูตรปกติของกระทรวงศึกษาธิการ

2) การสุ่มหน่วยของการศึกษา (sampling of subjects) ในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ได้เสนอแนะการสุ่มหน่วยของการศึกษาว่า หน่วยที่ใช้ในการศึกษาจากต่างวัฒนธรรม จะต้องมีความเหมือนกันเฉพาะที่สัมพันธ์กัน ผู้วิจัยจึงทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรที่เหมือนกัน (demographic characteristic) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนที่ทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาเช่นเดียวกัน โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างครูปฏิบัติที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะเก็บข้อมูลจาก 1) โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ร่วมโครงการ 2) โรงเรียนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน และ 3) โรงเรียนสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและขาดแคลน ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มประชากรตามลักษณะของวัฒนธรรมที่ต้องการศึกษา ประกอบด้วย กลุ่มวัฒนธรรมภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก รวม 4 กลุ่มวัฒนธรรม แต่ละกลุ่มวัฒนธรรม สุ่มเลือกมากลุ่มวัฒนธรรมละ 1 จังหวัด รวม 4 จังหวัด แต่ละจังหวัดสุ่มโรงเรียนมาจังหวัดละ 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 4 โรงเรียน

2.2 เกณฑ์ในการคัดเลือกสนาม

เกณฑ์ในการคัดเลือกสนามที่เป็นโรงเรียนที่มีลักษณะพหุวัฒนธรรม ผู้วิจัยมีวิธีการคัดเลือกกรณีศึกษาดังนี้คือ

- 1) เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- 2) เป็นโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณที่มีลักษณะพหุวัฒนธรรม ซึ่งมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่
- 3) เป็นโรงเรียนที่มีครูที่ปฏิบัติการสอนดี (good practices teacher) ในบริบทของพหุวัฒนธรรม
- 4) เป็นโรงเรียนที่มีเส้นทางคมนาคมเข้าถึง และเป็นสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษายินดีให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

รายชื่อโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการศึกษาและคัดเลือกเป็นสนามในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี จังหวัดเชียงราย 2) โรงเรียนบ้านเขาส่องกล้อง จังหวัดนครนายก 3) โรงเรียนมัธยมพระราชทานบ้านยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา 4) โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม จังหวัดสกลนคร

โดยโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเหล่านี้ มีความแตกต่างในสภาพบริบท ได้แก่ ภูมิภาค สังกัด ลักษณะของกลุ่มวัฒนธรรม และลักษณะสถานศึกษา ดังข้อมูลในตาราง

ตาราง การวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนกรณีศึกษา

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ภูมิภาค	สังกัด	ลักษณะของกลุ่มวัฒนธรรม	ลักษณะสถานศึกษา
1	บ้านหัวไร่สามัคคี	เชียงราย	เหนือ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาแม่ฮ่องสอน การศึกษามัธยมศึกษา	ชาวจีนยูนนาน ไทยใหญ่ และ ชาวเขาเผ่าอาข่า มีความ หลากหลายทางศาสนาอัน ประกอบด้วยผู้นับถือศาสนา พุทธ คริสต์ และอิสลาม	จัดการศึกษาระดับอนุบาลถึง มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อรองรับเด็ก นักเรียนในพื้นที่โครงการพัฒนาโดย ตุง
2	บ้านเขาสองถ้อง	นครนายก	กลาง	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครนายก	กะเหรี่ยง	จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น
3	มัธยมพระราชทานบ้าน นายาว	ฉะเชิงเทรา	ตะวันออก	โรงเรียนเอกชน สังกัด กองกำกับการตำรวจ ตระเวนชายแดน ประเภท ศึกษาสงเคราะห์	กลุ่มชาวไทยอพยพจากภาคอีสาน 32 คุ่ม กลุ่มศาสนาคริสต์ พื้นที่ กลุ่มคอมมิวนิสต์ในอดีต	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้ส่งองพระราชมารดา ริ ฮอร์บอนญาต จัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชน ประเภท ศึกษาสงเคราะห์ ไม่เก็บค่าเล่าเรียน จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย
4	กุสุมาลย์วิทยาคม	สกลนคร	ตะวันออกเฉียงเหนือ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา	กลุ่มชาวลื้อ	จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น

3. ภารกิจของผู้วิจัยในสนาม

ภารกิจของผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ประกอบด้วย 4 ภารกิจ ได้แก่

- 1) การพบผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล และขออนุญาตเก็บข้อมูลในสถานศึกษา พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารและครูผู้สอน
- 2) การสังเกตบริบทของโรงเรียน และลักษณะชุมชนโดยรอบโรงเรียน
- 3) การสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอนในห้องเรียน
- 4) การสัมภาษณ์ครู ผู้บริหาร และนักเรียน

4. แผนการลงภาคสนามของผู้วิจัย

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

วันที่	8.00-10.00	10.00-12.00	12.00-13.00	13.00-16.00	16.00-17.00
1	1) พบผู้บริหารเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล และแจ้งวัตถุประสงค์	1) สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 2) ศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียน 3) ศึกษาเอกสารทั่วไปของโรงเรียนเพิ่มเติม	สังเกตกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และชุมชนรอบโรงเรียน	1) สังเกตการจัดการเรียนการสอน 2) สัมภาษณ์ครูและนักเรียน	สรุปและวิเคราะห์ข้อมูล
2	1) เก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากผลการวิเคราะห์			วิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมของกรณีศึกษาก่อนออกจากสนาม	

5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

- 1) แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) แบบบันทึกการสัมภาษณ์ครู
- 3) แบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน
- 4) แบบบันทึกการสังเกตการณ์จัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน

6. แนวทางการสัมภาษณ์ตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

ในการสัมภาษณ์ตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น มีรูปแบบการสัมภาษณ์คล้ายกับการสัมภาษณ์ในงานวิจัยเชิงคุณภาพทั่วไป แต่อย่างไรก็ดีลักษณะเด่นของการสัมภาษณ์ในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้นก็คือผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับคำหรือข้อความของผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อสร้างความเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังต้องใช้การสังเกตพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ และพยายามสร้างความเข้าใจสิ่งที่คุณลักษณะที่ความพฤติกรรมของตนในมุมมองของผู้ถูกสัมภาษณ์อีกด้วย โดยในการสัมภาษณ์ยังต้องสอดแทรกข้อคำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรม เชื้อชาติและชาติพันธุ์ของผู้ถูกสัมภาษณ์และไม่ควรใช้ข้อคำถามที่อาจก่อให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งให้กับผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยมีแนวทางการสัมภาษณ์โดยสังเขปดังนี้

- 1) การศึกษาสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู ควรศึกษาเรื่องราวจากข้อมูลที่ได้จากบุคคลในสนามเป็นหลัก มากกว่าการตัดสินใจโดยใช้มุมมองของผู้วิจัยแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจก่อให้เกิดความลำเอียงในการวิจัยได้
- 2) ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อถามถึงพฤติกรรม มากกว่าการใช้คำถามปลายปิด เช่นการใช้คำว่าอย่างไร ทำไม แทนการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้ตอบคำถามแต่เพียงว่า ใช่หรือไม่ใช่
- 3) ระหว่างสัมภาษณ์ควรสังเกตสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการพูดคุยตลอดเวลา เพื่อช่วยในการประเมินสถานการณ์ที่ผู้วิจัยจะตั้งคำถามต่อไป หรือหาประเด็นที่จะพูดคุยเพื่อตั้งข้อมูล
- 4) หลีกเลี่ยงคำถามหรือข้อมูลที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือกระทบกระเทือนความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยควรใช้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบริบททางวัฒนธรรมประกอบด้วย
- 5) ไม่ควรเร่งรัดเพื่อที่จะเอาคำตอบ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ค่อยๆคิดพิจารณา
- 6) ระหว่างฟังควรจดประเด็นที่สงสัยไว้ก่อน และถามหลังจากที่ผู้ถูกสัมภาษณ์พูดจบแล้วเพื่อไม่เป็นการขัดจังหวะระหว่างที่ผู้ถูกสัมภาษณ์กำลังให้ข้อมูล

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เข้าสู่สนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการไปพร้อมกับกับการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การจัดกระทำข้อมูล ได้แก่ การลดทอนข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การ

วิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเขียนรายงานการวิจัย โดยขั้นตอนในการจัดกระทำข้อมูลมีลักษณะและรายละเอียด ดังนี้

7.1) การลดทอนข้อมูล ในการศึกษาภาคสนามผู้วิจัยจะทำการนำข้อมูลดิบที่ได้จากสนามมาปรับ และสรุปให้เห็นจุดเด่นที่น่าสนใจในแต่ละสนาม ซึ่งการลดทอนข้อมูลจะกระทำตลอดเวลาจนกระทั่งได้ข้อสรุปของการวิจัย

7.2) การตรวจสอบข้อมูล ในระหว่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลที่ได้มาก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) โดยใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล

1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยเมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลมาครบถ้วนแล้วจะทำการตรวจสอบจากแหล่งที่มาของข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคล โดยทำการตรวจสอบว่าในช่วงเวลา สถานที่ หรือผู้ให้ข้อมูลที่ต่างกันข้อมูลที่ได้รับมีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

2) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) คือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันโดยใช้หลากหลายวิธีประกอบกัน เช่น ใช้การสังเกตควบคู่กับการซักถามพร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสาร หรือทำการซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรืออาจซักถามผู้ให้ข้อมูลหลังจากสรุปผลการศึกษา เพื่อความแน่นอนว่าข้อสรุปนั้นเที่ยงตรงตามความเป็นจริงหรือไม่ ก่อนนำมาสรุปเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

7.3) การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยเน้นเนื้อหาที่อิงจากกรอบแนวคิดการวิจัยที่สามารถใช้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยใช้วิธีการวางเค้าโครงของข้อมูลอย่างเป็นระบบ เน้นความเป็นวัตถุวิสัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยต้องเป็นการบรรยายตามข้อมูลที่ได้โดยไม่มีการตีความหรือหาความหมายซ่อนเร้น และไม่มีใส่ความคิดหรืออคติของผู้วิจัยเข้าไป

2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล (typological analysis) คือการจำแนกข้อมูลเป็นชนิด โดยการใช้ทฤษฎีและไม่ใช้ทฤษฎี

การจำแนกข้อมูลโดยใช้ทฤษฎีของ Loftland (1971) ซึ่งทำการจำแนกชนิดข้อมูล 6 ชนิดตามกรอบของปรากฏการณ์ ได้แก่ การกระทำ กิจกรรม ความหมาย การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ความสัมพันธ์ และสถานการณ์หรือสภาพการณ์ การจำแนกข้อมูลโดยใช้ทฤษฎีมีประโยชน์โดยตรงในแง่ของการตรวจสอบข้อมูลว่าผู้วิจัยทำงานได้ครบถ้วนหรือไม่ ตลอดจนช่วยในการอธิบายถึงความเป็นมา สาเหตุ และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความเป็นระบบและสร้างความเข้าใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ส่วนการจำแนกข้อมูลแบบไม่ใช้ทฤษฎี การจำแนกข้อมูลในเหตุการณ์หนึ่งๆ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของข้อมูล ซึ่งต้องอาศัยจากประสบการณ์ของผู้วิจัย โดยหลังจากจำแนกข้อมูลเป็นชนิดแล้ว ผู้วิจัยจะพิจารณาความสม่าเสมอของการเกิดของข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการอธิบายสาเหตุของปรากฏการณ์ในสนามต่อไป

3) การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป คือ การวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytic analysis) ใช้การตีความหมายเพื่อสร้างข้อสรุปจากเหตุการณ์ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และวิเคราะห์เอกสาร และใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล

4) การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล คือ การที่ผู้วิจัยนำเหตุการณ์หลายๆ เหตุการณ์ที่ได้จำแนกข้อมูลแล้วนั้นมาเปรียบเทียบกัน การใช้วิธีการเปรียบเทียบหรือวิเคราะห์เช่นนี้จะนำไปสู่การสร้างข้อสรุปเชิงนามธรรมและการสร้างทฤษฎีโดยใช้วิธีการสร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ (constant comparative analysis)

7.4 การนำเสนอข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสร้างภาพรวมจากเหตุการณ์ย่อย ๆ ที่เกิดจากเหตุการณ์ที่พบ ซึ่งเป็นลักษณะของการอุปนัย (inductive approach) จากนั้นเขียนรายงานการวิจัยแบบพรรณนา (description) และพรรณนาวิเคราะห์ (analytical description)

ตอนที่ 3

ตัวอย่างเครื่องมือในการศึกษาภาคสนาม

ตามรูปแบบการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

รูปภาพตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียน

(นำเสนอตำแหน่งที่ตั้ง แผนที่โรงเรียน จากภาพถ่ายอากาศ แผนที่ทางหลวง แผนที่ท่องเที่ยว แผนที่จาก อบต. หรือแผนที่จากเว็บไซต์ googleearth.com)

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา
--

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....สถานที่.....เวลา

.....

ชื่อโรงเรียน

.....ผู้ให้

สัมภาษณ์.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ .....ศาสนา

.....

(คำถาม)

(บันทึกคำสัมภาษณ์)

ข้อสังเกต อุปสรรคที่พบ และวิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

ด้านนโยบายสถานศึกษา

1. ทางโรงเรียนมีนโยบายในการรับนักเรียนในชุมชนอย่างไร มีนักเรียนที่เป็นชาวพื้นเมืองหรือไม่ เป็นเชื้อชาติใดบ้าง
2. การวางหลักสูตรสถานศึกษา ได้สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นพหุวัฒนธรรม หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ในหลักสูตรบ้างหรือไม่
3. ทางโรงเรียนได้มีการวางแผนการจัดการสถานศึกษาอย่างไรเพื่อรับนักเรียนจากต่างชาติต่างวัฒนธรรมเข้ามาศึกษาในโรงเรียน
4. การวางนโยบายสถานศึกษา ได้คำนึงถึงลักษณะของชุมชน สภาพแวดล้อม และลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมในชุมชนอย่างไรบ้าง

ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่าน มีผู้ใดเกี่ยวข้องบ้างและมีส่วนร่วมอย่างไร
6. ครูผู้สอนมีบทบาท หน้าที่อย่างไรบ้างในสถานศึกษานอกจากทำหน้าที่ในการสอน

ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน

7. ทางโรงเรียนมีกิจกรรมใดบ้างที่ได้ร่วมกับชุมชนและทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชนตนเองและวัฒนธรรมของกลุ่มวัฒนธรรมอื่นในชุมชน

ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในอนาคต

8. การวางแผนของโรงเรียนในอนาคต จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือมีโครงการอะไรต่อไปเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้อวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมอื่นๆ
9. โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาในอนาคตอย่างไรเพื่อตอบสนองนโยบายการสร้างประชาคมอาเซียน ทั้งการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ครู และนักเรียน

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ครู

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....สถานที่.....เวลา

.....

ชื่อโรงเรียน

.....ผู้ให้

สัมภาษณ์.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ .....ศาสนา

.....

(คำถาม)

(บันทึกคำสัมภาษณ์)

ข้อสังเกต อุปสรรคที่พบ และวิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

แนวทางการสัมภาษณ์ครูกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางการสัมภาษณ์ครูกลุ่มเป้าหมายโดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ในประเด็นต่อไปนี้

กลวิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

1. วิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจสำหรับนักเรียนไทย กับนักเรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมต่างกัน ท่านมีวิธีอย่างไรให้เด็กสนใจที่จะเรียนในวิชาที่ท่านสอน
2. วิธีการทดสอบนักเรียนระหว่างเรียน หรือในการออกข้อสอบที่คำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้เรียน
3. สื่อการสอนที่ใช้กับนักเรียนในชั้นเรียนที่สามารถสร้างความสนใจให้กับนักเรียนทั้งชั้นได้

การสร้างความสัมพันธ์ในทิศทางบวกระหว่างครูและนักเรียน

4. การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองกับผู้เรียน (การสร้างอารมณ์ขัน หรือการทำความรู้จักกับนักเรียนแต่ละคนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม เป็นต้น)
5. การเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกกลุ่มมีการแสดงความคิดเห็น หรือการตั้งคำถามในชั้นเรียนของนักเรียนเป็นอย่างไร
6. การสร้างเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน (ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับครูอย่างไร)
7. บรรยากาศในชั้นเรียนผู้เรียนแต่ละกลุ่ม (minority/majority group) มีลักษณะอย่างไร มีการแบ่งกลุ่มกันอย่างไร ครูมีการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนในห้องเรียนอย่างไร

การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน

8. การสอนผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ครูมีการติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างไร
9. หากนักเรียนทำผิดกฎหรือไม่ปฏิบัติตามกฎของชั้นเรียน ท่านจะมีวิธีการในการตักเตือนให้คำแนะนำอย่างไร

10. วิธีการอย่างไรในการแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กๆน้อยๆของนักเรียน
11. วิธีการอย่างไรในการแก้ไขพฤติกรรมที่นักเรียนอาจจะปฏิบัติตัวไม่เหมาะสมต่อเพื่อนร่วมชั้นที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่น
12. การจัดการชั้นเรียนในสภาพที่มีนักเรียนหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นอย่างไร ประเด็นที่เห็นว่าควรให้ความสำคัญ
13. เนื้อหาที่สอนในชั้นเรียน การยกตัวอย่าง การสอนให้เด็กทุกกลุ่มเข้าใจทำอย่างไร มีข้อควรระวังอะไรสำหรับการสอนนักเรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม
14. การเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ถ้านักเรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยท่านจะเสริมแรงให้มีส่วนร่วมในการซักถามในชั้นเรียนอย่างไร

ด้านทัศนคติและความรู้ทางพหุวัฒนธรรมที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียน

15. สิ่งที่ครูไทยควรมีความรู้ในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมคืออะไร
16. การปรับทัศนคติของครูเมื่อต้องสอนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
17. การไปศึกษาหรือทำความรู้จักกับกลุ่มชนต่างๆที่อยู่ในชุมชน และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่เป็นชนพื้นเมืองอย่างไร
18. การสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมย่อยในสังคม (subculture)

แบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....สถานที่.....เวลา

.....

ชื่อโรงเรียน

.....ผู้ให้

สัมภาษณ์.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ .....ศาสนา

.....

(คำถาม)

(บันทึกคำสัมภาษณ์)

ข้อสังเกต อุปสรรคที่พบ และวิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

แนวทางการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

กลวิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

1. ครูมีวิธีสอนอย่างไรที่ทำให้นักเรียนรู้สึกสนใจและสนุกไปกับวิชาที่ครูสอน
2. นักเรียนคิดว่าวิธีการทดสอบของครู อาจทำให้เกิดข้อได้เปรียบหรือเสียเปรียบกับนักเรียนที่มีความต่างทาง ภาษา วัฒนธรรมหรือไม่
3. สื่อการสอนของครูมีอะไรบ้าง แล้วสื่อการสอนอะไรที่นักเรียนสนใจและรู้สึกชอบบ้าง

การสร้างความสัมพันธ์ในทิศทางบวกระหว่างครูและนักเรียน

4. ตอนครูสอนนักเรียนรู้สึกว่าเป็นกันเองกับครูหรือเปล่า ครูทำอะไรให้นักเรียนรู้สึกเป็นกันเองและสนุกกับการเรียน
5. นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนบ้างหรือเปล่า และหลังจากที่แสดงความคิดเห็นแล้วครูมีการให้คำแนะนำอย่างไรบ้าง
6. ในชั้นเรียนตอนทำงานกลุ่มนักเรียนจะแบ่งกลุ่มกันอย่างไร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดของแต่ละคนในกลุ่มอย่างไร แล้วครูช่วยอะไรบ้าง

การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน

7. การมาเรียนร่วมกับเพื่อนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ครูแนะนำอะไรนักเรียนบ้างเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติ
8. หากนักเรียนทำผิดกฎหรือ ไม่ปฏิบัติตามกฎของชั้นเรียน ครูจะมีวิธีการในการตักเตือนให้คำแนะนำอย่างไร
9. ถ้านักเรียนตอบคำถามผิด ครูจะแก้ไขให้อย่างไร
10. นักเรียนเคยล้อเลียนหรือแกล้งเพื่อนที่มีเชื้อชาติต่างจากเรา / ถูกเพื่อนคนอื่นล้อเลียนเรื่องเชื้อชาติหรือเปล่า แล้วคุณครูช่วยนักเรียนอย่างไร
11. ในห้องเรียนนักเรียนนั่งเรียนกันแบบไหน จับกลุ่มกันนั่งอย่างไร
12. วิชาที่เรียนครูมีการยกตัวอย่างอะไรที่กล่าวถึงชาวพื้นเมืองที่อยู่ในละแวกโรงเรียนบ้างหรือเปล่า (ให้นักเรียนเล่า) แล้วนักเรียนคิดว่าที่ครูยกตัวอย่าง นักเรียนคิดว่าเป็นอย่างไร (เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย อย่างไรหรือว่าเป็นความรู้ใหม่เกี่ยวกับท้องถิ่นที่นักเรียนไม่เคยรู้)

13. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในช่วงใด ครูพยายามเรียกใครให้ถามหรือว่านักเรียนจะยกมือถามกันเองคะ แล้วส่วนใหญ่ในห้องใครจะเป็นคนช่างซักถามมากที่สุด แล้วนักเรียน (ผู้ถูกสัมภาษณ์) ได้ซักถามอะไรในชั้นเรียนบ้าง

ด้านทัศนคติและความรู้ทางพฤติกรรมที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียน

15. ครูได้เคยไปทำความรู้จักกับครอบครัวของนักเรียนหรือไม่

16. ครูได้มีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอื่นๆในสังคมหรือไม่ อย่างไร

แบบบันทึกการสังเกตการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน
--

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....ตั้งแต่เวลา..... ถึง

.....

ชื่อโรงเรียน..... ระดับชั้นที่

สังเกต.....

ผู้สังเกต

.....

รายการที่สังเกต	ผลการสังเกต

แนวทางการสังเกตการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน

แนวทางการสังเกตการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน

บรรยากาศในชั้นเรียนหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

การสำรวจโรงเรียนในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และวัสดุทางการศึกษาที่คำนึงถึงวิธีการคิดที่แตกต่างกันของคนต่างวัฒนธรรม เพื่อการจัดสภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสม

1. การจัด/ตกแต่งห้องเรียน

2. พฤติกรรมหรือปฏิสัมพันธ์หรือการกระทำระหว่างครูและนักเรียนในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การตั้งคำถามของครู การเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม วิธีการแสดงออกต่อการตอบคำถามของนักเรียน วิธีการที่นักเรียนแสดงออกต่อการทำกิจกรรมการเรียนการสอนของครู การแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียน การให้คำตักเตือนเมื่อกระทำผิด

เนื้อหาวิชาที่สอน วิธีการสอน และการจัดกิจกรรมภายในชั้นเรียน มีการสอดแทรกแนวคิดทางด้านวัฒนธรรมเข้าไปหรือไม่

สื่อการเรียนการสอน ที่ใช้ระหว่างการเรียนการสอน ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ทุกกลุ่มวัฒนธรรมหรือไม่

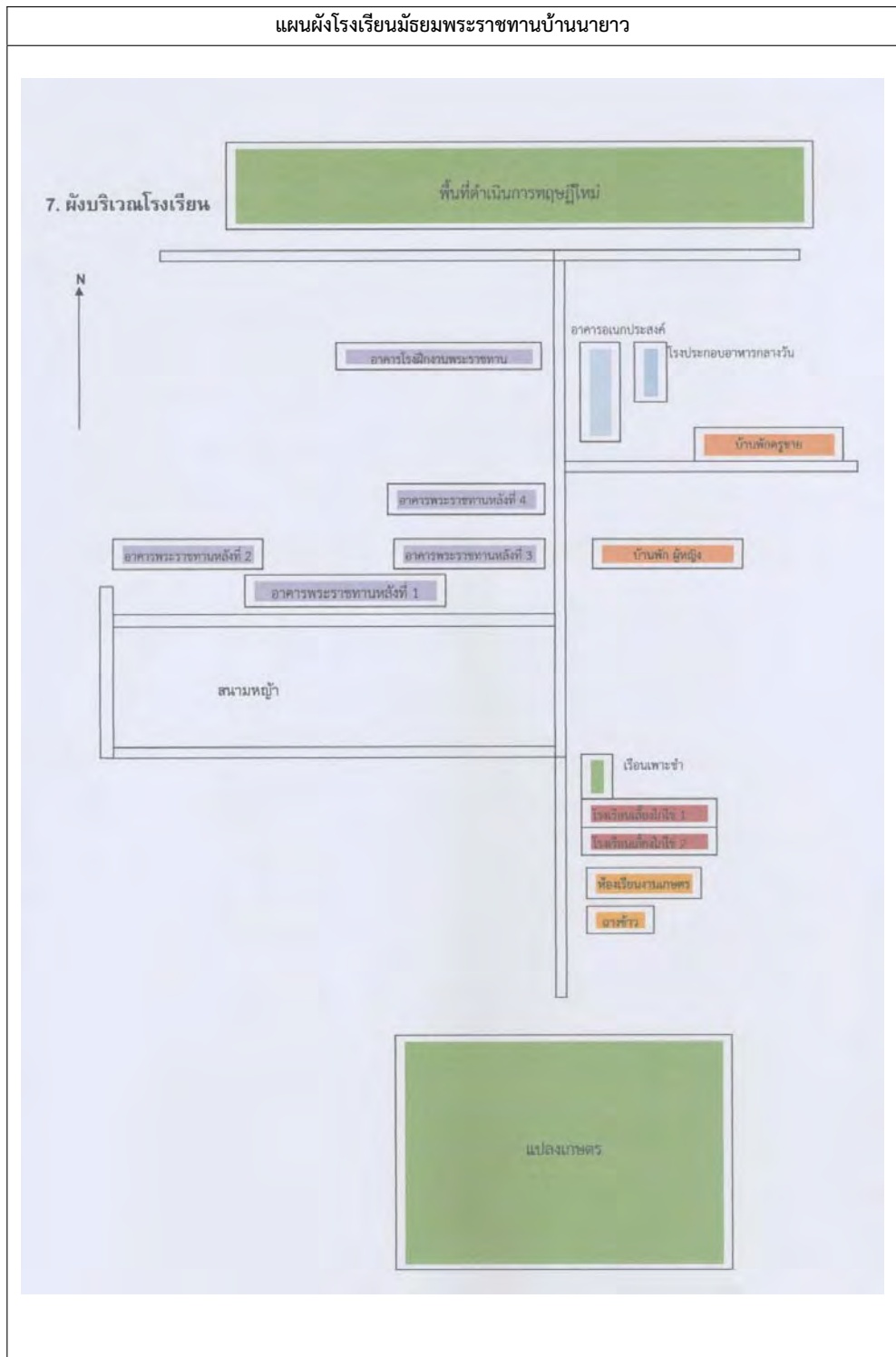
ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

รูปภาพตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียน

แผนผังโรงเรียนมัธยมพระราชทานบ้านนายาว

**ข้อมูลพื้นฐานประจำโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว
ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**

*****

1. ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว
ชื่อเดิม โรงเรียนมัธยมบ้านนายาว สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
จัดตั้งเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2541 โทรศัพท์ 038-502-22
- 1.2 สถานที่ตั้ง
บ้านทุ่งเหียง หมู่ที่ 18 ตำบลท่ากระดาน
อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา รหัสไปรษณีย์ 24160
- 1.3 การเดินทาง
ระยะทางจากศาลากลางจังหวัดถึงโรงเรียน 110 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทาง 130 นาที
ถนนลาดยาง ความสะดวกในการเดินทางด้วยรถยนต์ตลอดปี
- 1.4 บริการของรัฐ
ในโรงเรียนมีไฟฟ้ากระแส
สถานพยาบาลของรัฐที่อยู่ใกล้โรงเรียนที่สุดคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล(บ้านนายาว)
อยู่ห่าง 1.5 กิโลเมตร
- 1.5 เขตบริการการศึกษา
  - 1.5.1 บ้านนายาว หมู่ที่ 15 ตำบลท่ากระดาน
ระยะทางจากหมู่บ้านถึงโรงเรียน 3 กิโลเมตร
จำนวนครัวเรือน 978 ครัวเรือน ประชากร 3986 คน เชื้อชาติ (เผ่า) ไทยอีสาน
นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาไทยอีสาน
ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายขันทอง แกมขุนทด
ผู้นำตามธรรมชาติชื่อ นายดี ศรีอาษา.
  - 1.5.2 บ้านนาอีสานหมู่ที่ 16 ตำบลท่ากระดาน
ระยะทางจากหมู่บ้านถึงโรงเรียน 7.5 กิโลเมตร
จำนวนครัวเรือน 253 ครัวเรือน ประชากร 913 คน เชื้อชาติ (เผ่า) ไทยอีสาน
นับถือศาสนา พุทธ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาไทยอีสาน
ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายอรุณ โสภาพร
ผู้นำตามธรรมชาติชื่อ นายเลี่ยม บุตรจันทา

1.5.3 บ้านทุ่งเหียง หมู่ที่ 18 ตำบลท่ากระดาน

ระยะทางจากหมู่บ้านถึงโรงเรียน 1.5 กิโลเมตร

จำนวนครัวเรือน 338 ครัวเรือน ประชากร 1450 คน เชื้อชาติ (เผ่า) ไทยอีสาน

นับถือศาสนา พุทธ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาไทยอีสาน

ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายสมพงษ์ ทุลอนอก

ผู้นำตามธรรมชาติชื่อ 1. พระอธิการสมบูรณ์ อติวิโร เจ้าอาวาสวัดทุ่งเหียง

2. นายทองเพชร แสงบุญชาติ

1.5.4 บ้านนางาม หมู่ที่ 18 ตำบลท่ากระดาน

ระยะทางจากหมู่บ้านถึงโรงเรียน 3-4 กิโลเมตร

จำนวนครัวเรือน 580 ครัวเรือน ประชากร 2365 คน เชื้อชาติ (เผ่า) ไทยอีสาน

นับถือศาสนา พุทธ ประมาณ 80% ศาสนาคริสต์ 20% ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาษาไทยอีสาน

ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายอุดร แก้วประกอบ

ผู้นำตามธรรมชาติชื่อ นายพิมพ์ คำพรม

1.5.5 บ้านคลองเตย หมู่ที่ 21 ตำบลท่ากระดาน

ระยะทางจากหมู่บ้านถึงโรงเรียน 11 กิโลเมตร

จำนวนครัวเรือน 187 ครัวเรือน ประชากร 876 คน เชื้อชาติ (เผ่า) ไทยอีสาน

นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาไทยอีสาน

ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายสมร มุฑุจิต

ผู้นำตามธรรมชาติชื่อ นายสามารถ สมตั้ง

1.5.6 บ้านเนินสยาม หมู่ที่ 19 ตำบลพระเพลิง

ระยะทางจากหมู่บ้านถึงโรงเรียน 16 กิโลเมตร

จำนวนครัวเรือน 102 ครัวเรือน ประชากร 430 คน เชื้อชาติ (เผ่า) ไทยอีสาน

นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาไทยอีสาน

ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายสาย เหลาเป

ผู้นำตามธรรมชาติชื่อ นายพรศักดิ์ อินไธสง

2. บุคลากร

3.1 ครู จำนวน 29 คน

3.2 บุคลากรอื่นๆ จำนวน 2 คน

3. จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2555

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
มัธยมศึกษาปีที่ 1	49	65	114
มัธยมศึกษาปีที่ 2	50	58	108
มัธยมศึกษาปีที่ 3	54	61	115
มัธยมศึกษาปีที่ 4	37	45	82
มัธยมศึกษาปีที่ 5	37	44	81
มัธยมศึกษาปีที่ 6	33	28	61
รวมทั้งหมด	260	301	561

4. ผู้ประสานงาน

ร.ต.อ.เจริญ บุราณรัมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียน

โทรศัพท์ 081-0560367

ตัวอย่าง	แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา
วันที่.....19..... เดือน .....พฤศจิกายน..... พ.ศ. ....2555..... สถานที่...ห้องพักผู้อำนวยการโรงเรียน...	
เวลา..... 9.30-12.00..... ชื่อโรงเรียน	
ผู้ให้สัมภาษณ์.....ผู้อำนวยการโรงเรียน..... อายุ..... 48 ปี.....	
เชื้อชาติ.....ไทย..... สัญชาติ.....ไทย..... ศาสนา.....พุทธ.....	

(คำถาม)	(บันทึกคำสัมภาษณ์)
<p>1 . ต้ า น น โ ย บ า ย ส ต า น ส ึก ข ษา</p>	<p>1.1 นโยบายในการรับนักเรียนในชุมชน</p> <p>มีนโยบาย 16/23 ที่จะพัฒนาประเทศไทย ชาวบ้านที่นี่เป็นชาวอพยพที่มาจากภูฏาน พอดีอพยพมาก็มีลูกหลานและตั้งโรงเรียนกันเอง คนพวกนี้เป็นพวกสหายเก่า พวกเข้าป่า ต่อมาก็ไปขอตำรวจตระเวนชายแดนที่สระแก้วมาช่วยสอน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวอีสาน 90% อยู่เป็นเฝ้า เป็นกลุ่มร้อยเอ็ด สุรินทร์ นครสวรรค์ ศิระเกษ</p> <p>เราสร้างโรงเรียนนี้ขึ้นเพื่อรับนักเรียนจากโรงเรียนดชด.บ้านนายาว ขยายมาสร้างตรงนี้ได้ความช่วยเหลือจากอาจารย์จุฬามาออกแบบ มาช่วยสร้างโรงเรียน ออกแบบตราโรงเรียน เพลงโรงเรียนให้ และนำนักศึกษาามาฝึกสอนที่โรงเรียน</p> <p>นักเรียนเป็นชาวอีสาน 90 เค้าจะอยู่แยกกันเป็นเฝ้า เป็นกลุ่ม สุรินทร์ หนองคาย เลย ร้อยเอ็ด นครสวรรค์ ขอนแก่น ศิระเกษ ที่เห็นมากที่สุดคือสุรินทร์ หนองคาย ศิระเกษ ที่เป็นคุ้มใหญ่ประมาณ 200-300 ครัวเรือน ชุมชนนายาวแต่เดิม แต่ตอนนี้แยกเป็น 4 หมู่บ้าน</p> <p>1.2 การวางหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>เราใช้หลักสูตรแกนกลางของกระทรวงปกติ เพียงแต่ว่าการจัดการหรือการพัฒนาครูเนี่ย เขตพื้นที่ กับมจท.เค้าดูแลอยู่ เค้าก็พัฒนาหลักสูตรให้ครู มีไปอบรม หลังจากนั้นเราก็มีหลักสูตรเพิ่มเติมของโรงเรียน เราพยายามมองเด็กว่าเด็กเราเนี่ย ศักยภาพกับความเป็นจริงสู้กับเด็กในเมืองไม่ได้ เค้าจบไปก็มีสอบพยายาลได้ มีทุนแพทย์ชนบท ทุนพยายาลกลับถิ่น รุ่นหนึ่งจบได้ 2-3 คน ม.6 ตอนนี้ประมาณ 60 คน ที่เหลือก็เรียนราชภัฏราชนครินทร์ จบมาก็ไปบรรจุครู บ้าง และเรามีหลักสูตรพัฒนาศักยภาพเค้าด้วย สายทั่วไปพวกเด็กผู้หญิงจะมาเน้นในเรื่องของอาชีพเสริมสวย เย็บปัก คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เพราะเด็กไม่ค่อยชอบคณิตศาสตร์ ชอบคำนวณ ส่วนผู้ชายก็จะเน้นหลักสูตรช่างเชื่อม ช่างโรงงานไฟฟ้า การเกษตร ช่างยนต์ จบไปเค้าก็จะไปดูแลเครื่องไถนาเค้าได้ ม. 6 จะมีได้รับทุนจากโตโยต้า และมาฝึกงานช่างให้กับที่โรงเรียนด้วยการวางนโยบายสถานศึกษา ได้คำนึงถึงลักษณะของชุมชน สภาพแวดล้อม และลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมในชุมชนอย่างไรบ้าง</p> <p>เราอยากพัฒนาโรงเรียนให้มันเจริญ มันคง ก็เลยขอให้สมเด็จพระเทพเสด็จปี 37 ขอหลวงพ่อวัดโสธรมาช่วย ท่านถามว่านักเรียนที่จบป. 6 ไปเรียนที่ไหน ก็ต้องนั่งรถไปเรียนโรงเรียนขยายโอกาส 30 กิโลเมตร ถ้าเค้าไม่ได้เรียนก็ต้องไปตัดไม้ทำลายนายา พวกผมมีอิทธิพลมากในการปกครอง ก็เลยห้ามใครบุกรุก และกันเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์ของชาวบ้าน และสร้างโรงเรียนนี้ขึ้นเพื่อรับนักเรียนจากโรงเรียนดชด.บ้านนายาว ขยายมาสร้างตรงนี้ได้ความช่วยเหลือจากอาจารย์จุฬามาออกแบบ มาช่วยสร้างโรงเรียน ออกแบบตราโรงเรียน เพลงโรงเรียนให้ และนำนักศึกษาามาฝึกสอนที่โรงเรียน</p>

(คำถาม)	(บันทึกคำสัมภาษณ์)
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน	มีการเชิญปราชญ์ชุมชนมาสอนในโรงเรียน เราทำการตกลงกับสำนักงานการอาชีวศึกษา ทำให้เด็กได้เรียนเกี่ยวกับเกษตรและได้วุฒิปวช. การเกษตรด้วย เพราะมีการเรียนประมง การเกษตร การเลี้ยงไก่พื้นบ้าน ทำนา แล้วก็ทางโตโยต้าเค้าให้ครูเราไปฝึกซ่อมรถแล้วก็ให้รถมาใช้สอนซ่อมเครื่อง เราก็เอามาสอนเด็ก ปีหนึ่งเค้าให้ทุนเด็กเรา 2 ทุน
ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ ค.น. ในชุมชน	มีการเชิญปราชญ์ชุมชนมาสอนในโรงเรียน ทำบัวลอยไขหวาน กล้วยฉาบ พาเด็กไปเรียนกับกลุ่มแม่บ้านนายาวสามัคคี สอนทำเต้าเจี้ยว แซมพู และก็มีงานตัดเย็บพวกเสื้อผ้า ปราชญ์ชาวบ้านสมุนไพรมะพร้าว เป็นพระอาจารย์ที่วัดทุ่งเหียงนันทน์ ท่านมาเป็นกรรมการสถานศึกษาด้วย ท่านเก่งด้านสมุนไพร แล้วก็พ่อดีเยี่ยม เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านความพอเพียง เวลาเราประชุมเด็กเราก็จะยกตัวอย่าง และช่วงตอนเช้าก็จะเชิญมาพูดให้เด็กฟังเกี่ยวกับความพอเพียง นอกจากนั้นก็มีการปกครองชุมชน ความสามัคคี ก็จะเป็นพวกสหกรณ์ เก้า ซึ่งความคิดเค้าบางทีก็ยังไม่ออกแนวอยู่อย่าง มีไฮปาร์คบ้าง เค้าไม่สนิทกับฝ่ายปกครองผู้ใหญ่บ้านเท่าไร แต่ในที่สุดก็ไม่เป็นอะไร เพราะมีตชด.เป็นผู้ประสานอยู่ ทำให้เค้าไม่มีปัญหากันมาก ในโรงเรียนเค้าจะมาในลักษณะให้ความรู้ ในด้านการสร้างพลัง การสร้างอุดมการณ์ แต่เราไม่ได้ให้พูดให้นักเรียนฟัง แต่ให้พูดให้ครูฟังให้เรา screen ก่อน เค้าจะพูดถึงวิถีชีวิตตอนเค้าต่อสู้ แต่ก่อนเข้ามาบอญ มีเอกสารมาเผยแพร่ ลูกหลานเค้าก็มาเรียนกับเรา ก็มาประชุมผู้ปกครองนะ ให้คำปรึกษาดี พลังเค้ามีอยู่ในตัว เค้าก็อยากจะทำอะไร แต่เค้าก็ดี ทำให้เรามีอุดมการณ์ที่อยู่ได้ คือไม่ได้อยากเป็นสารวัตร
ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในอนาคต	ต่อไปเราคิดว่าตำแหน่งงานจะเต็ม และไม่มีที่ไป ตอนนี้เด็กจบมาเป็นพยาบาลที่อนามัย เต็มหมดแล้ว โตโยต้าก็ไม่น่าจะ support เราได้เท่าไร เราก็พยายามให้รุ่นพี่มีงานทำแล้วก็อยู่ได้ และเป็นตัวอย่างได้ เราพยายามหาตลาดให้เค้า และเน้นให้ประกอบอาชีพเกษตรอยู่ในชุมชนได้ สร้างให้เค้าสู้งานกับการประกอบอาชีพได้ ทักษะฝีมือแรงงานของเค้าก็สู้ทำงานในอาเซียนได้ แต่ว่าเราไม่มีวุฒิให้เค้า ได้แค่ปวช.เกษตร แต่พอทำงานเค้าต้องการวุฒิปวส. การเตรียมการตรงนี้เราก็มองอยู่เหมือนกัน แต่ไม่ได้มองเอกรีก แต่มองภาษาพื้นฐานที่เค้าได้อยู่แล้ว เช่นภาษาอีสาน ภาษาเขมรเค้าได้อยู่แล้ว แต่ความรู้ด้านเครื่องยนต์ เค้ามีอยู่แล้ว ทำงานที่ไหนก็ได้ แต่ต้องให้เค้ารู้ว่าแต่ละประเทศในอาเซียนเป็นยังไง วัฒนธรรม วิถีชีวิตเป็นยังไง ผมอัดครูก่อนเลยนะ ผมออกข้อสอบเองเลยเกี่ยวกับอาเซียน ให้ครูทุกคนตอบ ส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องทั่วไปให้เค้ารู้ไปสอนเด็กได้ โรงเรียนพีคือโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย เค้าเชิญไปดูงาน ให้เอกสารมาสอน ให้ครูประจำชั้นสอน เอาคาบสุดท้ายสอน และก็กำลังทำห้องอาเซียน โรงเรียนเราได้เป็นโรงเรียนต้นแบบเพราะเรามีหลายภาษา ลาวก็ได้ เขมรก็ได้ เราก็มีจัดค่ายอาเซียนไปครั้งหนึ่ง ตอนนี้กำลังติดต่ออาจารย์ที่กัมพูชาให้มาช่วยสอนภาษาเขมรให้หน่อย เพราะครูกับนักเรียนในโครงการพระเทพที่กัมพูชาต้องมาฝึกงาน ฝึกภาษาที่นั่นกันก่อนที่จะไปอยู่มหาวิทยาลัยบูรพา จุฬาฯ

ตัวอย่าง	แบบบันทึกการสัมภาษณ์ครู
----------	-------------------------

วันที่.....3..... เดือน .....ธันวาคม..... พ.ศ. ....2555..... สถานที่.....ห้องเรียน.....
 เวลา..... 14.30-15.25.....ชื่อโรงเรียน .....
 ผู้ให้สัมภาษณ์.....อาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ..... อายุ..... 28 ปี.....
 เชื้อชาติ.....ไทย..... สัญชาติ.....ไทย..... ศาสนา.....พุทธ.....

(คำถาม)	(บันทึกคำสัมภาษณ์)
กลวิธี การสอน เพื่อ กระตุ้น ให้ผู้เรียน เกิดความ สนใจ	<p>การสอนนักเรียนที่มีความหลากหลาย วิธีที่ทำให้เด็กสนใจคือการใช้สื่อเคลื่อนไหว มีจอโปรเจคเตอร์ ใช้สื่อที่ให้นักเรียนเห็นภาพจริงได้มากที่สุด</p> <p>เวลาที่ครูสอน จะให้แบบฝึกหัดไป ซึ่งแบบฝึกหัดนี้จะเป็นตัวคำถามให้เค้าตอบ ซึ่งเวลาครูเฉลย ครูจะไม่ได้พูดเฉลยไปเลย แต่จะเรียกเด็กให้ช่วยกันตอบว่าอย่างไร พยายามจะกระตุ้นให้เค้าให้ตอบ บางทีเค้าก็ไม่กล้าจะตอบเลย ทั้งๆที่เป็นคำตอบที่เค้าเขียนไว้แล้ว เพราะกลัวผิดส่วนหนึ่ง ภาษาส่วนหนึ่ง บางคนก็เขียนภาษาไทยก็ยังไม่ถูก</p> <p>พยายามมองสิ่งใกล้ตัวเค้ามากที่สุด อย่างสอนเรื่องระบบนิเวศ ก็พยายามให้เค้ามองเห็นความสำคัญของป่าไม้รอบๆตัวเค้าให้ได้ ก็ยกตัวอย่างให้เค้ารู้เลย เช่น หนูเคยทราบไหมว่าสมัยก่อนพ่อแม่เราเค้าบอกว่าสัตว์ป่าในอ้อมก้อมีเยอะมาก แล้วตอนนี้หนูเห็นไม้ เสียงทุกคนก็บอกว่าไม่เห็นเลย เราก็สะท้อนให้เค้าเห็นว่า เพราะอะไร ทำไมเค้าถึงไม่เห็นเลยทั้งๆที่ในอดีตพ่อแม่เราเจอ เราก็จะชี้ให้เค้าเห็นว่าถ้าเราไม่ช่วยกันดูแลระบบนิเวศของเรา ลูกหลานเราต่อไปก็จะไม่เหลืออะไรเลย พยายามจะชี้ในส่วนที่เค้าสัมผัสมากที่สุด และให้เค้าเห็นความสำคัญของสิ่งที่เค้ามีอยู่ให้ได้ค่ะ เก็บข้อมูล นับประชากร สรุบบ้างแล้ว ก็มา present กัน</p>
การสร้าง ความสัมพันธ์ ใน ทิศทาง ระหว่าง ครูและ นักเรียน	<p>โรงเรียนก็จะจัดเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกปี ถือเป็นโอกาสที่ดี เพราะบางทีเด็กที่เรามองว่าดื้อรั้น ไม่ตั้งใจเรียน ทำไมบางทีเค้าดูซึ่มเศร้าจังเลยเราก็ได้รู้ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ทำให้เห็นว่าอาจจะด้วยปัญหาเศรษฐกิจด้วย ปัญหาครอบครัวด้วย หรือตัวครอบครัวเค้าเองด้วย เราจะรู้มากขึ้น ตอนขึ้นไปก็ใช้รถ 4WD ขับขึ้นไป แล้วก็ไปพักที่สถานีนอนมัย</p>

<p>(คำถาม)</p> <p>การสร้าง ความสัมพันธ์ใน ทิศทาง ระหว่าง ครูและ นักเรียน</p>	<p>(บันทึกคำสัมภาษณ์)</p> <p>ตื่นมาก็คือไปเยี่ยมบ้านตามที่มีรายชื่อว่าเป็นนักเรียนนอมก้อย ไปดูว่าครอบครัวเค้าเป็น ยังไง ในการไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเค้าก็จะมีแบบฟอร์มให้กรอกข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะบ้าน นักเรียน ทรัพย์สินของนักเรียน ลักษณะครอบครัวนักเรียน และจะบอกว่ามีพี่น้องกี่คน ฐานะเป็นยังไง ประกอบอาชีพอะไร เท่าที่ไปดูเห็นสภาพนักเรียนทำให้เรารู้สึกดีด้วยซ้ำว่า เค้ายังมาเรียนนะ ทั้งที่เค้าไม่พร้อมเลย บางคนมีพี่น้องตั้ง 5 คน แล้วตัวเองเป็นคนโต น้องๆเค้าก็มีศูนย์ตามหมู่บ้านให้เรียน แต่พ่อแม่บางคนให้ลูกจบม.สามก็พอแล้ว ให้ กลับไปทำอะไรแล้ว มีไม่มากที่เห็นว่าควรให้เรียนต่อม.ปลาย ส่วนเด็กผู้หญิงก็มีปัญหาว่าจบม. ต้น พ่อแม่ก็อยากให้แต่งงานได้แล้ว เพราะฉะนั้นทัศนคติของคนที่นี่เราต้องอาศัยเวลาในการ เปลี่ยนเค้าค่อนข้างเยอะเลย เพราะถ้าถามว่าพวกที่คิดอยากให้ลูกเรียนสูงๆยังมีไม่เยอะเลย เค้าจะคิดว่าเรียนสูงๆมาจบแล้วก็ไม่มีงานทำ สู้ออกมาช่วยงานที่บ้านไม่ได้ โดยส่วนตัวครูทำหน้าที่แนะแนวด้วย เพราะฉะนั้นพอไปหาพ่อแม่ก็จะเสริมแรงให้ เค้าเห็นว่าลูกเค้าเรียนได้นะ มีแนว และชี้ให้เห็นข้อดีของการเรียนต่อที่เราเห็นเราประสบมา ก็ทำให้พูดได้นะ และเห็นว่าปีนี้จะพิเศษกว่าทุกปีเพราะเราเน้นแนะแนวผู้ปกครองไปด้วย คือชี้ให้เค้าเห็นว่าเรียนแล้วได้อะไรบ้าง ได้ประโยชน์ยังไง ไม่ต้องกลัวว่าจบแล้วจะตกงาน ไม่ มีงานทำ ซึ่งเราต้องพูดให้มากขึ้น เพราะจากการประชุมครูก็เห็นว่าเราต้องแนะแนว ผู้ปกครองเรื่องนี้ให้มากด้วย เพราะเห็นว่าเด็กบางคนของเราอยากเรียนใจแทบขาดแต่พ่อแม่ ไม่ให้เรียน</p>
<p>การ ติดตาม และการ จัดการ พฤติกรรม ของ ผู้เรียน</p>	<p>พอเราทำการทดลองเก็บผลแล้ว ก็นำไปสรุปผลข้อมูลในห้อง ให้นำเสนอหน้าชั้น เรียน ซึ่งใช้ตัวแทนกลุ่มในการนำเสนอ แต่ตัวแทนกลุ่มเนี่ย เราไม่ได้ให้คนใดคนหนึ่งตายตัว เลย เราจะให้สลับให้เค้าได้ออกมานำเสนอทุกคน เพราะเราเห็นว่าถ้าไม่กล้าแสดงออกจะ เป็นอุปสรรคอันหนึ่งที่จะทำให้เด็กไม่กล้าทำอะไรในชั้นเรียนเลย พอเค้าไม่ถามแล้วเค้าก็ไม่รู้ เราก็อยากจะฝึกเค้าตรงนี้เลย</p>

<p>(คำถาม) การติดตามและการจัดการพฤติกรรมของผู้เรียน</p>	<p style="text-align: center;">(บันทึกคำสัมภาษณ์)</p> <p>การสอบจะมีการสอบก่อนเรียน เพื่อที่จะมาวัด ระหว่างเรียนประเมินจากการทำงานนักเรียนรุ่นที่แล้ว ครูได้ลองทำวิจัยโดยใช้การเรียนการสอนแบบ PC หรือ present & comment คือการแสดงออกโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบการนำเสนอ ครูมีหน้าที่ให้หัวข้อ ซึ่งหัวข้อก็เป็นเรื่องที่เราเรียนนี้แหละค่ะ อย่างเทอมที่แล้วก็เป็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ คือเราเข้าใจว่าเนื้อหาทางชีววิทยาต้องใช้ความเข้าใจและการจำค่อนข้างสูง การสอนอธิบายอย่างเดียวทำให้เด็กง่วงนอนและไม่เข้าใจแล้ว เราก็เลยหาวิธีที่จะทำให้เด็กมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยการให้เด็กออกแบบการนำเสนอเองค่ะ แล้วก็ให้แต่งคำถามสำหรับถามเพื่อนด้วยสำหรับผู้นำเสนอ ส่วนเพื่อนๆที่ไม่ได้นำเสนอ ก็กลัวว่าเค้าจะไม่สนใจเรื่องที่เพื่อนพูด ก็จะมีให้เลือกมาเป็น commentator ให้เพื่อนที่นำเสนอด้วย ก็คือต้องแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอเพื่อนด้วย ก็คือถึงแม้เค้าจะไม่กล้าออกมานำเสนอ แต่อย่างน้อยก็กล้าลุกยืนเพื่อที่จะชมหรือให้คำแนะนำเพื่อนก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีแล้ว</p> <p>การออกข้อสอบต้องบอกเลยว่า ห้อง 1 2 ออกอีกรูปแบบหนึ่ง กับห้อง 3 4 ซึ่งจะต้องอีกแบบหนึ่ง แต่ถ้าเป็นปรนัยก็จะออกเหมือนกัน เพราะสองห้องแรกจะเรียนได้ดีกว่า แต่ต้องบอกเลยว่าข้อสอบเราออกยากมากไม่ได้ เพราะข้อจำกัดเรื่องภาษาด้วย โจทย์ในการถามต้องพยายามเรียงให้เป็นข้อความที่เข้าใจง่าย เพราะถ้าใช้ประโยคยาวๆซับซ้อนเนี่ย เด็กก็จะไม่อ่านโจทย์กามั่วเลย อีกเหตุผลหนึ่งก็คือเด็กไม่เข้าใจภาษาไทยที่มีโครงสร้างซับซ้อน คือเค้าตีโจทย์ภาษาไทยไม่แตก ถึงแม้ว่าเค้าจะอ่านได้ แต่บางทีเค้าไม่สามารถตีโจทย์ที่ถามเป็นภาษาไทยที่ถูกต้องไม่ได้ บางทีทำให้หลงประเด็น ก็เลยต้องพยายามหาโจทย์ที่มันง่ายๆ คือเป็นโจทย์ที่ถามแล้วรู้เลยว่าเค้าหมายความว่าอย่างไร</p> <p>ถ้าในห้องเรียนเจอโจทย์ที่ไม่เข้าใจเค้าก็จะถาม แต่บางทีก็มั่วไปเลย มันเลยเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนต่ำ พฤติกรรมไม่เหมาะสมก็มีเข้าห้องเรียนช้า ไม่ยอมร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน เราก็จะต้องพยายามดึงให้เค้ามีส่วนร่วม เช่น แบ่งฐานให้ทบทวนการเรียนรู้ ให้เพื่อนสนิทเค้าช่วยกระตุ้นหน่อย จะเห็นว่าเด็กที่นี้ไม่ถึงขั้นก้าวร้าวแต่อาจจะไม่ยอมทำงานบ้าง แต่ครูต้องเข้าไปจี้จี้จี้เค้าหน่อย</p>
---	---

<p>(คำถ ม) ด้าน ทัศนค ติและ ความรู้ ทาง พหุ วัฒนธรรมที่ จำเป็น ในการ จัดการ ชั้น เรียน</p>	<p style="text-align: center;">(บันทึกคำสัมภาษณ์)</p> <p>เด็กชาวเขาเค้าไม่ค่อยมีทีวีหรือสื่อให้สัมผัส ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับประสบการณ์ทางภาษา บางที ฟังเข้าใจ แต่ไม่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ บางทีพูดได้ แต่เรียบเรียงประโยคไม่ถูกต้อง</p> <p>อันดับแรกเลยจริงๆแล้วเราจบจากที่อื่น บ้านก็ไม่ได้อยู่ที่นี้ แต่ต้องบอกว่าเป็นอุดมการณ์เราเลย แล้วเราชอบอยู่บนดอยด้วย ชอบบรรยากาศ ทัศนียภาพ ไม่ชอบอยู่ในเมืองเท่าไร แล้วเรามองว่าเด็กที่เค้าอยู่ชนบท ถ้าเราไปสอนเค้า เค้าน่าจะเห็นความสำคัญของเรามากกว่าเด็กในเมือง เพราะเด็กในเมืองมีทั้งทีวีเตอร์ ทั้งเรียนพิเศษ เค้ามีโอกาสมาก แต่ถ้าเด็กที่นี้ ผอ.บอกว่าแค่เค้าเห็นว่าเรามาสอนที่นี้ เค้าก็รักเราแล้วค่ะ ก็เลยตัดสินใจมากับเพื่อนเลย ค่ะ มาสอนที่นี้ มาอยู่ที่นี้สามปีแล้วค่ะ ก็คิดถึงบ้านบ้าง แต่อยู่ได้เพราะเด็ก</p>
--	--

แบบบันทึกการสังเกตการจัดการชั้นเรียนของครูผู้สอน	
วันที่...20...เดือน.....พฤศจิกายน.....พ.ศ. ....2555.....ตั้งแต่เวลา.....13.10..... ถึง .....14.10.....	
ชื่อโรงเรียน.....	ระดับชั้นที่สังเกต.....มัธยมศึกษาปีที่ 2.....
ผู้สังเกต	.....นันทรัตน์ คงคาเพชร.....

รายการที่สังเกต	ผลการสังเกต
บรรยากาศในชั้นเรียนหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน	<p>1. การจัด/ตกแต่งห้องเรียน</p> <p>สภาพภายในห้องเรียนมีนักเรียนประมาณ 40 คน ห้องเรียนวันนี้เป็นห้องแล็บภาษา นักเรียนนั่งเรียนแยกกัน แต่ละคนมีหูฟัง บรรยากาศภายในห้องตกแต่งด้วยโปสเตอร์ มีทั้งกฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ด้านหลังห้องมีหนังสือที่นักเรียนสามารถหยิบมาอ่านได้</p> <p>2. พฤติกรรมหรือปฏิสัมพันธ์หรือการกระทำระหว่างครูและนักเรียนในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>ครูยืนสอนอยู่หน้าห้อง เนื่องจากคานี้เน้นการฟัง ครูไม่ได้เดินหรือเข้ามาดูการเรียนของเด็กนักเรียน แต่หลังจากฟังเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยครูเดินเข้าไปหาและช่วยชี้แนะแนวการตอบคำถาม</p>
	

	
เนื้อหาวิชาที่สอน	<p>วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมภายในชั้นเรียน มีการสอดแทรกวัฒนธรรมเข้าไปหรือไม่</p> <p>วันนี้ครูฝึกทักษะการฟังของนักเรียนโดยครูใช้สื่อการสอนเป็นคลิปเกี่ยวกับประเทศในอาเซียน หลังจากให้นักเรียนดูคลิปแล้ว ให้สรุปเนื้อหาและตอบคำถาม ครูสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศในอาเซียนหลังจากที่นักเรียนตอบคำถามเสร็จแล้ว</p> <p>ต่อมาครูให้นักเรียนเปรียบเทียบว่าวัฒนธรรมไหนในประเทศอาเซียนที่คล้ายกับวัฒนธรรมของชุมชนเราบ้าง</p>
สื่อการเรียนการสอน	<p>สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มีคลิปสั้นๆที่ครูดาวน์โหลดมาจาก youtube เพื่อให้นักเรียนฟังและช่วยสรุปความตามประเด็นที่ครูได้ตั้งคำถามไว้</p>

ตัวอย่างการเก็บข้อมูลภาคสนามสถานศึกษาโรงเรียนปฏิบัติที่ตีโนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วิธีปฏิบัติ	ตัวอย่างการจัดการ
<p>1. ปรับให้มีความสมดุลระหว่างวิชาการกับการปฏิบัติ</p>	<p>- ตัวอย่างการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในภาคปฏิบัติ (กิจกรรมการฝึกแยกขยะ, การฝึกงานช่าง การเพาะปลูกผักสวนครัว การทำนา และเลี้ยงสัตว์ : โรงเรียนมัธยมพระราชทานนาายกว)</p>

<p>วิธีปฏิบัติ</p> <p>1. ปรับให้สมดุลระหว่างวิชาการกับการปฏิบัติ</p>	<p>ตัวอย่างการจัดการ</p> <p>(กิจกรรมเลี้ยงสัตว์ การทำน้ำส้มควันไม้ : โรงเรียนมัธยมพรหมราชทานายาว)</p>
---	--

วิธีปฏิบัติ

ตัวอย่างการจัดการ

1. ประชุมคณะกรรมการระหว่าง
วิชาการกับการปฏิบัติ

(การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ บาร์ستا ขนมอบ : โรงเรียนบ้านหัวไร่สามัคคี)

วิธีปฏิบัติ	ตัวอย่างการจัดการ
<p>2. สร้างกลไก ปม เพาะ ลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้ นักเรียน</p>	<p>(โครงการไร่กาแฟส่งเสริมคุณธรรม 8 ประการ : โรงเรียนอมก๋อวิทยาคม)</p> <p>(การทำกิจกรรมร่วมกับระหว่างนักเรียนต่างวัฒนธรรม : การแบ่งเวรประกอบอาหาร ทำความสะอาดโรงเรียน : โรงเรียนอมก๋อวิทยาคม)</p>

วิธีปฏิบัติ	ตัวอย่างการจัดการ
<p>3. สร้างเสริมชุมชนสัมพันธ์ เพื่อร่วมคิด-ร่วมทำ และร่วมแบ่งปัน</p>	<p>(การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนต่างวัฒนธรรม : การแบ่งเวรประกอบอาหาร ทำความสะอาดโรงเรียน : โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม)</p> <p>- การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน (การเตรียมการแสดงโต ของนักเรียนโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม)</p>

ภาคผนวก ง
แบบวัดครูและนักเรียน (ตรวจภาษา)

**แบบประเมินเครื่องมือการวิจัยแบบประเมินตนเองด้านสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม
ของครูผู้สอน (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัยสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิฉบับนี้ เป็นการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สอน

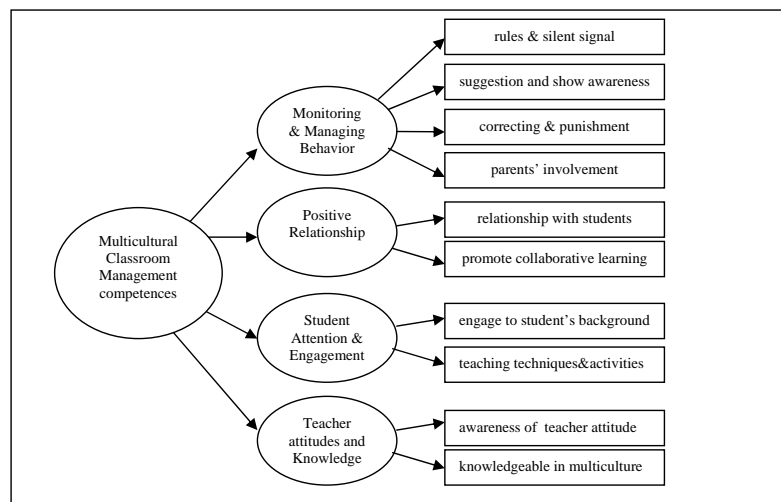
ตอนที่ 2 แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม ในรูปแบบมาตรวัด 5 ระดับ (1 = never ถึง 5 = always)

2. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบเอกสารแต่ละรายการ แล้วตอบลงความเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของแต่ละรายการ โดยแบ่งองค์ประกอบของคุณภาพเป็น 3 ส่วนคือ ความสอดคล้อง ความถูกต้องและความเหมาะสม โดยพิจารณาข้อมูลจากเอกสารแนบเป็นหลัก

<p>ความสอดคล้อง หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้อง สื่อความหมายตรงกันทั้งในรูปแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการแปลตรงตัว แต่ให้ข้อคำถามสื่อถึงความหมายเดียวกันในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมายดังนี้</p> <p>+ 1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “มีความสอดคล้อง”</p> <p>0 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง”</p> <p>- 1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “ไม่มีความสอดคล้อง”</p>
<p>ความเหมาะสม หมายถึง ข้อคำถาม และการใช้ภาษามีความเหมาะสมกับลักษณะทางวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง อันจะไม่ก่อให้เกิดความลำเอียงทางวัฒนธรรม (cultural bias) เมื่อต้องเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม</p> <p>+ 1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “มีความเหมาะสม”</p> <p>0 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “ไม่แน่ใจว่าเหมาะสม”</p> <p>- 1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “ไม่เหมาะสม”</p>
<p>ความถูกต้อง หมายถึง ข้อคำถามมีความถูกต้องตามคำจำกัดความของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมายดังนี้</p> <p>+ 1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “ใช้ได้”</p> <p>0 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”</p> <p>- 1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “ใช้ไม่ได้”</p>

สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม

การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้พร้อมสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายวัฒนธรรม เป็นอีกหนึ่งสมรรถนะจำเป็นของครูผู้สอนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม แนวคิดหรือค่านิยมทางวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ภายใต้กระบวนการสอนของครู อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นภายในชั้นเรียนได้ ดังนั้นครูจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของตนในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด T. Wubbels (2006) ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประเทศในทวีปยุโรปเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างบรรยากาศในเชิงบวกต่อผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในชั้นเรียน ซึ่งครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่จำเป็น อันประกอบด้วย (1) การติดตามและการจัดการ (monitoring and managing) (2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship) (3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความผูกพัน (teaching for students attention and engagement) และ (4) ทักษะทัศนคติและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge)

องค์ประกอบย่อยและดัชนีชี้วัดการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครู

สมรรถนะการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมของครูในประเทศไทย

multicultural classroom management competence	strategies
1. Monitoring and managing behavior	1.1 Using small corrections such as eyes or gestures instead of words. 1.2 Putting limits to students' unacceptable behaviors. 1.3 Giving suggestions and feedback frequently. 1.4 Developing a set of written rules and procedures with the class and ask the students to respect them. 1.5 Showing awareness or interests in their responses. 1.6 Giving reasons before punishing the student. 1.7 Not punishing student in public area that can damage the student's self-esteem. 1.8 Using humor to correct their faults in class. 1.9 Involving parents association and administration in classroom issues. 1.10 Correcting their inappropriate behavior indirectly (ex. showing example, let the class brainstorm about that behavior). 1.11 Letting the students to choose their own action with guidelines from teacher. 1.12 Forbidding the students to make fun with each others' dialects and accents. 1.13 using sign language or nonverbal cues to encourage a student to look at the teacher.
2. Creating and maintaining positive relationship	2.1 Establishing good relationships with students and their families based on respects 2.2 Showing humor. 2.3 Promoting collaborative activities in and outside of class between teacher and students and between students with difference cultural backgrounds. 2.4 Making parents to understand before letting students to conduct activities that could lead to cultural conflicts. 2.5 Letting the students share their ideas together while doing in-class activities. 2.6 Participating with activities in the community. 2.7 Encouraging collaborative learning between students' minority groups in positive and supportive ways.
3. Teaching for student attention and engagement	3.1 Incorporating students' cultural backgrounds into classroom activities. 3.2 Using varied testing according to student's learning style. 3.3 Engaging student's cultural background to mainstream culture. 3.4 Showing interests in student's interested capability, beliefs and attitudes. 3.5 Explaining the reason before teaching some topic that can cause cultural misunderstanding.

multicultural classroom management competence	strategies
3. Teaching for student attention and engagement	3.6 Asking the students to identify the similarities and differences between their own culture and mainstream culture. 3.7 Relating lesson contents to the students' lives and local wisdoms. 3.8 Using visual (graphics, maps, drawings, pictures) or multimedia to stimulate students' attentions. 3.9 Learning from practicing in real life situations. 3.10 Practicing students when presenting their projects in front of the class. 3.11 Using clear language to teach and testing. 3.12 Speaking slowly and clearly. 3.13 Using clear, culturally appropriate gestures. 3.14 Giving and seeking feedback to check understanding.
4. Required teacher attitudes and knowledge	4.1 Being aware of student cultural diversity. 4.2 Being knowledgeable about students' cultural backgrounds. 4.3 Being knowledgeable about students' language difficulties. 4.4 Being aware of various factors that can cause problems in multicultural classroom. 4.5 Respecting their cultural differences. 4.6 Being aware of own cultural background, belief, and norms that affect own behavior. 4.7 Adapting behavior and maintaining own values and beliefs that enable own self to function in the culture. 4.8 Being aware of own ethnocentrism when interpreting student behavior. 4.9 Possessing the ability to use cultural management strategies effectively. 4.10 Committing to build caring classroom atmosphere. 4.11 Being knowledgeable about how to give knowledge about the mainstream culture, at the same time creating pride in the student's own culture.

องค์ประกอบที่ ต้องการวัด	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความถูกต้อง				
		-1	0	+1	-1	0	+1	-1	0	+1		
1.3 การแก้ไข ข้อผิดพลาด และการ ลงโทษผู้เรียน โดยไม่ทำลาย ความ ภาคภูมิใจของ ผู้เรียน	9. I use humor to correct their faults in class.											
	9. การมีอารมณ์ขันเพื่อแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน											Deleted: คุณใช้
	10. I correct a student's inappropriate behavior by showing example.											Deleted: ในการ
	10. การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนโดยการยกตัวอย่างให้เห็น											Deleted: คุณ
	11. I let students to choose their own action with my guidelines.											Deleted: คุณ
1.4 การให้ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วน ร่วมในชั้น เรียน	11. การให้ผู้เรียนได้เลือกการกระทำของตนเองโดยผ่านการชี้แนะจากครู											Deleted: เปิดโอกาส
	12. I forbid students to make fun at each others' dialects and accents.											Deleted: คุณ
	12. การห้ามไม่ให้ผู้เรียนล้อเลียนภาษาถิ่นหรือสำเนียงของผู้อื่น											Deleted: try to
1.4 การให้ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วน ร่วมในชั้น เรียน	13. I involve parents association in classroom issues.											Deleted: คุณ
	13. การให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาในชั้นเรียน											Deleted: พยายาม
1.4 การให้ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วน ร่วมในชั้น เรียน	13. I involve parents association in classroom issues.											Deleted: try to
	13. การให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาในชั้นเรียน											Deleted: คุณพยายาม

2. การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (creating and maintaining positive relationship)

องค์ประกอบที่ ต้องการวัด	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความถูกต้อง			
		-1	0	+1	-1	0	+1	-1	0	+1	
2.1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนครอบครัวและชุมชนที่อาศัยอยู่	14. I get to know students and their families.										Deleted: try to
	14. การทำความรู้จักกับนักเรียนและครอบครัวของนักเรียน										Deleted: คุณพยายาม
	15. I show humor while I was teaching.										Deleted: คุณมี
	15. การสอดแทรกอารมณ์ขันระหว่างการสอน										Deleted: เพื่อทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย
	16. I try to create the activities in and outside of class between students with different cultural backgrounds.										Deleted: คุณพยายาม
2.2 การจัดให้นักเรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี	16. การให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกันได้ทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในและนอกห้องเรียน										Deleted: คุณจะทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในและนอกห้องเรียน
	17. I try to get parents to understand students' activities that can lead to cultural conflicts.										Deleted: คุณจะทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในและนอกห้องเรียน
	17. การให้ผู้ปกครองทำความเข้าใจกับกิจกรรมของผู้เรียนที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม										Deleted: คุณจะทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในและนอกห้องเรียน
	18. I let students share their ideas together while doing in-class activities.										Deleted: คุณ
	18. การให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันในขณะที่ทำกิจกรรมในชั้นเรียน										Deleted: คุณ
	19. I participate in the community with activities.										Deleted: คุณ
	19. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน										Deleted: คุณ
	20. I encourage collaborative learning between students' minority groups.										Deleted: คุณ
	20. การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนต่างวัฒนธรรม										Deleted: คุณ

Deleted: ๑
๑
๑

3. การสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและผูกพันอยู่กับงาน (teaching for student attention and engagement)

องค์ประกอบที่ ต้องการวัด	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความถูกต้อง					
		-1	0	+1	-1	0	+1	-1	0	+1			
3.1 การเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับความสนใจของผู้เรียน	21. I incorporate students' cultural backgrounds into classroom activities.												
	21. การผสมผสานเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมเข้าไว้ในกิจกรรมในชั้นเรียน											Deleted: คุณได้มี	
	22. I use varied testing according to students learning styles.											Deleted: รวม	
	22. มีการทดสอบที่หลากหลายตามลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน											Deleted: คุณได้มีการใช้	
	23. I engage student's cultural background to the mainstream culture.											Deleted: ของ	
	23. การเชื่อมโยงพื้นฐานทางวัฒนธรรมเดิมของผู้เรียนเข้ากับวัฒนธรรมหลักของสังคม											Deleted: คุณได้มี	
	24. I am interested in examine students' beliefs and attitudes in various cultures												Deleted: คุณมี
	24. ให้ความสนใจในการตรวจสอบความเชื่อและทัศนคติของผู้เรียนในหลากหลายวัฒนธรรม												Deleted: คุณมี
25. I explain the reason before teaching some topic that can cause cultural misunderstanding.													Deleted: คุณ
25. การอธิบายเหตุผลก่อนที่จะสอนในหัวข้อที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดระหว่างวัฒนธรรม													Deleted: คุณได้ให้
26. I ask students to identify the similarities and differences between their own cultures and the mainstream culture.													Deleted: คุณ
26. การให้ผู้เรียนระบุความเหมือนและความต่างระหว่างวัฒนธรรมของตนเองกับวัฒนธรรมหลักในสังคม													Deleted: คุณ
27. I relate lesson contents to students' lives and local wisdoms.													Deleted: คุณได้
27. มีการเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนเข้ากับชีวิตประจำวันของผู้เรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่น													Deleted: คุณได้
28. I assign students to do activities that relate to their local culture.													Deleted: คุณได้
28. การมอบหมายให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น													Deleted: คุณได้

องค์ประกอบที่ต้องการวัด	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความถูกต้อง				
		-1	0	+1	-1	0	+1	-1	0	+1		
3.2 การใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ ทำให้ ผู้เรียน ผู้ก ษัณย์ อยู่กับงาน	29. I use visual media (graphics, maps, drawings, pictures) or multimedia to stimulate students' attentions.										Deleted: 28	
	29. การใช้สื่อการสอน (ภาพกราฟิก แผนที่ ภาพวาดรูปภาพ) หรือสื่อมัลติมีเดียเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน										Deleted: 28	
											Deleted: คุณมี	
											Deleted: ในการ	
	30. I encourage students to present their projects in front of the class.											
	30. ภาให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน											Deleted: คุณได้ส่งเสริม
	31. I use clear language when teaching and testing students from different cultural background.											
	31. ภาใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสอนและการทดสอบผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน											Deleted: คุณ
32. I speak slowly and modified my language if students do not understand the contents.												
32. ภาใช้การพูดช้าลงและมีการปรับภาษาที่ใช้ถ้าผู้เรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหาที่สอน											Deleted: คุณ	
33. I use clear, culturally appropriate gestures with students.												
33. ภาใช้ท่าทางที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมตามวัฒนธรรมกับผู้เรียน											Deleted: คุณ	
34. I ask students to give some feedbacks to check their content understanding.												
34. ภาให้ผู้เรียนตอบกลับเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน											Deleted: ฉันทัน	
											Deleted: ให้	
											Formatted: Highlight	
											Formatted: Highlight	
											Deleted: ตอบกลับ	

4. ทักษะคิดและความรู้ที่จำเป็นของครู (required teacher attitudes and knowledge)

องค์ประกอบที่ ต้องการวัด	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความถูกต้อง			
		-1	0	+1	-1	0	+1	-1	0	+1	
4.1 การตระหนักถึงทัศนคติของตนเองต่อนักเรียนต่างวัฒนธรรม	35. I am aware of students' ethnicities and cultural diversity.										
	35. การตระหนักว่าผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และวัฒนธรรม										
	36. I am knowledgeable about students' cultural backgrounds.										
	36. การมีความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมในชุมชนของผู้เรียน										
	37. I realized that students from different culture have to encounter when interacting with each others.										
	37. การตระหนักถึงความยากลำบากของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมต้องประสบเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น										
	38. I am aware of various factors that can cause problems in multicultural classroom.										
	38. การตระหนักถึงปัจจัยต่างๆที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม										
	39. I use Thai culture norm when judging students' behavior.										
	39. การใช้บรรทัดฐานทางสังคมไทยในการตัดสินพฤติกรรมของผู้เรียน										
40. I am aware of behavior differences among students that derive from their own cultural backgrounds, beliefs, and norms.											
40. คุณตระหนักถึงพฤติกรรมที่แตกต่างของผู้เรียนมีผลมาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรม ความเชื่อและบรรทัดฐานของแต่ละวัฒนธรรม											
41. I am aware that students have to follow the rules of the school even if these rules cause conflicts to their own cultural beliefs.											
41. คุณตระหนักว่าผู้เรียนจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนแม้จะขัดกับแนวความเชื่อทางวัฒนธรรม											

Deleted: คุณ

Deleted: ของคุณ

Deleted: ของ

Formatted: Highlight

Deleted: คุณ

Deleted: ในชุมชน

Deleted: ฉะนั้น

Deleted: จะต้อง

Deleted: คุณตระหนักว่ามี

Deleted: หลายประการ

Deleted: คุณ

องค์ประกอบที่ต้องการวัด	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความถูกต้อง			
		-1	0	+1	-1	0	+1	-1	0	+1	
4.2 การมี ความรู้ที่ จำเป็นใน การจัดการ ชั้นเรียนที่ วัฒนธรรม	42. I can adapt my behavior according to the cultural context and still maintaining my own values and beliefs.										
	42. <u>ความสามารถ</u> ปรับพฤติกรรมตามบริบทของวัฒนธรรม โดยยังรักษาค่านิยมและความเชื่อเดิมของตนเอง										Deleted: คุณสามารถ
	43. I use various classroom management strategies to teach students effectively.										
	43. <u>ความสามารถในการ</u> ใช้กลวิธีการจัดการชั้นเรียนที่หลากหลายเพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ										Deleted: คุณเ
	44. I pay interests in students' problems both in and outside of classroom.										
44. <u>การ</u> ให้ความสนใจกับปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน										Deleted: คุณ	
45. I include the Thai culture into my classroom, at the same time; also allow students to exhibit their own culture in it.											
45. <u>มี</u> การสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองด้วย										Deleted: คุณมี Deleted: ในขณะที่เดียวกันก็	

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือ

ดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบในการวัดความฉลาดทางวัฒนธรรม

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
1. ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงอภิปัญญา (1.1) การวางแผน (planning)	1.00	1. I develop action plans before interacting with people from different cultures. 1. ฉันมักจะวางแผนหรือเตรียมการทุกครั้งก่อนพบปะบุคคลจากต่างวัฒนธรรม	1. Please rate your cultural competent skills in communicating with people from different cultural backgrounds in the following topics. 1.1 Developing action plans. 1. คุณมีความสามารถในด้านวัฒนธรรมที่จำเป็นในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่างชาติต่างภาษาในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด 1.1 การวางแผนหรือเตรียมการเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องติดต่อ
	1.00	2. I study the cultural knowledge I use before interacting with people from different cultures. 2. ฉันมักจะศึกษาหาเกี่ยวกับความรู้ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ก่อนจะพบปะบุคคลต่างวัฒนธรรม	1.2 Studying the various cultures. 1.2 การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย
	1.00	3. I think about the action of others and the particular cultural context to enhance my understanding before writing an e-mail. 3. ฉันมักจะคิดถึงการกระทำและบริบทเฉพาะวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีก่อนที่จะเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล)	1.3 Thinking about the action and the particular cultural context to enhance your understanding. 1.3 การคิดถึงการกระทำและบริบทเฉพาะวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจคู่สนทนา
	1.00	4. I predict what others wish to achieve before interacting with people from different cultures. 4. ฉันมักจะเดาความคาดหวังของผู้อื่นก่อนจะต้องพบปะกับบุคคลต่างวัฒนธรรม	1.4 Predicting what others wish to achieve. 1.4 การคาดเดาความคาดหวังของผู้อื่น

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
(1.2) การตระหนักรู้ (awareness)	1.00	5. I am aware of how my culture influences my interactions with people from different cultures.	1.5 Being aware of how your culture influences your interactions with others.
		5. ฉันรู้สึกตัวอยู่เสมอ ถึงอิทธิพลจากวัฒนธรรมของฉัน ที่ส่งผลต่อการพบปะพูดคุยกับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรม	1.5 การรู้สึกตัวอยู่เสมอถึงอิทธิพลจากวัฒนธรรมของฉัน ที่ส่งผลต่อการสื่อสารกับผู้อื่น
	1.00	6. I am conscious of the cultural knowledge people from different cultural background use when interacting with me.	1.6 Being conscious of cultural knowledge when use with people from different cultural background.
	6. ฉันรู้สึกตัวอยู่เสมอถึงความรู้ที่บุคคลที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างจากฉันใช้เมื่อต้องพบปะพูดคุยกับฉัน	1.6 การรู้สึกตัวอยู่เสมอถึงความรู้ที่บุคคลที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างจากฉันใช้เมื่อต้องพบปะพูดคุยกับฉัน	
	1.00	7. I am conscious of the cultural knowledge I apply to cross-cultural interactions.	1.7 Be conscious of the cultural knowledge you apply.
		7. ฉันรู้สึกตัวอยู่เสมอเกี่ยวกับความรู้ทางวัฒนธรรม ที่ฉันจะต้องประยุกต์ใช้สำหรับการมี การติดต่อข้ามวัฒนธรรม	1.7 การรู้สึกตัวอยู่เสมอเมื่อมีการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมในการติดต่อกับบุคคลจากต่างวัฒนธรรม
(1.3) การตรวจสอบ (checking)	1.00	8. I adjust my cultural knowledge as I interact with people from a culture that is unfamiliar to me.	1.8 Modifying your cultural knowledge when communicate.
		8. ฉันมักจะปรับเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ต้องใช้ เมื่อฉันต้องพบปะหรือพูดคุยกับบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่ฉันไม่คุ้นเคย	1.8 การปรับเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ต้องใช้ เมื่อมีการติดต่อสื่อสาร
	1.00	9. I check the accuracy of my cultural knowledge as I interact with people from different cultures.	1.9 Checking the accuracy of your cultural knowledge.
	9. ฉันมักจะตรวจสอบความถูกต้องของความรู้ทางวัฒนธรรมของตนเอง เมื่อฉันต้องพบปะหรือพูดคุยกับบุคคลต่างชาติ	1.9 การตรวจสอบความถูกต้องของความรู้ทางวัฒนธรรมของฉัน	

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงปัญญา (cognitive CQ) (2.1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม (cultural-general knowledge)	1.00	10. I understand the different culture value frameworks that explain human behaviors around the world. 10. ฉันเข้าใจถึงกรอบความแตกต่างของค่านิยมทางวัฒนธรรม ที่ใช้อธิบายพฤติกรรมของคนทั่วโลก	2. Please rate your knowledge about other culture in the following topics. 2.1 The differences between culture values. 2.คุณมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่นในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด 2.1 ความแตกต่างของค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ
	1.00	11. I can describe the legal and economic systems of other cultures. 11. ฉันสามารถบรรยายถึงระบบของกฎหมายและเศรษฐกิจของวัฒนธรรมอื่นๆได้	2.2 The legal and economic systems. 2.2 ระบบของกฎหมายและเศรษฐกิจของวัฒนธรรมอื่นๆ
	1.00	12. I can describe the rules, e.g., vocabulary, grammar, of other languages. 12. ฉันสามารถบอกหลักเกณฑ์ของภาษา เช่น คำศัพท์ หรือไวยากรณ์ ของภาษาอื่นๆในชุมชนของฉันได้	2.3 The rules, e.g., vocabulary and grammar of other languages. 2.3 หลักภาษา เช่น คำศัพท์ หรือไวยากรณ์ ของภาษาอื่นๆในชุมชน
	1.00	13. I can describe the cultural values and religious beliefs of other cultures. 13. ฉันสามารถบรรยายถึงค่านิยมทางวัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนาอื่น	2.4 The cultural values and religious beliefs. 2.4 ค่านิยมทางวัฒนธรรม และความเชื่อของศาสนาอื่น
	1.00	14. I can describe the marriage systems of other cultures. 14. ฉันสามารถบรรยายถึงระบบการแต่งงานของวัฒนธรรมอื่นๆในชุมชนของฉันได้	2.5 The marriage systems. 2.5 ประเพณีการแต่งงานของวัฒนธรรมอื่นๆในชุมชน
	1.00	15. I can describe the arts and crafts of other cultures. 15. ฉันสามารถบรรยายเกี่ยวกับงานศิลปะของวัฒนธรรมอื่นๆในชุมชนของฉันได้	2.6 The arts and crafts. 2.6 งานศิลปะของวัฒนธรรมอื่นๆในชุมชน

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	16. I can describe the rules of expressing nonverbal behaviors in other cultures. 16. ฉันสามารถบรรยายถึงหลักเกณฑ์ในการแสดงท่าทางเพื่อการสื่อสารของวัฒนธรรมอื่นได้	2.7 The nonverbal expressions. 2.7 การแสดงท่าทางเพื่อการสื่อสารของวัฒนธรรมอื่น
(2.2) ความรู้เฉพาะบริบท (context-specific knowledge)	1.00	17. I can describe the ways that leadership styles differ across cultural settings. 17. ฉันสามารถบรรยายถึงความแตกต่างของอากัปกิริยาการแสดงความเป็นผู้นำตามลักษณะของวัฒนธรรมนั้นได้	2.8 The differences in leadership styles. 2.8 ความแตกต่างของอากัปกิริยาการที่แสดงถึงความเป็นผู้นำตามลักษณะของวัฒนธรรมนั้น
	1.00	18. I can explain the way to motivate my colleagues from different cultures. 18. ฉันสามารถอธิบายถึงวิธีในการสร้างแรงจูงใจเพื่อนร่วมชั้นของฉันที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้	2.9 The way to motivate others from different cultures. 2.9 วิธีในการสร้างแรงจูงใจบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม
	1.00	19. I can explain the way to communicate effectively with my colleagues from different cultures. 19. ฉันสามารถอธิบายแนวทางในการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จกับเพื่อนร่วมชั้นที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้	2.10 The way to communicate effectively with others from different cultures. 2.10 แนวทางในการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม
3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงการสร้างแรงจูงใจ (motivational CQ) (3.1) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายใน (intrinsic interest)	1.00	20. I truly enjoy interacting with people from different cultures. 20. ฉันรู้สึกเพลิดเพลินอย่างยิ่งที่ได้พบปะพูดคุยกับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรม	3. Please indicate your degree of interest in the following activities 3.1 Interacting with others from different cultures. 3. คุณมีความสนใจในการทำกิจกรรมต่อไปนี้ในระดับใด 3.1 การพบปะพูดคุยกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	21. I truly enjoy living in cultures that are unfamiliar to me. 21. ฉันรู้สึกเพลิดเพลินอย่างยิ่งที่ได้อาศัยอยู่ในวัฒนธรรมที่ฉันไม่คุ้นเคย	3.2 Living in unfamiliar cultures. 3.2 การที่ได้อาศัยอยู่ในวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย
	1.00	22. I enjoy reading novel from different culture. 22. ฉันรู้สึกเพลิดเพลินที่ได้อ่านวรรณกรรมจากวัฒนธรรมอื่น	3.3 Reading other cultures' literatures. 3.3 การอ่านวรรณกรรมจากวัฒนธรรมอื่น
	1.00	23. I interest in working in diverse group with people from different cultural background. 23. ฉันสนใจที่จะทำงานกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	3.4 Working with others from different cultures. 3.4 การได้ทำงานกับกลุ่มคนจากหลากหลายทางวัฒนธรรม
(3.2) ความสนใจที่เกิดจากปัจจัยภายนอก (extrinsic interest)	1.00	24. I value the status I would gain from living or working in a different culture. 24. ฉันให้ความสำคัญกับสถานภาพที่ฉันได้รับ จากการใช้ชีวิตหรือทำงานในชาติอื่นๆ	3.5 Elevating your status from living or working in other cultures. 3.5 การยกระดับสถานภาพของตนเองจากการใช้ชีวิตหรือทำงานในต่างประเทศ
	1.00	25. I can enhance my reputation when I have international work experience. 25. ฉันสามารถทำให้ชื่อเสียงของตนเองดีขึ้น เมื่อฉันมีประสบการณ์การทำงานในระดับนานาชาติ	3.6 Enhancing your reputation by intercultural work experience. 3.6 การมีประสบการณ์การทำงานในระดับนานาชาติเพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง
(3.3) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (self efficacy)	1.00	26. I am confident that I can persist in coping with living conditions in different cultures. 26. ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถรับมือกับความเป็นอยู่ในต่างวัฒนธรรมได้	4. Please indicate your self-confidence in the following areas. 4.1 Coping with living conditions in different cultures. 4. คุณมีความมั่นใจในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด 4.1 การรับมือกับความเป็นอยู่ในต่างวัฒนธรรม

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	27. I am sure I can deal with the stresses of adjusting to a culture that is new to me. 27. ฉันแน่ใจว่าฉันสามารถจัดการกับความเครียด ในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ๆได้	4.2 Dealing with stresses of adjusting to a new culture. 4.2 การจัดการกับความเครียดในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ๆ
	1.00	28. I am confident that I can socialize with locals in a culture that is unfamiliar to me. 28. ฉันมั่นใจว่า ฉันสามารถพบปะผู้คนของแต่ละท้องถิ่นในวัฒนธรรมที่ฉันไม่คุ้นเคยได้	4.3 Socializing with locals in an unfamiliar culture. 4.3 ความมั่นใจในการพบปะผู้คนในวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย
	1.00	29. I am confident that I can get accustomed to the eating manners in different cultures. 29. ฉันมั่นใจว่า ฉันสามารถทำความคุ้นเคยกับมารยาทการรับประทานอาหารในต่างวัฒนธรรมได้	4.4 Getting accustomed to dining manners in different cultures. 4.4 การทำความคุ้นเคยกับมารยาทการรับประทานอาหารในต่างวัฒนธรรม
4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม (behavioral CQ) (4.1) พฤติกรรมเชิงภาษา (verbal behavior)	1.00	30. I change my verbal behavior, e.g., accent, tone, when a cross-cultural interaction requires it. 30. ฉันมีการเปลี่ยนพฤติกรรมทางภาษา เช่น สำเนียง และน้ำเสียง เมื่อมีความจำเป็นในการมีการติดต่อข้ามวัฒนธรรม	5. Please rate your communicating abilities with others from different cultures in the following areas. 5.1 Changing verbal behavior, e.g., accent, tone, when necessary. 5. ในระหว่างการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม คุณประเมินระดับความสามารถของคุณในหัวข้อต่อไปนี้อย่างไร 5.1 การเปลี่ยนพฤติกรรมทางภาษา เช่น สำเนียง และน้ำเสียง เมื่อมีความจำเป็น

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	31. I use pause and silence differently to suit different cross-cultural situations. 31. ฉันมักจะใช้การหยุดและการเงียบระหว่างการสนทนา เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน	5.2 Using pause and silence appropriately to suit different cross-cultural situations. 5.2 การใช้การหยุดและการเงียบระหว่างการสนทนาได้อย่างเหมาะสม
	1.00	32. I vary the rate of my speaking when a cross-cultural situation requires it. 32. ฉันมีการปรับความเร็วในการพูดเมื่อมีความจำเป็นเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ต่างวัฒนธรรม	5.3 Adjusting the speech rate when necessary. 5.3 การปรับความเร็วในการพูดตามความจำเป็น เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์
(4.2) พฤติกรรมเชิงอวัจนภาษา (non-verbal behavior)	1.00	33. I modify how close or far apart I stand when interacting with people from different cultures. 33. ฉันมักจะปรับตำแหน่งการยืนใกล้หรือไกล เมื่อต้องพบปะกับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรม	5.4 Approximating the distance between you and others when interacting. 5.4 การปรับตำแหน่งการยืนให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม
	1.00	34. I change my nonverbal behavior when a cross-cultural situation requires it. 34. ฉันมีการปรับรูปแบบท่าทางการสื่อสาร เมื่อมีความจำเป็น ให้เข้ากับสถานการณ์ข้ามวัฒนธรรม	5.5 Altering the nonverbal gestures when a cross-cultural situation requires it. 5.5 การปรับรูปแบบการใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารให้เข้ากับสถานการณ์
	1.00	35. I alter my facial expressions when a cross-cultural interaction requires it. 35. ฉันปรับเปลี่ยนการแสดงออกทางสีหน้าตามความจำเป็นให้เข้ากับสถานการณ์ข้ามวัฒนธรรม	5.6 Altering facial gestures when a cross-cultural interaction requires it. 5.6 การปรับเปลี่ยนการแสดงออกทางสีหน้าให้เข้ากับสถานการณ์

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
(4.3) วจนกรรม (speech act)	1.00	36. I modify the way I disagree with others to fit the cultural setting.	5.7 Using the appropriate gesture of disagreement to fit the cultural settings.
		36. ฉันมักจะปรับการแสดงออก เมื่อฉันมีความคิดไม่ตรงกับผู้อื่น เพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม	5.7 การแสดงออกที่สื่อถึงความไม่เห็นด้วยให้เหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม
	1.00	37. I use code-switching according to different situations with people when a cross-cultural situation requires it.	5.8 Using code-switching in different situations when necessary.
	37. ฉันมักจะสลับภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคล ตามความจำเป็นให้เข้ากับสถานการณ์ข้ามวัฒนธรรม	5.8 การสลับภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคลในต่างวัฒนธรรม	
	1.00	38. I modify the way I express regret to others when interacting with people from different culture.	5.9 Using the appropriate gesture of regret to fit the cultural settings.
		38. ฉันปรับวิธีแสดงความเสียใจ เมื่อต้องพบปะกับบุคคลต่างวัฒนธรรม	5.9 การปรับเปลี่ยนวิธีแสดงความเสียใจให้เหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม

ดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบในการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
1) สมรรถนะด้านการตระหนักรู้เกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อทางวัฒนธรรม(attitude and belief) (1.1) การมีความรู้สึกไวต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	1.00	39. Can you construct your family tree back the last three generations? 39. คุณสามารถสร้างแผนภูมิกครอบครัวของตนเองย้อนหลังไป สามรุ่นได้หรือไม่	1. Able to construct your family tree up to three generations or more. 1. ความสามารถในการสร้างแผนภูมิกครอบครัวของตนเองย้อนหลังไปได้อย่างน้อยสี่รุ่น
	1.00	40. How well do you understand and respect the cultural differences in your society? 40. คุณสามารถสร้างความเข้าใจและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสังคมได้ดีเพียงใด	2. Able to understand and respect the cultural differences in your society. 2. ความเข้าใจและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสังคม
	1.00	41. How would you rate yourself in term of the compatibility between your own cultural perspective and others from difference culture? 41. คุณประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความเข้ากันได้ระหว่างมุมมองทางวัฒนธรรมของคุณกับบุคคลอื่นที่มีความต่างทางวัฒนธรรมอย่างไร	3. Recognizing different cultural viewpoints between you and others from different cultures. 3. การรับรู้ถึงความต่างของมุมมองทางวัฒนธรรมของฉันทับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม
(1.2) ตระหนักรู้ถึงผลของภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการมีปฏิสัมพันธ์	1.00	42. How would you rate yourself on how you perceive your cultural background that has influences on your thinking and act? 42. คุณประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของคุณอันส่งผลต่อระบบความคิดและการแสดงออกของคุณอย่างไร	5. Perceiving your cultural background that has influences on your thoughts and actions. 5. การรับรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของฉันทส่งผลต่อระบบความคิดและการแสดงออก

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	43. Do you know how other people with difference cultural backgrounds feel about your communication style? 43. คุณทราบหรือไม่ว่าบุคคลที่มีวัฒนธรรมต่างจากคุณรู้สึกอย่างไรกับรูปแบบการสื่อสารของคุณ	4. Perceiving how other people with difference cultural backgrounds feel about your communication style. 4. การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นเกี่ยวกับวิธีการพูดของฉัน
	1.00	44. Are you aware of the difference of life experiences, cultural and historical background of the others you have to interact with? 44. คุณตระหนักถึงความต่างของประสบการณ์ชีวิต วัฒนธรรม และภูมิหลังของบุคคลที่คุณพบปะพูดคุยด้วยในระดับใด	6. Being aware of the differences between you and others from different cultures in life experiences, cultural and historical backgrounds. 6. การทราบถึงความแตกต่างของประสบการณ์ชีวิต วัฒนธรรมและภูมิหลังระหว่างฉันและคู่สนทนา
	1.00	45. In your own view, how would you rate your understanding about your perception that effect on your interaction with persons from different cultural backgrounds? 45. ในมุมมองของคุณ คุณสามารถประเมินตนเองด้านความเข้าใจในการรับรู้ของคุณอันส่งผลต่อการติดต่อกับบุคคลที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างไร	7. Your perception understanding has effects on your interactions with others from different cultures. 7. ความเข้าใจถึงสิ่งที่ฉันรับรู้ มีผลต่อการติดต่อกับบุคคลต่างวัฒนธรรม
- การรับรู้ข้อจำกัด ของความสามารถ และทักษะความรู้ ของตนเอง	1.00	46. Can you communicate with people with different communication styles? 46. คุณสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่มีการสนทนาแตกต่างจากคุณได้ดีในระดับใด	8. Communicating with people with different communication styles. 8. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่มีลักษณะการพูดคุยแตกต่างจากฉัน

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	47. How well do you understand yourself and your own cultural identity? 47. คุณเข้าใจตนเองและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคุณได้ดีเพียงใด	9. Understanding your own cultural identity. 9. ความเข้าใจตนเองและภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของตนเอง
	1.00	48. How would you rate your understanding on how the stress and ambiguity occur when people from difference culture interact with you? 48. คุณประเมินตนเองในด้านความเข้าใจตนเองเมื่อเกิดความเครียดที่ต้องพบปะพูดคุยกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรมอย่างไร	10. Understanding yourself when stress occurs while communicating with others from different cultures. 10. ความเข้าใจตนเองเมื่อเกิดความเครียดที่ต้องพบปะพูดคุยกับบุคคลต่างทางวัฒนธรรม
2) สมรรถนะด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม (knowledge) - มีความรู้เฉพาะเกี่ยวกับเชื้อชาติและกลุ่มชาติพันธุ์	1.00	49. How would you rate yourself on how you understand or comprehend other cultures from their own viewpoints? 49. คุณประเมินตนเองในด้านความเข้าใจวัฒนธรรมอื่นผ่านมุมมองของคนในวัฒนธรรมนั้นอย่างไร	11. Understanding other cultures from the viewpoints of people in those cultures. 11. ความเข้าใจวัฒนธรรมอื่นผ่านมุมมองของคนในวัฒนธรรมนั้น
	1.00	50. How well could you understand your own cultural heritage that affects your definition of what is considered normal? 50. คุณสามารถเข้าใจว่ามรดกทางวัฒนธรรมของคุณมีผลต่อสิ่งที่คุณมองเป็นเรื่องปกติในสังคมได้ดีเพียงใด	12. Understanding your own cultural heritage that affects your definition of what is considered normal. 12. ความเข้าใจถึงมรดกทางวัฒนธรรมของเราที่ส่งผลต่อการมองเหตุการณ์บางประการว่าเป็นเรื่องปกติในสังคม
- มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากวัฒนธรรมต่อความรู้สึกของบุคคล	1.00	51. How well can you interact with people whose beliefs and attitudes are extremely different from your own? 51. คุณสามารถพบปะพูดคุยกับบุคคลที่มีความเชื่อและทัศนคติที่แตกต่างจากคุณอย่างสิ้นเชิงได้ดีเพียงใด	13. Interacting with people whose beliefs and attitudes are extremely different from your own. 13. ความสามารถในการพูดคุยกับบุคคลที่มีความเชื่อและทัศนคติที่แตกต่างจากเราอย่างสิ้นเชิง

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	52. How well could you understand the different racism that influences the quality of life of others? 52. คุณสามารถเข้าใจความต่างของชนชาติที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล ได้ดีเพียงใด	14. Understanding the ethnical differences that influence the quality of life of each individual. 14. ความเข้าใจความต่างของชนชาติที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล
- มีความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากวัฒนธรรมของตนเองต่อผู้อื่น	1.00	53. Can you understand why people from other cultures might be reluctant to communicate with you? 53. คุณสามารถเข้าใจสาเหตุที่บุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรมอาจเกิดความไม่เต็มใจที่จะสื่อสารกับคุณได้ดีเพียงใด	15. Understanding why people from other cultures might be reluctant to communicate with you. 15. ความเข้าใจถึงสาเหตุที่คู่สนทนาอาจเกิดความไม่เต็มใจที่จะสื่อสารกับฉัน
	1.00	54. Can you identify why your own cultural background might cause conflict with the people from difference background? 54. คุณสามารถระบุสาเหตุใดภูมิหลังทางวัฒนธรรมของคุณ อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อขัดแย้งกับบุคคลอื่นที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างจากคุณ	16. Able to identify your own cultural backgrounds that might have caused conflicts with others. 16. ความสามารถในการระบุถึงความแตกต่างทางภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นได้
3) สมรรถนะด้านการมีทักษะทางวัฒนธรรม (skill) - ความสามารถในการหาความรู้เพื่อพัฒนาความเข้าใจของตน	1.00	55. How would you rate your ability to effectively seek out information to improve your understanding of other culture? 55. คุณประเมินระดับความสามารถของตนเองในการสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจวัฒนธรรมที่คุณไม่มีความรู้มาก่อนได้ดีในระดับใด	17. Searching for information to improve your understanding of an unfamiliar culture. 17. ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจวัฒนธรรมที่ไม่มีความรู้มาก่อน
- ทักษะการวางแผนการจัดการ และประเมินความต้องการของบุคคลในวัฒนธรรมอื่น	1.00	56. How well can you assess needs of other cultures accurately? 56. คุณสามารถเข้าถึงความต้องการของวัฒนธรรมอื่นได้อย่างถ่องแท้เพียงใด	18. Accurately assessing the needs of others from different cultures. 18. ความสามารถในการเข้าถึงความต้องการของบุคคลในวัฒนธรรมอื่นได้อย่างถ่องแท้

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	57. How would you rate your ability to measure the needs of the others from different cultural background than your own?	19. Able to measure the needs of the others from different cultural background.
		57. คุณประเมินระดับความสามารถในการวัดความต้องการของบุคคลต่างวัฒนธรรมได้ดีในระดับใด	19. ความสามารถในการวัดความต้องการของบุคคลต่างวัฒนธรรม
	1.00	58. How well would you rate your ability to analyze a culture its component parts?	20. Able to analyze the component parts of a culture.
		58. คุณประเมินระดับความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบทางวัฒนธรรมของตนเองได้ดีเพียงใด	20. ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบทางวัฒนธรรมของตนเอง
	1.00	59. How would you rate your ability to effectively choose information and resources to better serve people in different cultures?	21. Effectively choosing the information and resources to better serve people from different cultures.
		59. คุณประเมินระดับความสามารถในการเลือกข้อมูลและฐานข้อมูลเพื่อให้เหมาะกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรมได้ดีเพียงใด	21. ระดับความสามารถในการเลือกข้อมูลและฐานข้อมูลเพื่อให้เหมาะกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม
- ทักษะการสังเกตและเข้าใจพฤติกรรมที่แตกต่างของแต่ละวัฒนธรรม	1.00	60. Do you have effective verbal and nonverbal skills to match with the cultural contexts of other people?	22. Able to effectively apply appropriate verbal and nonverbal skills in different cultural contexts.
		60. คุณมีทักษะการใช้ภาษาและการใช้ท่าทางเพื่อสื่อภาษาให้เหมาะกับบริบททางวัฒนธรรมของผู้อื่น	22. ทักษะการใช้ภาษาและการใช้ท่าทางเพื่อสื่อภาษาให้เหมาะกับบริบททางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ทักษะการสังเกตและเข้าใจพฤติกรรมที่แตกต่างของแต่ละวัฒนธรรม	1.00	61. Are you able to analyze the others' problem related to cultural bias?	23. Able to analyze others' problems that relate to cultural bias.
		61. คุณสามารถวิเคราะห์ปัญหาของผู้อื่น ที่เกิดจากความลำเอียงทางวัฒนธรรมได้หรือไม่	23. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของผู้อื่นที่มีสาเหตุมาจากความลำเอียงทางวัฒนธรรม

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	62. How well you recognize your cultural background that has effects on what you act and make decision? 62. คุณยอมรับว่าภูมิหลังทางวัฒนธรรมของคุณมีผลต่อการแสดงออกและการตัดสินใจของคุณได้ดีเพียงใด	24. Recognizing your cultural background that has effects on your action and decision-making. 24. ความเข้าใจถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมของคุณที่ส่งผลต่อการแสดงออกและการตัดสินใจ
	1.00	63. How would you rate your ability to interact with others from cultural backgrounds significantly different from yours? 63. คุณประเมินระดับความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมแตกต่างจากคุณได้ดีในระดับใด	25. Interacting with others with significantly different cultural backgrounds. 25. ระดับความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมแตกต่างจากฉัน
- ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ในบริบทพหุวัฒนธรรม	1.00	64. How well would you change your communication style if it is limited or inappropriate? 64. คุณสามารถปรับรูปแบบการสื่อสารเมื่อมีข้อจำกัดหรือเกิดความไม่เหมาะสม ได้ดีเพียงใด	26. Changing your communication style if it is limited or inappropriate. 26. ความสามารถในการปรับรูปแบบการสื่อสาร เมื่อมีข้อจำกัดหรือเกิดความไม่เหมาะสม
(1.1) มีการตระหนักรู้ต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	1.00	65. Social impact always has an influence on how I think and act. 65. ผลกระทบทางสังคม มีผลต่อวิธีการคิดและการแสดงออกของฉัน	27. Social impact always has an influence on how you think and act. 27. วิธีการคิดและการแสดงออกของฉันมีผลมาจากลักษณะทางสังคม
(1.2) ตระหนักรู้ถึงผลของภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการมีปฏิสัมพันธ์	1.00	66. I need to change the content of what I try to communicate if I want the effectiveness of communication with others from difference cultures. 66. ฉันจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การสื่อสารกับผู้ที่มีความต่างทางวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ	28. It is necessary to organize the communication content in order to effectively communicate with others from difference cultures. 28. ฉันมีการจัดระบบสาระในการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารกับผู้ที่มีความต่างทางวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
	1.00	67. I consider I achieved the multicultural awareness when interact with others people. 67. ฉันพิจารณาว่าฉันประสบความสำเร็จในการมีความตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม เมื่อต้องมีการติดต่อกับบุคคลอื่น	29. You consider yourself to achieve the multicultural awareness when interacting with others. 29. ฉันเห็นว่าฉันประสบความสำเร็จในการมีความตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม เมื่อต้องมีการติดต่อกับบุคคลอื่น
	1.00	68. I should aware of the way I think and act when interacting with others from different cultural backgrounds. 68. ฉันควรมีความตระหนักถึงการคิดและการกระทำของตนเองเมื่อต้องมีการติดต่อกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม	30. You should aware of the way you think and act when interacting with others from different cultural backgrounds. 30. ฉันควรมีความตระหนักถึงการคิดและการกระทำของตนเองเมื่อต้องมีการติดต่อกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม
(2.1) มีความรู้เฉพาะเกี่ยวกับเชื้อชาติและกลุ่มชาติพันธุ์	1.00	69. The social, political and economic history of my own has an influence on my belief. 69. ประวัติศาสตร์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของฉัน ส่งผลต่อความเชื่อของฉัน	31. The social, political and economic histories have influences on your beliefs. 31. ประวัติศาสตร์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจมีผลต่อความเชื่อของฉัน
	1.00	70. My own cultural belief has impact on the way I interact with others. 70. ความเชื่อทางวัฒนธรรมของฉัน ส่งผลต่อวิธีที่ฉันมีการติดต่อกับผู้อื่น	32. Your own cultural belief has impact on the way you interact with others. 32. ความเชื่อทางวัฒนธรรมของฉัน ส่งผลต่อวิธีที่ฉันมีการติดต่อกับผู้อื่น
(2.2) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากวัฒนธรรมต่อความรู้สึกของบุคคล	1.00	71. The mainstreamism of dominant culture prevents the integration of minor cultures to the society. 71. วัฒนธรรมกระแสหลักเป็นตัวกีดกันการผสมผสานของวัฒนธรรมกลุ่มย่อยเข้ากับสังคม	33. The mainstreamism of a dominant culture prevents the integration of subcultures to the society. 33. วัฒนธรรมกระแสหลักเป็นตัวกีดกันการผสมผสานของวัฒนธรรมกลุ่มย่อยเข้ากับสังคม

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
(2.3) มีความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากวัฒนธรรมของตนเองต่อผู้อื่น	1.00	72. Each culture has its own rules about proper behavior which affect verbal and nonverbal communications. 72. แต่ละวัฒนธรรมต่างก็มีกฎเกณฑ์ของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อการสื่อสารทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา (ภาษาและท่าทาง)	34. Each culture has its own ethic for proper behavior that affects verbal and nonverbal communications. 34. แต่ละวัฒนธรรมต่างก็มีกฎเกณฑ์ของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมในสังคม ซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านี้ส่งผลต่อการสื่อสารโดยใช้ภาษาและท่าทาง
(3.1) สามารถหาความรู้เพื่อพัฒนาความเข้าใจของตน	1.00	73. You should involve with cultural minority groups to better understand their thinking. 73. คุณควรที่จะมีส่วนร่วมกับคนพื้นถิ่นในชุมชน เพื่อที่จะทำความเข้าใจการคิดอ่านของพวกเขา	35. You should involve with cultural minority groups to better understand their thinking. 35. ฉันควรที่จะมีส่วนร่วมกับคนพื้นถิ่นในชุมชน เพื่อที่จะทำความเข้าใจการคิดอ่านของพวกเขา
(3.2) ทักษะการวางแผน การจัดการ และประเมินความต้องการของบุคคลในวัฒนธรรมอื่น	1.00	74. You need to identify the strengths and weaknesses of your communication approaches before using with people from different cultural or ethnic backgrounds. 74. คุณควรแสดงจุดเด่นและด้อยของวิธีการสื่อสารของตนเองก่อนที่จะนำไปใช้กับคนที่มีวัฒนธรรมหรือเชื้อชาติที่ต่างจากคุณ	36. You need to identify the strengths and weaknesses of your communication approaches before using with people from different cultural or ethnic backgrounds. 36. ฉันควรทราบถึงจุดเด่นและด้อยของวิธีการสื่อสารของตนเอง ก่อนที่จะนำไปใช้กับคนที่มีวัฒนธรรมหรือเชื้อชาติที่ต่างจากฉัน
	1.00	75. It is important to you to have a translator when working with people whose language you do not understand well. 75. ล่ามแปลภาษามีความสำคัญกับคุณเมื่อคุณต้องทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่ใช้ภาษาที่คุณไม่เข้าใจมากพอ	37. A translator is necessary when working with people whose language you vaguely understand. 37. ล่ามแปลภาษามีความสำคัญกับฉันในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่ใช้ภาษาที่ฉันไม่เข้าใจมากพอ

สมรรถนะ	IOC	ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับปรุง
(3.3) ทักษะการสังเกตและเข้าใจพฤติกรรมที่แตกต่างของแต่ละวัฒนธรรม	1.00	76. Cultural differences are the cause of communication problems. 76. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุของปัญหาในการสื่อสาร	38. Cultural differences are the cause of communication problems. 38. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุของปัญหาในการสื่อสาร
(3.4) ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ในบริบทพหุวัฒนธรรม	1.00	77. You always try to accommodate when talking with people from different cultural background. 77. คุณพยายามปรับตัวเสมอ เมื่อต้องพูดคุยกับบุคคลต่างวัฒนธรรม	39. You always try to accommodate when talking to people from different cultural background. 39. ฉันพยายามปรับตัวเสมอ เมื่อต้องพูดคุยกับบุคคลต่างวัฒนธรรม

ภาคผนวก ฉ
แบบวัดครูและนักเรียนฉบับสมบูรณ์

1. แบบวัดครู ฉบับภาษาไทย

แบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนของครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และตอนที่ 2 การจัดการชั้นเรียนของครู ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบและข้อมูลของท่านจะเก็บเป็นความลับและใช้ในการนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดเติมข้อมูลลงในช่องว่าง และขีดกากบาท (X) ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ	☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง	
2. อายุ	☐ 1. น้อยกว่า 30 ปี	☐ 2. 30-39 ปี	
	☐ 3. 40-49 ปี	☐ 4. 50 ปีขึ้นไป	
3. ประสบการณ์การทำงาน	☐ 1. น้อยกว่า 6 ปี	☐ 2. 6-15 ปี	
	☐ 3. 16-30 ปี	☐ 4. มากกว่า 30 ปี	
4. ระดับชั้นสูงสุดที่สอน	☐ 1. ม. 1	☐ 2. ม. 2	☐ 3. ม. 3
5. เชื้อชาติ	☐ 1. ไทย	☐ 2. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	
6. ศาสนา	☐ 1. พุทธ	☐ 2. คริสต์	☐ 3. อิสลาม
	☐ 4. ฮินดู	☐ 5. อื่นๆ โปรดระบุ _____	
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้	☐ 1. คณิตศาสตร์	☐ 2. ภาษาไทย	☐ 3. ภาษาอังกฤษ
	☐ 4. สังคมศึกษา	☐ 5. การงานฯ	☐ 6. สุขศึกษา
	☐ 7. ศิลปศึกษา	☐ 8. วิทยาศาสตร์	

ตอนที่ 2 การจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าท่านมีการปฏิบัติในระดับใด และกากบาท (X) ลงในช่องที่ตรงกับปฏิบัติของท่านมากที่สุด ตามเกณฑ์คะแนน 5 ระดับดังนี้

1	หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเลย
2	หมายถึง ท่านปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวมานานๆ ครั้ง
3	หมายถึง ท่านปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเป็นบางครั้ง
4	หมายถึง ท่านปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวบ่อยครั้ง
5	หมายถึง ท่านปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเป็นประจำ

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. ฉันใช้สายตาหรือท่าทางในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แทนการใช้คำพูด	1	2	3	4	5
2. ฉันมีการจำกัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน	1	2	3	4	5
3. ฉันมีการสร้างกฎระเบียบและข้อปฏิบัติในชั้นเรียนร่วมกับผู้เรียน	1	2	3	4	5
4. ฉันมีการใช้ภาษาท่าทางหรือการให้สัญญาณในชั้นเรียน	1	2	3	4	5
5. ฉันมีการแสดงถึงความตระหนักรู้และให้ความสนใจกับการโต้ตอบกับผู้เรียน	1	2	3	4	5

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
6. ฉันมีการให้คำแนะนำและผลสะท้อนกลับไปยังผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	1	2	3	4	5
7. ฉันมีการให้เหตุผลกับผู้เรียนก่อนที่จะลงโทษ	1	2	3	4	5
8. ฉันมีการลงโทษผู้เรียนแม้จะเป็นในที่สาธารณะถ้าผู้เรียนกระทำผิด	1	2	3	4	5
9. ฉันมีการใช้อารมณ์ขันเพื่อแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	1	2	3	4	5
10. ฉันมีการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนโดยการยกตัวอย่างให้เห็น	1	2	3	4	5
11. ฉันให้ผู้เรียนได้เลือกการกระทำของตนเองโดยผ่านการชี้แนะจากครู	1	2	3	4	5
12. ฉันห้ามไม่ให้ผู้เรียนล้อเลียนภาษาถิ่นหรือสำเนียงของผู้อื่น	1	2	3	4	5
13. ฉันเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาในชั้นเรียน	1	2	3	4	5
14. ฉันมีการทำความเข้าใจกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียนและครอบครัว	1	2	3	4	5
15. ฉันมีการสอดแทรกอารมณ์ขันระหว่างการสอน	1	2	3	4	5
16. ฉันมีการให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกันได้ทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในและนอกห้องเรียน	1	2	3	4	5
17. ฉันให้ผู้ปกครองได้ทำความเข้าใจกับกิจกรรมของผู้เรียนที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
18. ฉันให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดระหว่างกันในขณะที่ทำกิจกรรมในชั้นเรียน	1	2	3	4	5
19. ฉันมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน	1	2	3	4	5
20. ฉันส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนต่างวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
21. ฉันมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมในกิจกรรมชั้นเรียน	1	2	3	4	5
22. ฉันใช้การทดสอบที่หลากหลายตามลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	2	3	4	5
23. ฉันเชื่อมโยงเนื้อหาวัฒนธรรมเดิมของผู้เรียนเข้ากับวัฒนธรรมหลักของสังคม	1	2	3	4	5
24. ฉันสนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับความเชื่อและทัศนคติของผู้เรียนในหลากหลายวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
25. ฉันมีการอธิบายเหตุผลก่อนที่จะสอนในหัวข้อที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดระหว่างวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
26. ฉันมีการให้ผู้เรียนระบุความเหมือนและความต่างระหว่างวัฒนธรรมของตนเองกับวัฒนธรรมหลักในสังคม	1	2	3	4	5
27. ฉันมีการเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนเข้ากับชีวิตประจำวันของผู้เรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2	3	4	5
28. ฉันได้มอบหมายให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน	1	2	3	4	5
29. ฉันมีการใช้สื่อการสอน (ภาพกราฟิก แผนที่ ภาพวาด รูปภาพ) หรือสื่อมัลติมีเดียเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	1	2	3	4	5
30. ฉันให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน	1	2	3	4	5
31. ฉันใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสอนและการทดสอบผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน	1	2	3	4	5
32. ฉันจะพูดช้าลงและมีการปรับภาษาที่ใช้ถ้าผู้เรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหาที่สอน	1	2	3	4	5
33. ฉันใช้ท่าทางสื่อภาษาที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมตามวัฒนธรรมกับผู้เรียน	1	2	3	4	5

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
34. ฉันให้ผู้เรียนแสดงผลสะท้อนกลับเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน	1	2	3	4	5
35. ฉันตระหนักรู้ว่าผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
36. ฉันรู้สึกถึงความยากลำบากของผู้เรียนจากต่างวัฒนธรรมจะต้องประสบเมื่อต้องสื่อสารกับผู้อื่น	1	2	3	4	5
37. ฉันตระหนักรู้ถึงปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
38. ฉันใช้บรรทัดฐานทางสังคมไทยในการตัดสินพฤติกรรมของผู้เรียน	1	2	3	4	5
39. ฉันตระหนักรู้ว่าผู้เรียนจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนแม้จะขัดกับแนวความเชื่อทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
40. ฉันสามารถปรับพฤติกรรมตามบริบทของวัฒนธรรม โดยยังรักษาค่านิยมและความเชื่อเดิมของตนเอง	1	2	3	4	5
41. ฉันสามารถใช้กลวิธีการจัดการชั้นเรียนที่หลากหลายเพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	1	2	3	4	5
42. ฉันสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้เรียนได้	1	2	3	4	5
43. ฉันมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองด้วย	1	2	3	4	5
44. ฉันมีความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมในชุมชนของผู้เรียน	1	2	3	4	5
45. ฉันมีความรู้เกี่ยวกับความแตกต่างทางพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีผลมาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรม ความเชื่อและบรรทัดฐานของแต่ละวัฒนธรรม	1	2	3	4	5

๙๙.....ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม.....๙๙

2. แบบวัดครู ฉบับภาษาอังกฤษ

A MULTICULTURAL CLASSROOM MANAGEMENT QUESTIONNAIRE

.....

Direction: The questionnaire consists of 2 parts: Part 1, Demographic questions and Part 2, Multicultural classroom management questions. I certify that your responses are confidential. No individual teachers or their schools will be identified in any report. Thank you for taking the time to complete this questionnaire. I greatly appreciate your contribution to the study.

PART 1 DEMOGRAPHIC QUESTION

Direction: Please fill up your information in the blanks or cross (X) in the appropriate boxes.

1. Gender 1. Male 2. Female
2. Age 1. below 30 yrs. 2. 30-39 yrs. 3. 30-39 yrs.
 4. 40-49 yrs. above 50 yrs.
3. Teaching Experience 1. below 6 yrs. 2. 6-15 yrs. 3. 16-30 yrs.
 4. above 30 yrs.
4. Grade Level 1. Grade 7 2. Grade 8 3. Grade 9
5. Nationality _____
6. Religion 1. Buddhist 2. Christian 3. Islam
 4. Hindu 5. Others _____
7. Subject Group 1. Mathematics 2. Thai language 3. English
 language 4. Social Sci. 5. Career and Technology 6. Physical Ed.
 7. Arts 8. Sciences

PART 2 MULTICULTURAL CLASSROOM MANAGEMENT QUESTIONS

Direction: Please indicate your opinion about your abilities in the following statements. Mark (X) EACH item.

Statements	1	2	3	4	5
	Never	Seldom	Sometimes	Usually	Always
1. I use eyes or gestures to correct student's misbehavior instead of words.	1	2	3	4	5
2. I put limit to students' unacceptable behaviors.	1	2	3	4	5
3. I develop a set of written rules and procedures along with students in classroom.	1	2	3	4	5
4. I use sign language or nonverbal cues in class.	1	2	3	4	5
5. I show awareness or interests in students' responses.	1	2	3	4	5
6. I give student some suggestions and feedback frequently.	1	2	3	4	5
7. I give reasons before punishing a student.	1	2	3	4	5

Statements	1	2	3	4	5
	Never	Seldom	Sometimes	Usually	Always
8. I punish students even in public area if they do something wrong.	1	2	3	4	5
9. I use humor to correct their faults in class.	1	2	3	4	5
10. I correct a student's inappropriate behavior by showing example.	1	2	3	4	5
11. I let students to choose their own action with my guidelines.	1	2	3	4	5
12. I try to forbid students to make fun at each others' dialects and accents.	1	2	3	4	5
13. I involve parents association in classroom issues.	1	2	3	4	5
14. I get to know the cultural background of students and their families.	1	2	3	4	5
15. I show humor while I was teaching.	1	2	3	4	5
16. I create the activities in and outside of class between students with different cultural backgrounds.	1	2	3	4	5
17. I try to get parents to understand students' activities that can lead to cultural conflicts.	1	2	3	4	5
18. I let students share their ideas together while doing in-class activities.	1	2	3	4	5
19. I participate in the community's cultural activities	1	2	3	4	5
20. I encourage collaborative learning between students' minority groups.	1	2	3	4	5
21. I incorporate students' cultural backgrounds into classroom activities.	1	2	3	4	5
22. I use varied testing according to students' learning styles.	1	2	3	4	5
23. I engage student's cultural background to the mainstream culture.	1	2	3	4	5
24. I am interested in get to know students' beliefs and attitudes in various cultures	1	2	3	4	5
25. I explain the reason before teaching some topic that can cause cultural misunderstanding.	1	2	3	4	5
26. I ask students to identify the similarities and differences between their own cultures and the mainstream culture.	1	2	3	4	5
27. I relate lessons to students' lives and local wisdoms.	1	2	3	4	5
28. I assign students to do activities that relate to their local culture.	1	2	3	4	5
29. I use visual media (graphics, maps, drawings, pictures) or multimedia to stimulate students' attentions.	1	2	3	4	5
30. I encourage students to present their projects in front of the class.	1	2	3	4	5
31. I use clear language when teaching and testing students from different cultural background.	1	2	3	4	5
32. I speak slowly and modified my language if students do not understand the contents.	1	2	3	4	5
33. I use clear, culturally appropriate gestures with students.	1	2	3	4	5

Statements	1	2	3	4	5
	Never	Seldom	Sometimes	Usually	Always
34. I ask students to give some feedbacks to check their content understanding.	1	2	3	4	5
35. I am aware of students' ethnicities and cultural diversity.	1	2	3	4	5
36. I realized that students from different culture have to encounter when interacting with each others.	1	2	3	4	5
37. I am aware of various factors that can cause problems in multicultural classroom.	1	2	3	4	5
38. I use Thai culture norm when judging students' behavior.	1	2	3	4	5
39. I am aware that students have to follow the rules of the school even if these rules cause conflicts to their own cultural beliefs.	1	2	3	4	5
40. I can adapt my behavior according to the cultural context and still maintaining my own values and beliefs.	1	2	3	4	5
41. I use various classroom management strategies to teach students effectively.	1	2	3	4	5
42. I pay interests in students' problems both in and outside of classroom.	1	2	3	4	5
43. I include Thai culture into classroom, at the same time; also allow students to exhibit their own culture in it.	1	2	3	4	5
44. I am knowledgeable about students' cultural backgrounds.	1	2	3	4	5
45. I am knowledgeable about students' different behaviors derived from their own cultural backgrounds, beliefs, and norms.	1	2	3	4	5

..... Thank you for taking the time to complete this questionnaire.....

3. แบบวัดนักเรียน ฉบับภาษาไทย

แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรม

๐๐๐.....๐๐๐

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และตอนที่ 2 การจัดการชั้นเรียน ของครู ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบและข้อมูลของท่านจะเก็บเป็นความลับและใช้ในการนำเสนอผลการวิจัยใน ภาพรวมเท่านั้น กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดเติมข้อมูลลงในช่องว่าง และขีดกากบาท (X) ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. ชื่อ นามสกุล : _____
2. เพศ : 1. ชาย 2. หญิง
3. ระดับการศึกษา : 1. ม. 1 2. ม. 2 3. ม. 3
4. เชื้อชาติ : _____
5. ศาสนา : 1. พุทธ 2. คริสต์ 3. อิสลาม
 4. ฮินดู 5. อื่นๆ โปรดระบุ _____
6. ภาษาที่พูดมาแต่กำเนิด : _____

ตอนที่ 2 แบบประเมินด้านพฤติกรรม

คำชี้แจง: พิจารณาข้อความต่อไปนี้และขีดเครื่องหมาย (X) ที่ตรงกับความสามารถทางด้านวัฒนธรรมของ นักเรียนที่สุด

- 1 หมายถึงนักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว น้อยที่สุด
- 2 หมายถึงนักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว น้อย
- 3 หมายถึงนักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว ปานกลาง
- 4 หมายถึงนักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว มาก
- 5 หมายถึงนักเรียนมีความสามารถ/ความสนใจในเรื่องดังกล่าว มากที่สุด

ข้อความ	1 น้อย ที่สุด	2 น้อย	3 ปาน กลาง	4 มาก	5 มาก ที่สุด
1. คุณมีความสามารถในด้านวัฒนธรรมที่จำเป็นในการติดต่อสื่อสารกับ บุคคลต่างชาติต่างภาษาในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด					
1.1 การวางแผนหรือเตรียมการเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องติดต่อ	1	2	3	4	5
1.2 การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย	1	2	3	4	5
1.3 การคิดถึงการกระทำและบริบทเฉพาะวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจ คู่สนทนา	1	2	3	4	5
1.4 การคาดเดาความคาดหวังของผู้อื่น	1	2	3	4	5
1.5 การรู้สึกตัวอยู่เสมอถึงอิทธิพลจากวัฒนธรรมของฉันทัน ที่ส่งผลต่อการ สื่อสารกับผู้อื่น	1	2	3	4	5

ข้อความ	1 น้อย ที่สุด	2 น้อย	3 ปาน กลาง	4 มาก	5 มาก ที่สุด
1.6 การรู้สึกตัวอยู่เสมอถึงความรู้ที่บุคคลที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างจากฉันใช้เมื่อต้องพบปะพูดคุยกับฉัน	1	2	3	4	5
1.7 การรู้สึกตัวอยู่เสมอเมื่อมีการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมในการติดต่อกับบุคคลจากต่างวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
1.8 การปรับเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ต้องใช้ เมื่อมีการติดต่อสื่อสาร	1	2	3	4	5
1.9 การตรวจสอบความถูกต้องของความรู้ทางวัฒนธรรมของฉัน	1	2	3	4	5
2.คุณมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่นในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด					
2.1 ความแตกต่างของค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ	1	2	3	4	5
2.2 ระบบของกฎหมายและเศรษฐกิจของวัฒนธรรมอื่นๆ	1	2	3	4	5
2.3 หลักภาษา เช่น คำศัพท์ หรือไวยากรณ์ ของภาษาอื่นๆในชุมชน	1	2	3	4	5
2.4 ค่านิยมทางวัฒนธรรม และความเชื่อของศาสนาอื่น	1	2	3	4	5
2.5 ประเพณีการแต่งงานของวัฒนธรรมอื่นๆในชุมชน	1	2	3	4	5
2.6 งานศิลปะของวัฒนธรรมอื่นๆในชุมชน	1	2	3	4	5
2.7 การแสดงท่าทางเพื่อการสื่อสารของวัฒนธรรมอื่น	1	2	3	4	5
2.8 ความแตกต่างของอากัปกริยาการที่แสดงถึงความเป็นผู้นำตามลักษณะของวัฒนธรรมนั้น	1	2	3	4	5
2.9 วิธีในการสร้างแรงจูงใจบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
2.10 แนวทางในการสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
3. คุณมีความสนใจในการทำกิจกรรมในต่อไปนี้ในระดับใด	1	2	3	4	5
3.1 การพบปะพูดคุยกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม					
3.2 การที่ได้อาศัยอยู่ในวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย	1	2	3	4	5
3.3 การอ่านวรรณกรรมจากวัฒนธรรมอื่น	1	2	3	4	5
3.4 การได้ทำงานกับกลุ่มคนจากหลากหลายทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
3.5 การยกระดับสถานภาพของตนเอง จากการใช้ชีวิตหรือทำงานในต่างประเทศ	1	2	3	4	5
3.6 การมีประสบการณ์การทำงานในระดับนานาชาติเพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง	1	2	3	4	5

ข้อความ	1 น้อย ที่สุด	2 น้อย	3 ปาน กลาง	4 มาก	5 มาก ที่สุด
4. คุณมีความมั่นใจในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด					
4.1 การรับมือกับความเป็นอยู่ในต่างวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
4.2 การจัดการกับความเครียดในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ๆ	1	2	3	4	5
4.3 ความมั่นใจในการพบปะผู้คนในวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย	1	2	3	4	5
4.4 การทำความเข้าใจกับมารยาทการรับประทานอาหารในต่างวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
5. ในระหว่างการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม คุณประเมินระดับความสามารถของคุณในหัวข้อต่อไปนี้อย่างไร					
5.1 การเปลี่ยนพฤติกรรมทางภาษา เช่น สำเนียง และน้ำเสียง เมื่อมีความจำเป็น	1	2	3	4	5
5.2 การใช้การหยุดและการเจียรระหว่างสนทนาได้อย่างเหมาะสม	1	2	3	4	5
5.3 การปรับความเร็วในการพูดตามความจำเป็น เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์	1	2	3	4	5
5.4 การปรับตำแหน่งการยืนให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
5.5 การปรับรูปแบบการใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารให้เข้ากับสถานการณ์	1	2	3	4	5
5.6 การปรับเปลี่ยนการแสดงออกทางสีหน้าให้เข้ากับสถานการณ์	1	2	3	4	5
5.7 การแสดงออกที่สื่อถึงความไม่เห็นด้วยให้เหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
5.8 การสลับภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคลในต่างวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
5.9 การปรับเปลี่ยนวิธีแสดงความเสียใจให้เหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม	1	2	3	4	5

ตอนที่ 3 สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

คำชี้แจง: คุณประเมินความสามารถของตนเองในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด

ข้อความ	1 ไม่ดี มาก	2 ไม่ดี	3 ปาน กลาง	4 ดี	5 ดี มาก
1. ความสามารถในการสร้างแผนภูมิครอบครัวของตนเองย้อนหลังไปได้ อย่างน้อยสี่รุ่น	1	2	3	4	5
2. ความเข้าใจและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสังคม	1	2	3	4	5
3. การรับรู้ถึงความต่างของมุมมองทางวัฒนธรรมของฉันทันกับบุคคลที่มีความ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
4. การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นเกี่ยวกับวิธีการพูดของฉันทัน	1	2	3	4	5

ข้อความ	1 ไม่ ดี มาก	2 ไม่ ดี	3 ปาน กลาง	4 ดี	5 ดี มาก
5. การรับรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของฉันทันส่งผลต่อระบบความคิดและการแสดงออก	1	2	3	4	5
6. การทราบถึงความแตกต่างของประสบการณ์ชีวิต วัฒนธรรมและภูมิหลังระหว่างฉันทันและคู่สนทนา	1	2	3	4	5
7. ความเข้าใจถึงสิ่งที่ฉันทันรับรู้ มีผลต่อการติดต่อกับบุคคลต่างวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
8. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่มีลักษณะการพูดคุยแตกต่างจากฉันทัน	1	2	3	4	5
9. ความเข้าใจตนเองและภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของตนเอง	1	2	3	4	5
10. ความเข้าใจตนเองเมื่อเกิดความเครียดที่ต้องพบปะพูดคุยกับบุคคลต่างทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
11. ความเข้าใจวัฒนธรรมอื่นผ่านมุมมองของคนในวัฒนธรรมนั้น	1	2	3	4	5
12. ความเข้าใจถึงมรดกทางวัฒนธรรมของเราที่ส่งผลต่อการมองเหตุการณ์บางประการว่าเป็นเรื่องปกติในสังคม	1	2	3	4	5
13. ความสามารถในการพูดคุยกับบุคคลที่มีความเชื่อและทัศนคติที่แตกต่างจากเราอย่างสิ้นเชิง	1	2	3	4	5
14. ความเข้าใจความต่างของชนชาติที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล	1	2	3	4	5
15. ความเข้าใจถึงสาเหตุที่คู่สนทนาอาจเกิดความไม่เต็มใจที่จะสื่อสารกับฉันทัน	1	2	3	4	5
16. ความสามารถในการระบุถึงความแตกต่างทางภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นได้	1	2	3	4	5
17. ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจวัฒนธรรมที่ไม่มีความรู้มาก่อน	1	2	3	4	5
18. ความสามารถในการเข้าถึงความต้องการของบุคคลในวัฒนธรรมอื่นได้อย่างถ่องแท้	1	2	3	4	5
19. ความสามารถในการวัดความต้องการของบุคคลต่างวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
20. ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบทางวัฒนธรรมของตนเอง	1	2	3	4	5
21. ระดับความสามารถในการเลือกข้อมูลและฐานข้อมูลเพื่อให้เหมาะกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
22. ทักษะการใช้ภาษาและการใช้ท่าทางเพื่อสื่อภาษาให้เหมาะกับบริบททางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	2	3	4	5
23. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของผู้อื่นที่มีสาเหตุมาจากความลำเอียงทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5

ข้อความ	1 ไม่ตี มาก	2 ไม่ตี	3 ปาน กลาง	4 ตี	5 ตี มาก
24. ความเข้าใจถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมของคุณที่ส่งผลต่อการแสดงออกและการตัดสินใจ	1	2	3	4	5
25. ระดับความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมแตกต่างจากฉัน	1	2	3	4	5
26. ความสามารถในการปรับรูปแบบการสื่อสาร เมื่อมีข้อจำกัดหรือเกิดความไม่เหมาะสม	1	2	3	4	5

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

คำแนะนำ: อ่านข้อคำถามและขีดกากบาท (X) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของคุณที่สุด

ข้อความ	1 ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	2 ไม่ เห็น ด้วย	3 ไม่ แน่ ใจ	4 เห็น ด้ว ย	5 เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
27. วิธีการคิดและการแสดงออกของฉันมีผลมาจากลักษณะทางสังคม	1	2	3	4	5
28. ฉันมีการจัดระบบสาระในการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารกับผู้อื่นที่มีความต่างทางวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ	1	2	3	4	5
29. ฉันเห็นว่าฉันประสบความสำเร็จในการมีความตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม เมื่อต้องมีการติดต่อกับบุคคลอื่น	1	2	3	4	5
30. ฉันควรมีความตระหนักถึงการคิดและการกระทำของตนเองเมื่อต้องมีการติดต่อกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม	1	2	3	4	5
31. ประวัติศาสตร์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจมีผลต่อความเชื่อของฉัน	1	2	3	4	5
32. ความเชื่อทางวัฒนธรรมของฉันส่งผลต่อวิธีที่ฉันมีการติดต่อกับผู้อื่น	1	2	3	4	5
33. วัฒนธรรมกระแสหลักเป็นตัวกีดกันการผสมผสานของวัฒนธรรมกลุ่มย่อยเข้ากับสังคม	1	2	3	4	5
34. แต่ละวัฒนธรรมต่างก็มีกฎเกณฑ์ของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมในสังคม ซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านี้ส่งผลต่อการสื่อสารโดยใช้ภาษาและท่าทาง	1	2	3	4	5

ข้อความ	1 ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	2 ไม่ เห็น ด้วย	3 ไม่ แน่ ใจ	4 เห็น ด้ว ย	5 เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
35. ฉันควรที่จะมีส่วนร่วมกับคนพื้นถิ่นในชุมชน เพื่อที่จะทำความเข้าใจการคิดอ่านของพวกเขา	1	2	3	4	5
36. ฉันควรทราบถึงจุดเด่นและด้อยของวิธีการสื่อสารของตนเอง ก่อนที่จะนำไปใช้กับคนที่มีวัฒนธรรมหรือเชื้อชาติที่ต่างจากฉัน	1	2	3	4	5
37. ล่ามแปลภาษามีความสำคัญกับฉัน ในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่ใช้ภาษาที่ฉันไม่เข้าใจมากพอ	1	2	3	4	5
38. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุของปัญหาในการสื่อสาร	1	2	3	4	5
39. ฉันพยายามปรับตัวเสมอ เมื่อต้องพูดคุยกับบุคคลต่างวัฒนธรรม	1	2	3	4	5

๙๙.....ขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบประเมิน.....๙๙

4. แบบวัดนักเรียน ฉบับภาษาอังกฤษ

A SELF-ASSESSMENT OF MULTICULTURAL COMPETENCES

PART I: DEMOGRAPHIC QUESTIONS

Direction: Please fill up the blanks or cross (X) in the appropriate boxes

1. Name : _____
2. Gender : 1. Male 2. Female
3. Education : 1. Grade 7 2. Grade 8 3. Grade 9
4. School Name : _____
5. Nationality : _____
6. Religion : 1. Christian 2. Buddhist 3. Islam
 4. Hindu 5. Others _____
7. Mother Tongue : _____

PART II: CULTURAL INTELLIGENCE

Direction: Read each statement and select the response that best describes your capabilities.

Statements	1 Very low	2 Low	3 Neutral	4 High	5 Very high
1. Please rate your cultural competent skills in communicating with people from different cultural backgrounds in the following topics.					
1.1 Developing action plans.	1	2	3	4	5
1.2 Studying the various cultures.	1	2	3	4	5
1.3 Thinking about the action and the particular cultural context to enhance your understanding.	1	2	3	4	5
1.4 Predicting what others wish to achieve.	1	2	3	4	5
1.5 Being aware of how your culture influences your interactions with others.	1	2	3	4	5
1.6 Being conscious of cultural knowledge when use with people from different cultural background.	1	2	3	4	5
1.7 Be conscious of the cultural knowledge you apply.	1	2	3	4	5

Statements	1 Very few	2 few	3 Average	4 Good	5 Very good
1.8 Modifying your cultural knowledge when communicate.					
1.9 Checking the accuracy of your cultural knowledge.					
2. Please rate your knowledge about other culture in the following topics.					
2.1 The differences between culture values.	1	2	3	4	5
2.2 The legal and economic systems.	1	2	3	4	5
2.3 The rules, e.g., vocabulary and grammar of other languages.	1	2	3	4	5
2.4 The cultural values and religious beliefs.	1	2	3	4	5
2.5 The marriage systems.	1	2	3	4	5
2.6 The arts and crafts.	1	2	3	4	5
2.7 The nonverbal expressions.	1	2	3	4	5
2.8 The differences in leadership styles.	1	2	3	4	5
2.9 The way to motivate others from different cultures.	1	2	3	4	5
2.10 The way to communicate effectively with others from different cultures.	1	2	3	4	5
3. Please indicate your degree of interest in the following activities					
3.1 Interacting with others from different cultures.	1	2	3	4	5
3.2 Living in unfamiliar cultures.	1	2	3	4	5
3.3 Reading other cultures' literatures.	1	2	3	4	5
3.4 Working with others from different cultures.	1	2	3	4	5
3.5 Elevating your status from living or working in other cultures.	1	2	3	4	5
3.6 Enhancing your reputation by intercultural work experience.	1	2	3	4	5
4. Please indicate your self-confidence in the following areas.					
4.1 Coping with living conditions in different cultures.	1	2	3	4	5
4.2 Dealing with stresses of adjusting to a new culture.	1	2	3	4	5

Statements	1 Very few	2 few	3 Average	4 Good	5 Very good
4.3 Socializing with locals in an unfamiliar culture.	1	2	3	4	5
4.4 Getting accustomed to dining manners in different cultures.	1	2	3	4	5
5. Please rate your communicating abilities with others from different cultures in the following areas.					
5.1 Changing verbal behavior, e.g., accent, tone, when necessary.	1	2	3	4	5
5.2 Using pause and silence appropriately to suit different cross-cultural situations.	1	2	3	4	5
5.3 Adjusting the speech rate when necessary.	1	2	3	4	5
5.4 Approximating the distance between you and others when interacting.	1	2	3	4	5
5.5 Altering the nonverbal gestures when a cross-cultural situation requires it.	1	2	3	4	5
5.6 Altering facial gestures when a cross-cultural interaction requires it.	1	2	3	4	5
5.7 Using the appropriate gesture of disagreement to fit the cultural settings.	1	2	3	4	5
5.8 Using code-switching in different situations when necessary.	1	2	3	4	5
5.9 Using the appropriate gesture of regret to fit the cultural settings.	1	2	3	4	5

PART III: MULTICULTURAL COMPETENCIES

Direction: How would you rate yourself in the following statements?

Statements	1 Very poor	2 poor	3 Medium	4 Good	5 Very good
1. Able to construct your family tree up to three generations or more.	1	2	3	4	5
2. Able to understand and respect the cultural differences in your society.	1	2	3	4	5
3. Recognizing different cultural viewpoints between you and others from different cultures.	1	2	3	4	5

Statements	1 Very poor	2 poor	3 Medium	4 Good	5 Very good
4. Perceiving how other people with difference cultural backgrounds feel about your communication style.	1	2	3	4	5
5. Perceiving your cultural background that has influences on your thoughts and actions.	1	2	3	4	5
6. Being aware of the differences between you and others from different cultures in life experiences, cultural and historical backgrounds.	1	2	3	4	5
7. Your perception understanding has effects on your interactions with others from different cultures.	1	2	3	4	5
8. Communicating with people with different communication styles.	1	2	3	4	5
9. Understanding your own cultural identity.	1	2	3	4	5
10. Understanding yourself when stress occurs while communicating with others from different cultures.	1	2	3	4	5
11. Understanding other cultures from the viewpoints of people in those cultures.	1	2	3	4	5
12. Understanding your own cultural heritage that affects your definition of what is considered normal.	1	2	3	4	5
13. Interacting with people whose beliefs and attitudes are extremely different from your own.	1	2	3	4	5
14. Understanding the ethnical differences that influence the quality of life of each individual.	1	2	3	4	5
15. Understanding why people from other cultures might be reluctant to communicate with you.	1	2	3	4	5
16. Able to identify your own cultural backgrounds that might have caused conflicts with others.	1	2	3	4	5
17. Searching for information to improve your understanding of an unfamiliar culture.	1	2	3	4	5
18. Accurately assessing the needs of others from different cultures.	1	2	3	4	5
19. Able to measure the needs of the others from different cultural background.	1	2	3	4	5
20. Able to analyze the component parts of a culture.	1	2	3	4	5

Statements	1 Very poor	2 poor	3 Medium	4 Good	5 Very good
21. Effectively choosing the information and resources to better serve people from different cultures.	1	2	3	4	5
22. Able to effectively apply appropriate verbal and nonverbal skills in different cultural contexts.	1	2	3	4	5
23. Able to analyze others' problems that relate to cultural bias.	1	2	3	4	5
24. Recognizing your cultural background that has effects on your action and decision-making.	1	2	3	4	5
25. Interacting with others with significantly different cultural backgrounds.	1	2	3	4	5
26. Changing your communication style if it is limited or inappropriate.	1	2	3	4	5

PART IV: MULTICULTURAL COMPETENCE

Direction: Read the following survey questions and indicate what you think.

Statements	1 Strongly Disagree	2 Disagree	3 Neutral	4 Agree	5 Strongly Agree
27. Social impact always has an influence on how you think and act.	1	2	3	4	5
28. It is necessary to organize the communication content in order to effectively communicate with others from difference cultures.	1	2	3	4	5
29. You consider yourself to achieve the multicultural awareness when interacting with others.	1	2	3	4	5
30. You should aware of the way you think and act when interacting with others from different cultural backgrounds.	1	2	3	4	5
31. The social, political and economic histories have influences on your beliefs.	1	2	3	4	5
32. Your own cultural belief has impact on the way you interact with others.	1	2	3	4	5
33. The mainstreamism of a dominant culture prevents the integration of subcultures to the society.	1	2	3	4	5

Statements	1 Strongly Disagree	2 Disagree	3 Neutral	4 Agree	5 Strongly Agree
34. Each culture has its own ethic for proper behavior that affects verbal and nonverbal communications.	1	2	3	4	5
35. You should involve with cultural minority groups to better understand their thinking.	1	2	3	4	5
36. You need to identify the strengths and weaknesses of your communication approaches before using with people from different cultural or ethnic backgrounds.	1	2	3	4	5
37. A translator is necessary when working with people whose language you vaguely understand.	1	2	3	4	5
38. Cultural differences are the cause of communication problems.	1	2	3	4	5
39. You always try to accommodate when talking to people from different cultural background.	1	2	3	4	5

❧.....THANK YOU.....❧

ภาคผนวก ข
ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้หรือมาตรฐาน/ตัวชี้วัดในโมเดลเชิงสาเหตุของการส่งผ่านของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักเรียนบนพื้นฐานทฤษฎีและการปฏิบัติของนักเรียนด้านความสามารถในด้านวัฒนธรรมที่จำเป็นในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่างชาติต่างภาษา

องค์ประกอบ/ตัวแปร	M	S.D.	Sk	Ku
1. ความสามารถในการด้านวัฒนธรรมที่จำเป็นในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่างชาติต่างภาษาในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด	3.00	.895	-.009	.218
1.1 การวางแผนหรือเตรียมการเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องติดต่อ				
1.2 การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย	3.27	.818	.121	.049
1.3 การคิดถึงการกระทำและบริบทเฉพาะวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจคู่สนทนา	3.22	.854	.006	-.073
1.4 การคาดเดาความคาดหวังของผู้อื่น	3.21	.897	-.001	-.265
1.5 การรู้สึกตัวอยู่เสมอถึงอิทธิพลจากวัฒนธรรมของฉันทที่ส่งผลต่อการสื่อสารกับผู้อื่น	3.38	.852	-.033	-.124
1.6 การรู้สึกตัวอยู่เสมอถึงความรู้ที่บุคคลที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างจากฉันทใช้เมื่อต้องพบปะพูดคุยกับฉันท	3.31	.901	.034	-.139
1.7 การรู้สึกตัวอยู่เสมอเมื่อมีการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมในการติดต่อกับบุคคลจากต่างวัฒนธรรม	3.19	.824	-.022	.218
1.8 การปรับเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ต้องใช้ เมื่อมีการติดต่อสื่อสาร	3.32	.844	-.052	-.066
1.9 การตรวจสอบความถูกต้องของความรู้ทางวัฒนธรรมของฉันท	3.35	.903	-.112	-.083

องค์ประกอบ/ตัวแปร	M	S.D.	Sk	Ku
2.คุณมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่นในหัวข้อต่อไปนี้อยู่ในระดับใด	3.19	.870	.016	-.018
2.1 ความแตกต่างของค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ				
2.2 ระบบของกฎหมายและเศรษฐกิจของวัฒนธรรมอื่นๆ	3.12	.889	.082	-.149
2.3 หลักภาษา เช่น คำศัพท์ หรือ ไวยากรณ์ ของภาษาอื่นๆในชุมชน	3.21	.940	-.035	-.285
2.4 ค่านิยมทางวัฒนธรรม และความเชื่อของศาสนาอื่น	3.27	.925	-.141	-.149
2.5 ประเพณีการแต่งงานของวัฒนธรรมอื่นๆในชุมชน	3.25	.972	-.140	-.278
2.6 งานศิลปะของวัฒนธรรมอื่นๆในชุมชน	3.33	.940	-.139	-.207
2.7 การแสดงท่าทางเพื่อการสื่อสารของวัฒนธรรมอื่น	3.21	.919	.025	-.093
2.8 ความแตกต่างของอากัปกิริยาการที่แสดงถึงความเป็นผู้นำตามลักษณะของวัฒนธรรมนั้น	3.08	.918	.024	-.036
2.9 วิธีในการสร้างแรงจูงใจบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	3.15	.904	-.008	-.097
2.10 แนวทางในการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	3.21	.903	.006	-.123

องค์ประกอบ/ตัวแปร	M	S.D.	Sk	Ku
3. คุณมีความสนใจในการทำกิจกรรมในต่อไปนี้เป็นระดับใด	3.23	.961	-.022	-.289
3.1 การพบปะพูดคุยกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม				
3.2 การที่ได้อาศัยอยู่ในวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย	3.07	1.03	.012	-.458
3.3 การอ่านวรรณกรรมจากวัฒนธรรมอื่น	3.15	1.03	-.026	-.452
3.4 การได้ทำงานกับกลุ่มคนจากหลากหลายทางวัฒนธรรม	3.19	1.014	-.072	-.323
3.5 การยกระดับสถานภาพของตนเองจากการใช้ชีวิตหรือทำงานในต่างประเทศ	3.13	1.03	-.101	-.343
3.6 การมีประสบการณ์การทำงานในระดับนานาชาติเพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง	3.02	1.09	-.001	-.537
4. คุณมีความมั่นใจในหัวข้อต่อไปนี้ในระดับใด	3.21	.926	.027	-.164
4.1 การรับมือกับความเป็นอยู่ในต่างวัฒนธรรม				
4.2 การจัดการกับความเครียดในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ๆ	3.28	.923	-.050	-.210
4.3 ความมั่นใจในการพบปะผู้คนในวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย	3.16	.968	-.036	-.264
4.4 การทำความคุ้นเคยกับมารยาทการรับประทานอาหารในต่างวัฒนธรรม	3.37	.975	-.095	-.288

องค์ประกอบ/ตัวแปร	M	S.D.	Sk	Ku
5. ในระหว่างการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม คุณประเมินระดับความสามารถของคุณในหัวข้อต่อไปนี้อย่างไร	3.17	.99	-.067	-.21
5.1 การเปลี่ยนพฤติกรรมทางภาษา เช่น สำเนียง และน้ำเสียง เมื่อมีความจำเป็น				
5.2 การใช้การหยุดและการเจียบระหว่างการสนทนาได้อย่างเหมาะสม	3.31	.89	.000	-.23
5.3 การปรับความเร็วในการพูดตามความจำเป็น เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์	3.24	.92	-.04	-.15
5.4 การปรับตำแหน่งการยืนให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม	3.24	.916	-.02	-.11
5.5 การปรับรูปแบบการใช้ท่าทางเพื่อสื่อสารให้เข้ากับสถานการณ์	3.27	.909	.00	-.15
5.6 การปรับเปลี่ยนการแสดงออกทางสีหน้าให้เข้ากับสถานการณ์	3.33	.976	-.09	-.32
5.7 การแสดงออกที่สื่อถึงความไม่เห็นด้วยให้เหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม	3.19	.944	.039	-.13
5.8 การสลับภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และบุคคลในต่างวัฒนธรรม	3.18	.945	.016	
5.9 การปรับเปลี่ยนวิธีแสดงความเสียใจให้เหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม	3.27	.951	-.06	

องค์ประกอบ/ตัวแปร	M	S.D.	Sk	Ku
1. ความสามารถในการสร้างแผนภูมิ ครอบครัวของตนเองย้อนหลังไปได้ อย่างน้อยสี่รุ่น	3.05	.967	.02	-.10
2. ความเข้าใจและเคารพความแตกต่างทาง วัฒนธรรมในสังคม	3.43	.901	-.08	-.13
3. การรับรู้ถึงความต่างของมุมมองทาง วัฒนธรรมของฉันทันกับบุคคลที่มีความ แตกต่างทางวัฒนธรรม	3.36	.875	-.01	-.15
4. การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นเกี่ยวกับ วิธีการพูดของฉันทัน	3.37	.885	-.07	-.25
5. การรับรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของฉันทัน ส่งผลต่อระบบความคิดและการ แสดงออก	3.3	.888	.05	-.12
6. การทราบถึงความแตกต่างของ ประสบการณ์ชีวิต วัฒนธรรมและภูมิ หลังระหว่างฉันทันและคู่สนทนา	3.30	.918	-.01	-.19
7. ความเข้าใจถึงสิ่งที่ฉันทันรับรู้ มีผลต่อการ ติดต่อกับบุคคลต่างวัฒนธรรม	3.34	.902	.05	-.09
8. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับ บุคคลที่มีลักษณะการพูดคุยแตกต่าง จากฉันทัน	3.09	.904	.05	.12
9. ความเข้าใจตนเองและภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมของตนเอง	3.38	.899	-.08	-.15
10. ความเข้าใจตนเองเมื่อเกิดความเครียดที่ ต้องพบปะพูดคุยกับบุคคลต่างทาง วัฒนธรรม	3.29	.917	-.08	-.02
11. ความเข้าใจวัฒนธรรมอื่นผ่านมุมมองของ คนในวัฒนธรรมนั้น	3.27	.901	-.024	-.170
12. ความเข้าใจถึงมรดกทางวัฒนธรรมของ เราที่ส่งผลต่อการมองเหตุการณ์บาง ประการว่าเป็นเรื่องปกติในสังคม	3.33	.888	.027	-.020

องค์ประกอบ/ตัวแปร	Mean	S.D.	Sk	Ku
13. ความสามารถในการพูดคุยกับบุคคลที่มีความเชื่อและทัศนคติที่แตกต่างจากเราอย่างสิ้นเชิง	3.17	.954	.006	-.250
14. ความเข้าใจความต่างของชนชาติที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล	3.23	.915	.026	-.094
15. ความเข้าใจถึงสาเหตุที่คู่สนทนาอาจเกิดความไม่เต็มใจที่จะสื่อสารกับฉัน	3.26	.946	-.033	-.269
16. ความสามารถในการระบุถึงความแตกต่างทางภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นได้	3.20	.939	.071	-.224
17. ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจวัฒนธรรมที่ไม่มีความรู้มาก่อน	3.25	.934	-.050	-.114
18. ความสามารถในการเข้าถึงความต้องการของบุคคลในวัฒนธรรมอื่นได้อย่างถ่องแท้	3.17	.935	.035	-.191
19. ความสามารถในการวัดความต้องการของบุคคลต่างวัฒนธรรม	3.21	.896	.066	-.042
20. ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบทางวัฒนธรรมของตนเอง	3.26	.874	-.015	-.043
21. ระดับความสามารถในการเลือกข้อมูลและฐานข้อมูลเพื่อให้เหมาะกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม	3.20	.891	.061	.135
22. ทักษะการใช้ภาษาและการใช้ท่าทางเพื่อสื่อภาษาให้เหมาะกับบริบททางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.23	.926	.023	-.163

องค์ประกอบ/ตัวแปร	Mean	S.D.	Sk	Ku
23. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของผู้อื่นที่มีสาเหตุมาจากความลำเอียงทางวัฒนธรรม	3.17	.934	.095	-.184
24. ความเข้าใจถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมของคุณที่ส่งผลต่อการแสดงออกและการตัดสินใจ	3.22	.938	-.004	-.170
25. ระดับความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมแตกต่างจากฉัน	3.20	.913	.099	-.141
26. ความสามารถในการปรับรูปแบบการสื่อสาร เมื่อมีข้อจำกัดหรือเกิดความไม่เหมาะสม	3.23	.931	.064	-.152
27. วิธีการคิดและการแสดงออกของฉันมีผลมาจากลักษณะทางสังคม	3.33	.942	-.217	-.041
28. ฉันมีการจัดระบบสาระในการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารกับผู้อื่นที่มีความต่างทางวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ	3.40	.838	-.174	.085
29. ฉันเห็นว่าฉันประสบความสำเร็จในการมีความตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม เมื่อต้องมีการติดต่อกับบุคคลอื่น	3.38	.852	-.239	.191
30. ฉันควรมีความตระหนักถึงการคิดและการกระทำของตนเองเมื่อต้องมีการติดต่อกับบุคคลที่มีความต่างทางวัฒนธรรม	3.55	.883	-.296	.054
31. ประวัติศาสตร์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจมีผลต่อความเชื่อของฉัน	3.44	.932	-.278	-.141
32. ความเชื่อทางวัฒนธรรมของฉันส่งผลต่อวิธีที่ฉันมีการติดต่อกับผู้อื่น	3.40	.922	-.187	-.132

องค์ประกอบ/ตัวแปร	Mean	S.D.	Sk	Ku
33. วัฒนธรรมกระแสหลักเป็นตัวกีดกัน การผสมผสานของวัฒนธรรมกลุ่ม ย่อยเข้ากับสังคม	3.31	.898	-.111	.009
34. แต่ละวัฒนธรรมต่างก็มีกฎเกณฑ์ ของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ เหมาะสมในสังคม ซึ่งกฎเกณฑ์ เหล่านี้ส่งผลต่อการสื่อสารโดยใช้ ภาษาและท่าทาง	3.50	.905	-.225	-.085
35. ฉันควรที่จะมีส่วนร่วมกับคนพื้นถิ่น ในชุมชน เพื่อที่จะทำความเข้าใจ การคิดอ่านของพวกเขา	3.55	.938	-.361	-.037
36. ฉันควรทราบถึงจุดเด่นและด้อยของ วิธีการสื่อสารของตนเอง ก่อนที่จะ นำไปใช้กับคนที่มีวัฒนธรรมหรือ เชื้อชาติที่ต่างจากฉัน	3.62	.919	-.300	-.148
37. ล่ามแปลภาษามีความสำคัญกับฉัน ในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่ใช้ ภาษาที่ฉันไม่เข้าใจมากพอ	3.53	.966	-.288	-.185
38. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็น สาเหตุของปัญหาในการสื่อสาร	3.50	.943	-.286	-.168
39. ฉันพยายามปรับตัวเสมอ เมื่อต้อง พูดคุยกับบุคคลต่างวัฒนธรรม	3.73	.939	-.406	-.093

องค์ประกอบ/ตัวแปร	Mean	S.D.	Sk	Ku
MonRU การใช้กฎและสัญญาณเงียบในการจัดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน				
MorRU1	3.01	.878	.094	.407
MorRU2	3.91	.866	-.922	1.558
MorRU3	4.16	.752	-.342	-.941
MorRU4	3.61	1.047	-.598	-.259
MorSU การให้ข้อเสนอแนะและแสดงให้เห็นถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน				
MorSU1	4.25	.629	-.246	-.644
MorSU2	4.46	.597	-.613	-.565
MorCO การแก้ไขข้อผิดพลาดและการลงโทษผู้เรียนโดยไม่ทำลายความภาคภูมิใจของผู้เรียน				
MorCO1	4.53	.632	-1.006	-.073
MorCO2	1.90	1.088	.974	.103
MorCO3	3.33	1.137	-.263	-.699
MorCO4	3.83	.922	-.474	-.564
MorCO5	3.89	.720	.173	-1.06
MorPA การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน	3.78	1.010	-1.04	.943

องค์ประกอบ/ตัวแปร	Mean	S.D.	Sk	Ku
RelTSการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ครูและนักเรียน ครอบครัว และ ชุมชนที่อาศัยอยู่				
RelTS1	3.88	1.056	-.724	-.138
RelTS2	3.94	.745	-.137	-.627
RelTS3	4.12	.726	-.195	-1.091
RelTS4	4.02	.916	-.487	-.801
RelSTการจัดให้นักเรียนที่มีความต่าง ทางวัฒนธรรมได้ทำงานร่วมกันเพื่อ สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี				
RelST1	3.3	1.157	-.297	-.820
RelST2	4.01	.912	-1.114	1.687
RelST3	3.94	.990	-.398	-.816

องค์ประกอบ/ตัวแปร	Mean	S.D.	Sk	Ku
StdCLการเชื่อมโยงเนื้อหาบทเรียนให้เข้ากับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน				
StdCL1	3.67	.833	.266	-.877
StdCL2	3.81	.876	-.227	-.734
StdCL3	4.21	.750	-.369	-1.149
StdCL4	3.93	.788	-.126	-.838
StdCL5	3.97	.671	-.288	.132
StdCL6	3.74	.896	-.861	.748
StdCL7	3.67	.787	-.171	-.376
StdCL8	3.96	.734	-.478	.967
StdENการใช้กลวิธีการสอนและสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนผูกพันอยู่กับงาน				
StdEN1	3.52	.925	-.649	.703
StdEN2	3.72	.815	-.064	-.116
StdEN3	3.94	.741	-.216	-.431
StdEN4	3.95	.742	-.345	-.147
StdEN5	4.4.08	.708	-.118	-1.003
StdEN6	3.96	.862	-1.402	2.912

องค์ประกอบ/ตัวแปร	Mean	S.D.	Sk	Ku
TchAT การตระหนักรู้ถึงทัศนคติของตนเองต่อนักเรียนต่างวัฒนธรรม				
TchAT1	3.95	.791	-.811	.653
TchAT2	4.09	.740	-.454	-.165
TchAT3	3.64	.911	-.933	1.206
TchAT4	3.61	.942	-.622	.615
TchAT5	3.62	1.099	-.936	.312
TchKN การมีความรู้ที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนพหุวัฒนธรรม				
TchKN1	3.83	.757	-.566	.959
TchKN2	4.02	.705	-.539	.524
TchKN3	4.17	.638	-.160	-.623
TchKN4	3.92	.811	-.321	-.487
TchKN5	3.98	.810	-.374	-.501
TchKN6	3.86	.869	-.941	1.288
TchKN7	3.97	.748	-.475	.101

ภาคผนวก ซ

ผลการวิเคราะห์ โมเดลทางพฤติกรรมของนักเรียน

ผลวิเคราะห์โมเดลสมรรถนะทางพฤติกรรมของนักเรียน

DATE: 4/26/2013

TIME: 0:18

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
 Scientific Software International, Inc.
 7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
 Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
 Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
 Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
 Use of this program is subject to the terms specified in the
 Universal Copyright Convention.
 Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Users\Administrator\Desktop\new output\5\ORN5.LS8:

TI
 DA NI=11 NO=1995 MA=CM
 LA
 Y1 Y2 Y3 Y4 Y5 Y6 Y7 X1 X2 X3
 X4
 KM
 1.00000
 0.80129 1.00000
 0.80411 0.81863 1.00000
 0.69381 0.65548 0.66728 1.00000
 0.69715 0.67789 0.69430 0.70866 1.00000
 0.69969 0.69074 0.69797 0.65104 0.70750 1.00000
 0.74779 0.71038 0.73735 0.67365 0.68657 0.71268 1.00000
 -0.06531 -0.06664 -0.06090 -0.07204 -0.03672 -0.04297 -0.07251 1.00000
 -0.11879 -0.09993 -0.09393 -0.13260 -0.06333 -0.08779 -0.09837 0.58667 1.00000
 -0.05484 -0.03343 -0.02474 -0.06383 -0.02024 -0.04777 -0.03451 0.57048 0.66803 1.00000
 -0.01965 -0.00651 0.00939 -0.03208 0.02678 0.00091 0.00355 0.78344 0.48948 0.66320 1.00000
 ME
 3.30810 3.30572 3.36434 3.26754 3.18727 3.16359 3.24216 3.82527 3.87423 3.86624 3.87301
 SD
 0.59631 0.60027 0.59527 0.59208 0.62722 0.70618 0.66237 0.48169 0.60956 0.47640 0.49511

 MO NX=4 NY=7 NK=1 NE=2 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY TD=SY
 LE
 SMC SCQ
 LK
 TMCMC
 FR LY(2,1) LY(3,1) LY(5,2) LY(6,2) LY(7,2) LX(2,1)
 FR LX(3,1) LX(4,1) BE(1,2) GA(1,1) GA(2,1)
 ST 1 LX(1,1) LY(1,1) LY(4,2)

```

!-----ADJ-----
!FR TD(3,1) TD(2,1) TE(5,4) TE(6,5) TE(3,2) TH(1,6)
!FR TH(2,4) TH(1,1) TE(1,6) TE(3,7) TE(5,3) TH(4,4)
!FR TE(2,5) TH(3,4) TH(3,6) TH(4,5) TH(1,5) TH(2,5)
!FR TH(3,5) TH(2,1) TH(2,2) TH(2,3) TH(2,7) TH(2,6)
!FR TH(4,7) TH(4,3) TH(3,1) TH(4,2) TH(4,6) TH(4,1)
!-----
ST .001 TD(3,1)
FR TD(2,4) TD(1,4) TE(5,4) TE(6,5) TE(3,2) TD(4,3)
FR TH(2,4) TH(1,1) TH(1,6) TE(1,6) TH(4,4) TE(3,7)
FR TE(5,3) TE(5,2)
PD
OU PC RS EF FS SS SC PT MR MI ND=3

```

TI

```

Number of Input Variables 11
Number of Y - Variables 7
Number of X - Variables 4
Number of ETA - Variables 2
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 1995

```

TI

Covariance Matrix

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	0.356					
Y2	0.287	0.360				
Y3	0.285	0.293	0.354			
Y4	0.245	0.233	0.235	0.351		
Y5	0.261	0.255	0.259	0.263	0.393	
Y6	0.295	0.293	0.293	0.272	0.313	0.499
Y7	0.295	0.282	0.291	0.264	0.285	0.333
X1	-0.019	-0.019	-0.017	-0.021	-0.011	-0.015
X2	-0.043	-0.037	-0.034	-0.048	-0.024	-0.038
X3	-0.016	-0.010	-0.007	-0.018	-0.006	-0.016
X4	-0.006	-0.002	0.003	-0.009	0.008	0.000

Covariance Matrix

	Y7	X1	X2	X3	X4
Y7	0.439				
X1	-0.023	0.232			
X2	-0.040	0.172	0.372		
X3	-0.011	0.131	0.194	0.227	
X4	0.001	0.187	0.148	0.156	0.245

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	SMC	SCQ
	-----	-----
Y1	0	0
Y2	1	0
Y3	2	0
Y4	0	0
Y5	0	3
Y6	0	4
Y7	0	5

LAMBDA-X

TMCMC

X1	0
X2	6
X3	7
X4	8

BETA

	SMC	SCQ
	-----	-----
SMC	0	9
SCQ	0	0

GAMMA

TMCMC

SMC	10
SCQ	11

PHI

TMCMC

	12

PSI

	SMC	SCQ
	-----	-----
	13	14

THETA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	15					
Y2	0	16				
Y3	0	17	18			
Y4	0	0	0	19		
Y5	0	20	21	22	23	
Y6	24	0	0	0	25	26
Y7	0	0	27	0	0	0

THETA-EPS

	Y7
Y7	28

THETA-DELTA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
X1	29	0	0	0	0	30
X2	0	0	0	32	0	0
X3	0	0	0	0	0	0
X4	0	0	0	35	0	0

THETA-DELTA-EPS

	Y7
X1	0
X2	0
X3	0
X4	0

THETA-DELTA

	X1	X2	X3	X4
X1	31			
X2	0	33		
X3	0	0	34	
X4	36	37	38	39

Initial Estimates (TSLS)

LAMBDA-Y

	SMC	SCQ
Y1	1.000	--
Y2	0.997	--
Y3	1.003	--
Y4	--	1.000
Y5	--	1.098
Y6	--	1.220
Y7	--	1.155

LAMBDA-X

	TMCMC
X1	1.000
X2	0.853
X3	0.899
X4	1.007

BETA

	SMC	SCQ
SMC	--	1.056
SCQ	--	--

GAMMA

	TMCMC
SMC	-0.015
SCQ	-0.071

Covariance Matrix of ETA and KSI

	SMC	SCQ	TMCMC
SMC	0.286		
SCQ	0.242	0.229	
TMCMC	-0.017	-0.014	0.194

PHI

	TMCMC
	0.194

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	SMC	SCQ
	0.030	0.228

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

SMC	SCQ
-----	-----
0.894	0.004

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

SMC	SCQ
-----	-----
0.005	0.004

Reduced Form

TMCMC	

SMC	-0.089
SCQ	-0.071

THETA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Y1	0.070					
Y2	--	0.076				
Y3	--	0.006	0.066			
Y4	--	--	--	0.122		
Y5	--	-0.010	-0.007	0.012	0.117	
Y6	0.000	--	--	--	0.007	0.158
Y7	--	--	0.010	--	--	--

THETA-EPS

Y7	

Y7	0.133

THETA-DELTA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
X1	-0.001	--	--	--	--	0.002
X2	--	--	--	-0.036	--	--
X3	--	--	--	--	--	--
X4	--	--	--	0.004	--	--

THETA-DELTA-EPS

Y7	

X1	--
X2	--
X3	--
X4	--

THETA-DELTA

	X1	X2	X3	X4
X1	0.038			
X2	--	0.230		
X3	0.001	--	0.070	
X4	-0.009	-0.019	-0.019	0.048

Behavior under Minimization Iterations

Iter	Try	Abscissa	Slope	Function
1	0	0.00000000D+00	-0.67406851D+00	0.29562683D+00
	1	0.10000000D+01	0.97521995D+00	0.30280653D+00
	2	0.40870262D+00	-0.81621548D-01	0.14028312D+00
	3	0.45436945D+00	-0.24696382D-01	0.13787530D+00
2	0	0.00000000D+00	-0.60969218D+00	0.13787530D+00
	1	0.45436945D+00	0.15871197D+00	0.47081289D-01
	2	0.36052057D+00	0.56769511D-02	0.39764813D-01
3	0	0.00000000D+00	-0.71001300D-01	0.39764813D-01
	1	0.36052057D+00	-0.16348113D-01	0.23244414D-01
	2	0.72104115D+00	0.86050814D-01	0.33507231D-01
	3	0.41807812D+00	-0.45453435D-02	0.22637328D-01
4	0	0.00000000D+00	-0.11506446D-01	0.22637328D-01
	1	0.41807812D+00	-0.45941192D-02	0.19283323D-01
	2	0.83615624D+00	0.20562398D-02	0.18759600D-01
	3	0.70688971D+00	0.19999559D-04	0.18625247D-01
5	0	0.00000000D+00	-0.37401883D-02	0.18625247D-01
	1	0.70688971D+00	-0.12292363D-02	0.16840949D-01
	2	0.14137794D+01	0.18135639D-02	0.17012455D-01
	3	0.99246038D+00	-0.71030081D-04	0.16653137D-01
6	0	0.00000000D+00	-0.16034005D-02	0.16653137D-01
	1	0.99246038D+00	-0.65848872D-03	0.15535478D-01
	2	0.19849208D+01	0.23381812D-03	0.15328693D-01
	3	0.17248586D+01	0.45428933D-05	0.15297632D-01
7	0	0.00000000D+00	-0.83296776D-03	0.15297632D-01
	1	0.17248586D+01	-0.10410223D-03	0.14481904D-01
	2	0.34497172D+01	0.68764985D-03	0.14974572D-01
	3	0.19516488D+01	-0.40473321D-05	0.14469620D-01
8	0	0.00000000D+00	-0.28045565D-03	0.14469620D-01
	1	0.19516488D+01	-0.63715527D-04	0.14130743D-01
	2	0.39032977D+01	0.17419582D-03	0.14234723D-01
	3	0.24743239D+01	-0.22763721D-05	0.14113428D-01
9	0	0.00000000D+00	-0.17774713D-03	0.14113428D-01
	1	0.24743239D+01	-0.11939976D-03	0.13743600D-01
	2	0.49486479D+01	-0.46680444D-04	0.13534444D-01
	3	0.98972957D+01	0.16665177D-03	0.13788399D-01
	4	0.60314899D+01	-0.86099043D-05	0.13504123D-01

10 0 0.00000000D+00 -0.14429411D-03 0.13504123D-01
1 0.60314899D+01 0.27477979D-04 0.13076888D-01
2 0.50666466D+01 -0.10880658D-04 0.13069278D-01

11 0 0.00000000D+00 -0.13052280D-03 0.13069278D-01
1 0.50666466D+01 -0.38920319D-04 0.12634015D-01
2 0.10133293D+02 0.76500969D-04 0.12715224D-01
3 0.67751312D+01 -0.35976441D-05 0.12597255D-01

12 0 0.00000000D+00 -0.11434998D-03 0.12597255D-01
1 0.67751312D+01 -0.54449393D-04 0.12025172D-01
2 0.13550262D+02 0.61535159D-05 0.11861031D-01

13 0 0.00000000D+00 -0.10964417D-03 0.11861031D-01
1 0.13550262D+02 0.10945454D-03 0.11758328D-01
2 0.67809950D+01 -0.11237670D-04 0.11438237D-01
3 0.74112825D+01 -0.93198522D-06 0.11434391D-01

14 0 0.00000000D+00 -0.93667429D-04 0.11434391D-01
1 0.74112825D+01 -0.29602247D-04 0.10976411D-01
2 0.14822565D+02 0.36379691D-04 0.11000346D-01
3 0.10736293D+02 -0.23631210D-06 0.10926698D-01

15 0 0.00000000D+00 -0.86939807D-04 0.10926698D-01
1 0.10736293D+02 0.22933986D-04 0.10505055D-01
2 0.84953034D+01 -0.75862669D-05 0.10488703D-01

16 0 0.00000000D+00 -0.81424598D-04 0.10488703D-01
1 0.84953034D+01 0.12055954D-03 0.10545875D-01
2 0.34246583D+01 -0.17993657D-04 0.10313511D-01
3 0.40831739D+01 -0.35051312D-05 0.10306384D-01

17 0 0.00000000D+00 -0.68083126D-04 0.10306384D-01
1 0.40831739D+01 -0.30600926D-04 0.10104923D-01
2 0.81663479D+01 0.68729961D-05 0.10056475D-01
3 0.74174634D+01 -0.17339831D-08 0.10053902D-01

18 0 0.00000000D+00 -0.60882002D-04 0.10053902D-01
1 0.74174634D+01 0.29447641D-05 0.98298257D-02

19 0 0.00000000D+00 -0.45661201D-04 0.98298257D-02
1 0.74174634D+01 0.25380979D-04 0.97531473D-02
2 0.47674535D+01 -0.27620447D-06 0.97199572D-02

20 0 0.00000000D+00 -0.31845998D-04 0.97199572D-02
1 0.47674535D+01 -0.52077748D-05 0.96243195D-02
2 0.95349070D+01 0.46641445D-04 0.97105764D-02
3 0.52463001D+01 -0.13545273D-05 0.96227378D-02

21 0 0.00000000D+00 -0.25638133D-04 0.96227378D-02
1 0.52463001D+01 -0.10787422D-04 0.95272811D-02
2 0.10492600D+02 0.69175489D-05 0.95145570D-02
3 0.84428065D+01 -0.72635527D-06 0.95084117D-02

22 0 0.00000000D+00 -0.22528921D-04 0.95084117D-02
1 0.84428065D+01 -0.19303917D-05 0.94065081D-02

23	0	0.00000000D+00	-0.20433218D-04	0.94065081D-02
	1	0.84428065D+01	0.20419209D-04	0.93938432D-02
	2	0.42228508D+01	-0.22456233D-05	0.93582511D-02
	3	0.46409625D+01	-0.31099055D-06	0.93577149D-02
24	0	0.00000000D+00	-0.15154080D-04	0.93577149D-02
	1	0.46409625D+01	0.31015468D-05	0.93280620D-02
	2	0.38524843D+01	-0.33384616D-06	0.93269818D-02
25	0	0.00000000D+00	-0.10089576D-04	0.93269818D-02
	1	0.38524843D+01	0.87660376D-06	0.93091990D-02
26	0	0.00000000D+00	-0.61032037D-05	0.93091990D-02
	1	0.38524843D+01	0.64558165D-05	0.93082536D-02
	2	0.18721601D+01	-0.63157946D-06	0.93027177D-02
	3	0.20486328D+01	-0.56095988D-07	0.93026568D-02
27	0	0.00000000D+00	-0.33362822D-05	0.93026568D-02
	1	0.20486328D+01	-0.12335935D-05	0.92979795D-02
	2	0.40972657D+01	0.84790930D-06	0.92975880D-02
	3	0.32627461D+01	0.25353052D-08	0.92972329D-02
28	0	0.00000000D+00	-0.22133922D-05	0.92972329D-02
	1	0.32627461D+01	-0.84382287D-06	0.92922217D-02
	2	0.65254922D+01	0.68913237D-06	0.92919042D-02
	3	0.50587410D+01	-0.29950712D-07	0.92914277D-02
29	0	0.00000000D+00	-0.14892069D-05	0.92914277D-02
	1	0.50587410D+01	0.16820645D-06	0.92882112D-02
	2	0.45453429D+01	0.12833274D-07	0.92881646D-02
30	0	0.00000000D+00	-0.65651317D-06	0.92881646D-02
	1	0.45453429D+01	0.63601905D-06	0.92881262D-02
	2	0.23087065D+01	0.26759640D-08	0.92874118D-02
31	0	0.00000000D+00	-0.15424797D-06	0.92874118D-02
	1	0.23087065D+01	0.17761583D-07	0.92872556D-02
	2	0.20703111D+01	0.32331052D-09	0.92872534D-02
32	0	0.00000000D+00	-0.40216181D-07	0.92872534D-02
	1	0.20703111D+01	0.94676863D-08	0.92872213D-02
	2	0.16757956D+01	-0.14339324D-09	0.92872195D-02
33	0	0.00000000D+00	-0.18742142D-07	0.92872195D-02
	1	0.16757956D+01	-0.26307622D-08	0.92872016D-02
	2	0.33515912D+01	0.13477737D-07	0.92872106D-02
	3	0.19494784D+01	0.19673467D-12	0.92872012D-02
34	0	0.00000000D+00	-0.92609418D-08	0.92872012D-02
	1	0.19494784D+01	-0.41249193D-08	0.92871881D-02
	2	0.38989569D+01	0.10095695D-08	0.92871851D-02
	3	0.35156404D+01	0.12054273D-12	0.92871849D-02
35	0	0.00000000D+00	-0.28720263D-08	0.92871849D-02
	1	0.35156404D+01	0.33420929D-08	0.92871857D-02
	2	0.16248500D+01	0.17051084D-12	0.92871826D-02

```

36  0  0.00000000D+00 -0.46478351D-09  0.92871826D-02
    1  0.16248500D+01 -0.34370762D-10  0.92871822D-02

37  0  0.00000000D+00 -0.12264532D-09  0.92871822D-02
    1  0.16248500D+01 -0.47113537D-10  0.92871820D-02
    2  0.32497001D+01  0.28395789D-10  0.92871820D-02
    3  0.26386643D+01  0.26320973D-14  0.92871820D-02

38  0  0.00000000D+00 -0.28589391D-10  0.92871820D-02
    1  0.26386643D+01  0.17924096D-10  0.92871820D-02
    2  0.16218480D+01 -0.12622982D-15  0.92871820D-02

39  0  0.00000000D+00 -0.14201895D-11  0.92871820D-02
    1  0.16218480D+01  0.43519363D-12  0.92871820D-02
    2  0.12414317D+01 -0.11114735D-16  0.92871820D-02

40  0  0.00000000D+00 -0.82502081D-13  0.92871820D-02
    1  0.12414317D+01  0.13090823D-13  0.92871820D-02
    2  0.10714258D+01 -0.18518340D-20  0.92871820D-02

```

TI

Number of Iterations = 40

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

	SMC	SCQ
Y1	1.000	--
Y2	0.957 (0.017) 55.643	--
Y3	0.957b (0.017)se 56.067t	--
Y4	--	1.000
Y5	--	1.076 (0.025) 43.435
Y6	--	1.261 (0.031) 40.351
Y7	--	1.219 (0.029) 42.560

LAMBDA-X

TMCMC

```

-----
X1  1.000

X2  1.489
    (0.050)
    29.850

X3  1.118
    (0.037)
    29.988

X4  0.200
    (0.250)
    0.802

```

BETA

```

      SMC   SCQ
-----  -----
SMC   --   1.122
      (0.026)
      42.406

SCQ   --   --

```

GAMMA direct effect DE

TMCMC

```

-----
SMC   0.008
      (0.016)
      0.501

SCQ  -0.148
      (0.036)
      -4.138

```

Covariance Matrix of ETA and KSI

```

      SMC   SCQ   TMCMC
-----  -----  -----
SMC   0.299
SCQ   0.243  0.217
TMCMC -0.018 -0.017  0.116

```

PHI

TMCMC

 0.116
 (0.007)
 16.609

PSI

Note: This matrix is diagonal.

SMC	SCQ
-----	-----
0.027	0.214
(0.003)	(0.010)
7.971	20.551

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

SMC	SCQ
-----	-----
0.911	0.012

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

SMC	SCQ
-----	-----
0.010	0.012

Reduced Form

TMCMC

SMC -0.158
(0.040)
-3.971

SCQ -0.148
(0.036)
-4.138

THETA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Y1	0.057					
	(0.003)					
	17.039					
Y2	--	0.086				
		(0.004)				
		22.173				

Y3	--	0.019	0.081			
		(0.003)	(0.004)			
		6.113	21.041			
Y4	--	--	--	0.133		
				(0.005)		
				26.912		
Y5	--	0.006	0.009	0.030	0.143	
		(0.003)	(0.003)	(0.004)	(0.006)	
		1.851	2.928	7.747	24.573	
Y6	-0.011	--	--	--	0.020	0.155
	(0.003)				(0.004)	(0.006)
	-3.505				4.600	23.789
Y7	--	--	0.008	--	--	--
			(0.003)			
			2.679			

THETA-EPS

	Y7

Y7	0.117
	(0.005)
	23.677

Squared Multiple Correlations for Y - Variables r^2 square

Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.841	0.760	0.772	0.620	0.637	0.690

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

Y7

0.733

THETA-DELTA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
X1	0.006	--	--	--	--	0.007
	(0.002)					(0.003)
	3.084					2.545
X2	--	--	--	-0.011	--	--
				(0.004)		
				-3.134		

X3	--	--	--	--	--	--
X4	--	--	--	-0.006	--	--
			(0.002)			
			-2.388			

THETA-DELTA-EPS

	Y7

X1	--
X2	--
X3	--
X4	--

THETA-DELTA

	X1	X2	X3	X4
	-----	-----	-----	-----
X1	0.117 (0.005) 25.000			
X2	--	0.113 (0.007) 15.372		
X3	0.001	--	0.082 (0.004) 18.553	
X4	0.164 (0.029) 5.608	0.113 (0.043) 2.622	0.129 (0.032) 3.995	0.239 (0.014) 17.604

Squared Multiple Correlations for X - Variables

X1	X2	X3	X4
-----	-----	-----	-----
0.499	0.695	0.639	0.019

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 27

Minimum Fit Function Chi-Square = 37.037 (P = 0.0944)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 36.935 (P = 0.0963)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 9.935

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 29.995)

Minimum Fit Function Value = 0.0186

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.00498

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0150)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0136

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0236)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.0576

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.0527 ; 0.0677)

ECVI for Saturated Model = 0.0662

ECVI for Independence Model = 13.197

Chi-Square for Independence Model with 55 Degrees of Freedom = 26292.480

Independence AIC = 26314.480

Model AIC = 114.935

Saturated AIC = 132.000

Independence CAIC = 26387.063

Model CAIC = 372.272

Saturated CAIC = 567.494

Normed Fit Index (NFI) = 0.999

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.999

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.490

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.00

Relative Fit Index (RFI) = 0.997

Critical N (CN) = 2529.388

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.00517

Standardized RMR = 0.0160

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.997

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.992

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.408

Fitted Covariance Matrix

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	0.356					
Y2	0.286	0.360				
Y3	0.286	0.293	0.354			
Y4	0.243	0.232	0.232	0.349		
Y5	0.261	0.256	0.259	0.263	0.393	
Y6	0.295	0.293	0.293	0.273	0.314	0.499
Y7	0.296	0.283	0.291	0.264	0.284	0.333
X1	-0.012	-0.018	-0.018	-0.017	-0.019	-0.015
X2	-0.027	-0.026	-0.026	-0.037	-0.028	-0.032
X3	-0.021	-0.020	-0.020	-0.019	-0.021	-0.024
X4	-0.004	-0.004	-0.004	-0.009	-0.004	-0.004

Fitted Covariance Matrix

	Y7	X1	X2	X3	X4
Y7	0.439				
X1	-0.021	0.233			
X2	-0.031	0.173	0.371		
X3	-0.023	0.131	0.193	0.227	
X4	-0.004	0.187	0.148	0.155	0.244

Fitted Residuals

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	0.000					
Y2	0.001	0.000				
Y3	-0.001	0.000	0.000			
Y4	0.002	0.001	0.003	0.001		
Y5	-0.001	-0.001	0.001	0.000	0.000	
Y6	0.000	0.000	0.001	-0.001	0.000	0.000
Y7	-0.001	-0.001	0.000	0.000	0.001	0.001
X1	-0.006	-0.002	0.000	-0.003	0.007	0.000
X2	-0.016	-0.010	-0.008	-0.011	0.003	-0.006
X3	0.005	0.010	0.013	0.001	0.015	0.008
X4	-0.002	0.002	0.006	0.000	0.012	0.005

Fitted Residuals

	Y7	X1	X2	X3	X4
Y7	0.000				
X1	-0.002	-0.001			
X2	-0.009	-0.001	0.001		
X3	0.013	0.000	0.001	0.000	
X4	0.005	0.000	0.000	0.001	0.001

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.016
 Median Fitted Residual = 0.000
 Largest Fitted Residual = 0.015

Stemleaf Plot

```

- 1|6
- 1|10
- 0|9866
- 0|322211111111000000000000000000
 0|1111111111112233
 0|555678
 1|0233
 1|5
    
```

Standardized Residuals

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	-0.239					
Y2	0.821	-0.477				
Y3	-1.013	-0.476	-0.593			
Y4	1.323	0.238	1.451	2.519		
Y5	-0.421	-0.803	0.838	0.675	-0.029	
Y6	-0.237	-0.117	0.275	-0.334	-0.275	-0.221
Y7	-0.538	-0.500	0.129	0.155	0.832	0.359
X1	-1.490	-0.361	0.019	-0.691	1.457	0.043
X2	-3.661	-2.148	-1.677	-2.762	0.623	-0.972
X3	1.326	2.476	3.161	0.287	3.287	1.718
X4	-0.532	0.364	1.474	-0.074	2.673	0.978

Standardized Residuals

	Y7	X1	X2	X3	X4
Y7	0.922				
X1	-0.429	-1.744			
X2	-1.706	-1.415	1.848		
X3	2.956	0.185	2.035	--	
X4	1.268	-0.127	-0.135	3.794	2.581

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -3.661
 Median Standardized Residual = 0.031
 Largest Standardized Residual = 3.794

Stemleaf Plot

- 3|7
 - 2|81
 - 1|7775400
 - 0|87655554443322211110000
 0|12223344678889
 1|033355578
 2|05567
 3|0238

Largest Negative Standardized Residuals

Residual for X2 and Y1 -3.661

Residual for X2 and Y4 -2.762

Largest Positive Standardized Residuals

Residual for X3 and Y3 3.161

Residual for X3 and Y5 3.287

Residual for X3 and Y7 2.956

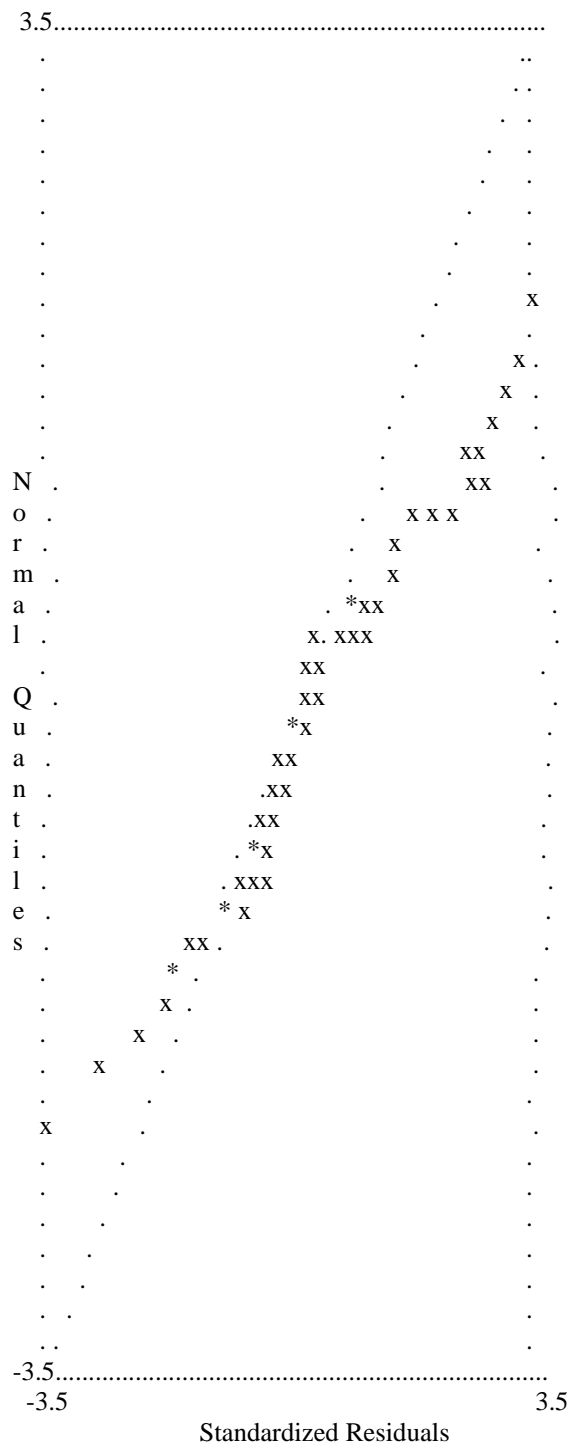
Residual for X4 and Y5 2.673

Residual for X4 and X3 3.794

Residual for X4 and X4 2.581

TI

Qplot of Standardized Residuals

TI

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	SMC	SCQ
	-----	-----
Y1	--	1.532
Y2	--	0.976
Y3	--	0.849
Y4	0.571	--
Y5	0.227	--
Y6	0.017	--
Y7	0.318	--

Expected Change for LAMBDA-Y

	SMC	SCQ
	-----	-----
Y1	--	3.409
Y2	--	-0.138
Y3	--	0.129
Y4	0.092	--
Y5	-0.072	--
Y6	0.022	--
Y7	-0.104	--

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	SMC	SCQ
	-----	-----
Y1	--	1.586
Y2	--	-0.064
Y3	--	0.060
Y4	0.050	--
Y5	-0.039	--
Y6	0.012	--
Y7	-0.057	--

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	SMC	SCQ
	-----	-----
Y1	--	2.660
Y2	--	-0.107
Y3	--	0.101
Y4	0.085	--
Y5	-0.063	--
Y6	0.017	--
Y7	-0.085	--

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

No Non-Zero Modification Indices for BETA

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	--					
Y2	0.873	--				
Y3	0.873	--	--			
Y4	0.215	0.361	0.808	--		
Y5	0.322	--	--	--	--	
Y6	--	0.000	0.010	0.328	--	--
Y7	0.023	0.085	--	0.256	0.552	0.103

Modification Indices for THETA-EPS

	Y7
Y7	--

Expected Change for THETA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	--					
Y2	0.003	--				
Y3	-0.003	--	--			
Y4	0.001	-0.002	0.003	--		
Y5	-0.002	--	--	--	--	
Y6	--	0.000	0.000	-0.003	--	--
Y7	-0.001	-0.001	--	-0.002	0.003	0.002

Expected Change for THETA-EPS

	Y7
Y7	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	--					
Y2	0.009	--				
Y3	-0.009	--	--			
Y4	0.004	-0.005	0.007	--		
Y5	-0.006	--	--	--	--	
Y6	--	0.000	0.001	-0.006	--	--
Y7	-0.002	-0.003	--	-0.005	0.008	0.003

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

Y7

Y7 --

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
X1	--	0.765	0.215	0.012	0.078	--
X2	1.366	0.946	0.187	--	1.173	0.682
X3	0.047	1.682	0.662	2.940	0.000	1.041
X4	1.052	1.714	0.729	--	0.681	0.056

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

Y7

X1 0.899
X2 0.275
X3 1.646
X4 0.253

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
X1	--	0.002	-0.001	0.000	0.001	--
X2	-0.004	-0.003	-0.001	--	0.004	0.004
X3	0.000	0.003	0.002	-0.006	0.000	-0.003
X4	-0.003	-0.003	0.002	--	0.002	0.001

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

Y7

X1 -0.003
X2 -0.002
X3 0.003
X4 0.001

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
X1	--	0.006	-0.003	0.001	0.002	--
X2	-0.010	-0.008	-0.003	--	0.010	0.008
X3	0.002	0.009	0.006	-0.020	0.000	-0.009
X4	-0.009	-0.009	0.006	--	0.007	0.002

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	Y7
X1	-0.008
X2	-0.005
X3	0.011
X4	0.004

Modification Indices for THETA-DELTA

	X1	X2	X3	X4
X1	--			
X2	9.415	--		
X3	7.182	0.133	--	
X4	--	--	--	--

Expected Change for THETA-DELTA

	X1	X2	X3	X4
X1	--			
X2	-0.108	--		
X3	0.069	0.017	--	
X4	--	--	--	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	X1	X2	X3	X4
X1	--			
X2	-0.368	--		
X3	0.298	0.060	--	
X4	--	--	--	--

Maximum Modification Index is 9.42 for Element (2, 1) of THETA-DELTA

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	LY 2,1	LY 3,1	LY 5,2	LY 6,2	LY 7,2	LX 2,1
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
LY 2,1	0.000					
LY 3,1	0.000	0.000				
LY 5,2	0.000	0.000	0.001			
LY 6,2	0.000	0.000	0.000	0.001		
LY 7,2	0.000	0.000	0.000	0.001	0.001	
LX 2,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.002
LX 3,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001
LX 4,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	-0.001
BE 1,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
GA 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
GA 2,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
PH 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
PS 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
PS 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 3,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 3,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 5,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 5,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 5,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 5,5	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 6,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 6,5	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 6,6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 7,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 7,7	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 1,6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 2,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 3,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	LX 3,1	LX 4,1	BE 1,2	GA 1,1	GA 2,1	PH 1,1
	-----	-----	-----	-----	-----	
LX 3,1	0.001					
LX 4,1	0.000	0.062				
BE 1,2	0.000	0.000	0.001			
GA 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000		
GA 2,1	0.000	-0.006	0.000	0.000	0.001	
PH 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
PS 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
PS 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 3,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 3,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 5,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 5,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 5,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 5,5	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 6,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 6,5	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 6,6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 7,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 7,7	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 1,6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 2,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 3,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,1	0.000	-0.007	0.000	0.000	0.001	0.000
TD 4,2	0.000	-0.011	0.000	0.000	0.001	0.000
TD 4,3	0.000	-0.008	0.000	0.000	0.001	0.000
TD 4,4	0.000	-0.003	0.000	0.000	0.000	0.000

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	TE 4,4	TE 5,2	TE 5,3	TE 5,4	TE 5,5	TE 6,1
TE 4,4	0.000					
TE 5,2	0.000	0.000				
TE 5,3	0.000	0.000	0.000			
TE 5,4	0.000	0.000	0.000	0.000		
TE 5,5	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	
TE 6,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 6,5	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 6,6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 7,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TE 7,7	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 1,6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 2,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 3,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	TE 6,5	TE 6,6	TE 7,3	TE 7,7	TH 1,1	TH 1,6
TE 6,5	0.000					
TE 6,6	0.000	0.000				
TE 7,3	0.000	0.000	0.000			
TE 7,7	0.000	0.000	0.000	0.000		
TH 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	
TH 1,6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 1,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 2,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 3,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TH 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	TD 1,1	TH 2,4	TD 2,2	TD 3,3	TH 4,4	TD 4,1
TD 1,1	0.000					
TH 2,4	0.000	0.000				
TD 2,2	0.000	0.000	0.000			
TD 3,3	0.000	0.000	0.000	0.000		
TH 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	
TD 4,1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001
TD 4,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001
TD 4,3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001
TD 4,4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	TD 4,2	TD 4,3	TD 4,4
TD 4,2	0.002		
TD 4,3	0.001	0.001	
TD 4,4	0.001	0.000	0.000

TI

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	LY 2,1	LY 3,1	LY 5,2	LY 6,2	LY 7,2	LX 2,1
	-----	-----	-----	-----	-----	
LY 2,1	1.000					
LY 3,1	0.588	1.000				
LY 5,2	0.044	0.058	1.000			
LY 6,2	0.015	0.012	0.542	1.000		
LY 7,2	0.005	0.044	0.488	0.584	1.000	
LX 2,1	-0.005	-0.005	-0.007	-0.002	-0.006	1.000
LX 3,1	-0.004	-0.004	0.001	0.004	0.001	0.555
LX 4,1	-0.018	-0.018	-0.050	-0.034	-0.048	-0.045
BE 1,2	-0.316	-0.315	0.481	0.574	0.617	-0.003
GA 1,1	0.007	0.009	-0.009	-0.003	-0.010	0.013
GA 2,1	-0.009	-0.009	0.068	0.081	0.080	-0.098
PH 1,1	0.005	0.005	0.001	-0.003	0.001	-0.696
PS 1,1	-0.095	-0.115	0.009	-0.022	-0.011	0.001
PS 2,2	0.008	0.006	-0.472	-0.571	-0.597	0.005
TE 1,1	0.333	0.352	0.025	-0.038	0.015	-0.002
TE 2,2	-0.290	-0.195	-0.024	0.035	-0.003	0.001
TE 3,2	-0.306	-0.319	-0.031	0.047	-0.013	0.002
TE 3,3	-0.206	-0.323	-0.025	0.041	-0.022	0.002
TE 4,4	-0.017	-0.013	0.092	0.141	0.137	-0.001
TE 5,2	-0.129	-0.114	-0.120	0.030	0.012	0.001
TE 5,3	-0.118	-0.152	-0.111	0.033	0.005	0.001
TE 5,4	-0.041	-0.034	-0.061	0.105	0.110	0.000
TE 5,5	-0.047	-0.043	-0.163	0.022	0.047	0.001
TE 6,1	0.196	0.208	0.018	-0.145	0.009	-0.002
TE 6,5	-0.001	0.010	-0.178	-0.091	0.029	0.000
TE 6,6	0.052	0.064	-0.045	-0.183	0.013	-0.001
TE 7,3	-0.102	-0.189	0.005	0.036	-0.069	0.001
TE 7,7	-0.040	-0.062	0.012	0.031	-0.149	0.001
TH 1,1	-0.024	-0.026	-0.010	-0.001	-0.008	-0.002
TH 1,6	-0.004	-0.005	-0.002	0.012	-0.010	-0.004
TD 1,1	-0.002	-0.002	-0.001	0.000	-0.001	0.294
TH 2,4	0.006	0.007	0.000	-0.004	0.001	0.006
TD 2,2	0.001	0.001	0.005	0.004	0.005	-0.421
TD 3,3	0.000	0.000	-0.004	-0.003	-0.004	0.150
TH 4,4	0.006	0.007	0.019	0.013	0.021	-0.001
TD 4,1	0.018	0.018	0.050	0.033	0.048	-0.038
TD 4,2	0.018	0.018	0.050	0.033	0.048	0.037
TD 4,3	0.018	0.018	0.050	0.034	0.048	-0.007
TD 4,4	0.016	0.016	0.044	0.029	0.042	-0.177

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	LX 3,1	LX 4,1	BE 1,2	GA 1,1	GA 2,1	PH 1,1
LX 3,1	1.000					
LX 4,1	-0.005	1.000				
BE 1,2	0.004	-0.028	1.000			
GA 1,1	0.005	0.071	0.066	1.000		
GA 2,1	-0.090	-0.679	0.072	-0.217	1.000	
PH 1,1	-0.663	0.082	-0.003	-0.005	0.100	1.000
PS 1,1	0.000	0.003	-0.190	-0.045	-0.001	0.000
PS 2,2	-0.002	-0.032	-0.612	-0.027	-0.045	0.001
TE 1,1	-0.001	-0.005	-0.154	0.013	-0.005	0.002
TE 2,2	0.001	0.001	0.117	-0.025	0.005	-0.001
TE 3,2	0.001	0.001	0.147	-0.033	0.006	-0.002
TE 3,3	0.001	0.001	0.116	-0.029	0.005	-0.001
TE 4,4	0.001	-0.003	0.170	0.008	0.013	-0.001
TE 5,2	0.000	-0.003	0.039	-0.013	0.001	0.000
TE 5,3	0.000	-0.002	0.033	-0.018	0.001	-0.001
TE 5,4	0.001	0.004	0.163	0.013	0.006	-0.001
TE 5,5	0.000	-0.002	0.093	0.021	0.000	0.000
TE 6,1	-0.001	-0.002	-0.166	-0.001	-0.007	0.002
TE 6,5	0.001	0.001	0.043	0.014	-0.003	0.000
TE 6,6	0.000	-0.001	-0.011	0.013	-0.006	0.001
TE 7,3	0.000	-0.003	0.001	-0.019	-0.001	-0.001
TE 7,7	0.000	-0.005	0.055	0.035	-0.006	0.000
TH 1,1	-0.005	-0.042	-0.005	-0.238	0.011	0.003
TH 1,6	-0.008	-0.070	0.004	0.162	-0.037	0.006
TD 1,1	0.253	-0.018	0.000	-0.001	-0.033	-0.253
TH 2,4	0.006	0.029	0.002	0.071	-0.044	-0.006
TD 2,2	0.097	0.030	0.004	-0.005	0.009	0.108
TD 3,3	-0.330	-0.020	-0.004	-0.001	0.001	0.033
TH 4,4	0.001	0.079	0.003	-0.174	0.029	-0.001
TD 4,1	-0.038	-0.980	0.028	-0.072	0.692	0.045
TD 4,2	-0.013	-0.989	0.028	-0.071	0.691	0.002
TD 4,3	0.014	-0.986	0.028	-0.072	0.692	0.009
TD 4,4	-0.072	-0.832	0.025	-0.064	0.630	0.232

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	PS 1,1	PS 2,2	TE 1,1	TE 2,2	TE 3,2	TE 3,3
PS 1,1	1.000					
PS 2,2	0.058	1.000				
TE 1,1	-0.165	0.012	1.000			
TE 2,2	-0.114	-0.012	-0.286	1.000		
TE 3,2	-0.132	-0.014	-0.376	0.613	1.000	
TE 3,3	-0.082	-0.009	-0.328	0.286	0.636	1.000
TE 4,4	-0.123	-0.128	-0.027	0.027	0.031	0.021
TE 5,2	0.065	-0.005	-0.192	0.215	0.234	0.148
TE 5,3	0.101	-0.002	-0.217	0.137	0.243	0.274
TE 5,4	-0.183	-0.100	-0.053	0.060	0.070	0.047
TE 5,5	-0.150	-0.036	-0.062	0.067	0.081	0.059
TE 6,1	0.151	0.040	0.258	-0.243	-0.316	-0.272
TE 6,5	-0.157	-0.004	0.013	0.003	-0.006	-0.021
TE 6,6	-0.104	0.019	0.092	-0.074	-0.102	-0.098
TE 7,3	0.176	0.016	-0.241	0.068	0.211	0.339
TE 7,7	-0.157	0.005	-0.079	0.048	0.080	0.093
TH 1,1	-0.004	0.005	0.039	0.034	0.045	0.039
TH 1,6	0.010	-0.002	-0.005	0.008	0.011	0.011
TD 1,1	0.000	0.001	0.000	0.001	0.002	0.002
TH 2,4	-0.002	-0.005	0.008	-0.009	-0.011	-0.010
TD 2,2	0.000	-0.005	0.001	0.000	-0.001	0.000
TD 3,3	0.000	0.003	-0.001	0.001	0.001	0.001
TH 4,4	0.000	-0.010	0.009	-0.009	-0.012	-0.011
TD 4,1	-0.003	0.032	0.004	-0.001	-0.001	-0.001
TD 4,2	-0.003	0.033	0.004	-0.001	-0.001	-0.001
TD 4,3	-0.003	0.033	0.005	-0.001	-0.001	-0.001
TD 4,4	-0.003	0.028	0.004	-0.001	-0.001	0.000

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	TE 4,4	TE 5,2	TE 5,3	TE 5,4	TE 5,5	TE 6,1
TE 4,4	1.000					
TE 5,2	0.011	1.000				
TE 5,3	0.005	0.492	1.000			
TE 5,4	0.420	0.179	0.156	1.000		
TE 5,5	0.108	0.290	0.289	0.508	1.000	
TE 6,1	-0.087	-0.205	-0.215	-0.147	-0.126	1.000
TE 6,5	0.007	0.196	0.165	0.240	0.461	0.043
TE 6,6	-0.041	-0.058	-0.073	-0.016	0.050	0.197
TE 7,3	-0.033	0.055	0.178	-0.052	-0.043	-0.179
TE 7,7	-0.013	-0.022	-0.007	-0.024	-0.031	-0.158
TH 1,1	-0.003	0.033	0.036	0.001	0.013	0.013
TH 1,6	-0.007	0.013	0.014	-0.015	0.000	0.037
TD 1,1	0.000	0.001	0.001	0.000	0.001	0.000
TH 2,4	-0.087	-0.007	-0.008	0.003	0.001	0.008
TD 2,2	0.004	0.000	-0.001	0.000	0.000	0.000
TD 3,3	-0.001	0.001	0.001	-0.001	0.000	-0.001
TH 4,4	-0.028	-0.018	-0.018	0.023	-0.009	0.008
TD 4,1	0.003	0.003	0.003	-0.004	0.002	0.002
TD 4,2	0.003	0.003	0.003	-0.004	0.002	0.002
TD 4,3	0.003	0.003	0.003	-0.004	0.002	0.002
TD 4,4	0.003	0.002	0.002	-0.004	0.002	0.002

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	TE 6,5	TE 6,6	TE 7,3	TE 7,7	TH 1,1	TH 1,6
TE 6,5	1.000					
TE 6,6	0.361	1.000				
TE 7,3	-0.113	-0.136	1.000			
TE 7,7	-0.081	-0.099	0.233	1.000		
TH 1,1	0.005	-0.005	0.029	0.014	1.000	
TH 1,6	-0.034	0.027	0.020	0.025	0.055	1.000
TD 1,1	0.000	0.000	0.001	0.001	0.046	0.034
TH 2,4	0.008	0.008	-0.008	-0.002	-0.053	-0.019
TD 2,2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
TD 3,3	-0.001	-0.001	0.001	0.001	0.006	0.005
TH 4,4	0.001	0.002	-0.016	-0.023	-0.055	-0.113
TD 4,1	-0.002	0.001	0.003	0.005	0.043	0.071
TD 4,2	-0.001	0.001	0.003	0.005	0.042	0.070
TD 4,3	-0.001	0.001	0.003	0.005	0.042	0.070
TD 4,4	-0.001	0.001	0.003	0.005	0.038	0.064

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	TD 1,1	TH 2,4	TD 2,2	TD 3,3	TH 4,4	TD 4,1
TD 1,1	1.000					
TH 2,4	0.005	1.000				
TD 2,2	-0.155	-0.078	1.000			
TD 3,3	-0.056	-0.002	-0.422	1.000		
TH 4,4	-0.008	-0.186	0.015	-0.001	1.000	
TD 4,1	0.088	-0.029	-0.011	-0.004	-0.080	1.000
TD 4,2	0.013	-0.031	-0.057	0.026	-0.083	0.988
TD 4,3	0.002	-0.030	-0.008	0.025	-0.079	0.988
TD 4,4	0.088	-0.024	0.048	-0.022	-0.081	0.912

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	TD 4,2	TD 4,3	TD 4,4
TD 4,2	1.000		
TD 4,3	0.993	1.000	
TD 4,4	0.873	0.891	1.000

TI

Covariances

Y - ETA

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
SMC	0.299	0.286	0.286	0.243	0.261	0.306
SCQ	0.243	0.232	0.232	0.217	0.233	0.273

Y - ETA

Y7

SMC	0.296
SCQ	0.264

Y - KSI

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
TMCMC	-0.018	-0.018	-0.018	-0.017	-0.019	-0.022

Y - KSI

Y7

TMCMC	-0.021
-------	--------

X - ETA

	X1	X2	X3	X4
SMC	-0.018	-0.027	-0.021	-0.004
SCQ	-0.017	-0.026	-0.019	-0.003

X - KSI

	X1	X2	X3	X4
TMCMC	0.116	0.173	0.130	0.023

TI

Factor Scores Regressions

ETA

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
SMC	0.354	0.168	0.172	0.065	0.023	0.098
SCQ	0.192	0.081	0.065	0.107	0.071	0.137

ETA

	Y7	X1	X2	X3	X4
SMC	0.083	-0.046	0.013	-0.011	0.035
SCQ	0.161	-0.050	0.013	-0.021	0.045

KSI

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
TMCMC	-0.045	0.028	0.025	-0.020	0.031	-0.020

KSI

	Y7	X1	X2	X3	X4	
TMCMC	0.036	0.939	0.110	0.732		-1.157

TI

Standardized Solution SS

LAMBDA-Y

	SMC	SCQ
Y1	0.547	--
Y2	0.523	--
Y3	0.523	--
Y4	--	0.465
Y5	--	0.501
Y6	--	0.587
Y7	--	0.567

LAMBDA-X

	TMCMC
X1	0.341
X2	0.507
X3	0.381
X4	0.068

BETA

	SMC	SCQ
SMC	--	0.955
SCQ	--	--

GAMMA

	TMCMC
SMC	0.005
SCQ	-0.108

Correlation Matrix of ETA and KSI

	SMC	SCQ	TMCMC
SMC	1.000		
SCQ	0.954	1.000	
TMCMC	-0.098	-0.108	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	SMC	SCQ
	0.089	0.988

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	TMCMC
SMC	-0.098
SCQ	-0.108

TI

Completely Standardized Solution CS

	LAMBDA-Y	
	SMC	SCQ
Y1	0.917	--
Y2	0.872	--
Y3	0.879	--
Y4	--	0.787
Y5	--	0.798
Y6	--	0.831
Y7	--	0.856

	LAMBDA-X	
	TMCMC	
X1	0.707	
X2	0.834	
X3	0.800	
X4	0.138	

	BETA	
	SMC	SCQ
SMC	--	0.955 CS
SCQ	--	--

	GAMMA	
	TMCMC	
SMC	0.005	
SCQ	-0.108	

Correlation Matrix of ETA and KSI

	SMC	SCQ	TMCMC
SMC	1.000		
SCQ	0.954	1.000	
TMCMC	-0.098	-0.108	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	SMC	SCQ
	0.089	0.988

THETA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	0.159					
Y2	--	0.240				
Y3	--	0.052	0.228			
Y4	--	--	--	0.380		
Y5	--	0.015	0.023	0.080	0.363	
Y6	-0.027	--	--	--	0.045	0.310
Y7	--	--	0.019	--	--	--

THETA-EPS

	Y7
Y7	0.267

THETA-DELTA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
X1	0.020	--	--	--	--	0.020
X2	--	--	--	-0.031	--	--
X3	--	--	--	--	--	--
X4	--	--	--	-0.019	--	--

THETA-DELTA-EPS

	Y7
X1	--
X2	--
X3	--
X4	--

THETA-DELTA

	X1	X2	X3	X4
X1	0.501			
X2	--	0.305		
X3	0.004	--	0.361	
X4	0.687	0.376	0.550	0.981

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

TMCMC

SMC	-0.098
SCQ	-0.108

TI

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

TMCMC

SMC	-0.158
	(0.040)
	-3.971
SCQ	-0.148
	(0.036)
	-4.138

Indirect Effects of KSI on ETA

TMCMC

SMC	-0.166
	(0.040)
	-4.148

SCQ --

Total Effects of ETA on ETA

SMC SCQ

SMC	--	1.122
		(0.026)
		42.406

SCQ -- --

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 1.259

Total Effects of ETA on Y

	SMC	SCQ
	-----	-----
Y1	1.000 (0.026)	1.122 42.406
Y2	0.957 (0.017)	1.074 (0.027) 55.643
Y3	0.957 (0.017)	1.073 (0.026) 56.067
Y4	--	1.000
Y5	--	1.076 (0.025) 43.435
Y6	--	1.261 (0.031) 40.351
Y7	--	1.219 (0.029) 42.560

Indirect Effects of ETA on Y

	SMC	SCQ
	-----	-----
Y1	--	1.122 (0.026) 42.406
Y2	--	1.074 (0.027) 40.441
Y3	--	1.073 (0.026) 40.525
Y4	--	--
Y5	--	--
Y6	--	--
Y7	--	--

Total Effects of KSI on Y

	TMCMC

Y1	-0.158 (0.040) -3.971
Y2	-0.151 (0.038) -3.968
Y3	-0.151 (0.038) -3.969
Y4	-0.148 (0.036) -4.138
Y5	-0.159 (0.038) -4.146

Y6 -0.187
(0.045)
-4.151

Y7 -0.180
(0.043)
-4.151

TI

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

TMCMC

SMC -0.098
SCQ -0.108

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

TMCMC

SMC -0.104
SCQ --

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	SMC	SCQ
SMC	--	0.955
SCQ	--	--

Standardized Total Effects of ETA on Y

	SMC	SCQ
Y1	0.547	0.522
Y2	0.523	0.500
Y3	0.523	0.500
Y4	--	0.465
Y5	--	0.501
Y6	--	0.587
Y7	--	0.567

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	SMC	SCQ
Y1	0.917	0.876
Y2	0.872	0.833
Y3	0.879	0.839
Y4	--	0.787
Y5	--	0.798
Y6	--	0.831
Y7	--	0.856

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	SMC	SCQ
Y1	--	0.522
Y2	--	0.500
Y3	--	0.500
Y4	--	--
Y5	--	--
Y6	--	--
Y7	--	--

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	SMC	SCQ
Y1	--	0.876
Y2	--	0.833
Y3	--	0.839
Y4	--	--
Y5	--	--
Y6	--	--
Y7	--	--

Standardized Total Effects of KSI on Y

	TMCMC
Y1	-0.054
Y2	-0.052
Y3	-0.051
Y4	-0.050
Y5	-0.054
Y6	-0.064
Y7	-0.062

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

	TMCMC
Y1	-0.090
Y2	-0.086
Y3	-0.086
Y4	-0.085
Y5	-0.087
Y6	-0.090
Y7	-0.093

Time used: 0.047 Seconds

คำสั่งวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล

```

Sorportor
DA NI=11 NO=1092 NG=3 MA=CM
LA
Y1 Y2 Y3 Y4 Y5 Y6 Y7 X1 X2 X3
X4
KM
1.00
0.79 1.00
0.80 0.81 1.00
0.68 0.63 0.66 1.00
0.67 0.64 0.65 0.67 1.00
0.67 0.65 0.66 0.61 0.67 1.00
0.75 0.70 0.73 0.65 0.64 0.67 1.00
-0.14 -0.14 -0.11 -0.14 -0.09 -0.11 -0.14 1.00
-0.20 -0.15 -0.15 -0.22 -0.12 -0.15 -0.18 0.58 1.00
-0.12 -0.09 -0.08 -0.12 -0.06 -0.11 -0.12 0.69 0.65 1.00
-0.10 -0.10 -0.06 -0.10 -0.04 -0.10 -0.10 0.82 0.51 0.84 1.00
ME
3.27 3.25 3.32 3.24 3.13 3.08 3.19 3.78 3.95 3.86 3.80
SD
0.55 0.56 0.55 0.55 0.57 0.67 0.63 0.52 0.68 0.48 0.53

MO NX=4 NY=7 NK=1 NE=2 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY TD=SY LX=FI LY=FI
PH=SY
LE
SMC SCQ
LK
TMCMC
FR LY(2,1) LY(3,1) LY(5,2) LY(6,2) LY(7,2) LX(2,1)
FR LX(3,1) LX(4,1) BE(1,2) GA(1,1) GA(2,1)
ST 1 LX(1,1) LY(1,1) LY(4,2)
ST .001 PH(1,1)
FR TH(4,7) TE(3,1) TE(4,1) TE(4,2) TE(5,4) TE(6,4) TE(7,1) TE(7,4)
TE(7,5)
FR TD(3,1) TD(4,3) TH(4,4) TH(4,1) TH(2,5) TH(1,3) TH(1,2) TH(2,2)
TH(4,2)
FR TE(6,5) TH(4,6) TH(2,4) TE(3,2) TH(2,6) TH(4,5) TH(3,7) TH(4,3)
TH(2,3)
PD
OU MI ND=3 AD=OFF

Princess
DA NI=11 NO=819 NG=3 MA=CM
LA
Y1 Y2 Y3 Y4 Y5 Y6 Y7 X1 X2 X3
X4
KM
1.00
0.81 1.00
0.81 0.83 1.00
0.70 0.68 0.68 1.00
0.73 0.72 0.74 0.75 1.00
0.73 0.73 0.74 0.69 0.75 1.00
0.77 0.73 0.75 0.71 0.74 0.76 1.00
0.01 -0.01 -0.02 -0.01 0.00 0.00 0.00 1.00

```

0.03 0.00 0.01 0.00 0.03 0.04 0.03 0.69 1.00
 0.03 0.03 0.03 0.00 0.01 0.03 0.05 0.44 0.76 1.00
 0.07 0.09 0.09 0.03 0.10 0.11 0.12 0.70 0.50 0.39 1.00
 ME
 3.33 3.37 3.42 3.29 3.26 3.25 3.31 3.87 3.83 3.90 3.96
 SD
 0.65 0.65 0.65 0.65 0.68 0.74 0.70 0.42 0.47 0.46 0.43
 MO NX=4 NY=7 NK=1 NE=2 BE=PS GA=PS PS=PS TE=PS TD=PS LX=PS LY=PS
 PH=PS
 LE
 SMC SCQ
 LK
 TMCMC
 FR TH(4,7) TE(3,1) TE(4,1) TE(4,2) TE(5,4) TE(6,4) TE(7,1) TE(7,4)
 TE(7,5)
 FR TD(3,1) TD(4,3) TH(4,4) TH(4,1) TH(2,5) TH(1,3) TH(1,2) TH(2,2)
 TH(4,2)
 FR TE(6,5) TH(4,6) TH(2,4) TE(3,2) TH(2,6) TH(4,5) TH(3,7) TH(4,3)
 TH(2,3)
 OU

 Inter
 DA NI=11 NO=84 NG=3 MA=CM
 LA
 Y1 Y2 Y3 Y4 Y5 Y6 Y7 X1 X2 X3
 X4
 KM
 1.00
 0.79 1.00
 0.76 0.75 1.00
 0.72 0.67 0.60 1.00
 0.72 0.61 0.67 0.70 1.00
 0.69 0.65 0.65 0.71 0.67 1.00
 0.56 0.55 0.64 0.47 0.59 0.57 1.00
 -0.01 0.00 0.00 0.02 0.02 0.04 0.03 1.00
 0.00 -0.01 -0.05 0.01 0.01 0.02 0.04 0.97 1.00
 0.00 0.01 0.05 0.01 -0.04 -0.05 0.05 0.43 0.48 1.00
 -0.06 -0.08 -0.08 -0.03 -0.07 -0.06 0.01 0.83 0.88 0.73 1.00
 ME
 3.54 3.47 3.40 3.39 3.16 3.31 3.19 4.02 3.40 3.61 3.94
 SD
 0.59 0.55 0.55 0.54 0.67 0.63 0.54 0.50 0.64 0.54 0.54
 MO NX=4 NY=7 NK=1 NE=2 BE=PS GA=PS PS=PS TE=PS TD=PS LX=PS LY=PS
 PH=PS
 LE
 SMC SCQ
 LK
 TMCMC
 FR TH(4,7) TE(3,1) TE(4,1) TE(4,2) TE(5,4) TE(6,4) TE(7,1) TE(7,4)
 TE(7,5)
 FR TD(3,1) TD(4,3) TH(4,4) TH(4,1) TH(2,5) TH(1,3) TH(1,2) TH(2,2)
 TH(4,2)
 FR TE(6,5) TH(4,6) TH(2,4) TE(3,2) TH(2,6) TH(4,5) TH(3,7) TH(4,3)
 TH(2,3)
 OU

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนันทรัตน์ คงคาเพชร เกิดเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2525 สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) วิชาเอกอังกฤษและคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2548 และรัฐศาสตรบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการเมืองการปกครองเปรียบเทียบ) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา รัฐศาสตร์ พ.ศ.2550 ในปีพ.ศ. 2550 ได้จบการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรภาษาอังกฤษ สาขาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นอาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี และเป็นอาจารย์พิเศษที่วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 ได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์บางส่วนได้รับทุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อนำเสนอในงานวิจัยระดับนานาชาติ The 5th World Conference on Educational Sciences ณ มหาวิทยาลัย Sapienza กรุงโรม ประเทศอิตาลี และได้ตีพิมพ์ในวารสาร Procedia - Social and Behavioral Sciences ดังนี้

Kongkapet, N. The Study of Multicultural Classroom Management Competence of Good Practices Teacher: A Cross-Cultural Research. Procedia - Social and Behavioral Sciences 77, (2013)